

ŽIVOTEM

SERIE V. — 1931

VYDAVATEL:
EXERCIČNÍ DŮM, HLUČÍN
VE SLEZSKU

Předplatné 13 Kč na 1 serii

OBSAH V. SERIE:

97. Běda Vám bohatým!
98. Pohřeb katolického křesťana.
99. Hřích.
100. Sv. Alfons.
101. Co nám zachová mládí?
102. Při mši svaté.
103. Sv. Antonín Paduánský.
104. Krise světová.
105. Do kláštera?
106. Čeští mučedníci doby husitské.
107. Budete jako Bůh.
108. Kristus Bůh.
109. Sv. Dominik.
110. Tajemství svatých.
111. Sv. biřmování.
112. Odvedeným.
113. Charita.
114. Kristus Král.
115. Sv. Alžběta.
116. „Kam uteku?“
117. Bl. Albert Veliký.
118. Moudří manželé?
119. Kněz a lid.
- 120 Klíč k srdci Božímu.

Běda vám bohatým!

Luk. 6, 24

R. Schikora C. Ss. R.

Peníz v blátě.

Sel jednou mladík po ulici a našel v blátě peníz. Měl z toho radost a myslil si: „Kdož ví, zda-li nenajdu ještě jeden peníz.“ A od té doby chodil po ulicích zrak maje upřený na zemi v naději, že mu bude zase štěstí práti. Opravdu za svého dlouhého života našel ještě mnoho mincí stříbrných i zlatých. Avšak po cela tato léta zapoměl pozdvihnouti zrak svůj tam, kde nad ním zářilo blankytné nebe. Neodvrátil oka svého od prachu, v němž hledal poklad svůj. A když zemřel, jako bohatý stařec, pokládal celou zemi jen za špinavou ulici, po níž člověk kráčí jen proto, aby tam našel nějaký peníz. — Ubožák!

Avšak není-li mnoho takových lidí? Necítíme sami náklonnost k přeceňování majetku a peněz?

Modrý diamant.

Nebyl větší než drahokam, jaký se nosívá na prstenu. Avšak pro zvláštní modrý lesk byla cena jeho nesmírně vysoká, asi 8 milionů našich korun. Už je tomu půlpatého století, co jej přinesl jakýsi Hind do Benátek, kde

jej koupil člen rodiny dodzů, Morosini. Básníci opěvovali jeho krásu. Avšak s drahokamem přivlékl onen Hind do města mor, a Morosini, ačkoliv utekl s dýmantem, stal se obětí nákazy. Drahokam putoval z ruky do ruky, avšak vždy jeho majitel zemřel smrtí násilnou nebo nepřirozenou. Předposlední jeho majitel byl bohatý Španěl, který ztroskotal s lodí u Singapuru. Od něho jej koupil pán s Washingtonu. Chtěl jej dovésti do Ameriky na obrovské lodi „Titanic“, ta však najela na ledovec a dýmant i s majitelem zmizeli v hlubinách moře. — Není tento dýmant obrazem pozemského bohatství?

I. „Šťastní“ bohatci.

Miliardáře Alberta Rotšilda prý nikdo neviděl se usmáti. Jeho manželka Bettina trpěla nevyčísitelnou nemocí a zemřela záhy. Nejstarší jejich syn byl choromyslný, jediná dcera Noemi hluchoněmá, nejmladší syn Oskar skončil sebevraždou.

Rockefeller, známý „petrolejový král“ byl tak nenáviděn, že musel ve svém paláci žít jako vězeň. Pro žaludeční nemoc musil se spokojit se stravou nejjednodušší, a ačkoliv nabídl lékařům největší sumy peněz, nikdo ho nevléčil.

V Paříži našli v posledních letech minulého století v parku na lavici člověka v dělnickém obleku, který spáchal sebevraždu tím,

že se zastřelil. Z dopisu nalezeného v kapse se zjistilo, že to byl milionář z Frankfurtu. Jako příčinu sebevraždy udal v dopise: „Jsem příliš nešťastný, než abych déle žil.“

II. Osidla ďáblova.

„Kteří chtějí zbohatnout, upadají v pokušení a osidla ďáblova a v mnoha žádostích nerozumných a škodlivých, které vrhají lidi ve zkázu a záhubu. Neboť kořenem všeho zla jest chtivost peněz, po nichž někteří bažící zbloudili od víry a způsobili si mnoho bolestí. Ty však, muži Boží, varuj se toho!“ (Tim. 6, 9—11.)

Tři přátelé.

Přelavili se přes moře, aby našli zlato a štěstí. Pracovali ve dne v noci, trpěli žízně a hlad. Až konečně našli zlato. Jásali: „Teď jsme bohatí, už nemusíme se lopotit, už nemusíme se starat. Jdi Same do města a dones jídla a vína.“ A když Sam je na cestě praví Will k Tomovi: „Škoda, že se musíme dělit tři.“ „Co myslíš?“ „Myslím, že kdyby Sam padl tamhle do propasti a zabil se, zůstalo by zlato nám.“ — — Sam se vrátil. „Sem s tím košem a vínem!“ Jedli a pili. „Bratře, víno tvé je silné. Pálí jako oheň v krvi. Pojď, pij s námi.“ „Děkuji, už jsem pil v městě. Jsem znavený a chci si odpočinouti.“ „Spi

dobře a tady máš a tady.“ Dvě rány nožem účinkovaly dobře. K smrti raněný leží Sam na zemi. Pozvedá oko k nebi a volá: „Bože na nebi, spravedlivě soudíš. Pro zlato jste mne zabili. Běda Vám! Vy jste ztraceni jako já. Já jsem chtěl mít poklad sám a namíchal jsem vám jedu do vína!“ (Podle básně E. Geibela.) — Bohatství rodí vražedníky.

Loterie.

Biskup Stadler založil v Sarajevě sirotčinec. Každý měsíc tam přicházel úředník a přinášel dar k podpoře sirotků, sto korun. Říkal: „Chlapci modlete se, abych vyhrál v loterii, pak se budete mít dobře!“ Chlapci se modlili s důvěrou. Úředník vyhrál v loterii a od té doby se již neukázal — — Bohatství zatvrzuje srdce.

Tři soldí a půl.

(Podle Giuseppa Lippariniho.) Pan Lapo bydlil na venkově u města Pisy a byl lichvářem, měl nádherný dům, krásnou ženu i děti zdatné. Lidé však jimi pohrdali.

Jednoho dne, když chudý mnich kázal proti lichvářství, oči všech věřících byly upřeny na lavici kde seděl pan Lapo. A když kazatel hromovým hlasem líčil muka, která budou trpěti v pekle ti, kteří lichvaří, manželka pana Lapa cítila jak se jí svírá srdce, a když se vrátili domů, přiměla svého man-

žela, aby se napravil a činil pokání. I odebral se hříšník do kostela a vyznal se ze svých hříchů a zavázal se svatým slibem, že nikdy více nebude lichvařiti.

Manželka se zaradovala, avšak Lapo byl smutný. Seděl celé hodiny před pokladnou a díval se na zlatáky a vzpomínal krásných dob, kdy bez práce rozmnožovaal své bohatství.

Jednou procházel se Lapo na poli a viděl tam žence sklízející obilí. Tázal se šafáře: „Bude obilí letos hodně drahé?“

„Nebude drahé milostpane. Žeň je hojná a někteří prodávají již nyní měřici za dva soldi a půl.“

„Dám rád tři“ řekl napravený lichvář a všichni ho chválili, že má tak dobré srdce. On však při tom myslel na lichvářský zisk. Dal všechny peníze na zakoupení obilí. Obilí schoval a čekal, až nastane dražota.

Chodil denně do města a tázal se na cenu obilí. Na podzim obilí podražilo; netrvalo dlouho a jeho cena stoupla na čtyři soldi. Po novém roce, když Saraceni u ostrovů Balearských uloupili dvě lodi s obilím, určené pro Pisu, obilí hned stouplu na šest soldů.

Lapo se radoval a ženě, která mu domlouvala, aby již obilí prodal, odpověděl: „Neprodám, až ještě podraží, až bude za osm soldi. A při tom ještě spasím duši svou, neboť jiný po mně bude prodávati za deset.“ Ježto v měs-

tě lidé mu domlouvali, aby již prodal, umínil si, že zůstane několik dní na venkově. A když pak potkával venkovany, vracející se z trhu, vyptával se jich: „Jak je ve městě?“ Odpovídali: „Zle je, měrice obilí stojí již sedm soldů!“

A za dva dny říkali: „Velmi zle! Již stoupla cena na sedm a půl soldů.“

Tu si obchodník pomyslel, že již nastal čas, aby prodal obilí. Vyjel si tedy do města a cestou počítal, kolik tisíc při tom vydělá.

Avšak hned u brány města jej zarazil neobyčejný pohled. Vidí ženy i muže, jak ženou před sebou mezky, naložené obilím. Tváře lidí zářily radostí. „Odkud je to obilí?“ tázal se.

„Ach, Panna Maria učinila zázrak. Včera přistály dvě lodi, naložené až po vrch obilím, a tak je po drahotě, a proto se všichni radujeme a jásáme, že štěstí nás neopustilo.“

Ale Lapo nechtěl věřit ani vlastním očím. I tázal se chudého muže, který vlekl pytel na zádech: „Odkud máš to obilí?“

„Z přístavu a měrice stojí jen tři soldi a půl.“

Uslyšev to Lapo, byl jako bleskem zasažen, uzda mu vypadla z ruky, hlava mu klesla na prsa a zoufale zvolal: „Běda, přeběda! Tři soldi a půl!“

Kůň vrátil se s pánem domů. Cestou ho potkal venkovan a uctivě ho pozdravil. Lapo však místo „Na věky!“ odpověděl: „Tři soldi a půl!“

Doma viděli, že je nemocný; odnesli ho do postele, žena mu starostlivě položila ruku na hlavu a tázala se: „Milý muži, bolí tě hlava?“ A on odpověděl: „Tři solda a půl!“

Přišel lékař a vyptával se ho: „Co vás bolí?“ „Tři solda a půl!“ „Co jste jedl?“ „Tři solda a půl!“ „Kde jste byl?“ „Tři solda a půl!“ „Přejete si něčeho pojísti?“ „Tři solda a půl!“

A tak vypustil ducha a zemřel a byl na věky zatracen, neboť si ani v posledním okamžiku nevzpomněl na Boha.

Jezabel.

Vedle královského paláce v Israeli měl muž jménem Nabot vinici. Z té si král Achab chtěl udělat zahradu. I řekl Nabotovi: „Přepuť mi svou vinici!“ Avšak Nabot nechtěl. Rozhněval se Achab, přišel domů, lehl na lůžko, obrátil se ke stěně a nic nejedl.

Tázala se ho Jezabel, manželka jeho: „Co je ti? Proč nejíš?“ Když Achab jí pověděl příčinu, řekla mu: „Pěkný jsi ty mi král, že si nedovedeš pomoci! Vstaň a pojez, já ti zjednám vinici!“ A jménem Achabovým napsala starším obce: „Postavte dva muže k soudu, ať obžalují Nabota, že zlořečil Bohu i králi. Potom jej vyved'te za město a ukamenujte jej!“

Starší lidu poslechli. Nabot byl ukamenován a psi lízali jeho krev. Vinice jeho připadla králi.

Druhého dne procházel se Achab po vinici. Tu předstoupil prorok Eliáš a řekl: „Toto ti vzkazuje Hospodin: Jako lízali psi krev Nabotovu, tak budou lízati krev tvou. A Jezebelu psi sežerou.“

A jak prorok řekl, tak se stalö. — Lakota svádí ke lži, podvodu a násilí.

Jidáš.

Byl vyvolený z milionů lidí, aby žil v nejbližší blízkosti Spasitele, viděl jeho zářící příklad, slyšel jeho slova života. Avšak lakota jej svedla, že zradil svého Mistra za třicet stříbrných, neslyšel varovného hlasu Spasitelova při poslední večeři ani na hoře Olivetské. V zoufalství skončil sebevraždou.

Když Maria Magdalena obětovala drahoucennou masť, by poctila Pána Ježíše, reptal Jidáš: „Proč se neprodala masť za tři sta denárů, aby se rozdaly chudým?“ Sv. Jan k tomu dodává: To neřekl proto, že by mu záleželo na chudých, ale proto, že byl zloděj. (Jan 12, 6.)

Lakomec je pokrytec a klame sebe a jiné. Proto málokterý kněz zažil vzácnou radost, že by lakomec se obrátil upřímným srdcem.

Smrt lakomců.

Umíral lichvář, o němž bylo známo, že nepravým způsobem nabyt svého bohatství. Chtěl se dát zaopatřit. Kněz však ho upozornil,

že především musí vrátit cizí majetek, jinak žě mu nemůže udělit sv. svátostí. Avšak lakomec o tom nechtěl ani slyšet. Řekl: „Kdybych věděl, že tato nemoc je k smrti, vydal bych peníze; avšak věřím, že to ještě není tak zlé se mnou.“ S nepořízenou kněz se vrátil a ani při druhé ani při třetí návštěvě ho nepřesvědčil. Smrt se již blížila. Kněz chtěl umírajícímu dát do ruky kříž, znamení naděje pro křesťana. Avšak lakomec držel ruku pevně sevřenou. Když mu otevřeli ruku, našli tam to, čeho se ani ve smrti nechtěl vzdáti — klíček k pokladně.

*

Byl bohatý starý mládenec. Dbal pořádku, byl zdvořilý vůči všem, pilný ve svém povolání. Ve stáří těžce onemocněl a dal se zaopatřiti. Když však nemoc se zhoršila, mluví jen o obchodech, dělá smlouvy, žaluje dlužníky, půjčuje peníze a p. Konečně se blíží smrt a umírající volá: „Peníze chci, peníze!“ Domáci mu přinesli, čeho žádal a on studenou již rukou ohmatával milovaný poklad. — Za chvíli volá slabým již hlasem: „Více peněz!“ Hledali, a co našli, položili mu na lůžko. Oko jeho upřeně hledí na zlaťáky, avšak brzy zas volá: „Peníze, peníze!“ Přinesli mu ještě něco, jako dítěti hračky. — Ted' již se blížila smrt, nemohl již mluvit, jenom pohyboval rty. Jeden z příbuzných se naklonil k jeho ústům, aby rozuměl jeho prosbě, a umírající šeptá po-

slední slova: „Peníze, ještě víc!“ a tak — zemřel. (A. Stolz.)

*

Stejnou dobou měl kněz ve své farnosti dva těžce nemocné: mladíka, oddaného neřestem a „poctivého“, ale lakomého sedláka. Oba kněz navštívil, aby je připravil na smrt. Mladík se obrátil a zemřel smířený s Bohem s velikou trpělivostí. Sedlák však měl hroznou smrt v zoufalství. (A. Stolz.)

Po smrti.

Před několika lety zemřela v E. paní, která jako obchodnice bez únavy pracovala a šetřila po celý život pro své děti. Bohužel, že při tom zanedbávala své náboženské povinnosti. V nemoci se však upřímně obrátila k Bohu a jistě našla u Něho milost. Očekávala, že po její smrti vděčné děti ještě dlouho se budou za ni modlití a obětovati. Avšak, co se stalo? Kromě mše sv. při pohřbu dětem ani nenapadlo, že by mohly něco učiniti pro matku, ačkoliv každé dítě zdědilo asi 160.000 K. — Kdo spoléhá na vděčnost lidí, bývá trpce zklamán.

Dva bratři.

Poutník přišel na své cestě do Svaté Země do kláštera, kde byl laskavě přijat a pohoštěn. Klášteru se dařilo dobře.

Po dlouhé době při svém návratu zase se stavil v klášteře. Avšak sotva byl vpuštěn, nový opat, lakomý a nevrlý člověk, naříkal na velikou chudobu kláštera. A opravdu byl klášter ve velice bídém stavu.

„Vskutku“, řekl poutník, „zdá se, že všechno požehnání Boží vás opustilo. Avšak, víte co je toho příčinou? Vyhnali jste dva bratry z kláštera. Zavolejte opět jednoho a druhý se také vrátí k vám.“

„Nevím, že bychom byli propustili dva bratry. Jak se jmenují?“

„Jeden z bratrů je rozkaz Páně: „Dávejte!“ a druhý je slíbené požehnání: „A bude vám dáno.“

Rozhovor d'áblů.

(Z legendy Otců na poušti.)

Umírající boháč přikázal svým třem synům, aby vrátili chudým sirotkům sumu peněz, o kterou je byl za živa ošidil.

Synové slíbili; avšak hned po smrti otcově se smluvili, že peníze podrží, neboť prý nikdo neví o onom podvodu.

Zatím, co se ještě radili, vstoupil starý ůctyhodný poustevník mezi ně. Polekali se; přes to však jej prosili, aby se posadil a tázali se: „Co nám můžeš, dobrý otče, dobrého vypravovati z pouště?“

„Nic dobrého,“ odvětil vážně stařec, „Když jsem tak cestoval o samotě v poušti, bylo mi, jakobych slyšel z hlubokosti temné propasti hlas, volající: „Ó, běda mně! Duše bohatého lichváře, kterou jsem již po léta měl v osidlu, ta mi ušla. Prikázal svým třem synům, aby vrátili nepravý majetek.“ Druhý hlas však hlasitě se smál a odpověděl: „Nermut se, nýbrž raduj se! Místo jedné duše dostaneme asi tři duše do své moci.“

„Tyto tři duše jsme my,“ řekl nejstarší syn s hrůzou; „ony hlasy pocházely od zlých duchů. Avšak nyní chceme splnit rozkaz svého otce a vrátiti nepravý majetek.“

„Ano, řekli mladší bratři, ihned chceme tak učiniti.“

„Chvála Pánu Bohu,“ dodal poustevník, „váš zesnulý otec krátce před svou smrtí mi svěřil, co vám poručil; a uložil mi, abych se přesvědčil, zdali jste splnili jeho přání. Učiňte tak, vraťte chudým sirotkům, co jim patří a spaste duši svou! Neboť kdo vědomě zadrží cizí majetek, nemůže dožiti spasení a uvrhne sám sebe do propasti pekelné.“

Ze staré legendy.

Dva mládenci, kteří byli ve světě u veliké vážnosti, obrátili se, prodali všecko, co měli, rozdali chudým a následovali svatého apoštola Jana. Jednoho dne potkali své služebníky, ob-

lečené ve skvostná roucha a oni sami v chudých pláštích! I zarmoutili se. Sv. Jan, když to pozoroval a viděl jejich smutné tváře, poslal je, aby mu přinesli pruty a kaménky od břehu mořského a proměnil je v zlato a drahokamy. Potom šli do města k zlatníkům a znalcům, jak jim apoštol poručil. A mistři řekli, že nikdy ještě neviděli tak čistého zlata a tak skvostných drahokamů. Vrátili se k sv. Janu a vypravovali mu to. I řekl apoštol k nim: „Jděte a vykupte si zase svoje pozemky, které jste prodali, neboť ztratili jste odměnu nebeskou. Budete kvěsti v tomto životě, abyste v onom zvadli; budete bohati na časné statky, abyste byli chudí na věčnosti.“ A začal kázati sv. Jan proti bohatství a dokázal, že šest věcí jest, které by nás měly odvrátiti od nesmírné touhy po bohatství. První jest Písmo sv., které nám vypravuje o boháči, který byl zavržen a o chudém Lazarovi, kterého si Bůh vyvolil. Druhá je příroda, neboť nahý, bez bohatství se narodí člověk a bez bohatství odchází z tohoto světa. Třetí jest stvoření: Neboť slunce, měsíc a hvězdy, vzduch a dešť a jejich dobrodiní jsou společné všem lidem, taktéž všechny věci mají býti společné lidem.

Čtvrtá jest prokletí, jež lpí na bohatství; neboť bohatý se stává otrokem zlata. Ne on má zlato, nýbrž zlato má jej. Je otrokem d'ábla, neboť evangelium praví: „Kdo zlato miluje, otrokem je d'ábla Mamona.“

Pátá je starost, neboť bohatí mají ve dne v noci starost, jak by statky získali, a strach, aby jich neztratili.

Šestá je škoda; a ukázal, že časné bohatství přináší dvojí škodu: jedna jest pýcha, která má za následek věčné zavržení; a druhá škoda jest, že člověk ztratí milost Boží a tak i věčné spasení.

A když sv. Jan kázal proti bohatství, vynášeli právě mrtvolu mladého muže. A jeho žena, která byla nyní vdovou a ostatní, kteří ho oplakávali, padli na kolena a prosili apoštolu, aby zemřelého vzkřísil ve jménu Pána našeho. I plakal a modlil se apoštol, a ihned vstal mrtvý. Sv. Jan jej žádal, aby vypravoval oněm dvěma mládencům, jaké trápení je očekává a jakou blaženost ztratili. Vypravoval jim o útrapách pekelných a o radostech rajských a řekl: „Nešťastníci, viděl jsem anděle vaše plakati o vás, a d'ábly radovati se.“ A vypravoval jim, že ztratili nebeské paláce, vystavené ze skvostných drahokamů, prosvícené nebeským světlem, naplněné radostí, jež trvá věčně. A vypravoval jim o osmeru bolesti pekelných, totiž: červi, temnost, rány, zima, horko, pohled d'áblů, zoufalství nad hříchy, slzy. A muž, jenž vstal z mrtvých a oni dva mládenci padli na kolena před apoštolem a prosili o milosrdenství. Řekl sv. Jan: „Čiňte pokání třicet dní a proste, aby ono zlato a ony drahokamy se proměnily zase v to, čím byly.“

Učinili tak, a sv. Jan jim přikázal: „Jděte a zaneste pruty a kameny tam, odkud jste je vzali.“ A když tak učinili, proměnilo se zlato a drahokamy v to, čím byly před tím.

III. Co praví Bůh o bohatství.

Lakomec nenasytí se penězi.

(Kaz. 5, 9.)

„Věru, jako stín jde životem člověk, pro nic a za nic plahočí se rušně, poklady hromadí nevěda, komu snáší.“ (Ž. 38, 7.)

„Nic není nepravějšího, než milovati peníze. Neboť takový i duši svou na prodej má. Vždyť za živa vyvrhuje vnitřnosti své.“ (Sir. 10, 10.)

„Bezesnost boháčova vysušuje mu tělo a starostlivost odnímá mu spánek.“ (Sir. 31, 1.)

„Kdo se spoléhá na své bohatství, padne, zboží však jako list zelený rozplodí se.“ (Přísl. 11, 28.)

„Jedni dávají ze svého a přece bohatnou, jiní berou z cizího, a mají bídu vždy.“ (Přísl. 11, 24.)

Bohatec se stává pyšným a pohrdá zákonem Božím.

„Jako léčka plná bývá ptáků,
tak jsou domy jejich plné nekalého zisku:
proto jsou velicí a bohatí.
Jsou tlustí, vypasení,

pomíjejí řeči mé nešlechetně.
Práva vdov se nezastávají,
práva sirotků se neužívají,
spravedlivé věci chudých se nezastávají.“
(Jer. 5, 27, 28.)

„Mluvil jsem k tobě, když měla's všeho
hojnost, a'e řekla's: Nebudu poslouchati!“ (Jer.
22, 21.)

„Neskládejte sobě pokladů na zemi, kde
rez a mol kazí, a kde zloději vykopávají a
kradou; ale skládejte sobě poklady v nebi,
kdež ani rez ani mol nekazí, a kde zloději
nevykopávají aniž kradou. Neboť kde jest po-
klad tvůj, tam bude i srdce tvé.“ (Mat. 6,
19, 21.)

„Nemůžete Bohu sloužiti a mamonu.“ (Ma-
tous 6, 24.)

„A kdo byl zaset mezi trní, jest ten, jenž
slyší slovo, ale starost toho světa a klam bo-
hatství udušuje slovo, i stává se neplodným.“
(Mat. 13, 22.)

„Řekl mu Ježíš: „Chceš-li dokonaly býti,
jdi, prodej, co máš a dej chudým, a budeš míti
poklad v nebi; a pojď a následuj mne.“ Usly-
šev mládenec slova ta, odešel smuten, neboť
měl mnoho statků.

Ježíš pak řekl učedníkům svým: „Vpravdě
pravím vám: Boháč vejde těžko do království
nebeského. A opět pravím vám: Snáze jest
velbloudu projíti uchem jehelním, než boháči
vejíti do království nebeského.“

Uslyševše to učedníci, divili se velmi, říkouce: „Kdo tedy může býti spasen?“ Ježíš však, pohleděv na ně, řekl jim: „U lidí jest to nemožné, ale u Boha všechno je možné.“ (Mat. 19, 21—26.)

Kristus pravil k nim: „Vizte a chraňte se všeliké lakoty, neboť, byť kdo měl hojnost, život jeho nejde z majetku jeho.“ A pověděl jim podobenství, řka: „Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. I přemýšlel sám u sebe: „Co mám učiniti? Neboť nemám, kde bych uložil úrodu svou.“ A řekl: „Tohle učiním: Zbořím své stodoly a vystavím větší a tam složím úrodu svou a řeknu své duši: Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočivej, jez, pij, vesel se.“ I řekl mu Bůh: „Pošetilče, této noci požádají duše tvé od tebe, a čím bude to, co jsi připravil?“ Takový jest ten, jenž shromáždí poklady sobě a není bohat před Bohem.“ (Luk. 12, 15—21.)

„Neboť slunce vzejde s zárem a usuší trávu, a květ její uvadne a krása tvářnosti její zanikne; tak i bohatý uvadne na svých cestách.“ (Jak. 1, 11.)

„Nuže, boháči, zaplaťte s kvílením nad bidami svými, které na vás přijdou. Bohatství vaše zhnilo a roucha vaše prožrána jsou od molů. Zlato a stříbro vaše zrezavělo a rez jejich bude na svědectví proti vám a stráví jako oheň tělo vaše. Nahromadili jste si po-

klady ve dnech posledních. Hle, zadržaná mzda dělníků, kteří požali pole vaše, křičí od vás a volání těch, kteří žali, vešlo v uši Pána zastupů. Hýřili jste na zemi a žili v rozkoši; vykrmili jste srdce své v den zabíjení.“ (Jak. 5, 1—5.)

„Boháčům toho světa prikazuj, ať se nepyšní a nevzkládají své naděje v nejisté bohatství, nýbrž v Boha živého, jenž nám dává všecko bohatě ku požívání, ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích, ať jsou štědrými a sdilnými, skládajíce si dobrý základ pro budoucnost, aby dosáhli života věčného.“ (1. Tim. 6, 17—19.)

IV. Co praví církev o bohatství.

Sv. Tomáš Aquinský.

Osvícený učitel církve, sv. Tomáš Aquinský, učí o majetku (v knize „Summa theologica“ II. II. q 66. art. 1. a 2.): „Žádný člověk nemůže považovati nějakou věc za úplně svou podle přirozenosti (secundum naturam), protože přirozenost věcí nepodléhá moci lidské. Bůh jediný jest opravdovým majitelem všech věcí, jeho všechno na pokyn poslouchá. Člověk smí jenom užívatí věcí pozemských ke svému užitku. Jak si lidé správu těchto pozemských věcí mezi sebou rozdělití mají, o tom zákon přirozený ničeho nepraví. Tolik jedině jest jisto, že uží-

vání vnějších věcí člověk nesmí považovati za soukromý majetek ve smyslu práva řízení a spravování.

Pro nutnost onoho omezeného majetku soukromého uvádí křesťanský filosof tři důvody: 1. Člověk více pečuje o majetek vlastní než o společný; kde je mnoho majitelů, přenechávají sobě práci vzájemně a nikdo nic nedělá. 2. Vládne větší pořádek, když každý ví, čím vládne, než když bez rozdílu každý zodpovídá jednou za to, jindy za ono. 3. V lidské společnosti vládne větší pokoj, když každý se svým může býti spokojen.

Biskupové rakouští.

Vydali v roce 1925 směrnice o sociálních otázkách přítomnosti. Slova jejich zasluhují, aby přišla ve známost nejširších vrstev lidu.

„Výtka jak lživá, tak zlomyslná — je tvrzení: Katolická církev hlásá prý dělníkům jen poslušnost a trpělivost vůči kapitalistické pýše; podporuje prý a chrání podnikatele a plutokracii přítomnosti. Jak nesprávná jest tato výtka, dokazuje již skutečnost, že katolická církev víc než půl druhého tisíce let (od Klementa Alexandrijského až k Benediktu XIV.) s imponující důsledností stála na tom, že je podle církevních zákonů zakázáno bráti úrok a tím církev u katolických národů zamezila vývoj kapitalismu v dnešní formě.

**Nikde a nikdy církev kapitalismus nedovolila,
tím méně podporovala.**

Přesně v duchu dřívějšího církevního zákonodárství papež Lev XIII. ve svém okružním listu o dělnické otázce co nejostřeji odsoudil a zakázal „žravou lichvu“ (usura vorax) ve všech jejích moderních formách, tedy i lichvu mzdy. A církevní zákoník, vydaný na Hod Boží svatodušní roku 1917 papežem Benediktem XV., zakazuje v kanonu 1543 všechny smlouvy lichvářské a v kan. 2354, § 1 hrozí těm, jimž je dokázána lichva, těžkými církevními tresty, jako křesťanům, kteří se dopustili jiných těžkých provinění. — Katolická církev odsuzuje bezbožný a vykořisťující kapitalismus.

V Písmě sv. stojí psáno: „Moudrost si vystavěla dům a vytesala sedm sloupů.“ (Přísl. 9, 1.) To platilo i v dřívějším společenském řádu, kde různé stavy byly organicky vyvinuté a spojené. Avšak není moudrostí vystavěti dům lidské společnosti neb jej udržovati v pořádku bez sloupů společenského řádu; to se děje dnes: Tak zvaná hospodářská svoboda se vychvaluje jako vymoženost. Sobě všechno dovolovati a jiné nechat činit, co chtějí; sebe obohatiti bez ohledu na přikázání Boží a zákony státu; svoji hospodářskou moc bezohledně využítkovat, to se dnes stává víc a víc zvykem. Tento hospodářský liberalis-

mus se stal kapitalismem v nejhorším slova smyslu: hrůzovládou majetku. A on především zrušil a zničil stavbu společnosti lidské.

Odedávna platilo slovo Písma: „Nestaví-li Pán domu, nadarmo pracují stavitelé.“ (Žalm 126, 1.) Novodobý kapitalismus pohrdá touto pomocí. Chlubí se: Mravními zásadami se nedají stavět železnice. Zákon Boží prý je překážkou kapitalistického hospodářství. Za ohromný pokrok moderního průmyslu děkujeme prý neobmezenému rozvoji všech hospodářských sil, bezohlednému využitkování všech možností k práci a obohacení se. Při tomto hospodářském vývoji byla církev přeslechnuta. Byla právě tehdy odstrkována z veřejnosti a pohrdána. Ve společnosti bez víry církev byla již odsouzena k smrti. Proto se mohl kapitalismus i v zemích katolických uplatňovat bez překážky.

Tento kapitalismus je cestou bludnou, je záhubou hospodářského života národů.

Nesmíme odsuzovati velkopřůmysl sám o sobě, neboť Písmo sv. praví lidem: „Podmaňte si zemi.“ (Gen. 2, 28.) Vývoj od hospodářství domácího k uzavřenému hospodářství městskému ve středověku a od tohoto k hospodářství nové doby, vývoj malých závodů a obchodů k velkopřůmyslu a světovému obchodu dál se dle přirozeného zákona pokroku.

Ani úvěr, jehož velkopřůmysl potřebuje ke svému rozvoji, se nesmí zavrhovati, neboť i úvěr možno poskytovat bez porušení spravedlnosti. Ani to není odsouzení hodno, že dělník žije v poměru námezdním. Ve velkozávodech nynější doby jiný způsob byl by sotva možný. Naopak, zase je možné, aby i při takových podnicích byla mzda spravedlivá a dostatečná a aby rozmanitá blahodárná zařízení a ochranné zákony blahobytného dělníkového života zvyšovaly a zabezpečovaly. Zkáza hospodářského života našeho povstala jen tím, že kapitalismus šel svou cestou, neohlížeje se na svaté Boží zákony.

Zavržení hodno je, že všude ujala se zásada: Hledejte nejprve bohatství této země a všechno štěstí jiné bude vám přidáno. Novodobý kapitalismus usiluje o toto pozemské štěstí bez ohledu na zákony božské a žádá vlastnické právo neomezené a bez jakýchkoliv povinností.

Dále třeba zavrhnouti, že kapitalismus obrací veškeré veřejné hospodářství nikoliv k tomu, aby ukojil veřejnou spotřebu, ale aby se z něho všemožně obohacovali jednotlivci. Průmysl vyrábí stále více a více a lidstvu vnucuje stále nové požitky a dobývá si nových a nových odbytišť. To ovšem poškozují ostatní, vnáší zmatek do veřejného hospodaření a vede k boji států navzájem. Taková konkurence průmys-

lová může vésti i k válkám, jak ukázala nedávná válka světová.

Zavržení hodno je také, že tomuto shonu obětována byla i osobní důstojnost dělníkova, byl všemožně vykořisťován, jeho mzda zmenšována tím, že do práce byly přibírány ženy a děti. Nebylo ohledu na hmotné potřeby dělníkova, tím méně na potřeby náboženské a tak mu znemožněno pěstovati spořádaný život rodinný a klidně se chystati na vlastní a nejvyšší cíl životní: na věčnou blaženost. Dělník byl nejen podváděn o svou spravedlivou mzdu, ale chudl vždy více i na duši. Lev XIII. varoval právě v té věci velmi důrazně. Dělníci, praví tento papež, kterým se loupí víra ve věčnost a zároveň bere štěstí pozemské, musí se naplniti rozhořčením. Vrhají se s veškerou chtivostí na statky pozemské, stávají se vždy nespokojenější a hamiznějši, nemírnější a bezohlednější a z toho povstávají nejstrašnější převraty, jak to vidíme právě za našich dnů.

Zkázou byl kapitalismus i proto, že jeho neblahým vlivem zmizela mezi lidmi i všechna družnost. Zmizela ona upřímná družnost jak ji vytváří náboženství svými nadpřirozenými silami, ono společenství dítek Božích v jedné Boží rodině, v církvi. Upadlo též druhé společenství, které máme na zemi a které z oné družnosti náboženské má svůj vzrůst a rozvoj společenství rodiny a státu. Vše zakrnělo. Nedivme se. Z lidí, kteří si nedovedou nic

odepřítí, kteří nedovedou ovládnouti svoji smyslnost z otroků požívačnosti a lakoty, z lidí bez lásky k Bohu a bližnímu není možno vytvořiti organický celek, společnost schopnou života. Tak hynou rodiny, národy a státy.

Toť tedy zhouba plynoucí z kapitalismu. Ale ještě více. V nejnovější době změnil se kapitalismus na plutokracii (vládu peněz), na mamonismus tak surový, jaký svět zakusil jen v nejhorsších dobách pohanských. Pomocí monopolů, trustů a koncernů dobyl si úplného vlivu na tvoření cen všech životních potřeb a zjednal si tak možnost zvyšovati ceny bez ohledu na spravedlnost a vymykati se při tom jakékoliv kontrole. Od té doby, co tato plutokracie vládne, napomáhá vše, co se děje v národech, obohacování této peněžní velmoci, ať je to mír, nebo válka, nebo revoluce. Dokonce nejhorší nouze lidu dává jí nové možnosti, jak upevniti své panství.

Banky a úvěr, spojené s bursovními hráči, pomáhají těmto finančním mocnostem lichvářiti a olupovati národy, bráti pilným rukám všechny úspory, ochuzovati vždy největší vrstvy obyvatelstva a uváděti je takovým způsobem v úplnou závislost a v dokonalé otroctví. Jim podléhají nejen dělníci, ale i přemnozí podnikatelé, malí i velcí továrníci, zvláště pak živnostníci a střední stav. Bankovní svět je nyní vládnoucí mocí ve státech a dokud bude míti tolik vlivu, kolik ho má nyní, dotud jsou

všechny ochranné zákony dělnické nejisté a vratké a není možno, účinně pomáhati pensistům a lidem, z malé renty žijícím.

Také podnikatelé musí se hlásiti k zásadám křesťanským a jednati s dělníky jako s lidmi a křesťany a neukládati jim otročinu, jaká je po předcházejících tisíci letech křesťanské vzdělanosti hanbou nynější doby. I oni musí uznati, že je povinností, dávati dělnictvu spravedlivou mzdu a umožniti mu tolik blahobytu časného, na kolik má spravedlivý nárok. I s dělníky musí podnikatelé jednati v bratrské úctě a lásce a hleděti na ně jako na stejně oprávněné údy společnosti.

Jinou povinností majetných lidí je, aby svého bohatství užívali k blahu lidské společnosti a lidem, hledajícím práci dávali vždy nové možnosti, kde by mohli pracovati. Všichni lidé totiž, pokud jsou schopni práce, mají povinnost a zároveň právo pracovati.

Konečně musí bohatí uznati, že se musí omezovati v užívání svého bohatství. Zapíráti sebe, toť zvláštní příkaz pro naši dobu, platný především pro lidi majetné. Jen tak budou moci konati skutky milosrdné lásky.

Byla to událost nesmírného dosahu, když Spasitel, vstoupiv do domu bohatého Zachea, pohleděl až na dno jeho srdce a Zacheovi spadly šupiny s očí. Poznal v té chvíli pomíjejícnost bohatství pozemského a cenu statků věčných, ohavnost lakoty a blaženost dobro-

činění a pravil: „Hle, Pane, polovici bohatství svého dávám chudým a jestliže jsem někoho podvedl nahradím to čtvernásob (Luk. 19. 8.) Kéž Bůh pohlédne na dno srdce i modernímu člověku, toužícímu jen se obohacovati a druhé překonávati, plnému závisti a žárlivosti a nenasytné touhy po statcích pozemských, honícímu se jen za ziskem a úspěchy, potom i jemu spadnou šupiny s očí a pozná, že „Království Boží není pokrm a nápoj“, není majetek a bohatství, hospodářská a politická moc, nýbrž „spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém.“ (Řím. 14. 17.)

Papežové o bohatství.

Řehoř Veliký: Země je společná všem lidem a pro všechny vydává pokrm. Marne ujišťují, že jsou bez viny ti, kteří sami si přivlastňují společné dary, prohřešují se na životě svých spolubratří, když s nimi nesdělí z toho, co obdrželi. Páchají vraždu denně na těch chudých, kteří hynou tím, že oni podrželi, čeho by chudí potřebovali. (Pastor. curae Adm. 22.)

Sv. Klement římský: „Společné mělo býti všem lidem užívání všeho, co na světě je; avšak hříchem sveden řekl jeden: to je mé, jiný: ono, a tak nastalo dělení mezi lidmi. (Cap. Dilect. 12, 9, 2.)

V. Několik poučení pro křesťany.

1. Vrať cizí majetek! Nečekej, až bude pozdě. A totiž nejenom cizí majetek přímo ukradený, nýbrž též majetek získaný nekalým způsobem, na př. hrou na burse a p.

2. Varuj se cizího majetku! Buď spravedlivý! Nezkracuj svým zaměstnaným spravedlivé mzdy! Zaplať své dluhy.

3. Nepřipouštěj jed závidi do svého srdce! „Jednoho trápí bohatství touhy, druhého bohatství majetku. Oba jsou hanebně zotročeni, oba ztratili radost ze života, oba zavřeli srdce své, aby neslyšeli melodie nebeské ani neviděli krásu přírody.“ (Sonnen-schein)

4. Pamatuj na slova Páně: Blahoslavení chudí duchem, jejich je st království nebeské. Na důkaz pravdivosti těchto slov ještě několik příkladů:

Sv. Pambo.

Sv. Pambo byl představeným kláštera v horách egyptských. Jednoho dne přišla k němu sv. Melanie, která byla slyšela o jeho mimořádných ctnostech a přinesla mu 300 hřiven stříbra (asi 140.000 Kč) jako dar, aby to rozdělil mezi chudé bratry. Svatý, který právě pletl rohožky, ani nepřestal s prací a klidně řekl: „Bůh ti dej za to svého požehnání!“ Potom nařídil svému žáku Origienovi: „Vezmi peníze a rozděl je mezi bratry v Libyi a na ostrovech,

neboť oni jsou chudší než my.“ — Melanie zůstala stát a čekala na nějaké slovo pochvaly. Avšak Pambo klidně pracoval dál. Proto ona znovu začala: „Abys věděl, kolik toho je otče — 300 hřiven toho je.“ Avšak Pambo odvětil: „Milá dcero, ten, jemuž jsi je dala, nepotřebuje váhy. Jestli jsi to darovala mně, měla jsi to hned říci, jestli však Bohu, který nepřehlédl ani dva haléře vdovy, mlč!“ Tuto událost vypravovala sv. Melanie sama mnichu Palladiovi.

Chudáček Boží.

Opouštěje město Bari viděl sv. František na cestě měšec, jenž se zdál býti naplněn penězi. Spolubratr učinil návrh, peníze zdvihnouti a v případě, že by se k nim nikdo nepřihlásil, rozdati mezi chudinu. Světec nechtěl přivoliti a kráčel klidně dál. Avšak bratr nedal pokoje, bědoval, že ztrácí příležitost vykonati dobrý skutek a mluvil tak dlouho, až konečně přinutil Františka, že se vrátili na místo, kde ležel měšec. — Když dorazili na místo, zavolal světec k sobě hocha, který seděl opodál u studně a před ním poručil bratru, aby zdvihl měšec. Sám však klekl a počal se modliti. Ubohý bratr rád by již byl nechal měšec ležeti, než poslušnost jej vážala. Natáhl ruku po něm. V tom okamžiku se z měšce vyřítíl had, jenž zlostně syče zmizel i s měšcem. Neznámý hoch polekán uskočil stranou.

„Milý bratře, pravil světec, peníze jsou

pro člověka duchovního jedovatým hadem.“
(II. Čelano 106. Legenda major. 72.)

„Životem.“

Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Všecka dosud vyšlá čísla jsou na skladě.

1. Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života.)
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdyhých neměl...“
4. Šťastná rodina.
5. Exericie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!“
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy)
13. Do života II. (pro děvčata vystup. ze školy).
14. V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty).
15. Tak ne! (O výchově.)
16. Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže.)
22. Měsíční duchovní obnova.
23. Příprava na sv. mši.
24. Více kněží!
25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati?
33. Peklo.
34. Půst.
35. Blahoslavená Anežka česká.
36. Zopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.

45. Blahoslavení.	74. Pronásledování náboženství v Rusku.
46. Cesty k Bohu I.	75. Sv. Josef.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.	76. Vrátili se do církve?
48. Cesty k Bohu II.	77. Blah. Jan Sarkander.
49. Z vězení.	78. Pomozte bratřím.
50. Něco o spiritismu.	79. Více dobroty!
51. O křtu svatém.	80. Od ďábla k Bohu.
52. Móda a dnešní ženský svět.	81. Sv. Terezie Ježíškova.
53. Ano, Otče!	82. Povídá se.
54. Šťastnou cestu!	83. Hrdina v dělnické haleni.
55. Smířte se!	84. Katolík v chrámě.
56. Sv. Jan Nepomucký I.	85. Klenot křesť. dívek.
57. Sv. Jan Nepomucký II.	86. Znáš sebe sama?
58. Sv. Jan Nepomucký III.	87. Všecka krásná jsi, ó Maria!
59. Kněžský celibát.	88. Z nemocnice.
60. Sv. Václav a naše doba.	89. Čemu nás učí Konnersreuth?
61. Na obranu.	90. Zpět k Římu?
62. Občan. sňatky. Rozluka.	91. Od 17. do 24. (Výchova k mravní čistotě).
63. Na pomoc velkému dílu!	92. Moderní učenec světcem. (Contardo Ferrini)
64. Jde o svatováclavské dědictví.	93. Naše chybičky.
65. Sjednocení církvi.	94. Naše chybičky II.
66. Pius XI.	95. Všecko všem.
67. Na stolci Petrově.	96. Pomáhejte nám! (O misiích.)
68. Z továrního ovzduší.	97. O bohatství
69. Katolická škola v republice Československé.	98. Pohřeb (liturgický).
70. Láska za lásku.	
71. Spalování mrtvol.	
72. Blah. Don Bosco.	
73. Proč?	

Imprimi polest. Pragae, die 8. Januarii 1931. P. Jan Haderka, C. Ss. R. Sup. Prov. - Imprimatur Nr. 244, Olomucii, die 7. I. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. - Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín. - Tiskla Typia, M. Ostrava.

Mor.

Tri písmena jen tvoří nadpis, avšak jaká hrůza z nich mluví! Mor, četli jste snad jak zuřil za dávných časů. Lidé, kteří před chvílí byli ještě zdraví a čerství, v krátké době se stali obětí smrti. Nejohrovnější byla při tom nakažlivost moru; s neslýchanou rychlostí se rozšířoval z města do města, a nikdo nevěděl jak. —

Kdyby dnes stálo v novinách, že v Praze vypukl mor, jistě tisíce obyvatelů by opustilo město, vláda by vydala nejprísnější nařízení, aby chránila občany před nákazou, předpisy by omezovaly naši svobodu, trpělivě bychom to snášeli vědouce, že toho vyžaduje blaho lidu.

Avšak ku podivu: rádí mezi námi mor, a rádí hůře než onen, neboť ničí duše; mor, který je nebezpečnější, protože pracuje nenápadně. A přec: nikdo se neznepokojuje, úřady nezakročují, skoro nic se nedělá, aby se zachránily statky věčné.

Mor duše je špatný tisk.

Je třeba dokazovat jeho zhoubné působení? Čtete dopis studenta, jehož otec je socialista a volnomyšlenkář: „Modlete se za mého otce. Poznávám víc a víc, jak zhoubný vliv má na něho tento list.... Jsou tam často poznámky plné nenávisti proti církvi.

(Pokračování příště).

Pohřeb

katolického křesťana

(podle nové agendy olomucké).

Církevní modlitby v domě.

(V domě zemřelého pokropí se mrtvola svččenou vodou a okouří se, při čemž se říká modlitba:)

Rosou nebeskou občerstvi duši tvou Bůh Otec † i Syn † i Duch † svatý. Amen.

Vůni nebeskou nasyť duši tvou Bůh Otec † i Syn † i Duch † svatý. Amen.

(Potom se zapěje:.) Kdybys vážil hříchy.

Žalm 129. Z hlubin volám k tobě, Hospodine, * Hospodine, vyslyš hlas můj!

Budiž ucho tvoje nakloněno * k úpěnlivé modlitbě mé.

Kdybys vážil hříchy, Pane * Hospodine, kdo by obstál?

U tebe jest však slitování, * a pro tvé sliby, Pane, v tebe doufám.

Důvěřuje duše má slovu jeho, * duše má doufá v Pána.

Od časného jitra až do tmy noční * doufejž Izrael v Hospodina!

Neboť u Hospodina jest smilování, * a u něho jest hojná spása.

A on vysvobodí Izraele * ze všech hříchů jeho.

Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane * a světlo věčné ať mu (jí) svítí.

Kdybys vážil hřichy, Pane, čím se kdo provinil, Hospodine, kdož by obstál?

(Neříkají-li se hodinky za zemřelé, modlí se nyní ještě toto:) Otče náš. (Ostatní potichu.)

K. A neuvod' nás v pokušení.

M. Ale zbav nás od zlého.

K. Od bran pekelných M. Vysvobod' Pane, duši jeho (její).

K. Ať odpočívá v pokoji. M. Amen.

K. Pane, vyslyš modlitbu mou. M. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi. M. I s duchem tvým.

Modleme se: Prosíme Pane, vysvobod' duši služebníka svého (služebnice své). N... ode všech pout hřichu, aby se radovala ve slávě vzkříšení mezi svatými a vyvolenými tvými. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Cestou do kostela

(nebo na hřbitov).

(Kněz zapěje antifonu:) Ke cti Páně plesati.

Žalm 50. Smiluj se nade mnou Hospodine, podle milostrdenství svého velikého.

Podle množství Tvých slitování * zahlad' nepravost mou.

Úplně umyj mne od mé nepravosti * od hříchu mého očisti mne.

Nebo poznávám já svou nešlechtnost * a hřích můj vždycky přede mnou jest.

Proti tobě samému jsem hříchy spáchal * a co zlé je, před tebou učinil jsem,

abyš byl shledán spravedlivým ve svých řečech, * abyš zvítězil, když souzen býváš.

Nebo hle, v nepravostech jsem se počal, * a v hříších počala mne matka moje.

Nebo hle, upřímnost milá ti jest, * neznámou a skrytou svou moudrost zjevil jsi mně.

Pokrop mne ysopem, bych očištěn byl, * omyj mne, abych byl nad sněh zbílen.

Radost a veselí dej sluchu mému, * potom plesat budou kosti ponížené.

Odvráť obličej od mých hříchů * a vymaž všechny mé nepravosti.

Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, * a ducha pravého obnov v útrobach svých.

Nezamítej mne od své tváře * a svého svatého ducha mi neodnímej.

Navrať mi radost z ochrany své * a duchem statečným posilni mne.

Učiti budu hříšníky tvojim cestám, * že se bezbožní vrátí k tobě.

Zbav mne krevní viny, Bože, můj spasný Bože, * a můj jazyk s veselím bude slaviti tvou spravedlivost.

Pane, rty mé rač otevřítí * a má ústa zvěstovati budou tvoji chválu.

Nebo kdybys byl chtěl obět, ovšem byl bych dal ji, * ty však v zápalných obětech si nelibuješ.

Obětí Bohu milou duch je zkormoucený, * nepohrdáš srdcem, jež zkroušené a pokorné jest.

Dobrotivě nalož, Pane, pro svou milost se Sionem, * aby zdi jerusalemské byly zas vystavěny.

Pak budeš přijímat řádné oběti, dary a celopaly, * tehdáž klásti budou mladistvé žertvy na tvůj oltář.

Odpočinutí věčné dej mu (jí), ó Pane, * a světlo věčné ať mu (jí) svítí.

(Je-li cesta delší, říkají nebo zpívají se žalmy stupňové nebo jiné žalmy z hodiněk za zemřelé.)

(Žalm 50. zakončí se antifonou.) Ke cti Páně plesati budou zkroušené kosti.

V kostele.

(Zpěv) Přispěchejte svatí Boží, vstříc pospěšte andělové Páně, vezměte s sebou duši jeho (její) a ji doprovod'tež před božský trůn Nejvyššího. Nechať přijme tebe Kristus, jenž zavolal tě a do sídel nebeských provod'tež tě andělé. Vezměte s sebou duši jeho (její) a ji doprovod'tež před božský trůn Nejvyššího. Odpočinutí věčné dejž mu (jí), ó Pane, a světlo věčné ať mu (jí) svítí. A ji doprovod'tež před božský trůn Nejvyššího.

(Potom se modlí církevní hodinky za zemřelé. Po nich modlí se kněz:)

Otče náš (ostatní potichu.)

K. A neuvod' nás v pokušení. M. Ale zbav nás od zlého. K. Od bran pekelných. M. Vysvobod' Pane duši jeho. K. Ať odpočívá v pokoji. M. Amen. K. Pane, vyslyš modlitbu mou. M. A volání mé k tobě přijď. K. Pán s vámi. M. I s duchem tvým.

Modleme se. Prosíme Pane, vysvobod' duši služebníka svého (služebnice své) N. ode všech pout hříchů, aby se radovala ve slávě vzkříšení mezi svatými a vyvolenými tvými. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh po všechny věky věkův. Amen.

(Potom se slouží mše sv. za zemřelého. Neslouží-li se mše sv., pokračuje se na str. 24.)

Mše sv. za zemřelé.

Modlitba stupňová:

K. Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.
Amen. Přistoupím k oltáři Božímu.

M. Před Boha, který mne od mládí radostí naplňoval.

K. Pomoc naše ve jménu Páně.

M. Kterýž stvořil nebe i zemi.

K. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii vždy Panně, svatému Michaelu archandělu, sv. Janu Křtiteli, sv. apoštolům Petru a Pavlu, všem svatým a vám, bratří, že jsem zhřešil velice myšlením, řečí a skutkem; svou vinou, svou vinou, svou převelikou vinou! Pročež prosím blahoslavenou Marii vždy Panu, sv. Michaela archanděla, sv. Jana Křtitele, sv. apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté a vás, bratří, abyste za mne orodovali u Hospodina Boha našeho.

M. Smilujž se nad tebou všemohoucí Bůh a odpustiv tobě hříchy tvé, uveď tě do života věčného.

K. Amen.

M. Vyznávám se ... všem svatým a tobě, otče, že ... všechny svaté a tebe, otče, abys za mne orodoval u ...

K. Smilujž se nad vámi, všemohoucí Bůh a odpustiv vám hříchy vaše, uveď vás do života věčného.

M. Amen.

K. Prominutí, rozhrěšení a odpuštění hříchů našich uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

M. Amen.

K. Bože, rač nám zase život dáti.

M. Aby tvůj lid se radovati mohl z tebe.

K. Ukaž nám, Hospodine, milost svoji.

M. A své blaho rač nám poskytnouti.

K. Pane, vyslyš modlitbu mou.

M. A volání mé k tobě přijď.

K. Pán s vámi.

M. I s duchem tvým.

(Kněz vystupuje k oltáři.)

K. Modleme se. Odejmi od nás, prosíme, Hospodine, nepravosti naše, abychom do svatyně svatých s čistou myslí vejíti zasloužili. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

(Kněz líbaje oltář.)

Prosíme tě Hospodine, pro zásluhy tvých svatých, jichž ostatky tuto jsou, i všech svatých, abys odpustiti ráčil všecky hříchy mé. Amen.

(Na straně epištolní): Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí.

(Žalm 64.) Tobě přísluší chvála, o Bože na Sionu: a Tobě se splní slib v Jerusalemě; vyslyš modlitbu mou, k Tobě všeliké tělo přichází. Odpočinutí věčné atd.

Kyrie (uprosřed oltáře.)

K. Pane, smiluj se. M. Pane, smiluj se. K. Pane, smiluj se. M. Kriste, smiluj se. K.

Kriste, smiluj se. M. Kriste, smiluj se. K. Pane, smiluj se. M. Pane, smiluj se. K. Pane, smiluj se.

K. Pán s vámi. M. I s duchem tvým.

Modlitba (na straně epištolni):

Modleme se: Bože, jehož vlastností jest smilovati se vždycky a odpouštěti: snažně prosíme Tebe za duši služebníka Tvého N., kteréz jsi byl rozkázal, aby z tohoto světa odešla, nevydávej ji v ruce nepřitele a nezapomínej na ni, ale račiž dáti, aby ji svatí andělé přijali a do vlasti rajske uvedli, aby, ježto v Tebe věřila a doufala, pekelných trestů nezakusila, nýbrž věčných radostí požívala. Skrže Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Epištola: (I. Thess. 4, 13—18.)

Nechceme bratří, abyste byli v nevědomosti o těch, kteří zesnuli, byste netruchlili (nad nimi) jako ostatní, kteří nemají naděje. Neboť věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, tak Bůh i ty, kteří zesnuli skrže Ježíše, přivede (zároveň) s ním. Toto zajisté pravíme vám na základě slova Páně: my, kteří žijeme, kteří zůstáváme ke příchodu Ježíšovu, nepředstihneme těch, kteří zesnuli, neboť Pán sám sestoupí s nebe s rozkazem, s hlasem archandělovým a s troubou, a zemřelí v Kristu vstanou nejprve, potom my, kteří žijeme, kteří zů-

stáváme, budeme spolu s nimi uchváćeni v oblacích Kristu vstříc do vzduchu; a tak vždycky budeme s Pánem. Proto potěšujte se těmito slovy.

Graduale:

Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí. (Ž. 111.) V paměti věčné bude spravedlivý, pověsti zlé nebude se báti.

Traktus:

Zprostiž, o Pane, duše všech věrných zemřelých všech vazeb hříchů a milostí Tvou necht uniknou soudu pomsty a blaženosti světla věčného požívají.

Dies irae.

1. Hrůza pojme nás v tu chvíli, - až se svět rozpadne v díly, - dle Davida a Sibyly.

2. Jak se trásti budou lidé, - až je soudit soudce přijde, - a los na ně přísný vyjde.

3. Trouba divném u hlaholu, - zazní mrtvým v hrobů dolu, - svolá k soudu všechny spolu.

4. Žasne smrt, lid z hrobů vstává, - odpovědi soudci dává, - v bázni ortel očekává.

5. Kniha tehďáž bude čtena, - v níž jest každému odměna, - neb pokuta vyměřena.

6. Soudce na trůn až zasedne, - všecka tajemství prohlédne, - strachu plný hříšník zbledne.

7. Kdož obhájí vinu svoji, - ježto sám se dobrý hojí, - že při soudu neobstojí?

8. Králi hrozné velebnosti, - jenž jsi plný slitovnosti, - spas mne, Původce milosti!

9. Připomeň, Ježíši, sobě, - že jsem hřešil v lidské mdlobě, - nezatrať mne v oné době.

10. Hledal jsi mne do umdlení, - křížem dal's mi vykoupení, - kéž to všechno marné není!

11. Odpusť, přísný Soudce zlého, - v čem mne shledáš nepravého, - než den přijde soudu Tvého.

12. Stížená lká duše vinou, - studem slzy z očí plynou, - Tvé jen ať mne tresty minou.

13. Magdalenu jsi rozhřešil, - lotru ráj slibil, ač hřešil, - i mne naději jsi těšil.

14. Ač Tvých nejsem hoden darů, - Bože dobrý, chraň mne zmaru, - nedej zhynout v ohně žáru.

15. Rač mne mezi ovce vzítí, - od kozlů mne oddělití, - dej mi po pravici dlítí.

16. Nepočti mne k zlořečeným, - do plamenů odsouzeným, - povolej mne k vyvoleným.

17. Z prachu vzdychám pozemského, - ze srdce zkormouceného, - šetři, Pane, cíle mého.

18. V přežalostnou onu dobu, - člověk až vykročí z hrobu, - ku přísnému vstane soudu.

19. Ó, smiluj se nad ním, Pane. - Dej, Ježíši přelaskavý, - všem duším odpočinutí!
Amen.

Před evangeliem (uprostřed oltáře).

Očist srdce mé a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Isaiáše proroka žhavým očistil uhlem: tak i mne milým slitováním svým rač očistiti, abych hodně mohl zvěstovati Tvé sv. evangelium. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Evangelium (na straně evangelní):

K. Pán s vámi. M. I s duchem Tvým.

K. Slova sv. evangelia podle Jana. (11 21-27)

M. Sláva Tobě, Pane!

K. Za onoho času řekla Marta k Ježíšovi: „Pane, kdybys byl tu byl, bratr můj nebyl by umřel. Však i nyní vím, že, začkoliv požádáš Boha, dá Tobě Bůh.“ Dí jí Ježíš: „Vstane zase bratr tvůj.“ Dí jemu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v den poslední.“ Řekl jí Ježíš: „Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, a každý, kdo žije a ve mne věří, neumře na věky. Věříš-li tomu?“ Řekla jemu: „Ano, Pane, já jsem uvěřila, že Ty jsi Kristus, Syn Boha živého, kterýž jsi přišel na tento svět.“

M. Chvála Tobě, Kriste!

(Uprostřed oltáře:) K. Pán s vámi. M. I s duchem Tvým.

Obětování:

K. Modleme se! Pane Ježíši Kriste, Králi slávy, vysvobod' duše všech věrných zemřelých od trestů pekelných a od hluboké propasti; vysvobod' je z tlamy lví, aby jich nepohltila

pekelná hlubina, aby neupadly do temnosti, nýbrž ať korouhevník svatý Michael uvede je do svatého světla, které jsi kdysi Abrahamovi přislíbil a semení jeho. Oběti a modlitby chvály Tobě, Pane, přinášíme; ty je přijmi za ony duše, jejichž památku dnes konáme. Dej jim, Pane, přejíti ze smrti do života, který jsi kdysi Abrahamovi přislíbil a semení jeho.

(Při obětování chleba:)

Přijmi svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, tuto neposkvřěnou oběť, kterou já, nehodný sluha Tvůj, obětuji Tobě, Bohu svému, živému a pravému, za nescetné hříchy, urážky a nedbalosti své, a za všechny přítomné, jakož i za všechny věrné křesťany, živé i zemřelé, aby mně i jim prospěla k spasení a k životu věčnému. Amen.

(Kněz přilévaje vody do vína.)

Bože, jenž jsi důstojnost lidské přirozenosti podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil: dejž nám, abychom skrze tajemství této vody a tohoto vína stali se účastnými božství Toho, jenž člověčenství našeho ráčil se státi účastným: Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh po všechny věky věkův. Amen.

(Při obětování kalicha.)

Obětujeme Tobě, Hospodine, kalich spasení, dobrotivost Tvou vzývajíce, aby před tváří božské Velebnosti Tvé vstoupil s vůní libeznou za naši i celého světa spásu. Amen.

(Kněz a věřící obětují sebe.)

V duchu poníženosti a se srdcem zkroušeným přijati buďme od Tebe, Hospodine, a oběť naše tak děj se dnes před tváří Tvou, aby se líbila Tobě, Pane Bože.

Přijď Posvětiteli, všemohoucí věčný Bože, a požehnej tuto oběť, svatému jménu Tvému připravenou.

(Když kněz na epištolní straně ruce si umývá.)

(Žalm 25.) Nevinnen jsa, mohu si ruce mýti, a tvůj oltář obcházet, Hospodine,

abych slyšel hlasitou chválu Tebe a všechny zázraky Tvé vypravoval.

Hospodine, miluji skvostný dům Tvůj, místo, na kterém velebnost Tvá sídlí.

Nezahlazuj mne s bezbožnými, Bože, neber mi život s lidmi, lačnými krve,

na jejichžto rukách lpí hanebnosti, a jejichž pravice úplatků je plná,

kdežto já v nevinosti chci kráčet. Vysvobod' mne, budiž milostiv mně!

Noha má stojí na pravé cestě, ve sborech budu Tě chválit, Hospodine!

(Uprostřed oltáře.)

Přijmi sv. Trojice tuto oběť, kterou Ti přinášíme na památku umučení, zmrtvýchvstání a nanebevstoupení Ježíše Krista, Pána našeho, a ke cti blahoslavené Marie, vždy Panny, sv. Jana Křtitele, sv. apoštolu Petra

a Pavla a těchto i všech svatých, aby jim sloužila k poctě, nám pak ke spasení, a aby za nás v nebesích orodovati ráčili ti, jichžto památku konáme na zemi. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Kněz obraceje se k lidu.)

K. Modlete se, bratří, aby má i vaše oběť příjemnou se stala Bohu, Otci všemohoucímu.

M. Přijmiž Hospodin oběť z rukou tvých ke cti a slávě jména svého, k prospěchu našemu i celé své církve svaté. Amen.

Sekreta: (Tichá modlitba.)

Bud' milostiv, prosíme Tě, ó Pane, duši služebníka svého N., za kterou tuto oběť chvály Tobě přinášíme, Velebnost Tvou snažně prosíce, aby skrze tuto službu milostivého smíření zasloužila dojíti odpočinutí věčného. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje.

Preface:

K. Po všechny věky věkův. **M.** Amen. **K.** Pán s vámi. **M.** I s duchem tvým. **K.** Vzhůru srdce! **M.** Máme k Hospodinu. **K.** Díky vzdejme Hospodinu, Bohu svému. **M.** Hodno a spravedливо jest.

Vpravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Ti vždy a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, skrze Krista Pána našeho, v němž

nám naděje blaženého vzkříšení zasvitla, aby ty, které rmoutí jistý úděl smrti, potěšilo zaslíbení budoucí nesmrtnosti. Vždyť Tvým věrným, Pane, život se mění, nikoliv odnímá, a když se rozpadne dům tohoto pozemského přebývání, věčný příbytek v nebesích připraven bývá. A proto s Anděly a Archanděly, s Trůny a Panstvy a s celým zástupem nebeského vojska pějeme chvalozpěv slávy Tvé, bez ustání říkajíce:

Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů. Plna jsou nebesa i země slávy Tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech!

Hlavní část mše svaté:

Tebe tedy, nejlaskavější Otče, skrze Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, zkroušeně prosíme a žádáme, abys milostivě přijal a požehnal tyto dary, tyto počty, tyto svaté oběti neposkvrněné, jež Tobě obětujeme, zvláště za církve Tvou katolickou, kterouž v míru zachováti, chrániti, sjednotiti a řídití račiž po celém oboru zemském, spolu se služebníkem svým, papežem naším Piem i biskupem naším N. a se všemi pravověrnými křesťany a katolické a apoštolské víry ctiteli.

(Vzpomínka na živé:) Rozpomeň se, Hospodine, na služebníky a služebnice své N. a N. a na všechny přítomné, jejichž víra i zbož-

nost Tobě známa jest, za něž Tobě přinášíme, aneb kteří Tobě přinášejí tuto oběť chvály za sebe a za všechny své příbuzné, za vykoupění duší svých, za naději spásy a svého blaha, a předkládají tužby své Tobě, věčnému, živému a pravému Bohu.

V obcování svatých trvajíce, ctíce i památku jejich, nejprve slavné, ustavičné Panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista, ale i blahoslavených apoštolů a mučovníků Tvých Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lina, Kleta, Klimenta, Xysta, Kornelia, Cypriána, Vavřince, Chrysgona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiána: i všech svatých Tvých, pro jejichž zásluhy a přímluvy račiž udělití, abychom ve všech věcech ochranou a pomocí Tvou utvrzení byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Tuto tedy oběť služebnosti naší, jakož i veškeré čeledi své, prosíme, Pane, abys milostivě přijal a dny naše v pokoji svém pořádal, od věčného zatracení nás vytrhnouti a k stádcí vyvolených svých nás připočísti račil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Kněz žehná obět.)

Kteroužto oběť ty sám, o Bože, prosíme, rač ve všem učiniti požehnanou, přijatou, platnou, řádnou a příjemnou, aby se nám stala Tělem a krví nejmilejšího Syna Tvého, Pána našeho, Ježíše Krista.

Pozdvihování.

(Proměňování chleba.)

Který v den před svým utrpením vzal chléb do svatých a ctihodných rukou svých a když pozdvihl oči svých k nebi, k Tobě, Bohu Otci svému všemohoucímu, Tobě díky čině, požehnal, lámal a dával učeníkům svým, řka: Vezměte a jezte z toho všichni:

Totoť jest tělo mé.

(Kněz poklekne a pozdvihne sv. Hostii. Pohlédni na Ni a řci: „Pán můj a Bůh můj.“ - Proměňování vína.)

Podobným způsobem, když povečeřeli, vzal i tento přeslavný kalich do svých svatých a ctihodných rukou a opět Tobě díky čině, požehnal a dal učeníkům svým, řka: Vezměte a pijte z něho všichni, neboť

toto jest kalich mé krve, nového a věčného zákona (tajemství víry), která se vylévá za vás a za mnohé na odpuštění hříchů.

Kolikrátkoliv to činiti budete, na mou památku to číňte. (Kněz poklekne a pozdvihne kalich s nejsv. Krví Páně.)

Po pozdvihování.

Pročez také, Hospodine, my, sluhové Tvoji, ale i lid Tvůj svatý, konajíce památku umučení téhož Krista, Syna Tvého, Pána našeho, jakož i zmrtvýchvstání a slavného nanebevstoupení: obětujeme přejasně velebnosti Tvé a z Tvých darů a dobrodiní oběť čistou, oběť svatou, oběť

neposkvrněnou, Chléb svatý života věčného a Kalich spásy ustavičné.

Na tyto dary rač milostivou a jasnou tváří shlédnouti a je sobě oblíbiti, jakož jsi ráčil oblíbiti sobě dary spravedlivého sluhy svého Abela a obět praotce našeho Abrahama i tu, kterou Tobě přinesl nejvyšší kněz Tvůj Melchisedech, svatou žertvu, obět neposkvrněnou.

Pokorně Tě prosíme, všemohoucí Bože, kaž tuto obět donést rukama svatého anděla svého na vznešený oltář svůj před tvář božské své velebnosti, abychom kolikrátkoliv z účastenství oltáře tohoto svatosvaté Tělo a Krev Syna Tvého přijímati budeme, všelikým požehláním nebeským a milostí naplnění byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Vzpomínka na zemřelé.)

Rozpomeň se také, Hospodine, na služebníky a služebnice své, N. a N., kteří nás přešli se znamením víry a spí spánkem pokoje. Prosíme, Pane, rač popřátí jim i všem v Kristu odpočívajícím, místa občerstvení, světla a pokoje. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Těž nám, hříšníkům, služebníkům svým, v hojnost milosrdenství Tvého doufajícím, rač dáti podíl nějaký a společenství se svými svatými mučebníky a apoštoly: s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcelem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Agatou, Lucií, Anežkou, Cecilií, Anastazií a se

všemi svatými svými, v jejichž společnost račiž nás, prosíme, uvésti, ne podle našich zásluh, ale podle štědrého slitování svého. Skrze Krista, Pána našeho.

Skrze něhož toto všechno, Hospodine, vždy dobré tvoříš, posvěcuješ, oživuješ, žehnáš a nám uděluješ.

Skrze něho a s ním i v něm jest tobě, Bohu Otci všemohoucímu, v jednotě Ducha sv. všeliká čest a sláva.

Modlitba Páně.

K. Po všechny věky věkův.

M. Amen.

K. Modleme se: Spasitelnými rozkazy napomenuti a božským naučením vycvičení, osmělujeme se volati: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvod' nás v pokušení.

M. Ale zbav nás od zlého.

K. Amen.

Zbav nás, prosíme, Pane, všeho zlého minulého, přítomného i budoucího: a na přímluvu blahoslavené a slavné ustavičné Panny Bohorodičky Marie a blahoslavených apoštolů svých Petra a Pavla, Ondřeje a všech svatých, uděl milostivě pokoj za dnů našich, abychom při-

spěním milosrdenství Tvého byli vždy hříchu prosti a před všelikým soužením bezpečni. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh.

K. Po všecky věky věkův.

M. Amen.

K. Pokoj Páně budiž vždycky s vámi.

M. I s duchem Tvým.

(Kněz vpouští částečku sv. Hostie do kalicha.)

K. Toto smíšení a posvěcení Těla a Krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám, přijímajícím, k životu věčnému. Amen.

K. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, dej jim odpočinutí.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, dej jim odpočinutí.

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, dej jim odpočinutí věčné.

(Modlitby před přijímáním :)

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi podle vůle Otce spolupůsobením Ducha svatého smrtí svou svět oživil, vysvobod' mne skrze toto svatosvaté Tělo a Krev svou ode všech nepravostí mých i ode všeho zlého a učiň, abych byl vždy oddán přikázáním Tvým a nedopouštěj, abych kdy byl od Tebe odloučen. Jenž s týmž Bohem Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. Amen.

Požívání Těla Tvého, Pane Ježíši Kriste, které já nehodný přijmouti se osměluji, nebudiž mi k odsouzení a zavržení: ale ať jest mi podle slitování Tvého k ochraně duše i těla a lékem působivým. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Přijímání.

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.

(Kněz bije se v prsa.)

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

(Přijímaje Tělo Páně.)

Tělo Pána našeho Ježíše Krista, zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Čím se odplatím Hospodinu za vše, co mi prokázal? Kalich spásy přijmu a jméno Páně vzývati budu. Chváliti a vzývati budu Hospodina a od nepřátel svých osvobozen budu.

(Přijímaje krev Páně.)

Krev Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Co jsme ústy požili, o Pane, nech ať s čistou myslí podržíme a z daru časného staniž se nám lék ustavičný.

Tělo Tvé, o Pane, které jsem přijal, a Krev, kterou jsem pil, přilni k útrobám mým:

a dej, aby ve mně nezůstala poskvrna nepravosti, když mne čistá a svatá občerstvila svátost. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Communio (Na straně epištolní):

Světlo věčné ať jim svítí, Pane, se svatými Tvými na věky, neboť dobrotivý jsi. Odpočinutí věčné dej jim, o Pane, a světlo věčné ať jim svítí se svatými Tvými na věky, neboť dobrotivý jsi.

(Uprostřed oltáře.)

K. Pán s vámi. M. I s duchem Tvým.

Postcommunio (Na epištolní straně modlitba):

Dej, prosíme Tě, všemohoucí Bože, aby duše služebníka Tvého N., která dnes z tohoto světa odešla, obětí touto očištěná a od hříchů sprostěná, odpuštění a odpočinutí věčného dosáhla. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ je a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh na věky věkův. Amen.

(Prostřed oltáře.)

**K. Pán s vámi. M. I s duchem Tvým.
K. Odpočiňtež v pokoji. M. Amen.**

K. Kéž se Ti líbí, svatá Trojice, služba poddanosti mé, a dej, aby ta oběť, kterou jsem já nehodný před tváří velebnosti Tvé vykonal, Tobě byla příjemná, mně pak i všem, za které jsem ji obětoval, pro milosrdenství Tvé sloužila k smíření. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

(Poslední evangelium :)

K. Pán s vámi. M. I s duchem Tvým.
K. Počátek sv. evangelia podle Jana. M. Sláva Tobě, Pane.

K. Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bohem bylo Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci povstaly skrze ně a bez něho nepovstalo nic (z toho), co učiněno jest. V něm byl Život, a Život byl Světlem lidí, a Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala. Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan; ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všichni uvěřili skrze něho. On nebyl Světlem, nýbrž aby svědectví vydal o Světle. Bylo však Světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali. Kolikoli však jej přijali, dal jim moc státí se dětmi Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoliv z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. (Zde kněz pokleká.) A Slovo tělem učiněno jest, a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu to jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

M. Bohu díky.

Po mši sv.

(Po mši sv. modlí se kněz nad rakví toto :)

Nevcházej v soud se služebníkem svým, Pane, neboť žádný člověk nebude ospravedlněn před Tebou, nedáš-li mu odpuštění všech hříchů. Nechť tedy netíží rozsudek Tvůj toho, jehož Ti doporučí opravdová prosba víry křesťanské, nýbrž ať s milostí Tvou zaslouží ujíti soudu odvety, když za života označen byl znamením svaté Trojice. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

(Zpěv Libera :)

Vysvobod' mne, o Pane, od záhuby věčné v onen den tak hrůzný, strašný, v němžto nebe trásti se má i země. Až přijdeš, abys soudil veškeren svět ohněm a já hrůzou se chvěji a děším se, až rozsudek přijde a s ním budoucí hněv Tvůj; V němžto nebe trásti se má i země.

Toť den onen, toť den hněvu, všeho soužení a bédování, toť den velký, nad jiné tak hořký, až přijdeš, abys soudil veškeren svět ohněm.

Odpočinutí věčné zemřelým dej, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí. (Opakuje se.) Vysvobod' mne . . .

K. Pane smiluj se nad námi. — Kriste smiluj se nad námi. — Pane smiluj se nad námi.

K. Otče náš (potíchu).

(Zatím co se kněz modlí, obchází okolo rakvě, kropí mrtvolu svěcenou vodou a okuřuje ji.)

K. A neuvod' nás v pokušení M. Ale zbav nás od zlého. K. Od bran pekelných M. Vysvobod' Pane, duši jeho (její). K. Ať odpočívá v pokoji. M. Amen. K. Pane vyslyš modlitbu mou M. A volání mé k Tobě přijď. K. Pán s vámi M. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jehož vlastností jest vždycky se smilovávati a odpouštěti, pokorně prosíme za duši služebníka Tvého (služebnice Tvé) N.... které jsi rozkázal z tohoto světa odejíti, abys jí nevydával v moc nepřátel ani na ni nezapomínal, nýbrž abys poručil přijmout ji svatými anděly a uvésti do vlasti rajske, aby ježto v tebe doufala a věřila, nesnášela trestů pekelných, nýbrž používala radostí věčných. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

(Zatím co nesou mrtvého k hrobu, zpívá se):

Do ráje nebes ať provodí tě andělé a při tvém příchodu ať mučeníci tě přijmou a tě uvedou do svatého města Jerusalema. Andělů ať sbory tebe vítají a tam s Lazarem, kdysi chudobným, věčného požívej pokoje.

Na hřbitově.

(Není-li hřbitov u kostela, v němž se konaly pohřební obřady, říkají nebo zpívají se cestou na hřbitov žalmy z hodiněk za zemřelé. Potom, není-li hrob dosud posvěcen, posvědí se touto modlitbou:)

Modleme se: Bože jehož milosrdenstvím duše věřících odpočívají, rač požehnati tento hrob a dáti mu za strážce Svého svatého anděla. A osvobod' od hříchů duši toho (té), jehož (jejíž) tělo zde se pohřbívá, aby se radovala v Tobě na věky se svatými Tvými. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

(Potom kněz pokropí mrtvého svěcenou vodou a okouří ho; podobně i hrob, není-li posvěcen, při čemž říká:)

Rosou nebeskou občerstvi duši tvou Bůh Otec † i Syn † i Duch † svatý. Amen.

Vůni nebeskou nasyť duši tvou Bůh Otec † i Syn † i Duch † svatý. Amen.

Hrob tento bud' požehnán ve jménu Otce † i Syna † i Ducha † svatého. Amen.

(Potom se klade mrtvola do hrobu, při čemž kněz říká:)

Přijmi země co tvého jest, přijmi Bůh, což jeho jest; tělo ze země jest stvořeno, duše shůry jest vdechnuta.

(Potom kněz vhodí třikrát hlínu na rakev položenou do hrobu, řka:)

Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš.

(Potom kněz zanotí antifonu:)

Hle, já jsem.

(Chvalozpěv Zachariášův. Při tom můžeme si vzpomenout, jak Spasitel vede dušičky v slavném průvodu do nebe, chválíli věrnost boží, u něhož duše teď budou bezpečně žít, a prosíli sv. Jana Křtitele, aby v tomto průvodu předcházel Pána, by duše konečně se dostaly z temnoty do světla věčného.)

Blahoslaven budiž Hospodin, Bůh náš věrný - neboť navštívil svůj lid a spásu mu zjednal.

Onť nám mocného Spasitele vzbudil - v domě Davida, služebníka svého.

Jakož mluvíval k nám ústy svatých, - kteří od věků jsou, proroků jeho:

O vysvobození z rukou nepřátel našich, - z rukou všechněch, kteří nás nenávidí.

Abý milosrdenství učinil s našimi otci, - na svatou úmluvu svou se rozpomenul.

Na přísahu, kterou přísahal Abrahamovi, našemu Otci, - že nám slib svůj splní:

Bychom, vysvobození z rukou nepřátel našich, - beze strachu mohli sloužiti jemu.

Svatě a spravedlivě před tváří jeho - po veškeré časy živctá svého.

A ty, dítě, prorokem Nejvyššího budeš, - předejdeš před tváří Páně připravit cest jeho.

Abý poučen byl o svém spasení lid jeho, - téměř budou odpuštěny hříchy jeho.

Skrze nezměrné milosrdenství našeho Boha, - v němžto navštívil nás, přišed s výsosti nebes.

Osvít sedících ve tmě a v stínu smrti, - na cestu pokoje řídit krokův našich.

Odpočinutí věčné - dej mu (jí), Pane.

A světlo věčné - ať mu (jí) svítí.

(Opakuje se antifona:)

Hle já jsem vzkříšení a život, kdo věří ve mne, i kdyby mrtev byl, bude živ přece, a každý, kdo živ je a věří ve mne, smrti neuzří až na věky.

Pane smiluj se nad námi. - Kriste smiluj se nad námi. - Pane smiluj se nad námi.

Otče náš (potichu).

(Zatím co se modlí, kněz pokropí mrtvolu položenou v hrob, svččenou vodou a okouří ji.)

K. A neuvod' nás v pokušení M. Ale zbav nás od zlého. K. Od bran pekelných M. Vysvobod' Pane duši jeho (její). K. Ať odpočívá v pokoji. M. Amen. K. Pane, vyslyš modlitbu mou. M. A volání mé k Tobě přijd'. K. Pán s vámi. M. I s duchem tvým.

Modleme se: Prokaž, prosíme, Hospodine, tomuto zemřelému služebníku svému (této zemřelé služebnici své) milosrdenství, aby nedošel (nedošla) za skutky své trestů, a ponevadž si přál (přála) konati tvou vůli, aby milosrdenství Tvé jej (ji) přidružilo ke sborům andělským, jakož pravá víra pojila jej

(jí) se zástupy věřících. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

K. Odpočinutí věčné dej mu (jí) ó Pane!

M. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.

K. Ať odpočívá v pokoji. Amen.

K. Duše jeho (její) a duše všech věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. Amen.

(Kde je to zvykem, kněz pomodlí se, nebo zazpívá u hřbitovního kříže nebo na jiném vhodném místě antifonu :)

Zdrávas Královno, Matko milosrdenství atd.

K. Ve všelike naší úzkosti a soužení.

M. Pomoz nám nejblahoslavenější Panna Maria.

Modleme se: Pane Ježíši Kriste, prosíme Te, aby za nás u Tvého milosrdenství nyní i v hodině smrti naší orodovala nejblah. Panna Maria, Matka Tvá, jejíž přesvatou duši v hodině Tvého požehnaného utrpení proklal meč bolesti. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

„Životem.“

Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Všecka dosud vyšlá čísla jsou na skladě.

1. Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života.)
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdybých neměl...“
4. Šťastná rodina.
5. Exericie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!“
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy).
13. Do života II. (pro děvčata vystup. ze školy).
14. V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty).
15. Tak ne! (O výchově.)
16. Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže.)
22. Měsíční duchovní obnova.
23. Příprava na sv. missie.
24. Více kněží!
25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati?
33. Peklo.
34. Půst.
35. Blahoslavená Anežka česká.
36. Zopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.

45. Blahoslavení.	74. Pronásledování náboženství v Rusku.
46. Cesty k Bohu I.	75. Sv. Josef.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.	76. Vrátili se do církve?
48. Cesty k Bohu II.	77. Blah. Jan Sarkander.
49. Z vězení.	78. Pomozte braňim.
50. Něco o spiritismu.	79. Více dobroty!
51. O křtu svatém.	80. Od dábla k Bohu.
52. Móda a dnešní ženský svět.	81. Sv. Terezie Ježíškova.
53. Ano, Otče!	82. Povídá se.
54. Šťastnou cestu!	83. Hrdina v dělnické ha-leně.
55. Smiřte se!	84. Katolík v chrámě.
56. Sv. Jan Nepomucký I.	85. Klenot křesť. dívek.
57. Sv. Jan Nepomucký II.	86. Znáš sebe sama?
58. Sv. Jan Nepomucký III.	87. Všecka krásná jsi, ó Maria!
59. Kněžský celibát.	88. Z nemocnice.
60. Sv. Václav a naše doba.	89. Čemu nás učí Konners-reuth?
61. Na obranu.	90. Zpět k Římu?
62. Občan, sňatky, Rozluka.	91. Od 17. do 24. (Výcho-va k mravní čistotě).
63. Na pomoc velkému dílu!	92. Moderní učenec svět-cem. (Contardo Ferrini)
64. Jde o svatováclavské dědictví.	93. Naše chybičky.
65. Sjednocení církvi.	94. Naše chybičky II.
66. Pius XI.	95. Všecko všem.
67. Na stolci Petrově.	96. Pomáhejte nám!
(O misiích.)
68. Z továrního ovzduší.	97. O bohatství.
69. Katolická škola v repu-blice Československé.	98. Pohřeb (liturgický).
70. Láska za lásku.	
71. Spalování mrtvol.	
72. Blah. Don Bosco.	
73. Proč?	

Imprlmí potest. Pragae, die 10. Januarii 1931. P. Jan Haderka, C. Ss. R. Sup. Prov. - Imprimatur Nr. 244, Olomucii, die 7. | 1931. Josephus Vvlečka, Praeses a. e. Consistorii. - Vydavatel Exerclční dům, Hlu in ve S. ezsku - Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Mieklsch, Hlučín. - Tiskla Tyla, M. Ostrava.

Mor.

„Prokletý budiž špatný tisk. Ně-
které číslo jsem spálil, ale to příliš zlobilo
otce. Je již teď plný nenávisti proti církvi, má
to z novin, které skoro den co den přinášejí
potupné báje o kněžích. A jakou radost má
otec, když já nedovedu mu odpovědět!.....
Nezbude mi nic jiného, než objednat si nějaké
katolické noviny, abych na útoky dovedl od-
povědět a sám nezačal pochybovati. Důstoj-
nosti, varujte jak jen můžete ve svém
listě před špatným tiskem!“

Z jiného dopisu mladého muže: Moje ses-
tra byla v mládí dobrou katoličkou, později
čítávala lehkovážné romány, udělala si zná-
most se svým nynějším mužem, volnomyšlen-
kářem; ten ji svedl socialistickými romány
a novinami v nichž jsou známé báje ze středo-
věku a štvavé články proti církvi a kněžím...“
(„Wiener Kirchenblatt“)

Denně 6400 Kč.

Jak daleko nákaza duševního moru jest
rozšířena v lidu, poznáte z maličké zprávy.
V městě B. byl porotou souzen obchodník s
pornografií (nemravnými spisy.) Při tom bylo
soudně zjištěno, že onen obchodník měl denní
obrat až 6.400 Kč! To je jeden obchodník a
denně za 6.400 Kč jedu leje do duší, aby
je otrávil!

(Pokračování příště.)

Hřích.

Jest vůbec hřích?

Žijeme v době, kterou předvídal již prorok Isaiáš: „Běda vám, kteří říkáte zlému dobré a dobrému zlé, kladouce tmou za světlo a světlo za tmou, pokládající hořké za sladké a sladké za hořké!“ (5 20.)

Moderní člověk neuznává hřích. Práví: „To že je hřichem, že se máme rádi? To že je hřichem, že jsme opatrní? že chceme mít radost ze života? — Ne! To jenom kněží straší děti hřichem. Ale my se již takových strašidel nebojíme. Nebojíme se hřichu, ano milujeme jej.“ Posmívá se takový člověk těm, kteří se bojí hřichu, jak již stojí psáno ve Starém Zákoně: „Hřešil jsem, a hle, co zlého se mi přihodilo za to?“ (Sir. 5, 4.)

Tak mluví a jedná moderní svět; avšak svým mluvením a jednáním neodstraní věčné zákony Boží. Naopak: tyto zákony jsou jako skála, a kdo tuto skálu podkopává, na toho spadne a zabije jej. Snad už některému se otevřely oči a poznal pravdu slov Písma: „Hřích bídné činí národy.“ (Přísl. 14, 34.)

Chceme-li sebe zachrániti před věčnou škodou, neposlouchejme, co praví člověk, který jako jepice dnes jest a zítra nebude, nýbrž přistupme k pramenům věčné pravdy.

I. Jasně pojmy.

Nalézáme je v knize, ze které jsme se učili jako děti, a ke které bychom se měli často vraceti: v katechismu. Tam čteme:

Co je hřích?

Hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího.

Co se stalo bezděčně, proti vůli nebo nevědomky není hříchem. Nevědomost hříchu nečiní, leč by ji někdo sám zavínil.

Všechny hříchy nejsou stejně veliké: jsou hříchy lehké a těžké.

Kdo se dopouští těžkého hříchu?

Těžkého hříchu se dopouští, kdo přestupuje zákon Boží ve věci důležité, a to docela dobrovolně a s jasným vědomím, že hřeší těžce. (Podle Kubíčкова katechismu.)

Hříchu se člověk dopouští nejenom skutkem, nýbrž též i slovem neb myšlením, neb opomenutím dobrého.

„Ale pravím vám: Z každého slova prázdného, které lidé promluví, vydají počet v den soudu; neboť ze slov svých budeš ospravedlněn, a ze slov svých budeš odsouzen.“ (Mat. 12, 36, 37.)

Alban Stolz píše o myšlenkách a žádostech: „Je to zvláštní věc s myšlenkami a žádostmi; většina lidí si z nich nic nedělá.

A přec právě ony jsou vlastně krví duše, a jako její krev, tak je duše sama buď zkažená neb dobrá. Kolik váží myšlenky před Bohem, poznáš z toho: které jsou největší hříchy? — Hříchy proti Duchu sv. A hledáš-li v katechismu, které to jsou, nalezneš, že skoro všechny jsou hříchy v myšlenkách. A také mnozí andělé se stali d'ábly a zavrženými, ne proto, že zapálili neb někoho zavraždili, nýbrž proto, že se prohřešili myšlenkami i vnitřní pýchou.

Když se dělá v milířích uhlí, je všecko přikryto zemí a nevidět plamenů; a přece oheň hoří a sežírání dříví. — Tak též může v tobě hřích hořeti a sežírati tvoji duši, že se podle barvy, zápachu a ostatních vlastností rovná onomu černému v pekle, aniž plamen hrubého hřichu se ukazuje před světem. Zkoumej vážně, zda-li nehoří v tobě takový žár pekelný, jestli nehlodají a nesežírají tvoji duši pýcha neb marnivost a samolibost, závist a škodolibost, zatvrzelý hněv, neb rezavé lakomství, neb žádosti jaké má opice neb pes. Tolik je jisto, že tisíce lidí, kteří nejsou v žaláři, ano nikdy nestáli před soudem, kteří jsou ve vši úctě před světem a taktéž umírají, že jsou před vševědoucím Bohem nekonečně horší a odsouzení hodnější než mnozí v žaláři. —

Je to zvláštní věc s duší. Jakou tvář mají jiní lidé, vidíš lehce, avšak tvoje vlastní tvář je snad špinavá a nepozoruješ toho. Po-

třebuješ k tomu zrcadla. Takovým zrcadlem je Písmo sv., zrcadlem je život svatých, legendy, také život zbožných křesťanských lidí v tvém okolí; snad i tvé vlastní mládí, když jsi byl u prvního sv. přijímání. Jenom porovnej, jaký jsi byl tehdy, a jaký jsi teď. A takovým zrcadlem je též, co jiní lidé o tobě mluví; nemysli, že je všechno vyhláno.

Z čeho se obyčejně zpovídáš, není snad tak velikým hříchem, jak to, z čeho si neděláš svědomí, nač nemyslíš a z čeho se proto ani nezpovídáš: to nejhorší a nejjedovatější je to, co tak srostlo s tvou duší a s tvým životem, že toho již ani necítíš jako něco nesprávného, na př. tvá pýcha, samoláska, žádost po smyslných rozkoších, tvá závist, lenost, nedbalost v povinnostech, lživost, pokrytectví, hříšný zisk, nactiutrhání, nesnesitelné podivínství, zbabělá bázeň lidská, lichocení atd.

Dej si poradit apoštolem: „Kdybychom sami sebe soudili, Bůh by nás nesoudil“, a začni ještě dnes dělati pořádek ve svém svědomí, snad jsi to dosud ve svém životě vážně nedělal.“ („Vater unser.“)

„Nic zlého jsem neučinil.“

Myslíš, že touto výmluvou obstojíš před soudem Božím? Hle, Heli nic zlého nedělal, jenom že zanedbal výchovu svých synů a Bůh potrestal všechny tři smrtí.

Onen kněz a levita, kteří šli z Jerusalema do Jericha a viděli člověka polomrtvého a nechali ho ležeti, nic zlého nečinili a už je někdo za to pochválil?

Slyš co mluví Syn Boží o těch, kteří „nic zlého nečinili“:

„Všeliký strom, který nenese ovoce dobrého, bude vyřazen a na oheň uvržen.“
(Mat. 7, 19.)

„Přistoupil pak také ten, kterýž obdržel hřivnu jednu a řekl: „Pane poznal jsem, že jsi člověk tvrdý, který žneš, kde jsi nezasil a sbíráš, kde jsi nerozsypal. I bál jsem se a odešel skryl jsem hřivnu tvou v zemi; hle tu máš, co tvého jest.“ A pán odpověděv řekl jemu: „Služebníku nešlechtný a lenivý, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasil a sbírám kde jsem nerozsypal? Měl jsi tedy dáti peníze moje penězoměncům, a já přišed, byl bych vzal s úrokem, co moje jest. Vezměte tedy od něho hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven. Neboť každému, kdo má, bude dáno a bude míti hojně, tomu však, kdo nemá bude odňato i to, co má. A služebníka neužitečného uvrzte do tmy vnější; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Mat. 25, 24—30.)

„Potom řekne i těm, kteří budou na levici: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven d'áblu a andělům jeho. Neboť lačněl jsem a nedali jste mi

píti, hostem jsem byl a nepřijali jste mne, nah jsem byl, a nepřioděli jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl, a nenavštívili jste mne.“ (Mat. 25, 41—43.)

„Kdo tedy zná činiti dobré a nečiní, tomu je to hříchem.“ (Jakub 4, 17.)

K tomu dodává sv. Jan Zlatoústý: „Kdybys měl služebníka, který by nebyl ani zloděj, ani hráč, ani opilec, ale věrný, tichý, skromný a žádné na sobě by neměl chyby; avšak seděl by doma celý den lenivě, a co činiti má, by nečinil; nikdo zajisté neupře, že by ničemný tento sluha hoden byl řádného pokárání, i kdyby nic zlého nebyl spáchal.“

A tys služebník Boží.

II. Zloba hříchu.

1. **Hřích je vzpourou proti Bohu.** Absolon se dopustil vzpoury proti svému dobrému otci Davidovi. Každý odsuzuje jeho nešlechtné jednání. Avšak co jest David král proti Bohu nekonečnému! Co jsem já v množství obyvatelů celého našeho města. Co jsem já, kdybych se porovnal se všemi obyvateli naší vlasti. Co jsem já proti celému lidstvu, jehož napočítali 1800 milionů. Co však je celé lidstvo proti ohromné zeměkouli. Co je naše země u porovnání se sluncem, které jest milionkrát větší. Co však je naše slunce, když každá hvězdička, která se trpýtí na nebi je též ta-

kové slunce a mnohá je větší než slunce a mnohá je tak vzdálená, že ji pouhým okem ani nevidíme! Co však je celý viditelný svět oproti nepřehledným zástupům neviditelných tvorů, duchů stvořených podle obrazu Božího.

A to všecko, vesmír viditelný a svět neviditelný Bůh stvořil jedním, jedinkým slovem! — A proti tomuto nekonečnému Bohu všemohoucímu povstává bídny červ, člověk a praví: „Bože, nebudu Tobě sloužiti!“ Jaká to opovážlivost. Divíme se, že nás Bůh nepotrestal v okamžiku prvního hříchu, že se země neotevřela a nás nepohltila, že nás slunce nespálilo, že nás blesk nezasáhl, že nás anděl Boží v okamžiku nezabil! Ne, naopak, Bůh poručil zemi, aby vydávala plody, by mne živily, rozkázal andělu svému by mne opatroval, až do dnešního dne. Ó nepochopitelné milosrdenství Boží!

2. Hřích je nevděčností.

Veliké slovo praví Bůh: „Věčnou láskou miloval jsem tebe.“ Co to znamená „věčnou láskou“? Kdo myslil na tebe před 80 lety? Kdo myslil na tebe před tisícem let, před miliony let, kdy nebylo ještě světa ani slunce, ani hvězd? Jen Bůh byl tehdy ve své věčné dokonalosti a již tehdy myslil na tebe, již tehdy měl v úmyslu: stvořím tuto duši, dám jí milosti a učiním ji účastnou své věčné blaženosti! — To znamená slovo: „Věčnou

láskou miloval jsem tebe.“ Za takovou lásku by člověk měl věčně býti vděčným. I zvíře je vděčné, když mu něco dobrého prokážeme. Avšak na nás žaluje Bůh:

„Syny jsem vychoval, vyvýšil,
oni však pohrdli mnou.
Zná býk hospodáře,
i osel jesle svého pána;
Israel však mne nezná
lid můj rozumu nemá.“ (Is. 1, 2, 3.)

Avšak kdybychom hříchem jenom opomenuli vděčnost! Více jsme učinili: Představme si dítě, kterému laskavý otec koupil nový oblek. Dítě však je nespokojeno, roztrhá šaty, hodí je na zem a pošlape. Dovedeme si představit větší nevděčnost? Avšak my jsme se dopustili větší nevděčnosti.

Bůh nám dal oči. Veleřilo Boží moudrosti je oko. Tak účelně zařizeno, že se učenci obdivují tomuto dílu a člověk se vším svým uměním nedovede oka napodobiti. Bůh ti dal oči. Nemusel ti jich dáti. Kolik lidí již osleplo. Nemohou si naříkati: Bůh dal, Bůh vzal, on je Pánem. Jak velikou cenu má tento dar! Bůh ti jej dal z čisté lásky bez zásluhy tvé. Avšak běda, cos učinil? Užíval jsi daru, abys urazil dárce, Boha. Kolik hříchů jsi spáchal očima! Jaká to nevděčnost!

Bůh ti dal uši a jazyk, abys slyšel a mluvil jeho slávu. Jak ubozí jsou hluchoněmi!

— Když jsme studovali bohosloví, učili jsme se také dorozumívati se s hluchoněnými. Mezi našimi žáky bylo také děvčátko asi osmileté, dcera bohatého továrníka. Otec vyhledával nejslavnější lékaře, aby uzdravili dceru, byl ochoten obětovati všecek svůj majetek, aby nabyla sluchu. Avšak nadarmo. — T o b ě dal Bůh dar sluchu a řeči. Ale běda, i těchto darů jsi užíval, abys urazil dárce, Boha.

Bůh ti dal ruce a nohy. Jak ubozí jsou invalidi, kteří ztratili ruku neb nohu. Žádná umělá ruka a noha jim nenahradí dílo Boží. Jak vděčný jsi měl býti, že máš zdravé údy. Avšak i jich jsi užíval, abys chodil na místa, kde hrozilo tvé duši nebezpečí, abys sahal po cizím majetku. Používals darů, abys urazil dárce, Boha.

Bůh ti dal rozum, jímž tě povýšil nad všecky ostatní viditelné tvory. A k čemu jsi užíval rozumu? Snad k tomu, abys uvažoval, jak bys mohl přestupovati zákon Boží?

Bůh ti dal dobré rodiče, dal ti sv. svátosti, dal ti mši sv. a mnoho jiných darů, avšak jmenuj mi dar, kterého bys nebyl užíval, abys urazil dárce, Boha?

Kdykoliv sv. Františka Římská šla kolem domu hříchu, skoro omdlávala bolestí a říkávala: „Hled'te, dům nevděku.“ — A přec tyto dívky často hřešily z bídy. Tobě však Bůh dal dosti k životu a ještě více ti přidal, a jak nevděčný jsi k němu byl! —

3. Kdo hřešil, ukřižoval Krista znovu. (Žid. 6, 6.)

Když člověk zhřešil, mohl Bůh různým způsobem člověka osvoboditi: Mohl lidstvu darovati dluh, mohl se spokojiti dostiučiněním nedokonalým. Tím by nám byl ukázal své milosrdenství, ne však svou spravedlnost a ne ošklivost hříchu. Avšak On neušetřil svého vlastního milovaného Syna a na něm trestal naše hříchy. Nyní, když vidíme, jak Syn Boží se v bolestech svíjí a krví potí a volá: „Otče, je-li možno, odejmi tento kalich ode mne!“ A Otec jej neodnímá; když slyšíme Vykupitele na kříži volati: „Bože můj, proč jsi mne opustil“ — nyní vidíme teprve, co jest hřích.

„Hle, to tys učinila!“

Legenda vypravuje o jisté ženě, která dlouhá léta vedla život hříšný, že jí jednoho večera přišla myšlenka: „Pomodli se zase jednou Zdrávas Maria!“ To již dlouho nebyla učinila. Pomodlila se Zdrávas a šla spáti. Tento Zdrávas jí snad u Boha vyprosil zvláštní milosti. V noci se jí zdálo, že přicházejí do její světnice dvě úctyhodné postavy, které nesly rakev. Postavily rakev před lůžko, sňaly víko a řekly: „Hle, to tys učinila!“ A co viděla v rakvi? Pána Ježíše, pokrytého ranami a rozedraného tak, že nebylo již podoby na něm. Bez sebe bolestí třásla se hrůzou, probudila se ihned a povstala, vrhla se na zem

a plakala hořké slzy lítosti nad svým hříšným životem. Stále jí znělo v uších: „Hle, to tys učinila!“ Plakala celou noc a druhého dne hleděla dobrou zpovědí vliti trochu balsámu do ran Kristových.

A kdykoliv později přiblížilo se k ní pokušení, vždycky si vzpoměla na slova: „Hle, to tys učinila!“ A tím našla síly, aby odolala všem vnuknutím zlého.

III. Následky hříchu.

1. Hřích smrtelný olupuje člověka o milost posvěcující. Milostí posvěcující stáváme se dítkami Božími. Kdo těžce hřeší, přestává býti dítkem Božím. Nemůže se již modliti: „Otče náš“, je nejubožejším sirotkem. Milost posvěcující je světlo. Hřích uvrhuje člověka do temnosti.

Milost posvěcující je krás a. Prorok Jeremiáš nemůže nalézt dosti silných slov, aby vyjádřil celou ošklivost hříchu. Praví: „Kteří chováni bývali v purpuru, objímají hnůj!“ (Pláč 4, 5.)

Milostí posvěcující se stává duše chrámem Božím. „Nevíte, že jste chrámem Božím, a že Duch svatý ve vás přebývá? Chrám Boží svatý jest a ten jste vy!“ Hřích znesvětí chrám Boží. Když za války nejkrásnější chrámy byly zapáleny, pošpiněny, proměněny v stáje — jest to jen slabý obraz toho, co působí hřích v srdci lidském.

Milost posvěcující je život nadpřirozený. Hřích ničí tento život. „Máš jméno, jakobys žil, a jsi mrtev.“ (Zjev. 3, 1.)

To činí hříšník, jak mu vytýká Bůh u Jeremiáše proroka:

„Užasni se nebe nad tím
a brány jeho kormuťte se velmi,
— praví Hospodin —
neboť dvojí zlo spáchal můj národ:
Mne opustili, pramen vody živé;
a kopali sobě cisterny, cisterny rozpukané,
které nemohou držeti vody.“ (Jer. 2, 12, 13.)

Život nadpřirozený máme ze spojení s Ježíšem Kristem, který praví: „Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li v kmene, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho. Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň a bude hořeti.“ (Jan 15, 4—6.)

Hříchem se ratolest odtrhne od kmene. Co jí tedy zbývá? Zvadne, uschne a hořeti bude ohněm věčným. —

2. Hřích olupuje člověka o zásluhy pro nebe. „Odvrátí-li se spravedlivý od své spravedlnosti a bude-li činiti nepravost, na žádný spravedlivý skutek jeho, který byl učinil, nebude pamatováno; pro věrolomnost, kte-

ré se dopustil, a pro hřích svůj, který spáchal, pro ty zemře.“ (Ezech. 18,24.)*

Ve stavu hřichu smrtelného si člověk také nemůže získati zásluh nových. Člověk tento pracuje, namáhá se, avšak všecka jeho práce je bez ceny pro věčnost. Žárovka může býti sebe lepší, když není spojena se zdrojem elektřiny, nebude svítiti. Tak též člověk sebelepší, když hřichem přerušil spojení s Bohem, nemá zásluhy pro věčnost.

Starce jednoho se tázali, kolik je mu let. Se slzami v očích odpověděl: „Deset let mám, neboť ostatní léta jsem ztrávil v hřichu smrtelném. Ta léta jsou ztracena pro věčnost.“

Jaká to škoda, ztratiti jenom jeden den pro věčnost.

3. Hřích zatemňuje rozum, oslabuje vůli, činí člověka otrokem. Bůh vytýká nevěrné duši: „Roztrhla jsi svazky mé a řekla jsi: Nebudu sloužiti.“ (Jer. 2, 20.) A výsledek? „Protože jsi nesloužil Hospodinu, Bohu svému, v radosti, budeš sloužiti nepříteli svému v hladu, v žízni a nahotě a všelikém nedostatku.“ (5 Mojž. 28, 47.) „Kdo hřích páchá, otrokem je hřichu.“

„Banzo“.

Je to brazilské slovo a znamená: bezměr-

*) Aby věroučná pravda byla jasná, stůj zde porovnání: Duše v milosti posvěcující jest jako uhlí v živém žáru. Zasypáš-li toto uhlí popelem (všední hřích), žár zůstává, zaleješ-li však uhlí vodou (hřích smrtelný), oheň zhasne. Zůstává však ještě uhlí. Rozděláš-li znovu oheň, uhlí zase hoří. Podobně ožlvnou zásluhy, obrátí-li se hříšník k Bohu.)

ná, horoucí touha po domově, zármutek až k smrti, který přichází na černochoy, když jako otroci musejí sloužiti v cizině. Nevyjadřuje toto slovo nejlépe stav člověka v smrtelném hříchu? Opravdu jako otrok v cizině slouží, a horoucí touha po domově duše, po Bohu, zármutek až k smrti ho musí naplniti.

Avšak, hříšníče, pravíš: „Není tomu tak, hřešil jsem a nejsem nešťastný.“ Dvakrát běda tobě! Dvakrát bídny je nemocný, který neví, že je nemocný. Trápí-li ho nemoc, bude hledati lék. Je-li však nemoc zákeřná, že jí nemocný ani nepozoruje, uvrhne ho nenadále do smrti. Tak to je s duší tvou.

Proto praví sv. Augustin: „Není většího neštěstí, než štěstí hříšníka.“

4. Hřích smrtelný vrhá člověka do věčného zavržení. „Hrozné jest upadnouti do rukou Boha živého.“ (Žid. 10, 31.) Kdo v smrtelném hříchu zemře, tomu řekne Bůh: „Pryč ode mne, do ohně věčného.“ (Mat. 25, 41.) „Do temnoti, kde je pláč a skřípění zubů.“ (Mat. 22, 13.) „Kde plamen nezhasne a červ neumírá.“ (Luk. 16, 24.)

5. Časné tresty. Oheň pekelný vrhá svůj stín i na tento svět. Jako člověk dobrý, již v tomto životě cítí něco z radosti nebeské, tak člověk hříšný cítí již za živa něco z muk pekelných. „Nemusíte kázat o pekle, já mám peklo ve svém srdci,“ psal mi jednou mláde-

nec. A to peklo v srdci byl hřích. „Soužení a úzkost přijde na každou duši člověka, který páše zlé.“ (Řím. 2, 9.) „Bezbožní nemají pokoje, praví Hospodin.“ (Isr. 48, 22.) „Bezbožní jsou jako rozbouřené moře, které se nemůže upokojiti, jehož vlny vyvrhují kal a bláto.“ (Is. 57, 20.) „Říkají: pokoj, pokoj, a není pokoje.“ (Jer. 6, 14.)

„Stíhati tě bude zloba tvoje, a tvůj odpad bude tebe trestat. I zviš a zakusíš, jak zlá a hořká věc to jest, opustiti Hospodina, Boha svého.“ (Jer. 2, 19.)

Smrt, nemoc, bída — ejhle následky hříchu. „Skrze jednoho člověka hřích přišel na tento svět a skrze hřích smrt.“ (Řím. 5, 12.) Učenci nám praví, že asi každou vteřinu zemře jeden člověk, za hodinu tedy zemře 3600 lidí. Kolik to je bolestí, kolik slz a nařikání! Přidejme k tomu všechny bolesti všech nemocných na světě. Jednou jsem byl v nemocnici, kde jedna z nemocných od večera do rána křičela: „Zabijte mne!“, tak veliké byly její bolesti. — Kolik nemocných v dnešní noci svíjelo se beze spánku v nesnesitelných bolestech! Kolik nemocných již bylo na světě a kolik jich ještě bude až do konce světa! Vezměte k tomu ještě bídu všech opuštěných sirotek, všech nezaměstnaných, všech uvězněných, všech trpících. A potom uvažujme, že toto moře utrpení je následkem jednoho hříchu!

Kdo jest ten, který tak veliký trest na hřích uvalil? Ne nějaký krutý vládce, nýbrž Bůh, Otec, jehož láska k člověku je větší než láska všech otců dohromady. Jak veliké zlo musí býti hřích, když nutí nejlepšího otce k takovému trestu!

Kdo uvažuje o zlobě hříchu, dá za pravdu svatému Tomáši Akvinskému, který praví: „Jedné věci nikterak pochopiti nemohu, kterak jest možno, aby člověk, který má na sobě smrtelný hřích, mohl se ještě smáti a veseliti.“

6. Největší časný trest. Odměna hříchu na tomto světě je nový, těžší hřích.

„Nedbal lid můj hlasu mého,
Israel si mne nepovšimnul.
Nechal jsem je tedy choutkám srdce,
podle svých nápadů mohli choditi.“

(Ž. 80, 12, 13.)

Naše přirozenost jest zkažená a ke hříchu nakloněná; první hřích ji zkazí ještě víc. „Často opakovaný hřích způsobuje zvyk; zvyk takřka nutí ke skutku; toto nutkání způsobuje nemožnost jednati jinak; tato nemožnost způsobuje zoufalství a zoufalství vede k zavržení.“ (Sv. Bernard.) Hle, nešťastný žebřík do propasti pekelné!

„Ó, by hlava má vodou byla,
a mé oči studnicí slz,
abych dnem i nocí plakal
nad ranami lidu mého!“ (Jer. 9, 1.)

IV. Záchrana.

Ve Francii je velké, staré město a jmenuje se Toulouse; tam je stará kniha, v níž je napsáno, co se událo za starých časů v onom městě. V této knize se vypravuje: Žil kdysi špatný, zkažený jinoch, a ten jednou v přemíře své bezbožnosti šel k večeru na pole, a tam začal hrozně proklínati a Bohu se rouhati; ano, ve svém šílenství vytasil svůj kord proti nebi a volal k Bohu: Zabij mne, jestli jsi Bohem a jestli máš moc!

A hle, najednou se snáší pomalu sněhobílý list s nebe a zůstal ležeti u nohou rouhače. Ten s podivem zdvihne list, a na něm stojí zlatými písmeny slova: Miserere mei! Smiluj se nade mnou, o Bože!

Žasl nad tím mládenec, jak může Bůh býti tak dobrý, že tak velikému hříšníkovi nabízí ještě milosrdenství. Lítost, důvěra, slzy a láska vyprýštily z jeho duše, jako tehdy voda ze skály, když Mojžíš se jí dotkl holí. Poklekl a děkoval Bohu a chválil Jež pro nevystihlou jeho dobrotu — vrátil se domů, obrátil se celým srdcem a vedl život svatý až ke svému blaženému konci.

Ó křesťane, to nebyla báje, co jsi zde četl. To jsou dějiny celého lidstva. Onen mládenec, to jest lidstvo se svými hříchy a svou bezbožností -- a onen bílý list, to je Syn Boží, kterého Otec s nebe seslal. Ne zlatem, ale svou

vlastní krví oznámil nám odpuštění a vymýtil hříchy naše. (A. Stolz.)

„Živť jsem, praví Hospodin, nechci smrt hříšníka, ale spíše, aby se obrátil od cest svých a živ byl.“ (Ez. 18, 23.)

Co Spasitele nejvíc těší.

„Ani nevěříš, jak mě to těší, býti Spasitelem. V tom nalézám své opravdové uspokojení, a čím hlouběji duše klesla, tím lépe se hodí pro mne k dílu mistrovskému. Jsou-li hříchy jednou odpuštěny, proměňují se pro duši v prameny milosti, protože jsou prameny stálých úkonů pokory. Všecko pomáhá pracovati na této duši, i její nedokonalosti, z nichž se stanou v mých božských rukou drahokamy, protože já je proměňuji v akty pokory, k nimž navádím duši. — Kdyby lidé, stavějící dům, dovedli proměnití rum a šterk ve vhodné stavivo, jak by byli rádi! A hle, věrná duše to s mou pomocí může: její chyby, ať jsou sebe těžší a ošklivější, stanou se stavebními kameny v budově její dokonalosti.“ (P. Ježíš k Benigně Consolatě.)

Sv. Jeroným a Ježíšek.

Znáte milou legendu o sv. Jeronýmu a Ježíškovi?

Sv. Jeroným klečel u jesliček, všecek jsa pohřížen v modlitbu. Mezi ním a Ježíškem rozpředla se rozmluva:

„Jeronýme, daruj mi něco!“

„Ale, Pane, vždyť jsem Ti už daroval všechno. Můj život, síly mé, moje čest — všechno je Tvé.“

„Jeronýme, daruj mi něco!“

„Co pak, Pane? Či je snad v srdci mém ještě nějaké tajné hnutí, které Ti dosud nepatří?“

„Jeronýme, ponecháváš něco sobě, nedáváš mi, co bych chtěl.“

„A co chceš, Bože můj?“

„Jeronýme, dej mi své hříchy.“

Srdce Krista Krále je totéž, jako srdce Ježíškovo. Také tvé hříchy chce. Polož je ve sv. zpovědi s důvěrou na Božské srdce a pak bojuj statečně o krásu a čistotu duše své dle hesla sv. Ludvíka: „Raději umřítí než zhřešiti.“

Měj důvěru!

„Duše nemá nikdy míti strachu před svým Bohem. On je vždy ochoten prokazovati milosrdenství a srdce tvého Ježíše se nejvíce potěší, může-li věčnému Otci svému přivésti co největší počet kajících hříšníků. — Chce-li mi kdo způsobiti velkou radost, ať důvěřuje v moji lásku; kdo však mi chce připraviti radost větší, ať v ni důvěřuje více; a kdo mne chce potěšiti nejvíce, ať důvěře v mou lásku vůbec neklade mezí.“

„Největší škoda, kterou d'ábel duším působí, jest, že je po hříchu svede k nedůvěře;

neboť pokud důvěřují, mají otevřenou cestu. Je jisto, že sto hříšníků mne uráží více než jediný. Ale nedůvěra jednoho by mé srdce zranila hlouběji, než hříchy všech ostatních.“

„Kdyby lidé věděli, jakého bezpráví se dopouštějí vůči Bohu, pochybují-li o jeho božské dobrotě. Ať jsou hříchy mých tvorů sebe větší, ať jsou ohromné a nesčetné, jsem stále ochoten je nejen odpustiti, nýbrž i na ně zapomenouti, jestliže se hříšníci ke mně obrátí. — Myslíš, že bych mohl býti tak tvrdý, abych nezapomněl zlého, jež duše spáchala, když toho upřímně lituje? Smýšlíš-li tak, neznáš mého srdce, jež tolik dychtí po ubohých hříšnicích, že jim spěchá vstříc, jakmile jim v duši klíčí první hnutí, že se vrátí k Bohu.“

(Slova P. Ježíše k sestře Benigně Consolatě.)

„Ó Bože, když jsem Tě již tolik urazil, nechci k těmto urážkám přidati novou, a urážkou by to bylo, kdybych neměl důvěry v Tebe!“ (Modlitba Albana Stolze.)

Čiňte pokání!

Různé myšlenky a žádosti přicházejí denně do tvé duše a zase odchází; ale mezi těmito myšlenkami a vzpomínkami jsou takové, které jako dobrý duchovní denně napomínají k dobrému a zrazují od zlého. To jest hlas vašeho svědomí. Napomíná-li tě, řekni: „To je hlas Svatého ve mně.“ Právě po tom poznáš, že je to hlas Boží, když tě napomíná k dobrému.

Chceš-li býti neposlušný, když Bůh svatý sám tobě něco poroučí? Jistě, že ne; a kdyby ses ještě zdráhal, napomínej sám sebe slovy Písma: „Dnes, uslyšíš-li hlas jeho, nezatvrzuj srdce svého!“

Hlas Boží, svědomí mluví k tobě a ke každému člověku. Avšak mnozí toho nedbají, jako zkažené děti nedbají napomenutí otce neb matky. To však znamená zatvrditi srdce své, když člověk se dá svědomím napomínati, avšak nejedná podle toho. A co se stává potom? Jako lékař již nechodí k nemocnému, který neposlouchá jeho rad a jeho léků nepřijímá, tak Bůh přestává mluvit k takovým lidem; svědomí umlkne. To je největší neštěstí a takřka jistá cesta do věčné záhuby, když člověk hřeší a svědomí se již neozývá.

Často se stává, že Bůh nápadně trestá lidi, kteří tvrdošíjně odpírají hlasu Božímu. Sv. Leonard byl slavný, svatý misionář. — V Rieti byla misie. Marnivá dáma nechtěla chodit na misii, proto odjela do letního bytu na venkov; avšak téhož večera, když začala misie, vypukl tam požár a paní se musela vrátit do města. Když se tam dověděla, že se k vůli misii nepořádají plesy, odjela po druhé do jiného města. Tam se nastrojila a chtěla se odebrat na ples, tu najednou ji zastihly kruté bolesti a za několik minut zemřela. —

V Gactě měl Leonard kázání o zatvrzlosti ve hříchu, a najednou volal s velikou horlivostí: „Srdce mé mi praví, že zde je zatvrzelý hříšník. Jestli se neobráti, běda mu. Ještě v této noci zastihne ho trest Boží!“ Skutečně byl přítomen pán, který svým životem dával pohoršení a již i od biskupa byl napomínán. Avšak ani misijní kázání ho nepohnulo k pokání. Večer při večeři klesl mrtvý k zemi a jeho tvář zčernala, že hrůza naplnila všechny, kdo jej viděli. — Na jiném místě jistý člověk nejenom že nechtěl na kázání sv. Leonarda jíti, ale ještě se posmíval a nadával na misionáře; náhle onemocněl a byl odvezen do nemocnice. Druhého dne poslali pro kněze, aby ho zaopatřil; omylem však kněz navštívil jiného nemocného, a než našel umírajícího, bylo již pozdě — rouhač byl již mrtev.

Takových událostí se stalo při misijní činnosti sv. Leonarda více; avšak i v každé obci se občas udává něco podobného, že totiž člověk, který zůstává zatvrzelý a hluchý vůči hlasu Božím, bývá náhle zastížen trestem Božím. Proto „dnes, když hlas jeho uslyšíte, nezatvrzujte srdcí svých“. Neboť „hroznou věcí jest padnouti do rukou živého Boha“.

„Raději umřítí než hřešiti.“

Toto pravidlo stalo se životním heslem krále Ludvíka IX. Vstúpila mu je vlastní matka,

Věrnost této zásadě stála vášnivě založeného krále mnoho boje a sebezáporu, ale nepovolil. Dle svědectví svých zpovědníků nikdy neposkvrnil svého svědomí těžkým hříchem.

Kdysi spatřil člověka, který byl všecek zohaven malomocenstvím. I otázal se jednoho ze svých dvořanů, čemu by dal přednost, býti nakažen malomocenstvím či dopustiti se těžkého hříchu.

„O, než bych měl míti tak hroznou nemoc, raději bych spáchal sto těžkých hříchů,“ odpověděl lehkomyšlný dvořenin.

Svatý král Ludvík zhrozil se takové odpovědi a s velikou nevolí mu řekl: „Opravdu, nemáš ponětí, co znamená, býti v nemilosti Boží. Věz tedy, že těžkého hříchu třeba se více báti než všelikého zla světského.“

Těžkého hříchu je třeba se více báti než všelikého zla světského! Jsi, milý čtenáři, téhož přesvědčení, či praví tvůj život až příliš zřetelně, že sdílíš mínění dvořeninovo?

Špinavý veletok hříchu valí se zemí naši a strhuje sta a sta do svých kalných vod. Nevinnost dítek jest ohrožena, rodinný život v širokých vrstvách znesvěcen, mládež namnoze svedena, nemocnice přeplněny nešťastnými oběťmi hříšné rozkoše.

Se zármutkem hledí Kristus Král na neblahé spousty, které natropil hřích a smutně dívá na zběhy, kteří utekli od Něho do táboru satanova.

Pln jsa milosrdné lásky, volá na ně: „Vraťte se!“ A napráhá jim vstříc pomocnou ruku, chtěje rozlomit otrocké okovy, které nemilosrdně poutají hříšnou duši.

Klementina Secchiová.

Byla u prvního sv. přijímání, a při tom si napsala několik životních pravidel, podle nichž se chtěla věrně řídit. Šestnácté pravidlo znělo: Chci zvláště uctívati Božské Srdce Páně a se ukryvati v tomto Srdci. Chci je milovati ze všech sil a je uctívati, jak jen mohu. K těmto pravidlům přidala: Chci raději tisíckrát zemřítí, než spáchatí smrtelný hřích; ano, raději tisíckrát zemřítí, než dobrovolně spáchatí hřích všední. Ne, Pane, nechci spáchatí ani nejmenšího hřichu, který by Tebe urazil. Naopak, chci ve všem a skrze všechno Tobě, dobrý Bože, se líbiti.

Domníváš se, milý čtenáři, že to byla jen slova nadšeného dítěte, avšak skutky jsou později jiné. Ale ne! Klementina to mínila vážně, a brzy to také dokázala v těžké zkoušce.

Zkažený člověk chtěl dítě svést, a aby spíše dosáhl svého cíle, vstoupil do služby u rodičů dítěte. Na hod Boží svatodušní byla malá Klementina na ranní mši sv., při níž přistoupila ke stolu Páně a mezi velkou hlídala dům. Tu se přiblížil svůdce. Ona jej nebojácně odmítá. Jenom ne hřešiti! Raději zemřítí. Násilím se dítě hájí a volá o pomoc.

Vášní zaslepený zlosyn hrozí jí smrtí, jestli nepřestane křičeti a nebude mu po vůli. Marně. Tu ji dýkou probodl. Stalo se to 2. června 1884. Klementině bylo tehdy 13 let.

Žádné polovičatosti!

Svatý Anselm jednou viděl chlapce, jenž, maje na niti uvázaného ptáka, chvílemi jej pouštěl a zase k sobě přitahoval. I řekl Anselm ke svým průvodčím: „Hled'te, tak zahrává si ďábel s dušemi, jež v osidla svá polapil. Lidé hříchu navyklí litují někdy svých zlovyků a slibují vystříhati se jich nadále. Jako ten pták, nití uvázaný, chtějí volně poletovati, sotva však z hříchů svých poněkud se povznesli, bývají nití hříšných náruživostí od ďábla nazpět do nepravosti vtaženi. Takoví lidé nenajdou svobody, leč přetrhnou-li s milostí Boží úplně nit zlých navyklostí, již ďábel je k sobě táhne.“

Král sluhou u kláštera.

Jednoho bouřlivého podzimního dne roku 1084 přišel unavený pocestný do kláštera benediktinského v Korutanech a prosil o přijetí. Zdálo se, že neznámý příchozí je němý, neboť nemluvil a jenom znamením dával na jevo, že chce vstoupiti do kláštera. Opat Teucho ho přijal za sluhu. Osmi lety vykonával sluha nejnižší služby v klášteře s největší ochotou. Když těžce onemocněl a viděl, že se

bliží hodinka smrti, otevřel ústa svá a prohlásil mnichům: „Jsem Boleslav II., král polský. Za svého panování spáchal jsem mnoho ukrutností. Mezi jiným jsem také zavraždil svatého muže, biskupa krakovského, Stanislava. Za pokání jsem tady sloužil osm roků. Bůh budiž milostiv mé duši!“

Vyznej se z hříchů svých!

Syn Boží vzal hřích na sebe. Proto musel umřít. Avšak třetího dne vstal z mrtvých a první jeho pozdrav k apoštolům byl: „Pokoj vám!“ Potom vdechl na ně a řekl: „Přijměte Ducha svatého. Komu hříchy odpustíte, budou odpuštěny, a komu je zadržíte, budou zadrženy.“ (Jan 20, 23.)

Již první křesťané za časů apoštolských „vyznávali se z hříchů svých“. — Požíval-li jsi jed, musíš jej vyvrhnouti, jinak se neuzdravíš. Jed duše je hřích. Chceš-li, aby duše se uzdravila, musíš jed hříchu vyvrhnouti upřímnou zpovědí. (Viz brož. „Nač se zpovídati?“ Životem č. 30 a „Jak se zpovídati“, č. 32.)

„Bděte a modlete se!“

Celý náš život je boj, praví Job (7, 1). Kdo však stojí proti nepříteli, nesmí pouštět zbraně z rukou.

Jistý mnich stěžoval si jednou opatu Teodorovi, že již osmý rok bojuje proti zlým náklonostem, aniž by jich mohl vyhladit. „Jak,“

odvětil opat, „ty běduješ pro osmiletý boj? Já žiji již šedesát let na poušti a neměl jsem za ten dlouhý čas ani jednoho dne, kterého by mne byly na pokoji nechaly.“

Proto se nikdy nedomnívejme, že jsme již úplně pány v domě svého srdce. Bud' me na stráži!

Rozjímání.

Jako Filištinští, když byli Samsona polapili, jemu oči vyloupali, tak zlý duch horlí pro to, aby člověk do srdce sobě nepřipouštěl, čemu věří; zaváže mu oči. Neboť jako ti málo pomůže hleděti ve tmě, poněvadž nic nevidíš, praví sv. Augustin, tak ti také neprospěje, když za bílého dne oči přivíráš, poněvadž ani tehdy ani nyní ničeho nespatriš. Proto jest tedy rozjímání a modlitba — myslí a srdcem konaná — tak důležitá, poněvadž ona jediná nám oči spasení našeho otvírá. (Rodrig. Cvičba I, 6516.)

Umírání na dně mořském.

V Americe byl r. 1925 nešťastnou náhodou potopen podmořský člun. Malá část posádky zůstala při katastrofě na živu. Ihned se spustili potápěči na dno mořské a úderý kladivem se dorozumívali s nešťastnými námořníky, kteří byli uzavřeni v člunu. Počalo se se záchrannými pracemi a doufalo se, že se podaří ponorku vytáhnouti.

Ale bouře a ohromná zima znemožnily tyto záchranné práce.

Nepodařilo se včas ani do člunu napumpovat vzduchu, takže osud živých námořníků byl tím zpečetěn. Rány kladivem na stěny byly čím dále tím slabší. Námořníkům ubývalo sil — nebylo vzduchu. Skoro čtyři dny trval tento strašný stav, kdy o osud nešťastných mužů se chvěly nejen jejich rodiny, ale celý svět.

Konečně bylo nutno od záchranných prací ustoupiti pro naprostou nemožnost a nepřízeň počasí. Potápěč, který s nasazením vlastního života spustil se ke člunu, nedostal odpovědi. V hlubině bylo ticho, ticho smrti.

Hle, obraz člověka, který se nemodlí. Modlitba je dýchání duše, praví sv. Duch. Jako oni námořníci bez vzduchu pomalu umírali, tak duše bez modlitby ztrácí víc a víc posvěcující milosti, až nastane okamžik, kdy světlo života nadpřirozeného zhasne úplně. V hlubině duše je ticho — ticho smrti.

Umrťování.

Srdce naše je zahrada, ve které rostou i jedovaté byliny; proto musíme míti vždy po ruce motýčku svatého umrťování, abychom je vykopali a odstranili, jinak stane se brzo ze srdce ohrada trní a hloží.

Přemáhej sám sebe! To bylo stálé heslo sv. Ignáce z Loyoly. (Sv. Alfons.)

„Modlitba bez umrtvování jest buď lichým domýšlením, neb jen na krátko trvá.“ (P. Baltazar Alvarez.) Tím více prospěješ, čím více sám sebe přemůžeš a duchovně se mrtvíš. (Tomáš Kempenský.)

Příležitosti k sebezapírání máš vždy a všude dost: Jestli je ti některá věc odporná, poddej se, pokud čest Boží tím újmy netrpí. Učiniš tím líbezný dar Ježíši Kristu! — Obdržíš-li psaní, kteréž bys rád četl, zkrot' žádost svou na nějaký čas. — Rád bys při čtení knihy zvěděl, jak tato událost dopadla — odporuj zvědavosti a odlož knížku na pozdější dobu. — Máš-li dobrý nápad na jazyku — rád bys utrhl nějakou květinu, zdrž se toho z lásky k Pánu Ježíši!

Takto přemáhati se můžeš tisíckrát za den a v krátké době dostoupiti vysokého stupně dokonalosti.

Chléb náš vezdejší.

Tělo zesláblé a trpící podvýživou snadno upadá do nemoci. Podobně též duše, trpící podvýživou, snadno upadá do nemoci a smrti hříchu.

Proto, chceme-li nabýti síly duševní, požívejme chleba duševního. Kristus řekl: „Já

jsem chléb k životu světa. Kdo jí mé Tělo, živ bude na věky.“ Díky sv. Otcí Piu X., že otevřel dokořán svatostánek a dovolil i věřícím často, ano denně přijímati Tělo Páně.

Odstraňte hřích se světa a svět bude proměněn v ráj.

Vypud' me hřích ze srdce a sestoupí do něho nebe.

Můj Ježíši, chceš, aby zahynuly duše, za něž jsi zemřel na kříži? Tys vzkříšení a život, smiluj se nad tolika srdci, jež jsou nyní pohřbena v temnostech hříchu. Prosím Tě za to, abych Ti tak poděkovala za veliké vítězství, jehož jsi dobyl nad pekelným nepřítelem. Vždyť jsi mi sám slíbil, že obdržím vše, oč Tě důvěrně prosím. (Sestra Benigna Consolata.)

Imprimi potest. Pragaе, die 4. Martii 1931. P. Jan Haderka, C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 4451, Olomuči, die 9. 3. 1931. Josephus Vyviečka, Praeses a. e. Consistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. - Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Mlekisch, Hlučín. - Tiskla Typia, M. Ostrava.

Mor.

(Pokračování.)

Opatrný dělník otrávil svoje děti.

Stalo se to v naší republice kdesi blízko hranic. Pan inženýr mezi svými dělníky rozšiřoval list, který má mnoho pěkných článků, ale mezi nimi často nějaký skrytý neb otevřený útok na církev katolickou. Dělník byl přesvědčeným katolíkem, avšak z obavy, aby nepřišel o místo, odebíral list, ale doma, aby jej děti nedostaly do rukou, pěkně každé číslo uzavřel ve skříni a klíč položil na skříň. Děti však zvědavě ho pozorovaly a v hlavičce jim zableskla myšlenka: „Proč tatínek zamýká skříň?“ A když tatínek nebyl doma, chlapci vylezli na skříň, sundali klíč, a už hltali obsah zapovězeného ovoce. — — Po nějaké době bylo katechetovi nápadno, že děti z tak hodné rodiny mu kladou drzé otázky, proč prý ten papež má tak mnoho světnic a jiní lidé jsou bez přístřeší, a proč prý ty drahokamy na jeho tlače se neprodají a nerozdá se to chudým, a že prý Pán Ježíš pěšky chodil a kdesi cosi.

Až pan katecheta otce upozornil na chování dětí, přísným vyšetřováním se zjistilo, kde byl pramen otravy.

(Pokračování.)

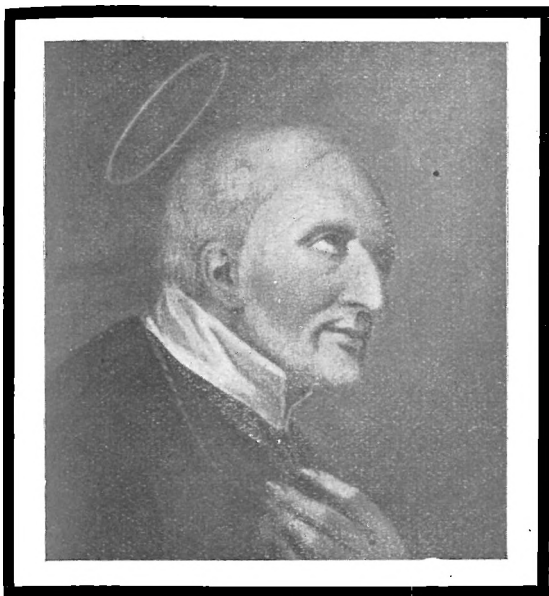
Cena 50 hal.

„Životem“ č. 100. Ročník V. Číslo 4 vyšlo 28./3. 1931.

Sv. Alfons,

**učitel církevní a zakladatel kongre-
gace nejsvětějšího Vykupitele.**

Napsal P. Marlin Janů C. Ss. R.

1. Jaré mládí.

Kolébka Alfonsova stála v Neapolsku, kde čtyřista let před ním žil „andělský učitel“ sv. Tomáš Akvinský. Alfons pocházel ze vznešené šlechtické rodiny neapolské. Otec jeho byl don*) Josef z Liguori, matka donna Anna Cavalieri. Narodil se 29. září 1696 v rodinné vile Marianelle. Dva dny potom byl pokřtěn v kostele Matky Boží. Předkové dona Josefa z Liguori proslavili se statečností ve válkách. On sám byl vrchním královským kapitánem na galejích. Povahy byl velitelské, přísné, někdy až drsné. Neúprosně dbal pořádku i v rodině i ve svém úřadě. Křesťanské povinnosti konal vzorně. Matka Alfonsova byla velmi tichá a trpělivá a vyznamenávala se vroucí zbožností. Za nejdůležitější svůj úkol považovala: všepovati do srdcí svých dítek bázeň a lásku Boží a bdíti nad nimi jako viditelný anděl strážný. Později prohlásil o ni Alfons: „Co dobrého na sobě mám, pochází od mé milé matky.“ Šťastný Alfons! Ěnergii, rázovitost zdědil po svém otci a vroucí zbožnost po matce. — Šťastné dítky, které mají hodné rodiče!

Alfons byl prvorozeným synem dona Josefa. Nedivíme se, že si šťastný otec o svém

*) Titul don (z latinského dominus = pán) přísluší dnes v Itálii snad pouze duchovním; dříve to byl titul všech vyšších stavů.

synku sprádal skvělé plány do budoucna, že totiž Alfons dosáhne vznešeného postavení ve společnosti a oslaví svůj rod. Ale tyto plány zmátl P. František z Hieronyma, člen Tovaryšstva Ježíšova*), který, jsa v rodině z Liguori návštěvou, prorokoval o dítku, že se dožije devadesáti let a bude biskupem.

2. Studentem.

Šťastný otec brzo zpozoroval neobyčejné vlohy malého Alfonse: bystrý rozum, hbitou a věrnou paměť, ráznou vůli a šlechtnost srdce. Brzy bylo se mu starati o dobré učitele; neboť počátkům vzdělání naučil se Alfons hravě. Na veřejné školy obával se ho poslati aby nevzala škodu jeho nevinnost. Povolal mu tedy do svého paláce za vychovatele a učitele krásného písemnictví vynikajícího kněze Dominika Buonaccia a za učitele věd a umění dal mu znamenité muže hlavního města Neapole. Alfons podle přání otcova pilně studoval. Věnoval se netoliko řeči latinské a řecké, ale i francouzské. Byla mu přednášena základní pravidla stavitelství a malířství a zejména hudby. Otec byl vášnivým milovníkem hudby, proto chtěl, aby se i jeho syn v tomto umění vyznamenal. Leckdy zamkl Alfonsa i s učitelem do hudební síně třeba na tři hodiny, aby všechen čas ztrávili u klavíru. Ký div, že

*) Byl v témž roce, jako Alfons (1839) prohlášen za svatého.

se stal Alfons v hudbě mistrem, ano i skladatelem! Od něho pocházejí krásné lidové duchovní písně, které se až dosud zpívají po celé Itálii.

Při tom všem pěstoval Alfons podle příkladu matčina nejvroucnější zbožnost. Krásným toho dokladem jest velmi zajímavý příběh.

Alfons byl od devátého roku členem zbožného spolku šlechtických hochů, který byl svěřen kněžím Oratoriánům. Jednou na výletě vyzvali hoši Alfonsa, aby s nimi hrál. Alfons se omlouval, že hry dobře nezná; ale po dlouhém domlouvání přece se podvolil. A hle! Štěstí mu přeje. Alfons vyhrává a zase vyhrává. Tu jeden ze spoluhráčů osopí se naň, že je oklamal a ztropil si z nich posměch. Alfons rozhorlen odpověděl: „Pro tak nepatrný peníz neostýcháš se urážeti Pána Boha?“ Pohodil penězi a odloučil se od svých druhů. Hoši hráli dále a skotačili. Když se k večeru chystali na zpáteční cestu, chyběl Alfons. Rozběhli se na všechny strany a hledali ho. Nalezli ho an klečí u stromu před obrázkem Panny Marie, který nosíval s sebou a vroucně se modlí. Alfons nezpozoroval hned svých druhů a byl nemile překvapen, že ho přistihli při pobožnosti. Od té chvíle považovali jej hoši za miláčka Bohorodičky.

3. Právníkem.

Když Alfons vykonal s výborným prospěchem nižší studie, věnoval se podle přání otceva studiu práv. Byla to velmi krušná práce. V Neapolsku se vystřídalo mnoho různých vlád a každá zůstavila zákony a předpisy. Ani nejznamenitější právníci nemohli uvést všechny ty zákony a předpisy v soustavu. Ve věku šestnácti let, kdy za naší doby hoch dokončí sotva polovici střední školy, měl Alfons již studia hotová a přihlásil se na fakultě právnické ke zkoušce, aby byl prohlášen za doktora práv. Bylo potřebí dispense čtyř let; neboť před dvacátým rokem nebýval nikdo k této zkoušce připuštěn. Ale známé byly neobyčejné vlohy Alfonsovy i jeho prospěch ve vědách a proto dispense udělena. Zkouška dopadla skvěleji, než se kdo nadál. Alfons promován na doktora práv a oblečen v řízu právnickou. Byla mu příliš dlouhá. Kde kdo se mu smál, ale zároveň se podívoval mimořádnému nadání mladého právníka. Alfons od té chvíle navštěvoval pilně soudní síně, aby se i prakticky vycvičil v užívání zákonů. Brzy zařídil si vlastní kancelář. Nebylo mu ještě ani dvacet let, a již měl klientů více, než si přál. Všichni znali jeho velkou svědomitost a vzorný bohabojný život a proto mu rádi svěřovali svou spravedlivou věc.

Ale i Alfons poznal nebezpečí úřadu právnického. Hájil vévodu Orsiniho v soudní při.

Běželo tu o miliony. Alfons důkladně prostudoval všechna soudní akta a byl si vítězství jist. S naprostou důvěrou ve spravedlnost nároků svého klienta přednesl své důvody a usedl, aby vyslechl právníka strany druhé. Ten však pravil s ledovou chladností, že se všechny důvody Alfonsovy obrací v niveč, protože si Alfons nevšiml na jedné straně velmi důležité poznámky — a hned ji Alfonsovi ukázal. Alfons ji přečetl a zbledl jako stěna. Dvacetkrát měl listinu v ruce a nikdy té poznámky neviděl. A nyní při prohrál! Jaké zahanbení před právníky a obecnostem! — Alfons řekl svému odpůrci: „Zmýlil jsem se. Vy jste při vyhrál!“ — Marně ho těšil soudní president a jeho kolegové uvádějící, že se takové nedopatření stává každému — ale Alfons odcházející pravil: „Ó světe, již tě znám! Soudní síně, již mne nikdy nespatříte!“

4. Knězem.

Několik měsíců po nešťastném procesu oddával se Alfons jen zbožnému životu a skutkům křesťanského milosrdenství.

Jednou byl Alfons podle svého zvyku návštěvou v nemocnici nezhojitelných, aby těmto nejobožejším prokazoval skutky křesťanské lásky. Tu jej z nenadání ozářilo tajemné světlo a dům jakoby se zatřásl od základů. Alfons slyší jasný hlas: „Zřekni se světa a dej se ke mně!“ Jinoch zachovává mysl klidnou a

pokračuje ve svých pokorných službách. Když odchází z nemocnice opět ono tajemné světlo, otřesy domu a ještě důraznější hlas: „Zřekni se světa a dej se ke mně!“ Alfons, rozrušen až do hlubin srdce, propuká v pláč a ubírá se přímo do blízkého kostela Matky Boží. Tu pokleká před oltářem Bohorodičky a vroucně se modlí. Osvícen Duchem svatým umiňuje si rozhodně, vstoupiti do stavu duchovního. Na důkaz své pevné vůle zavěšuje svůj kord na oltář nejblahoslavenější Panny Marie. Mar-né jsou všechny prosby příbuzných a přátel; ani posměchu svých bývalých kolegů nedbá. Kardinál-arcibiskup neapolský přijímá ho mezi čekatele stavu duchovního.

Dne 20. prosince 1726 jest vysvěcen na kněze. O, kdo by dovedl popsati, s jakou vroucností přistupuje ponejprv k Božímu oltáři, aby Pánu Bohu v oběť přinesl božského Beránka! Jak plesá zbožná jeho matka, když od svého miláčka poprvé přijímá nejsvětější Tělo Páně!

Za nejpřednější povinnost kněžskou považoval Alfons posvěcení sebe a potom teprve horlivou činnost pro slávu Boží a spásu duší.

Nezastával žádného úřadu církevního; dal se tedy k službám všech, kteří jeho pomoci žádali, především k službám kongregace „Šíření víry“. Byl to spolek misionářů. Alfons kázal s ohnivým nadšením a tak přesvědčivě, že ne-

bylo lze slovům jeho odolati. Sám jeho otec nabyl o tom zkušenosti. Jednou vešel do kostela sv. Ducha v Neapoli, kde Alfons kázal. Prostranný chrám byl naplněn posluchači do posledního místa a všichni sledovali kazatele s napjatou pozorností. Alfons mluvil o lásce Boží a to tak dojemně, a úchvatně, že se lidu draly slzy do očí. I don Josef byl stržen všeobecným nadšením. Když se Alfons vrátil do otcovského domu, šel mu otec vstříc s otevřenou náručí a zvolal: „Ó, milý Alfonse, jak ti děkuji! Ty jsi mě dnes naučil Pána Boha znáti. Tisíceré požehnání budiž tobě, že sis vyvolil stav kněžský, tak velice Pánu Bohu milý!“

Horlivost Alfonsova neměla mezí. Ujímal se všech, i třídy nejchudší. Tak i tak zvaných lazzaronů, jichž si málo kdo všímal. Mohl říci se žalmistou Páně: „Horlivost domu tvého strávila mne“. Žalm 68, 10.

5. Zakladatelem kongregace nejsvětějšího Vykupitele.

Jednou v létě odebral se Alfons se svými druhy misionáři na venkov do osady „Panny Marie v horách“, aby po obtížných apoštolských pracích poněkud pookřál. Tu se setkali s venkovany a poznali z jejich řečí, že jsou

ve věcech náboženských velmi zanedbání, že jsou jako ovce, nemající pastýře. Zželelo se jim těchto ubohých a každý z nich zvolal s Kristem Pánem: „Lítost mám nad zástupcem!“ (M. 15,32) a ihned se dali do práce. Učili katechismu dítky i dospělé. Potom jim hlásali věčné pravdy a přiměli je k novému, bohumilému životu. Šťastní lidé přiváděli nové a nové posluchače, aby se i jim dostalo podobného dobrodiní. Tak se proměnil zasloužený odpočinek v novou dlouhotrvající misi.

Alfons již tehdy přemýšlel, jak záslužné by bylo dílo, jestliže by se kdo trvale ujímal těchto duší, nejvíc opuštěných. Města prý mají kněží nadbytek. O tyto ubohé se nikdo nestará. Vpravdě tyto dítky žádají sobě chleba slova Božího a chleba svátostného a není, kdo by jim ho podával! Tyto myšlenky provázely jej stále, i když se vrátil do hlavního města. Ale, že by on sám mohl založiti družinu, kongregaci, která by se ujímala právě duší nejubožejších: na to ve své pokoře ani nepomyslí. Tato myšlenka přišla mu odjinud, zejména od Msgra Falcoji, biskupa castellamarského. Alfons předstíral svou nevědomost a nezkušenost; s druhé strany však poznával, jak by mohla nová kongregace vydatně šířiti čest a slávu Boží a prospívati duším, po venkově rozptýleným, jejichž bídu a opuštěnost znal. Radil se tedy se zkušenými muži: se svým dlouholetým zpovědníkem P. Paganem

z kongregace Oratoriánů, s P. Dominikem Manuliem, provinciálem Tovaryšstva Ježíšova a s dominikánem P. Fiorillem. Všichni mu po zralé úvaze oznamovali, že jest zřejmá vůle Boží, aby založil novou kongregaci, která by se ujímala duší nejpouštěnějších. Tu Alfons již neváhal. Zpřetínal všechny svazky, které ho ještě poutaly k rodině a k hlavnímu městu, a dal se do díla. Ale jaké ho to stálo oběti! Uvádíme příklad.

Když se otec don Josef dověděl, co Alfons zamýšlí, byl zdrcen bolestí, že jest se mu s drahým synem rozloučiti. Jednou vešel do Alfonsova pokoje a po tři hodiny držel ho v náručí a úpěnlivě prosil, aby ho neopouštěl: „Ó synu předražený, neopouštěj mne! Měj útrpnost s mými šedinami.“ To bylo pro Alfonsa nejtěžší pokušení. Ale s pomocí Boží přestál je vítězně. Když za svým novým povoláním odjížděl na oslíku z Neapole, byla to pro celé město podívaná.

Kongregace byla založena dne 9. listopadu 1732 v biskupském městě Scale. Zpočátku nazývala se „kongregace nejsvětějšího Spasitele“ — „sanctissimi Salvatoris“ — později r. 1749, při schválení pravidel sv. Stolicí, dostala jméno „nejsvětějšího Vykupitele“ — „sanctissimi Redemptoris“. Odtud jméno jejích členů „redemptoristé“. Založení kongregace stálo Alfonsa nevýslovné útrapy. Začal toto své ži-

voční dílo jen se čtyřmi členy. Po čtyřech měsících tři jej opustili. Ale Alfons nepozbýval důvěry. Věděl, že koná vůli Boží a že Bůh bude s ním. Ponenáhlu se k němu přidružovali noví a noví členové a mezi nimi i výteční mužové, jako P. César Sportelli, P. Januarius Sarnelli, P. Mazzini, P. Cafaro, P. Villani, P. Rossi, P. Blasucci a fráteri Curtius a Gerard Majella*). Během času založil Alfons čtyři kláštery i ve státě papežském. Sv. Kliment Hofbauer, jenž vstoupil ještě za života Alfonsova do jeho kongregace, zavedl ji do státu rakouského a odtud se rozšířila do všech dílů světa.

Nyní má již kongregace nejsvětějšího Vykupitele 21 provincií, 310 klášterů a 5262 členů**).

Pražská provincie má 11 klášterů českých, 3 slovenské a 6 německých***).

*) Gerard Majella již prohlášen za svatého. O P. Sportellim a P. Sarnellim zaveden již proces blahověstí. Mezi frateri čili bratřími laiky a kněžskými kongregace je rozdíl: první konají domácí služební práce, druzí jakož i klerikové studují modlí se hodinky a oddávají se se práci duchovní a studiu.

***) Podle sčítání z r. 1927.

***) Jakou činnost rozvíjejí Redemptoristé v naší republice ukáží tyto číslice.

V roce 1928 konali 129 misí, 101 obnovu, 158 třídních pobožností, 22 duchovních cvičení kněžím, 87 řeholnicím, 91 osobám světským. Při těchto a jiných apoštolských pracích bylo 12.863 kázání, 373.837 zpovědí, 603.285 svatých přijímání. — V klášterních kostelích bylo téhož roku 5359 kázání a 766.158 sv. přijímání.

Účel kongregace Alfonsovy jest: Sdružení kněze, kteří by společně žili a usilovně se snažili následovati ctností a příkladů Vykupitele našeho Ježíše Krista, zvláště hlásáním slova Božího chudému lidu a to hlavně misemi a duchovními cvičeními. Tento účel má kongregace stále na zřeteli a s pomocí Boží a na přímluvu svého sv. zakladatele působí velmi mnoho dobrého. V této kongregaci se již posvětilo na tisíce členů a tito přinesli tisícům a statisícům do srdce pokoj a mír a otevřeli jim bránu nebeskou.

Tak působí Alfons i dále v bojující církvi Boží skrze své duchovní syny-redemptoristy a bude působiti až do skonání světa; neboť máme od něho proroctví, že kongregace nej-světějšího Vykupitele potrvá až do soudného dne.

6. Biskupem.

Podle slibu chudoby, kterým se Alfons ve své kongregaci zavázal, nesměl přijmouti žádného biskupského úřadu. Proto nechtěl na žádný způsob vyhověti králi Karlu III., když

Blahodárně působí Redemptoristé v poslední době i mezi uniáty t. j. katol. Rusíny na východním Slovensku a v Jugoslavii. Před r. 1929 vykonali za šest let mezi uniáty 74 misí, 34 obnov, 15 třídních pobožností a podali 102.927 sv. přijímání. Mimo to vyučují sami na svém bohosloveckém ústavě v Obořišti a na svém soukromém gymnasiu („juvenátu“) v Libějovicích v Čechách. Činnost skoro nad lidské síly!

mu nabízel arcibiskupství palermské. Ale slibem chudoby nevymyká se redemptorista pravomoci papežské. Když tedy sv. Otec Klement XIII. Alfonsovi rozkázal, aby přijal biskupství v městě „Svaté Agatě“, nezbývalo mu, než poslechnouti. Jak mu to bylo obtížné, poznáváme z toho, že, obdržev přísný rozkaz z Říma, těžce onemocněl a musel býti zaopatřen svátostmi umírajících. Sotva se však pozdravil, hned se chystal na cestu do Říma, aby byl tam na biskupa posvěcen; neboť se řídil zásadou: vůle papežova, vůle Boží. Do věčného města provázela ho evangelická chudoba a dětinná pokora. A právě těmito ctnostmi získal si důvěru u papeže. Opět a opět byl volán k papežské audienci a po celé hodiny s papežem rozmlouval. Sv. Otec radil se s osvětleným sluhou Božím o stísněných poměrech církve. Biskupské svěcení bylo Alfonsu uděleno 20. června 1763. Měl věku svého 67 let.

Jakmile byl ozdoben hodností biskupskou, již neměl stání: jedinou jeho touhou bylo, co nejdříve se ujmouti osiřelé diecése, která mu byla svěřena samým zástupcem Ježíše Krista. Zůstal podle vůle papežovy i jako biskup generálním představeným své kongregace; ustanovil však svým vikářem v kongregaci P. Villaniho. S bolestí loučil se v Nocere se svou milou družinou, kterou po jedenatřicet let tak moudře a laskavě byl spravoval a odcházel do „Sv. Agaty“ jako do vyhnanství.

Biskupství svatoagatské bylo malé. Čítalo jen přes 30.000 duší. Ale zahrnily se v něm mnohé nepořádky, které bylo odstraniti. Vskutku nebylo Alfonsu čeho záviděti, chtěl-li jednati, jak příslušelo jeho vznešenému úřadu. A on opravdu chtěl. Jakmile zavítal do biskupského města, získal si skromností a laskavostí srdce všech lidí dobré vůle. Říkali: „Prosili jsme za hodného biskupa a dostali jsme světce.“

Alfons začal s reformami nejprve v biskupském paláci. Odstranil z něho všelikou nádheru a okázalost. Místo drahocným nábytkem ozdobil jej zbožnými obrazy, že se spíše podobal přísnému klášteru, než biskupské residenci. Všude bylo zřítí prostotu a jednoduchost. I strava byla velmi skrovná. Ale za to byl biskupský dům vzorem pohostinnosti. Každý kněz a řeholník byl vítaným hostem a našel u Alfonsa stravu a nocleh. Nový biskup byl velmi šetrný, aby mohl udíleti hojně almužny chudým, kterých bylo v sídelním městě veliké množství.

Zahájil činnost dobrého pastýře duší tím, že dal ve všech kostelích své diecése konati svaté misie. Na tyto apoštolské práce nepovolal členů své kongregace, ale misionáře jiných řádů, aby mu nikdo nepodkládal myšlenek sobeckých. Při misii v katedrálním kostele sám si vyhradil hlavní kázání na večer a ko-

nal zároveň duchovní cvičení kněžím. Jeho slova působila divy Božího milosrdenství. — Po misiích jal se odstraňovati veřejná pohoršení, nehledě na osoby lidské. Nejprve otcovsky a laskavě napomenul vinníky. Jestliže se nepolepšili, káral přísněji. Bylo-li i to marné, zakročil rázně, dovolávaje se i moci světské, která mu ochotně prokazovala služby. Vinníci, ať světští, ať duchovní, byli uvězněni neb vypovězeni ze země.

Velikou péči věnoval Alfons kněžskému dorostu. O své mladé bohoslovce staral se s láskou v pravdě otcovskou. Pečoval o to, aby strava seminaristů byla dobrá a výživná, profesorů i chovanců stejná. Na velké svátky posílal svým milým bohoslovcům nějaké přilepšení.

Hlavně však záleželo Alfonsu na tom, aby budoucí kněží byli co nejlépe vychováni, zářili všelikou ctností a důkladně byli vycvičeni ve vědách. Sám velmi často seminář navštěvoval, aby poznal, zdali se jeho předpisy přesně a přísně zachovávají.

Za nejdůležitější vrchnopastýřský úkon považoval Alfons kanonické visitace. Před ním omezovaly se visitace skoro jen na slavnostní udílení svátosti bířmování a přehlížení úředních knih. Ale Alfons chtěl, aby visitace byly důkladnou duchovní obnovou celé farnosti. Proto se zdržoval v každé několik dnů. Nic neušlo jeho bystré pozornosti. Pečoval o čistotu

a ozdobu chrámu Páně a oltářů, posvátných nádob, mešních rouch a oltářního prádla. Při visitaci každý měl volný přístup k biskupovi a místním chudým a nemocným dostávalo se útechy a hojné almužny. Alfonsovy visitace přinášely celé farnosti požehnání.

Po třináct let řídil Alfons diecési svatogatskou a směl si říci, že žádná ze svěřených mu oveček jeho vinou nezahynula, že všechny vodil na pastvu dobrou.

Nemocemi a stářím donucen, poprosil papeže Pia VI., aby ho sprostil biskupského úřadu. Když bylo přání jeho vyhověno, dal opět konati ve všech farnostech své diecése sv. misie, rozloučil se se svým stádcem a chudíčký, jak byl do diecése přišel, vrátil se do kláštera své kongregace v Noceře.

7. Spisovatelem,

Alfons rozvíjel úžasnou činnost jako kněžmisionář i ve svém úřadě biskupském. Kde kdo by se domníval, že tato činnost vyčerpala všechny jeho síly, zabrala všechn jeho čas. Ale nikoli. Alfons zavázal se slibem, použití každého okamžiku času a pracoval až šestnáct hodin denně. Volné chvíle věnoval činnosti spisovatelské a to až do čtyřiaosmdesátého roku svého věku. Napsal tolik a tak krásných knih, že by sotva stačil prostřední lidský věk k sepsání jejich, byť se kdo jen písemnictví věnoval.

Všechny spisy Alfonsovy mají ráz praktický. Psal pro potřeby lidu, kněží, řeholníků, biskupů i panovníků. Když byl zaveden proces blahorečení, odvedeno 1913 rukopisů Alfonsových k prozkoumání. Úžasná činnost spisovatelská! Co nezmůže člověk, používá-li dobře svých vloh a každé chvílky času! K posuzování děl Alfonsových nechť máme na paměti slova učeného P. Lehmkuhla T. J.:

„Spisovatelská činnost Alfonsova vzbuzuje náš podiv svou plodností a všestranností; ale mnohem více jest se diviti způsobu, jak píše. . . Pokornou a skromnou mysl zřítí jest v každém řádku. Soudili bychom, že světec někdy schválně skrývá v prostinkém slohu své vlohy a svou učenost. Ale ve vědeckých pracích věc sama odhaluje pozornému čtenáři bystrost jeho rozumu a opatrnost v úsudku a působení Ducha svatého.“*)

Nejrozsáhlejší ze spisů světcových jsou spisy mravoučné, na prvním místě „Mravověda“, monumentální dílo o čtyřech folio-svazcích, na kterém světec po třicet let pracoval, až je přivedl k žádoucí dokonalosti. Dožil se té radosti, že před jeho smrtí byla „Mravo-

*) Spisy Alfonsovy jsou přeloženy do mnohých jazyků, (.Chvály mariánské“ i do čínské), některé též do českého. Tak máme na př. jeho: „Návštěvy vel. Svátosti“, „Chvály mariánské“, „Vánoční nověnu“, spisy o utrpení Páně, „Láska k Ježíši Kristu“, „Devítidenní pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně“, „Pravá nevěsta Kristova“ atd.

věda“ devětkrát vydána. Alfons nehledal v tomto díle své slávy, jak doslovně praví: ale vskutku dosáhl tímto dílem slávy nehynoucí. Jako sv. Tomáš je knížetem bohoslovců ve věrouce, tak Alfons v mravouce.

O spisech Alfonsových prohlásila církev, že není v nich nic závadného. R. 1871 byl Alfons pro bohatost a důkladnost svých spisů prohlášen za „učitele církevního“ (doctor ecclesiae). Tak se dostalo jeho knihám doporučení, jakého mezi tolika tisíci církevních spisovatelů mají jen málokterí.

8. „Hrdličkou u oltáře Božího“.

Jeden básník z naší kongregace nazval Alfonsa „hrdličkou, hnízdicí u oltáře Božího“. Tento název jest oprávněný, protože náš světec byl od nejútlejšího mládí vroucím ctitelem nejsvětější svátosti oltární. U svatostánku se zdržoval nejraději. Zde jakoby si byl vystavěl hnízdečko.

Můžeme lásku jeho k velebné svátosti stopovati od jeho dětských let. Vzorná a osvícená matka pověděla mu, že jest Pán Ježíš ve velebné svátosti přítomen jako Bůh a člověk; že nás nesmírně miluje; že z lásky k nám ve dne v noci ve svatostánku přebývá, na nás čeká, až k němu přijdeme; že nás k sobě zve a bohatě podaruje toho, kdo s láskou a důvěrou o milosti jeho prosí. Tato slova matčina vstípil si Alfons hluboko do srdce. I jako mladý práv-

ník projevoval veřejně svou živou víru a vroucí lásku k velebné svátosti. Očitý svědek o něm vypravuje: „Chodil jsem často s dvěma svými přáteli do kostela, kde se právě konal čtyřicetihodinový výstav nejsvětější svátosti. A pokaždé zastihli jsme zde jinocha, který nám dával krásný příklad svým zbožným chováním a sebraností mysli. Jeho zjev, oděv, skromnost a milé způsoby svědčily, že pochází ze vznešené rodiny. Když jsme vešli do chrámu, spatřili jsme, jak se modlí s nevýslovnou vroucností, úplně jsa pohřížen v Bohu. A když jsme odcházeli, zůstavili jsme ho v téměř vroucím spojení s Pánem Ježíšem.“ — Před svatostánkem dostalo se mu povolání k vznešené svatosti, jemuž on tak šlechetně a obětavě odpovídal.

Sotva byl vysvěcen na jáhna a dostal právo hlásati slovo Boží, věnoval první kázání oslavě nejsvětější Svátosti oltářní: Učinilo na posluchače tak mohutný dojem, že o závod volali Alfonsa na kázání v různých kostelích neapolských.

Když se stal knězem, slavil mši svatou vždy s vroucí zbožností a konal po ní dlouhé díkůčinění. A opět velmi rád navštěvoval Pána Ježíše, kde byl vystaven ve velebné Svátosti. Tu času neměřil. Setrval před oltářem, pokud mu to bylo možno, až mu zpovědník uložil, by se déle než půldruhé hodiny před velebnou Svátostí nezdržoval. V básni, kterou Alfons složil na Ježíše svátostného, zjevuje nám, že

si přál býti květinami, které ve dne v noci u svatostánku vydechují libeznou vůni; svícemi, které se ztravují k jeho cti a slávě, ano ciborí, ve které se chová tento Chléb nebeský.

Z prvních let po založení kongregace vypravuje se nám, že jeden mladý kněz, vida jednou v sakristii, že Alfons nemá, kdo by mu při mši svaté ministroval, sám se nabídl, že mu bude přisluhovati. Když pak zřel andělskou zbožnost, s kterou Alfons sloužil mši sv., vrátiv se do sakristie, padl Alfonsu k nohám a prosil ho, aby jej přijal za duchovního syna ve své kongregaci.

Svým novicům složil Alfons „Návštěvy velebné Svátosti a nejblahoslavenější Panny Marie“. Jsou to překrásné modlitby k Pánu Ježíši svátostnému a k Matce Boží na každý den v měsíci. V té době konal v domě noviciátu otec světcův don Josef de Liguori duchovní cvičení. I jemu dostaly se do rukou tyto „Návštěvy“ v rukopisu. Tak velice se mu zalíbily, že se svolením Alfonsovým dal je vytisknouti. Katolický lid přijal tuto knížku s nadšením. Rozšířila se po celém křesťanském světě. Po knize Tomáše Kempenského o „Následování Ježíše Krista“ sotva byla jiná kniha tolikráte vydána. Sv. Otec Pius IX. míval ji stále na svém psacím stole. V tomto nevelkém spisu zračí se nejněžnější a nejvroucnější láska Alfonsova k Pánu Ježíši, skrytému ve svatostánku pod způsobou chleba. O kéž se tyto pro-

jevy serafské lásky Alfonsovy rozšíří i po vlastech našich!

Na misiích zaváděl Alfons všude večerní návštěvy velebné Svátosti, aby lid vytrval v dobrém. Od něho měl původ krásný zvyk, že lidé každý čtvrtek večer osvětlovali okna na památku ustanovení nejsvětější Svátosti oltářní.

Pán Ježíš ve svatostánku byl Alfonsu až do vysokého stáří středem duchovního života, pramenem síly a útěchy. Maje věku svého víc než osmdesát let a jsa odkázán pro své těžké nemoci na svou světničku, vycházel z ní jen na návštěvy svého božského Přítele ve velebné Svátosti a trval u něho i celé hodiny. Lec kdy přicházel do vytržení mysli a volal: „Ó, Lásko věčná, miluji Tě! Ó Lásko věčná, miluji tě!“ Když tyto výkřiky budily veřejnou pozornost, zakázal mu zpovědník P. Villani návštěvy velebné Svátosti. O, jak těžce nesl světec tento zákaz! Někdy zapomněl, že nesmí již do kostela. Vyšel z cely a pokoušel se sestoupiti po schodech do svatyně. Když mu to nebylo možno, vracel se s pláčem do světnice. Bylo mu jako ptáčku, jenž se nemůže dostat do milého útulného hnízdečka.

Alfons byl též apoštolem častějšího svatého přijímání. Za jeho doby ztěžovali bludaři jansenisté a jejich přívrženci přijetí sv. svátostí, stanovíce podmínky příliš přísné pro rozhřešení při sv. zpovědi a pro sv. přijímání.

Tak uváděli katolický lid do lhostejnosti náboženské, ano i do zoufalství. Proti nim bojoval Alfons neúnavně slovem i písmem, hlásaje, že svátost pokání jest svátostí milosrdné lásky Boží a sv. přijímání nejlepší posilou ve slabosti a v pokušeních. Tak byl světec předchůdcem nynější praxe horlivých katolíků, povzbuzených Piem X., kteří často, ano denně přistupují ke stolu Páně.

Právem tedy praví církev o sv. Alfonsu, že „stále rozjímal o nejsvětější Svátosti a podivuhodným způsobem úctu k ní rozšiřoval“.

Kéž i my poznáme tento dar nesmírné lásky Boží, Pána Ježíše ve velebné Svátosti!

9. Dítěm mariánským.

Po sv. Bernardu sotva který světec vynikal tak něžnou a vroucí láskou k Bohorodičce, jako sv. Alfons. V kostele mariánském byl pokřtěn, stal se dítětem Božím. Tu se stal i dítětem Marie Panny, t. j. nejhorlivějším ctitelem nejblahoslavenější Panny Marie. I tu měla zbožná a osvícená matka rozhodný vliv na malého Alfonsa. Pověděla mu, jak svatá a čistá jest nejblahoslavenější Panna, jak vznešená jest její důstojnost Matky Boží, jak nevýslovně jest laskavá a dobrotivá ke svým ctitelům, jak mocná svou přímluvou u Pána Boha. Alfons dychtivě naslouchal vroucím slovům matky po-

zemské a nevinně jeho srdce vzplálo nadšenou láskou k Matce nebeské.

Uctíval Matku nebeskou každodenní modlitbou růžence a žalmů sv. Bonaventury, sobotními posty o chlebě a vodě, návštěvami jejích obrazů, nošením škapulíře, vroucími Zdrávasy, kolikrátkoli slyšel hodiny bítí. Byl členem mariánské družiny. Před jejím oltářem zřekl se světa a věnoval se stavu duchovnímu. V pravidlech své kongregace ustanovil, aby se konala každou sobotu promluva o nejsvětější Matce Páně*) a nebyl-li na misiích, konával ji sám až do svého stáří. Nařídil, aby se při každé misii konalo kázání o mocné a laskavé přímluvě Bohorodičky a nikdy se nevynechalo.

„Z hojnosti srdce mluví ústa“, pravil božský Spasitel. (M. 12,34.) Alfons si však přál co nejvroucněji, aby úcta mariánská zapustila do srdcí katolíků hluboké kořeny a stále se rozmáhala a šířila, jak nám to sám praví v jedné ze svých básní:

Ó, kéž se dočkám oné blahé chvíle,
kdy každé srdce něžnou lásku zpívá
a chválu vzdává krásné nebes Paní
a slavné její jméno vroucně vzývá!

Proto kázal o nejblahoslavenější Panně co nejčastěji a se svatým zanícením.

*) V naší provincii koná se obyčejně v neděli.

Na jedné misii — bylo to v městě Foggie — konal Alfons mariánské kázání. Povzbuzoval posluchače, aby milovali Matku nebeskou a měli k Ní velikou důvěru. Mluvil tak dojemně a úchvatně, že se lidu zdálo, jakoby k nim nemluvil člověk, ale anděl s nebe. Tu se stalo neobyčejné pohnutí mezi posluchači. Oči všech se obrátily k oltáři, na němž byl vystaven starobylý obraz Rodičky Boží pod jménem „naší milé Paní se sedmi závoji“. Tvář přesvaté Panny oživila! Vyšel z ní krásný oslňující paprsek, nesl se kostelem a utkvěl na tváři nadšeného kazatele a ozářil ji jasným leskem. Alfons, nejsa sebe mocen, pronesl jen několik přerývaných slov: „O, dobrá Máti... jsem Tvým... jsem docela Tvým!“ Ale brzy přišel do vytržení mysli a všecken lid viděl, jak, maje oči upřeny na Rodičku Boží a ruce rozpjaté k Ní, vznáší se nad řečništěm. Veliký dav lidstva — bylo všech na dva tisíce — který byl svědkem tohoto krásného divadla, vypukl v hlasité volání, velebil Rodičku Boží a sliboval upřímné pokání.

Alfonso však nestačilo hlásati slávu a moc a lásku Matky nebeské jen svým krajanům a po dobu svého života: ale přál si Ji oslavovati po celém světě, až do konce věků. Proto pilně sbíral ve spisech svatých Otců a spisovatelů církevních nejkrásnější výroky a sestavil z nich knihu: „Chvály mariánské“. Jest

to jedna z nejkrásnějších knih, které vůbec o nejsvětější Panně byly napsány.

Tak se osvědčil Alfons pravým „Dítkem mariánským“.

Matka Boží hojně mu odplatila vroucí jeho lásku a neomezenou důvěru. Pod její mateřskou ochranou zachoval si Alfons křestní nevinnost až do své smrti. Byla mu těšitelkou i v největších souženích. Byla mu „Matkou dobré rady“ v pochybnostech. Když skládal řeholní pravidla, zjevila se mu, jak sám pravil „a krásné věci mu pověděla“. Přišla jej potěšit a posílit i v hodině smrti. Ve svém smrtelném zápase otevřel Alfons oči a upřel je na obraz nejblahoslavenější Panny Marie. „Tu spatřili jsme“ — vypravují Otcové, kteří stáli u jeho smrtelného lůžka — „jak se tvář jeho zalila nachem a roznítla a oči jeho jakoby chtěly vyjiti z důlků, upřeny na předmět, jenž je k sobě vábil a zároveň nebeský úsměv pohrával jeho rty. Zdálo se, že není sebe mocen, že s celou duší lne k nejsvětější Matce Páně. Toto vytržení mysli trvalo asi čtvrt hodiny. Usoudili jsme všichni, že se v této chvíli zjevila Matka Boží svému milému Alfonsu a pozvala jej do říše blahoslavenců.“ Po kratší dobu opakovalo se to ještě dvakráte.

Tak zemřel Alfons takřka na loktech Matky nebeské. Pravé dítko mariánské!

Budiž nám to povzbuzením, abychom sami vroucně milovali nejblahoslavenější Pannu

Marii a s důvěrou se k Ní utíkali, zejména v pokušeních proti svaté čistotě a úctu její šířili. Pod její mocnou a mateřskou ochranou nezahyneme.

10. Vítězným hrdinou.

Rodina de Liguori, z níž pocházel Alfons, měla ve svém šlechtickém erbu lva, odznak síly a ráznosti. Jestliže se proslavili předkové Alfonsovi hrdinnou statečností v bojích s nepřátely vlasti: Alfons si získal nehynoucí slávu v boji duchovním. Jest to boj proti osobním choutkám a zásadám světa, boj, k němuž vyzval Kristus Pán slovy: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (M. 16, 24.) V tomto boji si vedl Alfons jako pravý hrdina.

Nikdy nehoví zásadě: Užívej světa! Odmítá sňatek s bohatou šlechtičnou, zřiká se práva prvorozenství ve prospěch bratra Herkula, vzdává se čestného a výnosného úřadu a obléká se ve skromné roucho duchovních.

Uslyšel od svých duchovních rádců, že jest vůle Boží, aby založil kongregaci, která by se ujímala duší nejopuštěnějších: ihned se má k dílu. Loučí se s drahým otcem a milou matkou, s otcovským palácem, s hlavním městem a ubírá se do městečka Scaly a tam v chudíčkém domě začíná tuhý život klášterní. Zavazuje se sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Již nemá se světem nic společného. Chodí

v rouše ošumělém a záplatovaném. Lidé patří naň s útrpností, neb i s opovržením. Když vchází do jednoho města v čele svých misio-nářů, pokládají ho pro obnošený oděv za jejich kuchaře. Po úvodním kázání si říkají: „Když už ten kuchař tak krásně a úchvatně káže, což potom ostatní!“ — Prostinká jest jeho strava, prosté lůžko; koná mnoho skutků kajících. Přísným řeholníkem zůstává i v úřadě biskup-ském. Není to pravé hrdinství!?

Kongregace jeho stále byla pronásledo-vána. Od svého založení r. 1732 až do smrti Alfonsovy 1787 nemá klidu a pokoje. Nepřátelé si umínili ji zničiti. Zemské zákony jsou jí ne-příznivé. Alfons trpí nevýslovně. Ale nechová nenávisti proti nepřátelům, modlí se za ně. Před nejvlivnějšími osobami hájí sice svého práva ale omlouvá nepřátele. Po smrti úhlov-ního protivníka pečuje o dítky jeho. Tak vítězí Alfons sám nad sebou!

V posledním období života trpěl tak ve-liké bolesti, že ho nazývali „druhým Jobem“. Soužila jej nejprve kyčelní dna. Ta se rozší-řila i do nohy a naposled zachvátila všechny klouby. Zasáhla i obratel krční a zkřivila jej tak, že hlava zůstala Alfonsu skloněna a do-týkala se až hrudi. Kde kdo se divil, jak může nemocný ještě dýchat. Nemohl se položit rov-ně na lůžko; byl tedy nucen ve dne v noci se-děti na křesle. Tím, že brada stále spočívala na hrudi, utvořila se na prsou živá rána. Al-

fons trpěl tiše a ani slovem se o ráně nezmínil. Když ji lékaři zpozorovali, začala již hnisati. Chtěli mu nadzdvihnouti hlavu, ale nebylo to možno; neboť byli by mu zlámali vaz. Lékařům se sice podařilo ránu na prsou zacelit, ale šiji mu vzpřímíti nebylo v jejich moci. Alfons zůstal po zbývajících devět let života ochromen; nosil hlavu skloněnou až k hrudi a nemohl ani okamžik pohlédnouti k nebi. Ani Job, vředy pokrytý, netrpěl krutějšího mučednictví. Alfons se mu vyrovnal v trpělivosti.

Při této nemoci a tom znetvoření ani jednou nezasténal, ač trpěl bolesti neuvěřitelné. Před velkým obrazem ukřižovaného Spasitele volal: „Děkuji Ti, o Pane, že's mi dal částečku těch bolestí, které jsi trpěl, když Tě přibíjeli na kříž! — O Ježíši, chci trpěti, jak Ty chceš a mnoho-li chceš. Jen mi dej trpělivost! Pal a řež, nešetři mne zde, ale ušetři na věčnosti!“

Alfons osvědčil svou hrdinnou mysl i v hrozných pokušeních, která Pán Bůh naň dopustil, aby duše jeho byla vyzkoušena jako zlato v ohni a již na zemi si odkála očištěc.

Veliká muka mu působily úzkosti svědomí. Od počátku jara r. 1784 až do konce roku následujícího trpěl duševní temnotou. Bůh, Slunce života nadpřirozeného, nezářil již v jeho duši. Viděl se opuštěn ode všech, opuštěn od Boha, na pokraji jícnu pekelného. Pohlédli na svůj uplynulý život, viděl jen samé hříchy. Všechny jeho práce, všechny dobré skutky

zdály se mu červivým ovocem, které se hnusí Pánu Bohu. Jeho svědomí, soužené úzkostmi, stalo se hříčkou přeludů a proměnilo v těžké. hříchy i to, co nejlépe vykonal. Alfons, věhlasný učitel mravovědy, jenž objasnil všechny záhady svědomí, vedl na tisíce duší cestou křesťanské dokonalosti, povzbudil tolik ubohých hříšníků, aby doufali v nekonečné Boží milosrdenství a potěšil tolik duší v jejich úzkostech: nyní, jako by byl ztratil stezku spásy, potácel se jako slepec na pokraji záhuby, jsa neschopen učiniti jediný krok bez cizí pomoci. V této duševní temnotě zvítězil dětinnou poslušností vůči svému zpovědníku.

Ale čekaly na světce ještě těžší boje: pokušení proti všem ctnostem. P. Caprioli vypravuje: „Viděl jsem ho častěji, jak pláče jako dítě, slyšel jsem jeho srdcervoucí výkřiky, kterými volal o pomoc proti strůjci všeho zlého.“ „Mnohdy byla pokušení tak prudká,“ vypravuje jiný kněz kongregace — „že netoliko proléval slzy, ale upadal i v bezvědomí. A přece nikdy nepozbyl důvěry v Pána Boha.“

Zkoumáme-li povahu a podrobnosti těchto pokušení, jak nám je líčí přísežní svědkové v procesu blahořečení, chápeme, proč Alfonsa pojímala hrůza a bezděky vzpomínáme na pokušení, kterým byli podrobeni svatí poustevníci Antonín a Hilarion a mnozí jiní.

V této době duševní zatemnělosti nebylo jediného tajemství naší sv. víry, aby Alfons neměl proti němu pokušení. Byl to zápas na život a na smrt. Alfons zvítězil. Tu se takřka křečovitě držel svatých pravd, obnovoval víru a volal: „O Pane, já věřím a chci žítí a zemřítí jako věrný syn církve!“

Đábel rozněcoval v Alfonsu smyslnou žádostivost. Bědoval: „Jsem již starcem osmaosmdesátiletým, a ještě hárá ve mně oheň mládí!“ Útoky d'áblovy byly někdy tak prudké, že hlasitě vzlykal, volaje: „O Ježíši, ať zemru, než bych Tebe urazil! O Maria, nepřispěješ-li mi na pomoc, stanu se horším, než byl Jidáš!“ A pokornými modlitbami zvítězil nad všelikým pokušením.

Alfons byl ponoukán k pýše a marnivosti, ano i k zoufalství. Opět pokornou modlitbou, spojenou s rázným sebezapřením, zdolal nepřitele spásy. Ohnivá láska k nejsvětějšímu Vykupiteli byla mu nejmocnější pohnutkou, aby v boji vytrval.

Vytrval! Směl tedy při své smrti říci jako vítězný hrdina se sv. Pavlem: „Dobrý boj jsem bojoval, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce.“ (2 Tim. 4, 7.)

Zesnul sladce v Pánu dne 1. srpna 1787 v jedenadevadesátém roce svého věku, právě když se v poledne zvonilo „Anděl Páně“.

Roku 1816 byl prohlášen za blahoslaveného, 1839 za svatého a 1871 za učitele církve.

Příštím rokem 1932 bude slaviti kongregace redemptoristů dvouisté jubileum svého trvání. Právě proto bude vydán obširný životopis jejího svatého zakladatele Alfonsa.

Jak z ukázek, obsažených v této brožurce, patrně, jest to životopis tak pestrý a poutavý a tak poučný pro všechny stavy, že podobného v české duchovní literatuře dosud nemáme. Je zpracován podle klasického Alfonsova životopisu francouzského, vydaného P. Berthem C. SS. R.

Doufáme pevně, že tento životopis bude čten s živým zájmem a mnoho dobrého způsobí v naší milé vlasti a přivede též nadějně hochy do juvenátu redemptoristů v Libějovicích, aby zde studovali a se připravovali na noviciát a jednou se stali duchovními syny sv. Alfonsa a misionáři podle Srdce Páně.

Nihil obstat. Josephus Beran, censor. Imprimi potest. Pragae, die 12. Januarii 1931, Joannes Haderka, C. Ss. R. - Imprimatur, Pragae, die 28. Januarii 1931, Antonius Eltschner, Vicarius generalis, Nr. 1157. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku, Řídí R. Schkora, C. Ss. R. v Moravské Ostravě - Odpovědný redaktor Jan Mleklsch v Hlučíně. - Tiskla Typla v Moravské Ostravě, Přívozká ulice 8.

BERTHE-JANU:

Svatý Alfons

Dvojdílný životopis slavného zakladatele kongregace Nejsv. Vykupitele a učitele církevního vydá brzy Exerciční dům, v Hlučíně.

Knihla obsahuje přes 400 stran zajímavé četby a stojí v celoplátěné vazbě pouze 36 Kč.

Kdo se přihlásí a předem zaplatí do 1. července 1931, obdrží knihu za pouhých 28 Kč.

Objednávky adresujte na: Exerciční dům v Hlučíně. — Poštovní spořitelna čís. 39.556.

Cena 50 hal.

Životem" č. 101. Ročník V. Číslo 5. vyšlo 11. IV. 1981.

Karel Jeřábek :

Co nám zachová mládí?

Chceš být zdravým a silným?

Divná otázka! Kdo by nechtěl? Než nemyslím tu na pomíjející statky pozemské: tělesnou sílu a zdraví, prchavou krásu, které zub času zničí, ale chci tě, křesťanská mládeži, vésti ku zdroji nepomíjející síly, trvalého zdraví a nejvyšší krásy, jakých jen možno člověku dosáhnouti. Nuže, pojd', povedu tě. Kam? Před svatostánek, ozářený červenými paprsky věčného světla. Zde, v bílé sv. Hostii, je ukryt „nejkrásnější ze synů lidských“, Král věčné slávy, Pán pánů, Síla a Krása sama, Bohočlověk, Ježíš Kristus. Krásou a mocí svou převyšuje všechno stvořené. Sílou svou volá mrtvé z hrobů k novému životu a nemocným vrací ztracené zdraví. Jedině On ti dovede dáti, po čem toužíš: Štěstí, zdraví, sílu, krásu i nesmrtelnost.

Ďvojj strom žlvota.

V ráji stál strom života. S něho jedli naši prarodiče. Ovoce tohoto stromu mělo zvláštní moc: dávalo jim tělesnou nesmrtelnost, udržovalo při stálém zdraví a nepomíjející tělesné i duševní kráse a svěžesti. Neznali nemoci ani smrti. Znáš však ze školy smutný konec rajske blaženosti. Nepřítel lidského pokolení naplnil srdce našich prarodičů nevěrou a pýchou a svedl je k přestoupení zákona Božího. Neobstáli v tak lehké zkoušce, za niž jim Bůh sliboval blaženost nebeskou. Vyhnáni proto v slzavé údolí. Ztratili ráj i se stromem života. Skrže hřích přišla na svět smrt. Marně se lidé namahají vynaléztí proti ní lék, „elixír života“. I největší siláci podléhají v boji s ní zub času ničí vše, co lidé pozemského vybu-
dovali.

Vrácený ráj.

Za pařížské revoluce 26. května 1871 byl spolu s jinými zajatci ubit i jesuita P. Petr Ant. Olivaint, veliký přítel mládeže. Znal její potřeby, nebezpečí a slabosti a chtěl dobrým jejím vlastnostem dáti směr k Bohu. Napsal mnoho spisů. V knize „Rady mladým lidem“ (přel. Boh. Kyselý, vydala Ústřední rada Orla čs.) píše ve článku: „Vrácený ráj“:

„Lidstvu vrácený ráj jest svatá církev, otčina duší, země dítek Božích. Ježíš je tu novým Adamem a vládne jako král. Vedle něho je tam žena matka, jež nás více milovala a mění si šťastně jméno Evy v Ave — Zdrávas, jak ji anděl pozdravil. I Maria podává nám ovoce, požehnaný plod života svého, plod na stromě kříže do krvava se rdící. Bylo by to trpké ovoce? O nikoliv; ani zdaleka nepůsobí žalu, jako ovoce prvního ráje, naopak, utěšuje, vlévá v nás život nový, život božský. Ježíš sám jest plodem, který snímá se stromu kříže Maria, aby nám jej podala. Ježíš, skrytý ve velebné Eucharistii, Ježíš, přítomný v ní celý, s tělem a s krví i se svou duší a svým božstvím, Ježíš, náš chléb živý, jenž činí nás účastny vlastního svého života: účastny božské přirozenosti, jak dí sv. Petr (II. list, 1, 4). Není-liž tedy pravdou, že to jest na zemi ráj vrácený?... Adam měl vůli přímou, šlechetnou, plně poddanou vůli Boží, naše pak jest chabá, otročí smyslům a vždy se vzpírá zákonům. Toť pravda, ale Eucharistie očišťuje naši krev, pozvedá srdce, posiluje naši vůli... Adam byl prost vší nemoci a všeho utrpení. Nám zůstává bolest jako spasitelná zkouška, ale svatá Eucharistie ji příjemňuje do té míry, že jí ani necítíme. Tak smávali se mučedníci z muk, jsouce posilněni sv. přijímáním, a pohané pravili: Ti křesťané mají

jakési kouzlo... Bylo to pravda. Ale Ježíš koná ve Svátosti zázrak ještě větší, působí totiž, aby lidé bolest cítili, ale ji milovali, milovali pro něho. Toť štěstí, jehož se prvnímú ráji nedostávalo, moci totiž trpěti, abychom Bohu dokázali, že jej milujeme...

Uč se tedy, příteli můj milý, hledati ráj ne již v požitcích tohoto světa, ne v časných statcích, nýbrž v církvi sv., ve spojení s Pánem ve sv. přijímání. Časté přijímání, toť tajemství života.

Přistupuj často k onomu, jenž ti praví: „Já jsem život“. A když jej máš, rád sdílej svůj poklad: jako Maria dala Ježíše, dávej i ty jiným, aby plod života prospěl všem!“

Dvojí život.

Božský Spasitel prohlásil o sobě: „Já jsem přišel, aby měli život a hojnost měli.“ (Jan 10, 10.) Což pak lidé před příchodem Kristovým neměli života? Božský Spasitel má tu na mysli život nadpřirozený, boží, který nám zjednal svou smrtí na kříži, který duši naší vytvořil na křtu svatém, učiniv nás dítkami božími, dědici království nebeského. Bůh veškeré lidstvo dělí na dva veliké tábory: na syny boží, kteří nosí ve své duši ono veliké bohatství, které podle vzoru Páně zahrnujeme slovem „život věčný“, a na syny světa, děti tmy, jejichž duše jest obtížena těžkým hříchem, „kteří chodí ve

stínu smrti“. Sv. Jan, miláček Páně, na začátku svého evangelia vypravuje o veliké důstojnosti člověka, jsoucího v milosti Boží: „Dal jim moc státi se dítkami Božími....“

Do Prahy zavítal čínský student-katolík. Měl přednášku ku katolické mládeži české. V ní řekl: „Važte si toho, že jste synové tak slavné vlasti, ale ještě více si toho važte, že jste synové Boží, neboť býti dítkem Božím jest to největší štěstí.“ Časopis, který tuto zprávu přinesl, podotýká, že se přítomných zmocnil jakýsi pocit hanby, že příslušník národa až na malé procento pohanského musí vysvětlovati krásu křesťanství dětem národa, který již před tisíci lety přijal světlo víry Kristovy.

Radostné poselství

zovou se zprávy o životě Ježíše Krista a našem vykoupení, řecky „euangelion“, z toho naše české evangelium. Když sv. apoštolové slovanští se připravovali na svoji činnost na Moravě, přeložili i Písmo sv. na jazyk slovanský. Prvně dle podání přeložili začátek evangelia sv. Jana, kdež jest obsažena ona radostná zvěst o povýšení člověka do stavu dítek božích. To bylo i hlavním obsahem kázání sv. apoštolů, z nichž miláček Páně ve svém listě nadšeně volá: „Vizte, jakou lásku nám prokázal Bůh Otec, aby-

chom dítkami Božími sluli! A my jsme jimi... Nyní jste dítkami Božími a ještě se neukázalo, co bude me.“ (I. Jan 3, 1.) Milost Boží nás činí i účastnými přirozenosti Boží. Jaké to bohatství nosíme vlastně ve své duši. Bůh zvláštním způsobem přebývá v nás, duše naše je svatostánkem celé Nejsvětější Trojice. Proto napomíná sv. apoštol Pavel: „Oslavujte a noste Boha v těle svém!“ Sv. přijímání pak je vyvrcholením tohoto spojení člověka s Bohem. Bůh se stává člověkem, aby člověk, jak praví sv. Augustin, se mohl v jistém slova smyslu státi Bohem (t. j. účastným života božského). Tím nehlásáme ovšem pantheismus, který zbožnil přírodu i člověka, uče, že vše je Bohem — my se milostí Boží stáváme jen přivlastněnými dítkami Božími, a v tom právě záleží jeden z ohromných rozdílů mezi námi a vlastním Synem Božím, Ježíšem Kristem, který však učil nás modliti se: „Otče náš, jenž jsi na nebesích“ a napomínal: „Milujte se vespolek, abyste byli syny Otce svého, jenž jest v nebesích.“

Jaký vzácný poklad

nosíš v duši své, jsi-li v milosti Boží, zvláště když jsi přijal Svátostného Spasitele. Dobře to pochopil onen rolník na Slovensku. Inženýr, který mu vyměřoval pole, ukazuje mu na

auto, které právě jelo kolem, praví: „Nepřál byste si mítí lány a zámek tohoto velkostatkáře?“ „Nikoliv,“ odpovídá zbožný sedlák, „jsem bohatší, dnes ráno jsem dostal větší bohatství, než má celý svět!“ — „Jděte,“ smál se inženýr, „snad jste nedědil po bohatém strýčku z Ameriky?“ — „Ne, ale byl jsem u sv. přijímání.“ — — Ano, v malé sv. Hostii dostáváme Pána všeho bohatství, samého Bohočlověka. Bez něho jsme chudší, než nejuбоžejší žebrák, s Ním bohatší, než největší milionář, nemá-li milosti posvěcující.

Jak si vážíš toho bohatství? Neprodáš za chvílku hříšné radosti důstojnost dítek Božích?

Chléb života.

Bylo po zázračném nasycení pěti tisíců mužů pěti chleby a dvěma rybičkami, když zástupy, které s úžasem viděly tento div, shromáždily se v Kafarnaum, žádostivy slyšeti Divotvorce a čekající od něho zázračný chléb i domů. Pán Ježíš slíbil dáti lidem opravdu zázračný chléb života, podivuhodnější než byla mana na poušti. Slyšme, co nám z řeči Páně zaznamenal sv. Jan: Pán Ježíš slíbil dáti za pokrm své vlastní tělo, prohlásiv se chlebem života. „Tu hádali se židé vespolek, řkouce: „Kterak může nám tento dáti tělo své k jídlu?“

Proto řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti těla syna člo-

věka a pítí jeho krve, nebudete mítí života v sobě. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.

Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil, ne jako otcové (vaši) jedli manu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.“ (Jan 6, 53-59.) -

Když kněz podává sv. Hostii, modlí se: „Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovejž duši tvou k životu věčnému!“ — Nejen obyčejný pozemský život, ale i život věčný v naší duši potřebuje pokrmu, aby se udržel a rozmnožil. Dvojí jest náš úkol: udržeti si život milostí Boží, bez níž nedošli bychom spasení a růsti v milosti Boží dle vůle Boží. Jako tělo i duši třeba živiti, hlavně slovem Božím a chlebem života, jímž jest sám svátostný Spasitel.

Krásně píše spisovatel R. Mäder: „Všechno tvorstvo hladoví. Nemá života ze sebe. Potřebuje potravy. Buďto chléb nebo smrt. V chýši i paláci, na poli i mezi stroji, všude zaznívá neodbytná otázka syna prachu: „Co budu jísti?“ Odtud hlad, tato tajemná touha po jídle. Hlad těla po tělesném pokrmu, hlad rozumu po pravdě, hlad srdce po lásce, hlad očí po kráse, hlad duše po Bohu. Člověk jest bytost, která má hlad. Bůh, který stvořil

hlad, stvořil i chléb. Bůh, který ustanovil, že musíme jísti, postaral se také, abychom jísti mohli. Stvořil pšenici a tvoří nejsvětější Svátost, chléb života. A řekl: Jezte! Jísti je příkaz Boží. Nejísti znamená vražditi sebe samého. Tedy nepřijímati jest duchovní sebevražda. „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti života v sobě.“ (Jan 6. — Feuer vom Himmel 6 a d.)

Troji nepřítel.

Stará pověst vypravuje, že před dávnými věky vládl v tyrolských horách král Laurin. Byl znám svojí moudrostí i dobrotou. Měl jedinou, velmi krásnou dceru. Vysoko v horách zřídil jí krásnou zahradu. Místo plotu dal nasázeti krásné růže, které vydávaly libou vůni. Jednoho dne však vzala všechna tato krása za své. Dcera královská seděla právě v zahradě a kochala se krásou rozvitých růží, když tu náhle z tmavého lesa na černých koních vyrazili tři v tmavý oděv ustrojení jezdci, vyhnali krále a dceru ze zámku i z království a zničili i kopyty svých koní krásnou zahradu. Tam, kde byla zahrada, jsou jen holé skály. Jen na večer, když zapadající slunce svými paprsky ozařuje vrcholy hor, horalé vzpomínají na krále Laurina, jeho dceru i krásnou zahradu.

Rozumíš, mladý příteli, smyslu této pohádky? Bohatá královská dcera jest tvá vlastní duše, ozdobená milostí posvěcující a zářící nevinností, růže jsou její ctnosti, vydávající libou vůni před Pánem Bohem. Jezdci na vranicích jsou tři nepřátelé našeho spasení. Znáš je z modlitby k andělu strážci:

tělo, svět a ďábel.

Jsou to mocní nepřátelé a každému z nás je nutno s nimi sváděti boje.

Kdo by popíral, že peklo usiluje o záhubu duší, nejen že popírá, co Písmo sv. a Božský Spasitel sám učí, ale nedovede ani vysvětliti dějin světových, ba ani dějin své vlastní duše. Nepochází každé pokušení od ďábla, ale často vidíme v mnohých pokušeních i ve světovém nepřátelství a boji proti pravé víře Kristově jeho prsty a v rafinovanosti útoků poznáváme, že je vede bytost rozumnější člověka — padlý anděl. Kdo by dnes ještě popíral vliv zkaženého světa, jeho t. zv. veřejného mínění, divadel a biografů, nemravné módy, přehnaného kultu těla i znemravňujícího tisku na duši mladého člověka? Zlou žádostivost cítíme v sobě často. Již římský básník naříkal: „Vidím dobré, schvaluji je a přece konám zlo“ a sv. Pavel mluví o dvou zákonech, které bojují v každém člověku o nadvládu.

Kde nalezneme posilu v boji proti těmto

mocným nepřátelům? Především a hlavně ve sv. přijímání. Jsou sice i jiné prostředky: modlitba, půst, almužna, návštěva kostela, účast na mši sv., ale nade všechny mocnější je spojení s Bohem, Ježíš Kristus v duši.

Nespoléhej sám na sebe!

V dějinách církevních nalézáme nebezpečného, přímo ďábelského bludaře. Z člověka činil Boha, hlásal, že člověk vlastní silou může dojíti spasení. Církev právem vyloučila Pelagia, tak se tento bludař jmenoval, ze svého středu. Již přes tisíc let tlí v hrobě, naše doba však je plná jeho bludů. Moderní člověk pohrdá milostí a nadpřirozenými prostředky. Mládí zvláště rádo myslí a jedná tak, jakoby vlastní silou sebe i celý svět ze záhubné propasti, do níž se řítí, mohlo zachránit. A přece všechny přirozené prostředky v návalu vášně selhávají. Nechceme jich podceňovati, ale nesmíme jich také, jak se namnoze děje, přeceňovati. Vezměme na př. vědění. I u nás se ozývala slova: „Čím bude národ vzdělanější, tím bude mravnější.“ A pozorujeme pravý opak. Správně píše R. Mäder: „Co nás může zachránit a hlavně, co může zachránit dospívající pokolení, které namnoze jako dravá bystrina valí se ku předu, nedbajíc hříchu? Čím chceme naše jinochy nadchnouti pro dobro? Policie toho nespraví, dokud není všudy-

přítomná, vševědoucí a všemohoucí. Vzdělání? Je bezmocné proti náporu náruživosti. Proti vzrůstajícímu nebezpečí zkázy potřebí brániti se sv. Eucharistií. Ukažme mládeži ciborium. Ten, který přišel „pustiti oheň na zemi“ (Luk. 12, 49), jedině nás může zachrániti. Věřiti v Ježíše neznamená jen uznávati jeho božství, ale znamená také viděti v něm jedinou spásu světa na všech místech, ve všech dobách a ve všech postaveních. (Feuer vom Himmel, 23.) Odborník v péči o mládež dr. J. Hoffmann píše: „Jen náboženství jest s to, aby zajistilo mládeži účinnou sebevládu proti smyslným náklonnostem. Nežádá však, aby člověk hnutí nižší snaživosti zcela umrtvil, ne, vede je k vyšším, životnějším a konkrétnějším úkolům. Tím překonává nižší lepším.“

V některých svátostech a svátostinách náboženství sahá přímo na přirozenost lidskou s jejími sklony. Přetváří a vytváří ji v jejích kořenech, zduchovňuje a povznáší ji. Vzpomeňme na příklad na sv. přijímání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm,“ praví Spasitel. Boholidská přirozenost Kristova spojuje se s naší. Jeho city a touhy přecházejí na přijímající.

Pleveli zhoubných náklonností a vášní ubere se půdy, skvostné květiny místo nich se vypěstují, ozařované světlem lásky, ve které

kvete vše ušlechtilé, zvláště chuť a touha po činu dle vůle Boží a ku prospěchu člověka.“ (Handbuch der Jugendkunde und Jugenderziehung, 173.)

**Nejlepší prostředek k zachování sv. čistoty —
časté přijímání těla a krve Páně.**

Sv. Otec Pius X., který vydal památné dekrety o časném a častém sv. přijímání dětí i dospělých, poukazuje ve svém listu biskupu lavalaskému, že učinil tak proto, „aby se květ nevinnosti, dříve než bude ovanut morovým ovzduším naší doby, uchýlil k Tomu, jenž kochá se, kde plno lilií; aby Bůh, úpěnlivě prošen čistými dětmi, zadržel svou trestající ruku; aby, když odpůrcové neblází svorně volají: „Nechceme, aby tento panoval nad námi, On sám si zřídil vznešenější říši v duších těch, jejichž jest království nebeské.“

Jak krásná jest čistá, neposkvrněná duše v očích Božích! Avšak kolik nebezpečí číhá se všech stran na toho, kdo tento vzácný poklad nosí v těle svém! Jakoby se všechno spiklo k tomu, aby naši mládež připravilo o její nejkrásnější ozdobu.

Soudí se nesprávně, že čím více mládež bude o jistých věcech lidského života vědět, že tím spíše uchová se čistou. Právý opak

bývá pravdou; není třeba osvítiti rozum, nýbrž posíliti vůli. Toho se ovšem nedocílí poukazem na škodlivost hříchů nečistoty ani poukazem na čest a pod. Všichni tito činitelé jsou slabí proti návalu náruživosti. Jedině Bůh v duši může pomoci: časté přijímání chleba andělského od útlého mládí.

Jak to vydržela.

P. Fessart T. J. vypravuje: „Před několika lety byl jsem poslán konati v jednom pařížském kostele postní kázání. Často jsem tam i zpovídal. Jednou v neděli, bylo už skoro 12 hodin, přišla ke sv. zpovědi dívka. Když se vyzpovídala, ptal jsem se jí (chtěje jí aspoň radou býti nápomocen), jaké má zaměstnání? Odpověděla skromně: „Od časného jitra až do poledne zametám ulice. Odpoledne zašívám, ale všechno, co vydělám, patří mé churavé matce.“ Tázal jsem se jí, zda-li jí neškodí rouhavá a neslušná slova, která jest jí při této práci jistě přeslechnouti. „Ó, nikoli,“ odpověděla, „nic z toho neslyším, neboť přijímám každou neděli o polední mši sv. a toto sv. přijímání spojuje mne s Ježíšem tak, že nemyslím na nic jiného.“ — „Ale,“ odpověděl jsem, „když tě sv. přijímání tak oblažuje, proč pak nepřijímáš každý den?“ — „Ó, to není možné,“ odvětila, „zemřela bych štěstím, a já ještě nesmím zemřít, moje matka mě potřebuje.“

Dne 23. října 1905 zemřela v Innomosti ve věku 77 let Marie Gartlová. Celý svůj život sloužila věrně Pánu Bohu i lidem. Padesát let byla prodavačkou v jednom a též obchodě. Ačkoliv musila konati velmi namáhavou práci dlouho do noci, přece každé ráno vstávala již o 4. hodině a spěchala do kostela, aby mohla býti na několika mších sv. Tělo své krotila kajícím pásem a denně je bičovala. Když ji Bůh navštěvoval velikým utrpením, psávala si na lísteček větu: „Bůh mně to posílá“ a dávala si jej na oči, aby bolest trpělivě snášela. Mnohým dívkám byla strážným andělem, mnohé jí děkují za to, že si uchovaly nevinnost. Mnohým dopomohla i k pozemskému štěstí. A co ji nejvíce sílilo v celém jejím životě? Dle jejího vlastního přiznání bylo to jen sv. přijímání, které od 12 let denně přijímala.

Beze Mne ničeho nemůžete učiniti.

Po poslední večeři, kdy Božský Spasitel ustanovil Svátost oltářní, největší div své lásky k nám, pronesl krásné podobenství o vinném kmeni: „Já jsem vinný kmen pravý a Otec můj je vinař. Zůstaňte ve Mně a Já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy (jste) ratolestí, kdo zůstává ve Mně a já

v něm, ten přináší ovoce mnoho, neboť beze Mne nemůžete činiti nic. Jestliže kdo ve Mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň, a bude hořeti. Zůstanete-li ve Mně a slova má zůstanou-li ve vás: cokoli budete chtít, prostě a stane se vám.“ (Jan 15, 1-7.)

Vinným kmenem jest Kristus. Dvojí je míza, která z kmene do větví přechází. Jedna zůstává v kmeni a ve větvích stále, udržuje je při životě. Druhá přichází na jaře a pomáhá vytvořiti listy, květy a ovoce, pak se ze stromu ztrácí. Dvojí jest i milost: posvěcující — jest základem života Božího v nás, a pomáhající — pomáhá nám vytvářeti ovoce dobrých skutků. Původcem veškeré milosti v nás jest Ježíš Kristus. Bez něho v životě nadpřirozeném nic nemůžeme. S ním musíme býti spojeni. Spojení s Bohem a život v Bohu, jak to krásně vyjádřil sv. Pavel slovy: „Žiji pak ne již já, ale žije ve mně Kristus,“ to spojení jest vrcholem života a musí býti cílem snažení jednoho každého z nás. Lidé mají často nesprávné ponětí o křesťanském životě a o životě v milosti Boží, pojímají milost Boží jen jako pomoc Boží k spořádanému životu. A přece křesťanský život není nic menšího než život v Bohu, s Bohem a pro Boha, život pospolitého působení Boha a

člověka. A toto pospólité působení není zevní, jakoby působení člověka a Boha vedle sebe, nýbrž v sobě; člověk jest proniknut a prohrát plností Boží. Tak jako duše nežije vedle těla nebo jen někde v těle, nýbrž oživuje celé tělo, tak i duše musí býti proniknuta Boží silou. Jinak by si byly vinný kmen a ratolest věčně cizí. Tak rozumí i sv. Pavel životu v milosti Boží. V Krista byli jsme vštípeni křtem. Kristus přebývá v naší duši věrou. Nejúžeji však se vytváří ono spojení v okamžiku, kdy přijímáme hodně eucharistické Kristovo tělo a krev.

Stále čteme o rostoucím počtu sebevražd mezi mládeží. Není jednou z hlavních příčin nedostatek víry v Ježíše Krista Svátostného? Neznalost a nepoužívání této Síly v nejdůležitějších okamžicích života?

Opuštěna jest Síla...

proto mnozí podléhají. Uprostřed měst a vesnic stojí zásobárny, plné nadpřirozeného chleba života. Kolem dokola zuří krutý hlad a miliony duší zmírají duchovní podvýživou. Smutný obraz. „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti života v sobě!“

Jak často máme přijímati?

Co nejčastěji, možno-li denně. Když se ptali mladí lidé zkušeného vůdce studující

mládeže P. Adolfa Dossa, jak často mají přijímati, odpovídal jim slovy hymnu o nejsv. Svátosti oltářní: „Quantum potes, tantum aude!“ t. j. „Přijímej tak často, jak jen můžeš!“

Božský Spasitel volal k sobě lidi slovy: Pojd'te ke Mně všichni, kteří jste obtíženi a já vás občerstvím!“ A kdo z nás není obtížen starostmi, z nichž největší musí býti péče o spásu své duše. I nejšťastnější den, i jaro života má své starosti. I kdyby tvé mládí plynulo šťastně a klidně, jako potůček květnatými lučinami, přece neubráníš se starosti: Jak dlouho toto mé štěstí potrvá? Uchovej však své štěstí v srdci Páně, přiviň se k svému Spasiteli, spoj se s ním ve sv. přijímání a dá Bůh, že nezničí mráz hříchu jarní osení tvé nevinnosti, nespálí květů tvé duše, bude-li v ní zářit slunce světa — Svátostný Spasitel.

Povinnosti mně brání tak často přijímat!

Přijímej tedy aspoň kdykoliv jsi na mši sv. Sněm tridentský výslovně praví: „Sv. synoda by si ovšem přála, aby věřící pokaždé, kdykoliv jsou na mši sv. přítomni, nejen duchovně, nýbrž i svátostně účast brali na sv. přijímání.“ (Sess. 22. c.)

„Toto přání“, praví Pius X. v dekretu o častém sv. přijímání, „souhlasí s vřelou tou-

hou, která Pána Ježíše k tomu přiměla, aby tuto svátost ustanovil. Kolikrát vyslovuje zcela určitě potřebu jísti často tělo jeho a pítí jeho krev! O tom zvláště svědčí slova: „Totoť jest chléb, který s nebe sestoupil; ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.“ (Jan 6, 59). Z tohoto přirovnání pokrmu andělského ke chlebu a maně mohli učedníci snadno poznati, že podobně jako tělo každodenně chlebem se živí a Israelité na poušti každodenně manou se občerstvovali, tak i duše křesťana každodenně chlebem nebeským sycena a občerstvována býti může. Mimo to učí svatí otcové církevní skorem jednosvorně, že prosba Otčenáše „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“ nemá se vykládati o chlebu hmotném, který jest pokrmem pro tělo, jako spíše o každodenním požívání chleba eucharistického.“

Pryč s jansenismem!

První křesťané posilovali se tělem a krví Páně, kdykoliv byli na mši sv. Z častého sv. přijímání čerpali sílu, že životy své statečně kladli za Krista. I oni byli nakloněni k chybám, i oni, jak poznáváme z listů sv. Pavla, který je často ostře kárá, se jich dopouštěli, ale stolu Páně se nevyhýbali. Později ovšem, kdy býti křesťanem neznamenal už

býti i mučedníkem, zvyk tento odpovídající vroucí touze Božského Srdce Páně ochabl. Lidé chodili jen o nedělích a svátcích, později méně a méně, někdy jen třikrát do roka a pak ani jednou za rok. Tu nařídil IV. sněm lateránský, že každý katolický křesťan, jakmile dospěl k užívání rozumu, jest povinnen aspoň jednou do roka se zpovídati a v době velikonoční svátost oltární přijímati. Stanovil tak nepřekročitelnou hranici pro všechny křesťany, za kterou bez těžkého hříchu jíti nelze.

Církev svatá ovšem nechtěla, aby toto přikázání stalo se pravidlem v tomto smyslu, že se nemá vícekrát přijímati, jak si je mnozí lenochové vykládají. Vysvítá to ze slovíčka „alespoň“, do něhož, jak praví spis. Melka, vložila církev sv. všechnu bolest svého srdce nad tím, že se tak neděje vícekrát.

Církev svatá také nezrušila pátého přikázání Božího, které člověku ukládá starati se o život pozemský, ale i o život nadpřirozený a udržovati jej prostředky nadpřirozenými, k nimž patří na prvním místě sv. svátosti. Jistě není bez hříchu ten, kdo cítí v sobě hříšné náklonnosti, vidí, že často těžce hřeší a přece neužívá proti tomu léku, který ustanovil Pán Ježíš: svaté přijímání. Svědomí tvé ti poví, jak často jej potřebuješ. V mladém věku sotva ti stačí přijímati jednou do roka. Známý fran-
tiskán P. Herkulan Oberauch, který byl 28

let profesorem mravovědy na universitě v In-
nomostí, prohlásil:

Z tisíců mladých lidí, které jsem du-
chovně vedl, neznám ani jediného, který by
se byl uchoval nezkaženým bez sv. přijímání
aspoň čtrnáctidenního; z těch pak, kteří ne-
chtěli z hříchu vybřednouti, skoro všichni jen
tomu mohou dávatí vinu, že zanechali přijímání
sv. svátostí.“

Bůh nenabízí tak vzácný lék zadarmo a
opomíjení jeho nezůstává bez trestu.

Mnoho lidí dnes má proti častému sv.
přijímání spoustu námitek. Jest to především

falešná bázeň a úcta,

která mnohým „brání“ často přistupovati. V
17. století rozmohl se ve Francii blud jansen-
ismu. Bludaři tito učili, že k častému sv.
přijímání je třeba zvláštní mravní dokonalosti,
vyučovali od stolu Páně celé stavy; podmínky
za kterých dovolovali sv. přijímání, šroubo-
vali tak, že bylo opravdu nemožno dostatí se
ke stolu Páně. Lidé nakaženi těmito bludy
báli se přijímatí i na smrtelném lůžku. Dětem
se vůbec sv. přijímání nepodávalo, až ve 14.
někde i v 16.—20. letech připouštěli je po
prvé ke stolu Páně. I řeholní sestry měly ta-
kové názory. Tu papež zavrhl tyto bludy,
klášter v Port Royal, ohnisko jansenismu zru-
šil a dal rozbořit, aby ukázal ohavnost těchto
bludů. Pohodlným lidem ovšem takové ná-

zory vyhovovaly. Pláštíkem úcty a zbožnosti zakrývali duchovní svou vlažnost a lenost. Proto mají tyto bludy tak houževnatý život.

A přece v jak velikém jsou rozporu s laskavým Spasitelem, který neustanovil svátost oltářní, jakožto odměnu za dobře vykonanou sv. zpověď ani za zbožný život, ale za lék duše proti jedu d'áblovu, hříchu. Jak krásně nazývá sněm tridentský nejsv. Svátost: „protijed, jímž býváme od denních chyb osvobožováni a před smrtelnými hříchy chráněni.“ (Sess. XIII., c. 2.)

Ale já se přece nemohu denně zpovídat....

Toho také od Tebe nikdo nežádá. Jsi-li v milosti Boží, t. j. nejsi-li sobě od poslední platné sv. zpovědi vědom žádného těžkého hříchu a máš-li dobrý úmysl, můžeš denně přijímati i delší dobu, aniž by ses zpovídal. Je ovšem dobré častěji se zpovídati, jednak k vůli zvláštním milostem, které nám uděluje svátost pokání, jednak i proto, abys měl dobrého duchovního vůdce, který by ti poradil v obtížích duchovního života. Lehké hříchy nejsou žádnou překážkou hodného sv. přijímání. Zbavíme se jich lehce lítostí a odpouští je i nejsv. Svátost oltářní. Hled' se jich ovšem varovati, aspoň hled' omeziti jejich počet, ale pro ně neboj se častěji přijímati.

Bojím se, aby se mi svaté přijímání nestalo zvykem a nezevšednělo!

Planá obava. Bylo by to něčím špatným, kdyby sis zvykl opravdu častěji přijímati? Bojiš se, že by ti sv. přijímání zevšednělo, když budeš často přijímati? Kdo se modlí zbožněji, ten kdo se denně modlí, nebo ten, kdo se modlí málokdy? Cvik dělá mistra. Jistě zbožněji se modlí, kdo se častěji modlí, než ten, kdo zřídka mysl svou k Bohu pozvedá. Zanecháš denní modlitby, aby ti modlitba nezevšedněla? Jistě ne! Neboj se tedy častěji přijímat. Kdo častěji přijímá, je lépe připraven, než kdo málokdy přijímá. Nesmíš si mysliti, že příprava záleží v citu, v pohnutí, v zbožných myšlenkách. To jsou věci podřadné. hlavní je míti život dítek Božích, t. j. býti v milosti Boží a jíti k sv. přijímání s dobrým úmyslem. A takových úmyslů najdeš dosti. Máš pokušení proti sv. čistotě. Přijímej, abys vytrval v dobrém. Tolik Tvých přátel nechodí do kostela, nemohl bys za ně obětovati sv. přijímání? Na světě žije ještě více než 1.000 milionů lidí ve tmách pohanství. Nemohl bys pomoci misionářům a obětovati za misie sv. přijímání? Máš rodiče, příbuzné, je snad někdo z nich vážně nemocen. Nemohl bys jíti za něho na mši sv. a přistoupiti ke stolu Páně? A duše v očistci, umírající a pod. Co tu najdeš důvodů, proč bys měl přijímati. O jednom se ti musím zvláště zmínit.

Smírné sv. přijímání na první pátky.

V jednom ze svých zjevení, která učinil Božský Spasitel sv. Markétě Marii Alacoque v klášteře Paray le Monial, slíbil velikou milost: „Slibuji tobě v nesmírnosti milosrdenství srdce, že všemohoucí láska moje dá milost kajicného skonání všem těm, kteří po devět měsíců po sobě, pokaždé v první pátek půjdou k sv. přijímání. Ti nezemrou v nemilosti a beze sv. svátostí, neboť mé božské Srdce bude jim bezpečným útočištěm v poslední chvíli.“

Více už opravdu nemohl Božský Spasitel slíbiti. Chápeš plný dosah tohoto zaslíbení, právem zvaného „velkým“? Nechtěl bys i ty, pojistiti si tímto způsobem nebe? Člověk jest křehký tvor a nikdo nemůže o sobě říci, že vytrvá v dobrém. Nebyl-by ovšem účasten této velké milosti, kdo by tohoto dobrodiní přijímal se špatným úmyslem a zneužíval, ale nezneužívá ho, kdo činí tak zkroušeně, v pokoře, s bázni o budoucnost a pevným úmyslem: Chci s milosti Boží vytrvati v dobrém, ale spoléhám ne na sebe, nýbrž důvěřuji v Tebe, Božské Srdce Ježíšovo. Vykonej si tuto pobožnost t. j. jdi každý první pátek devět měsíců po sobě k sv. přijímání. Toto sv. přijímání není možno odložit na neděli, ani nesmí se přerušiti řada pátků, ledaže by na první pátek v dubnu připadl Velký pátek, pak se může

přidati jen o jeden měsíc více, jinak třeba začít znovu. Radím ti upřímně: Pojisti si šťastnou hodinku smrti u Božského Srdce Páně. Tolik lidí umírá dnes náhle. „Nevíme dne ani hodiny“ a na poslední vteřině vše záleží!

Mučedníci mexičtí.

V nedávném pronásledování mexickém opět se osvědčila síla pramenící z Eucharistie. Jeden hoch byl přes vládní zákaz na mši sv. a u sv. přijímání. Byl chycen. Vojáci uvázali jej za palce na strom. Šňury zařezávaly se ubožákovi do masa. Trpěl hrozně. Callesovi vojáci nutili jej, aby se rouhal Ježíši Kristu: „Volej: Proklet budiž Ježíš! Sláva Callesovi! Pak tě pustíme.“ Hoch se vytrvale zdráhal. Pojednou však zavolal ke svým katům: „Sejměte mne!“ Když tak učinili a rozvázali prsty, z nichž padalo maso, praví jim hoch: „A teď mě uvažte za jiné prsty!“ Stalo se. Po delším mučení, ránou do srdce zabili mladistvého mučedníka.

Odpověď sv. Františka Saleského.

„Zeptají-li se tě synové světa, proč tak často přijímáš, řekni jim, že se tak děje proto, aby ses naučila Boha milovati, očistila se od svých chyb, osvobodila se od svých nedostatků, potěšila se ve svých trampotách a našla oporu ve své slabosti. Řekni jim, že

dva druhy musí často přijímati: dokonalí, kteří jsou dobře připraveni a proto by nesprávně jednali, kdyby nešli ke zdroji vši dokonalosti, a nedokonalí, aby dospěli k dokonalosti; silní, aby neslábli a slabí, aby zesílili; nemocní, aby se uzdravili, zdraví, aby se uchránili nemoci; že tedy ty, jakožto nedokonalá, slabá a nemocná, máš zapotřebí často se spojovati se svou Dokonalostí, Silou a Lékařem. Řekni jim, že ti, kteří nejsou přetížení zaměstnáním, často mají chodit ke stolu Páně, protože mají k tomu čas, a ti, kteří jsou přetížení mnohým zaměstnáním, proto to mají činiti, poněvadž toho mnoho potřebují; neboť ten, kdo mnoho pracuje a s velkým úsilím musí bojovati, musí jísti silné jídlo a často; řekni jim, že proto často přijímáš nejsv. Svátost, aby ses ji naučil(a) hodně přijímati, neboť zřídka kdo dobře něco udělá, v čem se často necvičil (Bohumila, II. díl, kap. 21.)

Jak to vypadá v cizině?

Musíme si přiznati, že v mnohých zemích jsou v náboženském životě daleko v předu. U nás najdeš jen velmi malé procento jinochů a dívek, kteří přijímají vícekrát než jednou neb dvakráte do roka. Již v sousedním Německu je tomu jinak. Spolky katol. mládeže mají ve stanovách aspoň měsíční sv. přijímání. V průmyslové farnosti Essen-West

chodí každý měsíc 1300 mladíků k sv. přijímání. A což teprve v Holandsku, kde na každého katolíka připadá ročně průměrně 40-49 sv. přijímání! — V mnohém napodobujeme Ameriku. Neškodilo by, abychom si vzali za vzor katolické muže a jinochy ve státech New-Jorku, Pennsylvanii, Illinois a jinde, kde týdně nebo i denně přijímá jich 40—50 proc. Není divu, že náboženský život v takových státech stojí aspoň u katolíků na větší úrovni než u nás. Nemají tam také nedostatku kněžstva. Katolíci jsou tam ve velké vážnosti, domohli se vlivu na veřejné záležitosti.

Pochopí-li naše mládež, že náboženský obrod dá se provésti jedině v Eucharistii, jsme zachráněni, jinak budeme vždy živořiti a ztráceti duše dál a dál k radosti pekla...

Sv. Stanislav Kostka

pocházel z urozené rodiny polské. Již jako dítě jevil neobyčejný zápal pro službu Boží a odpor k hříchu. Když mu bylo čtrnáct let, vstoupil s bratrem do jezuitské koleje ve Vidni. Zde projevoval zvláštní lásku k modlitbě. Denně býval na dvou mších sv., denně se modlíval růženec. Jesuité byli však poměry donuceni, kolej rozpustit. Stanislav s bratrem našli si byt v městě. Bratr Stanislavův nic na to nedbal, že je to u luterána, byl rád, že bude moci vésti volnější život než v koleji.

Stanislav však zůstal věren dosavadnímu zbožnému způsobu života. Přijímal každou neděli a každý svátek a nešel nikdy do školy, aby cestou zašel do kostela a nepozdravil tam Pána Ježíše v nábož. Svátosti. Pilně také studoval.

Bratr oddával se hrám a zábavám se špatnými druhy. Stanislava týral, až tento těžce onemocněl. V těžké nemoci prosil Stanislav o kněze, ale luterán, jemuž dům patřil, prohlásil, že katolický kněz nesmí do jeho domu ani vkročit. Tu modlil se zbožný jinoch k sv. Barboře, patronce umírajících. Byl vyslyšen. Svěťice se mu zjevila, doprovázena dvěma anděly a přinesla mu sv. přijímání. Vychovatel, který bděl u lůžka nemocného Stanislava, viděl, jak si svatý jinoch klekl a slyšel jej modliti se: „Pane, nejsem hoden...“ Brzy na to se sv. Stanislav pozdravil. Ještě jedenkrát byl zázračně nasycen. Stalo se to v protestantském kostele, kam zašel v domění, že je to katolický kostel s touhou přijati tělo Páně. Vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova, kdež zemřel v 18. letech. Svátek jeho se slaví 1°. listopadu.

Ve šlépějích sv. Václava!

Před rokem vzpomínali jsme tisícího výročí mučednické smrti sv. Václava tohoto eucharistického knížete. S jakou láskou miloval od útlého dětství Krista Svátostného. Největší

radostí jeho bylo přisluhovati při mši svaté. Vlastní rukou připravoval chléb a víno k nejsvětější oběti. Této lásky nezapoměl ani když se ujal vlády v zemi, v níž ještě většina žila životem pohanským. U Krista Svátostného hledal útěchy v nejtrpčích chvílích života. Za noci chodíval se Mu klanět a s Ním se potěšit. V postě bos putoval od hradu ku hradu, aby uctil milovaného Spasitele, jemuž stavěl po vlasti české nové a nové svatostánky. Na cestě do kostela kamž se na mši sv. časně ráno ubíral, umírá s odpuštěním a modlitbou na rtech....

„Tato úcta (k nejsv. Svátosti oltářní),“ píše zvěčnělý spisovatel překrásné knížky „Život podle Božského Srdce Páně“ P. Jaroš (vydalo Dětství Svatojánské v Praze) „právě příkladem nejslavnějších králů českých mohutně zasáhla do celého našeho života a možno říci, že čím větší láskou národ náš lnul k Velebné Svátosti, tím více požehnání, spokojenosti i slávy sestupovalo k nám od trůnu Hospodinova.

A nyní? Čím to jest, že po takové lásce takový chlad se v mnohých srdcích uhostil? — Neuposlechli jsme napomenutí sv. Pavla: „Naukami různými a cizími svádět se nedávejte.“ (Žid. 13, 9).

Přišla k nám učení rozličná z ciziny a počala v našem národě dusiti oheň lásky ke

Kristu Pánu i k sv. obráncům vlasti naší. Životodárná pravda o lásce Páně v nejsv. Svátosti nám zevšedněla — zapomínáme na svátostného Krista. V jistém smyslu plní se na nás to, co napsal sv. Pavel Korintským: „Proto jest mezi vámi mnoho nemocných a slabých a mnozí umírají.“ Čím umírají mnozí mezi vámi? Lhostejnosti k nejsv. Svátosti neb nevěrou. Bez svátostného Krista náš národ zahyne. Co nás vysvobodí z běd a pohrom našich? Návrat ke Kristu Pánu, přítomnému na oltářích ve Svátosti lásky.

„Tímto znamením zvítězíš!“

Oživne-li v nás svatováclavská víra v nejvyšší Svátost, probudí se ve vzkříšených srdcích opět svatováclavská láska k vlasti. Láska Srdce Páně vzejde jako slunce nad vlastní naší, osvíti roznutí a posilní všechny k pravé lásce k Bohu a bližnímu.

Sv. Václav nedá zahynouti nám, lidu svému, jestliže my nedáme uhasnouti jiskře lásky k svátostnému Spasiteli!

Nuže milá mládeži, Záleží-li ti, a jak by ti nezáleželo? — záleží-li ti na spáse své nesmrtelné duše, na budoucnosti našeho národa, nesmíš zapomenouti, že všechnu sílu, zdraví a život nadpřirozený jen od Krista dostáváš. Čerpej z tohoto pramene hojně! Přistupuj často, možno-li i denně ke stolu Páně.

Vstup do řad rytířů svatováclavských!

Sbor sv. Václava založen byl r. 1929 v Čechách. Do rytířského sboru sv. Václava zařazen bude každý český jinoch a dívka, zaváže-li se čestným slovem, že bude týdně přijímati Tělo Páně. Nedá-li se to provésti v některém týdnu, v následujícím týdnu přistoupí dvakráte. Za člena sboru možno se přihlásiti u kněze, který přihlášku zašle eucharistickému sekretariátu v Praze II., Ječná ul. 2. Tento pak zašle členu čestný diplom. Liga eucharistická přijímá všechny české jinochy a děvy, kteří se zavázali, že budou aspoň měsíčně přijímati Tělo Páně. Do Sboru sv. Václava a do eucharistické ligy přijímá se mládež od 14—30 let. Veškeré informace zodpoví Eucharistický sekretariát v Praze II., Ječná 2.

Bůh tomu chce!

Ve středověku byla svatá země v rukou nevěřících. Když tito snižovali křesťanské poutníky, navštěvující posvátná místa, povstalo v Evropě hnutí pro osvobození těchto míst z rukou nevěřících. Na církevním sněmu v Clermontě r. 1095 povstal tehdejší papež Urban II. a pronesl řeč, v níž vylíčil smutné postavení křesťanů ve sv. zemi a útisky nevěřících vůči křesťanským poutníkům. Na kon-

ci se tázal, může-li za takových okolností dále býti ponechán sv. hrob v rukou nevěřících. Když skončil zaznělo ze všech stran: „Bůh tomu chce!“ Mnozí se chápali meče a chystali se ke křížové výpravě proti nevěřícím.

I dnes nastal rozhodný okamžik. Nejde již o svatá místa posvěcená krví Kristovou, běží o miliony duší, vykoupených krví Beránka Nejsvětějšího, tedy věc, která je Srdci Páně dražší než všechna posvátná místa. Duše jsou v moci nevěřících, v otroctví hříchu a nevěry, náboženské vlačnosti, hmotářství! Duše vykoupené drahou krví Kristovou!

Katolická mládeži! Nepodnikneš nic na jejich záchranu? Česká mládeži, nevidíš, jak hyne tvůj milovaný národ? Podnikni nové křížové tažení za spásu nesmrtelných duší za vyproštění jich z okovů hříchů a vášní! Obnova lidstva krví Kristovou! Začni každý sám u sebe! Chod' co nejčastěji, přiváděj k tomu jiné! Ano „Bůh tomu chce!“ Neomylná církev tě k tomu vede. Nuže do práce

Při mši svaté

O oběti mše svaté.

Hříchem odtrhl se člověk od Boha, v němž je život a bytí. („Já jsem, který jsem.“) Proto hříchem člověk propadl smrti, smrti duševní, nadpřirozené; avšak smrt duše měla za následek smrt tělesnou. Tak lidstvo samo sebe odsoudilo k věčnému zahynutí. — Avšak Bůh, „jenž všemohoucnost svou nejvíce projevuje tím, že se smilovává“ (neděle 10. po sv. Duchu), učinil zázrak svého všemohoucího milosrdenství: Bůh Syn se stal člověkem, aby svou smrtí lidstvu život dal. „Onť jest pravý Beránek, jenž snal hříchy světa, jenž svou smrtí zničil naši smrt a obnovil svým zmrtvýchvstáním život.“ (Preface o velikonočích.) Oběť Ježíše Krista na kříži jest vrcholem dějin lidských. On mohl zvolat na kříži: „Dokonáno jest“, dílo vykupitelské bylo dokonáno.

Kristus však chtěl, jak praví sněm tridentský (sess. 22, 1), aby jeho jediná oběť

na kříži byla vždycky znovu zpřítomňována (repraesentaretur), aby památka na ni zůstávala až do konce světa a aby spásonosná síla její byla nám stále přivlastňována na odpuštění hříchův“. Proto učinil nový zázrak své lásky: ustanovil Svátost oltářní jako živou památku své obětní smrti. Proto praví sv. Pavel: „Kdykoliv jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete.“ (1. Kor. 11, 26.)

Ještě víc! Kristus praví: „Toto jest tělo mé, které se za vás vydává (= obětuje).“ (Luk. 22, 19.) „Totoť jest krev má, která se vylévá za mnohé.“ (Mt. 26, 27.) On tedy již při poslední večeři své tělo a svou krev obětoval, a slovy: „To činite na mou památku“, ustanovil onu stálou oběť pamětní, o níž předpověděl již Malachiáš: „Od východu slunce až do západu veliké bude jméno mé mezi národy a na každém místě bude obětována jménu mému oběť čistá.“ (Kap. 1.)

Ve mši sv. se obětuje Kristus tajuplným způsobem, ne bolestně a krvavě, jako na kříži, nýbrž bez bolesti, avšak se stejnou láskou a stejným úmyslem, jako na kříži. Proto jest mše sv. nejdražším pokladem katolické církve, středem veškeré bohoslužby. Proto nás církev sv. zavazuje pod smrtelným hříchem, abychom aspoň v neděli byli účastni oběti mše sv.

Je-li mše sv. opravdu onen dĕmant, svĕřený církvi svatĕ, není divu, že byl během staletí zdoben nejkrásnějšimi modlitbami, aby tak jeho krása ještĕ víc vynikala.

Sv. Otec Pius X., který si vzal za životní úkol obnoviti všecko v Kristu, řekl: „Nemodlete se při mši svatĕ, ale mši svatou!“ Chtĕl tím říci: Tím většĕ užitĕk budete mítĕ ze mše sv., čím více se spojíte s modlitbami a úkony mše svatĕ.

Aby se to i nejširším vrstvám našeho lidu umožnilo, byla vydána tato knižea. Obsahuje všechny modlitby mešní pro svátek Nejsvětĕjší Trojice. Modlitby, které se v jiné svátky mĕní, jsou označeny číslicemi, *zvláštním tiskem (kursivou)* a čarou po boku*).

Tato knižea je tak zařizena, že jí může býti použito ke sborovému recitování. Proto jsou odpovědi lidu tištĕny písmem tučným a je naznačeno (znaménkem: „-“), kde se mají dĕlati pomlčky. Tak se dá sborová pobožnost mše sv. lehce nacvičiti. Jeden neb dva předříkávají česky, co knĕz se modlí latinsky a lid odpovídá.

Tento způsob modlitby při mši sv. je církevnĕ dovolený, jen se žádá, aby kánon mešní se nerecitoval hlasitĕ a aby mše sv. recitováním se příliš neprodloužila. Části, které se mĕní, dají se lehce nahraditi z misálu.

Pro recitování pamatujme si: recitujme stejným

*) Bude-li v lidu zájem o mši sv., vydá Exerciční dům v Hlučínĕ další mešní texty pro celý církevní rok v laciných sešitech. Vzdĕlaným a majetnějším čtenářům doporučujeme „Úplný římský misál“ od P. M. Schallera, vydalo Dĕdictví Svatojanské v Praze, cena 70 Kč.

**hlasem, na konci věty neklesejme a nesésilujme hlasu!
Dbejme pomlček!**

Avšak nechceme jen recitovat mši sv., chceme sloužiti mši sv. Chceme při stupňových modlitbách v nehlubší pokoře litovat svých hříchů, při gloria s anděly jásat, při kolektách s církví prositi, při epištole a evangeliu naslouchat Slovu Božím, při obětování přinášet své dary Bohu, při pozdvihování pohlédnout na sv. Hostii, abychom byli proměněni v Krista, obětovat Pána Ježíše Otci nebeskému, při sv. přijímání Ježíše přijímati do svého srdce. Tak se stane mše sv. veletokem požehnání, jenž se pramení z probodeného Srdce Ježíšova a zavlažuje a oplodňuje svou milostí celý svět. „Viděl jsem vodu, ana vytékala z chrámu po pravé straně, alleluja; a všichni, ke kterým ta voda došla, spaseni jsou a praví: alleluja.“

Části mše sv., které se mění.

1 *Introit — Vstup.* Je to zpěv, který se dříve zpíval při slavném průvodu k oltáři. Vyjadřuje často hlavní myšlenku dne a svátostní náladu, ve které máme sloužiti mši sv.

2 *Modlitba — Collecta.* Je to vlastně společná modlitba, proto začíná: „Oremus“ — „Modleme se“. Končí obyčejně: Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, který s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. — Někdy je více kolekt; zakončení má jen první a poslední. Kolik kolekt, tolik sekret ⑦, tolik modliteb „Po přijímání (Postcommunio) ①①.“

- 3** *Čtení.* Bud' ze Starého zákona neb z Nového. (*Epištola — List.*)
- 4** *Graduale — Stupňový zpěv.* Je to jako naše odpověď na to, co jsme ve čtení slyšeli. Následuje dvojí *alleluja* se zpěvem, který je takřka přípravou na evangelium. Od neděle Devítníku do velikonoc odpadá *alleluja* a následující zpěv; místo něho bývá obyčejně *traktus*. V některé slavné dny následuje ještě *sekvence*.
- 5** *Evangelium.* Čtení z jednoho ze čtyř evangelíí. Vstáváme na znamení úcty před Ježíšem, který mluví k nám v evangelíu.
- 6** *Offertorium.* V starokřesťanské době přinášeli věřící k obětování dary (ofěra). Mezitím se zpívalo. Z tohoto zpěvu zbylo dnešní offertorium.
- 7** *Sekreta — Tichá modlitba.* Je to původní modlitba obětní, kterou se modlili křesťané po odchodu katechůmenů.
②.
- 8** *Preface - Předmluva.* Krásný zpěv, který připravuje na nejposvátnější část mše svaté.
- 9** *Communio — Zpěv při přijímání.* Odpovídá introitu ① a offertoriu ⑥
- 10** *Postcommunio — Po přijímání.* Ve formě a počtu řídí se podle kolekt ②.

Co činím ?

A) Příprava :

Lituji hříchů
Chválím Boha
Slyším slovo Boží

⑤ *Evangelium*

Mše svatá — přehled.

Stupňové modlitby ———→ ① *Introit - Vstup*

Kyrie eleison ←—————|

[Gloria - „Sláva Bohu“] ———→ ② *Modlitba (Collecta, 1 neb více)*

③ *Čtení-epištoła*

④ *Graduale*

←—————| [Credo — „Věřím“]

B) Hlavní části:

I. Přináším
Bohu své dary

I. Obětování (jednou se zvoní)

⑥ *Offertorium*

Obětní modlitby —————→ Lavabo

⑦ *Sekreta (jedna neb více)* ←—————|

⑧ *Preface — Předmluva.*

Sanctus — „Svatý“ (třikrát se zvoní)

Vzpomínka na živé

II. Proměňování

(Zvoní se třikrát při pozdvihování nejsv. Těla
a třikrát při pozdvihování nejsv. Krve.

Vzpomínka na mrtvé

Malé pozdvihování

Kánon mešní

II. Obětuji Otcí
nebeskému nej-
světější Tělo
Pána Ježíše

Pater noster — „Otče náš“

Pax Domini — „Pokoj Páně“

Agnus Dei — „Beránku Boží“

Domine non sum dignus — „Pane
nejsem hoden“ (třikrát se zvoní)

III. Přijímám Tělo
Páně

III. Přijímání ———→ ⑨ *Communio -
zpěv při přijímání*

①⑩ *Postcommunio*

Ite missa est ←————— (jedna nebo více)

Poslední evangelium ←————— Požehnání

Řád mešní.

Modlitby stupňové.

K. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Introibo ad altare Dei.

L. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Judica me, Deus et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

L. Quia tu es, Deus, fortitudo mea: - quare me repulisti? - et quare tristis incedo, - dum affligit me inimicus?

K. Emitte lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

L. Et introibo ad altare Dei: - ad Deum, qui

K. Ve jménu Otce † i Syna i Ducha sv. Amen. Přistoupím k oltáři Božímu.

L. K Bohu, který dává radost mládí mému.

K. Ujmi se mne, Bože, dopomoz mi k právu proti lidu nesvatému; od lidí zlovolných a lstivých mne vysvobod'!

L. Neboť Ty jsi, Bože, síla má! - Proč jsi mne zapudil? - Proč smuten chodit mám, - když mne nepřítel souží?

K. Sešli světlo své a pravdu svou! Ty mne povedou a uvedou na svatou horu Tvou a do Tvých stanů.

L. I přistoupím k oltáři Božímu, - k Bo-

laetificat juventutem
meam.

K. Confitebor tibi in
cithara, Deus, Deus
meus; quare tristis es
anima mea? et quare
conturbas me?

L. Spera in Deo,
quoniam adhuc confi-
tebor illi; - salutare
vultus mei et Deus
meus.

K. Gloria Patri, et
Filio et Spiritui Sancto.

L. Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et sem-
per, - et in saecula
saeculorum. Amen.

K. Introibo ad alta-
re Dei.

L. Ad Deum, qui lae-
tificat juventutem me-
am.

K. Adjutorium nost-
rum in nomine Domine.

L. Qui fecit coelum
et terram.

hu, který dává radost
mládí mému.

K. Oslavovati Tě bu-
du na cithare, Bože, Bo-
že můj. Proč jsi smut-
ná, duše má, a proč
kormoutíš mne?

L. Doufej v Boha, -
neboť ještě mu děko-
vati budu, - že je spá-
sou mou a Bohem
mým.

K. Sláva Otci i Synu
i Duchu svatému.

L. Jako bylo na po-
čátku, nyní i vždycky,
- až na věky věkův.
Amen.

K. Přistoupím k ol-
táři Božímu.

L. K Bohu, který dá-
vá radost mládí mému.

K. Pomoc naše ve
jménu Páně.

L. Který stvořil ne-
be i zemi.

K. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Ma-
riæ semper Virgini, beato Michaeli Archan-

gelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis et vobis fratres, quia peccavi nimis, cogitatione verbo et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa; ideo precor beatam Mariam Virginem, beatum Michaellem archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

L. Misereatur tui omnipotens Deus, - et dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam aeternam.

K. Amen.

L. Confiteor Deo omnipotenti, - beatæ Mariæ semper Virgini, - beato Michaeli Archangelo, - beato Joanni Baptistae, - sanctis Apostolis Petro et Paulo, - omnibus Sanctis, et tibi, pater: - quia peccavi nimis - cogitatione, verbo, et opere: - mea culpa, - mea culpa, - mea maxima culpa. - Ideo precor bea-

L. Smilujž se nad tebou všemohoucí Bůh - a odpustiv tobě hříchy tvé, - uveďž tě do života věčného.

K. Amen.

L. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - blahoslavené Marii, vždy Paně, - svatému Michaeli archandělu, - sv. Janu Křtiteli, - sv. apoštolům Petru a Pavlu, - všem svatým a tobě, otče, - že jsem zhřešil velice - myšlením, řečí a skutkem; - svou vinou, - svou vinou, - svou převelikou vinou! - Pročž prosím

**tam Mariam semper
Virginem, - beatum Mi-
chaelem Archangelum,
- beatum Joannem Bap-
tistam, - sanctos Apo-
stolos Petrum et Pau-
lum, - omnes Sanctos
et te pater, - orare pro
me ad Dominum Deum
nostrum.**

**K. Misereatur vestri
omnipotens Deus et di-
missis peccatis vestris
perducat vos ad vitam
aeternam.**

L. Amen.

**K. Indulgentiam, ab-
solutionem et remissi-
onem peccatorum no-
storum tribuat nobis
omnipotens et miseri-
cors Dominus.**

L. Amen.

**K. Deus tu conver-
sus vivificabis nos.**

**L. Et plebs tua lae-
tabitur in te.**

**K. Ostende nobis,
Domine, misericordiam
tuam.**

**blahoslavenou Marii,
vždy Pannu, - svatého
Michaela archanděla, -
svatého Jana Křtitele,
- sv. apoštoly Petra a
Pavla, - všechny svaté
a tebe, otče, - abyste
za mne orodovali - u
Hospodina, Boha na-
šeho.**

**K. Smilujž se nad
vámi všemohoucí Bůh
a odpustiv vám hříchy
vaše, uveďž vás do ži-
vota věčného.**

L. Amen.

**K. Prominutí, rozhře-
šení a odpuštění hří-
chů našich uděliž nám
všemohoucí a milosrd-
ný Hospodin.**

L. Amen.

**K. Bože, rač nám za-
se život dáti.**

**L. A Tvůj lid se ra-
dovati bude v Tobě.**

**K. Zjev nám, Pane,
milost svoji.**

L. Et salutare tuum
da nobis.

K. Domine, exaudi o-
rationem meam.

L. Et clamor meus
ad te veniat.

K. Dominus vobiscum.

L. Et cum spiritu tuo.

L. A dej nám spásu
svoji.

K. Pane, vyslyš mo-
dlitbu mou.

L. A volání mé k
Tobě přijď.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem tvým.

(Kněz vystupuje k oltáři.)

Modleme se. Odejmi od nás, prosíme, Hos-
podine, nepravosti naše, abychom do svatyně
svatých s čistou myslí vejítí zasloužili. Skrze
Krista, Pána našeho. Amen.

(Líbaje oltář.)

Prosíme Tě, Hospodine, pro zásluhy Tvých
svatých, jichž ostatky tuto jsou, i všech sva-
tých, abys odpustiti ráčil všechny hříchy mé.
Amen.

1 *Introit — Vstup.*

Velebena bud' svatá Trojice a nerozdílná
Jednota. Oslavujeme Ji, neboť učinila s námi
dle svého milosrdenství. (Žalm 28.) Hospodine,
Pane náš, jak podivuhodné je Tvé jméno po
veškeré zemi.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Ja-
kož bylo na počátku, i nyní i vždycky — až
na věky věkův. Amen.

Velebena bud'... (opakuje se až po žalm).

Kyrie. (uprostřed oltáře).

K. Kyrie eleison.	K. Pane, smiluj se nad námi.
L. Kyrie eleison.	L. Pane, smiluj se nad námi.
K. Kyrie eleison.	K. Pane, smiluj se nad námi.
L. Christe eleison.	L. Kriste, smiluj se nad námi.
K. Christe eleison.	K. Kriste, smiluj se nad námi.
L. Christe eleison.	L. Kriste, smiluj se nad námi.
K. Kyrie eleison.	K. Pane, smiluj se nad námi.
L. Kyrie eleison.	L. Pane, smiluj se nad námi.
K. Kyrie eleison.	K. Pane, smiluj se nad námi.

Gloria in excelsis Deo — Sláva na výsostech Bohu - a na zemi pokoj lidem dobré vůle. - Chválíme Tebe, - dobrořečíme Tobě, - kláníme se Tobě, - oslavujeme Tebe, - díky Tobě vzdáváme pro velikou slávu Tvou. - Hospodine, Bože, - Králi nebeský, - Bože Otče všemohoucí. - Pane, Synu jednorozený, Jezu Kriste, - Pane Bože, - Beránku Boží, - Synu Otce, který snímáš hříchy světa, - smiluj se nad námi; - který snímáš hříchy světa, - při-

jmi pokornou prosbu naši; - který sedíš na pravici Otce, - smiluj se nad námi. - Neboť Ty jediný jsi svatý, - Ty jediný jsi Pán, - Ty jediný Nejvyšší, - Jezu Kriste, - s Duchem svatým v slávě Boha Otce. Amen.

(Kněz políbí oltář na znamení spojení s Ježíšem Kristem, obrátí se k lidu a praví:)

K.: Dominus vobiscum. — Pán s vámi.

L. Et cum spiritu tuo - I s duchem Tvým!

2 *Collecta (kolekta) — Modlitba.*

Modleme se! Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi svým služebníkům popřál ve vyznání pravé víry slávu Trojice věčné poznati a v mocné velebnosti Jednotě se klaněti: prosíme, abychom pevnou touto věrou ode všech protivností vždy ochráněni byli. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

L. Amen.

3 *Epištola* (na pravé straně oltáře).

Čtení epištoly sv. Pavla, apoštola, k Římanům (hl. 11): Ó, hlubokosti bohatství a moudrosti i vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelní jsou soudové jeho a nevystihlé cesty jeho! Neboť, kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo byl jeho rádcem? Aneb kdo prve dal Jemu, a bude mu odplaceno? Vždyť z Něho a skrze Něho a k Němu jsou všechny věci; Jemu sláva na věky. Amen.

(Kněz dává zdvihnutím levé ruky znamení, že je konec epištoly.)

L. Deo gratias — Bohu díky.

4 *Graduale — Zpěv stupňový.*

Požehnaný jsi, Hospodine, který vidíš do propasti a sedíš nad cheruby. Požehnaný jsi, Hospodine, na nebeské obloze a úctyhodný na věky. Alleluja, alleluja. Požehnaný jsi, Pane, Bože otců našich a úcty hodný na věky. Alleluja.

Před evangeliem (uprostřed oltáře):

Očist srdce mé a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Isaiáše proroka žhavým očistil uhlem: tak i mne milým slitováním svým rač očistiti, abych hodně mohl zvěstovati Tvé svaté evangelium. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

5 *Evangelium* (na levé straně oltáře):

K. Dominus vobiscum.

L. Et cum spiritu tuo.

K. Sequentia sancti
Evangelii secundum..

..

L. Gloria tibi Domine.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem Tvým.

K. Slova sv. evange-
lia podle Matouše (28.
18—20).

L. Sláva Tobě, Pane!

Za onoho času řekl Ježíš učeníkům svým: Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jdouce tedy, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, učí-

ce je zachovávatí všecko, co jsem přikázal vám; a aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.

L. Laus tibi Christe! - Chvála Tobě, Kriste!

K. Slovy sv. evangelia shlazena budiž naše vina.

V neděli a v některé významné dny jiné modlí se kněz uprostřed oltáře ještě vyznání viry (nicejsko-cařihradské).

Credo in unum Deum — Věřím v jednoho Boha,

L. Otce všemohoucího, - Stvořitele nebe i země, - všech věcí viditelných i neviditelných. - I v jednoho Pána, Ježíše Krista, - Syna Božího, jednorozeného. - A z Otce zrozeného přede všemi věky. - Boha z Boha, - Světlo ze Světla, - Boha pravého z Boha pravého. - Zplozeného, nestvořeného, - téže podstaty s Otcem, - skrze něhož všechny věci učiněny jsou. - Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebe. (Zde se pokleká.) A vtělil se Duchem svatým z Marie Panny - a stal se člověkem. - Ukřižován také za nás pod pontským Pilátem, - trpěl i pohřben jest. - A vstal z mrtvých třetího dne podle Písem. - A vstoupil na nebesa, sedí na pravici Otce. - A zase přijde se slávou soudit živých i mrtvých, - jehož království nebude konce. - I v Ducha svatého, Pána a Oživovatele, - kterýž z Otce i Syna vychází. - Jenž s Otcem a Synem spolu jest ctěn a oslavován, - jenž mlu-

vil skrze proroky. - A v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev. - Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů. - A očekávám mrtvých vzkříšení. - A život budoucího věku. Amen.

I. Obětování.

(Kněz políbí oltář, obrátí se k lidu a praví:)

Dominus vobiscum — Pán s vámi!

L. Et cum spiritu tuo - I s duchem Tvým!

K. Oremus — Modleme se.

6 *Offertorium — Zpěv obětní.*

„Požehnán budiž Bůh Otec i jednorozený Syn Boží, též i Duch svatý, protože s námi učinil dle svého milosrdenství.“ (Tob. 12.)

Obětní modlitby:

(Při obětování chleba.)

Prijmi, svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, tuto neposkrvrněnou oběť, kterou já, nehodný sluha Tvůj, obětuji Tobě, Bohu svému, živému a pravému, za nescetné hříchy, urážky a nedbalosti své, a za všechny přítomné, jakož i za všechny věrné křesťany, živé i zemřelé, aby mně i jim prospěla k spasení a k životu věčnému. Amen.

Kněz nalévá vína do kalicha a vpouští i kapku vody. Při tom se modlí:

Bože, jenž jsi důstojnost lidské přirozenosti podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil: dejž nám, abychom skrze tajemství

této vody a tohoto vína stali se účastnými božství Toho, jenž člověčenství našeho ráčil se státi účastným: Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh po všechny věky věkův. Amen.

(Při obětování kalicha.)

Obětujeme Tobě, Hospodine, kalich spasení, dobrotivost Tvou vzývajíce, aby před tváří božské velebnosti Tvé vystoupil s vůní líbeznou za naši i celého světa spásu. Amen.

(Kněz a věřící obětují sebe.)

V duchu poníženosti a se srdcem zkroušeným přijati bud'me od Tebe, Hospodine, a oběť naše tak děj se dnes před tváří Tvou, aby se líbila Tobě, Pane Bože.

Zdvihaje ruce, svolává Ducha sv., aby požehnal oběti, právě přinesené:

Přijď, Posvětiteli, všemohoucí věčný Bože, a požehnej tuto oběť, svatému jménu Tvému připravenou.

Lavabo.

Když kněz na epištolní straně ruce si umývá:

(Žalm 25.) Umyji si s nevinnými ruce své a obejdu Tvůj oltář, Hospodine,

abych slyšel hlas Tvé chvály - a vypravoval o všech dívech Tvých.

Hospodine, miloval jsem krásu domu Tvého, místo, kde přebývá sláva Tvoje.

**Nezahlazuj s bezbožnými, Bože, duše mé, -
s vražedníky život můj,
v jichžto rukou nepravosti jsou; jichž pra-
vice je plná úplatků,
já však v nevinnosti chci kráčet. - Vysvo-
bod' mne, budiž milostiv mně!**

Noha má stojí na cestě pravé, ve sbo-
rech budu Tě chválit, Hospodine!

**Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. - Ja-
kož bylo na počátku, i nyní i vždycky, - až na
věky věkův. Amen.**

Kněz vrací se nyní doprostřed oltáře, klade naň
sepjaté ruce a prosí opět sv. Trojici, by oběť jeho
milostivě přijala:

Přijmi sv. Trojice tuto oběť, kterou Ti
přinášíme na památku umučení, zmrtvých-
vstání a nanebevstoupení Ježiše Krista, Pána
našeho, a ke cti blahoslavené Marie, vždy
Panny, sv. Jana Křtitele, sv. apoštolů Petra
a Pavla a těchto i všech svatých, aby jim slou-
žila k poctě, nám pak ke spasení, a aby za
nás v nebesích orodovati ráčili ti, jichžto pa-
mátku konáme na zemi. Skrze téhož Krista,
Pána našeho. Amen.

(Kněz, obraceje se k lidu)

**K. Modlete se, bratří, aby má i vaše oběť
příjemnou se stala Bohu, Otci všemohoucímu.**

**L. Přijmiž Hospodin oběť z rukou Tvých -
ke cti a slávě jména svého, - k prospěchu na-
šemu i celé své církve svaté.**

Kněz odpovídá: Amen.

7 *Sekreta — Tichá modlitba.*

Posvětiž, prosíme, Pane Bože náš, skrze vyzývání Tvého sv. jména obět tuto a skrze ni nás samy učiň sobě darem věčným. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh...

8 *Preface — Předmluva.*

K. Per omnia saecula saeculorum.

L. Amen.

K. Dominus vobiscum.

L. Et cum spiritu tuo.

K. Sursum corda.

L. Habemus ad Dominum.

K. Gratias agamus Domino Deo nostro.

L. Dignum et justum est.

K. Po všechny věky věkův.

L. Amen.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem tvým.

K. Vzhůru srdce.

L. Máme k Hospodinu.

K. Díky vzdávejme Hospodinu, Bohu svému.

L. Hodno a spravedlivo jest.

K. Vpravdě hodno a spravedlivo jest, slušno a spasitelné, abychom Tobě vždy a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože. Jenž s jednorozeným Synem svým a Duchem svatým jsi jeden Bůh, jeden jsi Pán: ne v jedinosti jedné osoby, nýbrž

ve Trojici jedné podstaty. Neboť co o Tvé slávě podle zjevení Tvého věříme, to o Synu Tvém, to o Duchu svatém bez rozdílu v rozeznávání smýšlíme, takže pravé a věčné Božství vyznávající, klaníme se i zvláštnosti v osobách i jednotě v bytosti i rovnosti ve velebnosti, kterou chválí andělé i archandělé, cherubové, též i serafové, kteří neustávají volati každodenně jedním hlasem vyznávající:

8 *Preface obyčejná.*

Vpravdě hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom Ti vždy a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, skrze Krista, Pána našeho, skrze něhož velebnost Tvou chválí andělé, koří se Panstvo, chvějí se Mocnosti, nebesa a nebeské Síly, svatí Serafové společným plesáním oslavují; s nimiž rač, prosíme, připustiti i hlasy naše, kteřížto v pokorném vyznávání pravíme:

Svatý, Svatý, Svatý, Hospodin, Bůh zástupů! - Plna jsou nebesa i země slávy Tvé. - Hosanna na výsostech! - Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. - Hosanna na výsostech!

Kánon mešní.

Při Sanktus (svatý) ministrant třikrát zvoní, aby upozornil věřící, že nastává nejdůležitější část mše sv., tak zvaný kánon. Kánon je řada neproměnných modliteb, velmi starých a úctyhodných, a při nich děje se vlastní proměňování chleba a vína,

Tebe tedy, nejľaskavějši Otče, skrze Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, zkroušeně prosíme a žádáme, (ľibá oltář a žehná dary) a bys milostivě přijal a požehnal tyto † dary, tyto † pocty, tyto † svaté oběti neposkvrněné, jež Tobě obětujeme, zvláště za církev Tvou katolickou, kterouž v míru zachovati, chrániti, sjednotiti a řídití račiž po celém oboru zemském, spolu se služebníkem svým, papežem naším Piem i biskupem naším N. a se všemi pravověrnými křesťany a katolické a apoštolské víry ctítely.

Rozpomeň se, Hospodine, na služebníky a služebnice své N. a N. (kněz přeruší modlitbu a doporučí Bohu živé) a na všechny přítomné, jejichž víra i zbožnost Tobě známa jest, za něž Tobě přinášíme, aneb kteří Tobě přinášíjí tuto oběť chvály za sebe a za všechny své příbuzné, za vykoupení duší svých, za nadějí spásy a svého blaha, a předkládají tužby své Tobě, věčnému, živému a pravému Bohu.

V obcování svatých trvajíce, ctíce i památku jejich, nejprve slavné, ustavičné Panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista, ale i blahoslavených apoštolů a mučéníků Tvých Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lina, Kleta, Klimenta, Xysta, Kornelia, Cypriána, Vavřince, Chrysgona, Jana a Pavla, Kosmý a Damiána i všech svatých Tvých, pro jejichž zásluhy a přimľuvy

račíž udělití, abychom ve všech věcech ochra-
nou a pomocí Tvou utvrzeni byli. Skrze téhož
Krista, Pána našeho. Amen.

(Modle se, vzkládá ruce na hostii a kalich, jako
činil ve Starém zákoně velekněz nad obětí, přichysta-
nou k zabítí, aby na ni přenesl hříchy všeho lidu. Těž
na oltář má nyní sestoupiti Beránek Boží a mečem
proměňovacích slov má podstoupiti tajuplnou smrt za
hříchy světa. Potom dary žehná a prosí Boha, by je
proměnil v Tělo a Krev svého Syna.)

Tuto tedy oběť služebnosti naší, jakož i
veškeré čeledi své, prosíme, Pane, abys mi-
lostivě přijal a dny naše v pokoji svém po-
řádal, od věčného zatracení nás vytrhnouti
a k stádcí vyvolených svých nás připočísti
ráčil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Kněz žehná oběť.)

Kteroužto oběť Ty sám, o Bože, prosíme,
rač ve všem učiniti † požehnanou, † přijatou,
† platnou, řádnou a příjemnou, aby se nám
stala Tělem a Krví nejmilejšího Syna Tvého,
Pána našeho, Ježíše Krista.

(Ministrant krátce zvoní a varhany umlkají. Kněz
obrací se nyní k Otci nebeskému a slovem i skutkem
činí před tváří Boží to, co dle vypravování evangelia
mluvil a činil při poslední večeři sám Syn Boží:)

II. Proměňování — pozdvihování.

(Proměňování chleba.)

Který v den před svým utrpením vzal
chléb do svatých a ctihodných rukou svých
a když pozdvihl očí svých k nebi, k Tobě,

Bohu, Otcí svému všemohoucímu, Tobě díky čině, požehnal, lámal a dával učeníkům svým, řka: Vezměte a jezte z toho všichni:

Totoť jest tělo mé.

Pokleknutím uctívá kněz sv. Hostii, pak ji pozdvihuje, aby ji uctili také věřící. Pohlédni na ni a rci: „Pán můj a Bůh můj!“ — Potom bere kněz kalich s vínem a pokračuje v proměňování.

(Proměňování vína.)

Podobným způsobem, když povečeřeli, vzal i tento přeslavný kalich do svých svatých a ctihodných rukou a opět Tobě díky čině, požehnal a dal učeníkům svým, řka: Vezměte a pijte z něho všichni, neboť

toto jest kalich mé krve, nového a věčného zákona (tajemství víry), která se vylévá za vás a za mnohé na odpuštění hříchů.

Kolikrátkoliv to činiti budete, na mou památku to číňte.

Podruhé kleká kněz a uctívá s lidem krev Páně. — Slova proměňovací skončila napomenutím: To číňte na mou památku! Toto napomenutí Kristovo rozvádí kněz v modlitbě následující:

Pročež také, Hospodine, my, sluhové Tvoji, ale i lid Tvůj svatý, konajíce památku umučení téhož Krista, Syna Tvého, Pána našeho, jakož i zmrtvýchvstání a slavného nanebevstoupení: obětujeme přejasné velebnosti Tvé a z Tvých

darů a dobrodiní obět † čistou, obět † svatou, obět † neposkvrněnou, Chléb † svatý života věčného a Kalich † spásy ustavičné.

Kříže, které při tom činí nad Nejsv. Svátosti, mají lidu ukázati, že mešní obět na oltáři je táž, jako byla krvavá obět kříže.

Na tyto dary rač milostivou a jasnou tvář shlédnouti a je sobě oblíbiti, jakož jsi ráčil oblíbiti sobě dary spravedlivého sluhy svého Abela a obět praotce našeho Abrahama, i tu, kterou Tobě přinesl nejvyšší kněz Tvůj Melchisedech, svatou žertvu, obět neposkvrněnou.

Pokorně Tě prosíme, všemohoucí Bože, kaž tuto obět donéstí rukama svatého anděla svého na vznešený oltář svůj před tvář božské své velebnosti, abychom kolikrátkoliv z účastenství oltáře tohoto svatosvaté Tělo a Krev Syna Tvého přijímati budeme, všelikým poženáním nebeským a milostí naplnění byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Vzpomínka na zemřelé.)

Rozpomeň se také, Hospodine, na služebníky a služebnice své, N. a N., kteří nás předešli se znamením víry a spí spánkem pokoje. . Prosíme, Pane, rač popřáti jim i všem v Kristu odpočívajícím, místa občerstvení, světla a pokoje. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Též nám, hříšníkům (bije se v prsa) služebníkům svým, v hojnost milosrdenství Tvého doufajícím, rač dáti podíl nějaký a společenství se svými svatými mučeníky a apo-

štoly: s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcelínem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Agatou, Lucií, Anežkou, Cecilíí, Anastazií a se všemi svatými svými, v jejichž společnost račiž nás, prosíme, uvésti, ne podle našich zásluh, ale podle štědrého slitování svého. Skrze Krista, Pána našeho.

Skrze něhož toto všecko, Hospodine, vždy dobré tvoříš, posvěcuješ, oživuješ, žehnáš a nám uděluješ.

Kánon zakončuje kněz oslavou Nejsv. Trojice a druhým, malým pozdvihováním:

Skrze † Něho a s † Ním i v † Nĕm jest Tobĕ, Bohu Otci † všemohoucímú, v jednotĕ Ducha † sv. všeliká čest (pozdvihuje sv. Hostii s kalichem) a sláva...

Modlitba Pánĕ:

K. Po všecy věky věkův.

L. Amen.

K. Modleme se: Spasitelnými rozkazy napomenuti a božským naučením vycvičení, osmělujeme se volati: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Bud' vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A nevod' nás v pokušení.

L. Ale zbav nás ode zlého.

K. Amen.

Kněz bere do ruky patenu, dělá na sobě patenou kříž, líbá ji a podkládá sv. Hostii. Při tom, modle se, rozvádí dále odpověď lidu:

Zbav nás, prosíme, Pane, všeho zlého minulého, přítomného i budoucího: a na přímluvu blahoslavené a slavné ustavičné Panny Bohorodičky Marie a blahoslavených apoštolů svých Petra a Pavla, Ondřeje a všech svatých, uděl milostivě pokoj za dnů našich, abychom přispěním milosrdenství Tvého byli vždy hříchu prosti, a před všelikým soužením bezpečni. Skrze téhož Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh...

Lámání chleba: Konec této modlitby zase kněz hlasitě říká nebo zpívá a při tom láme ve dvě sv. Hostii jako Kristus Pán lámal chléb při poslední večeři. Malý zlomek sv. Hostie vpouští do kalicha, aby naznačil, že pod způsobou vína je přítomna nejen Krev, ale i Tělo Páně.

K. Per omnia saecula saeculorum.

L. Amen.

K. Pax Domini sit semper vobiscum.

L. Et cum spiritu tuo.

K. Po všecky věky věkův.

L. Amen.

K. Pokoj Páně budiž vždycky s vámi.

L. I s duchem tvým.

(Kněz vpouští částku sv. Hostie do kalicha.)

K. Toto smíšení a posvěcení Těla a Krve Pána našeho, Ježíše Krista, budiž nám, přijímajícím, k životu věčnému. Amen.

Oba sv. způsoby jsou nyní spojeny v kalichu, proto i kněz modlí se za svatou jednotu a vzájemnou lásku ve všem křesťanstvu:

K. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. - Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. - Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje!

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl apoštolům svým: Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám, nehleď na hříchy mé, ale na víru církve své a rač ji podle své vůle přivésti k pokoji a jednotě. Jenž jsi živ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův. Amen.

III. Přijímání.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi podle vůle Otce spolupůsobením Ducha svatého smrtí svou svět oživil, vysvobod' mne skrze toto svatosvaté Tělo a Krev svou ode všech nepravostí mých i ode všeho zlého a učíš, abych byl vždy oddán příkázáním Tvým a nedopouštěj, abych kdy byl od Tebe odloučen. Jenž s týmž Bohem Otce a Duchem svatým žiješ a kraluješ Bůh na věky věkův. Amen.

Požívání těla Tvého, Pane Ježíši Kriste, které já nehodný přijmouti se osměluji, nebudiž mi k odsouzení a zavržení: ale ať jest mi podle slitování Tvého k ochraně duše i těla a lékem působivým. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otce v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.

Při těchto slovech kleká kněz, bere sv. Hostii do levé ruky, skloněn, bije se v prsa, a třikrát modlí se slovy setníka v Kafarnaum, jež se Spasiteli tolik líbila:

**Pane, nejsem hoden, abys vešel pod stře-
chu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena
bude duše má.**

Ministrant třikrát zvoní. Se slovy:

**Tělo Pána našeho, Ježíše Krista, zachovej
duši mou k životu věčnému. Amen.**

Žehná se kněz sv. Hostií a přijímá. Nato patenou sbírá s oltáře drobty sv. chleba a modlí se slovy žalmu 115:

**Čím se odplatím Hospodinu za vše, co
mi prokázal? Kalich spásy přijmu a jméno
Páně vzývati budu. Chváliti a vzývati budu
Hospodina a od nepřátel svých osvobozen budu.**

**Krev Pána našeho, Ježíše Krista, zachovej
duši mou k životu věčnému. Amen.**

Při posledních slovech žehná se kalichem a pije sv. Krev. Zatím se modlí věřící:

**Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - bla-
hoslavené Marii, vždy Panně, - sv. Michaeli,
archandělu, - sv. Janu Křtiteli, - sv. apoštolům
Petru a Pavlu, - všem svatým a Tobě, Otče, -
že jsem zhřešil velice - myšlením, řečí a skut-
kem; - svou vinou, - svou vinnou, - svou pře-
velikou vinou! - Pročež prosím blahoslavenou
Marii, vždy Pannu, - sv. Michaela, archanděla,
- sv. Jana Křtitele, - sv. apoštolu Petra a**

Pavla, - všecky svaté a Tebe, Otče, - abyste za mne orodovali - u Hospodina, Boha našeho.

Kněz se k nim obrací a rozhřešuje slovy:

K. Smilujž se nad vámi všemohoucí Bůh a odpustiv vám hříchy vaše, uveďiž vás do života věčného.

L. Amen.

K. Prominutí, rozhřešení a odpuštění hříchů vašich uděliž vám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

L. Amen.

Vzav jednu z malých hostií, kněz ukazuje jí se slovy:

„Ejhle Beránek Boží, ejhle, který snímá hříchy světa.“

A pak za znění zvonků předříkává lidu třikrát:

„Pane, nejsem hoden, - abys vešel pod střechu mou, - ale toliko rei slovem - a uzdravena bude duše má.“

Podává je sv. přijímání jednotlivým věřícím, žehná je sv. Hostií a modlí se:

„Tělo Pána našeho, Ježíše Krista, zachovej duši tvou k životu věčnému.“

Vynasnaž se, abys i ty mohl denně s knězem při mši sv. přijímatí. Přistupuje-li ke sv. přijímání více lidí, modlí se, než na tebe dojde řada:

„Ježíši, v Tebe věřím, Ježíši, v Tebe doufám, Ježíši, Tebe nade všecko miluji. Přijď, Pane Ježíši, a posvěť mne, přijď, Pane Ježíši, a posilni mne, přijď, Pane Ježíši, a živ mne k životu věčnému. Amen.“

Úprava kalicha.

Když všichni přijali nejsv. Svátost, kněz čistí kalich. Podá jej ministrantovi, aby nalil vína, přitom se modlí:

Co jsme ústy požili, o Pane, nechť ať s čistou myslí podržíme a z daru časného staniž se nám lék ustavičný.

Nato si omývá prsty, jimiž se Těla Páně dotýkal; klade je přes kalich, dává si na ně líti vína a vody a modlí se:

Tělo Tvé, o Pane, které jsem přijal, a Krev, kterou jsem pil, přilni k útrobám mým: a dej, aby ve mně nezůstala poskvrna nepravosti, když mne čistá a svatá občerstvila svátost. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Utřev prsty, vypije víno s vodou, vytře misku i kalich, upraví jej a zahalí uprostřed oltáře.

9 *Communio — Zpěv při přijímání.*

Dobrořečíme. Bohu nebeskému a přede vším, co žije, jej chváliti budeme, neboť učinil s námi podle svého milosrdenství.

10 *Postcommunio — Po přijímání.*

(Uprostřed oltáře:)

K. Dominus vobiscum.	K. Pán s vámi.
L. Et cum spiritu tuo.	L. I s duchem tvým.

(Na straně epištolní:)

Modleme se: Kéž nám prospěje k spáse těla i duše, Pane Bože náš, přijetí této svátosti i vyznávání věčné svaté Trojice a nerozdílné její Jednoty. Skrze Pána našeho, Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh na věky věkův.

L. Amen.

Kněz jde ke středu oltáře, políbí jej, obrátí se k lidu a zdraví.

K. Dominus vobiscum.

K. Pán s vámi.

L. Et cum spiritu tuo.

L. I s duchem tvým.

K. Ite missa est.

K. Jděte, jste posláni.

L. Deo gratias.

L. Bohu díky.

Kněz se modlí, skloněn před oltářem:

Kéž se Ti líbí, svatá Trojice, služba poddanosti mé, a dej, aby ta oběť, kterou jsem já nehodný před tváří velebnosti Tvé vykonal, Tobě byla příjemná, mně pak i všem, za které jsem ji obětoval, pro milosrdenství Tvé sloužila k smíření. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Žehná:) „Požehnejž vás všemohoucí Bůh Otec, † Syn a Duch svatý.“

L. Amen.

Jako závěr celé mše sv. říká se počátek evangelia sv. Jana. V něm shrnuje kněz ještě jednou vše, co se dělo při mši sv. (Někdy říká se místo tohoto evangelia evangelium jiné.)

K. Dominus vobiscum.

K. Pán s vámi.

L. Et cum spiritu tuo.

L. I s duchem tvým,

K. † Initium sancti Evangelii secundum Joannem.

K. † Počátek sv. evangelia podle Jana.

L. Gloria tibi Domine.

L. Sláva Tobě, Pane.

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bohem bylo Slovo. To bylo na po-

čátku u Boha. Všechny věci povstaly sk Ně a bez Něho nepovstalo nic (z toho), co u něno jest. V Něm byl Život, a Život byl Sv lem lidí, a Světlo ve tmě svítí, a tma Ho ne jala. Vystoupil pak jeden člověk, byv posl od Boha, jméno jeho bylo Jan; ten přišel svědectví, aby vydal svědectví o Světle, všichni uvěřili skrze něho. On nebyl Světle nýbrž aby svědectví vydal o Světle. Bylo vš Světlo pravé, které osvěcuje každého člově přicházejícího na tento svět. Na světě by a svět povstal skrze Ně, ale svět ho nepozn. Do vlastního přišel a svoji Ho nepřijali. Ko koli však jej přijali, dal jim moc státi se d kami Božími, těm totiž, kteří věří ve jmé Jeho, kteří se zrodili nikoliv z krve, ani z vř těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. (Zde kn pokleká.) A Slovo tělem učiněno jest, a př bývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jej slávu to jako jednorozeného od Otce, plně milosti a pravdy.

L. Bohu díky.

Po posledním evangeliu modlí se ještě kněz s dem třikrát „Zdravas Maria“ a přidá „Zdravas K lovno“ a modlitby za blaho církve. Z rozhodn Pia XI. obětovány jsou tyto prosby za pronásledova křesťany v Rusku.

Imprimi potest. Pragae 24. 4. 1931. P. J. Haderka C. Ss. R. Sup. Pr
Imprimatur Nr. 6798, Olomucii 25. 4. 1931. Josephus Vvlečka, Praes
a. e. Constistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezs
Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redak
Jan Mlekalech v Hlučíně. - Tiskla Typla, Mor. Ostrava, Příkladská

II. vydání.
„Životem“ č. 103.

Ročník V.

Cena 50 hal.
Číslo. 7.

Sv. Antonín Paduánský

Arcibiskup Stojan v Padově.

Na své cestě do věčného města zastavili se čeští poutníci u hrobu svatého divotvůrce paduanského, aby tam vykonali svou pobožnost. Již se sbírali k návratu na nádraží, tu volal arcibiskup Stojan: „Všecky dívky ještě se mnou do kostela!“ Zavedl je ke hrobu sv. Antonína a poručil jim: „Teď se ještě pomodlete Otče náš ke cti sv. Antonína, abyste každá dostala hodného a pořádného muže!“

Vidět, že Stojan dobře pochopil, jak důležitý je stav manželský a jak mnoho je třeba modliteb, aby tento stav byl základem štěstí rodinného a blaha společnosti.

Vidět také, že sv. Antonín je opravdu pomocníkem ve všech záležitostech.

Pomáhá nalézati ztracené věci, pomáhá smiřovati rozváděné rodiny, obstarává chudým chleba, doprovází a chrání cestující, pomáhá k návratu do církve a k obrácení hříšníků, zkrátka není nouze tělesné neb duševní, v níž by se lidé neutíkali k sv. Antonínu. Moc jeho zázraků se po jeho smrti ještě rozmnožila a rozšířila jeho slávu po celém světě, takže pokorný syn sv. Františka patří k nejznámějším a nejoblíbenějším světovým.

I. Život sv. Antonína.

Dítě mariánské.

Na svátek Nanebevzetí bl. Panny Marie 15. srpna r. 1195 narodilo se zbožným šlechtickým manželům Martinu de Bulloens a Marii Teresii de Tavera dítě, jemuž na křtu sv. dali jméno Fernandez. Panna Maria jim dítě dala a Panně Marii zbožná matka dítě zasvětila a jistě nejen zasvětila, nýbrž také od nejútlejšího mládí učila je milovati nebeskou Matku a jí radost činiti dobrým životem.

Mládí.

Když bylo Ferdinandovi deset let, chtěli ho rodiče poslat na studie. Ale kam? Báli se, aby bez dozoru a na nějakém veřejném ústavu se nepokazil, proto dali ho na školu, kterou zařídili kanovníci u biskupského chrámu v Lissabonu, kde působil také jeho strýc.

Pět let studoval Ferdinand s takovou pílí a takovým úspěchem, že později svět žasl nad učeností skromného františkána.

Řídil se slovy Kristovými: „Blahoslavení čistého srdce, oni Boha viděti budou.“ Zachovával čistotu srdce i v bouřích mládí, proto ho Bůh obdařil hlubokými vědomostmi.

Volba stavu.

V patnáctém roce svého věku začal Ferdinand vážně přemýšlet, v kterém stavu by

nejlépe Bohu sloužil. Zbožní rodiče si vážili stavu duchovního a přáli si ze srdce, aby syn jejich se úplně zasvětil Bohu, ponechali mu však svobodnou vůli vědouce, že Bůh to jest, který povolání dává. Mladý Ferdinand poznal cenu věčných statků a marnost světa, proto se k radosti rodičů rozhodl, že vstoupí do kláštera.

Rodiče jej přivedli k převorovi kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina u sv. Vincence nedaleko Lissabonu.

S radostí chtěl sloužiti Bohu celým srdcem. Avšak úplného klidu v klášteře nenašel. Rušily jej návštěvy příbuzných a přátel. Svati nepodléhají polovičatosti, proto mladý řeholník požádal představených o přeložení do jiného vzdálenějšího kláštera.

Přání jeho bylo vyhověno a on byl poslán do kláštera sv. Kříže v městě Koimbře.

Konečně našel svatý klid, a vzdálen světského ruchu pracoval na svém zdokonalení a vědeckém vzdělání. Studoval pilně písmo sv. a spisy sv. Otců církevních. Uměl téměř celé Písmo sv. zpaměti.

Tak prožil osm šťastných let v tichu klášterním.

Touha po mučednictví.

Zbožná královna kastilská Uracca z úcty k sv. Františku vystavěla pokorným synům „chudáčka Božího“ nedaleko Koimbry malý

klášter, kde bratří v chudobě a sebezapírání Bohu sloužili. Tito Františkáni přicházeli občas do kláštera sv. Kříže a tu poznal Ferdinand jejich prostotu a skromnost i dokonalý život podle sv. evangelia. Probudila se v něm touha po větší dokonalosti. A tento oheň sv. horlivosti vzplanul ještě více, když do kostela sv. Kříže byly přivezeny ostatky pěti mučedníků františkánských, kteří v Maroku obětovali život svůj za víru.

S úctou a nadšením klečel Ferdinand před ostatky hrdinů, které teprve před nedávnem viděl táhnouti mezi pohany. Zaplál i on vroucí touhou po palmě mučednické. Dnem i nocí obíral se v duchu myšlenkou, jak by nejspíše mohl tuto svou touhu naplniti.

Jednoho dne spatřil na chodbě klášterní dva bratry sv. Františka. Hned jim vyjevil svůj úmysl, že by rád vstoupil do řádu františkánského, tázaje se, zdali by jej představení přijali. Bratří jej ujistili, že bude přijat, i že bude poslán na misie mezi nevěřící.

Pln radostí spěchal Ferdinand a prosil svého převora o dovolení přestoupiti do řádu sv. Františka. Převor se zdráhal, když však poznal vůli Boží, dal žádané dovolení.

Bratří Augustiniáni s bolestí se s ním loučili a jeden z nich ve své roztrpčenosti se mu i posmíval: „Nu jen si jdi, možná, že se staneš svatým.“

„Ano, bratře,“ pravil Ferdinand klidně, „až jednou uslyšíš, že jsem svatým, zajisté budeš za to Boha chválit.“

Sotva oblékl roucho sv. Františka, byla první jeho cesta do klášterní kapličky zasvěcené sv. Antonínu, poustevníku. Ke cti tohoto světce přijal pak řeholní jméno Antonín.

Brzy potom byl poslán bratr Antonín mezi nevěřící. S jedním bratrem obrátil se do Afriky. Doufal, že tam asi nejdříve dosáhne smrti mučednické.

Vůle Boží.

Jediná cesta k svatosti je: plniti vůli Boží. Také sv. Antonín kráčel touto cestou. Chtěl se stát mučedníkem Kristovým avšak ne proti vůli Boží.

Sotva oba misionáři připluli do země divokých Saracénů, do Maroka, Antonín byl zachvácen prudkou horečkou a nemohl, jak chtěl, apoštolovat. Představení, dověděvše se o jeho nemoci, dali mu rozkaz vrátiti se domů. Antonín poslechl, do vlasti však nedojel, bouře zahнала loď na břehy ostrova Sicílie. Tam se dověděl, že sv. František svolává na letnici 1221 schůzi všech bratří svého řádu do Assisi. Hned si umínil, že se tam odebere, aby osobně poznal sv. zakladatele řádu františkánského. Na 3000 bratří shromáždilo se kolem kostelíčka Porciunkuly a rokovalo o ideálech františkánského života. Antonín byl mezi nimi

asi jediný Portugalec. Nikdo si ho nevšimal, nikomu ani nenapadlo, že by v tomto skromném bratru se skrýval veliký světec a kazatel. Ani když se už bratří rozcházel, nechtěl nikdo z představených Antonína vzíti s sebou. Nebylo divu, byl nemocí zbědován a své vynikající ctnosti a svůj rod skrýval z pokory. Konečně obrátil se na bratra Graciána, představeného provincie římské a nabízel se mu k nejnižším službám v klášteře. Byl přijat a poslán do malého kláštera sv. Pavla u Bologny. Tam přebýval Antonín v poustevně a posvěcoval se modlitbou a přísnými skutky kajícími. Konal nejtěžší a nejnižší práce domácí, postil se, rozjímal a byl při tom ve své pokoře nevýslovně šťastným, protože nikdo neznal ani jeho rodu ani jeho vzdělání. Byl by tak zůstal v zapomenutí, kdyby Prozřetelnost Boží neurčila jinak.

Světlo na svícnu.

Ve františkánském klášteře v městě Forli sešel se větší počet duchovních synů sv. Františka a sv. Dominika, aby od tamního biskupa byli vysvěceni na kněze. Také sv. Antonín byl tam bratřími poslán. Jednoho večera navrhl kvardián kláštera, aby někdo z přítomných Dominikánů měl k ostatním duchovní promluvu. Avšak jeden po druhém se vymlouval, též i přítomní Františkáni. Konečně představený rozkázal Antonínovi, aby on převzal

tento úkol. Pokorný světec se zdráhal, avšak z poslušnosti chopil se slova.

Z počátku mluvil ostýchavě a pomalu, avšak čím dále tím plamennější a mocnější byla jeho slova. Přítomní žasli slyšíce z úst jeho řeč plnou moudrosti a ohně.

I představený byl pln radosti, vida jak veliký poklad skrývá se v Antonínovi. Oznamil to svému provinciálovi a ten ihned žádal sv. Františka, aby ustanovil Antonína za učitele budoucích kněží v řádu františkánském. Mezi tím jmenoval Antonína kazatelem ve své provincii. Jen devět let od 27. do 36. roku trvala jeho působnost na kazatelně. Avšak co dobrého v této krátké době vykonal světec pro spásu duší a ke cti Boží!

Neúnavně probíhal města a vesnice hlásaje slovo Boží s apoštolskou horlivostí a s nesmírným úspěchem.

Lid hořel touhou jej slyšeti. A nejen lid, nýbrž i učenci, ano i slavní řečníci navštěvovali jeho kázání. Se všech stran spěchali posluchači, chrámy jim nestačily vždyť jich někdy bývalo až třicet tisíc; Antonín proto kázával pod širým nebem. Kázal-li v městě, obchodníci zavírali krámy, dělníci a úředníci opouštěli svou práci, ulice bývaly jako po vy-mření, kde kdo spěchal, aby slyšel mluvit svatého.

Antonín kázal, a hle, jaké byly účinky jeho kázání. Často byl přerušován lítostivým

pláčem přítomných hříšníků, nepřátelé se usmířovali a veřejně přátelsky se objímali; cizí majetek se navracel, pomluvy se odvolávaly, bohatí a zpupní lidé odívali se v kající roucha; obrácení hříšníci obklopovali zpovědnice, kde se vyznávali z hříchů a smířovali s Bohem.

Čím tolik působil náš světec na duše lidské? Tajemství jeho úspěchů jest jeho svatý život, jeho bezúhonnost a kajícnost. Antonín nikdy nehledal sebe sama, ale spíše své pokolení před lidem; „Poněvadž byl pokorným, skrýváje svou učenost, byl osvícen od Boha, jak jest jeho kázání toho důkazem,“ praví jedna ze starých chvalořečí o něm. „Láska Kristova pudí nás,“ mohl říci se sv. Pavlem, čistá, nejvšelejší láska k Bohu a touha po spáse duší hořela v jeho srdci a tento oheň rozněcoval i srdce posluchačů.

„Vítězství zlých je bázeň dobrých,“ řekl Napoleon. Sv. Antonín, který byl ochoten podstoupiti mučednickou smrt pro Krista, nelekal se žádného nebezpečství i před mocnými tohoto světa hlásal pokání. „Pravda a láska“, to bylo jeho heslem.

Dopis světce.

Sv. František zprvu si nepřál, aby jeho bratří se obírali vědami. Nečinil tak proto, že by se bál vědy, nýbrž že se bál pýchy. Dověděv se však o velikých duševních darech a ctnos-

tech bratra Antonína, svolil, aby se stal učitelem těch bratří, kteří se připravovali na přijetí svěcení kněžského. Napsal mu stručný, ale jadrný dopis: „Milému bratru svému Antonínovi vzkazuji já, bratr František, pozdrav v Pánu. Jsem s tím srozuměn, abys přednášel bratřím svaté bohosloví — jenom abys takovými studii nezhasil ducha, jak jest obsažen v řeholi. Buď s Bohem!“

Tak se stal Antonín lektorem v Bologni, později v Toulouse, Montpellieru, Padově a jinde, zůstal však dále pokorným řeholníkem a pro vědu neopouštěl modlitby a rozjímání. Napomínal své žáky: „Aby vám vědomosti byly k spasení, nezanedbávejte modlitby a více a častěji se tažte Boha o radu, nežli svých knih! Je-li váš duch studiem unaven, pak občerstvěte jeho vypráhlost občas u nohou Ježíšových!“ Učitelská činnost Antonínova v Bologni netrvala dlouho. Již r. 1224 jej poslali představení do jižní Francie, aby tam kázal proti bludařům albigenským. Porážel je svou hlubokou učeností, ještě více však svými ctnostmi a obětmi, takže mnozí odkládali své bludy a vraceli se do církve.

Ezzelin.

Počátkem 13. století podmanil si krutý kníže Ezzelin vévodství Florentské s Padovou i Veronou a sužoval hrozně obyvatelstvo. Když pak město Padova proti němu se vzbouřilo,

dal 10.000 občanů jeho povraždit. Nikdo se neodvážil mu odpírat. Antonín však neznal bázně lidské. Šel do Bassana, kde Ezzelin sídlil, předstoupiv před knížete, zvolal světec v posvátném rozhorlení: „Jak dlouho ještě budeš vzdorovati nebesům? Či snad myslíš, že Bůh neslyší pláče a křiku ubohého, nevinně sužovaného lidu, který na tebe pomstu svolává? Věz, budeš-li, jako až dosud, hluchým k varovnému hlasu Božímu, pak očekávej, že zhyneš smrtí všech tyranů, kteří, hledajíce svou slávu v potlačování jiných, klidili za to jen nepokoj svědomí a zoufalý konec života.“

Divoký násilník neodvážil se sáhnouti na sluhu Božího. Tiše, jako zkrocená šelma, poslouchal Ezzelin výčitky Antonínovy a sliboval polepšení, ale slibu svému nedostál.

Svatá chudoba.

Dříve, než světec opustil Bassano, podrobil ho kníže zkoušce, zdali jest skutečně tak svatým, jak se zdá. Poslal k němu na rozloučenou několik svých přátel se skvostnými dary, prose Antonína, aby je přijal na důkaz jeho přátelství. Poslové měli však přikázáno, přijme-li Antonín dary, na místě ho zabít. Než světec jim odvětil: „Pán Bůh mě chraň, abych přijal dar, jenž jest potřísněn krví nevinných; jen to vraťte svému pánu a řekněte mu, aby déle nezneužíval shovívavosti Boží, jinak se mu zle povede.“

Smrt sv. Františka.

V září r. 1225 konali bratří Menší z provincie Narbonské provinciální kapitolu, na kteréž byl náš světec jmenován představeným čili kvardiánem kláštera v městě Puy. Rok potom byla v městě Arles opět slavena provinciální kapitola. Bylo to právě 14. září, svátek „Povýšení sv. Kříže“. Představený požádal Antonína, aby shromážděným otcům kázal. Světec, milovník kříže jako jeho Otec František, s nadšením mluvil o Kristu na kříži: „Ježíš Kristus Ukřižovaný rozpíná ruce jako dvě křídla a přijímá všechny, kdo se utíkají k němu; ukrývá je do útulku svých svatých ran proti zlobě ducha pekelného a v nebi jeho svaté rány za nás orodují u Otce nebeského a žádají ne pomstu, ale slitování. O člověče, jak jsi jist, doufáš-li v Boha! Máš volný přístup k Jeho trůnu, máš Matku vedle Syna a Syna vedle Otce.“

Zatím, co Antonín tak nadšeně mluvil o lásce Ježíše Krista k nám, zjevil se mu v té chvíli sám svatý Otec František. Ruce, ozdobené svatými ranami, měl rozpjaty a udělal jemu a všem shromážděným požehnání.

Toto zjevení bylo takřka poslední „s Bohem“, jež dal sv. František svému milému synu právě v době, kdy se chystal na cestu do věčnosti.

Na kapitole v Arles měl se také obsaditi úřad kustodá (t. j. správce několika klášterů) v Ligomés. Jednohlasně zvolen byl Antonín k tomuto úřadu. Krátce potom zemřel svatý František a představení sešli se k volbě nového generála. Též sv. Antonín opustil, a to navždy, Francii.

Zásluha a trest.

V Marseilli vstoupil světec na loď, která ho měla převézt do Italie. Avšak bouře zahнала loď na pobřeží ostrova Sicilie. Tak se dostal Antonín podruhé proti své vůli do této země, kde ho kdysi s takovou přívětivostí přijali. Bez meškání odebral se do kláštera svých milých bratří v Messině, kteří ho vítali s největší radostí a pohostinností.

Jednoho dne, když kvardián na nějakou dobu odešel, byl Antonín jmenován prozatímním představeným. Vida, že bratří musí daleko chodit pro vodu, postaral se u dobrodinců kláštera o to, že jim blíže kláštera vykopali hlubokou studnu. Studna se brzo naplnila chutnou a čistou vodou.

Avšak za tento dobrý skutek musil světec trpce pykati. Když se představený vrátil, velice se rozezlič, že Antonín bratry připravil o toliké zásluhy, kterých si získati mohli, chodíce trpělivě ke vzdálenému pramenu. Za trest mu vyměřil několikadenní vězení, ano i

drsné bičování. Pln pokory přijal světec tento, jak se domníval, spravedlivý trest a bičování sobě uložené vykonal s takovou přísností, že v onom vězení, proměněném dnes v kapli, dosud ukazují na stěně stopy krve.

V Římě.

Na jaře přeplavil se Antonín do přístavu Ostie, odtud se vydal do Porciunkuly k volbě generála. Cestou zastavil se v Římě, kde ho staříčkový papež Řehoř IX. přijal s otcovskou laskavostí, vybidnuv ho, aby kázal shromážděným poutníkům.

V ustanovenou hodinu vystoupil světec na kazatelnu a počal kázati. Mluvil s takovým svatým zápalem, že poutníci, ačkoliv byli různých národností, jasně mu rozuměli.

Papež byl kázáním tak nadšen, že pojmenoval Antonína „archou obojího zákona a zbrojnící Písem svatých“.

Boje.

Generálním vikářem Menších bratří byl od r. 1211 Eliáš Kortonský. Hned po smrti sv. Františka se pokusil sbírat peníze u knížat a celého křesťanstva na vystavění nádherného klášterního chrámu. To se přičilo ideálu chudoby františkánské. Eliáš musil proto složit svůj úřad a generálem byl zvolen Jan Parenti. Avšak papeži Řehoři IX. se zalíbila myšlenka vystavěti důstojný chrám jako schránku těla

sv. Františka. Kostel byl v Assisi vystavěn. Když mělo býti tělo sv. zakladatele do chrámu přeneseno, Eliáš, který si přivlastňoval práva generála, zmocnil se svatého těla a dal svými stoupenci prohlásiti sebe za generála řádu. Pravý generál Jan Parenti chtěl již ustoupiti. Tu povstal sv. Antonín a hájil spravedlnost a ducha řádu s takovým důrazem, že stoupenci Eliášovi byli zastrašeni. Potom odešel do Říma a žádal papeže o pomoc proti Eliášovi. Papež vyšetřil věc důkladně, povolal Eliáše k sobě a prohlásil ho r. 1230 za zbavena úřadu.

Po vyřízení tohoto sporu chtěl papež podržeti Antonína v Římě, světec však nehledal vysokých hodností církevních, prosil, aby směl i nadále působiti jako chudý a pokorný kazatel ve svém řádě, ba vyžádal si propuštění i z úřadu řeholního provinciála římského, který mu byl svěřen po smrti sv. Františka.

Smrt.

Dosáhnuv, oč prosil, odebral se Antonín z Říma do samoty. Věděl, že všecka síla duše pochází z tichého rozmlouvání duše s Bohem. Avšak, když nastala doba postní 1231, horlivý kazatel nevydržel již o samotě, kázal v Padově za ohromného návalu posluchačů a s požehnaným výsledkem. Trpěl při tom mnoho, neboť pro pokročilou vodnatelnost každé slo-

vo mu působilo bolesti. Světec však nepovolil. Jen silná duše dovedla tak ovládat slabé tělo. Den co den kázal davům lidu; „Nyní je čas milosti“. Po kázání až do noci zpovídal. Byla to koruna jeho úspěchů a vrchol jeho života.

Postní kázání vyčerpala poslední sílu světce. Kdysi toužil po mučednictví. Nebylo to opravdovým mučednictvím, kázati a zpovídati za tak obtížné nemoci? Antonín i v tom ukázal svou rytířskou zmužilost, která je hlavní vlastností jeho povahy. Nešetřil svého těla. Obtíže při dýchání se stupňovaly, až se počal dusiti. Antonín sám vypravoval svým přátelům, jak jednou po těžké celodenní práci zlý duch chtěl ho zardousiti, on však ve své úzkosti volal k Panně Marii o pomoc a v té chvíli jeho světnička se naplnila nebeskou září.

Po velikonocích měl Antonín klid. Lidé pracovali na poli a světec je nechtěl vyrušovati v práci. Tu mu nabídl hrabě Tiso z vděčnosti odpočinek v Campo Sanpiero, blízko Padovy. Světec rád jeho nabídku přijal. V zahradě hraběcí stál veliký ořech se šesti mohutnými větvemi. Antonín mínil, že by tam, kde ptáčekové zpívají a si hrají, dalo se lehčeji dýchat a Tiso překvapil hosta zase tím, že mu ve větvích ořechu vystavěl besídku. Tam tedy odpočíval světec mezi svými milovanými ptáčky, věrný syn sv. Františka, který tak miloval „bratry skřivánky a sestry vlaštovky“.

V klidu a na čerstvém vzduchu se Antonín rychle zotavoval a těšil se, že brzy zase půjde kázat. Jeho přátelé: hříšníci a trpící již s toužebností na něho čekali.

Avšak jednoho dne — bylo to 13. června 1231 — Antonín omdlel, právě když seděl se svými bratřími při skrovném obědě. Položili ho na rohožku. On však cítil, že se blíží konec života a prosil, by ho dopravili do města Padovy. Bratří, aby vyhověli jeho přání, položili jej na ruční vozík a tak ho vezli — dojemný to obraz — do města. Na cestě potkali bratra františkána, který šel světce navštívit. Ten poznal, že Antonín je již v posledním tažení a navrhl, aby byl rychle přenesen do blízkého kláštera Arcella, kde žily sestry řádu sv. Kláry. Světec souhlasil.

V klášteříku se vyzpovídal a obdržel poslední pomázání. Potom začal zpívat svou oblíbenou mariánskou píseň, kterou sám složil: O gloriosa Domina (o paní přeslavná). Když ukončil, zahleděl se pln radosti k nebi, Bratří se ho tázali, co vidí — odpověděl: „Vidím svého Pána.“

Ještě se modlil kající žalmy a za této modlitby zemřel, maje 36 let svého pozemského života.

Bratří chtěli jeho smrt zatajiti, aby se ubránili návalu lidu. Avšak marně. Malé děti, běžající po ulicích, volaly: „Světec zemřel.“

světec zemřel!“ A lid v zástupech se hrnul na předměstí, aby ještě jednou spatřil tvář zesnulého a uctil jej. Málem by byl povstal krvavý boj mezi obyvateli předměstí a města o to, kde má býti světec pochován.

Konečně bylo rozhodnuto, že bude pochován ve chrámě Panny Marie v Padově, což se stalo dne 17. června. Biskup, starosta města a nepřehledné množství lidu doprovázelo rakev, kterou nesli vznešení občané. Byl to ohromný světelný průvod — obraz těch nesčíslných duší, v nichž světec svou láskou a horlivostí zase rozžal hasnoucí světlo víry a milosti.

Dne 30. května 1232, tedy ani ne celý rok po smrti, byl papežem Řehořem IX. prohlášen za svatého.

„O požehnaný jazyku.“

Po třiceti letech byla začata v Padově stavba nádherného pohrobního chrámu sv. Antonína. R. 1263 byl chrám skoro hotov. Bylo vyzdviženo tělo Antonínovo z hrobu. Z těla zbývaly jen kosti a prach; pouze jazyk zachován byl neporušený. Sv. Bonaventura, devátý generál řádu Menších bratří, zvolal: „O požehnaný jazyku, jenž vždy jsi Boha velebil a jiné učil Boha velebiti, nyní se ukázalo, jak vzácný jsi byl před Bohem!“

II. Legendy.

Čím více vyniká některý světec nad průměr lidstva, tím více obrazotvornost lidu zdobí jeho obraz legendami. Některé legendy o svatých povstaly na základě skutečných událostí, jiné vyrostly z básnické duše lidu. Chtěli bychom je zavrhnout, protože neobstojí před přísnou kritikou dějepisců? Nečiňme toho. Legendy o svatých jsou jako květinčky u cesty: sedlák jimi opovrhne jako plevelem, vnímavé srdce však vidí v nich obraz krásy Boží.

Proto podáváme zde některé legendy o sv. Antonínu, aby zbožný čtenář se těšil z jejich krásy a zároveň jako pilná včelka čerpal z nich spásitelný med duchovního poučení. —

O zázracích řekl jednou náš světec: „Bratři! moji, můžeme míti dar zázraků a přece při tom duši svou ztratiti — když totiž nezachováme při nich pokory. Zázraky nedávají nám žádné jistoty o věčném spasení; ony nám mohou sice získati vážnosti a pochvaly mezi lidmi, ale co by to člověku prospělo, kdyby byl na zemi vážen a přece jednou k věčným mukám v pekle odsouzen.“

Kázání rybnám.

Sv. Antonín kázal v městě Rimini, kde bylo mnoho kacířů, a ti ve své zatvřelosti nechtěli ho ani slyšeti. Proto svatý Antonín

jednoho dne šel z Božího vnuknutí k moři. Stojte na břehu, začal mluvit k rybám: „Ryby, slyšte slovo Boží, když lidé jím pohrdají.“ Jakmile to řekl, hned připlulo ke břehu veliké množství ryb; a všechny vystrčily hlavy z vody a dávaly pozor v náramném pokoji a pořádku, malé vpředu, velké vpozadí. A když se tak seřadily, začal jim sv. Antonín slavně kázati: „Sestřičky mé, ryby, velmi jste zavázány děkovati svému Stvořiteli, který vám dal za obydlí tak ušlechtilý živel, takže máte vody sladké a slané, jak se vám líbí, a dal vám útočiště před bouřemi, dal vám vodu jasnou a průsvitnou a v ní pokrmu dost. Když vás stvořil laskavý Bůh, požehnal vám, abyste se množily; pak, když byla potopa a všechno tvorstvo zahynulo, jedině vás Bůh zachoval bez škody. Dal vám ploutve, abyste mohly plovati, kam libo; vás vyvolil Bůh, abyste zachovaly Jonáše, proroka a po třech dnech uvrhly ho na zem zdravého a živého. Kristu daly jste peníz daně, když, jsa chudý, neměl čím platiti. Vy jste byly pokrmem věčného Krále Ježíše Krista. Pro tyto věci jste povinny chváliti Boha a dobrořečiti mu, jenž vám dal více dobrodiní, než jiným tvorům.“

Na tato slova počaly ryby otvírati ústa a ukláněti hlavy a tak chválily Boha. Zaradoval se sv. Antonín a volal velikým hlasem: „Požehnan budiž Bůh věčný, protože více ho ctí ryby, nemající rozumu, než lidé nevěřící.“ A

čím dále sv. Antonín kázal, tím více rostlo množství ryb a žádná neodcházela z místa.

K tomu divu začali se sbíhati lidé a mezi nimi i kacíři a ti, vidouce zázrak, padali svatému Antonínovi k nohám, aby mluvil i k nim. A svatý Antonín začal jim kázati o katolické víře a tak nadšeně o ní kázal, že všechny ty kacíře obrátil k pravé víře Kristově. A potom propustil ryby s požehnáním Božím a všechny odešly s veselostí a podobně odešel i lid.

Pán deště a blesků.

Zlý duch často chtěl rušiti kázání sv. Antonína. Jednou kázal světec pod širým nebem; náhle se objevily na nebi mraky a bouře se blížila. Lidé začali utíkat, avšak Antonín zvolal: „Bratří moji a sestry v Kristu, nebojte se! Zůstaňte bez bázně na svém místě a já vám slibuji jménem Božím, že vám ani bouře ani déšť neuškodí.“ A tak se stalo. Kolem nich zuřila bouře, než místo, kde oni naslouchali kázání, zůstalo před deštěm a bouří neviditelnou rukou chráněno.

Touha po slovu Božím.

Jedna zbožná paní si přála poslouchati kázání Antonínovo, než její manžel jí nedovolil. Ona však vystoupila na střechu a obrátila srdce i myšlenky v tu stranu, kde právě světec kázal. A hle, ačkoliv místo, kde sv. Antonín kázal, bylo vzdáleno na dvě hodiny, sly-

šela každé jeho slovo. Divil se manžel, co jeho paní dělá na střeše, a když mu odpověděla, že poslouchá kázání, nechtěl jí věriti; šel za ní na střechu, a hle, i on zřetelně slyšel každé slovo kazatele. Zahanben, prosil svou ženu za odpuštění a již jí nepřekážel ve zbožnosti. Ano, když manželka mu zemřela, vstoupil do řádu sv. Františka.

Odměněná ochota.

V Brives zbudoval světec chudičský klášter, kde bratři konávali svá duchovní cvičení. Jednoho dne neměli přítomní bratři ničeho k jídlu a proto poslal světec k známé dobrodítelce kláštera, by si u ní něco zeleniny vyžádal. Paní hned nařídila služce, ať jde do zahrady a natrhá bratřím zeleniny. Služka však se zdráhala, že právě prší. Tu šla hospodyně sama, a hle, ačkoli pršelo silně, ani nit na jejím oděvu nezmokla. Tak Bůh odměnil její ochotu pro zásluhy sv. Antonína.

Bílý list.

Jednoho dne po kázání, když jeden z posluchačů viděl světce vcházeť do zpovědnice, spěchal za ním a počal se mu zpovídat. Měl však takovou lítost a bolest nad svými hříchy, že nemohl ani slova promluvit. „Upokoj se, příteli,“ těšil ho svatý, „děkuj Bohu, že ti dal tak velikou lítost. Jdi domů a napiš své hříchy a potom přijď opět sem.“

Kajícník uposlechl a zanedlouho se vrátil s listem, na němž měl svědomitě napsány své viny a nepravosti. Vzlykaje, četl jeden hřích po druhém a hle! Kdykoliv nějaký hřích přečetl, ihned tento zmizel, jakoby neviditelnou rukou smazán a když byl s vyznáním hotov, držel bílý list v ruce.

„....oni Boha viděti budou.“

Jako Pán Ježíš rád přebýval v domě Lazarově v Betánii, tak dopřával hrabě Tiso svatému Antonínu přístřeší a pohostinství. Jednou, když byl světec u něho na noc a modlil se ve své světničce, viděl hrabě, jak klíčovou dírkou proniká jasná zář. Pohlédl dírkou do pokoje, aby se přesvědčil, co se tam děje. Užasl. Viděl, jak Antonín drží na svých loktech krásné, nebeskou září obklopené pacholátko a jak je vroucně líbá. Zpočátku nevěděl, odkud se toto dítě v pokoji Antonínově vzalo, než znenáhla poznal, že je to Božské dítě, které se zjevilo svému miláčkovi, by ho naplnilo nebeskou útechou za všechny jeho práce a obtíže.

Sv. Antonín však poznal, že je pozorován. I prosil ve své pokoře hostitele, aby aspoň, dokavad on živ bude, nikomu nevyprávěl, co viděl. Tiso tak učinil, avšak po smrti světce ke cti Boží oznámil, co viděl.

Síla čistoty.

Podle nejstarší legendy svatý Antonín musil si krutým bojem dobýti ctnost čistoty proti pokušením těla. Moc této ctnosti působila i na jiné.

Na svých apoštolských cestách zastavil se světec v opatství řádu sv. Benedikta v Solignaku blíže Niortu. Tu setkal se s jedním bratrem, který byl všecek sklíčen nad tím, že již po delší dobu jest trápen a pronásledován duchem nečistým, takže si již nevěděl rady. I prosil s důvěrou sv. Antonína: „Otče milý, měl bych k tobě velikou žádost. Zaměň své řeholní roucho s mým, neboť jsem jist, že tvé chudičké roucho mě zbaví mých pokušení.“

Antonín, vida ubohého, pocítil s ním upřímou soustrast a bez váhání učinil podle jeho žádosti. Jakmile roucho světce se dotklo těla mnichova, ihned cítil, že jest zbaven svých útrap. Nečistý duch pro zásluhy sv. Antonína prchl od něho zahanben a již se ke zkoušenému řeholníku nevrátil.

O zrcadlo čistoty, svatý Antoníne,
jenž jsi andělskou ctnost cudnosti
bedlivě vždy opatroval,
prosíme tebe,
abychom z lásky k svatému Dítku,
jenž jen mezi liliemi zalíbení nalézá,
každému nečistému pokušení ke hříchu

udatně odpor kladli,
čistotu duše i těla vždycky milovali.

(Novena ke cti sv. Antonína ze 17. století.)

V pravici máš lilii,
odznak nevinnosti:
Dej, ať láska k Marii
je nám hradbou ctností.

(Jan Urban, „Sv. Antonín“, 1921.)

III. Chléb sv. Antonína.

Podnět k tomuto novému způsobu úcty sv. Antonína dala obchodnice Louisa Bouffierová. Sama o tom píše: „Je tomu asi čtyři léta. Neměla jsem ještě žádné vědomosti o úctě k sv. Antonínu, leda jsem tak všeobecně slýchala, že pomáhá nalézt věci ztracené. Jednoho rána nemohla jsem otevřítí svého krámu; zámek byl polámán. Poslala jsem pro zámečníka, který celým svazkem klíčů hodinu se namáhal, aby otevřel. Nakonec pravil: „Půjdu si pro nástroje, abych dveře vypáčil, nedají-li se otevřítí.“ — Když odešel, řekla jsem si vnuknutím Božím: „Slíbíš-li sv. Antonínu něco chleba pro chudé, pomůže snad, že bude lze dveře otevřítí bez násilí.“ — V tu chvíli vrátil se zámečník se svým soudruhem. „Buďte tak dobří,“ pravila jsem k nim, „a vyhovte mé prosbě; slíbila jsem sv. Antonínu Paduánskému chléb pro chudé; zkuste ještě jednou

otevřítí dveře, než je vylomíte; snad nám světec pomůže.“

Oba souhlasili; a hle, hned první klíč, jež vrazili do polámaného zámku, otevřel dveře bez nejmenších obtíží, jakoby k nim patřil. Netřeba vám popisovati udivení všech přítomných; bylo všeobecné. Od té doby všechny mé přítelky uctívaly milého světce a všechny své potřeby mu nyní poroučíme, slibující chléb chudým. A žasneme nad milostmi, jichž se nám dostává!

Jedna z mých důvěrných přítelkyň, svědkyně těchto divů, slíbila kilo chleba po všechny dny života svého, dostane-li se jí pro jednoho člena rodiny vyhojení neduhu, který její trápil 23 let. Milost udělena ihned a neduh se již neobjevil; z vděčnosti koupila sošku sv. Antonína, a darovala mi ji. Postavili jsme sošku do temného zákoutí mého krámu. Věřil byste, důstojný otče, že celý den je temné, malé zákoutí naplněno lidmi, kteří se tam modlí s neobyčejnou zbožností? A nejen se každý modlí, ale mohlo by se říci, že každý je placen za to, aby ve známost uváděl a šířil tuto zbožnost.

Vojín, důstojník, velitel námořní, vydávaje se na dlouhou cestu, přichází se slibem pěti franků chleba pro chudé, nestane-li se mu na cestě nic zlého. Matka přichází s prosbou za uzdravení dítky neb za šťastný výsledek zkoušky. Rodina opět prosí za obrácení milé duše,

jež, umírajíc, nechce přijati kněze. Pak zase je to služka bez místa nebo dělník, hledající práci — a všechny tyto prosby doprovází slib darovati chleba, budou-li vyslyšeny.

Nuže, důstojný otče, abyste si mohl učiniti pojem o milostech, jež rozdává sv. Antonín (peníze se totiž skládají až po vyslyšení prosby), sděluji vám, že poslední měsíc bylo uloženo do skřínky 539 franků, takže jsme mohli rozdati 1300 kilogramů bílého chleba chudým; a tak jest tomu skoro každý měsíc.

Zvláště pomohl naší milé pobožnosti k velikému rozkvětu vysměvačný článek, jež uveřejnil bezbožný tisk našeho města; článek platil mně a oznamoval veřejnosti, jakou udržuji v městě pověru. Zaradovala jsem se, čtouc článek ten, neboť, co jsem tušila, stalo se: z malé nehody učinil Bůh veliký prospěch.“

V chudém krámku toulonském začal sv. Antonín rozdávati chléb chudým. Dnes toto dílo je známo na celém světě. A jako štedrost sv. Antonína, tak rostla a vzmohla se ještě víc jeho úcta.

„Sv. Antonín, chudý mnich žebravého řádu, rozdává chudým chléb hojněji, než největší boháč. Písmo sv. praví: „Bohatý a chudý potkali se spolu; stvořitel obou jest Hospodin.“ (Přís. 22, 2.) Jak často a krásně se shledávají u nohou sv. Antonína! Jeden, aby obětoval dar svůj světcí a nabyl milosti, druhý, aby přijal chléb z ruky sv. Antonína. Bohatý i chu-

dý potřebují se vzájemně; bohatec potřebuje modliteb chudáka, chudák zase almužny zámožného. A sv. Antonín dává oběma příležitost k zisku. A kdo získává víc? Častěji asi ten, kdo dává, než ten, kdo přijímá. Kdo almužnu bere, upotřebuje jí pro život časný; kdo almužnu dává, kupuje si život věčný. Slibujeť Kristus odměnu věčnou milosrdným: „Láčněl jsem a dali jste mi jísti.“ (Mat. 2, 25.) (Pryč, Sv. Antonín.)

Ještě několik příkladů:

Pán, na smrt nemocný, nechtěl se smířiti s Bohem. Jeho dcera, duše vyvolená, utíkala se ve své sklíčenosti ke sv. Antonínu. Slíbila mu chléb pro chudé, obrátí-li se otec. Příští noci prosí nemocný třesoucím se hlasem o kněze. Ihned byla splněna jeho prosba; umírající se vyzpovídal a hodinu potom vydechl svou duši. —

Volnomyšlenkář: Jednoho krásného rána oslovil pán na ulici v městě Lafayette mimojdoucí paní: „Prosím vás, odevzdejte tuto maličkost sv. Antonínovi,“ a dal jí 50 franků.

„Ale, prosím vás,“ odvětila paní, „proč to neodevzdáte sám?“

„Ne to nikdy neudělám; chci vám říci pravdu: nevěřím ve vaše svaté. Avšak slyšel jsem jednou o tom mluvíti, a tak mi napadlo, že to zkusím. Ať to je, jak to je, řekl jsem si, podaří-li se mi tato věc, daruji 50 franků. Sotva jsem to vyslovil, již se věc zdařila, jak

jsem si přál. Je to pouhá náhoda, to vím; avšak dal jsem slovo, a nechci býti věrolomným. Proto vás prosím, prokažte mi tu službu, a odevzdejte tento obnos v onom krámu. Víte, nevěřím ve vaše svaté.“

„Modlitba: „Přesvatý divotvorče, otče chudých, jenž jsi zázračně odkryl srdce lakomce, ležící mezi hromadami zlata, poněvadž se ti od Boha dostalo té veliké milosti, že jsi měl k chudým srdce soucitné; ty jenž obětuješ naše prosby Pánu Bohu, vymohl jsi nám jich vyslyšení: přijmi s vděčným srdcem dárek, jež ti obětuje ku podpoře chudých. Nechtě prospěje jim i nám. Podporuj nás všechny s obvyklou svou laskavostí v potřebách časných, ale mnohem více pečuj o naše duchovní potřeby nyní i v hodinu smrti naší. Amen.“ (Sto dní odpustků, jež mohou býti přivlastněny duším v očistci.)

IV. Z kázání sv. Antonína.

Cíl člověka.

„Dílo Páně (Is. 5), tvorstvo vede, hledíme-li na ně správně, ducha našeho k Bohu. Neboť když tolik krásy jest ve stvořeném, kolik asi je krásy ve Stvořiteli.

O duše, blažená nade všechnu blaženost, šťastná nade všechny dary štěstí, máš-li Boha!

„Měj vždy Boha v srdci!“ (Tob. 4.) Máš-li jej, co ti schází? Co může člověk ještě více mít? Hle, s ním máš všechno: máš toho, který všechno stvořil, který tebe jediný sytí, bez něhož je všechno, co jest, pouhé nic. Proto „měj Boha vždy, v srdci!“

Malý je člověk, který hledá věci pomíjející; veliký, kdo má věčné statky na mysli. Nebem jest člověk v poznání a lásce Boží; peklem v temnosti zla.

Život těla je duše, život duše je Bůh. Od něho je síla v duši: on dává poznání a vůli.

Hřích.

Protože Bůh je život duše, ten, kdo hřeší, ničí v sobě božský život. Proto je hřích smrtí, a kdykoliv člověk se rozhoduje pro hřích, volá smrt.

Jak mnozí naříkají nad tělem, když duše je opustila, a nenaříkají nad duší, když ji opustilo světlo milosti a života. Mnozí cítí hrůzu, když stojí u mrtvoly, i když člověk zemřel v milosti Boží — a necítí hrůzu, když jdou s veřejným hříšníkem, v němž jest ďábel přítomný.

Pokání.

Potřebno je vyznání hříchů. To jest brána nebeská, opravdová brána k ráji. Touto branou bývá hříšník připuštěn do náruče milosrdného Otce a obdrží políbení pokoje a smíru

od toho, který mu slibuje věčnou slávu. O, dome Boží, ó nebe, ó vyznání viny! Blahoslavený kdo vstupuje do tebe, kdo se ponizuje! O moji bratří, buďte pokorní a vstupte touto branou! Vyznejte se z viny ve všem, co je hříchem! Hled'te, nyní je čas milosti! Mnohými branami může ďábel vejít do domu svědomí, t. j. do naší duše; avšak jenom jednou branou ho můžeme vypuditi: vyznáním úst našich.

Malé je naše pokání, porovnáme-li je s hříchem, který jsme spáchali, porovnáme-li je s trestem, kterého jsme zasloužili, porovnáme-li je s námáhami, které podstupujeme pro světské cíle, porovnáme-li je s odměnou, kterou očekáváme.

Nezapomínejme: bolest lítosti je rána v srdci našem, ta potřebuje kajícího balsámu, to je naděje na milosrdenství Spasitelovo.

Podle podivuhodného plánu prozřetelnosti Boží často jest i hřích požehnáním pro člověka, neboť otcovská mírnost Boží po hříchu vede ho k pokání a nezřídka působí, že člověk dochází větší dokonalosti, než by jí byl došel bez hříchu.

Toto dílo, které Bůh nepůsobí bez nás, totiž ospravedlnění od hříchu, jest věc důležitější, než cokoliv na nebi i na zemi. Nebe a země pominou, ale toto dílo zůstane. Nebe a země jsou dílem Božím, duše v milosti je však obrazem Božím.

I když stvořil Bůh anděly, větším zdá se mi býti, proměnění hříšníka, než stvoření spravedlivých. Neboť ukazuje-li se v obojím stejná boží moc, zjevuje se při ospravedlnění hříšníka větší milosrdenství.

Modlitba v jakékoliv potřebě.

Ó dobrotivý, svatý Antoníne, jenž jsi mocným pomocníkem se ukázal ve všech nesnázích, které nás, bídné syny Eviny, v strastném údolí pozemském stihají! — Viz mne, věrného ctitele tvého, jenž v úzkosti své pomoci u tebe hledám! Svět nemá pro mne rady ni pomoci, tož rač ustrnouti se ty nade mnou, příteli můj nebeský! Ty znáš bídy a potřeby naše, slovo tvé mnoho může u Boha; rač shlédnouti útrpně na tíseň mou, slyš vzdechy a stesky mé, viz slzy a bolesti mé. Nerač dopustiti, milý sv. Antoníne, abych neslyšen odešel; rač pomoci mně bídnému, abych vděčně chváliti mohl milosrdnou dobrotu tvou a neskončené slítování Boha všemohoucího, jenž moc takovou ti udělil. Amen.

(Tato modlitba jest vyňata z knížičky: „Sv. Antonín Paduánský“, sestavil Alfons Pryč, farář v Brodku. Nákladem M. Nedomové v Olomouci)

Imprimi potest, Pragae 30. 4. 1951, P. J. Haderka C. Ss. R. Prov. Imprimatur Nr 6798, Olomouci 26. 4. 1951. Josephus Vyvlečka, Praeses a e. Consistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín, - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Těšínská 21.

Bohumil Stášek:

Krise světová.

I. „Evropa jest nemocná!“

Byl to nejpřednější státník a politik francouzský, který nedávno na schůzi Shromáždění národů v Ženevě otevřeně pravil: „Evropa jest nemocná.“ Avšak nejen Evropa, dnes celý svět je nemocen a s bolestí se musíme přiznati: Náš národ zvláště je nemocen. Nestačí však konstatovati pouze nemoc, ale povinností státníků, politiků a všech těch, kteří chtějí vésti národy a státy, jest rozpoznati, kterou nemocí jest zachvácen organismus světa a dle této nemoci přiložiti též hojící lék k ozdravení a vyléčení lidské společnosti.

Nezaměstnanost.

Nejstrašnější současnou otázkou sociální jest panující dnes hrozná nezaměstnanost. Nebudu vás unavovati podrobnými statistickými ciframi o počtu nezaměstnaných,

ale k posouzení celé hrůzy tohoto problému přece aspoň krátce chci vám uvést počet nezaměstnaných v největších státech. Tak na př. v Německu 15. září 1930 byly tři miliony osob práci hledajících, v Anglii v téže době byly napočítány dva miliony nezaměstnaných, v Itálii 342.000 nezaměstnaných, v Polsku 207 tisíc, u nás počítá se kolem 300.000 nezaměstnaných, ve Spojených státech amerických, v nichž nevede se přesné statistiky nezaměstnaných, počítají někteří až 8 milionů nezaměstnaných. Celkem počítá se na světě asi 13 milionů nezaměstnaných osob. Číslice hrozná!

Hledejme příčiny nemoci světové, abychom mohli najít prostředků k vyléčení.

Bývalý profesor na lékařské fakultě pražské Halla, říkával svým posluchačům: „Diagnosa dělá lékaře!“ Ano, jen správné rozpoznání choroby jest základem správného léčení a předepsání vhodných léků! Tak i my najdeme vhodný způsob léčení nemoci, již zachvácen jest organismus našeho národa, neučiníme-li vhodnou a správnou diagnosu.

Nadvýroba?

Krise hospodářská! Dnešní svět těžce zápasí s hospodářskou depresí, která dolehla na bedra všech národů a tísní zvláště některé z nich až k nesnesení. Z čeho vznikla hospodářská tíseň dnešní doby? Odborní znalci hospodářského života praví, že hlavní příčinou

hospodářské krise jest nadvýroba. Hospodářská a finanční sekce Společnosti národů vydala své memorandum o výrobě a obchodu za léta 1923—1928/29. V tomto memorandu se odhaduje, že obyvatelstvo světa roku 1928 bylo o 10% četnější, než roku 1913. Úhrnný počet obyvatelstva světa byl r. 1928 1.962 milionů 300.000. Naproti tomu světová výroba potravin a surovin vzrostla mnohem rychleji než obyvatelstvo. Odhaduje se, že výroba potravin a surovin byla r. 1928 o 25% vyšší než před válkou. A právě z tohoto porušeného poměru mezi přírůstkem obyvatelstva a vzrůstem světové produkce vzniká nadvýroba, jejímž následkem jest krise hospodářská. Není pochybnosti o tom, že příčin k světové krisi hospodářské jest ještě více, ale tato jest nejpodstatnější a proto bude dobře, když se na ni podíváme z hlediska křesťanského. Nadvýroba! Přátelé odpovězte sami, lze opravdu mluvit o nadvýrobě na př. obilí, když noviny denně přinášejí zprávy o milionech lidí hladových a hladovějících a když loňského a letošního roku jen v Číně pomřelo asi 6 mil. lidí smrtí hladem? Lze mluvit o nadvýrobě uhlí, když nyní v zimním čase miliony lidí nemohou si zatopit a se ohřát? Lze mluvit o nadvýrobě cukru, když na př. v našem státě, který náleží k největším vývozcům a producentům cukru, jsou celé širé kraje, jejichž obyvatelé si nemohou osladit kávu nebo

jiné jídlo cukrem a musí sladit pašerovaným cukrem? Je možno mluvit o nadprodukci textilních látek, když jsou miliony těch, kteří nemohou se řádně ošatit a nyní v zimním čase se teple obléci? A tak bychom se mohli tázati do nekonečna a poznali bychom, že dnešní hospodářskou krizi nezpůsobuje nadvýroba, ale něco zcela jiného. A co to jest?

$$1000 \times 1000 = 0.$$

Přátelé, letošního roku vyšla od našeho duchovního spisovatele Svatohora krásná kniha, nazvaná „Božetěch“. A v této knize líčí, kterak harfeník Božetěch na své pouti světem přišel do blázince a tam se setkal s podivným bláznem. Stále počítal: $1 \times 1 = 1$, $2 \times 2 = 4$ a $1000 \times 1000 = 0$. Božetěcha zajímalo, kdo by byl ten podivný blázen. Seznámil se s ním a blázen vypravoval, že jest věčný žid Ahasver. Ten žid, který na křížové cestě udeřil Krista a plivl na jeho zmučenou tvář. Tehdy obrátil k němu Kristus svou ztýranou tvář a od té doby se dal Ahasver do šíleného útěku s místa na místo. Neměl pokoje, ani klidu, štvála jej myšlenka a žádost, aby zmařil vykupitelské a spasitelské dílo Kristovo. Jak to učiniti? Po dlouhém uvažování si umínil, že nasadí páku tam, kde byla zasazena u Jidáše. Penězi chtěl zničit ovoce vykoupení Ježíše Krista. Nešlo to rychle. Teprve po několikastaleté námaze na sklonku středověku

á na začátku novověku se mu to podařilo. Až do té doby hospodářský život řídil se zásadami křesťanskými. Byl to systém vázaného hospodářství, nikoliv státními centrály, ale mravními zásadami křesťanskými. Pod trestem vyloučení z církve bylo na př. zakázáno brát úrok z půjčených peněz! Pracovalo se nikoliv, aby se hromadily kapitály, ale aby se žilo!

Nyní však nastal obrat! Hospodářský život se osvobodil od mravních pout křesťanských. Zásadou světa se stala bezohledná ziskuchtivost, touha po osvobození od svědomí a mravních zákonů. Žid zvítězil na hospodářském poli proti Kristu. Lidstvo opustilo hospodářské zásady křesťanské a hlava i srdce jeho byly zachváceny hrozným šílenstvím — materialismem. Peníze staly se heblem doby! Pro peníze lidé se vraždí, pro peníze vedou se války, pro peníze lidé jsou ochotni obětovati všechno: čest, duši, Boha, všechno.... Tak vyprávěl Ahasver a hlasitě se zasmál: Blázni jsou lidé! Nevědí, že $1 \times 1 = 1$, $2 \times 2 = 4$, ale $1000 \times 1000 = 0$. Byl to blázen? Nikoliv! Ten člověk ve svém šílenství pověděl pravdu, za níž by jej akademie věd měla zvoliti svým členem! Neboť co jest na konec ze všech těch nahromaděných milionů a celého tohoto mamonu? Nic než moře bídy, soužení a útrap! Vzpomeňme si jen na světovou válku, jež vznikla právě z tohoto šílení po mamonu

a kapitálech. Neukázala na konec i ona, že tisíckrát tisíc je nula?

Přátelé, ano, v tomto strašlivém mamonu, v tom hrozném šílenství, jež zachvátilo lid- skou společnost, jest hlavní a jediná příčina dnešní hospodářské krise. K vůli mamonu páli se pšenice a lidé trpí hladem, házejí se žoky kávy do moře a lidé se nenajedí, páli se bavlna a lidé se nemají do čeho obléci, hoří uhlí na haldách a lidé trpí mrazem a zimou. Mamon zapráhl do svého zlatého vozu celý svět, jeho práci, myšlení a dychtění, bičuje jej jako svého mezka, pohání jej k šílenému závodění. Vyčerpaný, ubitý klesá, padá, umírá, aby byl vystřídán jiným otrokem kapitalismu, mamonismu, ziskuchtivosti! Pánem světa není již člověk, jak tomu chtěl Hospodin, když při stvoření světa řekl: „Budiž pánem a nikoliv otrokem!“ Neslouží mu příroda a nepodává mu svých darů, aby jich užil k spokojenému životu, ale pánem světa jest mamon, zlato, peníze!

Militarismus.

Socialista, francouzský poslanec a před- seda zahraničního výboru francouzské sněmov- ny, Paul Boncour, v časopise „Le Journal“ uveřejnil úvahu o nejisté mezinárodní situaci. Tam píše:

„Kam spějeme? K válce! To je jasné. Jest nesmyslné popírat, že soutěž ve zbro-

žení k ní vede a stejně je nesmyslné tvrdit, že odzbrojené národy bez pastýřů a bez kontroly budou společně bečet jako beránci.“

A dále píše: „Nuže, zbrojme, není-li jiného prostředku, a začínám se obávat, že není.“

A vy se ptáte dále: A co Společnost národů? Co dělá tato instituce, jež svítila nám po světové válce jako hvězda jitřenka, že nastávají nové doby, v nichž nebude válek ani válečného krveprolévání, ale že se národové v této organizaci zastoupení o všech sporných otázkách v klidu, míru a pokoji dohodnou?

V září r. 1928 za hlaholu zvonů sešli se v nádherném sále paláce ministerstva zahraničí v Paříži zástupci 15 států, reprezentujících 500 milionů obyvatel a zlatým perem, na němž vyryta slova: „Chceš-li mír, připravuj mír!“ podepsali smlouvu, kterou se války zatracují, staví mimo zákon a vynášejí se nad nimi kletba a opovržení. K těmto 15 státům připojily se záhy téměř všechny státy na světě a tak opravdu zdálo se nám všem, že na světě přestane rozhodovati síla armád, bodáků a děl a bude platit síla práva a spravedlnosti!

Tak se zdálo! Ale skutečnost? Dopisovatel „Lidových novin“ z letošních říjnových schůzí Shromáždění národů napsal: „Nikdy se slovo válka nevyslovovalo tak často, jako nyní.“ A dopisovatel „Venkova“ ze schůzí přípravného výboru konference pro odzbrojení napsal: „Sedí-li člověk v zasedací síni skleněného

sálu a poslouchá více méně skvělé a moudré řeči po celé hodiny, nakonec se neubrání dojmu, že někde uniká plyn a že by bylo třeba vyvětrat vzduch.“ Tak posuzují situaci ti, kteří mohou si získati informace přímo v Ženevě.

136 miliard!

Sekretariát Svazu národů vydal na rok 1929—30 vojenskou ročenku, v níž podává se přehled o síle jak pozemního, tak námořního a leteckého vojska, jakož i o nákladech vydaných jednotlivými státy na brannou moc. Podle této ročenky jest v Evropě s jejími koloniemi 3,906.900 mužů ve zbrani a vydržování a výzbroj tohoto stavu vyžaduje celkem 90.4 miliard Kč. Na celém světě jest asi 6 a půl milionu mužů ve zbrani a na jejich vydržování a výzbroj je třeba 136 miliard Kč.

136 miliard Kč! Tolik vydá svět na neproduktivní účely, z nichž lidská společnost nemá nic užitečného, naopak zhoubu, zkázu a smrt. A přece, co za 136 miliard ročně dalo by se udělati dobrého a užitečného pro svět, národy a státy, jaké požehnání by spočinulo na lidské společnosti, jaký pokrok a rozvoj by vzešel z těchto ohromných prostředků finančních, kdyby byly vydány nikoliv ke zhoubě lidstva, ale k jeho prospěchu, štěstí a budoucnosti! A kolik utrpení za 136 miliard ročně dalo by se zmírniti, kolik vzdechů utišiti, kolik slzí usušiti! Opravdu hvězda štěstí a po-

žehnání by zářila uštvanému světu, kdyby sjednotil se na myšlence odzbrojení, pokoje a míru.

Hlas 500 k smrti odsouzených!

Nedávno konstatovaly naše noviny, že od převratu bylo v našem státě vydáno již přes 500 rozsudků smrti. To jest zarážející číslo! Rozsudek smrti vydá se jen na spáchaný nejtěžší zločin, úkladnou vraždu. A není vám jistě třeba vykládati, že toho úkladného vraždění a krveprolévání jest již trochu mnoho! Zločiny, které se jindy nespáchaly za celá desítiletí, jsou dnes na denním pořádku. A co při tom zvláště zaráží, toť jest ten hrozný cynismus a přímá zvířecost tak mnohých zločinů. Pravím zvířecost, ačkoliv některé ty zločiny jsou tak rafinované, pusté a hrozné, že jich ani zvířecými nazvati nelze, poněvadž ani to zvíře by něco tak špatného, zvrhlého a hrozného nedokázalo. Mám vám připomenouti některé případy z nejnovější kroniky zločinů a vražd, abyste pochopili, jak těžká mravní krise leží na našem národě?

Stalo se to v poslední době v jedné vesnici (Petrovice) u Rakovníka! Zedník Pittermann, člověk se zdravým rozumem, zavraždil čtyři své děti, malá batolátka, a když byly mrtvé, dovlekl k mrtvolám jejich svou ženu a šest hodin ji mučil nad mrtvými tělíčky svých dětí. Teprve, když zahlédl přicházeti četníky, vpá-

lil ženě smrtící ránu do hlavy. To jest, přátelé, obrázek tak nelidské krutosti, že se vymyká všem představám o tom, jaké strašlivé zlo může se zroditi v lidské duši. Není větší ukrutnosti, než pobíti své vlastní děti, a není větších muk a útrap, které by matka mohla vytrpět, nežli právě ty, které tento bezcitný vrah připravil své ženě.

Nebo jiný obrázek: Manželé vlákají řezníka do své domácnosti, zde jej ubijí a v pravém slova smyslu jako dobytče na porážce na kusy rozsekají. Kostí přerážejí, údy rozsekají a pak část po části naházejí do řeky. To jest již něco tak strašného, že jistě ani vy, staří a života zkušeni lidé, nic podobného za celý svůj dlouhý život nepamatujete.

Není to hrozné? V posledních letech není týdne, ba, co dím, snad ani dne, aby noviny nepřinášely zprávy o nějakém zločinu, při němž vždy tryská proud nejvzácnější šťávy, jakou země má, lidské krve... Pro Boha, toť jest zrovna makavý důkaz, že není všechno v pořádku, že něco schází, chybí. Co to jest?

100.855!

Nejhroznější choroba pro národní a státní život jest rozklad rodiny! Víím, že se o této neobyčejně těžké a osudné otázce mnoho mluví a píše, čtete o ní nejen v časopisech katolických, ale již i v pokrokových, ale přece jest stále málo těch, kteří by si plně uvědomili,

jak daleko již tato rakovina na těle našeho národa pokročila a jaké záhubné a osudné následky bude mít pro budoucnost a štěstí našeho československého národa! Aby se nezdálo, že snad líčím poměry černěji, než ve skutečnosti jsou, chci o této věci uvést opět čísla našeho státního statistického úřadu, čísla, jež mluví suchou, ale pravdivou řečí!

Bylo to loňského roku v září, kdy náš státní úřad statistický vydal přehled rozvodů, rozluk a prohlášení neplatnosti manželství v naší republice za rok 1929 s přehledem rozvodů a rozluk za minulých deset let od roku 1920. Dle této statistiky v celé republice Československé bylo v r. 1929 10.278 rozvodů a rozluk manželských. Ubývá anebo přibývá u nás těchto nešťastných manželství? Letmý pohled do statistiky nás poučuje, že, bohužel, této hrozné choroby přibývá a že stává se pravou epidemií v našem národním životě. V prvních letech po usnesení rozlukového zákona byl počet rozluk a rozvodů neobyčejně velký a to v roce 1921 11.100 a v r. 1922 10.999. Tehdy přívrženci a propagátoři rozlukového zákona hlásali, že tento počet jest proto tak veliký, že se zákonem upravují všechna ta nešťastná manželství, vzniklá během předšlých desetiletí a zvláště v době válečné, ale časem prý klesne. Opravdu jsme tak očekávali, vždyť někteří manželé již po desetiletí žili od sebe odloučení, aniž by mohli býti rozvedeni.

Ale skutečnost se ukázala jiná! Během dalších let počet rozvrácených manželství nijak neklesal, ale naopak, vzhledem k tomu, že šlo o nové případy a nikoliv o ony z předešlých let a dob, ještě tento počet vzrůstal. V letech 1923 až 1927 pohyboval se kolem 9.800 případů, loňského roku pak stoupl na 10.278, tedy dostoupil čísla prvních let poválečných, kdy byl rozlukový zákon zaveden. Potvrdily se tedy obavy těch, kteří varovali a zapřísahali zákonodárce, aby nezaváděli rozluku manželství, poněvadž tím nejen se umožní lehkomyšlné uzavírání sňatků, ale otevře se také branka všem těm, kteří z nízkých a nečestných důvodů budou se snažiti opustiti své rodiny, své děti a krb rodinný. Bohužel, tyto obavy se splnily do poslední písmenky! V Československu se rozvádí a rozlučuje ročně 10.000 manželství. Každé čtrnácté manželství jest rozvráceno. Za deset let v naší Československé republice provedeno bylo manželských rozvodů a rozluk celkem 100.855!

100.855! Toť ohromující číslo! Číslo, které nutí, aby si každý přítel našeho národa řekl: Probůh, kam spějeme? Kde skončí a kam zavede tento rozvrat rodinného života náš národ a náš mladý stát? Neboť není o tom pochyby, že rozvrácené krby rodinné musí ohroziti budoucnost našeho státu. Spisovatel John Ruskin napsal: „Osudy národů nerozhodují bitvy, ale domácnosti.“ A pravdu napsal tento

myslitel, neboť rodina, toť základní buňka, základní jednotka národa. Jsou-li tyto jednotky shnilé, potom jest shnilým i jejich součet, t. j. celý národ, jsou-li zdravé, potom jest také zdravý celý národ.

A zvláště jde o dorost, vycházející z těchto rodin! Týž spisovatel Ruskin dále pravil: „Ty ctnosti nebo nepravosti, které z domácnosti vycházejí do světa, ty vytvářejí buď pokolení tělesně neb duševně zdravá nebo pokolení, odsouzená k záhubě.“ Jaké bude pokolení, vycházející z našich rodin, v takovém množství rozvrácených a nešťastných? Bude to pokolení tělesně neb duševně zdravé, nebo pokolení odsouzené k záhubě? Na tuto otázku stačí opět odpověď našeho státního úřadu statistického! Ten konstatoval, že pouze r. 1929 přišlo rozlukou a rozvodem buď o oba rodiče, nebo o matku nebo o otce 8.200 dětí! Dovedete si představití tu armádu anebo ten průvod, v němž by kráčelo 8.200 dětí a naříkalo: „Nemáme maminku“, nebo: „Ztratili jsme tatíčka!“?

A jaký by to byl průvod všech těch statisíců dětí, které od převratu pozbyly rodinného krbu, ztratily štěstí vyrůstati v teplé domácnosti, zahříváné láskou a péčí starostlivého otce a dobré matky. A jak a kde končívají tyto děti? Nedávno bylo konstatováno ze soudních kruhů, že největší procento mladistvých zločinců jest z dětí rozvedených a rozvrácených manželství. Dokonce navrhují mnozí, aby

se zřídil výchovavací ústav, do něhož by poručenské soudy posílaly takové nešťastné děti, jejichž rodiče se rozvádějí! Pomůže to? Sotva! Děti, kterým nedostane se péče a lásky otce a matky a jejich výchování, budou velikým mravním nebezpečím pro náš stát! Neštěstím celého národa! A proto právem řekl člověk pokrokový, učenec, přírodopisec prof. Mareš, o významu manželství pro národ tato krásná a výstižná slova: „Nepřítelem vlasti a národa jest, kdo by připouštěl znesvěcení manželství. A národ, jenž by vůbec připouštěl, aby mravní zákon byl nahrazován zákonem občanským, připravoval by svou mravní smrt.“

Připravoval by svou smrt! Není to nadřádko? Není! Příklady potvrzují úplně tato slova! Otevřte jen dějiny a ty vám budou na mnohých svých stránkách vyprávěti, že rozvrat manželství zahubil celé velké a silné národy. Tak na příklad římský spisovatel Horac napsal slova, která jako by byla vystřižena z poměrů naší doby: „Rozvrat manželství hubí stát i národ.“ Také v římském státě rozvody byly tak snadné, že povzbuzovaly ženy i muže, aby lehkomyšlně uzavírali a rušili sňatky. Rozvedená žena provdává se znova za dva dni po rozvodu. Seneca praví, že mnoho žen počítá léta nikoliv podle konsulů, nýbrž podle mužů, za něž byly provdány. Juvenal se vysmívá ženám, jež se rozvádějí dříve, nežli uvadly zelené ratolesti, jež zdobily dům při jejich první

svatbě. V pěti letech vystřídala Římanka osm mužů. Jsou snad to pouhé žerty, ale skutečnost musí být velmi žalostná, mohl-li se jich spisovatel odvážiti. A následky? Co nedokázal žádný nepřítel, dokázal rozvrat manželského života — římský národ zahynul!

Probůh, mělo by i o našem národě platiti: Co nedokázal žádný nepřítel, co nedokázalo Rakousko za tři sta let, co nedokázali všichni jeho nepřátelé po celých tisíc let, to by dokázal rozvrat manželského života?

II. Záchrana.

Jen pustiti žilou?

Bohužel, mnozí ti lékaři nemocného světa podobají se onomu starému ranhojiči, o němž vyprávěl zvěčnělý dnes již farář dr. Horský. Ranhojič byl hluchý, ale, přišel-li k němu pacient, proklepával jej tak důkladně, jakoby nejlépe slyšel. Nakonec pak znívala jeho diagnosa: „Máte katar žaludku a jest vám třeba pustiti žilou!“

Takovou diagnosu i recept pro churavící lidskou společnost slyšíme namnoze i dnes od různých těch odborníků, kteří se nabízejí za lékaře nemocného světa. Prý stůně katarrem a jest mu třeba pustiti žilou! Jeho nemoc prý jest žaludeční, pochází od žaludku, který churaví a stůně, poněvadž není uspokojen a je

hladový. Zkrátka dle mínění mnohých bída a choroba dnešního světa pochází z neutěšených poměrů hmotných, z nedostatku a materiálních starostí. Jak jest třeba tuto chorobu léčiti? Jest prý třeba lidstvu pustiti žilou! Tuto radu slyší nejraději naši bolševici, kteří na každou sociální chorobu mají jen jediný recept: pustiti žilou, provésti revoluci, převrat, při němž teče krev, střílí se a vraždí, krade a drancuje a všechno to, co dosud lidem bylo svatým: náboženství, národ, rodina, umění, věda, to všechno se ničí a v prach šlape. Vyléčí se tím choroby světa? Stane se svět šťastnějším?

Kde nalezne člověk štěstí?

Byl by na světě ráj a nebe, jak se říká, kdyby lidé neměli hmotných starostí, co dají zítra dětem jísti, kdyby každý měl zabezpečenu práci a chléb, tyto podmínky spokojeného života? Dříve, než na tuto otázku odpovím, dovolu, bych vzpomněl románu, který před nějakým časem napsal socialista Emil Vachek a který nese název: „Pán světa“. Co jest obsahem toho románu? Po hrozných bojích a útrapách lidstva stává se pánem světa berlínský žid Beer, geniální stařec, který dává světu podivuhodnou hospodářskou organizaci, jež každému zabezpečuje život, prostý bídy a hmotných starostí. Uštván starostmi, utíká z Berlína; setkává se v cizím městě s pouliční

ženštinou, dává se s ní do hovoru a mezi jiným se jí táže: „Myslíš, že jsou lidé spokojení?“ A ona odpovídá: „Mají se dobře, ale nejsou spokojeni. Jsou popelaví v tvářích, jsou mdlí a především jsou nespokojeni. Jsou jako omáčka bez koření.“ Beer se dutě zasmál a řekl: „Ale to jest přece nesmysl. Má-li se někdo dobře, může se cítit přece spokojen, ne?“ „Nerozumím tomu dobře,“ pravila ženština, „ale myslím, že je něco žere. Má matka říká, že dříve byli lidé zcela jiní. Veselejší, zvědavější, čilejší... Měli tu a tam hlad a nikdy neměli tak pohodlných bytů, tolik milých strojků v domácnosti a takovou jistotu v budoucnosti, jako teď: ale snad právě ta nejistota a to zápasení je činilo čilými a šťastnými. Matka říká, že tehdy řídil lidi Bůh, kdežto nyní jakýsi žid z Berlína.“

Hle, zde to máte z pera socialistova vyličeno, že i kdybyste nakrásně všechny lidské žaludky uspokojili, neudělali byste přece lidi spokojenými. Ale snad řeknete: To je román! Fantasie! Nuže, potom bych vám rád přečetl něco ze skutečnosti a to ze skutečnosti posledních měsíců. V časopise „Zlín“, orgánu známého průmyslníka a průmyslového organisátora Bati, před nějakým časem byl otištěn článkuček časopisu „A-Zet“, v němž zpravodaj tohoto listu uveřejnil rozmluvu s jedním zaměstnancem Baťových závodů. Onen zaměstnanec pravil:

„Příteli, všechno je tu krásné, žijeme dobře, lacino, v blahobytu, ale leží na nás tíseň. Dokud tady nejste, myslíte si, jak byste se uplatnil, co všechno dělal a jak rád, ale když potom jste osm hodin denně v Baťově fabrice, jíte Baťův tříkorunový oběd na Baťově talíři a s příborem, na němž je vyraženo „Baťa“, když se díváte na Tom Mixe s Baťovy židle v Baťovém biografu a večer sednete si s milou na Baťovu lavičku a ryjete srdce na Baťovy lavičky v parku, který daroval městu Baťa, když ulehnete v Baťově domě a zabalíte se do Baťovy přikrývky — příteli, není vám dobře. Mluvil jsem s kolika kamarády, kteří tu jsou i kteří tady byli a všichni jsme měli stejný pocit smutku a nespokojenosti. Ta přemíra Baťova blahobytu je snad jediné, co není ve Zlíně v pořádku.“

Tak časopis „A-Zet“. Přátelé, není to totéž, co napsal Vachek ve svém románu? Zde i tam stejná příčina nespokojenosti: Přemíra blahobytu a spokojenosti! Není to markantní doklad a důkaz k mému tvrzení, že hmotná bída není jediným zdrojem nespokojenosti? Nedokazuje to, že i kdybyste všechny žaludky nakrásně uspokojili, neuspokojíte srdce lidí? A není to důkazem, že svět nestůně na katar žaludku, ale nějakou jinou nemocí? A kterou?

Kde je chyba?

Přišel člověk do hodinářského krámu, přinesl v ruce kyvadlo a žádal hodináře: „Prosím vás, spravte mně to kyvadlo.“ — „Kyvadlo? A kde máte hodiny?“ táže se hodinář. A člověk odpovídá: „Ale ty jsou v pořádku, jen to kyvadlo se pořád zastavuje.“

Přátelé, ten člověk myslil, že hodiny půjdou, když se spraví kyvadlo a že příčina, proč hodiny nejdu, je v kyvadle. A právě tak soudí všichni ti naši státníci, diplomaté a politikové! Všemi těmi pakty, konvencemi a ujednáními spravují kyvadlo, ale hodiny stále nejdu. Proč? Poněvadž chyba není v kyvadle, ale v hodinách. Oni nechápou, že kyvadlo světa se zastavuje proto, poněvadž chyba jest v hodinách, chyba je v základě, chyba je v celém systému dnešní lidské společnosti, v celém světovém názoru dnešního lidstva.

Jsme zpátečníci!

Je dvojí pokrok. Je pokrok k životu a je pokrok k smrti. Je pokrok na pravé cestě, a ten vede k životu, je pokrok na bludné cestě, a ten vede k záhubě. Náš moderní pokrok: pryč od Boha, zavedl národ i lidstvo celé na okraj propasti. Budeme dál pokračovat na této cestě? Zadržme! Každý, kdo smýšlí upřímně s národem a lidstvem, nechť s námi volá výstražně:

Zpět!!

Zpět k věčným zákonům mravnosti,
zpět k světlu pravé víry,
zpět ke Kristu a jeho zásadám,
zpět k pramenům síly!

Toto naše zpátečnictví je jediný pravý pokrok!

Potřebujeme diktátora!

Do časopisu „Masarykův lid“ napsal před časem prostý dělník článek o potřebě náboženství a mezi jiným napsal také tato krásná slova: „Svět se obejde bez Nietzscheho, Schopenhauera, Voltaira, Marxe, Lenina, ale neobejde se bez Krista!“ Ano, přátelé, svět se neobejde bez Krista! Svět touží po diktátoru a tím diktátorem, který by zklamané a zoufalé lidstvo zachránil, povznesl a potěšil, může býti a musí býti jedině náš Ježíš Kristus! Svět potřebuje diktaturu, která by zavedla pořádek a kázeň v lidské společnosti a v národech a tou diktaturou jedině může a musí býti diktatura mravních zásad křesťanských! Kdyby tato diktatura byla zavedena, potom nebylo by možno, aby ve státech vládla nepoctivost, korupce a — odpusťte mi to slovo — zlodějství, kterým z peněz občanstva obohacují se jednotlivci. Chudáci, kteří přišli do veřejného života chudí a bez majetku, dnes

jsou milionáři, akcionáři, fabrikanty, velko-
statkáři a majiteli nádherných vil, hradů a
zámků! To všechno nebylo by možno, poně-
vadž by panovala diktatura Božího přikázání:
„Nepokradeš!“ Kdyby panovala diktatura
Kristova, potom nebylo by možno, aby za dva-
náct let po světové válce, nad níž svět zlo-
činnější a hroznější nepoznal, připravovaly se
nové války, krveprolévání a jatky národů, po-
něvadž by platilo přikázání: „Nezabiješ!“
Kdyby zavedena byla diktatura mravních zá-
sad křesťanských, potom nebylo by možno,
aby na příklad v našem národě tak lehkomysl-
ným způsobem rozvracel se základ národa,
státu, jeho budoucnost a velikost, rodina, po-
něvadž by platil zákon Kristův: „Co Bůh
spojil, toho člověk nerozlučuj!“ A
kdyby zvítězila diktatura Božího přikázání,
potom nebylo by možno, aby v našich ško-
lách moderní Herodesové ničili duše dětí, za-
sávali do nich nelásku a nenávist ke Kristu,
jeho kříži a učení, poněvadž by platilo sladké
slovo Kristovo k dětem: „Nechte maličkých
přijíti ke mně a nebraňte jim, poněvadž tak-
ových jest království nebeské!“ Kdyby kralo-
vala a vládla diktatura Ježíše Krista, potom
lid by byl spokojený a šťastný, jak může člo-
věk býti šťastný v tomto slzavém údolí, poně-
vadž — a všichni to ze zkušenosti víme! —
každému životem uštvanému nejlépe jest v ná-
ručí Kristově, který všechny soužené, nešťast-

né a zoufalé k sobě volá a zve: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím!“

Mír Kristův.

Kristus přinesl na svět zásadu a zákon lásky, když pravil: „Milovati budeš Pána Boha svého. To jest největší a první přikázání. Druhé pak jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Kristus učinil středem lidského života lásku. Moderní názor světový učinil středem života hmotu, boj a násilí! V tom jest ten základní a zásadní rozdíl mezi životním názorem křesťanským a životním názorem moderním, že tam jest středem a smyslem života láska, zde jest středem a smyslem života boj, násilí, nenávisť. Moderní doba opustila křesťanství s jeho zásadami lásky, milosrdenství a odpuštění a vrátila se k starému, pohanskému názoru o nadvládě hmotné, materiální síly. Materialismus zvítězil a opanoval svět!

A následky? Jsou věru hrozné! Na poli národohospodářském materialismus nám zploдил násilí a bezohlednost kapitalismu, na poli sociálním nenávistný třídní boj a zápas proletariátu s kapitalismem, na poli politickém nám materialismus zrodil ve svých důsledcích strašlivý imperialismus, a na poli kulturním moderní materialistická kultura techniky rve pracujícímu člověku sousto od úst. Vyvrcholení pak

tohoto směru násilí a hmoty nastalo ve světové válce, v té válce, v níž odehrával se strašlivý zápas o moc a panství nad světem, o vládu násilí, hmoty a síly nad právem, spravedlností a mravností! Ten bude pánem světa, kdo bude mít více vojska, více kanonů, bodáků, bomb a ekrasitu!

Jak malicherní, neprozíraví a přímo směšní jste vy všichni, kteří pracujete, namáháte se a pídíte se po světovém míru a při tom necháváte národy ve strašlivém bludu pohanického materialismu! Jak politováníhodní jste ve své snaze a úsilí dáti lidstvu mír a pokoj a při tom dáváte přednost pohanství a jeho násilí před křesťanstvím a jeho láskou a pokojem! Marná jest vaše práce, marné jest vaše úsilí, marné všechny vaše snahy, ve světě nebude dříve pokoje a míru, dokud bude panovati světový názor pohanický a dokud nevíťezí v něm ideály křesťanské, ideály lásky a pokoje, ideály Ježíše Krista! Jen tehdy, až svět navrátí a sejde se u nohou Ježíše Krista, zavládne v něm to, po čem svět tak dychtí a horečně touží: mír, pokoj a láska!

V průsmyku strmých a nebetyčných velehor Kordillierských, kde stýkají se hranice Chile a Argentiny, stojí obrovská socha Kristova, ulitá z bronzoviny starých děl. Co znamená ta socha? Kdo ji postavil na těchto divoce romantických místech? Čtete slova, jež jsou vyryta na podstavci sochy! Co praví?

„Dříve se tyto hory rozpadnou v prach, než národové Argentiny a Chile poruší mír, k němuž se zavázali u nohou Spasitelových!“

Mír, k němuž se zavázali u nohou Spasitelových! Přátelé, věřím, že jedině u nohou Spasitelových mohou národové dosáhnouti míru! Věřím, že jedině myšlenkovým a mravním návratem národů ke Kristu svět nalezne svůj pokoj a mír!

Labyrint světa a ráj srdce.

Před patnácti sty lety žil muž, jeho srdce nebylo možno uspokojiti. Cílem, za kterým se hnál a o kterém se domníval, že mu přinese štěstí a spokojenost, byl požitek a sláva. K dosažení tohoto cíle pracoval dnem i nocí neúporně, vytrvale. Ale všechno marné! Spokojenosti, klidu a pokoje srdce jeho nedosáhlo. Jaký div, že se srdce jeho stalo nemocným a churavým právě tak, jako jest nemocným srdce dnešního člověka. A hle, pojednou se to srdce uzdravilo! Kdo je vyléčil? Ten muž to pověděl těmito slovy: „Srdce mé nemělo pokoje, dokud nespočinulo v Tobě, Bože.“ Kdo je ten muž? Svatý Augustin.

Přátelé, rozumíte, proč jsem vám připomněl historii tohoto velikého, ano, jednoho z největších mužů a geniů celého světa a všech dob, sv. Augustina? Srdce lidské neuspokojíte ani blahobytem, ani bohatstvím, ani slá-

vou, ani krásou! Bude věčně nespokojené, nemocné, umdlené! Kdo je uspokojí? Kdo je vyléčí a uzdraví? Přátelé, právě tak, jako u sv. Augustina a u tisíců a milionů jiných srdcí jedině — Ježíš Kristus! Krásně to pověděl i náš český J. A. Komenský, který končí svůj „Labyrint světa a ráj srdce“ skoro slovy velikého Augustina: „Běda duším nesmyslným, kteréž od Tebe odcházejí, domnívajíce se moci najítí pokoj, ježto ho kromě Tebe ani nebe ani země ani propast nemá, protože v Tobě samém jest odpočinutí věčné. Srdce naše neuspokojené jest, dokud se koli neustanoví v Tobě.“

A proto, není jiné cesty a není jiné možnosti, chcete-li opravdu vyléčiti chorobu dnešní lidské společnosti, krisi, ve které se svět nalézá, vraťte světu víru! Krise lidské společnosti jest krisí mravní, a jen nápravou mravního života jest možno lidstvo učiniti opět spokojeným, šťastným a pokojným. To není jen můj názor, ale názor všech těch, které jmenujete vůdci lidu. Takovým je na příklad slavný básník Viktor Hugo. A co ten napsal? „Nemyslete, že učiníte lidstvo šťastnějším, neučiníte-li ho dříve mravně lepším.“ A uvedu ještě názor jiného takového vůdce a myslitele. Jest jím náš president Masaryk. Ten napsal v „Sociální otázce“: „Otázka sociální jest otázkou mravní.“

Začněme u sebe!

Chceme-li obródití svět křesťanstvím a vírou, chceme-li pracovati k návratu lidské společnosti a zvláště našeho národa k Ježíši Kristu, potom jest přední naší povinností, abychom především obrozovali se be duchem, vírou a náboženstvím Ježíše Krista. Zmínil jsem se již na jiném místě o knize našeho duchovního spisovatele Svatohora „Božečech“. Ve druhém díle této knihy, nazvaném „Očistec“, spisovatel líčí, kterak harfeník vypravuje, že k vůli tomu dostal se do očistce, že provedl jedno bláznovství: Chodě po světě s harfou, stále opravoval a převracel jiné, na sebe však zapomněl. Hrál jiným a ne sobě! Teprve, když byl vyzkoušen jako zlato na zkušebním kameni smrti, poznal své bláznovství. Tehdy se mu teprve zjevilo jako vycházející slunce slovo Kristovo: „Co je platno člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu utrpěl!“

Ano, co jest platno, kdybychom ke Kristu celý svět obrátili, ale sami byli ztraceni! Jaká nesmyslnost začínat od ostatních, když nejpřirozenější začátek jest začínati od sebe sama! Řeknu vám přímo a otevřeně: O, to není pravá cesta opraviti svět a získati jej Kristu, ale pravá cesta jest začítí sám od sebe, sebe získati Kristu, sebe obroditi vírou křesťanskou,

**sebe, své srdce, svou duši v pravém slova
smyslu pokřestaniti!**

Co bude tedy naším prvním úkolem ve vykonávání našeho křesťanského programu? Vrátili sebe, své srdce, svou duši, svou mysl, sebe sama celého úplně a naprosto Ježíši Kristu! Chceme, aby svět byl svatý, nuže, buďme svatí! Chceme, aby svět byl čistý, nuže, buďme čistí! Chceme, aby svět byl milosrdný, nuže, buďme milosrdní! Chceme, aby svět byl pokojný, nuže, buďme pokojní! Chceme, aby svět byl mravný, nuže, buďme i my celým srdcem i životem Kristovi!

Lék duše.

Jak se uchrániti před nákazou světa, ve kterém žijeme a s nímž se stále stýkáme? Lékaři předpisují lék, který chrání člověka, zraní-li se, aby rána jeho se neinfikovala, neznečistila a nenastala otrava krve. Také my, katoličtí křesťané, máme podobný lék, který uchrání naši duši před infekcí jedů a nakažlivin moderní doby. Který jest to lék? Přátelé, znáte dobře všichni tento lék! Proudí ve svatostánku našich chrámů, lék, o němž řekl Kristus Pán: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější.“ Nuže, abychom uprostřed zkaženého a nekřesťanského světa zůstali křesťany, spějme ke svatostánku! Toť program a nejpřednější povinnost nás, katolických křesťanů!

Pokatoličtění katolíků.

Co dělati? Založit ruce a vymluviti se: My to nepředěláme! Anebo říci: Ale my to již nějak doklepeme a po nás ať přijde popotopa! Nebo konečně zaujmouti to nejpohodlnější stanovisko, jaké zaujal farizeus v chrámě a děkovati Bohu: „Děkuji Ti, Pane Bože, že nejsem jako jiní lidé.“

Nic z toho! My, katoličtí křesťané, kteří chceme, aby nám příslušel ten čestný název uvědomělých katolíků, nemůžeme a nesmíme říci s Kainem: „Co pak já jsem hlídačem svého bratra?“, ale na volání Hospodinovo: „Kde jest tvůj bratr?“, musíme jíti a hledati své bratry a sestry, přiváděti je k Pánu Bohu, přiváděti je k Ježíši Kristu, vraceti je živé, opravdové, radostné víře a přesvědčení, jež tak krásně jest vyjádřeno v naší staročeské písni: „Kristus jest naše naděje, nikdo jiný neprospěje!“

Co bude tedy dalším naším programem? Naším programem vedle posvěcování sebe samých bude pokatoličtění katolíků! Apoštoly se musíme státi! Všichni uvědomělí katolíci musí se státi členy velikého apoštolátu, veliké katolické akce, jejímž programem a cílem bude: pracovati a usilovati všemi možnými cestami a prostředky k tomu, aby z katolíků matrikových stali se katolíci uvědomělí, čili rozvinouti tu největší a nejobětavější činnost pro pokatoličtění našich katolíků!

Lid, který zná Boha, zvítězí a zmužile si povede!

Prorok Daniel prožil se svým lidem těžkou dobu. Jsou to dnové zmatků a převratů, kdy se láme v bouřích bojů celá východní vzdělanost, kdy padá království za královstvím a kdy i lid israelský jest v těchto bouřích rozptýlen a ztrácí se mezi národy světa. A tu prorok hledá cestu k záchraně a sebezachování israelského národa, pouto, které by jej uchránilo před rozprášením a rozkladem. Prorok Daniel přemýšlí, zkoumá dějiny a zkušenosti národů a států a nakonec přichází k poznání, že ani veliký počet obyvatelů, ani moudrá politika, ani bohatství, ani válečná sláva nezaručí národu budoucnost, ale že tak musí učiniti jedině mravní hodnota národa, jeho víra, zbožnost a náboženství. A proto s prorockou určitostí praví: „Lid pak, kterýž zná Boha svého, obdrží a učiní,“ to jest podle vykladatelů Pisma svatého „zvítězí a zmužile si povede“. (Daniel 11, 32.) Ano, jedině národ, kterýž zná Boha svého, národ věřící, zvítězí a zmužile si povede ve všech okolnostech a strastech života! V největších bouřích a zmatcích světa bude a zůstane vítězem!

Co na místo Boha?

Bylo to dne 7. listopadu 1793, kdy celá Paříž byla na nohou. Ohromné zástupy obklopovaly konvent, sněmovnu francouzskou,

Co se tam dělo? Byl právě přijat zákon, že Bůh jest sesazen a na místo jeho se dosazuje rozum. Katolická bohoslužba se zrušuje a na místo ní se zavádí kult „uctívání rozumu“. To bylo 7. listopadu 1793. Ale již za půl roku, 7. května 1794, konvent přijal nový zákon, dle něhož víra v Boha jest prohlášena za závaznou pro všechny občany republiky! To se nestalo nějakým politickým převratem, ale převratem ve zkušenostech, že bez Boha nelze národ řídit. Celé knihy daly by se psáti o tom, co se stalo za toho půl roku, kdy Bůh byl v republice francouzské sesazen. Jakýsi Hébert v této době dokonce navrhl, aby všechny věže byly zbořeny, poněvadž prý se vypínají nad ostatní stavby, což prý je proti zásadám rovnoprávnosti. Byl to hrozný stav, takže sám starý revolucionář Gobard potřásal šedivou hlavou a bez bázně, třeba jej to stálo život, prohlásil: „To, co provádíte, nesvědčí o rozumu, ale o šílenství!“ A po všech těch zkušenostech, k jakému názoru dospěl o funkci náboženství při řízení států a národů předseda francouzské republiky Thiers? Pravil: „Kdybych měl v rukou svých pravdu víry, rozlil bych ji po celé své vlasti. Mně aspoň je věřící národ tisíckrát milejší, než nevěřící. Věřící národ má více nadšení a odvahy, když se jedná o ideální statky a hájení vlastní velikosti.“

A tento názor jest zcela správný! Jest zajímavé, že ve všech státech v té době, kdy

obyvatelstvo se zbavuje víry, dostavuje se sociální a kulturní rozklad. To přiznává celá řada badatelů, nejnověji Spengler. To jest zcela přirozený zjev, poněvadž s úpadkem víry upadá i idealismus a dostavuje se materialismus a mravní korupce. Znamení dermatolog prof. Šamberger ve své přednášce středoškolským učitelům krásně řekl: „Lidstvo bude vždy potřebovati Boha, nemá-li ho, postaví na trůn zlaté tele a nevěstku.“ (Přírodní filosofie II, 61.)

Závěr.

Každý, kdo upřímně a opravdově touží po tom, aby vlast naše byla šťastným a kvetoucím státem, musí se připojiti k onomu velikému hnutí uvědomělých katolíků, kteří pracují k tomu, aby naše zákonodárství, náš státní život a vůbec celé zařízení našeho státu dělo se ve směrnících křesťanských mravních zásad. Kristus musí se vrátiti nejen do našich srdcí, ale musí se vrátiti i do parlamentu, soudních síní, kasáren, škol, úřadů a vůbec celého veřejného života!

Veliká krise, která dnes zachvátila všechny národy a státy, ba celý svět, jest celou svou povahou krisí mravní. Jest to světová katastrofa a úplný bankrot onoho světového názoru a oněch směrů, v jejichž znamení v posledních dvou stoletích lidská společnost se vy-

vijela. Není jiného léku a není jiného rozřešení světové krise, než jedině uskutečněním příkazu: Zpět ke Kristu! Svět musí se vrátiti k odkazu Kristovu, nemá-li krise, v níž se nalézá, změnití se v katastrofu, v níž zahyne všechna civilisace, kultura a tisícileté výsledky ducha a práce lidské.

Ve Starém zákoně řekl Hospodin skrze proroka: „Máš předložený život a smrt!“ Tak také Hospodin skrze církev svatou předkládá světu a lidské společnosti na vybranou: Život nebo smrt! Praktické křesťanství nebo zhroucení, smrt a konec člověčenstva. Co si vybere? Nevím! Ale k tomu pracovati musíme a zvláště o to Boha prositi budeme, aby ve společnosti lidské a především v našem drahém národě šířila se myšlenka a přesvědčení, že spása národů a světa jest jen v návratu k Bohu a jeho víře, v pokřesťanění lidské společnosti. A proto: Zpět ke Kristu!

(Myšlenky této brožurky jsou s laskavým dovolením autorovým vzaty ze spisu: Ó, toneš, Evropo..., nákladem Ústředního sekretariátu čs. strany lidové v Praze II., Karlovo n. 5—6, cena 8 Kč.)

Imprimatur Nr. 6798, Olomucil, die 25. 4. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. - Řídí R. Schlkora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Mlekšch, Hlučín. - Tiskla Typla, Mor. Ostrava.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 105. Ročník V. Čís. 9. Vyšlo 28. V. 1931.

Do kláštera?

*ležíš pohleděv laskavě
na něj, řekl jemu:*

*„Jednoho se ti nedo-
stává; chceš-li býti
dokonalým,
jdi, prodej co
máš a dej chu-
dým, a budeš
mít poklad
v nebi; a pojď
a následuj
mne!“*

*(Mt. 19, 21.
Mk. 10, 21.)*

ne následuje, nekráčí ve tmách

„Vám nebe a mně zemi? — To ne!“

Před starým rytířem Teccelinem na zámku Fontaines u Dijonu v Burgundsku stanuli Guido, Gerard, Ondřej a Bartoloměj, jeho nejstarší synové. Prosili otce o požehnání, aby mohli vstoupiti do kláštera. Nejhorlivější z nich byl Bernard, kterého matka Aletha hned po narození obětovala službě boží. Když mu krátce po návratu ze školy kanovníků v Châtillonu milovaná matka zemřela, rozhodl se pro život řeholní. Rodina se vzpírala. Avšak Bernardovo rozhodnutí bylo od Boha a proto neochvějné. Ano, jeho rozhodný krok působil tak mocným dojmem na jeho strýce, chrabrého hraběte Galdricha z Touillonu, který byl vysokým důstojníkem v armádě, že se také odhodlal opustiti svět a státi se žákem svého synovce.

Když Bernard slyšel o jeho rozhodnutí, vyšlehla v jeho mladistvém srdci jako plamen horlivost pro duše. Důraznými slovy napomínal také své bratry, aby se vzdali marnivosti a nebezpečí světa a hledali s ním samotu kláštera. První se dal pohnouti bratr Bartoloměj. Chystal se právě vstoupiti do služeb vévody Burgundského; avšak vyvolil si lepší stránku: vstoupil do služeb Kristových. Ondřej, který před nedávnem stal se rytířem a snil o skvělé budoucnosti, nechtěl napomínání Bernardova ani slyšeti a vyhýbal se mu,

kde mohl. Avšak jednoho dne přišel rozradostněn k Bernardovi a volal: „Viděl jsem matku!“ Co mu zemřelá matka řekla, legenda nevypravuje; ale můžeme to uhádnouti. Brzy potom mladý rytíř se rozhodl, že nezůstane bojovníkem pro svět, nýbrž bude bojovníkem Kristovým.

Největší obět žádal Bůh od nejstaršího z bratrů, Guidona. Měl ženu něžně milovanou a dvě roztomilé dcerky. Avšak učinil slib, jestli žena jeho dá mu souhlas, že půjde za bratrem do kláštera. Ženě se loučení zprvu zdálo nemožným. Za nedlouho i ona se rozhodla, že vezme závoj klášterní a opustila svého manžela navždy, majíc boží mír v srdci.

Když Gerhard, druhý bratr Bernardův, slyšel co se stalo v rodině, rozhněval se. Byl právě na vrcholu své slávy. V ležení u Grancey vyhledal ho Bernard; ale bratr ho nepřipustil k sobě. Tu položil Bernard, roznícen bratrskou láskou a osvícen duchem prorockým, svou pravici na Gerardův bok a řekl: „Vím, ano vím, jenom neštěstí může otevřít duši tvou pravdě. Hle, přijde den a přijde brzy, kdy bok tvůj na místě, jehož jsem se dotkl, bude proboden kopím. A otevřenou ranou vnikne do duše tvé slovo, kterým dnes pohrdáš.“ Několik dní později byl zámek Grancey dobyt. Při tom opravdu byl Gerard raněn na tom místě, kde spočinula ruka Bernardova. Zdálo

se, že rána je smrtelná, proto nechali jej ležeti na bojišti, až padl do rukou nepřátel.

Zoufalý poslal pro bratra Bernarda. Ten mu vzkázal: „Rána tvá nebude k smrti, nýbrž k životu.“ Jako zázrakem unikl potom raněný z moci nepřátel. A nyní, když byl Gerard osvobozen z pout tělesných, byla jediná jeho touha, aby také duši svou vyprostil z pout světa a šel za bratrem.

Jakoby se připravovali na smrt, bratři spořádali své světské záležitosti a žádali ještě jenom jedno: požehnání otcovo.

Teccelin dlouho se již připravoval na tuto těžkou hodinu, která ho měla oloupiti o pět synův, slávu jeho domu, pýchu jeho života. Avšak loučení bylo ještě těžší, než tušil. Slzy mu řinuly, hlas mu selhával a každým okamžikem se zdálo, že klesne ve mdlobách. Vedle otce stála jediná dcera Humbelina, která nemohla skrýti své bolesti a vypukla v hlasitý pláč. Zapřísahala Bernarda, aby ještě v této chvíli vzdal se svého úmyslu a nezničil budoucnost rodu, neopouštěl otce, který nebude mít nikoho, než ji slabou dívku a bratříčka Nivarda.

Bylo ticho v rytířském sálu. Obrazy předků jakoby hleděly na Bernarda a jeho bratry a jemu vyčítaly: „Chceš zničit náš slavný rod?“ Jen venku bylo slyšeti dětský jásot a veselý smích. Byl to malý Nivard, který se

honoril a si hrál nic netuše s jinými chlapci na hradním dvoře....

Co učiníš Bernarde? — Bernard se již neptal, vždyť sám Bůh jej volal.

Těžké bylo mu loučení — ale musili se rozloučiti. I otec to věděl. Ač mu krvácelo srdce, nepropustil syny v hněvu, nýbrž dal jim své otcovské požehnání.

Když bratři překročili práh rodného domu a dvorem odcházeli, viděli bratra Nivarda, kterého všichni něžně milovali, jak si s dětmi ještě hraje. Guido šel k němu, objal ho a řekl: „Bratříčku Nivarde! Vidíš tento zámek a tyto polnosti? Hle to všechno bude tvoje. My ti dáváme navždy „s Pánem Bohem.“ Tu najednou zvažněla tvář hošíkova; velkýma očima pohlédl na Guidona a ostatní bratry a řekl: „Co? Vy chcete si vzít nebe a mně nechati zemi? To ne! Takové dělení nepřijímám!“ A hle, netrvalo dlouho a též Nivard klečel před otcem Teccelinem a prosil o požehnání, že vstoupí do kláštera Citeuax, kam ho bratři předešli. — Po několika dnech klepal tam někdo na bránu klášterní. Bratr u brány se táže: „Kdo tam?“ A z venku zní odpověď: „Prosím za oděv, který nosí moji bratři.“ A již se objímali Bernard a Nivard plačíc radostí.

Ani Humbelina, jediná dcera Teccelinova, neodolala mocnému hnutí vyšší milosti a obětovala se Bohu. Vstoupila k Benediktinkám

▼ Juilly u Dijonu, kde byla představenou choť Guidonova.

Snad nejkrásnější radost v životě zažil Bernard, když byl již opatem nového cisterciáckého kláštera Clairvaux. Jednou opět kdosi zaklepal u brány. Zase táže se bratr podle zvyku: „Kdo tam?“ A mírný hlas odpovídá: „Jsem Teccelin, otec Bernarda vašeho opata.“ Bratr se táže dál: „Čeho si přejete?“ I odpověděl stařec: „Abych i já směl nositi roucho, které nosí všichni moji synové, abych v něm mohl zemřít.“ — Snad žádnému z několika set svých noviců opat Bernard nepodával roucho řeholní s tak pohnutým srdcem, jako svému staříckému otci. A Teccelinovi, který v rytířském sálu svého hradu Fontaines byl k smrti zarmoucen, zazářily oči v chudé cele klášterní nebeskou radostí. (Wolpert, von unseren lieben Heiligen.)

I. Přednosti stavu řeholního.

Tentýž sv. Bernard popisuje výhody stavu řeholního takto:

„Zda-liž to není ctihodný stav, v kterém člověk čistěji žije, řidčeji klesá, rychleji povstává, opatrněji kráčí, častěji se posiluje rosou s nebes, jistěji odpočívá, důvěrněji umírá, rychleji se očistuje a hojněji odplacen bývá?“

Čistěji žije, neboť vše činí z poslušnosti. Co naše skutky kazí je svévolnost.

Ctihodná Maria de Jesu, zakladatelka klášte-
ra v městě Toulouse, říkala, že z dvojí
příčiny svého povolání tak vysoce si váží:
předně, že osoba řeholní vždy u Pána Je-
žíše dlí, kterýž přebývá v nejsvětější Svá-
tosti pod jednou střechou s ní; potom, že
Bohu zcela náleží, poněvadž jemu sli-
bem poslušnosti svou vůli a sebe samu zcela
obětovala.

Řídčeji klesá. Nemá totiž tolik příleži-
tosti ke hříchu.

Sv. Magdalena z Pazzi často líbala zdi své-
ho klášte-
ra se slovy: „O vy zdi, jak mnohých
nebezpečí mne chráníte!“ A viděla-li blaho-
slavená Magdalena Orsini ve svém klášteře
některou sestru se usmívati, volala na ni:
„Ano směj se! Ano směj se; máš příčinu
k radosti neboť jsi vysvobozena z nebezpečí
světa!“

Rychleji povstává: častou zpovědí,
napomináním představených, příkladem jiných
členů řádu.

„Běda samotnému, neboť když padne, ne-
má kdož by ho pozdvihl.“ (Kaz. 4, 10.) To platí
často o člověku ve světě; avšak o řeholnících
se může říci: „Padne-li který z nich, druhý
ho pozdvihne.“ (Kaz. 4, 10).

Opatrněji kráčí, neboť mnozí nad ním
bdí a na chyby jej upozorňují.

Častěji se posiluje rosou z ne-

b e s: Každodenní rozjímání, hojnější modlitby, sv. přijímání jsou onou rosou nebeskou.

Jistěji odpočívá. Svět nám pokoje dáti nemůže. Kdo však opustil vše pro Krista, nalézá pokoje Kristova. „Kdyby lidé světšší poznali mír, z jakéhož se radují osoby řeholní, celý svět by se proměnil v klášter.“ (Sv. Scholastika.)

Důvěrněji umírá. „Představ si přepychovou komnatu v paláci, v kterémž majitelka jeho, vznešená kněžna umírá; a vedle ní udělej si v duchu obraz maličké světničky, ve které umírá osoba řeholní, umrtvená, pokorná, odloučená od vši světské přichylnosti, ode všeho majetku, od příbuzných, ano i od své vlastní vůle; a rci mi, která z těch dvou pokojněji hleděti bude smrti vstříc.“ (Svatý Alfons.)

Rychleji se očisťuje. Sv. Tomáš učí, že tomu, kdo sliby řeholní skládá, odpouštějí se všechny časné tresty za hříchy, kterých se až do té doby dopustil; chyby, kterých se věrní řeholníci po slibech dopouštějí, mohou lehce odpykati skutky pobožnosti a kajícnosti, které denně konávají. A i když která osoba řeholní v životě tomto ještě zcela dosti nečinila, nemusí přece tak dlouho v očistci trpěti; neboť mnohé mše sv., kteréž po její smrti za ni se slouží, modlitby řádu i jednotlivých členů osvobodí ji brzo z muk jejích.

„Hojnější dojde odplaty.“ Kdo

všecko pro Ježíše opouští, má zaslíbení, že stokrát více vezme již v tomto životě a blaženosti věčné dosáhne v životě onom.

Bratr Lacci z Tovaryšstva Ježíšova ukázal se po své smrti jisté osobě a řekl, že jako on, tak i král Filip II. španělský jsou již ve stavu blaženém, ale oč vyšší byla ve světě hodnota krále nad stav chudého bratra, tak velice převyšuje nyní v nebi stupeň jeho oslavení, stupeň oslavení krále. (Sv. Alfons, Pravá nevěsta I. 12, 7.)

Zdroj svatosti.

Není to jenom náhoda, že ze 60 osob, které byly v 17. století prohlášeny za svaté neb blahoslavené bylo 55 osob řeholních.

Trojí pouto.

„Všecko co jest na světě, jest žádost těla a žádost očí a pýcha života.“ (1. Jan 2, 16.) Trojí pouto váže člověka světského. Jak se osvoboditi?

V duševním životě nabýváme svobody, když se vážeme k něčemu lepšímu. Řeholník se váže trojím slibem a každý tento slib jest mu zárukou vyšší svobody. Slibem chudoby se osvobozuje od žádosti očí, slibem čistoty od žádosti těla a slibem poslušnosti od pýchy života.

Nejnižší otroctví jest otroctví mamonu. To poznali již pohané. Mudrc Diogenes praví: Člověk jest tím šťastnější, čím méně potře-

buje.“ Proto se stal chudým, aby byl šťastným. Kristus nás však učil chudobě dokonalejší. „Znáte tu milost Pána našeho Ježíše Krista, že totiž jsa bohat stal se pro vás chudým, a byste vy z bohatli chudobou jeho.“ (2. Kor. 8, 9.) Kristus nás učil slovem a skutkem chudobě z lásky k bližnímu a z lásky k Bohu: „Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej co máš a dej chudým, a pojď a následuj mne.“ (Mt. 10, 21.)

Druhý slib, slib čistoty je cennější. Neboť slibem chudoby obětuje člověk jen mrtvý mammon. Slibem čistoty obětuje Bohu své tělo. I pro tuto oběť měli již pohané porozumění. V Římě opatrovaly svatý oheň v chrámě panny Vestálky. Těšily se tak veliké vážnosti, že když člověk k smrti odsouzený potkal Vestálku, byla mu dávana milost. Cítili asi i pohané hlubokou souvislost, že jen ten může býti strážcem svatého ohně, kdo drží na úzdě oheň vášní, a jenom ti lidé zachrání život lidstva, kteří vládou nad svým tělem.

Kristus přinesl na svět oheň, oheň čisté lásky Boží a chce, aby hořel. On nám ukazuje, že kde hoří tento oheň boží lásky dokonale, pohlcuje veškeru jinou lásku pozemskou.

Třetí slib řeholní nejvyšší, je oběť svobodné vůle v poslušnosti. Je to tak vysoká dokonalost, že pohané pro ni neměli vůbec porozumění. Teprv Kristus nám ji ukázal, „stav se poslušným až k smrti, ano až k smrti na

kříži. Proto povýšil jej Bůh a dal mu jméno, které je nade všechna jména.“ (Fil. 2, 8, 9.) Proto praví Písmo: „Muž poslušný mluví o vítězství.“ (Přisl. 21, 28.)

Mír duševní.

Sv. Dorotheus těšil se z tak velikého míru duševního, že pochyboval, zda-li to není klam zlého ducha. I otázal se opata Jana, mistra svého: „Čím to je, že při svém způsobu života cítím tak velikou spokojenost, že si nepřeji ničeho více na tomto světě?“

„Tvůj mír duševní, odvětil mistr, jest ovocem poslušnosti.“

Lámání hlavy.

Sv. Filip Nerejský říkával kajícím svým: „Celá dokonalost jest vlastně jen na čtyři prsty široká, jako čelo, a záleží v lámání vlastní vůle.“ Sv. Jeroným píše: „Co vlastní vůli odejmeš, to ctnosti přibude.“ To pohnulo mnohé kněze i biskupy, že ač ve světě vzorný život vedli, přec do řádu vstoupili, aby pod poslušností žili. Dobře poznávali, že nemohou Bohu přinést větší oběti, než když svou vůli podvolí poslušnosti.

„Kdo jest poslušným, stane se svatým.“ (Sv. Alfons.) — „Poslušnost je nejjistější a nejkratší cesta k dokonalosti. (Sv. Terezie.)

Sv. Anselm, arcibiskup Kanterburský, protože nikoho neměl, koho by poslouchal, vyžádal si na papeži, aby mu jeho kaplana za

představeného ustanovil, aby takto se cvičiti mohl v poslušnosti.

Z listu sv. Alfonsa novicům.

„Sám Bůh ví, jak velice vám závidím. O kéž by se i mi bylo dostalo toho štěstí již ve svém mládí bydlet v domě Božím ve svazku s tolika dobrými společníky, kteří druh druhu povzbuzují k lásce našeho Spasitele, jsouce odloučení od (kletého) světa, kde tolik lidí hyne. Ach ano, závidím vám a doporučuji vám, abyste vždy děkovali P. Bohu za milost vám prokázanou, že jste mohli z lásky k Němu opustiti svět. To jest milost, již nedostalo se všem. Kolik asi jinochů z vašich druhů žije nyní ve svém domově v roztržitostech, v nepokoji, tisícerými nebezpečími stísněno, ano snad od Boha odloučeno. Věřu, velmi nesnadno jest mladým lidem, aby ve světě nestali se otroky ďábla.....

Hanba?

Když sv. Stanislav vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, zpráva o tom otce nevypsitelně rozčilila a pohněvala. „Dům Kostků, křičel, nebude jakživ moci smýti této hanebné skvrny se svého štítu! Jeden z Kostků žebrákem!“ O dva roky později, otec ještě žil, byly již v Polsku a Litvě, ve Španělsku a Itálii čteny Stanislavovy životopisy, jeho obrazy tištěny a uctívány. A dnes? — Obyvatelé Indie a oceánských ostrovů, kteří neslyšeli nikdy ničeho

o Césaru a Napoleonovi, sklánějí pokorně hlavu při slově Stanislav. ▼

Nebe na zemi.

Stav řeholní podobá se nebi. „V nebi ne-žádají si ani statků pozemských, ani požitků smyslných, aniž tam panuje vlastní vůle a tak i ve stavu řeholním zhoubným náruživostem dvěře uzavřeny jsou svatými sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. V nebi chválen jest pouze Bůh. A tak i ve stavu řeholním, vše, co se tam děje, ke cti Boží se vztahuje. V nebi konečně panuje věčný mír, poněvadž blažení nebešťané všeliký statek nalézají v Bohu a tak jest i ve stavu řeholním; kdo u Boha jedině pokoj hledá, v Bohu též pokoj nalézá, pokoj, který daleko převyšuje všechny radosti a rozkoše, jakých svět poskytnouti může.“ (Svatý Alfons, Pravá nevěsta J. Krista.)

Sv. Tomáš Kempenský o stavu řeholním:

„Veliká to čest, veliká to sláva sloužití Tobě a vším ostatním pohrdnouti pro Tebe. Budou mítí vzácnou milost, kdo se dobrovolně věnují nejsvětější službě Tvé.

Nejsladší útěchu Ducha svatého naleznou, kdo z lásky k Tobě pohrdnou každou smyslnou rozkoší.

Veliké svobody ducha dosáhnou, kdo pro jméno tvé nastoupí úzkou stezku (Mat. 7, 14) a zanechají všech starostí světských.

O ty milé a lahodné poddanství Bohu, ty činíš člověka opravdu svobodným a svatým!

O ty posvátný stave řeholní služebnosti, ty činíš člověka andělům podobna, Bohu milým, hrozným pro duchy zlé, pro věřící pak úctyhodným!

O ty vítané a vždycky žádoucí nevolnictví, tebou lze si zasloužit dobro svrchované a dosáhnouti radosti neskonalé!“ Násl. Kr. III., 10.)

Právem se může řeholník modliti se žalmi-
stou:

„Jak jsou milé příbytky tvé,
Hospodine zástupů!

Duše moje nyje touhou
po síních Hospodinových.

Srdce i tělo mé jásotem tíhnou
k Bohu, který žije.

Ano vrabec našel si příbytek
a hrdlička své hnízdo,

do něhož ukládá své mladé —

tak jsou pro mne, tvé oltáře, Pane zástupů,
můj králi a můj Bože!

Štasten, kdo sídlit smí v domě tvém, Pane,
ustavičně tě velebit.

Štasten kdo nalézá u tebe pomoc,
kdo si umínil putovat

plačtivým údolím (t. j. tímto světem)
na místo zvolené. (t. j. do kláštera.)

— — — — —
Ano, den jeden ve tvých nádvořích,
lepší než tisíc (jiných).

Lépe býti na prahu Božího domu,
než bydlet ve stanech hříšníkův. (Ž. 83.)

II. Cesty Boží.

Místo plesu.

V letopisech bosých karmelitek se vypravuje o jisté paní, která se právě chystala do plesu, když z nenadání s něho sešlo. Plná nevole a aby dlouhou chvíli ukrátila, vzala do ruky nejbliže ležící knihu; na štěstí byla to kniha duchovní. Z ní naučila se opovrhovati světem a stala se karmelitkou.

Zápas s milostí.

František Possenti byl milý, ale trochu marnivý a svéhlavý mladík. Rád měl veselou společnost a v tanci se tak vyznamenával, že si u soudruhů zasloužil jméno „tanečník.“

Tu najednou onemocněl a ocitl se na pokraji hrobu. Pohled ve tvář smrti vzbudil v něm myšlenku na věčnost. Slíbil Bohu, že když se uzdraví, vstoupí do kláštera. A skutečně se uzdravil — avšak na slib zapoměl a žil jako dříve.

Milosrdný Bůh mu poslal druhou milost, druhou nemoc: zánět hrdla, že se div neudusil. Prosil bl. Ondřeje Bobolu o pomoc a skoro zázračně byl uzdraven. Nějaký čas pomýšlel znovu na klášter, avšak odkládal a tím nabyla láska k světu zase vrchu a on zůstal kde byl.

Po třetí zaklepal Bůh ještě rázněji. František byl vášnivým lovcem. Jednou na honu upadl a zlomil si nosní kost. V témže okamžiku zazněl výstřel z pušky, kterou měl u sebe, ale kulka se pouze dotkla jeho čela. František porozuměl pokynutí božímu, počal plakati a obnovil svůj slib. Avšak i tenkrát váhal a proto — nevstoupil do kláštera.

Čtvrtý pokus milosti boží získati srdce mladíka byl nejbolestnější. František miloval své sourozence, nejvíce však sestru Marii. Zdálo se, že jsou jedno srdce a jedna duše. A hle, tuto sestru v květu mládí zachvátila smrt. Strašlivá to byla rána pro srdce jinochovo.

Zdálo se, že milost konečně zvítězila; ale nebylo tomu tak. V prvním návalu zármutku, sdělil otcí své předsevzetí a tvrdil, že už nic není sto, aby jej zdrželo od kláštera. Otec zakázal mu o tom mluvit. Brával ho ještě častěji než před tím do společnosti a do divadla.

A dosáhl, oč usiloval. František se dával více než jindy zaslepovati marnostmi světskými, aniž ovšem ztratil nevinnost. I nadále přijímal sv. svátosti a pilně se účastňoval mariánské družiny.

Konečně zvítězila láska Panny Marie. V dómě spoletském se uctívá obraz Matky Boží, jež se každoročně v oktávě Nenebevzetí Panny Marie v slavnostním průvodu nosí kolem kostela. V zástupu, jenž před obrazem klečel, byl

i František. A tu se mu zdálo, jakoby nebeská matka naň pohlédla a jemu řekla: „Františku, svět není pro tebe, jdi do kláštera!“ Tím padla poslední hradba. Jinoch vstal, nedbal nesčíslných překážek se strany příbuzných a světa a neustal, až se zavřela za ním brána klášterní.

Hrdinná láska.

Alfons Rodriguez měl již čtyřicet roků. Nemocí ztratil skoro celou svoji rodinu. Jenom tříleté děvčátko mu zůstalo. A v nadšené lásce ke svému Bohu modlil se takto: „Bože můj, kdyby toto dítě mělo Tebe někdy později urazit těžkým hříchem, dej raději, aby již teď zemřelo.“ Krátce potom dítě opravdu zemřelo. — Otec opustil svět a obětoval se Bohu v klášteře.

Četba.

Sv. Augustin vypravuje v 8. knize „Vyznání“ (kap. 6. č. 15) o dvou důstojnících na dvoře římského císaře v Trevíru, kteří přišli na procházce do budovy, obydlené mnichy. Vstoupili a spatřili otevřenou knihu, životopis sv. Antonína, poustevníka. Jeden z nich jal se v ní čísti; divil se, byl dojat a pomyslně si, že by si mohl také takový život zvoliti, vzdáti se stavu vojenského a státi se sluhou božím. Pln lásky k Bohu a sám nad sebou jsa rozhorlen pohlédl na přítele a zvolal: „Rci, milý příteli, jaký účel mají všechny naše práce? Co vlastně chceme? Proč slou-

žíme ve vojsku? Můžeme očekávat něco více, než že budeme přáteli císařovými? Ale jak vratké je takové štěstí a kolika nebezpečím vydáno na pospas! A kdy se nám ho dostane? Chci-li však býti přítelem božím, jsem jim již nyní.“ Domluvil a zatím co nitro jeho stále se bouřilo, četl dál a dál, duše jeho rozohňovala se víc a více a za chvíli řekl příteli: „Odřekl jsem se světa, zříkám se svých nadějí a budu sloužiti Bohu; nyní v tuto chvíli a na tomto místě začnu. Nechceš-li mne následovati, alespoň mi neodporuj!“ Příklad mu odpověděl: „Do takové služby a za takovou cenu půjdu i já za tebou.“ Oba se ustanovili na tom, že opustí všecko a že budou následovati Krista. Zůstali tedy v onom domě. Oba měli nevěsty. Když o tom dívky zvěděly, i ony se zasvětily Bohu ve stavu panenském.

III. Kdo je povolán?

1. Kdo se nehodí do kláštera?

Kdo je svéhlavý a nemá rozhodné vůle zlomiti svou svéhlavost stůj co stůj.

Kdo je nesnášenlivý, neboť takovému by se klášter stal peklem.

Kdo je zasmušilý, neboť klášter není útulek pro zlomená srdce, nýbrž místo pravé vnitřní radosti a duchovního míru.

Kdo se stále domnívá, že jiní mu činí bezpráví. Takový člověk by v klášteře sobě i jiným ztrpčoval život.

Kdo v klášteře jenom hledá z a o p a t ř e n í pro stáří. Neboť kláštery nejsou místa odpočinku, nýbrž houževnaté práce ve službě Boží a bližního.

Kdo hledá chválu a vyznamenání. Neboť v klášteře musí se vzdáti těchto věcí a musí býti ochoten v poslušnosti konati i práce nejnižší.

2. Kdo je povolán pro stav řeholní?

Někdy povolá Bůh člověka mimořádným způsobem. „Pán náš tak hýbá vůlí a ji přitahuje, že ta zbožná duše jde bez pochybování a bez možnosti pochybování za tím, co se jí ukazuje, jak to činil sv. Pavel a sv. Matouš v následování Krista, Pána našeho.“ (sv. Ignác.)

Pravidelně však Bůh vede duši jinou cestou k cíli: cestou modlitby, přemýšlení a porady se zbožným osvíceným knězem. Církevní právo naznačuje tuto cestu slovy: „Ke stavu řeholnímu smí býti připuštěn každý katolík, jemuž nestojí v cestě žádná církevní překážka, který má pravý úmysl a je schopen nésti obtíže života řeholního.“

a) Církevní zákony žádají, aby žadatel byl prost církevních překážek.

Tyto překážky jsou dvojí:

Neplatně by byl přijat. 1. Kdo odpadl od katolické církve. 2. Kdo nemá pře-

depsané stáří (t. j. dokončený 14. rok pro vstup do postulátu a dokončený 15. rok pro vstup do noviciátu.) 3. Kdo násilím, bázni neb lstí byl pohnut ke vstupu do řádu. 4. Kdo je v platném manželství, pokud manželství trvá. 5. Kdo již v jakékoliv řeholní družině skládal sliby. 6. Kdo pro zločin má býti soudně stíhán.

Platné, ale nedovolené by byly sliby toho: 1. Kdo má dluhy, jež nemůže zaplatit. 2. Kdo musí ještě počet klásterů z nějaké světské správy, nebo kdo jinak se zapletl do světských záležitostí tak, že z toho mohou klášteru povstati procesy a nepříjemnosti, na př. pokladníci, správcové konkursu, poručníci a pod. 3. Děti, které jsou povinny pomáhati svým rodičům, trpícím nouzi. Také rodiče, kteří se musí ještě starati o výživu a výchovu svých dětí.

Z rozumných důvodů může církev dáti dispens od všech těchto překážek.

b) Žadatel musí míti pravý úmysl. Pravý úmysl záleží v tom, že kandidát chce vážně a svědomitě plniti povinnosti řeholní družiny do níž hodlá vstoupiti.

Nežádá se dokonalost. Neboť stav řeholní není stav dokonalosti již dosažené, nýbrž snahy po dokonalosti.

c) Žadatel musí býti schopný pro řád, do kterého chce vstoupiti. Kdo není schopen

snášeti obtíže života řeholního, není také povolán, i když má náklonnost k životu řeholnímu, neboť citová náklonnost sama nerozhoduje o povolání. Taková náklonnost nepatří k podstatě povolání, jest však znamením povolání, zvláště když se ukazuje od mládí a jiné předpoklady k řeholnímu životu jsou dány.

Žadatel musí mítí schopnosti pro zvláštní úkol řádu, do něhož chce vstoupiti. Jiné schopnosti se žádají od těch, kteří ošetřují nemocné, jiné od těch, kteří vyučují ve škole, jiné od těch, kteří působí v misiích mezi pohany, jiné pro život činný a jiné pro život kontemplativní (rozjímavý).

Námítky.

Zlý duch ví dobře jakou škodu má, když duše se rozhodne pro život řeholní. Proto ji hledí odvrátiti různými námitkami.

„Jsem hříšník, nejsem hoden do klášteřa vstoupiti.“ — Ano jsi hříšník. Co tedy chceš učiniti? Chceš se hříchu a příležitosti ke hříchu varovati. Kde to můžeš lépe než-li v klášteře, kde ku mnohým hříchům skoro ani možnosti nemáš? — Co chceš činiti? Pokání za své hříchy? Kde to můžeš lépe činiti než v klášteře, kde máš den co den příležitost zapíratí sebe a přemáhati svou vlastní vůli?

„Ve světě mohu více vykonati k slávě Boží; v klášteře by snad představení nepoznali moje schopnosti a postavili by mne snad tam, kde méně vykonám.“ — V této námitce jsou dvě chyby. 1. Že ceníš skutky podle zevnějšku. I největší dobré skutky mohou se státi bezcennými, když člověk jedná podle své vůle a proti vůli Boží. 2. Druhá chyba je domněnka, že sám lépe poznáš své schopnosti, než jiní. Soudce ve vlastní věci často se mýlí. — Konečně co na tom záleží, kdyby tě opravdu představení postavili na místo, které méně vyhovuje tvým schopnostem (lépe řečeno tvým náklonnostem). Jestli tam v poslušnosti vytrváš, tvoje sebezapírání a tvá pokora přinesou pro slávu Boží více ovoce, než sebe větší zevnější činnost podle tvé chuti.

„Rodiče mne nechtějí pustiti. — Musíš rozlišovat, jsou-li rodiče úplně chudí a odkázáni na tebe a tvou pomoc, není to vůle Boží abys šel do kláštera, nýbrž abys u nich zůstal. Udělej si doma svůj klášter a snaž se, abys tam vedl život klášterní.

Jsou-li však rodiče zaopatření a hledí-li tě odvrátit od řeholního života jen z nesprávné pozemské lásky, modli se, modli se mnoho, aby je Duch sv. osvětlil a aby oni nepřekáželi tvému pravému štěstí, a neprotivili se vůli Boží. Následuj sv. Aloise, který zůstal sice poslušným, ale nepřestával prositi, až dosáhl svého cíle.

IV. Co činiti ?

Povolání ke stavu řeholnímu je milost Boží a milosti té nikdo sám sobě dáti nemůže. Avšak jistě je mnohem více povoláných, než jich vskutku vstupuje do kláštera. Mnozí nepoznávají svého povolání. Mnozí neslyší hlas Boží. Mnozí ztrácejí tuto milost hříšným životem.

Co máš tedy činiti, abys poznal hlas Boží a abys byl ochoten hlasu toho poslouchati ?

1. Příprav srdce své.

„Panně, která chce do kláštera vstoupiti a Pánu Ježíši se zasvětiti, doporučuji hlavně dvě věci: předně poslušnost a za druhé, aby si zamilovala nevážit si sebe a sebou pohrdati.“ (Sv. Alfons.)

Srdce prázdné.

Když někdo u otců na poušti žádal býti přijat, tázali se ho: „Přinášíš-li srdce prázdné, aby je Duch Boží naplniti mohl?“ Krásná to myšlenka! Kdo chce vstoupiti do kláštera, chce Bohu se obětovati cele, bez výhrady. Kdyby však člověk přece něco chtěl podržeti pro sebe, je to polovičatost a taková polovičatost Boha zneuctívá a člověka činí nešťastným. „Není šťastnějšího člověka nad osobu řeholní, která se obětuje Bohu cele, a není nešťastnější duše nad osobu řeholní, která se obětuje Bohu jen z části.“ Tím není

řečeno, že řeholník nesmí míti ani citů náklonnosti k rodičům, k majetku, k přátelům. Takové city i svatí měli a bylo jim namnoze přetěžko odloučiti se od všeho, co jest ve světě. Čeho Bůh žádá od řeholníka jest:

Rozhodná vůle, všecko, ale opravdu všecko z lásky k Bohu obětovati a Bohu úplně náležeti.

Láska k Ježíši svátostnému.

„Považuji za povinnost svou, bych aspoň z vděčnosti ku svému milému Ježíši svátostnému vyznal, že za to, nežiji-li již ve světě, kde jsem na neštěstí své žil až do 26. roku svého, děkovati mám jen pobožnosti k nejsv. Svátosti, ačkoliv jsem ji konal tak chladně a nedokonale. Blaze tobě, odřekneš-li se světa dříve než já a obětuješ-li se všecek Spasiteli svému, který se všecek daroval tobě. Opakuji blaze tobě, nejen na věčnosti, ale již v životě tomto! Věř mi, bratře milý, vše jest marnost a pošetilost: hostiny, divadla, zábavy, kratochvíle — to jsou radosti tohoto světa, ale radosti plné žluče a trní. Věř tomu, kdo to zkusil a nyní toho hořce oplakává.“

„Kde pojímaly duše svaté nejkrásnější úmysly své, ne-li před nejsvětější Svátostí oltářní? A kdo ví, bratře milý, nerozhodneš-li se i ty jednoho dne před svatostánkem obětovati se docela Bohu?“ (Sv. Alfons v úvodu k Návštěvám.)

Úcta P. Marie.

Sv. František Borgiaš ptával se noviců, které svaté kdo uctívá za své zvláštní orodovníky. Ten jmenoval ony, jiný jiné svaté, ale všichni, vyjma několika, dávali přední místo P. Marii. Když tak někdo Marii Pannu opominul, volal světec bolestně: „Nešťastný, kdo Matku Boží jako zvláštní orodovnici neuctívá! Jak může snést utrpení a zkoušky, kterých v klášteře není nedostatek?“ Budoucnost ukázala pravdivost jeho slov. Všichni, kdo neměli zvláštní úcty k P. Marii, opustili řád.

Bojíš se?

„Blahoslavení mrtví, kteří zesnuli v Pánu,“ praví sv. Jan. Kdo chce žítí Bohu, musí odumřítí všemu, co není Bůh. Toto umírání však není bez bolu a proto třeba zmužilosti k utrpení. Přirozenost naše se tomu vzpírá jako když umírá tělo. Není tedy divu, že tě naplňuje strachem myšlenka opustiti všecko, cos dosud miloval. Když zlý duch tohoto strachu používá, aby tě odstrašil od rozhodného kroku, uvažuj, co píše sv. Augustin ze své životní zkušenosti; on, který užil všech radostí světa praví: „O té blaženosti, když jsem poznal, že jsem odpoután od rozkoší pozemských! Báť jsem se ztratiti je, ale již odřeknutí samo bylo mi blahem!“

Příprav se na pokušení.

„Nezapomínejme, že i svatí, ačkoliv k svému povolání vroucí láskou lnuli, přece nezřídka trpěli velikými duševními opuštěnostmi, a zdálo se jim, jako by byli svedeni na scesti a jakoby v tomto stavu spasení nemohli dojíti. Tak vedlo se sv. Terezii, svatému Janu z Kříže, sv. Františce Chantalské a jiným. Ale utekli se k Bohu o pomoc, a pominula zatemněnost jejich a ztracený klid se jim vrátil. Tak zkoušívá Bůh duše, které nejvíce miluje, jak anděl řekl Tobiášovi: „A že jsi byl příjemný Bohu, potřebí bylo, aby pokušení zkrušilo tebe.“ (12, 13.)

2. Volba stavu.

Abys dobře volil a poznal vůli Boží, je třeba, aby duše tvá byla klidná a jasná. Nejlépe dosáhneš toho klidu v samotě exercicií. Chceš-li tedy poznati, zda-li Pán Bůh tě volá, jdi na exercicie. Tisíce mladých lidí poznalo již v duchovních cvičeních vůli Boží. Nabyli světla a síly, aby také vůli Boží splnili. Dobře jest, když hned na počátku cvičení oznámíš knězi, že se chystáš k volbě stavu.

Sv. Ignác má ve své exerciční knížce návod, jak vykonati správnou a dobrou volbu; obsahuje šestero bodů.

Bod první: Předlož si věc, o které chceš vykonati volbu.

Druhý: Měj na mysli cíl, ke kterému

jsi stvořen, totiž abys chválil Boha, Pána našeho a spasil duši svou; a zároveň zachovej se lhostejným, bez jakékoliv nespořádané naklonnosti, tak abys nebyl víc nakloněn přijmouti věc předloženou, nežli se jí vzdáti, ani více nakloněn věci té se vzdáti, než ji přijmouti. Postav se v rovnováze jako uprostřed vážek, abys potom šel za tím, o čem poznáš, že je to k větší cti a chvále Boží, a ke spáse tvé duše.

Třetí: Pros Boha, aby ráčil pohnouti tvou vůlí a vložil ti do duše, co máš činiti vzhledem k věci předložené, aby to bylo k jeho větší cti a slávě, abys dobře věc uvážil a volil podle Jeho přesvaté vůle.

Čtvrtý: Uvažuj a usuzuj, kolikerá výhoda nebo kolikerý prospěch a to jediné ke chvále Boží a ke spáse tvé duše z toho ti vzejde, budeš-li míti věc předloženou (t. j. stav řeholní); a naopak uvažuj také nevýhody a nebezpečí, která ti z věci tvé vzejdou. — A tolikéž učíš v druhé části: pohlédni totiž (zase ke cti Boží a k spáse duše) na výhody a prospěch plynoucí z toho, že této věci nemáš a rovněž na nevýhody a nebezpečí, které ti vzejdou, až věci předložené míti nebudeš.

Pátý: Když tak všestranně jsi uvažoval a usuzoval o věci předložené, pohlédni, kam se rozum více kloní; rozhodnutí o věci předložené musí se učiniti podle pokynu rozumu a ne podle nějakého hnutí smyslného.

**Šestý: Vykonav takovou volbu, nebo učí-
niv to rozhodnutí, s velikou bedlivostí odeber
se k modlitbě před Bohem, Pánem svým
a předlož mu svoje rozhodnutí, aby Jeho Bož-
ská Velebnost ráčila je přijmouti a potvrditi,
jestliže bude k její větší chvále a oslavě.
(Duchovní cvičení, druhý týden.)**

V. Něco pro rodiče.

Mnozí rodiče jsou tak zaslepení, že nemo-
hou poznati, jak veliké to je vyznamenání pro
ně, když si Bůh vyvolí jejich dítě ke své
zvláštní službě. Kdyby král neb president si
je k službě vyvolil, ó jak by se těšili, avšak
Bohu nechtějí dáti svého dítěte, ačkoliv Bůh
má na ně právo a může si je vzíti i proti jejich
vůli.

V Belgii žila před lety bohatá vdova. Měla
jedinou dceru. Matka byla oddána světu a
pomýšlela jen na pozemský blahobyt a skvělé
zaopatření své dcery. Dcera však, protože byla
vychována v pensionátě, byla velmi zbožná a
toužila po životě v klášteře. Dobře svoje po-
volání uvážila, i zpovědník její tužby schválil.
Jen matka, když od dcery uslyšela co zamýšlí,
vzplanula hněvem. O klášteře nechtěla na-
prsto slyšeti: „Toho nestrpím, já jsem matka
a jen já v té věci rozhoduji. A pravím, že má
dcera nikdy do kláštera nevstoupí!“ Tak se
snažila své dítě zastrašiti. Co však se nestalo?
Jednou večer seděla matka s dcerou v sále u

stołu a četla. Náhle se smekla se stropu veliká visací lampa a padla na stůl, rozbila se a hořící petrolej polil dceru od hlavy až k patě. V okamžiku hořela jako živá pochodeň. Přivolán lékař, aby popálenou dívku zachránil na živu, ale marná naděje. Několik hodin žila ještě za hrozných bolestí, které snášela s andělskou trpělivostí. Matka rvala si vlasy a když dcera skonala, volala zoufale: „Já jsem vinna její smrtí. Chtěla jsem ji Bohu vzítí a Bůh ji vzal mně! Kdybych ji byla Bohu darovala, nestalo se neštěstí!“ Nebylo možno nešťastnou matku upokojiti. — Každé zasahování do Práv Božích mstí se krutě na rodičích, mstí se i na dětech. Všemohoucí nedá si zkracovati svoje práva!

Z dopisu sv. Stanislava.

(Tento dopis psal sv. Stanislav otci, který málem šlel, když se dověděl, že jeho syn vstoupil do kláštera.) „Proč se tak trápíš, drahý otče, že mne Bůh povolal do Tovaryšstva? Měl by ses spíše těšiti, neboť máš-li syna na dvoře krále nebeského, stal jsi se účastným milosti veliké a to beze všeho námáhání, kdežto rodiče, chtějí-li, aby dítky jejich dlely na dvoře knížete pozemského, jaký náklad musí učiniti! — Mám pevný úmysl Bohu sloužiti a v jeho zlatých poutech chudoby, čistoty a poslušnosti až do smrti vytrvati. Žádná moc světa nemůže mne v roz-

hočnutí mém zvíklati. Daleko lépe by bylo otče, kdybys mne dobrovolně daroval Bohu, a kdybys Jej prosil, aby mi povolání, svůj neocenitelný dar, uchoval až do konce života. Mému povolání a tím Bohu odporovati jest vůbec škodlivo a nemůže vésti k ničemu. Budeš-li mi však dopomáhati ke stálosti v dobrém, oběma nám to přinese požehnání.“

Matčina oběť a její odměna.

R. 1542 narodil se v italském městečku Montepulciano zbožným rodičům synáček, je muž dali jméno Robert. Měli ještě jiných 10 dětí, ale Robert jim byl nejmilejší. Obdařen Bohem neobyčejnými schopnostmi i zlatým srdcem, rostl lidem i nebi k radosti. Když mu bylo 18 let, rozhodl se pro řeholní život.

Matka mu dala na cestu do kláštera tento list pro budoucího jeho představeného: „Důstojný Otče! Děkuji Bohu, že si ráčil k své službě vyvoliti mé nejmilejší dítě. Mám ještě jiné syny, ale ten mi byl nejdražší pro svou zbožnost a své nadání. Souhlasím v duchu s jeho rozhodnutím, úplně se Bohu zasvětit; vždyť to znamená proň největší štěstí. Ale jaká to zároveň bolest pro mé mateřské srdce tolik ho milující — navždy s ním se rozloučiti! Budiž, dávám ho: řehole mu bude lepší matkou a Bůh nejlepším otcem.“

Z Roberta se stal svatý řeholník a ozdoba Církve; jako učenec, kardinál a arcibiskup

vykonal neocenitelně mnoho pro království Kristovo. Proto ho též Církev vyhlásila roku 1930 za svatého. Je to sv. Robert Bellarmin.

Svatá matka.

Jan Bosco chtěl vstoupiti do kláštera. Místní farář to oznámil matce a řekl jí, aby mu to vymluvila. Matka si zavolala Jana a řekla mu: „Navštívil mě pan farář a svěřil se mi, že chceš jíti do kláštera. Je to pravda?“ „Ano, myslím, že proti tomu nic nenamítáte.“ „Přeji si především, aby sis tento krok rozvážil, potom jdi za svým povoláním a na nic se neohlížej. Na prvním místě se starej o spásu duše. Vldp. farář mne žádal, abych ti tvůj úmysl vymluvila, protože bych mohla jednou potřebovati tvé pomoci. Ale pamatuj si, do takových záležitostí se já nemohu míchat. To je věc Boží a tvá. O mne se nestarej. Nechci od tebe nic a ničeho od tebe nečekám. Ale pamatuj si dobře: chudá jsem se narodila, chudě jsem žila a chudě chci umřít. A to ti říkám. Kdyby ses rozhodl státi se knězem ve světě a měl bys to neštěstí, že bys zbohatl, pak bych již nikdy nepřekročila práh tvého domu. Pamatuj si to dobře!“

Imprlmí potest. Pragae 30. 4. 1931. P. J. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprlmatur Nr. 5483, Olomucii 26. 3. 1931. Josephus Vvlečka, Praeses a. e. Consistorii. - Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Mlekisch v Hlučíně. - Tiskla Typla, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

Kongregace Nejsv. Vykupitele

Congregatio Sanctissimi Redemptoris. C. Ss. R.
Redemptoristů.

Úkol: Misiemi a exerciciemi poskytnouti duchovní pomoci nejpouštěnějším duším.

V Č. S. R. mají: 20 klášterů, 140 kněží, 95 fraterů, pro studenty juvenát v Libějovicích u Netolic (16) tř. gymnasií); bohoslovecké učiliště (studentů) v Obořišti u Dobříše.

Podmínky přijetí: Zdraví, mravný život, zbožnost, úmysl v kongregaci pracovat. Do první třídy gymnasií přijímají se hoši do 14 let, nadaní ke studiu. Po šesté třídě je rok noviciátu.

Úkol fraterů je: ruční prací a modlitbou, tělesnými službami pomáhati apoštolským pracím kněží.

Adresa pro přihlášky: Provincie kongr. Nejsv. Vykupitele, Praha III., Thunovská 27. aneb nejbližší klášter Redemptoristů.

Sdružení sv. Josefa na podporu kněžského dorostu Redemptoristů.

Účel: Duchovní a hmotnou almužnou podporovati kněžský dorost Redemptoristů.

Povinnosti členů: 1. Denně se modlí Zdravas Maria s prosbou: Nejsvětější Vykupiteli, pošli hodné dělníky na vinici svou.
2. Upozorňovati hodné hochy na kongregaci Redemptoristů a povzbuzovati je, aby se stali misionáři.
3. Pravidelným peněžitým příspěvkem pomáhati vydržovat studijní řádu Redemptoristů. Příspěvky měsíční jsou: dobrodinci 5 Kč, přátelé 3 Kč, příznivci 1 Kč.

Výhody členů: 1. Za živé i zemřelé členy sdružení je sloužena každou první středu v měsíci máje sv. ke cti sv. Josefa.
2. Členové sdružení mají účast na všech modlitbách, zásluhách a dobrých skutcích řádu.
3. Členové budou pro vždycky míti zcela zvláštní podíl na pracích a mši sv. těch kněží misionářů, které na studiích svými modlitbami a peněžitými příspěvky podporovali.
4. Členové budou v určitých lhůtách dostávati zdarma časopis, věnovaný účelům sdružení.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 106. Ročník V. Č. 10. Vyšlo 23.-VI. 1931.

Čeští mučedníci doby husitské.

Památka katolických mučovníků doby husitské oživuje v poslední době hlavně vlivem provokativních oslav Husových. Bohudíky, úcta k nim stává se pomalu protiváhou všemožně šířeného kultu Husova. Na podzim r. 1925 na vzdělávacím kursu českého kněžstva v Brně přímo prosil mladý náš český učenec Dr. Aug. Neumann přítomné české biskupy, aby uvažovali o blahorečení těchto mučovníků v Římě. Privil: „Kdyby byli tito hrdinové uznáni za hodny blahorečení, prosme sv. Stolici, aby jejich památka byla souborně slavena jakožto svátek všech mučovníků katolíků za doby husitské a sice 6. července, abychom proti jednomu a to ještě zdánlivému mučovníkovi mohli položití sta a případně i tisíce mučovníků katolických.“

Myšlenka tato neusnula. Když r. 1926 blahorečeno bylo v Římě na 200 mučovníků z doby veliké revoluce francouzské, ozvala se znova. V téže době stal se také první důležitý krok k zahájení procesu beatifikačního. Čs. episkopát pověřil Dr. Neumanna sebráním příslušných dějinných dokladů a slíbil, že se zasadí o uskutečnění jeho návrhu, daného na brněnském kursu r. 1925. Doklady opravdu byly sebrány a zpracovány v knize: „Katoličtí mučovníci doby husitské, podává P. Augustin Neumann O. S. A. Nákladem Tisk. družstva v Hradci Králové. 1927.“ Knihu, z níž jsme

í my vydatně čerpali, všele doporučujeme všem, kdo o naše mučeniky více se zajímají.

Dejž Bůh, aby vlast naše brzy byla před tváří všeho křesťanstva oslavena úctou těchto mučovníků a aby jejich památka proměnila českým katolíkům 6. červenec, den potupy, v den slávy!

Vzor českého mučovníka.

Je to rytíř Jan Koblih, který oslavil Boha svou smrtí v Berouně. Trpěl 1. dubna 1421, když města dobyli Táboři. Někteří katolíci prosili Žižku, aby jim daroval životy, že přestoupí za to k husitství, avšak rytíř Koblih, když ho husité vyzvali, aby se k nim přidal, odmítl. Tu počali jej pozvolna mučiti. Postavili ho nad oheň a pálili „nejprve na chodidlech, pak na holeních, potom na kolenech a kyčlích a konečně na ostatních částech těla. Při tom jej husitští katané (jiného slova nelze užiti) stále vyzývali, aby svolil k přijímání pod dvojí způsob, ale on vždy odmítnul tak učiniti a jak staré zápisy výslovně zdůrazňují, život svůj v jednotě církve dokončil jest...“

Stará kronika česká (Sylviova) uvádí jej za vzor mučovníka, který život obětoval za víru katolickou a mluví otevřeně o mukách velikých, mu způsobených. Jak mocně dojímala smrt jeho ještě potomní pokolení, vysvětává z toho, že ještě po třiceti letech o ní

vyprávěli papežskému legátovi Sylviovi za jeho pobytu v Čechách, který vypravování to zachoval věkům pozdějším.

Mučeníci velehradští.

Posvátný Velehrad, kolébka křesťanství v zemích našich, byl i za bouří husitských mezi prvními, kdož osvědčili krví svoji věrnost a lásku k dědictví sv. apoštolů slovanských. V únoru r. 1421 zástup moravských táboritů přepadl za vedení odpadlého kněze Bedřicha ze Strážnice památný klášter velehradský a zle tam řádili. Pobili všechny věci vzácnější a roucha bohoslužebná i velmi mnoho knih. Z obyvatel dopadli opata a šest bratří a ty upálili.

O mučnické smrti těchto cisterciáků máme úřední zápis. Probošt kroměřížský Petr z Račic po čtyřech letech (25. října 1425) vyslyšel totiž na rozkaz papežův svědky krvavých bouří velehradských. Hned první svědek opat vyzovický Martin vypovídá v zápise, kterak husité klášter přepadli, a krutě jej „zpusťovali, vypálili, rozbořili, zbavili zboží i skvostů a jako nepřátelé víry a sv. Matky církve nelidsky upálili ctihodného Jana, kdysi opata řečeného kláštera jakožto pátého spolu s rodným bratrem a sklepmistrem“. Podobně popisovali ostatní svědci umučení sedmi cisterciáků velehradských.

Zbožná mysl lidu vytvořila již v době předbělohorské o opatu Janovi a jeho bratřích krásnou legendu. Když prý byli velehradští mniši mučeni, tu netoliko zdi byly postříkány jejich krví, ale dokonce i kameny jakoby nad tím byly dojaty, zčervenaly. Takřka proti přirozenosti vpily do sebe krev mučnickou a každoročně ve výroční den povraždění oněch řeholníků vypocují prý ze sebe krev. R. 1637 při stavbě nového kláštera použilo se oněch kamenů ke stavbě a bylo z toho pohoršení. R. 1705 jejich památka však byla ůctěna ještě výmluvněji. 10. července toho roku opat Florián slavně uložil do hlavního oltáře chrámu velehradského kámen, jenž před tím ležel uprostřed kostela a na kterém stála dle lidového podání hranice mučeníků. Z ůcty k nim uložen byl kámen ten na místo nejdůstojnější a sice úmyslně 10. července, kdy církev slavila památku sedmera bratří mučeníků. Toho dne i na Velehradě vzpomínali svých sedmera bratří v kostele upálených. Také klášterní malíř je zvěčnil. R. 1722 vymaloval upálení jejich na stropě kostela.

Po vyvrácení kláštera velehradského došlo zanedlouho i na okolní kněžstvo. Též o tom pronásledování vypravuje stará listina kláštera velehradského. Podává nám přísežné svědectví, jež dne 6. srpna 1452 učinil osmde-

sátiletý soused z Polešovic Petr Gensperger. Veliké stáří Petrovo prozrazuje, že byl svědkem oněch událostí a jeho výpovědi přísahou stvrzené jsou jistě hodnověrné.

„Husité — vypravoval — polapili polešovického faráře Mikuláše a odvezli jej do sousedního Ostroha, kde ho mučením chtěli donutiti, aby se k nim přidal. Ale on raději se dal upáliti. Osud jeho neodstrašil nikterak kněze Zikmunda, jenž, pohrdaje životem, nastoupil po upáleném faráři. Netrvalo dlouho a došlo i na něho. Husité vpadli do dědiny. Vida, jaké nebezpečí mu hrozí, dal se na útěk, leč jeden husita v něm poznal katolického kněze i počal jej stíhati koňmo, dohonil jej a probodl kopím. Téhož dne polapili husité v Polešovicích kaplana Václava, dobrého prý kazatele, odvlékli jej do vinohradů, kdež ho nutili, aby odpadl od katolictví. Avšak kněz sedal se přemluviti ani uhroziti a proto ho sprovodili se světa jako jeho faráře Zikmunda.“

Také úcta k mučovníkům polešovickým nevyhynula, nýbrž dědila se z pokolení do pokolení. Jan Středovský, farář pavlovický, vypravuje r. 1710 ve svém spise: „Posvátné děje Moravy“, že za jeho doby znal lid ještě místo, na němž byl farář Mikuláš upálen. Byla to louka u cesty, do Ostroha vedoucí. Neméně zajímavá jest, že v oné době byly známy i oba dny umučení oněch kněží: 2. červenec a 7. září.

I. „Ani věku, ani pohlaví, ani stavu neodpustili.“ (Zikmund.)

Plzeňské ženy — mučenice.

Ke sklonku válek husitských obléhána byla i katolická Plzeň (1433—34), ale slavně se obhájila.

Na památku vítězství tak významného konali Plzeňští každoročně slavnost na poděkování Bohu. Významnou řeč při takové slavnosti pronesl r. 1467 přední obránce tehdejšího katolictví M. Hilarius litoměřický a v ní předvádí nám některé obyvatele, nejen muže, ale i ženy, které raději muka a smrt podstoupily, než by přestoupily k husitům. Práví: „Kohokoliv z města chytili, uříznuvše mu ruce, nos a uši, působili divadlo za Krista. Divokost jejich nešetřila ani slabého pohlaví ženského. Uzařili ženy do sudů a shodili dolů. Jinými uříznuvše nožem nos, vystavili je na posměch. A z těch (žen) žijí dosud ještě dvě, jakožto svědkyně kacířské zločinnosti. Jiné, jsouce týrány dlouhým hladem v temném vězení, z nedostatku potravin pojídaly huňaté pokrývky, jakoby mohly zahnati hlad srstí. Všechny tyto nutili přestoupiti k nim, ale ony, pamětlivy své víry, vyvolily sobě zbožně pro Krista raději zemřítí, nežli potupně vésti smyslný život s kacíři.“

Hilarova řeč jistě působila. Vždyť mohl veřejně ukázati na dvě ženy, jejichž uřezané nosy byly živými svědky husitských násilností na katolcích páchaných. Myslím, že nijak nenadsazují, napíši-li, že řeč Hilarova působí i dnes, po půltisíciletí, na moderního čtenáře.

Čeští studenti — mučenci.

Když vnikly bouře husitské na pražskou universitu, prchli věrní katoličtí studenti do blízké Lužice, která tehdy náležela české koruně a založili si tam v městě Lubně takřka druhou, katolickou universitu. Počet těchto studentů byl značný, ježto souvěké prameny mluví o tomto privátním učilišti jako o významné škole. Se studenty dlela v městě řada českých kněží vyhnanců. Snad právě tato přítomnost uprchlíků kněží a studentů byla příčinou, že husité město Lubno oblehli a strašlivě v něm řádili. Stalo se to z jara r. 1427, když 18.000 bojovníků za vedení Velka Koudelníka a obou Prokopů vpadlo do Slezska a Lužice.

Útok na město, které se zmužile bránilo, podniknut byl 15. května. Duší obrany byl místní farář. „Ten z povýšeného místa napomínal zvučným hlasem měšťany, aby statečně bojovali ke cti Kristově a za pravou víru, slibuje nebe těm, kteří by od husitů byli zabiti. Husité, nesouce knězovu neohroženost nelibě, polapili jej, když město padlo, přivázali ke čtyřem koním, každého z nich hnali na jinou

stranu a tak ho strašlivě roztrhali. Ostatní utekli se do kostela, zpívali tam chvály Bohu a vzývali o pomoc Matku Boží, pějíce zvuknými hlasy „Salve regina“, aby vytrvali při vyznávání pravé víry.“ Tak líčí, dle vypravování posledních pamětníků, zkázu města spisovatel Kranz († 1517).

O smrti pražských studentů stručně zmiňuje se kronika zaháňská. „Husité, opustivše Žitavu, podnikli útok na Lubno, učinili v něm veliké krveprolití, zabivše na tisíc mužů. Bylo tam povražděno všechno duchovenstvo, město vypáleno a ponecháno dlouho pusté, poněvadž jedni měšťané byli zabiti, jiní vyhnáni... Bylo tam i veliké množství žáků z university pražské uprchlých, ti tam měli význačné partiikulární studium, kteřížto většinou byli pobiti.“

I čeští katoličtí studenti jsou čestně zastoupeni mezi mučeníky doby husitské.

Pražští konšelé.

O polednách 30. července 1419 došlo na Novém Městě v Praze ke krvavému výjevu, který se stal počátkem bojů husitských. Z kostela sv. Štěpána přitáhl dav pražských husitů, vedený odpadlým premonstrátem Janem ze Želiva k novoměstské radnici a žádal bouřlivě na purkmistru a konšelech (radních), aby propustili na svobodu vězně, které dali ne-

dávno zjímati pro přijímání z kalicha. Když toho konšelé nechtěli učiniti, ale chystali se k odporu, rozzuřený zástup pod vedením Žižkovým vrhl se na radnici, zpustošil ji a s oken smetal katolické radní pány. Zabití: purkmistr Mikuláš z Podviní, rychtář Niklásek, jeho služebník Sasín, a několik obecních starších, Jan Humpolec, Jan Kábův, Čeněk Patriarchův, Řehla, drevník z Podskalí a Václav Barbořin. Konšel Řehák, valchář, zabit byl v radniční mučírně. Ostatní, padající, byli schytáni na sudlice a oštěpy, a kdo potom ještě dýchal, dobit byl na místě.

Proč byli povražděni tito radní páni? Král Václav IV. je dosadil nedlouho před tím (6. července 1419), aby vši mocí bránili vzrůstajícímu husitství, vytrhli široké vrstvy lidu z moci husitských vůdců a provedli v Praze rozkazy církevního sněmu kostnického. Byli všichni dobří a upřímní katolíci, jak svědčí zmínka současného spisovatele, že král „nalezl mezi svými rádci jen málo věrných, kteří by nebyli nakaženi viklefskými bludy“. Královu důvěru nezklamali. Pracovali neúnavně, až i krev prolili při neohroženém hájení víry katolické. Ký div, že je souvěcí spisovatelé prohlašují za mučeníky? Kronika university pražské dí: „Byli shozeni z radnice pražské proto, že zakazovali podávání z kalicha a hromadná procesí lidu“, přípis v kapitulním rukopise pražském udává ještě jasněji, že zabiti byli „zvlá-

ště proto, že se nechtěli přidati k sektě viklefské“.

Pan Oldřich na Sezimově Ústí.

Jakýsi latinský veršovec rozepsal se roku 1418 o pánech z Ústí Sezimova. Jako katolík vytýká jim, že se zpronevěřili víře po předcích zděděné. Jejich odpad od víry prohlašuje za skvrnu, lpící na jejich až dosud čistém štítě. Sám Bůh však vyvolil k jejímu odstranění pana Oldřicha z Ústí, on je v celém rodě čestnou výjimkou, on jediný zůstal víře po otcích věren.

Takové vysvědčení dali čeští katolíci panu Oldřichovi, dokud ještě žil. Další události na panství Oldřichově nezklamaly jejich naději. Jak nám dobře zpravený Eneáš Sylvius v České kronice vypravuje, hájil Oldřich na svých statech katolictví a vypovídal z nich všechny přívržence husitství. Tím se stal přívržencům nové nauky trnem v očích. Jakmile si husité na Táboře zvolili své hejtmany, vrhli se hned na pana Oldřicha. Uzavřel se jim na pevné tvrzi nedaleko Ústí, zvané Sedlec, a postavil se útočníkům statečně na odpor. Když však opevnění padlo, Táboři „pana Oldřicha, pána Ústí, cepami sou umlátíli a nohy jemu usekavše, do ohně vrhli“. (Vavřinec z Březové.)

Stalo se to asi 10. dubna 1420. Nikdo nebude pochybovati, že p. Oldřich z Ústí položil život za víru katolickou.

Dominikáni, umučení ve Frankenštejně.

Podivuhodnou náhodou se stalo, že právě v den, kdy celé křesťanstvo vzpomínalo smrti Spasitelovy, tři bratři dominikáni ve Frankenštejně (v Kladsku) zemřeli za víru Kristovu. Souvěká památka nám vypravuje o jejich hrdinské smrti takto: „L. P. 1428 právě na Velký pátek na umučení Páně byl upálen od husitů při vchodu ku hřbitovu frater Mikuláš Vápenníkův, podpřevor tohoto kláštera, člověk přesvatého života, poněvadž otevřeně kázal proti jejich sektě. Téhož dne a z téže příčiny zabili fratera Jana, rozsekavše ho na kusy, a druhého fratera Ondřeje Kantorova, jáhna, zastřelili šípem před branou vratislavskou. Tehdy zpustošili mnohá města a většinou celé Slezsko.“

Tolik souvěká zpráva. Jest to nápis z XV. století na pamětní desce, upevněné kdysi u hlavního vchodu dominikánského kostela ve Frankenštejně. Zprávu tuto doplňuje souvěká kronika františkána Dětmara. Husité chytili prý podpřevora Mikuláše, postavili ho na hromadu z roztrískaných obrazů svatých a na ní jej upálili.

Památka umučených dominikánů nevy-mřela. Věřící v městě posbírali zbytky z těl umučených řeholníků a opatrovali je jako vzácný poklad. Později byly v kostele dominikánů ony ostatky vystavovány k veřejnému uctění.

Za války třicetileté část jich odvlékli s sebou Švédové; když r. 1815 bývalý dominikánský kostel přešel v držení protestantů, přešly ostatky do majetku katolické fary, kdež se chovají s ověřovací listinou až dosud.

Mučeníci v Jaroměři.

Město Jaroměř padlo husitům do ruky dne 13. května 1420. Měšťanům bylo povoleno, aby odáhli z města s holým životem, ale když dne 15. května Jaroměřští táhli z města, Táboři nedali se zdržeti a „všechny měšťany s ženami až do košile svlékli a vyšedše z města, mnohé z nich utopili (v Labi) a jiné na poli lid lotrovský spálil“. (Kronika Vavřince z Březové.)

Když takový osud stihl obyvatele laiky, není ovšem divu, že kněžím bylo tím hůře. Zprávu o jejich skonu nám zaznamenal opat augustiniánů v Zaháni, Ludolf († 1422), dle vypravování českých uprchlíků.

V Jaroměři měli faru kanovníci svatého Augustina. V čele jim stal probošt Štěpán, maje po ruce 7 až 8 spolubratrů. Všichni tito kněží spolu s jinými čtrnácti duchovními byli od husitů polapeni a dáno jim na vybranou: buď se přidati k nim anebo zemřít. Tři kněží, přistoupi všichni na věroučné názory husitské, dostali milost. Zvláště hrdinně zachoval se však probošt Štěpán. Byl velmi dobře znám s vůdcem husitů, který mu nabízel

život. Ale on „raději chtěl se svými bratry podstoupiti slavnou smrt, nežli aby vedl postupný život s odsouzenými a zavrženými husity“. (Ludolf.)

Celkem skončilo 16. května 1421 v Jaroměři sedmnáct kněží a řeholníků na hranici.

Obléhání města Jaroměře vyžádalo si v téže době obětí v osadě Zvoli, kde byl malý dominikánský klášter, obývaný pěti členy. Husité, přitrhnuvše k Jaroměři, zmocnili se za jejího obležení zvolského klášteříka, při čemž polapili čtyři dominikány. Pouze bratr laik jménem Jan spasil se útekem. Jeho spolubratry husité svázali, naložili na vůz a hodili do Labe. Takový byl konec zvolského kláštera.

Paměť o tom zaznamenal nám zmíněný bratr Jan, jenž se ukryl v Jaroměři v prvním domě u brány městské. Zápis svůj, složený v barbarské latině, neučinil v knize, nýbrž uprostřed oltářního kamene v kostelíku zvolském. Učinil tak r. 1425, tedy v době, kdy klášteřík i s kostelem byl již čtyři léta v rozvalinách. Později opsal někdo jeho zápis do knihy, náležející kdysi klášteru zvolskému. Rukopis onen našel v archivě jaroměřském spisovatel Balbín a otiskl pro veřejnost. Tak bylo splněno přání bratra Jana, aby potomstvo vzpomínalo na mučenickou smrt jeho spolubratří.

II. Vyvražděná města.

Roku 1421, kdy husité jali se bezohledně vybíjeti celá města, nastal vyhlazovací boj proti českým katolíkům. Rozhořčený císař Zikmund píše v listině šestiměstským, že husité „upálili a ukrutně povraždili mnoho věrných křesťanů, což chtějí všude tak činiti, kde nechtějí přistoupiti k jejich kacířské víře“.

Že husité svoje hrozby splnili, dosvědčuje neznámý spisovatel „Pojednání o původu Táboritů“. Jak výslovně prohlašuje, v Čechách zhubeny byly Kadaň, Cnomutov, Beroun, Český a Německý Brod, Jaroměř a Trutnov. Práví o nich: „A dobyvše jich zradou, pobili všechny obyvatele, pevné u víře Kristově... a zvláště kněze a reholníky, zhladivše jedny ohněm, jiné vodou, jiné mečem.“

Císař Zikmund tedy nepřeháněl, když r. 1434, po válkách husitských, podruhé napsal o pronásledovatelích českého katolicismu: „Meč své ukrutnosti na věřící v Krista obrátili a chtějí i celé jméno katolíků z paměti lidské vymazati, ani věku, ani pohlaví, ani stavu neodpustili. (Majestát plzeňský.)

I v Čechách a na Moravě splnila se prorocká slova Kristova: „Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím službu prokazoval Bohu. A to učiní

vám, protože neznají Otce ani mne.“ (Jan 16, 2—3.)

Sedm set pobitých měšťanů mohelnických.

Mohelnice zpuštěna byla na podzim 1424 a obyvatelé její, mužští téměř všichni, od husitů byli pobiti. Město leželo v rozvalinách, až r. 1460 ujal se ho biskup olomucký Tas z Boskovic a chtěje zpustlé městečko pozdvihnouti z trosek, potvrdil ve zvláštní listině všechny jeho staré výsady. V této památné listině, obyvatelům mohelnickým vystavené, vzpomíná s úctou jejich povražděných předků. Protože prý ve spojení s biskupem Janem Železným potírali husity ve svém okolí, přitáhla vojska husitská u veliké přesile k jejich městu, obklíčili je a zapálili. Tu — jak biskup Tas výslovně prohlašuje — „obyvatelé jakožto katolíci utekli se do domu Božího a když nepřátel přibývalo, rozhodli se raději zemřít, nežli žít jako víře zpronevěřili. Proto jak ve chrámě, tak venku, více než sedm set bylo jich ukrutně a různým způsobem povražděno“.

Hrdinná smrt mohelnických nevymizela z paměti ani jejich potomkům. Hned po obnovení městečka r. 1461 vystavěli měšťané při kostele hrobku, v níž s úctou uložili tělesné pozůstatky pobitých předků.

Ještě nedávno, u příležitosti 500letého jubilea smrti Žižkovy vzpomínali mohelničtí vyvraždění svého rodiště. Upravili hrobku mu-

čeníků a v den úmrtí Žižkova sloužili za své pobité předky slavné služby Boží, při nichž místní kněz promluvil k lidu o významu dne. Po skončené bohoslužbě odebrali se všichni v průvodu ke kryptě, kde vzdali poctu ostatkům tam uloženým. Od té doby je mohelnická hrobka předmětem pozornosti věřícího katolického lidu ze širého okolí.

Vyvraždění chomutovských.

Na Květnou neděli 1421 dobyla spojená vojska pražská a tábořská město Chomutov.

Nastalo děsné krveprolití. Souvěké prameny odhadují počet v Chomutově pobitých na půl třetího tisíce. „Husité jali se vztekle vražditi kohokoliv v městě živého zastihli, neodpouštějíce než některým ženám a dětem i třiceti toliko mužům, aby prý občany své pochovati mohli.“ (Palacký.)

Pobitím obránců chomutovských nebylo však krvavému divadlu konec. Došlo ještě na zbylé ženy a dítky. Zaráží při tom, že neslychané toto dílo provedly tábořské — ženy! „Ale tábořských nešlechtné ženy hřích hrozný tu spáchaly. Nebo ženy a panny, mužů svých a rodičů plačící, ven z města vyvedly, slíbivše jim, že je zdravé propustí; kteréžto když z města vyšly, z roucha zloupily, peníze a klenoty od nich pobraly, v jednom lise na vinici zavřely a ohněm všecky spálily ani těhotným neodpustivše.“ (Vavřinec z Březové.)

Od pradávna byli povraždění obyvatelé Chomutova považováni a uctíváni za mučedníky víry katolické: „Popravním místem jejich byl zvláště kostel a hřbitov. Proto z úcty k tolika tisícům, pro Krista povražděným, kterým husité dali onoho dne do ruky nebeské palmy, nikdo není na onom místě dodnes pochován, nýbrž pohřbívá se za městem.“ (Balbín.) R. 1749 založena byla fundace na mši sv., jež měla býti každoročně sloužena ve výroční den dobytí města. Účel její byl doslova tento: „Aby Bůh Všemohoucí na přímluvu a zásluhy těch, kteří tehdy ukončili slavnou mučnickou smrtí život za Boha a víru položený“, aby Bůh chránil město ode všech pohrom a zachoval je pevné víře.“

III. Ze starých kronik.

Paměti kupce Martina.

Počátkem roku 1425 vpadli Sirotci do Kladska a oblehli město Radkov. Město se brzy husitům vzdalo a všichni občané směli odejít, kromě katolických kněží, s nimiž husité necítili. Došlo takto k ukrutnému mučení městského faráře Megerleina, které vypsal ve svých pamětech svědek jeho smrti, kupec Martin Bolkenhayn. Předvedeme krvavé divadlo radkovské dle těchto pamětí.

„Když městský fojt viděl, že nelze již déle klásti husitům odporu, jal se s nimi vyjedná-

vati. Dostalo se mu ujištění, že měšťané budou moci svobodně z města odejít, nikoliv ale kněží. Měšťanky, jsouce naplněny soucitem k jejich smutnému osudu, nabídli faráři i kaplanům, aby se převlékli v ženský šat a takto v přestrojení unikli. Kaplani nabídku přijali, leč farář ji odmítnul, řka: „Nedejž toho Bůh, abych zapomenul se na úřad a důstojenství své! Jsem kněz a nejsem žena.“ Tak se stalo, že Megerleinovi farníci i s kaplany opustili město, v němž zůstal jen on s několika mladíky a jedním venkovským knězem. Když ale mládencům kleslo srdce, poddali se i oni, takže na konec oba kněží úplně osaměli. Jak Bolkenhayn vypravuje, „husité přiběhše k němu, svedli ho dolů do vojska a přivedli před kněze Ambrože hradeckého, který latinsky řekl jemu: Faráři, odvoláš-li cos kázal a přistoupíš-li ku pravdě učení našeho, zachováš život svůj, neučiníš-li toho, půjdeš do ohně.

Pan Megerlein odpověděl: „Toho Bůh nedej, abych já pro krátké muky zradil pravdu svaté víry křesťanské! Já učil a kázal pravdu v Praze, ve Zhořelci, i ve Hradci a na té pravdě chci raději umřít!“ I přinesli otepě slámy, jimiž obložili a obvázáli tělo jeho vůkol, takže ho ani viděti nebylo, a zapálivše slámu, nechali ho běhati a potáceti se v ohni u vojště, až se zadusil. Pak vzavše tělo mrtvé, hodili je do vařící vody v pivovaru a za ním

kněze selského, tak že oba tam umučeni jsou.“
(Palacký, Dějiny III. 354.)

Pius II. a čeští mučeníci.

Brzy po válkách husitských navštívil osobně Čechy papežský legát Eneáš Sylvius. Jsa slaveným spisovatelem, vydal ze svých zkušeností spis „Historie česká“, kde skvělé svědectví vydává katolíkům, za válek husitských odpraveným.

V předmluvě ke svému dílu napsal o nich doslova: „Mužové vytrvalí, kteří buď vyhnanství, nebo žalář, nebo smrt pro zákon Kristův statečně podstoupili, panují s králem svým v nebi, jásajíce nad cizím vítězstvím. Neboť jako zběsilost husitů české jméno zhanobila, tak zase stálost statečných mužů ve víře je oslavila. Není země, z níž by z našich časů vyšlo více mučeníků Kristových jako z Čech.“

Sylvius zasedl později na trůn papežský pod jménem Pius II. 20. března 1462, u přítomnosti 24 kardinálů přijal poselství krále Jiříka z Poděbrad, a při této slavnostní příležitosti podruhé vzdal čest památce našich mučeníků. Pražský purkmistr Václav Koranda nadhodil totiž ve své řeči papeži, jak ukrutně rádil kdysi v Čechách císař Zikmund proti husitům. Papež však mu odpověděl: „Vězte, že nikde, ze žádného království světa

tak mnoho mučovníků pro víru křesťanskou nevyšlo. (jako z českého národa.) Jako jeden znamenitý muž jménem Koblih, když byl jat, pálili jej pomalu od nohou až nahoru, muku velikou mu činíce. Když byl napomínán, aby svolil k přijímání pod dvojí způsobou, nechtěl, ale život svůj v jednotě církve dokonal.“ K tomu dodal papež význačná slova: „Nemají se z čeho Čechové chlubit, že tak jiné přemáhali.“

List českých mučovníků.

Mezi první oběti husitské pomsty náležejí pražští kartuziáni.

Pražská luza vylila si na nich hněv hned po smrti krále Václava IV. (17. srpna 1419.) Vybili klášter jejich na Smíchově, zjímali všechny řeholníky a odvedli je na staroměstskou radnici, by tam s nimi svedli učenou hádku o přijímání z kalicha. Rozkacený dav jim cestou zpíval rozličné posměšné písně a když přišli na pražský most, bylo slyšeti výkřiky: „Pochovejme je zde!“ Sotva že za nimi zapadla radniční brána, počali někteří opět volati: „Zaved‘me je opět k mostu!“ Leč konšelé, jak to uslyšeli, rychle zavedli mnichy k sobě do světnice. Druhého dne konšelé doprovodili je branným průvodem do kláštera sedleckého u Kutné Hory. Tam je přijali s největším soucitem cisterciáci.

Pražští kartuziáni zanechali po sobě dva krásné dopisy, jimiž nám dávají nahlédnouti do svých duší. Nálada, jaká z nich k nám mluví, nás velmi živě upomíná na starokřesťanské mučeníky, kteří planuli touhou zemřítí pro Krista. V prvním dopise, kolem 21. října 1419 ze Sedlce do Norimberka poslaném, píše jeden z nich známému převorovi: „Prosím vás, nejmilejší bratře, abyste se nijak nezarmucoval z těchto událostí, zběhnuvších se z dopuštění Božího, nýbrž abyste spíše blahopřál nám trpícím a zarmouceným za pravou víru a za spravedlivou poslušnost. Kéž bychom se takto stali hodnými, bychom něco vytrpěli za jméno Kristovo.... Ačkoliv jsme utrpěli ztrátu na majetku, přece jsme neutrpěli žádných poranění. Kdyby se nám nevinně mučeným bylo něco přihodilo, pak by to utrpení na konci tohoto strastiplného života bylo spíše radostným a to pro smrt vzácnou před očima Páně.... neboť utrpení na tomto světě není úměrno budoucí slávě, ve kterou doufáme, chtějíce vstoupiti po mnohých trampotách do království nebeského.“

Jak patrně, pražští kartuziáni dokonce se těšili, že položí život za Boha a že dostanou korunu mučnickou. Jejich naděje se brzy splnily. Dočkali se hrdinné smrti ve zdech pohostinského kláštera sedleckého, kde žili z podpor, přikázaných jim králem Zikmundem. Dnem 28. dubna 1421 přepadla voj-

ska Žižkova klášter a všechny řeholníky v něm pobila. Podrobných zpráv o dobytí kláštera sedleckého a o mučení cisterciáků a kartuziánů není. Lebky těchto mučovníků, husitskými cepy rozbité, ukazují se dosud v kostnici sedlecké.

I Bůh promluvil?

Mistr Ondřej z Brodu, obránce víry katolické, pro níž byl z Čech vyhnán a který v Lipsku jako universitní profesor r. 1427 zemřel, vypravuje ve svém spise o vzniku husitství toto:

„Nemohu pomlčeti o zázraku jež ukázal Bůh na tělech některých mrtvých. Byli polapeni od husitů jacísi kněží, z nichž některé znám podle jména i podle mravů. Když byli uvazováni za ruce i za nohy na suchý okraj (hranice), napomínali se vzájemně, aby zmužile a vytrvale trpěli za víru katolickou. Vzplanula hranice, přikládají otěpky s dřívím a plamen, jenž má kněze ztrávit již se blíží. Každý z nich odporoučí ducha svého do rukou Božích. Tak umírají, odevzdávajice duše své Bohu. Vidouce pak viklejší kati, že nebyli ohněm ztráveni, ačkoliv byl ohromný, nýbrž že pouze vydechli duši, ve své zlobě a zuřivosti, aby ani mrtvých těl nebylo ušetřeno, snesli mnoho otepí a suchých sudů na zmíněná těla. Když však na ně dříví položili a zapálili, tu,

když dohořelo, nalezli těla neporušená, jako před tím.“

Pamětní deska kolínská.

R. 1421 husité obsadili město Kolín a všichni měšťané přestoupili na víru jejich. Jen šest kněží v městě (světských a z řádu dominiánského) skončilo raději na hranici, než by zradilo církev. Děkanem kolínským byl tehdy Hynek z Ronova, člověk velmi zběhlý ve vědách světských i duchovních. Tohoto kněze husité „aby jeho smrt učinili slavnější, upálili zabeđeného v sudu, kolem hranice pak poskakovala tlupa vojáků.“ (Balbín.) Štalo se 22. dubna 1421.

Na zmučeného děkana upomíná v Kolíně dosud prastará brzy po smrti jeho tesaná deska. Představuje ho neuměle v rouše kněžském. Bývala zazděna na chalupě blízko brány kouřimské, u níž prý byl Hynek upálen. Po sboření chalupy poválovala se dlouho na zemi, až teprve se jí ujal místní děkan, jenž ji dal zazdít na farní budově.

Lípy ve Zlaté Koruně.

Dějiny vypravují, že slavný klášter ve Zlaté Koruně stal se dvakráte obětí husitských útoků. Poprve, 11. května 1420 napadlo klášter asi 150 poddaných, zapálilo celu kněze Lazara u fortny a vyplnilo klášter. Při tom byli upáleni dva kněží: Jan Kink a bývalý

kustos, rovněž jménem Jan. Ostatní řeholníci zachránili se útekem do Rakous.

Když dne 27. října 1425 podruhé blížili se husité ke klášteru, prosil českobudějovických o rychlou pomoc. Klášter se však pomoci nedočkal a padl druhého dne husitům do rukou. Opat s většinou bratří zase šťastně uprchl, jen asi sedm starých nemocných členů, kteří v klášteře zůstali přišli o život. Staré podání známé již r. 1533 vypravuje, že byli přivlečeni pod mohutné lípy na dvoře klášterním a tam oběšeni „na potupu řádu a katolického náboženství.“ Na lípách prý od té doby rostou zvláštní listy ve tvaru mnišských kapucí. R. 1609 dal opat Valentin upevniti na zeď u jedné lípy pamětní desku, dosud uchovanou s nápisem:

„Zastav se poutníče zbožný, vzhlédni na lípu, kterak se zelená, na věky nevyhyne.

Obdivuj listy, ve tvoru kápě, které strom na paměť mučení každoročně zde rodí.

Takové — nechtěje jistě — tys činil zázraky

Žižko,

když mnichy posvěcené popraviti jsi tu dal.“

Ač klášter zlatokorunský zrušen byl již za Josefa II. a spustl dokonale, umučení mniši žijí dále v živé paměti lidu jihočeského a památné lípy klášterní budí podnes pozornost četných návštěvníků.

IV. Proč trpěli čeští katolíci?

Stručně a výstižně píše o příčině smrti českých katolíků v revoluci husitské Ondřej z Brodu, bývalý přítel Husův: „I zuřili po celých Čechách a Moravě, zabíjejíce muže dobré a šlechtné a sice především proto, že nechtěli přestoupiti k jejich pověrám.“

Nejčastěji bývali odpraveni katolíci mučeníky eucharistie. Hus ještě žil, když r. 1414 zavedli v Praze podávání z kalicha. Církev od tohoto obyčeje podávati pod obojí, upustila ve 12. století. Často se totiž stávalo, že Svátost krve Páně byla rozlita a zneuctěna, nebo vznikaly rozpaky pro kněze, kdvž osoby různých stavů ostýchaly se z tétož kalicha píti. Husité zvyk ten zase obnovili, pokročili však ještě dále a prohlásili ústy Jakoubka ze Stříbra přijímání pod obojí způsobou za nutné ke spáse. Proto když v dubnu 1414 počali husité podávati pod obojí, stíženi byli původci této novoty klatbou a věc zakázána. Církev jednala tak v obavě, že víra v Nejsv. Svátost je ohrožena. A nemýlila se. Brzy hlásány ještě nauka remanenční, že vedle přirozenosti Kristovy zůstává ve Svátosti též podstata chleba a vína, ba po několika letech začali Táboři šířiti názor, že ve Svátosti je pouze chléb a víno, Kristus však v ní není přítomen, jen

svou milostí působí na duši přijímajících. Časem kalich stal se straně husitské viditelným znamením, kterým se rozlišovala od církve katolické, s níž se rozešla i v jiných článkách víry.

Znamenalo tedy přijímati z kalicha tolik, jako zřeknouti se víry katolické. To dobře věděli husité i katolíci a za ryzí nauku o Svátosti oltární nejeden život svůj obětoval. Tak trpěl v Berouně rytíř Koblih, tak zahynuli i katolíci, umučení při obléhání Plzně. Bylo již zmíněno, jak se husité marně pokoušeli převésti zajaté katolíky plzeňské k husitství. Tu přišli na jinou myšlenku. Jelikož prý církev katolická nechce povolití povinné a obecné podávání z kalicha, odepřeli dávatí svým zajatcům nápoje. Použili k tomu velikonočních svátků a jak Hilarus litoměřický vypráví, „na Boží hod velikonoční, nasytivše kteréši z vězňů hojnými potravinami, odepřeli jim nápoj, říkajíce, že jedna způsobá sv. přijímání nestačí bez kalicha k výživě duše lidské“. Katolíci hned vyčetili, oč se jedná: za kapku vody měli prodati svou víru. Ani jeden z nich však nepovolil. Stravování jsouce hroznou žízni, všichni čestně zemřeli.

Často velebí se krutosti husitské vůči kněžím a řeholníkům jako odvěta za jejich pohoršlivý život, proti němuž bouřil již Hus

ve svých kázáních. Úřední záznamy o mravním stavu tehdejšího kněžstva však dokazují, že duchovní čeští z největší části žili příkladně. (A. Neumann: Prameny k dějinám duchovenstva v době předhusitské a Husově. 1926.) Sám Hus vyznává, že zná mnohé faráře, kterým není hoden obuv zouti, a jejichž paty pro svatý život by chtěl zulíbat.

Ostatně, mučnická smrt mnohých kněží a řeholníků, kteří se mohli zachrániti přestoupením k husitům, nejlépe ukazuje mravní výši tehdejšího kněžstva. Leckterému knězi štačilo vyslovit jméno Viklefovo a byl by zachráněn. Nejednen se vskutku zachoval tímto odpadem, ale sta jiných dovedlo obětovat za své přesvědčení všechno, i život. Kněžstvo zpustlé nikdy se nedalo a nedá mučiti a týrati za víru, podle které nežije. Těch 300 duchovních, kteří u nás po převratě odpadli, stěží by podstoupilo muka a smrt pro katolickou víru.

Jaké výtečné kněžstvo a řeholníky měla tehdejší česká církev, seznáme, když porovnáme naši dobu husitskou a dobu o sto let pozdější, kdy vystoupil v Německu Luther. „Když Luther strásl jho řeholních slibů a oženil se se zběhlou jeptiškou, přemnozí a přemnohé následovali jejich smutného příkladu. Rychle svlékli a odhodili šat klášterní, oblekli světský a spěšně vepluli do přístavu manželství. Zcela jinak u nás za bouří hu-

sítských. Hus vykřičel kláštery, chudé i bohaté za přístřeší hříchů a hnízda nepravosti, a hle, skutečnost ukázala, že to byly školy svatosti a štěpnice mučovníků. Husité zapálili mnichům příbytky nad hlavou, co měli, jim pobrali, které dopadli, pozabíjeli a zmučili, ale mniši byli neohroženi, zůstali věrni víře i řeholním závazkům, ač se jim radilo, aby se oženili a šli orat a mlátit. Jsou zaručené zprávy, že husité klášterní panny k manželství násilím nutili. Jaký to ohromný rozdíl mezi dobou husitskou a dobou luterskou!“ (Ráček: Čs. dějiny.)

*

Jako doklad stůj zde stručná zpráva z husitské kroniky Vavřince z Březové.

6. června 1420 upálili prý Táboři dva mnichy z Břevnova jen proto, že nechtěli přistoupiti na podávání laikům z kalicha. Podobně trpěli čtyři cisterciáci zbraslavští. V kronice Vavřincově čteme o nich toto: „A potom dvanáctého dne měsíce června Táborští, ještě na poli ležíce u zdí hradčanských, spálili čtyři mnichy zbraslavské, kteříž povoliti ku přijímání pod obojí způsobou a kápi složití žádnou měrou nechtěli.“

Tito polapení cisterciáci neumírali tedy jen za víru katolickou, nýbrž i za své řádové sliby. Husité nemohli jich přiměti ke „kápi složení“, čili aby vystoupili z řádu a tím ovšem aby zrušili řeholní sliby. Hle, vzorní

řeholníci, kteří své sliby zachovali skutečně až do smrti a dali se raději upáliti, než by je zrušili!

V. Kolik bylo umučeno katolíků ?

Je velice nesnadno odhadnouti aspoň přibližný počet obětí husitského fanatismu. Byly jich nejen sta, ale tisíce a tisíce. Staré kroniky vypravují hrozné věci.

Známý Eneáš Sylvius píše v České historii o českých katolických mučenicích, „kteří buď vyhnanství nebo žalář nebo smrt pro zákon Kristův statečně podstoupili... a takových — praví — zrodilo se v Čechách mnoho tisíc. Není země, z níž by za našich časů vyšlo více mučeníků Kristových, jako z Čech.“

„Byli topeni, stínáni, upalováni, rdoušeni, hladem mořeni, za třeskuté zimy spoutáni a na led vystrčeni, byly jim ruce, uši usekávány, jazyky za živa vyřezávány, vůbec všichni, kdo Táboritům upadli do rukou, byli nějak zmrzačeni. Jen z dominikánského řádu bylo umučeno 300 osob. I řeholní panny byly ukrutně mučeny. Žižka dával dvě kopy grošů za pravověrného kněze nebo mnicha a nepřidal-li se k husitům, dal jej bez milosti utratit. Husité se chlubili, že Žižka vlastní rukou usmrtil tisíc duchovních. Ač tomu doslova nevěříme, přece tato chloubka je věrným ohlasem jak Žižkovy krutosti, tak i neohroženosti pro-

následovaných kněží.“ (Ráček: Dějiny čs.)

Nebyli to však jen Táboři, kteří vedli vyhlazovací boj proti pravověrným katolíkům. Bývalý stoupenec pražské strany kališné M. Šimon z Tišnova připisuje tytéž ukrutnosti Pražanům. Pánům, na sněm do Čáslavě shromážděným, posílá list a tam vyčítá Praze takto: „Pomlčuji, že jsi přeukrutně zahubila ohněm i mečem tisíce lidí duchovních i světských v království českém.“ Hrozné krveprolití otevřelo Šimonovi oči, takže se smířil s katolictvím a hledal v něm záchranu národa.

Počet zabitých katolíků byl od starých spisovatelů odhadován na 200.000. Palacký udává celkový počet katolíků, zavražděných pro víru, na 600.000. Co prodělávala v nedávné době církve v Mexiku a co trpí právě v ohromné říši ruské, to zakoušela po dlouhých patnácti letech církve česká za bouří a revoluce husitské. Div se neudusila v krvi svých dětí.

•

Věru, žádná země střední Evropy nemůže se pochlubit tak četným zástupem Kristových mučovníků, jako je naše vlast. Jestliť půda její jako málokde zkyprěna přívalem mučnické krve. „Krev mučovníků — sémě křesťanů!“ Doufáme, že z krve té vždy znova a znova rašit a pučet bude život katolický, že u nás víra katolická nikdy neodumře. Je však srdečně přácný čas, aby se těmto hrdinům dostalo

zasloužené pocty od církve, za niž položili své životy, a aby byli prohlášeni za blahoslavené. Skvějí se jako hvězdy na českém nebi vedle svatých dědiců a patronů našich, Václava, Ludmily, Vojtěcha a Jana Nepomuckého, s nimiž vytrpěli smrt za tutéž víru. Pak katolický lid otevře oči a nedá se klamat od těch, kteří jej svádějí k úctě mučitelů místo mučeničků!

Modlitba za blahorečení katolíků, umučených husity.

Pane Jezu Kriste, jehož jméno oslaveno bylo v naší vlasti utrpením tisíců mučeničků, našich praotců: uslyš hlas jejich nevinně prolité krve a nedopusť, aby víra Tvoje v národě našem někdy vyhynula, sjednoť celý národ ve Své církvi, zahoj rány, které vlasti naší bludy zasadily, oslav své věrné služebníky na oltářích našich chrámů; nám pak nehodným milostivě uděl, aby se jmény jejich i jména naše zapsána byla do knihy života věčného. Amen.

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 10.998. Olomucii 10.-6. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 107. Ročník V. Čís. 11. Vyšlo 14. VII. 1931.

Tom. Vítek S. J.

Budete jako Bůh.

Potřebují slepci světla?

Když ve státě Massachusetts v Americe stavěli první ústav pro slepce, chtěli šetřit na penězích: řekli si: Nač potřebují slepci světla? — a vynechali v budově okna. Avšak věc dopadla špatně. Netrvalo dlouho a slepci počali chřadnouti, cítili se zemdleni, byli stále v špatné náladě. Lékaři sice nemohli zjistit žádné nemoci. Když však dva slepci brzy po sobě zemřeli, správa ústavu se rozhodla dáti udělat do světnic okna. A hle, jakmile světlo Boží vniklo do temných místností, zbledlé tváře slepců nabyly barvy, smutná nálada zmizela, radost zářila v srdcích a zdraví se vrátilo.

To jest ona tajuplná moc paprsků slunečních na všechno, co žije na světě. Nebýti teplého světla slunečního, země naše by ztuhla v kus ledu, na němž by žádný život nebyl

možný. Ztrnulost, nehybnost a hluchá slepota by všude panovala. Teprve teplo světla slunečního budí, zachovává a umožňuje život, který všude kolem nás víří. — Tentýž účinek má pro duši milost Boží posvěcující neb i ona propůjčuje duši nový, vznešenější život.

Různé stupně života.

Je na světě mnoho druhů života. Některé jsou vyšší, dokonalejší, jiné nižší, méně dokonalé. Na kameni nepozoruješ žádného života. Na bylince již patrně jakýsi život postřehneš. Ona svými kořínky bere šťávu ze země, zpracuje ji, proměňuje v sebe, takže jí přibývá, roste; nese květy a plody. Tento život je ovšem velmi nízký, obsahuje málo schopností. — O mnoho vyšší život pozorujeme u zvířat. Ta nejen že také berou potravu a rostou, ale též se dovedou volně pohybovat, kam se jim zalíbí; a cítí, vidí, slyší. — Nad zvíře schopnostmi a tudíž životem vyniká člověk. K vlastnostem předcházejících bytostí přistupují u něho dvě vzácné nové: má rozum a svobodnou vůli. Pomocí těchto dvou schopností ovládá člověk celou viditelnou přírodu a může jí ve svůj prospěch užívat. — Člověka opět převyšuje vznešeností života anděl. Ten zbaven je obtížné přítěže hmotného těla a k tomu má nepoměrně bystřejší rozum a větší sílu, takže nač tisíce lidí by nestačilo,

anděl jediný je s to provésti. — Vrchol všeho života, poněvadž vrchol veškerých mohutností a dokonalostí nachází se v Bohu, jenž je prazdrojem všeho bytí a života. — Hle, jaká pestrá stupnice vyššího a vyššího života!

Život člověka stojí se svými mohutnostmi a schopnostmi asi uprostřed veškerých bytostí; spojuje všechny spolu, neboť má se všemi něco společného. Bývá proto zván „mikrokosmos, svět v malém“, poněvadž jest jaksi trest všeho stvoření.

Že má se všemi bytostmi stvořenými (ani andělů nevyjímaje) něco společného, netřeba dosvědčovati. Že však má i s Bohem něco podobného, to dokázati a objasniti bude úkolem následujících odstavců.

I. Božský život duše.

„Nenarodí-li se kdo znovu.“

Kristus Pán mluvil častěji o jakémsi vyšším životě, o životě, který z Boha do nás plyne, nás s Bohem spojuje, nás činí podobné Bohu. „Já jsem vinný kmen, vy ratolesti“, prohlásil o sobě kdysi Božský Mistr (Jan 15, 5.): „Zůstaňte ve mně a já ve vás. Jestliže kdo ve mně (se mnou spojen) nezůstane, uschne a seberou jej a uvrhnou na oheň a shoří.“ Z kmene do ratolesti přichází životní šťáva, přichází život. Plna síly, plna života nese potom ratolest ovoce, kdežto ratolest od kmene

uřatá schne, odumírá. — Jindy řekl božský Spasitel: „Proto přišel jsem na svět, aby (lidé) život měli, a hojněji měli.“ (Jan 10, 10.) Slova tato nemohou znamenati život pozemský, přirozený. Ten měli lidé i bez jeho příchodu na svět. Tedy to musí znamenat život jakýsi vyšší, kterého bez Krista míti nemůžeme. Ani to nemůže znamenat život věčný, neboť život, o němž Kristus P. mluví, musí míti člověk už teď za živa, chce-li jednou do věčného života vejíti. „Nenarodí-li se kdo znovu z vody a Ducha sv., nemůže vejíti do království nebeského.“ (Jan 3, 5.) — Všecko to naznačuje, že již teď máme míti jakýsi vyšší život z Boha plynoucí, Bohem nám propůjčený. Co těmi výroky božského Mistra napověděno, vyjadřuje určitěji sv. Petr, když píše: „..... abyste skrze ni (lásku a milost) se stali účastni božské přirozenosti.“ (2. Petr 1, 4.) Něco z těch vlastností, z těch schopností, které jsou Bohu vlastní, propůjčuje se nám, jsme-li k Bohu v pravém poměru. Tedy ten vyšší život, který (dle slov sv. Jana) z Boha do nás přechází jako z kmene do ratolesti, jest život božský.

„Tváří v tvář.“ (I. Kor. 13.)

Rád-li bys zvěděl, které to právě schopnosti řádu božského se nám propůjčují milostí posvěcující, odpovídají ti učitelé bohosloví téměř souhlasně, že nám milost posv.

(nyní ovšem jen v zárodku, po smrti však zdokonalena jsouc světlem slávy) poskytne možnost na Boha patřiti tváří v tvář. Budeme ho poznávati, jak on sám sebe poznává. „Nyní vidíme (Boha) jen jako v podobenství, tehdáž však tváří v tvář; nyní jej poznávám jen částečně; tehdáž poznám, jakož sám (od Boha) poznán jsem.“ Tedy úplně. (1. Kor. 13, 12.) Nyní nesnese oko naše ani přímého pohledu do slunce, tam vydrží duše naše pohled na pramen a zdroj veškerého světla, na Boha samého. To by nebylo možno, kdyby nám Bůh k tomu nepropůjčil zvláštní schopnosti vyššího řádu, neboť „přebývá (Bůh) ve světle nepřístupném.“ (1. Tim. 6, 16.)

S touto božskou mohutností, s tímto božským životem dostává se duši naší také božské ozdoby a krásy.

Zrcadlo Boží krásy.

Kolik to jiskrných diamantů zdá se ti, že se třpytí na květnaté louce za jasného rána. Na každém lístku kdekeré travičky visí krůpěj ranní rosy a třpytí se jako malé slunéčko. To paprsky vycházejícího slunce dopadají na ty krůpěje, zrcadlí se v nich a září pak z nich přerokosně na všechny strany, jakoby každá ta rosná perlička byla sama malým slunéčkem. Totéž světlo, které sálá ze slunce, svítí také z rosných krůpějů, jenom je značně slabší, zato však přizdobeno duho-

vými barvami. — Zpyšnět však nemohou ty rosné perličky svou krásou. Schová-li se sluněčko za temný mrak, zhasnou rázem všechna ta jiskrná sluněčka v rosných krůpějích a ony tu stojí beze světla, bez ozdoby. Proto také v noci, dokud ještě drímá slunce daleko pod obzorem, všechny ty miliony rosných perel neposvítí nám ani na krok. Všecka jejich krása, všecken jejich jas je naprosto závislý na slunci. Ve spojení se sluncem září podivuhodnou krásou, bez slunce veta po veškeré kráse jejich.

Něco zcela podobného děje se v naší duši. Je-li v pravém poměru k Bohu, není-li obtížena těžkým hříchem, obráží se v ní krása a velebnost Boží. Milostí posvěcující stává se duše nejdokonalejším obrazem Božím. Tatáž krása, která z Boha září, zrcadlí se v duši milostí obdařené.

Ze zkušenosti víme, že obraz nějaké věci může být dokonalejší nebo méně dokonalý. Stín, padající z mimojdoucího chodce na zed', jest obrazem jeho (chodce), ale ovšem velmi nedokonalým. Podle pouhého stínu nejsme s to představit si pravou podobu nějakého člověka, jestliže jsme jej před tím ve skutečnosti neviděli. — Podstatně dokonalejším obrazem je, když umělec několika výraznými rysy zachytí podobu nějakého člověka. — Nejdokonalejší však obraz spatříme, postavíme-li někoho před čisté, bezvadné zrcadlo. Tu spatříme tak věr-

ný obraz, že jež sotva dovedeme rozeznat od skutečného člověka.

Tak — říkají učitelé bohosloví — mohou i věci stvořené býti obrazem Božím v různém stupni dokonalosti. Věci neživé a tvorové nerozumní jsou jen jako stínem, nebo ještě méně, jen jako stopou podoby Boží. Bytosti rozumné, se svou přirozenou dokonalostí, jsou jako obrazem rukou umělce načrtnutým. Ale duše lidská milostí posvěcující obdařená tak dokonale jeví podobu Boží, jako obraz, zračící se v čistém zrcadle. (Srov. Hurter: Dogm. III. n. 194.)

Jelikož Bůh je vrcholem veškeré krásy, jest nutně i krása duše, v níž se zrcadlí jasnost Boží, nesmírně veliká.

Roucho svatební. (Mat. 22, 12.)

To měl asi božský Mistr na zřeteli, když přirovnal milost posv. rouchu svatebnímu, bez něhož nemá nikdo přístupu k hostině nebeské. Přirovnáním tím chtěl naznačiti, že jako sváteční oděv je ozdobou těla, tak milost posvěcující zdobí naši duši. Kdo této ozdoby na sobě nemá, pro toho není místa v radosti nebeské.

Určitě a jasně se o této věci vyslovuje katechismus sněmu tridentského. V pojednání o svátosti znovuzrození k životu nadpřirozenému, o křtu sv., praví: „Milost Boží jest

dokonalost božského řádu (qualitas divina), tkvící v duši a jakoby lesk a zář jakási, která zahazuje všechny skvrny duše a ji činí krásnější a skvělejší.“

Opírá se zajisté toto učení o výroky sv. Otců prvotní církve i o slova samého božského Mistra. Sv. Cyril Alexandrinský prohlašuje: „Duše bývá milostí posvěcující přetvořena v božskou podobu a nabývá krásy, která není ničím jiným než odleskem Boží velebnosti a obrazem jeho podstaty.“ (Žid. 1, 3.) — Božský Spasitel sám dosvědčuje: „Tehdáž skvíti se budou spravedliví jako slunce v království Otce jejich.“ (Mt. 13, 43.) Platí ovšem tato slova o milosti až v plné dokonalosti v životě záhrobním. Bude to něco z oné duchovní božské krásy, kterou naznačil Syn Boží, když se před svými vyvolenými apoštoly proměnil na hoře Tábor. Poznamenává o té události evangelista, že se zaskvěla tehdy jeho tvář jako slunce a šat jeho učiněn je bělostně třpytný jako padlý sníh. (Mt. 17, 2.) Učenici nebyli s to snésti takové záře i přikrývali si oči a padli tváří na zem. Zároveň z tohoto patření naplnila srdce jejich taková slast, že by si přáli neustále tam dlíti a Petr jako opojený zvolal: „Pane, dobře jest nám zde býti; učíňme si zde tři stánky!“

O této nadpřirozené kráse naší duše platí slova apoštola Pavla: „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo,

připravil Bůh těm, kteří ho milují.“ (1. Cor. 2, 9.) Neboť hlavní ozdobou nebes — o nichž toto slovo platí — nebudou nádherné prostory a nějaké malby, nýbrž nevystihlá Velebnost Boží a blažení obyvatelé nebes, obrazy se v jasnu Božím.

„Bůh učinil z lidí bohy.“ (Sv. Athanasius.)

V životopisech některých svatých dočítáme se, že jim popřál Bůh zhlédnouti krásu duše v milosti posvěcující a tu byli obyčejně tou krásou uneseni, upadli do vytržení; tak sv. Terezie. Chtějice pak tu krásu popsati, nedovedli ji lidskými slovy vyjádřiti.

Zmínka o ozdobě, kterou propůjčuje naší duši milost posvěcující, nesmí nás vésti k domněnce, že by ta milost byla něčím zevnějším, co by jen tak na povrchu naší duše tkvělo. Naopak, ona celou naši duši proniká, zušlechťuje a povznáší. — Vezměme kousek železa. Jest šedý, neúhledný, studený. Pohroužíme-li jej do ohně, žár ohně jej proniká, že se počne měnit; nabývá barvy rudé, až pak železo začne svítit a pálit, jako by samo bylo ohněm. Přijalo vlastnosti, kterých od své přirozenosti nikterak nemělo: že svítí a pálí. A těmito vlastnostmi naskrz je proniknuto, že se podobá ohni. Až zase od ohně odděleno, vrací se záhy ku své dřívější nevzhledné podobě. — Něco velmi podobného děje se s duší naší. Je-li

milostí posvěcující s Bohem spojena, tak ji vlastností božské naskrz pronikají, tak nabývá nových, božských dokonalostí, že se více podobá Bohu než sobě; čili více zdá se býti Bohem než duší. Zdá se to býti smělý výrok, ale jest podstatou věci oprávněný a svatými Otcí užívaný. „Ano, opravdu, Bůh učinil z lidí bohy!“ volá v úžasu sv. Athanasius. A sv. Augustin mu přisvědčuje: „Učinění jsme dítkami Božími, stali jsme se bohy!“ — Kdyby ďábel byl neviděl na sobě krásu milosti posvěcující a spatřil by první duši touto nevyslovitelnou zdobou okrášlenou, považoval by ji za boha. (Srov.: Scheeben: D. Herrl. d. g. Gn. str. 37.)

Ve světle této nauky chápeme snáze, proč se Kristus tak hluboko ponížil, že se stal člověkem. Proto se tak velice ponížil, poněvadž nás chtěl tak nesmírně vysoko povýšiti. Sv. Augustin pln údivu volá: „Proto se stal Bůh člověkem, aby se člověk mohl státi bohem a tak po shlazení viny a trestu dosáhl dědictví Božího.“

Nezasloužený dar.

Toto naše povýšení do vyššího řádu, přesahujícího naši přirozenost; toto obohacení božskými vlastnostmi a schopnostmi nazývá se *milost*, poněvadž se nám to uděluje jako naprosto nezasloužený dar z dobroty a lásky Boží. A nazývá se *posvěcující milost*, po-

něvadž nás činí bohumilými, svatými, Bohu podobnými.

Jakkoli jsme milostí posvěcující k Bohu přiblíženi, do božského řádu povýšeni, přece by bylo velkým poblouzením, viděti v tomto učení pantheismus. (Jest pantheismus mylná domněnka, že všechny věci a všechny síly celého vesmíru tvoří dohromady boha, boha ovšem neosobního, jenž si není sebe vědom.) Neboť my, obdařeni milostí posvěcující, netvoříme část Boha, ani nám tím Bůh nedává kus své podstaty, nýbrž jen propůjčuje část takových dokonalostí, které jsou Bohu vlastní. Prospěje tu vzpomenouti si opět na železo v ohni!

Milost Boží posvěcující je tedy účast na božské přirozenosti, božském životě, božských vlastnostech a schopnostech. Činí z nás něco božského.

II. „Jsme dítkami božími.“

(Řím. 8, 16.)

Z této pravdy plynou nyní samo sebou některé jiné jako nutné důsledky. Předně, že člověk, milostí Boží obdařen, je

milým dítkem božím.

„Otče náš“.

To bychom si domyslili třeba již sami z toho, co doposud bylo řečeno. Když v nás

proudí božský život, když jsme obohaceni božskými vlastnostmi a schopnostmi, podobáme se Bohu jako synové otcí. A Bůh opravdu nezříká se nás, nebrání nám se nazývati jeho dítkami, naopak, sám nás k tomu vybízí, nás tomu učí a sám se zálibou nazývá nás svými dítkami a sebe naším otcem. První slovo v modlitbě Páně jest sladké jméno „Otče“, které vysílati máme k Bohu svému. Jinde nabádá nás milovati i nepřátele své, abychom tak „synové“ Otce svého byli, jenž jest v nebesích. Když opouští božský Spasitel tento svět, prohlašuje, že jde k Otcí svému i k „Otcí našemu“.

Abychom o pravdivosti toho ještě lépe byli přesvědčeni, nazývá Písmo sv. Krista naším bratrem. „...aby Kristus byl prvorozený mezi mnohými bratřími.“ (Řím. 8, 29.) A sv. Jan výslovně dokládá, že se syny Božími smíme nazývati a jimi také jsme. (1. Jan 3, 1.) Není to tedy jen krásný titul, ale čirá skutečnost.

Za jaké štěstí pokládal by si otrok, kdyby jeho pán se nad ním smiloval a prohlásil ho za svobodného. Ba, kdyby ho nad to přijal i za syna a učinil ho dědicem veškerých statků svých. — Podobného štěstí, jen ještě nepoměrně vyššího, dostalo se veškerému lidstvu z dobroty Boží. Hříchem Adamovým zadlužen byl celý lidský rod a dostal se v područí nejkrutějšího tyрана, ďábla. Na věky měl v jeho

porobě strádati. Bůh však smiloval se, postaral se o cenu výkupnou; na kříži roztrhán úpis, kterým my upsáni knížeti pekla: my se opět stali svobodnými. Ale Bůh jde ještě dále. Povyšuje nás do vyššího, nadpřirozeného, božského řádu a činí nás svými dítkami. To je štěstí tak veliké, že je nyní ani plně nechápeme. Na věky za to budeme jeho láskyplnou dobrotu vděčně velebiti.

Nejvyšší šlechtictví.

Není na světě vznešenějšího titulu šlechtického nad titul dítko Božího. A ten si může každý, i nejchudší člověk zjednat, jen když se chrání těžkého hříchu a používá nadpřirozených prostředků, které se nám v církvi Boží hojně nabízejí. — V bývalém Rakousku, sloužil-li vojn u jízdy jako důstojník po čtyřicet let a nedopustil-li se žádného trestuhodného přestupku, měl potom právo žádati o udělení nejnižšího titulu šlechtického: „šlechtic z...“ — Pán Bůh nežádá, aby se mu napřed 40 let sloužilo za udělení hodnosti dítko Božího. Uděluje to novorozenému dítku při křtu sv. zadarmo bez jakýchkoli zásluh. Žádá jenom, aby si jej potom aspoň bedlivě opatroval, aby jej neztratil. Může Bůh ještě méně žádati?

Ve světle tohoto učení už nás ani mnoho nepřekvapuje, že Bůh každému novorozenému dítku staví po bok zvláštního anděla strážného,

aby byl jeho ochráncem a rádcem. Neb každé dítě (i pohanské) dle vůle Boží je povoláno k tomu, aby se stalo dítětem Božím. Dítě pak Boží zaslouží ovšem, aby mělo zvláštního průvodce, kdyžťe synové králů a knížat pozemských mívají své hofmistry.

Člověk přijat za dítě Boží. A přece můžeme s dobrým právem říci, že jsme více než dětmi přijatými, adoptovanými. Hle, syn za vlastního přijatý zdědí po svém novém otci jen jméno a dědictví. Svým rodem a krví zůstane vždycky svému otci cizí. Ne tak u nás. My se stáváme milostí posvěcující účastnými i božské přirozenosti. Božský život v nás koluje. — Jest tedy název adoptovaných dětí božích v tom pouze smyslu správný, že jsme původně dětmi božími (v nadpřirozeném řádu) nebyli, ani na to od přirozenosti nároků neměli a teprv později z dobroty Boží se jeho dětmi stali. Pak však jsme se stali dětmi Božími v plnějším slova smyslu, než se to v pozemském životě může uskutečnit.

Jsme opravdu dětmi Božími. Snad by si někdo přál zvědět, jaký je potom rozdíl mezi námi a jednorozeným Synem Božím, Ježíšem Kristem. Stačí odpověď: Kristus Pán jako Bůh má s Otcem a Duchem sv. stejnou podstatu božskou, má plnost božských vlastností a nemůže toho pozbyti, kdežto my nemáme nic z jeho podstaty, máme jen část božských vlastností a můžeme jich přesnadno pozbyti. Jedin-

kým smrtelným hříchem je všecko zmařeno.

Kéž by si byl člověk vědom své nevystihlé důstojnosti a neplatila o něm slova žalmu (48, 13): „Člověk, když byl v hodnosti, nechápal toho, přirovnal se nerozumným zvířatům a jim podoben učiněn jest.“ Proto sv. Lev napomíná: „Poznej, o křesťane, svou důstojnost, a stav se účastným božské přirozenosti, varuj se zvrhlým jednáním upadnouti opět do dřívější nízkosti.“

III. Dědicové boží.

(Řím. 8, 17.)

Další důsledek nauky o milosti posvěcující jest, že člověk touto milostí obdařen, má nároky na království nebeské.

Co patří otci, patří i dětem. Jsi-li skrze milost Boží dítkem Božím, můžeš se porozhlédnout po celé zemi se vším jejím bohatstvím a krásou a můžeš říci: „To všecko patří mému otci, tedy také mně!“ Pak pozvedni zraky své ke hvězdnaté obloze, přehlédni tisíce a miliony hvězd, které jsou většinou větší než naše slunce, a můžeš říci: „To všecko náleží mému otci, tedy také mně!“ A pronikni okem svého ducha až do blažených prostor nebeských a můžeš plným právem říci: „To všecko patří mému otci, tedy také mně!“ A co jsi řekl, pravdou je. Zemřeš-li v milosti posvěcující, budeš přijat do slávy Boží nejen tak za-

darmo z milosti, nýbrž máš na ni právo, jako dítě právo má na dědictví svého otce. Proto také nikdo nebude odmítnut od brány nebeské, kdo se k ní dostaví v hodnosti dítky Božího. Jest dědic království nebeského s plným právem na dědictví.

A tam, v nebi, chce Bůh, abychom téže radosti účastni byli, kterou on zakouší, a v níž on blaženost nalézá.

Dejme tomu, že by ponechal našim prarodičům, aby si sami volili blaženost, která by měla být jejich věčným údělem. Co by si asi zvolili pro sebe a pro své potomstvo? Jistě asi — pro tělo stálé zdraví a mladost, aby byli zahrnuti všemi statky, které činí život příjemným a krásným; — pro duši pak, aby byli prosti veškeré starosti a zármutku, aby pokud možná co nejlépe poznávali Boha a jeho skutky, aby u Boha v lásce byli a Jej co nejvíce milovati mohli; — to vše aby trvalo bez umenšení a věčně. Více by jim bylo ani nepřipadlo na mysl.

A byl by se mohl Bůh spokojiti, uděliti jim jen tuto blaženost, kterou si sami zvolili. Zajisté. — Avšak Bůh jim chtěl více dáti, než si sami přáli. Chtěl, aby měli účast na jeho vlastní blaženosti. Chtěl, aby se lidé z toho radovali, z čeho on sám jako Bůh po celé věky se raduje. Kristus Pán to vyjadřuje obrazně, když praví, že máme na věky s ním s jeho stolu jísti a píti (Luk. 22, 30); máme

na jeho trůn dosednouti (Zjev. 3,21); máme do jeho vlastní radosti vejíti (Mat. 21,23); krátce, abychom, jako on, tak i my šťastni byli, pokud se to jen vůbec dá tvorům přístupno učinit. „Do svého nevyslovitelného světa povolal nás Bůh,“ praví sv. Petr (1. Petr. 2, 9).

Jak je blažen Bůh, jenž žádného těla nemá? Tím, že vidí, poznává a miluje svou velebnost a nekonečnou dokonalost. Z toho mu plyne neskončená blaženost. To i nás má po celou věčnost oblažovati. — Na hoře Tábor zahlédli na Kristu tři vyvolení učeníci jen záblesk nebeské slávy a nemohou toho snést, zaclánějí si oči a Petr radostí bez sebe volá: Pane, dobře jest nám zde býti, učiňme si zde tři stánky. Navždy by tam chtěl přebývati a se v radosti rozplývati. Sv. Štěpán zahlédl jen nebesa otevřená a hned zdá se, že necítí kamenů naň dopadajících, nebo s jasnou tváří odevzdává Bohu ducha svého.

Když pouhé okoušení slávy nebeské takovou blaženost působí, co teprv plné požívání! Bude to blaženost, které bychom ani nebyli schopni, kdyby nás k tomu Bůh zvláště nepřizpůsobil vlitím schopností božských, povýšením nás do řádu naší přirozenost převyšujícího, do řádu božského.

Již tolik pěkného řečeno o milosti posvěcující a přece to hlavní ještě nebylo pověděno.
Milostí posvěcující

Bůh sám přebývá v nás.

Nejen božský život, božské vlastnosti nalézají se v nás, dokud jsme v milosti posvěcující, ale Bůh sám osobně, skutečně je naším hostem, přebývajícím v nás. Je značný počet výroků Písma sv., které nám tuto pravdu zaručují. Zvláště sv. Pavel je nadšeným hlasatelem této pro nás tak čestné pravdy. „Nevíte-li, že chrámem Božím jste a že Duch Boží přebývá ve vás?“ píše ke Korintským. A v druhém listu svém napomíná tytéž věřící v Korintě. „Jste chrámem Boha živého.“ Neučí však učeník nic, co by nebyl už Mistr hlásal. O tom, kdo přikázání Boží zachovává, t. j. nehřeší a žije v milosti posvěcující, prohlásil Božský Spasitel: „Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek si u něho učiníme.“ (Jan 14, 23.)

Této přítomnosti Boží v nás dlužno tudoslovně rozuměti; nejen v nějakém přeneseném slova smyslu. Jest to skutečná osobní přítomnost Boží.

A my se tomu ani mnoho nedivíme. Když Bůh nás činí účastny svých božských vlastností a své přirozenosti, aniž ovšem od sebe co odděluje, pozorujeme zřetelně, že Bůh je s námi nějak velmi úzce spojen, že s ním tvoříme do jisté míry jakousi tajemnou jednotu. Tu již slova o Božím přebývání v nás jen přesněji

a zřetelněji vyjadřují to, co beztoho již tušíme z nauky o milosti, že Bůh je v nás a my v něm.

Pokusme se, abychom si určitěji představili tuto přítomnost Boží v naší duši.

O vánocích rádi klekáme před jesličkami a díváme se s tichým rozjímáním na božské dítě z lásky k nám na svět narozené. Dejme tomu, že by ty jesličky najednou oživly. Viděli bychom v nich skutečného Ježíše, Boha-člověka.

Milostí se stáváme opravdu takovými živými jeslemi. Máme v sobě ne sice člověčenství, nýbrž božství Ježíše Krista. A ovšem ostatní dvě božské osoby také.

Zajisté rád prodléváš před svatostánkem. Uvažuješ o Spasiteli, který tady skutečný, živý dlí ve svátosti oltářní. Kdyby ti Bůh popřál už tělesnými očima viděti toho, jenž se tu skutečně nachází, jenže zahalen svátostnými způsoby, viděl bys Krista, Boha-člověka.

Milostí posvěcující jsi živým svatostánkem, v němž přebývá Kristus, ne sice se svým člověčenstvím, ale — což je více — se svým božstvím. Jsi nesmrtelným palácem, v němž bydlí Král králů, trojjediný Bůh. Jest ve tvé duši Bůh, jako duše v těle; celou ji proniká a vyšším životem oživuje. Proto kdosi řekl: „Křesťan je: duše v těle a v duši Bůh.“ Jako

tělo bez duše není člověkem, tak duše s tělem bez Boha není křesťanem. Tuto myšlenku pro- nesl již Tertulián, když napsal: Člověk, jak jej Bůh chce mít, se skládá z těla, duše a Ducha svatého.

Bl. Jindřichu Susovi řekl jednou anděl: „Pohled' na svou hrud' a užasneš.“ Pohleděl a jakoby se jeho tělo stalo průhledným, spa- třil v sobě Boha. — Sv. Markéta Maria zase cítila občas přítomnost Boží v sobě od té doby, co jí Spasitel řekl: „Vyvolil jsem si tvou duši, abych v ní na zemi odpočíval jako v nebi; a tvé srdce aby bylo rozkošným trů- nem mé božské lásky!“ Co onino svatí viděli a cítili, o tom my aspoň z víry bezpečně víme.

Jeden francouzský důstojník byl odsouzen k těžké vazbě, poněvadž nechtěl pomáhat při zabírání církevních statků. Nejvíce ho bolelo, že mu není popřáno ani jednou za dlouhý čas býti přítomen mši sv. a v kostele před svato- stánkem se pomodlit. Konečně našel si ná- hradu. Řekl si: „Chci-li vykonati pěknou ado- raci, vejdu do svého nitra a pokloním se Bohu ve mně přítomnému. Což nejsem svatostán- kem?“

Nosíce Boha v sobě, jsme n e b e m . Neboť nebe nečiní nebem krásné prostory, nýbrž obla- žující přítomnost Boží. O sv. Josefu zpíváme:

„Jakým blahem srdce tvé se chvělo,
když jsi nejsvětější choval tělo;
když jsi, láskou rozplývaje,
hleděl v sladkých oček taje,
ó svatý Josefe!“

Pěstounu Páně bylo popřáno na rukou
nosit svého Boha a do očí se mu dívat. A jak
z toho byl blažen! — My máme Boha svého
ještě blíž: v hrudi své ho nosíme. Jakým zdro-
jem útěchy a radosti nám to může býti!

Avšak člověk slabé víry tváří se jaksi ne-
důvěřivě ke všemu tomu a praví si: „Necítím
přítomnosti Boží v sobě, tedy není to pravda,
co se tu povídá.“ Odpovídám: „To je velmi
povrchní námítka. Hle žiješ, krev obíhá tvým
tělem a udržuje tvůj život. Cítíš to? Ne, a
přec je to skutečnost. Je tedy co divného, když
i v duši dějí se věci řádu nadpřirozeného,
kterých nepozorujeme, ani necítíme?“

IV. Poklad v nebi.

(Mat. 6, 20.)

Vypočítávajíce, co dobrého a vznešeného
nám přináší milost posvěcující, neučinili by-
chom své povinnosti zadost, kdybychom ne-
vedli ještě jedno: že tato milost činí nás
schopnými konat skutky nekonečné ceny. Prav-
da tato plyne již téměř sama sebou z toho,

co doposud bylo řečeno. Bůh vidí v duši ozdobené milostí obraz své podstaty, odlesk své velebnosti, své milé dítě. Což divu, že ji nevýslovně miluje, a že má zalíbení na všem jejím počínání.

Matka, vidí-li cizí dítě si hrát, sotva si ho všimne. Hraje-li si však její vlastní dítě, sleduje ho s bedlivou pozorností, pozoruje každý jeho pohyb a raduje se, vidí-li, že si její miláček obratně počíná. — Nejinak má se to s námi před Bohem. Na všem, co dobrého vykonáme, jsouce milostí dětmi Božími, má Bůh své zalíbení a chystá nám za to pro věčnost odměnu. Co bychom však vykonali zbavení milostí posvěcující a hodnosti dětí Božích, to nepovažuje za hodno své pozornosti a také žádné odplaty v nebi nám za to neudělí.

Živá ratolest.

Pěkně tuto pravdu objasňují a z jiné strany ještě podpírají slova Krista Pána o kmeni a ratolestech. (Jan 15, 5.) Kdo není s ním spojen jako ratolest s kmenem, nemůže přinášeti žádného užitku. Naopak uschne a na oheň uvržen bude. Je-li však s Kristem jako s kmenem spojen, přechází do něho životní míza t. j. božský život a božské schopnosti, že přináší dobré ovoce, koná skutky Bohu milé, které dojdou odměny věčné.

Vhodné podobenství poskytuje nám tu štěpný roub. Stromek planý, neštěpovaný nese ovoce malé, nevzhledné, chuti protivné, že se každý s odporem od něho odvrací. Zaštěpuje-li se taková pláňka ušlechtilým roubem, jakoby celou svou přirozenost změnila, vydává potom ovoce veliké, krásné, vůně a chuti lahodné, že každý se zalíbením na ně patří a s dychtivostí po něm sáhne. — Zrovna tak milost posvěcující. Tak proměňuje, zušlechťuje a povznáší naši přirozenost, že všechny naše skutky dostávají vyšší cenu. Pán Bůh na nich má své zalíbení a připravuje nám za ně vyšší stupeň slávy nebeské. Jelikož těmito skutky v milosti vykonanými si můžeme zasloužit vyšší slávu věčnou, která trvá nekonečně, můžeme právem říci, že naše dobré skutky vykonané ve stavu milosti posvěcující mají cenu nekonečnou.

Na všech našich denních pracích — svět si jich nevšímá, třeba jimi opovrhne — konáme-li je ve stavu milosti posvěcující, spočívá zalíbení Boží. Bůh je počítá a chystá nám za ně vyšší a vyšší slávu nebeskou.

Blahosl. Germána byla dcerou prostého venkovana. Od narození byla slabé postavy a nevzhledného vzrůstu. Denním zaměstnáním pro ni byla práce domácí, poklid dobytka a roboty na poli. Kde co nejnižšího a nejtěžšího bylo právě jí uloženo. Za lůžko sloužila

jí z péče macechy hromada chvojí pod kůlnou. Ale poněvadž duše její zářila neobyčejným leskem božské krásy, vážily všechny její práce a utrpení těžce na váze Boží. Čteme, že když umírala, přišel si pro její duši zástup bíle oděných panen s nebe a že její hlavu zdobila koruna překrásných čerstvých růží. Patrně její práce, třeba s nízké v očích světa, nesmírnou měly cenu před Bohem, poněvadž je konala ve stavu posvěcující milosti, v hodnosti dílka Božího.

Á sv. Josef Benedikt Labre byl neduživým žebrákem; ovšem stal se jim dobrovolně. Pro svůj ošumělý zevnějšek byl terčem posměchu římské mládeži, která ho v rozpustilosti i za rozcuchané vousy tahala. Ale jeho duše stkvěla se v kráse milosti Boží, proto měl Bůh na něm a na jeho počínání takové zalíbení, že ho po smrti četnými zázraky oslavil, takže ho papež Lev XIII. mohl prohlásiti za svatého.

Zato mnohý jiný zastává vznešené úřady, vládne třeba velkou říší, nebo koná velké skutky: vede vítězné války, koná výzkumy, píše učené knihy, že nad tím svět žasne a jej za to velebí. Ale jestliže není v milosti Boží, pro věčnost nic z toho nemá. Bůh se s nevolí od toho odvrací a po smrti nedá mu za to pražádné odměny. Není v takových skutcích povznášejícího prvku božského.

V. Největší neštěstí.

Odtud plyne, jak důležito jest žíti neustále v milosti posvěcující, čili bez těžkého hříchu, aby všechny naše práce a všechna utrpení byla záslužná pro nebe. Švéd Jindřich Ibsen, jenž psal v duchu protikřesťanském byl nucen vyznati na sklonku života: „Když my mrtví procitneme, seznáme, že jsme nikdy nežili.“ Mínil to o své tvorbě, která bořila, ale nic nového nebudovala. — Povzdech Ibsenův hodí se však doslova na lidi, kteří skoro celý život ztrávili v těžkém hříchu, t. j. bez milosti posvěcující. I když z milosrdenství Božího smířili se třeba v hodínce smrti s Bohem, vejdou do slávy nebes s téměř holýma rukama, bez zásluh. Jakoby ani nežili.

Tolik vznešenosti, krásy a podivné schopnosti uděluje nám milost posvěcující. Škoda jen na stokrát, že má u mnohého tak vratké trvání.

Jediný těžký hřích a vše je ztraceno!

Všiml sis, jak to vypadá v zahradě, když ještě bylo všecko pmo květů, hýřilo všecko v půli máje přijde v noci silný mráz? Včera barvami a vonělo medem; dnes visí květy zvadlé, spálené; veta po naději, že bys někdy z těchto květů jedl chutné ovoce. — Tak to vypadá v duši, která ze stavu milosti upadla do těžkého hříchu. (Těžký hřích je úplný odklon od Boha; jest přestoupení zákona Bo-

žlho ve věci důležité s jasným poznáním zla a úplně dobrovolně.) Zničena všechna krása, všechna hodnota její. Skvěla se v kráse Boží, byla dítkem Božím, Bůh přebýval v ní, nebe jí patřilo: dnes po hříchu Bůh s ošklivostí se od ní odvrací, prchá od ní pryč a místo něho ďábel zaujímá nad ní vládu svou; místo nebe, čeká na ni peklo.

Nashromáždil sis dlouholetou prací, mnohým utrpením, modlitbou a sv. svátostmi veliké bohatství pro nebe, množství zásluh; nedáš pozor, zapomeneš se, padneš do těžkého hříchu a tentam je všečen duševní majetek tvůj. „Veškeré spravedlnosti jeho nebude vzpomenuť“, připomíná ti prorok Ezechiel (18, 24).

Když poslední ruský car Mikuláš II. pozbyl hodnosti královské, rozsáhlé říše a veškerého majetku, když se zato stal zajatcem bolševiků, kteří mu před očima postríleli rodinu a naposled i její skolili: neutrpěl takové ztráty, jako když člověk v milosti posvěcující žijící najednou klesne do těžkého hříchu. Neboť onen pozbyl jen věcí pozemských, které jsou beztoho jen dým a pára; tento však pozbyl statků věčných, jejichž nesmírnou cenu nedovedeme nyní ani náležitě pochopiti. Za jak nešťastného by se měl takovýto ubožák pokládati a jak bedlivě by se měl každý člověk hříchu chrániti! — Nemůžeme tu opět nevzpomenouti varovných slov sv. Lva: „Po-

znej, ó křesťane, svou důstojnost, a stav se účastným božské přirozenosti, varuj se zvrhlým jednáním upadnouti do dřívější nízkosti. Pomni, jaké hlavy a jakého těla údem jsi. Vzpomeň si, jak jsi, vyrván byv mocí temnosti, převeden byl do Božího světla a říše. Svátostí křtu stal ses chrámem Ducha sv. Stráž se, vypuditi tak vznešeného hosta zlými skutky a uvrhnouti se opět do otroctví d'ábla; vždyť tvou cenou výkupnou jest krev Kristova a v spravedlnosti tě bude soudit, který tě v milosrdenství vykoupil.“

VI. Péče o božský život.

Čím ušlechtilější a užitečnější je která rostlina, tím větší opatrnosti a péče vyžaduje, má-li se vydařiti. Plevel a bodláčí nikdo nesází, neokopává a neošetřuje a přece je ho všude dost. Ale vzácnou révu, kdyby vinař neustále neokopával, neořezával a nestříhal, brzy by uschla nebo zdivočela a nevydávala žádného úžitku. — Tak i ten vzácný, ale choulostivý dar Boží, milost posvěcující, vyžaduje neustále svědomité péče, má-li se v duši uchovati a mohutněti.

Na prvním místě je třeba, abychom se varovali těžkého hříchu; neb jím bývá vyšší, božský život v nás úplně usmrčen. Proto se nazývá takový hřích hříchem smrtelným.

Í jako dítky Boží nepřestáváme býti křehkými lidmi, a nosíme v sobě zárodek smrti: doutnající jiskru hříchu, kterou svět se snaží v nás rozdmýchat ve zhoubný požár. Proto je neustále třeba býti na stráži a jmenovitě se vyhýbati všem příležitostem ke hříchu. Kdo se nebezpečností nevyhýbá, jistě v něm zahyne.

A stihne-li tě někdy přes veškeru opatrnost neštěstí, že přece klesneš do těžkého hříchu, neotálej se ho zbaviti co nejdříve.

Vzbuď ihned dokonalou lítost a pak se co nejspíš zkroušeně vyzpovídej. Nechtěj ztrávit v žalostném stavu hříchu ani jednoho dne, ani jedné noci. Těžkým hříchem bývá nadobro přerváno nadpřirozené spojení naše s Bohem, proto úplně hyne v nás vyšší život, krása a jas naší duše; jako když se přetrhne elektrické vedení a ihned hasnou všechny lampy, které tím byly od centrály odděleny.

„Miláčkové, rostte v milosti!“ (2. Petr. 3.)

Pěstujeme-li to, co k Bohu vede, k Bohu přibližuje, podporujeme zároveň a rozhojňujeme v sobě milost posvěcující. Jsou především dvě věci, které nás k Bohu přibližují; modlitba a hodné přijímání sv. svátostí.

a) Modlitba: Na Boha mysliti, s ním rozmlouvatí, u něho prositi za potřebné dary.

jmenovitě pro duši, jest patrně přibližování se Bohu. Modlitbou zůstáváme s Bohem spojeni a získáváme světlo a sílu jeho milosti pomocné. Tou měrou, kterou kdo zanedbává modlitbu a tím umenšuje nebo úplně přerušuje styk s Bohem, ubývá mu také tohoto světla a té síly. Tma houstne v duši jeho, slabší a slabší jest jeho vůle, kdežto pokušení doléhá na něho tím dotěrněji. Jen ještě trochu a člověk je povalen, klesl do těžkého hříchu. „Veškeren odpad od Boha“, říkával sv. Jan Berchmanns, „začíná zanedbáváním modlitby.“ Kristus dobře věděl co činí, když tolikrát vybízel: „Bděte a modlete se!“ Tu již netřeba bráti v pochybnost slov sv. Alfonsa: „Všichni svatí se stali svatými modlitbou a všichni zavržení proto jsou zavržení, že se nemodlili.“

b) Ještě více nás k Bohu přibližuje hodné přijímání sv. svátostí. Všemi svátostmi se nám uděluje nebo rozhojňuje milost posvěcující. Ale nejvíce v nás množí tuto milost dobré sv. přijímání. Neboť to jest hlavní účel této svátosti, živit v nás božský život milostí posvěcující.

Jiné svátosti mají za hlavní účel něco jiného. Tak křtem sv. máme milost posvěcující ponejprv dostat, když jsme jí ještě neměli. Podobně svátost pokání má nám ji opět navrátit, když jsme ji lehkomyšlně ztratili. Svátost birmování má nás především utvrdit ve sv.

víře, abychom přes všechny obtíže si ji uchovávali, podle ní živi byli a jí hájili. Poslední pomazání má nemocného hlavně posílnit v boji posledním; svěcení kněžstva má udělit kněžskou moc a sedmá svátost má především propůjčit potřebné milosti k řádnému zastávání těžkých povinností stavu manželského.

Při sv. přijímání je to však prvním a hlavním účelem živiti a rozhojňovati v nás božský život milosti posvěcující. Co však jest u které svátosti hlavním účelem, to zajisté ta svátost také nejúčinněji působí. Proto zcela jistě dobré sv. přijímání nejvíce v nás rozmnožuje milost posv. O tom můžeme býti tím více přesvědčeni, uvážíme-li, že ve sv. přijímání podává se nám původce veškeré svatosti, Bůh sám, a že také touto svátostí se nejúžeji s Bohem spojujeme. Čím blíže ke zdroji světla, tím jsme více osvětleni. Čím kdy blíže k prameni veškeré svatosti (k Bohu samému), tím více budeme posvěceni.

Uváživše, co vznešeného milost posvěcující jest, již se příliš nedivíme, že tak vzácnou potravu nám Kristus Pán zanechal pro udržení a rozhojnění toho vyššího nadpřirozeného života. Každý život potřebuje potravu, má-li se zachovat a mohutnět. Tělesný život potřebuje hmotné potravu, božský život potřebuje božské potravu; a tou je nám sám Ježíš Kristus ve svátosti oltářní. — Kristus

by se nám byl nezanechal za pokrm, kdybychom neměli v sobě života božského.

Jelikož každým dobrým sv. přijímáním rozmnožujeme v sobě milost posvěcující, odtud plyne, že prospěšno jest co nejčastěji přistupovat ke stolu Páně. Kdo často rozmnožuje v sobě ten vzácný dar milosti Boží, a nikdy nic z něho neztratí, ten bude mít na konec náramné množství. Bude se u vysoké míře Bohu podobati a proto také co nejbližší místo u trůnu Božího jednou v nebi zaujme.

Přistupujme dle možnosti hodně často, ba denně ke stolu Páně. Božský Spasitel nám to dovoluje, ba nejen dovoluje, nýbrž i k tomu nutká. Vzpomeňme sv. M. Markéty Ala-coque, jíž dobrotivý Pán důtklivě doporučoval častější sv. přijímání. A bys bral plnou rukou z pozemského pokladu, nijak by tě nemusili pobízeti. A čerpati z nepoměrně vzácnějšího pokladu, z pokladu božského, dáš se nutiti? — Přistupujme tedy co nejčastěji k sv. přijímání a ovšem také co nejlépe připraveni!

Není nic vzácnějšího pro člověka nad milost Boží posvěcující. O ní platí doslova všechno co čteme v knize Moudrosti (7, 8—14.)

„Dal jsem jí přednost před královstvími a trůny, a bohatství jsem považoval za nic u porovnání s ní. Ani ji neporovnávám se žádným drahokamem, neboť všechno zlato je oproti ní ničemný písek a stříbro před ní jako bláto. Miloval jsem ji více než zdraví a krásu a vyvolil jsem si ji, aby mi byla světlem, neboť její lesk je nesmazatelný. Tu mi přišlo s ní všechno dobré a nespočetná pocta byla mi údělem skrze její ruku.... Neboť ona je neocenitelným pokladem pro lidi.“

Nic vzácnějšího nad milost posvěcující a také nic důležitějšího. Důležitá, potřebná je zvláště pro hodinu smrti. Ona jediná je zlatým klíčem otevírající nám bránu nebeskou. Bez ní naprosto nemožno se tam dostat.

Proto nedej nám, Bože bez ní z tohoto světa odejít!

Se schválením řeholních představených. Imprimatur Nr. 10.998. Olomucii 10.-6. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 haléřů. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Moravská Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla tiskárna Typia, v Moravské Ostravě, Přívozská ulice číslo 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 108. Ročník V. Čís. 12. Vyšlo 20. VII. 1931.

Kristus – Bůh.

I. Úvod.

„Víte Důstojnosti, já si velice vážím Ježíše Krista. Je to zjev jedinečný v dějinách lidstva. Jako alpský velikán vyniká nade všechny filozofy starého a nového věku. Opravdu božské učení nám dal a božský život vedl.“

„Tedy věříte v Krista Boha?“

„Odpusťte Důstojnosti, to nemohu. Hledíte, mám příliš vysoký pojem o Bohu. Pohledíte na vesmír, co je naše země oproti těm milionům a milionům hvězd. Bůh, který to všechno stvořil, který všechno ovládá a řídí, ten že by se měl státi člověkem? To je nemyslitelné. Taková myšlenka mohla povstati jen v době, kdy se lidé domnívali, že země je středem světa a že všechno, slunce i hvězdy se kolem ní točí. To však dnes jest již překonané stanovisko.“

„Pravíte, že máte vysoký pojem o Bohu. Mně se však zdá, že naopak: smýšlíte příliš nízko o něm.“

Bůh je veliký ve velkém, ale ještě více poznáme jeho velikost v malém. Před Bohem není nic velikého a nic malého. Celý vesmír je před ním jako zrnko písečné, a na zrnko písečné hledí stejnou láskou jako na vesmír. Dalekohled nám ukázal velikost vesmíru, ale tentýž vynález: drobnohled nám ukazuje velikost v nejmenším. Hodinář, který udělá hodiny na věži, vzbuzuje náš obdiv, ale kdyby

totéž dílo udělal ve velikosti krychlového centimetru, obdivovali bychom jej ještě více. Kdo praví, že Bohu je nemožno státi se člověkem, tvrdí buďto: jeho moc je příliš slabá, aby vykonal takové dílo, aneb: jeho láska není tak veliká, aby se tak ponížil. Obojí je urážka Boží. Právě protože o Bohu smýšlíme vysoce, pravíme s apoštolem: u Boha není nic nemožno. A. Stolz praví: „Neukazuje se právě v tom nevysvětlitelná otcovská láska Boží, že nezapomene ani na nás, ačkoliv světy před ním leží jako písek — a neukazuje se právě v tom jeho velikost, že se neroztrhne množstvím světů, nýbrž v každé kapce rosy působí a žije, jakoby nikde jinde nebyl.“ (Lichte Höhen 11.)

„Připouštím tedy možnost. Avšak historická věda přec dokázala, že teprve evangelista Jan a apoštol Pavel udělali z Krista Boha, a že ve starších evangeliích je Kristus líčen jako pouhý člověk.“

„Uvidíme hned. Jenom podotýkám, že právě u sv. Jana a Pavla je jasně vysloveno člověčenství Ježíšovo. Sv. Jan vypravuje jak Ježíš zemdlený si sedl u studnice Jakubovy, jak plakal nad smrtí Lazara, jak žíznil na kříži. Že sv. Jan více zdůrazňuje božství Ježíšovo, je odůvodněno příčinou jeho psaní: Ke sklonku prvního století povstali již někteří bludaři, kteří šířili nesprávné názory o Vykupiteli. Proti nim povstal sv. Jan, aby

jako očitý svědek dokázal, že Ježíš Kristus jest nejen pravý člověk, nýbrž pravý Bůh.“

II. Co praví Ježíš sám o sobě.

„Syn člověka.“

Kristus dává si sám toto jméno, nikdo jiný ho tak neoslovil. Kristus užívá tohoto slova nejvíce u svých učedníků a u zákonníků, kteří mu mohli rozuměti. Nikdy ho neužívá sv. Pavel, který mluví k pohanům.

Název ten pochází od proroka Daniela. Ten praví (7, 13 a násl.):

„A viděl jsem ve vidění v noci, a aj — s oblaky nebeskými přicházel jako syn člověkův, přišel až k starci velikého věku, a postavili jej před obličej jeho. I dal jemu moc a čest a vládu; všichni národové, kmeny a jazyky sloužiti budou jemu; moc jeho jest moc věčná, již nepozbude, a vláda jeho nebude zrušena.“

„Syn člověka na oblacích nebeských“ znamená, že má božskou moc a slávu; neboť Písmo sv. jenom o Bohu praví, že přichází na oblacích nebeských. (Viz Isajáš 14, 14, kde pyšný král babylonský praví: Na výši oblakův vstoupím a udělám se nejvyšším.) Téhož názoru jsou soudcové židovští, když Ježíš jim řekl: „Od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici moci Boží a přicházeti v obla-

cích nebeských.“ (Mat. 26, 64.) Tu velekněz roztrhl roucha svá a řekl: Rouhal se. (65.)

„Syn Boží.“

Vychod'ané rádi užívají květinatých obrazných slov. Není proto divu, že i výraz „syn boží“ se užívá v různém smyslu. „Synové boží“ se jmenují v Písmě sv. andělé, též Israelité, zvláště král israelský je „syn boží.“ Kristus však dal tomuto titulu nový obsah. Když mluví o Otci nebeském, jmenuje ho „Otec můj“ aneb „Otec váš“, nikdy však „Otec náš“. Ano jednou praví „Otec můj a váš.“ (Když učil modlitbě otčenáš řekl „když vy se modlíte, rcete „Otče náš.“)

Dal tím jasně na jevo, že je Synem Božím, ve zvláštním slova smyslu, tak jako žádný člověk. V jakém smyslu? Odpověď nám dá slovo Ježíšovo, které nám nezachoval sv. Jan, nýbrž sv. Matouš a sv. Lukáš: „Nikdo neví, kdo jest Syn, leč Otec, a komu by chtěl Syn zjevití.“ (Luk. 10, 22.) Zde je božské poznání Otcovo úplně postaveno naroveň poznání Syna. Syn je rovný Otci.

To je myšlenka tak veliká, že ji Kristus nemohl hned a všem zjevití. Když Petr u Caesaree Filipovy vyznal: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“, pochválil jej Ježíš, avšak rozkázal přísně učeníkům svým, aby nikomu o tom neříkali. (Mat. 16, 20.)

Žrada Jídášova nezáležela v tom, že prozradil místo, kde přebýval Ježíš, — to by se židé také jinak dověděli — nýbrž v tom, že prozradil, co Ježíš důvěrně zjevil apoštolům o svém Synovství Božím. Do té doby velekněží a zákoníci hledali ho zahubiti; ale nenašli, co by mu učinili. (Luk. 19, 47.) Avšak teď měli zbraň v ruku, kterou ho mohli zničiti. Toho si byl vědom Kaifáš, když řekl: „Zapřisahám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boží?“ Ježíš věděl, že to je otázka na život a na smrt. Jedním slovem mohl se vyhnout smrti. On však odpověděl: „Ano, tys to řekl; avšak pravím vám: od tohoto času uzříte Syna člověka seděti na pravici moci Boží a přicházeti v oblacích nebeských.“

Tato výpověď stačí nepřátelům k rozsudku smrti. To bylo v jejich očích rouhání. Poučili Piláta: „Máme zákon, podle něhož musí umřítí, neboť učinil sám sebe Bohem.“

Tolik jsem úmyslně vylíčil z vypravování prvních tří evangelistů. Evangelium sv. Jana musili bychom celé vypsati, neboť skoro na každé stránce nalézáme výroky, dokazující, že Ježíš Kristus, Syn Boží, je pravý Bůh. Uvádíme jen některé: „Kdo vidí mne, vidí i Otce.“ (14, 9.) „Všecko, cokoli má Otec, mé jest.“ (16, 15.) K Otci praví: „Všecko, co jest mé, jest Tvoje, a co jest Tvé, jest

moje.“ (17, 10.) „A nyní oslav mne Ty, Otče, u sebe, slávou, kterou jsem měl u Tebe, prve nežli byl svět.“ (17, 5.) „Já a Otec jedno jsme.“ (10, 30.) Tu židé chápali kamení, aby ho kamenovali. Ježíš jim odpověděl: „Mnoho skutků dobrých ukázal jsem vám od Otce; pro který z těch skutků mne kamenujete?“ Židé odpověděli: „Pro dobrý skutek Tě nekamenujeme, nýbrž pro rouhání, totiž, že Ty, jsa člověkem, děláš se Bohem.“ (10, 31-33.)

Ježíš přijímá božskou poctu.

Když Kornelius před Petrem padl na kolena, pozdvihl ho Petr, řka: „Vstaň, i já také jsem člověk.“ (Sk. ap. 10, 26.) Když sv. Jan klekal před andělem, odmítl tento takovou poctu. Ježíš však ji přijal: „Ti pak, kteří byli na lodičce, přistoupiťše, poklonili se mu, řkouce: V pravdě Syn Boží jsi Ty.“ (Mat. 14, 33.)

K uzdravenému slepci řekl Ježíš: „Věříš v Syna Božího?“ On odpověděl: „Kdo jest, Pane, abych v něho uvěřil?“ A Ježíš řekl jemu: „I vidíš ho, a ten jest to, jenž s tebou mluví.“ On pak řekl: „Věřím, Pane.“ A padnuv před ním, klaněl se mu. (Jan 9, 35-38.)

Ježíš si přivlastňuje Boží vlastnosti.

V důkazech o božství Ježíšovu málokde čteme vyličeno, jak v Písmě sv. se mluví o Bohu a jak Ježíš mluví o sobě. Právě z toho

poznáme skoro na každé stránce evangelií a u všech evangelistů, jak Kristus vždy mluví o sobě jako o Bohu. Jen několik příkladů.

„Světlo“.

Člověk může o sobě říci, má m světlo, nikdy však: jsem světlo. Jen „Bůh je světlo.“ (1. Jan 1, 5.) „Bůh je mé světlo.“ (Ž. 26, 1.) „Bůh bude tvým věčným světlem.“ (Is. 60, 19.) Ježíš praví o sobě: „Já jsem světlo světa.“ (Jan 8, 12.)

Cesta, Pravda, Život.

Člověk touží po pravdě, po životě. Avšak i ten nejdokonalejší člověk ví, že jen malou částku pravdy dosáhl, ano, čím více bádá, tím víc poznává, jak málo ví, až dojde k poznání mudrce Sokrata: Ví, že nic neví. Ježíš praví o sobě: Ne já mám pravdu, nýbrž: Já jsem pravda, ne: Já mám život, nýbrž: Já jsem život; ne: Já vám ukáži cestu, nýbrž: Já jsem cesta.

Kdyby člověk tak mluvil, byla by to nesnesitelná pýcha nebo šilenství.

„Já jsem chléb života.“

Po zázračném nasycení na poušti pravil Kristus k židům: Chléb Boží jest ten, který sestupuje s nebe a dává život světu.“ (Jan 6, 33.) Když židé tomu nerozuměli, mluví zřetelněji: „Já jsem chléb života; kdo

přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízni nikdy.“ (35.)

A dál: „Sestoupil jsem s nebe.“ (38.) „Každý, kdo vidí Syna a věří v něho, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední.“ (40.) A když židé reptali, opakuje ještě jednou tento výrok.

„Já však pravím vám.“

Projděte všechny knihy proroků; nescísněkrát tam najdete výrok: praví Hospodin. Ježíš však opakuje: „Já pravím vám!“

Proroci praví: „Slovo Hospodinovo zůstává na věky.“ Ježíš však smí říci: „Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou.“ (Mar. 13, 31.) Opravdu, zde je „víc než Šalomoun, víc než Jonáš“. Zde je božské sebevědomí.

Kdo posílá proroky? Nikdo jiný než Bůh. A to by byl lži prorok, kterého by neposlal Hospodin. Ježíš praví o sobě: „Já posílám k vám proroky a moudré a učitele.“ (Mat. 23, 34.)

Bůh žádá: „Milovati budeš Boha z celého srdce svého — nade všechno.“ Ježíš praví: „Kdo miluje otce neb matku více než mne, není mne hoden.“ (Mt. 10, 37.) Který člověk by tak mohl mluvit? Člověk, který by tak mluvil, dopustil by se svatokrádeže; oloupil by Boha o čest, která patří jen Jemu. Jen ten,

který jest nejvyšší dobro — to jest Bůh — může žádati lásku tak velikou.

Kde nalezne duše pokoj? Jenom v Bohu. Ježíš pravi: „Pojďte ke mně všichni, kteří obtíženi jste a pracujete, já vás občerstvím a naleznete pokoj pro duše své.“

Kdo odpouští hříchy?

Ježíš pravi k ochrnutému: „Synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.“ Farizeové cítili velikost tohoto slova a mysli ve svém srdci: „Co tento tak mluví? Rouhá se; kdo může odpouštět hříchy, leč jediný Bůh?“ Ale Ježíš, poznáv hned duchem svým, že tak myslí u sebe, řekl jim: „Proč myslíte ty věci ve svém srdci?.. Abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy (dí ochrnutému), tobě pravím: Vstaň, vezmi lože své a jdi do domu svého.“ (Mk. 2, 1 a násl.)

Ženě hříšnici v domě Šimona řekl Ježíš: „Odpouštějí se tobě hříchy.“ A tu počali spolustolující říkati sami u sebe: „Kdo jest tento, jenž i hříchy odpouští?“ (Luk. 7, 48,49.)

„JÁ JSEM!“

Byl to jeden z největších okamžiků v dějinách lidstva, kdy Bůh se zjevil Mojžíšovi na poušti v hořícím keři. Mojžíš se táže: „Kdo jsi, Pane?“ a Bůh odpovídá: „Já jsem, který jsem. Řekni židům v Egyptě, že ten „Já

jsem“ tě poslal.“ — Nekonečný je obsah kratinkého slova: Já jsem! Ne: Já jsem byl, já budu, nýbrž: „Já jsem“. V něm je věčná přítomnost. I minulost i budoucnost jsou v něm jako v přítomnosti. „Já jsem“, to znamená: Já nemám své bytí od někoho jiného, a všechno, co jest, pochází ode mne.

Chápeme, že toto slovo: Já jsem, hebrejsky Jahve, stalo se nejsvětějším jménem židovským. Tak svatým bylo jméno to, že je z úcty skoro vůbec nevyšlovali.

Po tomto úvodu přečteme si evangelium sv. Jana (8, 56-59). Ježíš praví: „Abraham, otec váš, zaplesal, aby viděl den můj: i viděl a radoval se.“ Tu řekli k němu židé: „Padesát roků ještě nemáš a Abrahama jsi viděl?“ Ježíš řekl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Prve než Abraham byl, **já jsem!**“ Jak pochopitelný je následek těchto slov: I chápali se kamení, aby házeli na něho. Neboť kdo tak o sobě mluvil, činil se rovným Bohu nejsvětějšimu, věčnému.

Avšak i lidské ctnosti a dokonalosti si připisuje Kristus v takové míře, v jaké jich člověk nemůže mít. Pokora je tak jemná ctnost, že žádný člověk nemůže říci: já jsem pokorný. Byla by to hloupost neb nesnesitelná pýcha. Kristus ve svém nadlidském sebevědomí může říci: „Učte se ode mne, neboť já jsem tichý a pokorný srdcem.“

Vidíme tedy na každé stránce evangelií: Ježíš má božské sebevědomí, připisuje si božské vlastnosti a božskou moc.

Učenci, kteří nechtějí uznati, že Ježíš je opravdu Bohem, stojí před nerozluštitelnou záhadou. A přece jsou jen tři možnosti rozluštit tuto záhadu: Buďto byl Ježíš Kristus blázen, nebo lhář anebo opravdu Bůh. Blázen by nebyl vykonal tak veliké skutky, lháře by jeho bdělí nepřátelé brzy byli usvědčili. Zůstane tedy jenom jedna možnost: **J e ž í š j e s t B ů h .**

III. Ježíš dokázal, že jest Bůh.

1. Jeho svatý život.

Světec, jako svatý Pavel, cítí přec slabost svou a náklonnost ke hříchu. S bolestí volá: „Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z těla smrti této?“ (Řím 7, 24.) Tak mluví a musí mluvit celé lidstvo. Ježíš Kristus však stojí před námi beze hříchu. Zajímavá je osmá kapitola evangelia sv. Jana. Židé přivedli ženu hříšnici, aby ji Ježíš odsoudil. On však řekl: „Kdo z vás je bez hříchu, vrz první na ni kamenem.“ Židé však, uslyševše to, vycházeli jeden po druhém. Brzy potom Ježíš sám bez bázně se staví před ně a táže se: „Kdo z vás bude mne viniti z hříchu?“ (Jan 8, 46.) A oni, kteří ho tolik nenáviděli, tolik ho pozorovali, oni — mlčí.

Římané byli hrdi na svou spravedlnost. Římský vladař Pilát se táže židů o Ježíši: „Co zlého učinil?“ Oni nemají odpovědi, leč: Ukřižován bud!“ Když konečně Pilát podléhá slabosti a odsuzuje Ježíše k smrti, vzal vodu a umyl si ruce, řka: „Nevinen jsem já krví spravedlivého tohoto; vy vizte!“ (Mat. 27, 24.)

Skoro stejnou dobou přichází Jidáš k židům a trápen výčitkami svědomí přiznává se: „Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou.“ (Mat. 27, 3.)

Nepřátelé nenalezli na něm viny. Jakým se však ukázal před svými přáteli? Evangelisté vypravují upřímně o chybách svých. Nikde u nich nelze pozorovati ani nejmenšího úmyslu vychvalovati Ježíše. Avšak přes to tím více vyniká svatost Ježíšova. Co řekl Petr, to je úsudek všech apoštolů: „On hříchu neučinil, aniž se našla lest v ústech jeho.“ (1. Petr 2, 22.)

Ježíš kázal: „Čiňte pokání a obraťte se!“ „Jdi a nehřeš více!“ Avšak nikdy ani nepřipustil myšlenku, že by sám potřeboval odpuštění. Apoštolů napomínal: „Bděte a modlete se, abyste neupadli v pokušení.“ O sobě však praví: „Otče, co tobě se líbí, činím vždycky.“

Na kříži.

Matkou všech ctností je láska. Zkouška pravé a čisté lásky je láska k nepřátelům.

Představme si živě: Kdyby nám tolik křivdy se stalo, jako Ježíši. Kdybychom lidem jenom dobré činili, avšak někdo by nás u soudu obžaloval; jdeme k soudu s vědomím své nevinnosti — ale nepřátelé by se postarali o křivé svědky — soudce by nás odsoudil, řekněme, jenom na jeden rok do žaláře. Jaká hořkost by naplnila naše srdce, jaké pocity proti nepřátelům! Co však, kdyby nás odsoudili k smrti, k smrti nejpotupnější; a nepřátelé by měli odvahu se nám ještě ukázati na oči, ano, ještě by se nám posmívali... To všecko se stalo Ježíšovi: Jen dobré činil, ze závidi byl obžalován; křivě proti němu přísahají; jest odsouzen, odsouzen k smrti, k nejpotupnější smrti na kříži; nepřátelé ho doprovázejí a ještě se mu posmívají. Tu on otvírá ústa svá. Co asi řekne? Vyřkne „běda“ nad viníky? Slyšme, co praví: „Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí.“ Neslýchané to slovo. Pokud je svět světem, ještě nikdo se tak nemodlil.

Mudrc Sokrates byl nevinně odsouzen k smrti, protože hlásal jednoho Boha. Zemřel klidně bez nenávisti. To byl vrchol lidské dokonalosti. Avšak modliti se za své katany, to je cosi nadlidského, cosi božského. Toto

jediné slovo Ježíšovo by stačilo dokázat, že Ježíš je Bůh. Vidíme to také z účinků toho slova. Z počátku „tupili ho i lotři, kteří s ním byli ukřižováni“. (Mat. 27, 44.) Modlitba Ježíšova však působila na jednoho z nich tak, že se v něm zrodila víra ve Spasitele a on pln úcty a důvěry oslovuje toho, který visí na kříži jako zločinec: „P a n e (Hospodine), rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého.“ A Ježíš u vědomí své božské všemohoucnosti a svého vítězství nad smrtí a zlobou lidskou jemu slibuje: „Dnes budeš se mnou v ráji!“ (Luk. 23, 43.) Mohl by tak jednat a mluvit pouhý člověk?

I učenci, kteří nechtějí věřit v božství Ježíšovo, stojí plni úžasu před jeho mravní velikostí. Jeden z nich, von Soden, přiznává: „Nevysvětlitelná jest jeho láska k hříšným lidem, jeho láska, která nezná mezí, ničím se nedá odstrašiti ani zklamati a nikdy neochladne. Nevysvětliteln o, že u něho není ani stopy sobectví, ačkoliv tak vysoce cení sám sebe. Nevysvětliteln o, že schází úplně pocit viny, ačkoliv je tak hluboce pokorný!“

„Mravní chyby v charakteru Ježíšově.“

Bůh užívá někdy zvláštních prostředků, aby přivedl duši k pravdě. V církvích, které se honosí „svobodou svědomí“, může se stát,

že hlasatel evangelia tupí Ježíše Krista. Jak takové kázání působilo na duši nezaujatou, vypravuje Bessie Anstice Bakerová, velice vzdělaná Angličanka, ve svém životopise („Domů“ kap. 15): „Jednou v neděli jsem slyšela kázání o mravních chybách v charakteru Ježíšově. Kazatel (anglikánský) mluvil proti vyznamenání, které se dává mravouce onoho muže z Galilee, a řekl, že, co se jeho týká, váží si příkladu Mr. Fletchera více než Krista. Káral samolásku a sebevědomí Kristovo (jak tomu říkal), a uváděl slova: „Já jsem cesta, a pravda a život“, „Já jsem světlo světa“, „Já a Otec jedno jsme“. Řekl, že takové sebevědomí se nedá srovnati s pravou velikostí a káral přísně chování našeho Pána ke své matce, když jej plna starostí hledala v chrámě.

Z toho kázání jsem poznala, že Kristus stojí na jiném stanovisku než ostatní lidstvo a že jeho vztahy k matce byly jiné, než u jiných synů — a toto kázání vzbudilo ve mně úctu ke Kristu způsobem, který mě překvapil.“

Toto potupení Ježíšovo přivedlo Bakero-
vou, která dosud nevěřila, k víře v božství Je-
žíšovo a nakonec do lůna církve katolické.

2. Učení Ježíšovo.

Při židovské slavnosti stánků konal se významný průvod světelný. Na tuto ceremonii navázal Ježíš a řekl: „Já jsem světlo svě-

ta ; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, nýbrž bude mít světlo života.“ (Jan 8, 12.)

Pilátovi, který již nedoufal, že by člověk mohl dojít k pravdě a posměšně se tázal: „Co je pravda?“ odpovídá Ježíš: „Já jsem král; já jsem se k tomu narodil, abych vydal svědectví pravdě; každý, kdo jest z pravdy, slyší hlas můj.“ (Jan 18, 37.)

Ježíš, který neměl žádného lidského vzdělání, učí tak, že jeho krajané žasli a pravili: „Odkud má tento moudrost tu a moc? Není-liž to syn tesařův? Odkud má všechny věci tyto?“ (Mat. 13, 54, 56.)

Všichni, kteří jej slyšeli, vyznali: „Tak ještě nemluvil žádný člověk.“

A jak působí jeho slova? Ježíš dí: „Pojď a následuj mne!“ A hle, dospělí lidé opouštějí své bohatství, svůj dům a příbuzenstvo a žijí s ním ve svaté chudobě.

Ježíš řekl: „Co pomůže člověku, kdyby celý svět získal, ale škodu trpěl na duši své?“ A hle, kolik tisíc lidí našlo v těchto slovech síly proti všem mocnostem světa a svobody proti všem statkům světa.

Jaké veletoky útěchy, síly a svobody tekou z evangelií, ze slov Ježíšových těm, kteří s pokorou a žízni přistupují k nim. „Pravda

vás osvobodí“ (Jan 8, 32), toto proroctví Ježíšovo se splnilo nescíslněkrát a plniti se bude až do konce světa.

I my musíme před božským učitelem padnouti na kolena a vyznati se sv. Petrem: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží.“ (Jan 6, 69, 70.)

3. Ježíš činí zázraky.

Není zde místa líčiti všechny zázraky, které činil Ježíš. Skutečnost zázraků nepopírali ani jeho nepřátelé. Kdyby jen u jednoho z uzdravených se bylo ukázalo, že uzdravení není trvalé, s jakou radostí by toho farizeové byli užili, aby zničili vliv Ježíšův na lid. Avšak nic takového se nestalo. Naopak. Bezradně se táží: „Co uděláme, protože ten člověk činí mnoho divů?“ (Jan 11, 47.)

Moderní nepřátelé Ježíšovi se ohánějí „suggescí“ a „tajnými silami duševními“, aby nemusili věřiti ve všemohoucnost Boží. Kristus ovšem žádá často víru, důvěru, avšak často zase uzdravuje, aniž to nemocní čekají. (38 let nemocný, slepý od narození, Malchus a j.) suggescí se nedají vzkřísiti mrtví. A zázraky

přírodní? Utišení bouře na moři, zahrnutí ryb, kde by zde mohla se uplatniti suggestce?

Moderní kritikové, kteří se bojí zázraků, chtěli je jednoduše z evangelií vymýtiti. Avšak brzy se přesvědčili, že zprávy o zázracích tak těsně souvisejí s učením Ježíšovým, že se od něho nedají odloučiti.

Kristus nečinil zázraků, aby uspokojil zvědavost, nebo aby byl chválen. Nečinil zázraků, aby trestal ty, kteří mu křivdili. Právě v tom ukazuje se jeho božská velikost.

Kristus činil zázraky z moci své. Světci a proroci činili zázraky ve jménu Božím, z moci Boží, neb ve jménu Ježíše Krista. (Viz Skutky apošt. 3, 6 „ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod.“) Kristus však praví: „Lazare pojd' ven!“

„Mládenče pravím tobě vstaň!“

Někdy vůbec nemluví, stačí jeho pokyn, nebo rozkaz vůle. Kristus činí zázraky bez námahy, s opravdu božským klidem. Činí je, aby lidé věřili v jeho božské poslání. Proto vytýká fariseům: „Kdybych nebyl přišel a jim nemluvil, hříchu by neměli; nyní však nemají výmluvy z hříchu svého. Kdybych byl nečinil mezi nimi skutků, kterých nikdo jiný nečinil, hříchu by neměli; avšak oni je i viděli, a přece nenáviděli jak mne tak Otce mého.“ (Jan 15, 22, 24.)

Městům, ve kterých se událo nejvíce jeho zázraků, vytýkal: „Běda tobě Korozain, běda tobě, Betsaido! Neboť kdyby v Tyru a Sidonu byly se udály zázraky, které se děly ve vás, byli by dávno v žini a popelu učinili pokání. Avšak pravím Vám: Tyru a Sidonu bude lehčeji v den soudný nežli vám.“ (Mat. 11, 20-22.)

O největším zázraku, zmrtvýchvstání zde nemluvíme, poněvadž vyžaduje zvláštního pojednání.

Dílo Ježíšovo.

Když židé ve své nenávisti proti křesťanství chtěli usmrtiti apoštoly, povstal jeden farišej jménem Gamaliel a řekl: „Muži israelští dobře si rozmyslete při těchto lidech, co máte činiti. Neboť před těmito dny povstal Theuda pravě, že jest někým velikým, a přidrželo se ho počtem as čtyři sta mužů; byl však usmrcen a všickni, kdo ho následovali, byli rozptýleni a zničeni. Po něm povstal Juda Galilejský za dnů popsání a svedl za sebou lid k odboji, také on zahynul a všickni, kteří ho následovali, byli rozprášeni. A proto, co se týká záležitosti nynější, pravím vám: upustte od těchto lidí a nechte je; neboť, je-li z lidí ten záměr nebo to dílo, rozpadne se, je-li však z Boha, nebudete moci je zrušiti, abyste snad nebyli shledáni jako odbojní Bohu.“ (Skut. ap. 5, 34-39.)

Úsudek Gamalielův byl úsudek zdravého rozumu. Dnes po devatenácti stech letech může člověk zdravého rozumu posoudit, zda-li to dílo bylo z lidí či-li z Boha.

Jmenovaná konvertitka Bakerová píše: „Studium filosofie mi ukázalo, jak ve všech dobách filosofové marně se snažili nalézt jednotu v rozmanitosti. Moje zkušenosti mně daly poznati, že v jiných církvích a systémech vládne rozháranost a nejistota.

Jak proti tomu mám si vysvětliti podivuhodnou jednotu v rozmanitosti, kterou nalézám v církvi katolické? Jednotu, která ve společné víře spojuje lidi všech národů, způsobů a jazyků? Zmatena a pohnuta rozhodla jsem se studovat učení katolické církve a číst její dějiny. Četla jsem evangelia ještě jednou a našla jsem tam vyličenu onu velikou moc, která přetrvá všechny časy: církev, kterou všechny mocnosti tohoto světa chtěly udusiti již v kolébce. Jako její zakladatel se mi představoval Ježíš, o němž psali Strauss a Renan. Muže však poznáváme z jeho díla. Čím více jsem proto pozorovala církev katolickou, tím jasněji jsem poznávala, že má na sobě vlastnosti a známky, kterých jí nemohl dáti muž obyčejný, které nemohly býti původu lidského. Jasně a lidské poznání, že Kristus je Bůh, se vrývalo čím dál tím hlouběji do mého ducha. Víra v Ježíše Krista vzešla mi na

prvním místě z víry v existenci katolické církve.“ („Domů“ kap. 18.)

IV. Jak působila osobnost Ježíšova?

Všem lidem dobré vůle byla osobnost Ježíšova světlem Božím, které je vedlo k víře.

Sv. Jan Křtitel.

Tento světec svým odříkavým životem očistil sebe od vášní, které jiným lidem zakalují oko duše, on o samotě na poušti otevřel srdce světlu pravdy Boží. On pokorně o sobě vyznal: „Já nejsem Kristus, ani Eliáš, ani prorok.“ O Kristu však svědčil: „Uprostřed vás stojí, jehož vy neznáte, jemuž já nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho. Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ Já jsem viděl a vydal svědectví, že tento je Syn Boží.“ (Jan 1, 20, 26, 29, 34.)

Sv. Jan evangelista.

Nemysleme si, že tento největší hlasatel božství Ježíšova hned přišel k své víře. Jako ostatní apoštolé představoval si Jan říši mesiánskou dosti světsky a přál si s bratrem Jakubem „seděti na pravici a levici jeho“ t. j. zaujímatí nějaký vysoký úřad v tomto království světském. Teprve po dlouhém poučování a když viděl zázraky Kristovy vzrostla v něm víra a on mohl napsati: „Ten, jenž viděl,

vydal svědectví, a pravdivé jest svědectví jeho a on ví, že pravdivé věci mluví, abyste i vy uvěřili.“ (Jan 19, 35.)

Samaritáni

řekli ženě: Věříme, již nikoli pro tvoji řeč; neboť sami jsme slyšeli a víme, že tento vpravdě jest Spasitelem světa.“ (Jan 4, 42.)

Apoštol Tomáš,

nevěřící padá na kolena a volá: „Pán můj a Bůh můj.“

Apoštol Pavel.

Tak velice zdůraznil sv. Pavel Božství Ježíšovo, že někteří ho obviňují, jakoby sám byl teprve vynalezl učení toto. Zajímavá věc: v šestnáctém století bojovali „reformátoři“ jménem Pavlovým proti katolické církvi. V dvacátém století nohsledové „reformátorů“ obviňují sv. Pavla, že falšoval pravé křesťanství!

„Pán = Kyrios.“

Toto jméno dává sv. Pavel Ježíši Kristu nejčastěji. Odkud tento titul? Ze dvou pramenů pochází: Předně z řeckého překladu Starého Zákona, který byl v posledních stoletích před Kristem pořízen v Egyptě, aby židé, kteří již neuměli hebrejsky, a pohané, kteří mluvili

řecky, měli přístup k Písmu svatému. V tomto překladu svaté jméno Jahve, které židé nevyřekovali, přeloženo je řeckým slovem Kyrios — Pán.

Znamenalo tedy slovo toto: Pán = Bůh. Překladatelé také slova toho nevyalezli sami, jinak by jim nikdo nebyl rozuměl, oni toto slovo v naznačeném smyslu našli ve svém pohanském okolí. U pohanů byli císařové a králové ctěni jako bohové a měli titul Kyrios — Pán. Císař Domicián dal si na př. jméno: Dominus ac Deus noster — Pán a Bůh náš.

Za pronásledování křesťanů nejednou žádal soudce, aby obžalovaný křesťan několik zrnek kadidla hodil do ohně a řekl: „císař — Pán“: to prý nic není. Co však odpovídali mu křesťané? Dne 17. června 180 stál v Kartagenu před soudcem Saturniem křesťan Speratus a ten soudci odpovídá: „Znám svého Pána, krále králů, a vládce národů!“ Chtěl tím říci: titul „Pán“ mohou křesťané dáti jenom Kristu, kdyby tak pojmenovali císaře, znamenalo by zapíratí Boha, zbožňovati člověka, prokázati člověku poctu, která náleží jen Bohu.

Z toho poznáváme jaký význam má slovo „Pán“ u sv. Pavla. Slyšme co praví: „Neboť byť byli tak zvaní bohové ať na nebi, ať na zemi, jakož vskutku jest mnoho bohů a mnoho pánů, pro nás přece jest toliko jeden

Bůh, Otec to, z něhož jest všecko a k němuž my jsme určeni, a je den Pán, totiž Ježíš Kristus, skrze něhož všecko a skrze nějž jsme i my.“ (1 Kor. 8, 5, 6.) Obsah celého kázání Pavlova jest: „Kážeme Krista Ježíše jakožto Pána.“ (2 Kor. 4, 5.)

V Ježíši Kristu „přebývá všechna plnost božství tělesně“. (Kol. 2, 9.) Svatému Pavlu jest Ježíš: věčný Syn Boží, jenž byl v lůně věčného Otce prve, než se stal člověkem. „(Kristus) jsa ve způsobě Boží, nepoložil si za loupež toho, že jest rovný Bohu, nýbrž sebe sama zmařil přijav způsobu služebníka tím, že podobným se stal lidem a ve vnějším zjevu svém byl shledán jako člověk. Ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto také Bůh povyšil ho a dal mu jméno, kteréž jest nade všecko jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno nebešťanů, pozemčanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ve slávě Boha otce.“ (Fil. 2, 6-11.) Souhrn celého učení svého o Ježíši podává sv. Pavel v listu ke Koloským (1, 14-20.) „V něm máme vykoupení (skrze krev jeho), odpuštění hříchův; on jest obrazem Boha neviditelného, prvorozcem nade všecko tvorstvo, neboť v něm bylo stvořeno všecko na nebi i na zemi... všecko je stvořeno skrze něho a pro něho... všecko v něm sto-

jí... on jest hlavou těla církve... on jest počátkem... neboť se zalíbilo (Otcí), aby v něm přebývala všecka plnost, aby skrze něj smířil všecko s sebou uveda v pokoj skrze krev kříže jeho i co jest na zemi i co jest v nebi.“

Odkud má Pavel toto učení? Kdyby sám to byl vynalezl, byla by ho přijala obec křesťanská, která měla takou nedůvěru proti němu? Slyšme co píše Korintským: „Já jsem přijal od Pána to, co jsem též podal vám.“ (1. Kor. 11, 23.) Právem tedy píše, když mluví o předcích Ježíšových: „z nichž jest Kristus podle těla, jenž jest nade všecko, Bůh, poženaný na věky. Amen.“ (Řím. 9, 5.)

V. Námitky.

Onen anglikánský kazatel učinil se směšným, že si dovolil ze svého krtčího stanoviska posuzovat a kritisovat Božskou osobnost Ježíšovu. Chceme-li opravdu vniknouti do hlubin Písma sv., musíme odložití pýchu, která popírá všecko, co přesahuje omezený lidský rozum. Co je nad rozum náš, nemusí býti proti rozumu. To by byl ubohý Bůh, který by lidem jen zjevil tolik, kolik mohou chápati svým lidským rozumem. S pokorou musíme tedy přistoupiti k evangeliu, a když se nám zdá, že něco odporuje jiné pravdě, ne pyšně pochybovati o víře, nýbrž v duchu víry snažiti

se vniknout hlouběji. Jen takovým bádáním se nám otevrou nové obzory poznání.

*

V evangeliu stojí: „Otec a já jedno jsme“ a „Otec je větší než já“. Jak tomu rozuměti? Kristus je pravý Bůh a pravý člověk. Jako Bůh je rovný Otci, jako člověk je nižší než Otec.

Podobně se vysvětlí modlitba Páně na hoře Olivetské: „Otče je-li možno odejmi tento kalich ode mne, ale ne má vůle ať se stane, nýbrž vůle tvá. Bludaři Monofysité tvrdili, že v Kristu jest jedna přirozenost. Monotheleté učili, že v Kristu jest jen jedna vůle. Obojí učení jest nesprávné. Církev katolická učí: V Kristu jest jen jedna osoba, totiž osoba Boha Syna, avšak dvě přirozenosti, dvě vůle: lidská a božská. Proto jako člověk mohl říci Ježíš: „Nepřišel jsem plniti vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mne poslal.“

*

Jak toto spojení lidské a božské přirozenosti v Kristu se událo, do hlubin tohoto tajemství nevnikne slabý lidský duch. Proto zůstane tajemstvím modlitba Páně na kříži: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“

Úplně pochopiti tuto otázku svým rozumem nemůžeme. Kdo by jí chtěl rozuměti, musel by rozuměti zlobě hříchu; tajemství hří-

chu však poznává jen Bůh sám. Avšak i když úplně nedovedeme vniknout do hlubin duše Ježíšovy, přec může přirovnání nám usnadnit víru. Někteří světci na př. sv. Alfons ačkoliv žili v milosti Boží, v nejuzším spojení s Bohem, trpěli náramně pocitem opuštěnosti, zdálo se jim, že Bůh je zavrhl, trpěli pekelná muka již na tomto světě. — Ježíš vzal hřích celého lidstva na sebe, musel proto také trest vzít na sebe. Otázka: Bože, proč jsi mne opustil? nežádala odpovědi, nýbrž měla nám ukázati velikost a ošklivost hříchu: protože člověk opustil Boha, proto opustil Bůh svého nejmilejšího Syna, v němž měl zalíbení, aby na něm trestal, čeho zasloužil člověk.

*

Když učeníci se tázali, kdy bude konec světa, Ježíš odpověděl: „O tom dni však, neb hodině neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, leč jedině Otec.“ (Mark. 23, 32.) Jak tomu rozuměti? Není tedy Syn vševedoucí? Klíč k porozumění nám dává Spasitel ve Skutcích apoštolských, když na stejnou otázku odpovídá učeníkům: „Nepřísluší vám znáti časy neb chvíle, které Otec ustanovil mocí sobě vlastní. (1, 7.) Nepřísluší-li nám znáti den poslední, nepřísluší také jemu nám to zjeviti. Ve stejném smyslu praví kněz: „nevím co mi bylo řečeno ve zpovědi.“

*

U sv. Marka čteme: (Ježíš) nemohl tam (v Nazaretě) učiniti žádného divu, leč že uzdravil několik nemocných vloživ na ně ruce své. I divil se jejich nevěře. (Mk. 6, 5, 6.) Některým se zdá, že tato nemohoucnost se přičí všemohoucnosti Ježíšově. Avšak není tomu tak. Všemohoucí Bůh dal člověku svobodnou vůli. Pán Ježíš sám nám líčí, jak jemně Bůh šetří svobody člověka: „Aj stojím u dveří a tuku; jestliže kdo uslyší hlas můj a dvéře mi otevře, vejdu k němu a budu večeřeti s ním a on se mnou. (Zjev. 3, 20.) Nepřičí se všemohoucnosti Boží, když řekne: Nemohu tohoto člověka zachrániti protože nechce.“ Ne proto, že by neměl moci, nýbrž protože dal člověku svobodnou vůli a béře ohled na tuto svobodu. V tomto smyslu rozumíme onomu slovu „nemohl“ u sv. Marka.

VI. Závěr.

„Co se vám zdá o Kristu?“ (Mat. 22, 42.)

Tato otázka daná před devatenácti sty lety, doléhá ještě dnes na lidstvo a žádá přesné a určité odpovědi.

Je-li Kristus pouhým člověkem, můžeme ho vyslechnouti jako ostatní mudrce a filosofy. Nemusíme se však řídit jeho zásadami.

Je-li však Kristus Bohem, Bohočlověkem, jest naší povinností od základu změnití náš život, věřiti v něho, následovati jej.

Viděli jsme, že **Kristus jest Bůh.** Jen člověk, který ze zlé vůle zavírá oči před světlem může popírati tuto pravdu. Co z toho následuje?

1. Musíme věřiti v Něho. On sám praví: „Kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, a každý kdo žije a věří ve mne, neumře na věky.“ (Jan 11, 25. 26.) „Kdo věří v něho (v Syna), nebývá souzen, kdo však nevěří, již jest odsouzen.“ (Jan 3, 18.) „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude, kdo však neuvěří, bude zavržen.“ (Mar. 15, 16.)

2. Milujme Ježíše! Bůh je láska. V Ježíši zjevila se nám láska a milost Boží. On nás miloval, ještě když jsme byli nepřátely jeho. Od žádá od nás: Synu dej mi srdce své! On se nás jako 'sv. Petra táže: Miluješ mne? Odpovězme s Petrem: „Pane ty víš všecko, ty víš, že tě miluji.“ (Jan 21, 117.) A jestli jsme zhřešili jako Petr, vzbud'me při těchto slovech jako on lítost nad svými hříchy, a prosme: Nejsladší Srdce Ježíšovo dej, ať tebe miluji vždy víc a více.“

3. Mějme důvěru v Ježíše! Dítka má důvěru v matku. Ono ví, že matka je miluje. Ježíš je láska sama a láska všech matek jest jenom jako stín jeho lásky. On nás miluje

více, než sami sebe milujeme. On nám chce pomoci. On jest všemohoucí Bůh, on nám může pomoci. I když lidsky řečeno již není žádná naděje, máme jak dí sv. Pavel: proti naději doufati. Kristus je Bůh vševědoucí, on zná všechny naše potřeby lépe než my sami. Proto modleme se často, zvláště ve sklíčenosti: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo důvěřuji v Tebe!

4. Děkujme Ježši! „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. (Jan 3, 16.) Co by z nás bylo, kdyby Bůh Syn se nebyl smiloval nad námi a se nebyl stal člověkem? — Bud'me vděčni, avšak nejenom slovem, nýbrž skutkem. Nejlépe mu prokážem svou vděčnost, když ho následujeme v jeho ctnostech.

5. Oblecme Pána Ježíše Krista. Epištola první neděle adventní praví: „Bratří, odložme skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne poctivě chod'me: ne v hodování a opilství, ne v smilstvu a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblecte se v Pána Ježíše Krista.“ (Řím. 13, 13, 14.) Jindy napomíná sv. Pavel věřící: „Bud'te druhým Kristem.“ Druhým Kristem býti to znamená: tak smýšleti jako Kristus, tak mluvit, tak jednati jako on; často a často se tázati: „Co by Kristus činil, kdyby byl na mém místě.“ Den-

ně se mu státi podobnější, proto ho denně přijímati, není-li možno skutečně, aspoň duchovně. Abychom mohli jednou s apoštolem říci: Žiji, ale ne již já, nýbrž žije ve mne Kristus.

Dodatek.

Není možno v tak malém spisku důkladně probrati otázky náboženské. Proto doporučujeme čtenářům, kteří by chtěli hlouběji vniknout do učení církve o Bohu - člověku, aby četli jednu z následujících knih:

Žák SJ. „Pán Ježíš Kristus“ 1930; Richter „Ježíš Kristus cestou pravdou životem“ 1928; Bougaud-Melka: „Ježíš Kristus.“ Důkaz jeho božství.“ (Vzděláv. knihovna katol. č. 10.); Špaček: „Božství Ježíše Krista“ (Vzd. kn. k. č. 40.); Špaček: „Ježíš Kristus, jako božský Mesiáš a pravý Syn Boží.“ (Vzd. kn. k. č. 59.)

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 10.998. Olomucii 10.-6. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, PŘivozská 8.

Cena 50 hal.

Životem“ č. 109. Ročník V. Čís. 13. Vyšlo 24. VII. 1931.

Sv. Dominik.

I. Mládí.

1. Matčin sen.

V horách severního Španělska leží poutní místo Silos. Tam, na hrob sv. opata Dominika putovala jednoho dne doña Johana z Azy, zabraná v tichou modlitbu. Měla předchozí noci podivný sen, jenž ji polekal. Zdálo se jí, že dítě jež nosí pod srdcem, podobá se psíčku s hořící pochodní v tlamě, která osvětlovala celý svět. Šla prosit světce za osvícení. Na pouti dostalo se jí opravdu hojného světla a útěchy. Pochopila smysl podivného vidění. Dítě jež v nejbližším čase čekala na svět, horlivostí pro pravdu Boží mělo ozářiti celý svět, což se později na něm skutečně vyplnilo. Z vděčnosti k světci siloskému nazvala Johanna své dítě také Dominikem.

Dominik narodil se roku 1170 v Kalaroze ve Španělsku ze šlechtického rodu hrabat Guzmanů. Ale vzácnější bylo jeho duchovní šlechtictví. Rodina jeho byla rodina světců. Matku jeho bl. Azu a staršího bratra Mannesa vřadila církev do počtu svých blahoslavených. Nad ně však vynikl ve svatosti nejmladší syn Dominik.

Když dítě křtili, přihodila se podivná věc. Vznešená paní, která dítěti na křtu stála za kmotru, spatřila když kněz lil vodu na hlavu dítěte, že se mu trpytí na čele zářící hvězda. Událost tato, o níž píše již nejstarší životo-

píseček blahosl. Jordán, shoduje se s tím, co o světci a jeho tváři zaznamenala jeho duchovní dcera bl. Cecilie, která Dominika dobře znala a v Římě s ním mluvivala. Píše, že z čela jeho a z obrví očního tajemné vycházelo světlo, které každého bázni a úctou naplňovalo. Jasně čelo a zvláštní záře očí zůstaly Dominikovi po celý život. Byly odrazem vnitřního světla, víry a lásky Boží, která hned při křtu prozářila duši světce a nikdy hříchem ztracena nebyla. Dle toho namaloval duchovní syn sv. Dominika Fra Angelico z Fiesoly mnoho překrásných obrazů svatého patriarchy. Na všech obrazech možno viděti tutéž myšlenku, všude téhož muže s jasným čelem s důstojnou velebností a zbožným vzezřením; na všech září prostá, uctivá postava Dominikova s hvězdou na čele a s lilí v ruce.

2. Ve škole svatosti.

Jako dítě byl Dominik vychováván od své pečlivé a svaté matky potom dán na výchovu blízkému příbuznému, knězi. Z té doby se vypráví o Dominiku, že rád vstával za noci k modlitbě, z rána pak posluhoval svému strýci při mši svaté, učil se zpívati kněžské hodinky a chvalozpěvy a často dlíval zvláště před nejsv. Svátostí. Tento zvyk mu zůstal po celý život a jest význačnou zvláštností Dominikovou, že až do smrti byl horlivým nočním klanitelem nejsv. Svátosti. Před svato-

stánkem probděl celé noci na modlících; před svatostánkem skládal řeholní plány, prosil Boha o jejich potvrzení, žádal o milost a požehnání sobě a všem svým milým. Po celodenním namáhání nalézal u svátostného Krista odpočinek a občerstvení. Dlužno zdůrazniti, že sv. Dominik náleží k nejstarším a nejpilnějším ctitelům (adorátorům) nejsv. Svátosti.

V patnáctém roce byl dán Dominik na studie v městě Palencii. Ztrávil tam deset let, z čehož asi polovici věnoval theologii. Když dospěl 18 let, zasvětil panictví blah. Panně Marii, jejíž ctitelem a miláčkem byl od nejútlejšího mládí. Za studentského života Dominikova udály se dva podivuhodné příběhy, které překrásně osvětlují ducha světce. Za krutého hladu, jenž tehdy zuřil, rozdal Dominik nejen všecek majetek peněžitý, ale rozprodal pro chudé i své cenné pergaménové knihy, řka: „Jak bych nasycoval ducha těmito kožemi, když bližní zmírají hlady.“ Uvážíme-li, že Dominik byl velice pilný a nadaný student, chápeme též velikou obět, kterou přinesl, když se vzdal studijních prostředků z lásky k bližnímu. Jindy se zase nabídl plačící matce, jejíhož syna Maurové drželi v zajetí, že půjde k nim za otroka, aby propustili syna vdovina. Pána, u něhož vdovin syn byl zajat, tak dojala šlechtnost Dominikova, že syna vdovina propustil na svobodu a sám se stal křesťanem.

Žatím dosáhl světec kněžství, po němž od dětství toužil. Jakého ducha byl Dominik, když přijal kněžství, je vidět z toho, že se stal v městě Osmě řeholním kanovníkem augustiniánským a zanedlouho, ač byl nejmladší mezi kapituláry, byl zvolen jejich druhým představeným. Bezúhonný a neúnavný kněžský život byl jeho ideálem. Vše pro Krista a pro nesmrtelné duše! Modlitby, kázání, studium, zvláště spisů sv. Augustina, vzorný, přísný život klášterní, úřad zpovědníka byly neustálými průvodci nadšeného kněze Dominika.

3. Cesta pro nevěstu.

Bůh vodívá zvláštními cestami své vyvolené. Často nepatrná událost přivádí je tam, kde je Bůh mítí chce. Tak se stalo i Dominikovi. Král španělský Alfons VIII. požádal r. 1203 biskupa v Osmě, Diega, aby se odebral do Dánska a vyhledal tam nevěstu jeho synu. Biskup vybral si za průvodčího na dalekou cestu, kterou konal pěšky nebo vozmo, horlivého podpřevora své kapitoly. Devět roků prožil již Dominik v Osmě, když se vydal na dálný sever. Cesta vedla především jižní Francií. Tam poznali naši poutníci bludaře albigenké, mezi nimiž Prozřetelnost vykázala Dominikovi, dosud nic netušícímu, jeho životní úkol. S hrůzou pozorovali oba, jak tyto asijské bludy otravují a ničí nejkrásnější kraje

Francie. Pro tu chvíli nebylo možno ani biskupovi ani jeho průvodčímu Dominikovi začít misijní činnost v zamořeném kraji. V Toulouse seznali, že majitel domu, u něhož nocovali, je náruživě oddán bludům albigen-
ským. Než odešli spát, dal se s ním Dominik do hovoru. Celou noc ztrávili hádáním o víru, až k ránu zasvitlo světlo pravdy v duši nešťastníkově, veřejně se zřekl bludu a přijat byl do církve. Děkuje Bohu za tento úspěch, pocítil Dominik poprvé v duši touhu věnovat se záchráně svedených duší.

Poslání obou mužů skončilo však neočekávaně již roku následujícího. Princezna, jejíž sňatek s královcem španělským měli oba umožniti, náhle zemřela. Biskup zpravil o tom rychle svého krále a vracel se s družinou do vlasti. Nevrátili se však všichni, Dominik zůstal s biskupem v ohrožené Provincii.

4. Léta neúspěchů.

Hrozné byly poměry v jižní Francii počátkem třináctého století. Sekta albigen-
ských pod rouškou zevní přísnosti náboženské a mravní ubijela víru a pustošila dobré mravy v lidu, ohrožovala život státní i církevní a konečně uvrhla zemi do krvavých válek náboženských. Drancována města i venkov, bořeny chrámy, a hromadně byli vražděni,

kdo se nechťělí své víry zřící. Papež Inocenc III., poznav, jaké nebezpečí skrývá se v Albigenských, nepsal o nich nadarmo, že jsou horší nežli mohamedánští Saraceni.

Těžký byl boj proti tomuto duchovnímu moru, protože i četní šlechtici, zejména mocný hrabě toulouský Rajmund, poskytovali bludářům ochranu. Misionáři, papežem vyslaní, nepořídili ničeho, ba zjitřili ještě více nenávisť proti církvi. V takové době přišel do kraje biskup Diego a jeho kanovník Dominik. Zželelo se jim svedeného a sužovaného lidu a celou duší oddali se boji proti bludům. Po několik let procházeli bosí a v chudičkém rouchu města i vesnice a horlivě kázali v chrámech i mezi kacíři pravou nauku Kristovu. Jejich svatý, apoštolsky horlivý, prostičký, strádání a obětí plný život otvíral oči všem, ale celkový výsledek neodpovídal tolikaleté neúnavné práci; Dominik získal jen několik pomocníků, kteří podobně pracovali a později stali se počátkem jeho řádu.

5. Pomoc s nebe.

Dominik počal konečně pochybovati o zdatu svého díla misionářského. „Když se jednou sklíčen modlil po celodenním namáhání v lesích toulouských a prosil Boha za pomoc a slitování, ukázala se mu blahoslavená Panna a pravila: Milý synu! Nevedeš si dobře v apo-

štolské práci, hledíš-li hlavně poučováním (disputacemi) přesvědčiti zbloudilé. Dělej to ode dneška takto: Vyber si hlavní pravdy víry, vylož jejich pravý smysl, dokaž kratince jejich správnost, ukaž, jak se podle nich žije, a veď ihned při tom lid k modlitbě.“ Aby světec věděl, které pravdy má zvláště lidu vykládati a učiniti podkladem mravního života a jak vsunovati do toho modlitbu, naučila ho nejsvětější Panna modlitbě přesvatého růžence. V něm našel Dominik (v tajemstvích a ve Zdrávasech), co potřeboval, hluboké pravdy i vzácné modlitby. Jal se tedy kázati růženec, a brzo získal právě víře na 100.000 zbloudilých, nepočítaje v to nesčetné špatné křesťany, kteří se stali růžencem hodnými a horlivými.“

Tolik vypravuje o původu růžence a úspěchu Dominikových misí staré podání. Myšlenka, vložití do lehké modlitby celý obsah víry, aby jej snadno pochopil a v paměti udržel každý i nejprostší člověk, jest opravdu velkolepá. Lid křesťanský v té době neuměl ani čísti ani se modliti. Jak jinak měl světec trvale mu vštěpovati hlavní pravdy a povinnosti křesťanské a vésti lid k modlitbě, která je počátkem lepšího života? Právem hledáme původ sv. růžence v nebi, u té, o níž církev píše, že „sama jediná potřela všechny bludy na celém světě“, u P. Marie.

Růženec stal se otcovským dědictvím řádu dominikánského, jenž tuto pobožnost po staletí rozšiřuje v katolickém světě, obdržev k tomu od Apoštolské Stolicе Římské zvláštní výsadní právo. Pobožnost růžencová jest v církvi nejrozšířenější, jest vpravdě národně lidová a katolická, takže není uvědomělého katolického křesťana, jenž by růžence neznal a nepřestoval. Církev obdarila pobožnost růžencovou mnohými výsadami a odpustky. Členem Spolku (živého růžence) nebo Bratrstva růžencového se může státi každý katolický křesťan. Bratrstvo růžencové jest zřízeno při všech kostelích dominikánských a též při mnohých kostelích farních.

II. Zakladatel řádu.

1. „Veliký hospodář duší“.

Po čase, když biskup Diego de Azevedo, jež Dominik doprovázel do jižní Francie, navrátil se do Španělska, zůstal náš světec ve Francii a pracoval sám několik let nadšeně na obrácení Albigenských. Vedl život apoštolský, kázal horlivě, mívával učené hovory s jinověrci o pravém náboženství, sepsal i obranu sporných článků — spis, který, hozen byv do ohně s podobným dílem od bludařů sepsaným, vyšel zázračně z ohně neporušen, kdežto kacířská kniha úplně shořela — a potvrzoval

své učení mnohými nadpřirozenými činy. Věřící ctili Dominika neobyčejně. Čtyřikráte mu bylo nabízeno biskupství; vždy pokorně odmítl a pracoval dále pro čest Boží. Kde ho oslavovali, tam nerad dlíval; kde ho tupili (na př. v Carcassoně), tam se rád zdržoval. Chudobu a přísný život si světec velice oblíbil. Modlitba se mu takřka stala přirozenou potřebou. Pro spásu duší bíčoval tělo a mořil přísnými posty. Když mu kdysi kacíři hrozili, že ho zabijí, bude-li dále proti nim pracovat, řekl: „Nejsem hoden koruny mučednické. Kdybych se však dostal do vašich rukou, žádal bych vás, abyste mne mučili pomalu a dlouho, aby moje koruna v nebi byla větší, záslušnější.“ Chodíval bos, o hladu a žizni, v šatě vetším. Přicházel-li k osadě, o níž se vědělo, že se tam mnoho hřeší, vrhával se na zem, volaje: „Pane, smiluj se nad tímto lidem! Co bude z hříšníků, neustrneš-li se nad nimi, Bože slitovníku?“

Jindy se zase světec pokorně modlíval, aby Bůh netrestal místa, do něhož vkročí, k vůli jeho (Dominikovým) domnělým chybám a nedokonalostem.

Po spáse duší měl Dominik vroucí a neukojitelnou touhu. Proto církev právem o něm dí v hodinkách (v breviáři), že byl „veliký hospodář duší“.

2. Bratří kazatelé.

Světcí bylo již přes čtyřicet šest let, když počal budovati svoje největší dílo, řád kazatelský, který podnes světu hlásá jeho jméno a který nejednou mocně zasáhl do osudů církve a lidstva. Stalo se tak v městě Toulouse, kam r. 1215 zavítal se čtyřmi kněžími, svými pomocníky.

Bohatý měšťan Petr Cellani daroval Dominikovi svůj dům a přidal se k němu se svým sousedem Tomášem. V darovaném domě shromáždilo se pak prvých šest žáků světcových. Malý to byl hlouček, ale pokorou a svatým životem brzo vzrostl v mohutný řád. Petr říkával později žertem, že řád nepřijal jeho, nýbrž on že přijal řád do svého domu.

Svatý zakladatel dal svým společníkům bílý oděv řeholních kanovníků, jež dosud nosíval sám. Život jeho žáků byl pln chudoby, ustavičné modlitby a přísné kázně dle určitých pravidel, která světec stanovil ústně. Hlavním účelem, který vytkl novému řádu a od něhož se nikdy neodchýlil, byl: apoštolský úřad kazatelský na záchranu nesmrtelných duší vlastních i bližních. Proto chtěl, aby bratří všude hlásali slovo Boží, ale napřed sami aby je hluboce rozjímali a promyslili a pak teprve jiným sdělovali, co sami vyzískali na modlitbách, na studiích a cvičbou v řeholní dokonalosti.

Tak se měli státí světlem a solí světa křesťanského a pravdu katolického učení vítězně hájiti proti útokům nevěry a kacířství.

Dříve však, než se bratří rozešli apoštolovat po světě, sami šli do učení, aby se křesťanské pravdě dokonale naučili. Té doby žil v Toulousu proslavený učitel bohosloví Alexander, jehož přednášky byly četně navštěvovány. I sv. Dominik se rozhodl, že slavnému učiteli svěří své stádečko. Stalo se tak za zvláštních okolností. Kdysi z rána připravoval prý se Alexander na přednášku. Nenadále byl přemožen spánkem. Ve spaní zdálo se mu, že se blíží sedm hvězd. S podivem pozoroval, jak rostou, množí se a svítí, až svým leskem ozářily celý svět. Několik hodin potom, když ve škole seděl, přiblížil se k němu Dominik se svými šesti žáky. Světec pravil: „Jsme bratří, kteří chceme hlásati evangelium Ježíše Krista věřícím i nevěřícím. Přáním naším je slyšeti tvé přednášky.“ Tu napadlo Alexandrovi, že oněch sedm hvězd, které ve snách viděl, má nyní před sebou. Když po sedmi letech rád Dominikův byl již slavný, dlel Alexander na královském dvoře anglickém a vypravoval tu, že první členové řádu Dominikova byli jeho žáky.

3. Vidění papežovo.

Na podzim r. 1215 odebral se Dominik do Říma, kam právě scházelo se na 300 bis-

kupů a více než 800 zástupců křesťanských řádů a království na všeobecný sněm církevní (Lateránský IV.). Sněm tento byl jeden z největších v církvi a na něm vydán památný zákon, aby věřící alespoň jednou v roce se zpovídali a tělo Páně přijímali. Na sněmu chtěl i Dominik žádati o schválení své řeholní družiny.

Papež Inocenc III. znal již z roku 1211 myšlenku Dominikovu a přál jí, ale za tehdejší doby se mu zdálo méně příhodným zakládati nový řád církevní, zvláště ne kazatelský, protože právě úřad kazatelský byl znovu biskupům odkázán. Nový řád kazatelský zdál se mu jaksi zasahovati do práv a povinností biskupských, což v oné době v církvi tak bouřlivé bylo na pováženou. Z obtíže té pomohl Dominikovi dobrotivý Bůh.

Jedné noci se totiž zdálo Innocenci III., že vidí basiliku Lateránskou hrozně se otřásati a téměř rozpadávati. Najednou spatřil papež, kterak ke hrouťící se svatyni přichvátal Dominik a pažemi podpírá klesající zdi. To bylo papeži znamením s hůry, aby Dominikovi dovolil založiti nový řád v církvi, jenž jí bude mocnou podporou. Proto povolal Dominika, a nařídil mu, aby se vrátil do Francie a tam vyvolil si s bratřími některou ze starších řeholí církevních, přizpůsobiv dle ní stanovy nového řádu, jež založiti míní. Za těch pod-

mínek slíbil papež řád Dominikův církevně schváliti. Mimo to dal Innocenc III. docela i jméno nově zakládanému řádu. Příležitostně nařídil písaři, aby psal: „Mistru Dominikovi a bratřím Kazatelům!“ Název ten líbil se sv. Dominiku a jeho bratřím velice i podrželi jej za úřední pojmenování, a nazývali se: řád Kazatelský. Vedle tohoto názvu zobecněl však též název druhý — ke cti sv. zakladatele, že totiž bratři Kazatelé zovou se též Dominikáni.

4. Shleďání dvou světců.

Za tohoto pobytu v Římě se dostalo Dominikovi s nebe zvláštního ujištění, jak je milý Bohu a blahoslavené Panně. V noci na modlitbách uzřel božského Spasitele na nebi, jak drží šíp v ruce, kterým již již chtěl přísně trestati svět pro hřích nevěry. V tom padla před Pánem na kolena nejblahoslavenější Panna Maria. Úpěnlivě prosila za svět a představila Pánu dva muže, kteří obrátí svět k lepšímu. V jednom z nich poznal Dominik sebe, v druhém viděl neznámého velectihodného chudása. Když se rozednilo, zašel opět do kostela a tam spatřil neznámého chudása, jehož v noci svatá Panna představila Spasiteli jako muže, jenž obrátí svět. Svatý Dominik běžel pln radosti k němu, objal ho a poznal sv. Františka Assiského, zakladatele řádu Františkánského. Tu objal ho Dominik a řekl mu:

„Tys druhem mým; bud' se mnou a nikdo nám neodolá!“ Potom mu vyložil, co v noci viděl. Od té chvíle byli oba jednoho srdce a jedné mysli v Bohu. Oba si rozdělili takřka celý svět mezi sebou a dobyli ho, ač každý svým způsobem. František chtěl zamezit hrozící zkázu světa a obnovit lidstvo naprostou chudobou a nejprísnějším sebezapíráním; Dominik považoval všeobecný úpadek mravů za ovoce náboženské nevědomosti a lhostejnosti a usiloval napravit svět poučováním lidu a oživením víry. Dle toho založili oba své řády.

5. Dle řehole sv. Augustina.

Když se na jaře r. 1216 vrátil Dominik do Toulousu, našel své stádce zvětšeno: přibylo nových osm členů, takže i s Dominikem jich bylo již patnáct. U řeholnic v Prouillském klášteře se bratři sešli k poradě, jakou řeholi si vybrati a jaké základní stanovy dáti novému řádu. Na radu Dominikovu si zvolili řeholi sv. Augustina. Účel svého řádu označil sv. Dominik ve Stanovách takto: Řád kazatelský jest hlavně a předně ustanoven, aby hlásal slovo Boží a vyučoval; aby sděloval duším (věřících) ovoce svého rozjímání (studia) a pomáhal jim ke spáse. Nábožné rozjímání, modlitby, bohovědné studium a apoštolská činnost jsou hlavní tři věci, jež Dominik, zakládaje řád, spojil v jedno. Jen kdo posvětil sebe

sámého a řádně se vzdělal, může zdárně poučovati a posvěcovati jiné.

Po poradě v Prouille se vrátil sv. Dominik do Toulousu, kde se mu dostalo od tamějšího biskupa Fulka tří kostelů v diecési a potřebných prostředků k výživě. První klášter Dominikánů byl založen při kostele sv. Romána v Toulousu. Nato se náš světec znova odebral do Říma, aby si přinesl potvrzení řádu. Zatím zemřel Innocenc III. Jeho nástupcem se stal Honorius III., jenž Dominikovi velice přál a také 22. prosince 1216 slavně potvrdil řád kazatelský. Tím došel veliký plán Dominikův uskutečnění, a nyní bylo na bratřích, aby se přičinili o rozkvět řádu. Učinili to velikolepým způsobem se zřejmým požehnáním Božím.

Než sv. Dominik opustil Řím, dožil se v něm různých milostí. Kdysi spatřil v kostele při modlitbě sv. apoštoly Petra a Pavla; onen mu podal cestovní hůl a tento knihu se slovy: „Jdi a kaž, neboť k tomu jsi zvolen!“ Od té doby světec cestoval s poutnickou holí, nosíraje při sobě listy sv. Pavla a evangelium sv. Matouše, jejichž smysl si dobře osvojil a výborně vykládal. Činil tak i na papežském dvoře papežskému dvořanstvu, začež dostal hodnost „Magister s. Palatii“ (učitel papežského dvora), jež zůstala řádu kazatelskému podnes, majíc různé výsady. V té době se Dominik seznámil s kardinálem Ugollinem, jenž nastou-

pil na papežský trůn po Honoriovi III. pod jménem Řehoře IX. a vyhlásil Dominika (za 13 let po jeho smrti) svatým, vyznav veřejně: „O Dominikově svatosti nepochybují právě tak, jako nepochybují o svatosti apoštolů Petra a Pavla.“

III. Rozšíření řádu kazatelského.

1. „Jděte do celého světa.“

Obdržev papežské potvrzení svého řádu, pospíchal světec z Říma ke svým. Stále mu v uších zněla slova apoštolova: „Jdi a kaž!“ V květnu r. 1217 shledal se s nimi, bylo jich už šestnáct. Světec vychovával je přísně dle klášterních stanov a připravoval slovem i příkladem k apoštolskému úřadu kazatelskému. Co modliteb, postů a všeho druhů cvičby ve ctnostech se dalo toho času v mladém ovčinci Dominikově! Vyučiv bratry nejpotřebnějším, svolal je a zjevil jim smělý svůj úmysl rozestlat je do celého světa kázat evangelium. „Sí mě — pravil — jež bylo rozseto, vzroste a přinese hojné ovoce; zhyne však, zůstává-li na hromadě.“

Těžko loučili se bratří, ale přání milého Otce bylo jim nadevše. Obdrževše požehnání a rady jeho, rozcházeli se po dvou do světa, bosí a bez peněz. Všude, kam přišli, zakládali kláštery, především ve Francii, Itálii a Španělsku. Počet členů rozšířil se úžasně.

Na podzim r. 1217 vrátil se i světec do Říma. Cestou kázal a zakládal kláštery, z nichž vyniká zvláště klášter v universitním městě Bologni, kde sám později skončil svůj plodný život.

2. Apoštolský poutník.

Sv. Dominik cestoval vždy pěšky, takměř napařád na boso, bez peněz, s holí poutnic-kou, o jediném šatě, neúnavně při tom kázal, a stále se modlil. Oči míval k zemi sklopené a mluvíval jen s Bohem nebo o Bohu. Začasto si světec i rád zazpíval posvátné písně: „Přijď, ó Duše svatý“ nebo „Zdravas hvězdo mořská“. Zdrženlivost od masa a přísný půst zachovával sv. patriarcha celý život všude, i když svým synům dovolil, aby na cestách jedli, co z lásky od jiných dostali. Někdy nechal druhy jíti napřed, aby se za nimi nerušeně bral, jsa zadumán v rozmluvě s Bohem. Při tom duch jeho mnohdy jakoby odlétal do výšin nebeských, že světec nepozoroval, co se s ním děje a někde se zastavil nebo klekl na zem a byl jako bez sebe, až ho soudruhové našli a probudili ze sladkého vytržení mysli. Sv. Dominik byl mužem silné vůle: Co si před Bohem umínil, vykonal za všech okolností, ať byly proti tomu obtíže jakékoliv. Na noc chodíval nejraději do chrámů nebo do klášterů; nebylo-li jich nablízku, zůstal třeba ce-

lou noc pod širým nebem nebo poprosil o přístřeší v nejbližším stavení, kdež krásným slovem a příkladem získával hostitele Bohu.

3. Nádoba vyvolená.

V Římě působil Dominik vpravdě apoštolsky. Na jeho kázání se hrnuli zástupové. Laici i kněží, ba i řeholníci si hleděli získati jeho přízně. První klášter založil světec u sv. Sixta, kdež zavedl vzornou řeholní kázeň. Zakrátko zařídil též klášter řeholnicím, o něž s velikou snahou pečoval, vychovávaje je ve světice, jak už byl dávno před tím učinil ve francouzské Prouille, kdež shromáždil několik paní v klášteře, který se stal vlastně kolébkou Dominikánek. Po vůli papežově založil světec po čase pro řeholníky klášter u sv. Sabiny, když do kláštera sv. Sixta přišly místo nich řeholnice, které světec z různých klášterů římských v jedno spojil a novému řeholnímu životu vyučil. Oba tyto domy se staly velepamátnými v dějinách řádu. Delší čas dlel v nich sv. Dominik a svolával pozhánání Boží na rozkvétající řád. Četné zázraky, jež Bůh učinil v Římě na přímluvu sv. Dominika, získaly mu největší úctu v lidu i v panství. Zvláště jeden zázrak naplnil Řím úžasem.

Stalo se, že světec kázal v chrámě sv. Marka, kde mu naslouchalo veliké množství

lidí všech stavů. Vdova římská Guta nechala jednoho dne doma nemocné dítě a šla též na kázání. Když se vrátila domů, našla dítě mrtvé. Zpočátku byla zoufalá, potom však zavisl jí paprsek naděje v divotvornou moc světce. Poručila služce, aby vzala mrtvé dítě a spěchala s ním do kláštera sv. Sixta. Sv. Dominik stál právě ve dveřích, když nešťastná matka přišla na dvůr klášterní, přistoupila k němu a hoře plačíc, položila mrtvé dítě k jeho nahám. Světec, jat soustrastí, vešel na okamžik do síně kapitolní a modlil se tiše. Potom učinil nad dítětem kříž a živé je odevzdal matce, přísně jí zakázav, aby nikomu se nezmiňovala, co se právě stalo.

Radost matčina byla však přílišná a nedovedla utajiti zázraku. Zvěst o něm se rozlétla Římem a dospěla až na papežský dvůr. Papež Honorius III přesvědčiv se o pravdě, poručil, aby kněží ve všech kostelích veřejně ohlásili zázrak lidu.

Ký div, že různí věhlasní mužové žádali o přijetí do řádu, jenž se velmi rozmáhal a po světě šířil. V Římě to bylo, kdy po novém zázraku Dominikově (vzkříšení mládence Napoleona) prosil krakovský biskup Ivo, aby světec poslal své řeholníky také do Polska. Ježto sv. Dominik neměl té doby slovanských členů v řadě, nabídli se někteří z průvodců

Ivonových, že vstoupí do řádu kazatelského. Byli to Hornoslezan z rodu Odrovanžů sv. Hyacint a bl. Česlav, pak Heřman Němec, Jindřich Moravský a snad jiní mužové, jejichž jména se nám nezachovala. Sv. Dominik je přijal a vyučil tak výborně v životě duchovním, že, když je po čase poslal mezi Slovary, působili všichni jako praví apoštolové mezi Chorvaty, Moravany, Čechy, Poláky, Rusy a Slezany. Prastará česká provincie dominikánská se právem chlubí, že jejími zakladateli byli slovanští svatí Dominikáni Hyacint a Česlav se svými společníky.

4. Vojsko Kristovo.

Sv. Dominik chtěl, aby jeho životní dílo nebylo omezeno klášterními zdmi, nýbrž aby proniklo do rodin a rozvíjelo se ve světě. Nejen muži se měli stát členy řádu Dominikova, nýbrž i ženy, svobodné i vdané, v klášteřích i po domech světských žijící. Myšlenkou Dominikovou bylo zachrániti co nejvíce duší a pomáhati nejvíce církvi. Proto založil světec vedle pobožnosti růžencové i Spolek obhájců víry a sv. církve; nazvaný „Milites Christi, t. j. vojíní Kristovi.“ Členové spolku měli hájiti víru slovem i skutkem proti nevěřícím a jinověrcům. Ze spolku toho se časem vyvinul Třetí řád kajících. Nejkrásnější ozdo-

bou Třetího řádu sv. Dominika se stala veliká světice sv. Katerina Sienská, a ve vlastech našich českých bl. Zdislava z hraběcího rodu pánů Berků. Třetí řád sv. Dominika jest u nás všude při dominikánských klášteřích hojně rozšířen.

Dříve než Třetí řád a jistě současně s Prvým řádem založil sv. Dominik Druhý řád pro Sestry Dominikánky v Pouille ve Francii a později u sv. Sixta v Římě. Sestry Dominikánky Druhého řádu žijí společně v klášteřích od světa přísnou klausurou odloučeny a vedou hlavně život rozjímavý. — Dle vzoru Druhého řádu povstaly v pozdějších dobách kongregace Sester Dominikánek, které se věnují především výchově mládeže a skutkům duchovního i tělesného milosrdenství k bližnímu, jak zde u nás, tak obzvláště v zámořských misiích. Jejich kláštery jsou školami sebezapírání, modlitby a obětavé tiché práce ke cti Boží za nesmrtelné duše. Tím způsobem podporují tyto ctihodné sestry základní myšlenku Dominikovu: posvěcovati sebe a jiné. Mnohý skvělý výsledek apoštolské práce bratří na vinici Páně má vlastně podkladem zbožný život sester, které tichými modlitbami svolávají požehnání Boží na kázání bratří a vyprošují milosrdenství zatvrzelým hříšníkům.

IV. Dominikova oslava.

1. Blažená smrt.

Pevně založiv velké dílo — řád kazatelský — dožil se Dominik dvou prvních generálních shromáždění řádových. Papež jmenoval již před tím sv. Dominika „velmistrem“ řádu čili nejvyšším představeným. Hodnost tu ovšem měl náš světec v řádě od počátku, i když úřední název její mu scházel. Bratří, shromáždění byvše na prvním sjezdu (r. 1220), zvolili si nadšeně milovaného zakladatele velmistrem, ač se zdráhal a prosil, aby od toho upustili. Kterak v krátkém čase od r. 1216 do 1221 zmohutněl řád dominikánský, viděti z desíti samostatných provincií tehdejších. Již tehdy řád čítal přes 60 klášterů a četné nové se stavěly. Mnohé kláštery čítaly přes 100 členů. Takový klášter spravoval v Římě také sv. Dominik. Jaká radost a jaká vděčnost prochvívala srdce Dominikovo, když viděl tolik dělníků na vinici Páně, dělníků svého řádu a když slyšel o podivuhodných výsledcích blahodárné jich činnosti. Nyní již řád umru, myslil si, neboť oči mé viděly spasení čili dílo apoštolské, jež obstarával Pán skrze řád kazatelský.

Koncem července 1221 postižen byl Dominik horečkou na cestě, kterou konal bos

a v úpalu slunečním z Benátek do Bologně. V klášteře sv. Mikuláše ulehl. Bratří připravili mu lůžko, on však zamítl všechno pohodlí a položil se, jak obyčejně, v řeholním oděvu na podlahu, na níž bylo hrubé sukno rozeštěno. Přijav sv. svátosti, měl k bratřím dojemnou řeč na rozloučenou, vrcholící ve slovech: „Toť jest moje nejmilejší dědictví, jež vám, synům svým, zůstavuji: Milujte se vespolek, zachovávejte pokoru dle příkladu Pána našeho Ježíše Krista a setrvejte v dobrovolné chudobě. Vězte, že Bohu sloužiti, panovati jest, sloužíme-li mu z lásky, a z celého srdce.“

Bratří, doufajíce, že umírajícímu prospěje změna vzduchu, odnesli ho na radu lékaře na návrší za město. Nemoc se mu však zhoršila. I odnesen byl zpět do kláštera. Tu obrátil se k bratřím, kteří stáli okolo v slzách a těšil je: „Neplačte, dítky, moje, neboť na místě, kam se ubírám, budu vám užitečnějším než jsem býval zde.“ Posléze dal se položit na zemi, popelem posypanou a opásán jsa železným kajícím řetězem, modlil se modlitby k smrti. Při slovech: „Pospěšte mu vstříc, andělé Hospodinovi, přijměte duši jeho a odněte ji před tvář Nejvyššího“ pohnul rtoma naposledy a odevzdal duši Bohu v 51. roce života, dne 6. srpna 1221.

R. 1233 bylo tělo jeho přeneseno a shledáno neporušeným. Papež Řehoř IX. prohlásil

jej 13 let po smrti svatým a ustanovil jeho výroční památku na den 4. srpna.

Dílo Dominikovo přetrvalo staletí a vydává podnes „užitek stonásobný“. Mocná přímluva sv. Dominika v nebi provází a provázeti bude rád a jeho ctitele. Kéž i v našich vlastech rád roste, sílí a prospívá milostí i počtem horlivých členů!

2. Obraz svěťce.

Blahoslavený Jordán Saský, nástupce sv. Dominika v úřadě velmistra, který svěťce osobně dobře znal, nakreslil nejkrásnější obraz Dominikův, dříve ještě, než byl od církve svatořečen: „Nade všechnv zázraky Dominikovy větším a vznešenějším jest, že svěťec vynikal takovou bezúhonností mravů a božským duchem byl tak nadšen, že vpravdě byl nádobou počestnosti a milosti, okrášlenou nejvzácnějšími drahokamy ctností.

Býval myslí vždy veselé, vyjímaje chvíle, kdy byl jat soustrastí a milosrdenstvím. A poněvadž dobré srdce jeví se na tváři a v obcování s lidmi, bylo pozorovati na jeho tváři nadpřirozenou jasnost, jejíž výronem byla laskavost a milé obcování s jinými. Nikdy ani dost málo nebýval hněvivý nebo zasmušilý.

Co před Bohem byl dobře uvážil a co si rozumně předsevzal, stál na tom tak pevně, že nikdy od předsevzetí svého neustoupil.

Ve tváři jeho, jak již s vrchu bylo řečeno, vždy se jevila veliká dobrosrdečnost, svědčící o čistém svědomí. Dobrota tato byla nadpřirozená a zjednávala si snadno lásku všech. Kdekoli byl, ať na cestách se spolubratřími, ať v domě cizím, ať mezi velmoži, knížaty nebo jinými hodnostáři, vždy plynula z úst jeho řeč moudrá; vždy sdostatek znal vyprávěti poučné příklady, jimiž působil na mysl posluchačů, vybízející k následování Krista a k opovrhování hříšným světem. Všude se osvědčoval slovem i příkladem jako pravý apoštol.

Nebylo nad něho ve styku s bližním úslužnějšího, nebylo též jemu rovného v sebranosti mysli v obcování s Bohem.

Den věnoval práci o spáse bližního, noc věnoval Bohu dle slov žalmisty Páně: „Ve dne prokazuje milosrdenství a v noci jest píseň Hospodinova u mně.“ (Ž. 41. 9.)

Slzy byly mu chlebem ve dne i v noci. Ve dne proléval slzy, obzvláště když sloužil mši sv.; v noci pak, když se modlil za obrácení hříšníků.

Nemaje jistého místa k odpočinku, obyčejně nocoval v kostelích. Zde trávil noc na modlitbách a bděních, pokud mu to dovol-

valo znavené tělo. Znaven a zeslaben, do-
přával si maličko spánku buď před oltářem,
buď na jiném místě, nebo na kameni, jako
druhdy patriarcha Jakub, skloniv hlavu, ma-
ličko odpočíval, aby, až procitne, znova se
modlitbě oddal.

Všem lidem projevoval velikou lásku, jež-
to všechny miloval a ode všech byl milován.
Radovati se s radujícími a plakat s plačícími,
bylo mu vlastním. Jsa srdce soucitného, sdílel
s trpícími jejich trápení a neštěstí.

A co nejvíce ho činilo každému milým,
bylo, že, neznaje neupřímnosti, nikdy slovem
ani skutkem neodbočil na cestu dvojitosti a
přetvářky.

Byl pravým milovníkem chudoby. Hrubým
vždy odíval se rouchem. V jídle a pití nebylo
nad něho skromnějšího. Nejjednodušší strava
byla mu nejmilejší.

Kdož by byl s to, aby se vyšinul na tak
vysoký stupeň svatosti, jako tento muž? Žas-
neme nad jeho horlivostí, následovati ho té-
měř ani nemůžeme. Z jeho příkladu doznejme
nedbalost a vlažnost svoji i naší doby. Vykona-
tí, co on vykonal, není v pouhé moci lidské;
k tomu třeba zvláštní milosti Boží. Násle-
dujme, jak můžeme, šlépějí jeho a díky vzdá-
vejme Vykupiteli, že dal církvi své tak veliké-
ho světce a vůdce na příkré cestě životem,

prōsmě mílosrdného Boha, aby nás milostí Ducha svatého, již jsme se dítkami Božími stali, do té míry naplnil, abychom v šlěpějích tohoto světce kráčeli rovnou cestou k blaženosti věčné a přišli jednou tam, kam vešel on, přeblažený náš světec Dominik.“*)

V. Z letopisů dominikánských.

1. Chléb s nebe.

Když bratří bydleli v klášteře římském ů sv. Sixta, poručil jednoho dne Dominik dvěma z nich, aby šli prosit almužny. Od rána do třetí hodiny odpoledne prosili po městě bratří marně. Šmutni vraceli se domů. Tu je potkala známá paní a vidouc, že ničeho nevyprosili darovala jim bochníček chleba. Ledva bratří poodešli, namanul se jim člověk a snažně prosil o almužnu. „Co počneme s jedním chlebem? — praví si mniši, — dejme mu jej z lásky Boží.“ Tak přišli domů bez chleba. — „Dítky, nemáte ničeho?“ vítal je s veselou tváří Dominik. „Nikoliv, otče“ a bratří vyprávěli, co se jim přihodilo. „Chud‘as, kterého jste obdarovali byl anděl Boží. Pán Bůh uživí ty, kteří jsou jeho“ — těšil je světec. „Pomodleme se!“ a kázal svolati všechny bratry do jídelny. Pokryli stůl a bratr Jindřich

Obsáhlý životopis sv. Dominika s četnými vyobrazeními lze dostati v Praze I., Husova 8. Klášter Dominik., cena 16 Kč.

počal nahlas čísti. Žatím se světec tíše modlí, maje ruce složený na stole. Tu vstoupili nenadále do jídelny dva krásní mládenci, nesouce chléb na dvou bílých prostěradlech a počali rozdávati zdola, jeden vlevo, druhý vpravo a položili před každého bratra chléb podivuhodné krásy. Sv. Dominik řekl však bratřím: „Jezte chléb, který vám Pán poslal!“

Na pamět toho divu podnes rozdávají se v klášteřích dominikánských jídla, počínaje od nejmladších a konče u představených.

2. Dábel v klášteře.

Kdysi v noci bděl sv. Dominik a chodil klášteřem. Najednou spatřil zlého ducha, o němž stojí psáno, že „obchází jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil.“ Světec zvolal odhodlaně: „Co tu chodíš, bídníče?“ — „Pracuji a namáhám se, abych něco vyzískal.“ — Na to světec: „Co vyzískáš v ložnici?“ — „Velmi mnoho; ruším bratry ve spaní a činím je ospalými, aby v čas nevstávali k modlitbě.“ — Potom zavedl Dominik d'ábla do chrámu: „Co zde vyzískáš?“ — „Hledím svěsti bratry, aby posvátné úkony ledabyle konali.“ — V jídelně d'ábel pravil: „Zde svádím bratři, aby buď mnoho nebo málo jedli a tím Boha uráželi.“ Když přišli do hovorny usmál se d'ábel: „Toto místo náleží mně celé. Zde bratři se dopouští mnohých chyb, mluvíce nebo poslou-

čhajíce věci světské. Co jinde dobrého nabyli, zde ztrácejí.“ — Konečně zavedl světec d'áb-la do síně kapitolní, kde bratří na sebe veřejně žalují své přestupky a přijímají za ně pokání. Tam však d'ábel vkročiti nechtěl. Když byl donucen vejíti, křičel: „To místo je mi pek-lem. Co bratří jinde pozbyli, zde nabývají!“ Potom spěšně zmizel.

3. Šat Panny Marie.

Jednou onemocněl těžce žák sv. Dominika bl. Reginald. I obrátil se světec v úzkosti, že ztratí muže, do něhož kladl veliké naděje, k milosrdenství božímu a prosil, aby Bůh umírajícího aspoň na čas zachoval. Za modlitby Dominikovy zjevila se Reginaldovi sv. Panna a pomazala jej léčivou mastí, říkajíc slova jimž on nerozuměl. Potom mu ukázala nový řeholní šat bratří Kazatelů s bílým vlněným škapulířem a řekla: „Zde viz oděv tvého řádu!“ Když to pověděla, zmizela. Bratr Reginald, léčený Matkou Boží, která zná tajemství všech léků, ihned ozdravěl. Druhého dne vypravoval sv. zakladateli své vidění a prosil snažně, aby tu věc tajně u sebe choval až by zemřel. Svatý Dominik rád prosbě vyhověl. Změnil sice bratřím dosavadní šaty v oděv, který Panna Maria řádu kazatelskému dala, neřekl jim však příčinu toho hned, nýbrž až po smrti bratra Reginalda. Podnes chodí bratří

oděni jak sv. Panna ustanovila a sv. Dominik zavedl.

4. Pod pláštěm P. Marie.

Jednou byl sv. Dominik myslí do nebe vytržen. Spatřil tam Pána a po pravici jeho bl. P. Marii, oděnou modrým pláštěm. Rozhlédaje se nebem, viděl v něm četné řeholníky všech církevních řádů, ale z řádu svého neviděl tam ani jediného, ač někteří již umřeli. Hořce se rozplakal a neodvážil se předstoupiti před trůn Boží ani před bl. Pannu. Ta mu však kynula rukou, aby přistoupil. Dominik neodvážil se to učiniti, až i Pán mu totéž znamení dal. Přistoupil tedy k Pánu, vrhl se na kolena a plakal hořce. Pán mu poručil aby vstal a když se to stalo, otázal se ho: „Proč pláčeš tak hořce?“ — „Protože vidím zde řeholníky všech řádů, ale ani jediného ne z řádu mého.“ Na to děl Pán: „Chceš viděti svůj řád?“ — Třesoucím hlasem odpovídal Dominik: „Ano, Pane!“ Tu položil Spasitel ruku na rameno P. Marie, řka: „Řád tvůj svěřil jsem své milé Matce!“ Potom tázal se opět: „Chceš tedy viděti svůj řád?“ A když světec opětně prosil, že chce, rozvinula blah. P. Maria veliký svůj modrý plášť, že pokrýval skoro celé nebe a ukázala Dominikovi veliký počet svatých z řádu jeho, uschovaných pod jejím ochraným pláštěm.

Jindy zase v noci bděl světec na modlitbách, tu spatřil o půlnoci tři vzácné paní, any se procházejí klášterní chodbou. Jedna z těch paní, obou družek vzácnější, kropila spící bratry, svěcenou vodou. Světec běžel k ní a tázal se, kdo by byla. Na to dostal odpověď: Jsem ta, ku které denně ve „Zdravas královno“, voláte: „Eja, ergo advocata nostra — I protož orodovnice naše!...“

5. Oranže sv. Dominika.

V rohu zahrady římského klášteru sv. Sabiny roste oranžový strom, zasazený podle podání rukou sv. Dominika. V druhé polovici minulého století náhle ukázala se na staré oranži nová mohutná větev. Mnozí vykládali si to v ten smysl, že znova jeho řád rozkvete. Opravdu řád dominikánský vzmohl se od té doby velice, zvláště ve Francii i v bývalém Rakousku, kde všude zavedena přísná kázeň řeholní. Tak vzkříšen byl řád dominikánský v naší vlasti.

Se schválením řeholních představených. Imprimatur Nr. 10.998. Olomucii 10.-6. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 haléřů. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Moravská Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla tiskárna Typia, v Moravské Ostravě, Přívozská ulice číslo 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 110. Ročník V. Čís. 14. Vyšlo 25.VIII. 1931.

Tajemství svatých.

První a poslední ctnost.

Sv. Augustin, jeden z největších veleduchů lidstva, pravil: „Tážete-li se mne, která jest první ctnost křesťana, odpovím: pokora; tážete-li se mne, která je druhá, řeknu vám: pokora; tážete-li se mne opět, která je třetí, řeknu vám opět: pokora; a kolikrátkoli tuto otázku mi dáte, vždy vám stejně odpovím.“

Z toho poznáme, jak důležitá to musí býti ctnost. Mnozí moderní lidé nemají rádi pokory, ano nenávidí ji. Proč? Protože jí neznají. Proto chceme si zodpovědět tyto otázky.

I. Co je pokora?

II. Jaký význam má pokora pro duchovní život?

III. Jak dosáhneme ctnosti pokory?

I. Co je pokora?

Proč moderní lidé nemají pokory rádi?

Protože si udělali z pokory strašáka. Říkají: „Pokora se nehodí pro naši dobu. Pokorný člověk se musí přetvařovati, jakoby žádné zásluhy neměl, jakoby nic dobrého nevykonal. Pokorný člověk nesmí se radovat ze svých dobrých skutků, jenom musí stále hledět na své hříchy. Pokorný si musí dáti všechno líbit, mlčet ke všem urážkám a potupám, musí jako slabochi podrobovat se jiným. Pokora zabíjí sebe-

vědomí a podnikavost, dělá z lidí bezcenné otroky.“

Je to pravda?

Že se musí přetvařovat pokorný? Sv. Terezie praví, že pokora je pravda.

Že nesmíme vidět svých zásluh? Sv. Františka z Chantalu řekla jednou svatému Františku Saleskému: „Vy budete brzy po smrti svatořečen.“ Klidně odpověděl světec: „Bůh může i tento zázrak učinit.“

Že se nesmíme radovat, vykonáme-li něco dobrého? — Když sv. Terezie vykonala dobrý skutek, neb viděla, že jiní něco dobrého konají, chválila plna radosti Boha, uvažujíc, že všechno dobré jedině od něho pochází. Říkávala: Uznávati, že nám Bůh dal zvláštní dary, hojněji než jiným, to není pýcha, naopak, takové uznání rozmáhá pokoru a vděčnost, neboť musíme nabyti přesvědčení, že přes všechnu svou nehodnost, přec více než jiní jsme omilostněni.“

Že pokora je slabost? Zkusme to jenom. Mstít se dovede i zvíře, k tomu není třeba síly duševní. Na zlé slovo odpovědět zlým — co to je zvláštního? Avšak zůstat tichým i při pohrdání, zlé odplatit dobrým — to je síla, které málokdo je schopný.

Že pokora ničí sebevědomí a podnikavost? Pojednáme o tom ještě později. Pohledme jen na veliké skutky apoštolátu

a lásky bliženské — všechny byly vykonány lidmi hluboce pokornými.

Co vlastně pokora jest?

Řekl bych: pokora je světlo v rozumu, zkroušenost v srdci, správnost ve vůli. Pokorný poznává, co je Bůh a co je člověk. „Sebe znáti — Boha znáti“, toť celá moudrost svatých. „V tom je mé veliké tajemství,“ praví sv. Anděla z Foligna. A sv. Augustin modlival se stále: „Bože, dej mi poznati, kdo jsem já a kdo jsi Ty, abych miloval Tebe a pohrdal sebou.“

Tu máme první příčinu, proč svatí byli tak pokorní: oni byli mistři v sebepoznání. Věděli, jak pravdivá jsou slova sv. Pavla: „Co máš, abys toho nebyl dostal? Jest-li však jsi to dostal, proč se chlubíš, jakobys nebyl dostal?“ (1. Kor. 4, 7.) Ve světle Božím svatí viděli, jak mnoho milosti jim Bůh dal, jak málo s ní spolupracovali, jak mnohem více mohli vykonati. A tak jim sama sebou z duše vyvěrala modlitba, kterou žádá Spasitel: „Když jste všechno vykonali, rcete: nepotřební služebníci jsme, co jsme musili, jsme učinili.“ (Luk. 17, 10.) I když nepadali světci do hříchů, věděli, že jsou schopni i hříchů nejhorších. — „Sám o sobě vždy tíhneš k nicotě, brzy kleš, brzo býváš přemožen, brzo polekán, brzo zmaten.“ (Následování Krista III., 4.)

Ke sv. Kateřině Šienské řekl Pán:
„Viš, dcero má, co jsem já a co jsi ty? Blahoslavena budeš, viš-li to. Já jsem, který jsem; avšak ty jsi, která nejsi!“

Sv. Terezie píše o modlitbě klidu: „Přináší do duše daleko silnější světlo a naplňuje ji zahanbením, takže poznává svou nicotu. Bůh ukazuje duši, která nemá sama ze sebe nic dobrého, a čím více milosti jí dává, tím jasnější je toto poznání.“

Nepřeháněli svatí?

Jak mohl sv. Pavel napsati: „Ježíš Kristus přišel na svět spasit hříšníky, z nichžto první jsem já?“ (1 Tim. 1, 15.) Jak mohl svatý František z Assisi říci: „Myslím, že není většího hříšníka, než jsem já?“ Sami jeho spoluhratři se tomu divili, a když ho jednou úpěnlivě prosili, aby jim vysvětlil, proč o sobě tak smýšlí, odpověděl: „Jsem pevně přesvědčen, že kdyby největší všech hříšníků byl obdržel tolik milostí jako já, jistě by jich lépe užíval a byl Bohu vděčnější. A myslím, že bych do největších hříchův upadl, kdyby Bůh jenom jeden okamžik nedržel ruku svou nade mnou.“

Bázeň Boží.

Co je bázeň Boží? — Člověk, který je proniknut velikostí a svatostí Boží cítí až posvátnou hrůzu a nezměrnou úctu vůči Bohu

ve svém srdci. A tento pocit ho nutká, aby jen Bohu dával čest, aby jen pro Boha žil, aby jen vůli Boží plnil. Této krásné ctnosti dal Duch sv. jméno bázeň Boží. Vidíme, že bázeň Boží nemá nic společného s pocitem otrockého strachu, nýbrž je totožná s pokorou. Chápeme, že Písmo svaté chválí bázeň Boží jako základ a matku všech ctností.

„Bázeň Páně je sláva a chlouba, a veselí a věnec plesání. Bázeň Páně obveseluje srdce a dává veselí a radost.“ (Sir. 1, 11.-13.) „Bázeň Boží převyšuje všechno; šťastný člověk, jemuž dáno jest, má bázeň Boží, komu lze připodobnití toho, kdo ji má? Bázeň Boží je počátek lásky k němu.“ (Sir. 25, 14.-16.)

„Toho, kdo se bojí Pána, nepotká neštěstí, ale v pokusení zachová ho Bůh a zbaví ho zlého.“ (Sir. 33, 1.)

Pokora a bližní.

Bázeň Boží je pokora vůči Bůhu. Kdo však je proniknut úctou k Bohu, zařizuje podle toho též své chování k bližnímu. Pokorný bližního nesoudí. Svátí, když se setkali s hříšníky, nikdy se nepovyšovali nad nimi, nýbrž byli naplněni soustrastí, ano povzbuzeni k pokore myšlenkou: kdyby toho ubohého člověka tak zasypala milost Boží jako mne, jistě by byl věrnější a vděčnější než já.

Sv. Pavel napomíná Filipenské: „Naplňte radost mou tak, abyste totéž smýšleli, touž

lásku majíce, stejnomyslně smýšlíce, nic podle sobectví, ani podle ctižádosti, nýbrž v pokoře podkládající jeden druhého za lepšího než sebe.“ (2, 1, 3.)

V čem záleží pokora?

Sv. farář arsský odpovídá: „Je dvojí pokora: vnitřní a vnější. Vnější záleží v tom:

1. že se nechválíme s tím co jsme vykonali, že nevypravujeme každému o svých cestách a o svých hloupých kouscích, ani ne o své obratnosti aneb o něčem co by bylo k našemu prospěchu;

2. že skrýváme dobré, které činíme na př. almužny, modlitby, kající skutky, služby, které jsme prokázali bližnímu, milosti, které nám Bůh udělil;

3. že se neradujeme když nás jiní chválí, že hledíme řeč od sebe odvrátiti a Bohu dáti čest; že dáme najevo, jak je nám to nemilé, aneb se vzdálíme možno-li;

4. že nemluvíme o sobě ani dobré ani zlé. Jsou lidé, kteří mluví o sobě zlé, aby byli chváleni; to je falešná pokora;

5. že se nehádáme s jinými; máme povolovati ve všem, co není proti svědomí; nemysleme si, že právě my máme pravdu; můžeme se také mýliti, jak jsme se již často zmýlili; především nikdy nechtějme míti poslední slovo, to prozrazuje velice pyšného ducha;

6. že nedáváme na jevo z á r m u t e k , když námi pohrdají a že si nenaříkáme u druhých; to by bylo znamením, že nemáme pokory; kdybychom ji měli, nikdy by se nám nezdálo, že námi pohrdají, protože jsme za své hříchy zasloužili mnohem více; naopak musíme Bohu za to děkovati, jako svatý král David, který zlé odměnil dobrým, uvažuje jak sám Boha zneuctil svými hříchy;

7. že jsme úplně spokojeni, pohrdají-li námi jako Ježíšem Kristem, který byl potupou nasycen, a jako apoštoly, kteří se radovali, že byli hodni utrpěti pohanu pro jméno Ježíšovo (Sk. ap. 5, 41.); to bude naší celou blažeností a naší nadějí v smrti;

8. že nikdy neomlouváme svých chyb, když jsme něco učinili, zač zasluhujeme pokárání; že lží a jinými výmluvami si nepomáháme. Ano že mlčíme, i když jsme obviněni neprávem, jenom když se neděje újma cti Boží;

9. že konáme tu práci, která nám je nepřijemná a kterou jiní nechtějí konati, že se oblékáme jednoduše.

V tom záleží pokora vnější. A v čem záleží pokora vnitřní? V tom:

1. že sami o sobě nízko smýšlíme, když se nám něco zdařilo, nepřipisujeme úspěch sobě. Podle slov Pána Ježíše nemůžeme bez pomoci Ducha sv. ani slovo na př. sv. jméno Ježíš záslužně vysloviti;

2. že nám není nemilé, znají-li jiní naše chyby; tak jsme nuceni smýšlet o sobě pokorně;

3. že jsme spokojeni, předstihují-li nás jiní majetkem, duchaplností, ve ctnosti neb v jiných věcech; že se vůli a úsudku jiných podrobujeme, pokud to není proti svědomí.

Ano drazí přátelé; opravdu pokorná osoba má býti jako mrtvý, který se nerozčiluje pro urážky ani se nepozdvihuje pro chválu, kterou mu někdo dává.

„Kdybyste měli pokoru...“

Když kněz káže, obyčejně lidé řeč vyslechnou, nanejvýš řeknou: to bylo pěkné, vracejí se domů a vše zůstává jak bylo. Ne tak, když kázal sv. Jan, farář arsský. Mluvil zcela jednoduše, bez řečnických prostředků, a přece z každého slova z tónu jeho řeči vyznívala jeho láska jeho pokora. Proto jeho slova působila v duších. Lidé po kázání se hrnuli ke sv. zpovědi a začínali nový život.

Podáváme zde úryvek světcova kázání s přáním, aby, jako z úst jeho působilo na posluchače, tak účinkovalo i v duších našich čtenářů.

„Ne, drazí přátelé, nemáte pokory. Kdybyste ji měli, ó, s jakou úctou byste se chovali při mši sv.? Ne, ne, to bych vás neviděl smáti se, mluvíti, hlavu sem a tam obracet, po kostele se ohlížeti, spáti, modlitby

konati bez zbožnosti a bez lásky Boží. Nezdály by se vám bohoslužby příliš dlouhé, ne, neradi byste odcházeli uvažující, jak veliké je milosrdenství Boží, že vás ještě trpí mezi věřícími, ačkoliv jste hříchy svými zasloužili býti mezi zavrženými.

Kdybyste měli pokoru, milí křesťané, jak byste se chovali při sv. zpovědi? Nezamlčovali byste své hříchy, neodříkávali byste je, jako když vykládáte nějakou povídku, nevypravovali byste o hříších jiných. Ne, trásli byste se lítostí, uvažující, jak veliké jsou vaše hříchy, jak byl jimi Bůh urážen, a na druhé straně, jak veliká je láska Boží, že vám odpouští.“

Pokora a hrdost.

Pokora a hrdost se nevyklučují, naopak, doplňují se jako muž a žena v dobrém manželství. Pokornými máme býti, hledíme-li na svou hříšnost a neschopnost konati dobré; hrdými máme býti, uvažujeme-li, čím nás nehodné Bůh udělal: dítkami Božími a dědici nebes.

Pokora v nás budí lásku k dobrotivému Bohu, k trpělivosti, mírnosti, tichosti a pod.

Hrdost nás má odstrašiti od hříchů ponížujících, od nečistoty, nestrídmosti, marnivosti, lži a pod. Opravdu, mnohému pomáhá v pokušení myšlenka: „Jaká to hanba, něco takového udělat! Jak bych se mohl tak ponížiti?“

Falešná pokora.

Pokora jazyka bývá často pýchou srdce. Mnohý mluví o sobě pohrdlivě, aby ho jiní chválili.

Takovou falešnou pokoru měl poustevník, který přišel navštívit svatého Serapiona. Světec mu řekl: „Pojď se se mnou pomodlit.“ Poustevník na to: „Ne, nejsem hoden modlit se s tak svatým mužem; tolik hříchů jsem spáchal, ani se neodvažuji dýchat tam, kde jsi ty.“ Z pokory sedl si na zemi, místo na sedadlo. A když mu světec chtěl podle zvyku umýti nohy, nepřipustil toho.

Svatý Serapion však postřehl, jaká byla ta hostova pokora, a řekl mu laskavě: „Synu, lépe bys učinil, kdybys zůstal o samotě a nechodil od jednoho ke druhému. Lépe by ti bylo, kdybys pracoval, abys měl z čeho žít a nedával se od jiných vydržovat.“

A hle, „pokorný“ poustevník se rozčílil a spěšně odcházel. Sv. Serapion volal za ním ještě toto poučení: „Synu můj, právě jsi mi řekl, žeš tak mnoho hříchů spáchal, a že nejsi hoden se mnou jísti a seděti, a hle, pro tak malou výtku se rozčiluješ! Jdi, příteli, tvá ctnost a tvé dobré skutky nemají ceny, schází jim pokora.“

Po čem se pozná pravá pokora?

Pravá pokora je poslušná. Sv. Jan Křtitel poznal božskou důstojnost Ježíšovu.

Řekl o něm: „Nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi jeho.“ Když však Ježíš, jakoby byl hříšníkem, přišel se dát pokřtíti, Jan bránil mu, řka: „Já mám potřebí pokřtěn býti od tebe a ty jdeš ke mně?“ Ježíš však poukázal na vůli Otce nebeského a pokorný Jan poslechl.

Sv. Šimon Sloupovník konal neslýchané skutky kajícího, stoje ve dne v noci na sloupu. Tím vzbudil pozornost lidu a tisíce přicházely k němu. Biskup jeho měl podezření, že to činí Šimon z marnivosti. Proto zkoušel, jakou má ctnost. Poručil mu, aby sestoupil — a Šimon ihned poslechl. Po této zkoušce biskup dovolil mu pokračovati ve skutcích kajícího. Z pokorné poslušnosti poznal, že ctnost jeho je pravá.

Tvrdohlavá pokora. Vypravuje se tuším, v životě sv. Terezie z Avily. Jistá hraběnka darovala světici dům, aby si založila klášter. Když sv. Terezie přišla s několika sestrami, hraběnka se také hlásila do kláštera. Svaté Terezii to bylo nemilé, avšak ze zdvořilosti ji přijala. A horlivá sestřička začala hned s pokorou: vyhledávala vždy jen poslední místo, oběd jídala na zemi a činila nejrozmanitější skutky kajícího. Světice jí to brzy zakázala, ona však neposlechla. Proti takové „pokoře“ měla sv. Terezie jen jeden radikální prostředek. Zatím, co pokorná paní hraběnka spala, světice svolala svoje sestry.

a odjela, nechavši hraběnku v její nešťastné pokoře samotnu.

II. Jaký význam má pokora pro náš duchovní život ?

Takový je člověk: Čím více poznává cenu nějaké věci, tím více ji miluje, touží po ní a snaží se jí dosíci. Abychom vzbudili v sobě tuto lásku k pokoře a touhu po ní, abychom se snažili ctnosti pokory dosíci, uvažujme často o její ceně.

Největší neštěstí duše je hřích. Jak se uvarovat hříchu? A jak se vyléčiti z něho? To jsou dvě nejdůležitější otázky pro každého, kdo začíná duchovní život. Sv. Terezie radí:

„Pokora je masť na rány duše.“

Již lidové přísloví praví: „Pýcha předchází pád.“ Proto nechává Bůh mnohého padnout do hříchu, aby ho pokořil a pokorou vyléčil. Kdo v hříchu si zoufá, kdo v hříchu je malomyslný, nemá pokory. Bůh však učí nás se modlití: „Dobře mi, žes mne ráčil pokoriti, abych se naučil ustanovením Tvým.“ (Ž. 118, 71.)

Osidla.

Sv. Antonín poustevník měl vidění od Boha. Viděl svět plný osidel, která připravil zlý duch, aby přivedl lidi do záhuby. Světec byl

zjevem tím tak poděšen, že se třásl na celém těle a volal: „Pane, kdo by mohl ujíti tolikेरým osidlům?“ I slyšel hlas, který mu odpovídal: „Antoníne, ten, kdo je pokorný, protože Bůh pokorným dává svou milost, aby mohli odolati pokušením; dopouští však Bůh, že se zlý duch vysmívá pyšným, neboť ihned padají do hříchu, jakmile se jim naskytla příležitost.“

Proto sv. Antonín, kdykoliv padl do hříchu, pokořoval se a říkal: „Bože, ty víš, že jsem ubohý hříšník!“ A ihned prchal od něho d'ábel.

Čím zahnal zlého ducha?

Sv. Makarius nesl právě listí palmové do své chýžky, tu ho potkal zlý duch. A ten ve svém hněvu a nenávisti chtěl ho udeřit, ale nemohl, protože mu Bůh nedovolil. I vykřikl d'ábel zlostně: „O Makarie, jak velice trpím k vůli tobě; nemám ani moci pomstíti se tobě, ačkoliv jsem dokonalejší, nežli ty: ty se někdy postíš, já vůbec nic nejím; ty někdy bdíš, já vůbec nespím.“

„Ano, máš pravdu!“ odpověděl pokorně světec a zlý duch lstivě pokračoval: „Jenom v jednom, to se musím přiznati, mne předčíš.“ — „A v čem by to bylo?“ — „Ve své pokoře.“ Tu padl Makarius tváří k zemi a prosil Boha, aby ho vysvobodil z tohoto pokušení a zloduch ihned se ztratil.

Pramen milosti.

Bez milosti Boží nejsme schopni žádného skutku dobrého. „Beze mne ničeho nemůžete činiti,“ praví Kristus. Jak dosáhneme milosti Boží? — „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“ (Jak. 4, 6.) „Čím jsi větší, tím více ponižuj se ve všech věcech, i nalezněš před Bohem milost.“ (Sir. 3, 20.)

Sv. Augustin praví: „Hled'te, bratří, veliký zázrak: Vznešený jest Bůh. Povznes-li se v pýše proti němu, uniká tobě; pokoríš-li se, Bůh k tobě sestoupí.“ (II. řeč o Nanebevst. P.)

„Jste-li hluboce pokorní a uznáte-li, že nejste nic, že nezasluhujete ničeho, udělí vám dobrý Bůh hojně milostí; budete-li však chtítí se povýšiti a sebe za něco míti, Bůh se od vás vzdálí a ponechá vás ve vaší chudobě.“ (Sv. Augustin.)

Cesta k moudrosti.

„Kterak se může člověk státi moudrým, pane faráři?“ otázal se někdo sv. Jana Vianeye. „Když Boha si náležitě zamiluje, milý příteli.“ „A jak možno Boha náležitě milovati?“ „Příteli, pokorou, pokorou! Jen pýcha naše nám brání, že se nestáváme svatými. Pýcha je řetízkem na růženci všech nepravostí; pokora je řetízkem na růženci všech ctností. Ach, nechápu, čím se může pyšnití tvor tak nepatrný, jako jsme my!“ —

Co je moudrost? „Největší moudrost je umění správně žít. Máš-li tuto moudrost, jsi nejmoudřejší, i když nevíš nic jiného. Kdo však jí nemá, je nevědomý, ať si ví cokoliv.“ (Sv. Tomáš z Villanovy.)

Tato pravá moudrost není laciná, „kupuje se pokorou“. (Opat Mojžíš.)

Jenom v duši pokorné, která se osvobodila od samolásky, nalézá milost vhodnou půdu, aby v ní zasadila a nechala růsti bylinku moudrosti nadpřirozené.

Bůh mluví k duši (Násl. Kr. III. 43): „Jáť jsem, jenž člověka vyučuji umění velikému a maličkým dávám vědění jasnější, nežli by jim udělití mohl kterýkoliv člověk. Já jsem ten, který duši pokornou v jednom okamžení tak povznáším, že daleko více důvodů pravdy věčné pochopuje, nežli kdyby kdo deset let ve školách učil.

Takovou moudrostí naplnění byli svatí, a světlo to zářilo i na druhé. Sv. Jan Vianney byl tak málo nadaný, že propadal při zkouškách. Avšak svou pokorou nabytí tolik božské moudrosti, že tisíce lidí nalézaly u něho rady, útěchy a posily.

Matka a strážkyně všech ctností.

„Čím vyšší je stavba, kterou kdo hodlá postavit, tím hlubší musejí býti základy, které klade.“ (Sv. Augustin.)

Pokorný má ducha modlitby. Zbožná Judit se modlila: „Píseň prozpěvujme Hospodinu, píseň novou zpívejme Bohu svému. Pane můj, Hospodine, ty veliký jsi, přeslavný mocí svou, nepřekonatelný. Tobě sloužit musí každý tvor Tvůj; neboť jsi řekl, a byli učiněni, poslals ducha svého, a stvoření byli; a není, kdo by odpíral hlasu Tvému. Hory v základech jako voda kolísají, skály jak vosk se rozplývají před Tebou. Ti však, kteří bojí se Tebe, velicí budou u Tebe ve všech věcech.“ (Jud. 16, 15—19.)

Jako dřevo, čím hlouběji je ponoříme do vody, tím větší silou zase vyplove, tak duše čím více se pokorou poníží, s tím větší vroucností se v modlitbě pozdvihne k Bohu. U pokorného i chyby se změny v modlitbu.

„Bez pokory bude naše zbožnost podobna stéblu, které zasadíte do země; nemá kořenů, proto první vítr ji zvrátí. Zlý duch nic se nebojí zbožnosti, která nemá pokory za základ, neboť ví dobře, že takovou zbožnost zničí, kdykoliv chce.“ (Sv. Vianney.)

Jak se staneme Bohu milými?

V legendě Otců na poušti čteme: Umíral řeholník, který vedl život dokonalý. Přišli k němu bratři rozloučiti se s ním. Představený prosil umírajícího: „Pověz nám, čím jsi se stal Bohu milým?“

„Ótče,“ odvětil řeholník, „je mi těžko vám to říci, avšak poslechnu. V mládí jsem trpěl nejošklivějším pokušením zlého ducha; avšak čím více mne trápil, tím více útěchy jsem dostával od Boha a svaté Panny. Jednoho dne, když zlý duch mne zvláště pronásledoval, ukázala se mi svatá Panna v nebeské slávě, odehnala ďábla a napomínala mne, abych vytrval. Řekla: „Abych ti pomohla, zjevím ti něco z nekonečných pokladů svého Syna. Naučím tě věcem, které tě učiní milým Bohu a uschopní tě lehce přemáhati satana. Pokořuj se; nehledej při jídle, co ti nejlépe chutná; v obleku buď skromný; ve svých skutcích nehledej nikdy, co tě povznáší v očích světa, nýbrž to, co tě poníží; o bližním nesud' zle, ať na něm ve skutcích a slovech vidíš cokoliv, neboť myšlenky srdce bývají jiné než skutky; myslí o každém dobře, to je milé Bohu!“ Po těchto slovech zmizela svatá Panna. Snažil jsem se žítí podle její rady a tak jsem si získal zásluhy pro nebe.“

Sestra pokory

je důvěra. Jedna bez druhé neobstojí, jedna na druhé závisí. Sv. František Saleský praví, že pokora a důvěra jsou jako dvě mísy u váhy, čím nižší je jedna, tím vyšší je druhá, čím více se člověk poníží pokorou, tím více ho k Bohu pozdvihuje důvěra. Důvěra bez

pokory je urážkou Boží, důvěra pokorná dosáhne všeho, „přenáší hory.“

Velikomyslnost.

Pokorný, prodchnut pocitem své slabosti a nicotnosti, nemá žádné důvěry v sebe, avšak tím větší důvěru v Boha. A to mu dává onu nadlidskou sílu, kterou obdivujeme u všech svatých katolické církve. Pokorný sv. Pavel, který se považoval za největšího hříšníka, praví: „Všecko mohu.“ Není to veliké slovo, není to bezměrné přeceňování sebe?

Ano, byla by to nesnesitelná pýcha, kdyby nepřidal: „Všecko mohu v tom, jenž mne posiluje.“ (Fil. 4,13.) Pokora je síla z Boha.

Světlo pokory vyháňá bázeň lidskou. Pokorný se modlí se žalmistou: „Hospodin je světlo mé a spása má, koho bych se měl báti? Hospodin jest ochránce mého života, koho bych se lekal? Když se přibližují ke mně škůdci, aby hryzli mé tělo, kteří mne sužují, nepřátelé moji, sami slábnou a padají. Byť i tábor vojska proti mně povstal, neleká se srdce mé. Kdyby se zdvihla proti mně i válka, já přece jen doufám.“ (Ž. 26, 1—3.)

V pokorném je zničeno jeho „já“, to je pravda. Avšak místo tohoto nepatrného „já“ zaujímá nyní Bůh. Proto pokorní jsou úžasně

podnikaví. Svatá odvaha je pudí stále ku předu. Neznají překážky. Bůh sám jim půjčuje své všemohoucnosti. „Ve svém Bohu překročují hradby.“ (Ž. 17, 30.) Kde jiní z bázně utíkají, kde se dávají zastrašit posměchem a potupou, tam kráčí pokorný zmužile ku předu. Neboť on zná jen jeden cíl: „Jen k Tobě blíž, o Bože můj!“

Proto též pokora dopomáhá apoštolským duším k úspěchům, nad nimiž žasne svět.

Blahoslaveného Dona Bosca chtěli přátelé zavířiti do blázince, že tak „nerozvážně“ začínal své veliké podniky. A hle, kolik tisíc mladíků ohrožených zachránil a přivedl k Bohu! —

„Máte asi velice pokornou zakladatelku,“ řekl generální vikář z Nancy tamějším řeholicím, „jinak by se vaše řeholní družina nemohla tak rychle šířiti.“ A uhodl. Zakladatelkou byla blahoslavená Žofie Baratová. A ta tolik milovala pokoru, že ve 14.000 zanechaných dopisech sotva který najdeme, v němž by svým dcerám nedoporučila tuto ctnost. „Ó, to milé já, kdybych je měla v hrsti, rozmačkala bych je; neboť pokora bičuje ďábla, pýcha Spasitele.“ — „Jestliže zrníčko našich skutků neskryjeme pod zemí, přinese jen suchá slabá stébla, která zlomí první náraz pokušení.“ — „Pokora jest jenom pravda a spravedlnost. Bez pokory, nesplníme poslání, Bo-

hem nám svěřeného.“ — „Jsme jenom slabé nástroje v ruce Boží. Bůh sám působí v duších našich. Skryjme se proto ve své poníženosti, přiznejme upřímně, že, co je na nás dobrého, nemůžeme připsati svým námahám. O, kéž se nám pokora stane druhou přirozeností.“

Tak mluví svatá duše. Na takovém smýšlení spočívá požehnání Boží. Jenom pokoře může Bůh propůjčiti své síly; užívá daru Božího k účelu, ke kterému byl dán: k slávě Boží, k rozšíření Božího království, k vlastnímu posvěcení. Kdežto pohané neměli ani jména pro pokoru, protože jim scházelo pochopení pro krásu nadpřirozenou, svatí nemohou naléztí dosti nových jmen pro plnost tohoto požehnání Božího. Nazývají pokoru: „klíč k pravdě“, „zachovatelka a rozmnožitelka milosti“, „cesta k lásce“, „cesta k životu“, „cesta k Bohu“. (Rümmer — „Das grosse Geheimnis der Heiligen“.)

Klid v Bohu.

Cílem člověka je klid v Bohu. Proto prosíme za zemřelé: Odpočnutí věčné dejž jim, Pane! Kristus slibuje již pro tento život: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duším svým.“ (Mat. 11, 29.) A v zlaté knize o Následování Krista čteme: „Hojný pokoj s po-

korným, ale v srdci pyšného panuje samá žárlivost a hněv.“ (I, 7.)

„Čím kdo v sobě bude pokornějším a Bohu poddanějším, tím bude ve všem moudřejším a pokojnějším.“ (I, 4.)

III. Jak dosáhneme pokory?

Rozjímějme o velikosti Boží.

Pozdvihneš-li v jasné noci oči k nebi a obdivuješ miliony hvězd, které se třpytí na obloze — jistě se cítíš povzbuzen chváliti toho, jenž stvořil všecko. A když ti věda dokazuje, že každá ta hvězdička je mnohem větší než naše země, a že dalekohled nám objevuje nové a nové miliony hvězd, které jsou tak vzdálené, že světlo při své ohromné rychlosti (300.000 km za vteřinu) potřebuje od nich k nám ne několik minut, nýbrž tisíce, ano statisíce let — a když uvažuješ, že toto všecko Bůh stvořil jedním jedinkým slovem, necítíš svoji nicotnost a neskláníš se před ním až do prachu země?

Bůh tak veliký, jehož moc nemá mezí, Bůh pln všech dokonalostí, Bůh tak nekonečné věčnosti, Bůh tak veliké spravedlnosti, jehož prozřetelnost všecko řídí a spravuje — a my, pouhé nic, jsme Ho urazili hříchem! Nemusíme více než sv. Martin se obávat, že země se nám pod nohama otevře, aby nás

pohltila, tak nehodni jsme, abychom dál živi byli?

Uvažujme o pokoře Pána Ježíše:

„Pozoruj-li Boha, který od svého vtělení až na kříž vedl jenom život ponížení a potupy, Boha, který na světě byl zneuznán — měl bych se zdráhati pokoriti se? Bůh hledá ponížení, a já, červ, bych se chtěl povyšovati? Bože můj, znič tuto pýchu, která nás tak vzdaluje od Tebe!“ (Sv. Augustin.)

„O, jak by duše, která miluje Ježíše, a Ježíše, svého Boha, vidí, jak jest políčkován, v tváři uplván a jak trpí ve svém umučení, jak by nemilovala též každé pokorení? Proto chtěl Vykupitel, aby na oltářích vyobrazován byl, ne jako oslavený, nýbrž jako ukřižovaný, bychom ustavičně před očima měli jeho potupení a opovržení. Při tom pohledu oplývali svatí a světice Boží radostí, když i oni bývali opovrzeni. Za tu milost prosil sv. Jan z Kříže Ježíše Krista, když se mu zjevil, nesa kříž na ramenou: „Pane, pro Tebe trpěti a pro Tebe potupen býti si žádám. Pane, poněvadž Tě vidím tak potupena z lásky ke mně, nehledám ničeho jiného, leč abych z lásky k Tobě trpěl a byl opovržen.“ (Sv. Alfons, Lásky k J. Kr.)

Nejblahoslavenější Panna Maria.

Její heslo bylo: „Aj, já dívka Páně, staniž se podle slova tvého.“ Tato pokorná poslušnost ji provázela i do chrámu k obětování

i pod kříž. Panna Maria ve světle Božím poznává: „Od této chvíle blahoslaviti mne budou všechna pokolení.“ Avšak toto poznání neruší její pokory. Ona ví a vyznává, komu patří čest: „Protože veliké věci učinil mi ten, jenž je mocný, jeho jméno jest svaté.“ (Luk. 1, 48, 49.)

Zkoušku pokory prodělala Panna Maria při svatbě v Káni Galilejské. Z lásky k bližnímu ráda by pomohla, proto se obrací na svého božského Syna: „Nemají vína.“ Ježíš však ji odmítá: „Co mně a tobě, ženo?“ Jaká to bolest, jaké pokoření! Ona však, ačkoliv právě slyšela odpověď odmítavou, připravuje vyslyšení a praví služebníkům: „Cokoli vám řekne, učíňte.“ Jaká to důvěra! A hle, Ježíš, když nám tak ukázal pokoru a důvěru své matky, odměňuje její ctnost a činí první záznak.

Sv. Tomáš Akvinský.

Jednou při obědě četl veřejně z duchovní knihy. Najednou ho představený přerušil a pokáral, že vyslovil kterési slovo špatně. Sv. Tomáš věděl, že vyslovil ono slovo správně, ale klidně opakoval slovo a vyslovil je tak, jak představený toho žádal. Kdosi se ho později tázal, proč tak učinil. Světec odpověděl: „Co na tom záleží, jestliže nějaké slovo vyslovím tak nebo onak? Mnoho však na tom záleží, jsme-li pokornými a poslušnými.“

Sv. Klement M. Hofbauer

říkával: „Jsme ubozí hříšníci. Bud' me pře-
svědčeni, že se nám křivda nikdy
neděje. Bohu líbíme se tehdy nejvíce, když
jsme spokojeni, že se nás užívá jako koštěte,
které se hází do kouta, jakmile zametli.“

Když po 20leté činnosti byl z Varšavy vy-
hnán, napsal: „Bůh dopustil, že jsme byli vy-
hnáni, protože jsme nebyli takovými, jakými
jsme měli býti.“

Na konci svého života naříkal světec: „Co
dobrého jsem mohl vykonati, kdybych býval
žil tak svatě, jak to Bůh chtěl.“

„Nejjistějším znamením pravé pokory jest,
pokořování trpělivě, s láskou, ano s radostí
přijímati.“

Konfiteor při mši sv. modlíval se s tako-
vou pokorou, že při tom plakal.

Jednou sbíral sv. Klement ve Varšavě
almužny pro sirotky, které měl na starosti.
Vstoupil do hospody, kde několik mužů hrálo
v karty, tu jeden z hráčů se tak rozčilil, proto-
že byl vyrušen, že vyskočil a plivl světci
v tvář. Ten klidně vytáhl kapesník, utřel si
tvář a suše řekl: „Tak to bylo něco pro
mne, a teď mi ještě něco dejte pro mé si-
rotky.“ Taková pokora zarazila všechny pří-
tomné, a světec nikdy ještě tolik darů ne-
obdržel, jako tehdy. Onen muž pak přišel na
druhý den světci se vyzpovídat.

Sv. Vincenc z Pauly.

Když jeden z jansenistů přednášel světcí bludné své učení, aby si ho naklonil, odmítl ho světec rozhodně. Tu kacír vida, že ničeho neporídí, začal na něho útočiti nejpustšími nadávkami. „Jste hlupák, a nechápu, jak mohla vaše kongregace zvoliti tak nevědomého člověka za svého generálního představeného.“ — „Já se tomu ještě více divím,“ odvětil světec, „neboť jsem mnohem nevědomější, než si dovedete představití.“

IV. Různá cvičení.

Už sv. Jan Vianney, když nám vypravoval, v čem vlastně záleží pokora vnější a vnitřní (str. 6-7), nám dal pokyny, jak se cvičiti v pokoře. Následují ještě některá cvičení, zdánlivě nepatrná, avšak důležitá. Přečtěme je znovu a znovu, zpytujeme každý večer své svědomí a to nám bude pomáhat k opravdovému pokroku duševnímu.

Skryté skutky.

Co přijde najevo, ztratí na své ceně a síle. Je to jako v přírodě: Co je na povrchu, ztrácí barvu, spíše se ničí, rez a mol je kazí. Co však je skryto, dlouho se zachovává. Mnohé věci, které egyptští faraonové uložili do svých hrobů, tisíce let tam se skrytě zachovaly; když však hrob byl otevřen, vzduchem a světlem ty věci se rozpadly v prach.

Tak bývá s našimi dobrými skutky. Proto ti, kteří ze svého povolání musí konati skutky dobré zjevně, mají si kromě toho ještě založiti pokladnu skutků skrytých pro věčnost.

„Kdo vypravuje o svých dobrých skutečích, podobá se člověku, který zapálil svůj nový dům, aby jej lidé viděli. Je pravda, hořící dům vidět do dálky, avšak netrvá dlouho a ze všeho zbývá jen hromada popelu.“ (A. Stolz.)

Novoroční přání.

A. Stolz napsal z Frýburku svým bývalým farníkům k Novému roku 1868: „Každý z vás bez výjimky může učiniti, aby Nový rok byl pro něho šťastným. Každý totiž, kdo v novém roce odloží jen jednu chybu neb si přivlastní jen jednu ctnost, pro toho bude nový rok šťastný. Učiň tedy každý pro sebe dobré předsevzetí, které každému křesťanu pomůže ke ctnosti pravé pokory. Učiň si každý pro nový rok předsevzetí: **Nechci o sobě nic dobrého, o bližním nic špatného mluvit.** Kdo se vynasnaží, aby zachoval toto předsevzetí každý den, pro toho bude nový rok jistě šťastným, i když ho Prozřetelnost boží postihne neštěstím.“

Nevychloubej se!

„Nezasmál by ses oblakům, kdyby se vychloubaly, že tvoří déšť? Podobného posmě-

chu zasloužili bychom my, kdybychom se honosili skromným dobrem, které jsme snad vykonali.“ (Sv. Bernard.)

Zůstaňme klidnými.

Svatý farář arsský jednou pravil: „Dostal jsem od téhož posla dvě psaní: v jednom mi pravili, že jsem veliký světec, v druhém, že jsem pokrytec a dryáčník. První psaní mi nic nepřidalo, druhé mi nic neubralo. Člověk je tím, čím je před Bohem, nic méně a nic více. — Jak jest rozumné, nedbatí nijak na marné mínění a řeči lidské!“

Kdo sám sebe dobře zná, málo sebe cení, a nelibuje si v lidských chvalořečech.

Čím více toho víš, a čím lépe všechno znáš, tím přísněji budeš souzen, nebudeš-li právě proto tím světěji také živ.

Nechlub se tedy svým uměním ani svými vědomostmi, nýbrž strachuj se právě proto, že tolik toho znáš. (Násl. Kr. I, 2.)

Když jsme hřešili.

„Kdybys byl nešťastným a do hříchu upadl, nezoufej, ale pokoř se, ožel chyby své a tím více v Boha snaž se důvěřovati, čím lépe jsi nyní poznal slabost svou. Že se na sebe pro chyby spáchané mrzíváme, není pokora, ale pýcha, která nás činí skleslými na mysl, že jsme se mohli takové chyby dopustiti! Je to pýcha a léčka ďábla, který nás

s cesty dokonalostí svěsti chce onou nepřá-
vou nedůvěrou, že už nemůžeme se napravit;
a to předstírá jen proto, aby nás do hříchův
vždy větších uvrhl. My však nemáme klesati
na mysli, ale s tím větší důvěrou k Bohu
se obracet; nevěrnost naše sama má nám býti
pobídkou, abychom s novým úsilím naději svou
skládali v milosrdenství Boží.“

Přijímejme trest Boží.

Jistý muž, jenž byl nespravedlivě obviněn,
že kradl, a uvržen do žaláře, oddával se tam
zoufalství. I zjevil se mu anděl a pravil: „Jest
pravda, že nejsi vinen krádeží, z níž tě viní;
ale nepamatuješ se už na to, že jsi mohl jed-
nou člověka, který se topil, vytáhnout z vody,
a tys toho neučinil. Hle, za to nyní trpíš.“

Zkouška ohněm.

„Upozorníš-li spravedlivého na chybu jeho,
opláče viny své. Také hříšník se zarmucuje,
když ho někdo na chybu upozorní; avšak ne-
rmoutí se pro vinu, nýbrž proto, že vina jeho
přišla ve známost; také na to nepomýšlí, aby
provinění svého napravil, nýbrž aby ho omlu-
vil, a rozhořčuje se na toho, kdo mu domlou-
vati chce.“

Zastav se, milý čtenáři, přečti si ještě
jednou vzácná slova sv. Jana Zlatoústého a
zpytuj svědomí své, jak ty se chováš, když
tebe někdo upozorní na chyby tvé.

„Často bývá pro nás dobře, když lidé naše chyby znají a nás kárají, dobře proto, abychom se tím více utvrdili v pokoře. (Násl. Krista.)

Ježkové.

„Jsou mnozí, kteří se podobají ježkům. Zdají se býti tichými a pokornými, dokud se jich nikdo nedotkne; avšak jakmile se jich představený, neb jiný přítel dotkne a jim vytkne nějakou chybu, ihned jsou uraženi a omlouvají se, že to není pravda, že dobře jednali; nechtějí žádnému napomenutí porozuměti. Kdo se jich dotkne, jest jejich nepřitelem, a tak se podobají, jak svatý Bernard se vyjadřuje, člověku, který se zlobí na lékaře, že jeho rány vyléčiti chce.“ (Sv. Alfons.)

Přemáhejte citlivost!

Sv. Tomáš Akv. praví, že kdo je citlivý ke každému pokoření, má ještě daleko do dokonalosti, třeba by i divy činil.

Co však činiti, když chceme přemoci svoji citlivost, a naše smyslnost se však proti pokoření vzpírá? Sv. Alfons praví: „Stačí, abychom se aspoň v duchu radovali a děkovali Bohu, že nám dal příležitost k pokoře.“

Raduj se z předností jiných!

Sv. Augustin, poznal-li člověka opravdu zbožného, srdečně se z toho těšil. Tento člo-

věk, řekl potom, dá aspoň Bohu náhradu za moji nepatrnou lásku.

„Jak tobě tvá vlastní chvála má býti od-pornou, tak zase máš radost jeviti nad chvá-lou a ctí, jiným vzdávanou, ano, sám máš ke cti jejich přispěti, pokud ti dovolují upřímnost a pravda. Závistiví nemohou snést slávy bliž-ního, poněvadž ji považují za zmenšení své vlastní slávy, a proto v rozmluvě prohodí tu a tam nějaké slovo aneb pochybovačný vtip, aby snížili nebo podezřelou učinili chválu, kte-rou slyší o jiných. Tak nesmíš jednat, ale chváliti máš bližního a zároveň velebiti Pána, a děkovati mu za dary onomu udělené a za úctu, které se jemu dostalo.“ (Lev XIII., Cvič-ba v pokoře.)

Vidíš-li jiné hřešiti.

Vidíš-li jiné těžce hřešiti, nezpýchej pro svatost svou; nepohrdej duší hřešící, ale po-lituj ji a boj se, aby sám ses neocítl na o-kraji propasti. Nikdy ať se nehonosíš sám před sebou, že není na tobě viny, kterou na bratru zříš; jinak připustí Bůh, že klesneš v tutéž chybu. Kassián vypravuje, jak jeden mladý mnich dlouho byl trápen pokušením a konečně utekl se o pomoc ke starému mnichu. Tento však, místo aby jej povzbudil a posil-nil, jal se činiti mládenci trpké výčitky, jak jen, jsa mnichem, může mysliti na věci po-dobné. Leč co se nestalo?

Bůh dopustil a zlý duch se přiblížil k starému mnichu s tímže pokušením a tak divoce naň doléhal, že stařec hluboce byl zkormoucen a pomaten. I pokáral jej opat Apollo, který zvěděl o jeho tvrdosti k mladému mnichu: „Poznej ruku Boží, bratře můj, kteráž potrestati chce nezměrnou přísnost tvou a naučiti tě soustrasti v příčině jiných.“

„Napomínáš-li, neprojevuj pohrdání s ubohým hříšníkem, ale na to pomýšlej, že sám velmi snadno můžeš těžce klesnouti, nepřispěje-li Bůh mocnou pomocí svou.“ (Sv. Alfons.)

„Dnes mně, zítra tobě!“

Jeden z otců na poušti, když slyšel, že někdo padl do smrtelného hříchu, říkával: „Dnes mně, zítra tobě! Jsem člověk jako on; a jestli jsem ještě nepadl, stalo se to jen proto, že zvláštní milost Boží mne držela.“

Ježší, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podle srdce svého!

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14515. Olomucii 11.-8. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Šchikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

Dr. Rudolf Col:

Sv. biřmování.

Svátost mučedníků.

Za krutého pronásledování křesťanů, které vypuklo r. 1886 v Ugandě ve střední Africe, na sta křesťanů vytrpělo odhodlaně smrt pro víru. Co je sílilo? Milost Ducha sv., kterou přijímali ve sv. biřmování. Biskup Livinhac vypravuje: „Křesťané mohli mne jen v noci navštěvovati. Přicházeli, aby přijali svátost biřmování a se mnou se rozloučili. Často protáhla se naše rozmluva až do rána, vypravovali jsme si o utrpení vyznavačů našich, kteří již svou oběť dokonali anebo ještě úpěli ve vězení. Nikdo nebyl však smutný, tichá radost zářila z tváří našich novokřesťanů.“ —

Krásný příklad stálosti u víře dalo tenkrát 34 černošských chlapců, královských pážat. Král je svolal a přísně poroučel: „Ať vystoupí všichni, kteří se nemodlí s křesťany!“ Jen tři, kteří ještě nechodili do náboženství, poslechli. „Dám vás všechny pobít,“ zuřil král proti chlapcům, z nichž někteří byli sotva dvanáctiletí. „Ano, pane,“ odpovídali, „dej nás potrestati smrtí, jsme biřmováni. Duch sv. dá nám sílu, abychom za víru zemřeli.“ — Byli odvedeni na pahorek za osadu. Vysoké hromady suchého rákosí byly tam pro ně přichystány. Každý z mučedníků byl ovázán otepí rákosu a všichni položeni v řadách podle sebe. Mezi nimi byl i synek pohanského soudce, maličký Mbagá. Nešťastný otec vše vynaložil,

aby aspoň slůvko odpadu svému dítěti vylou-
dil. Marně se těšil, že jej poděsí přípravy k po-
pravě, dítě se dalo vojákům bez hlesu svázati.
V poslední chvíli pravil otec: „Synku, dovol
aspoň, abychom tě odvedli někam, kde tě žád-
ný nenajde!“ Marně. „Nezabiješ-li mne, otče,
budeš proto míti jen nepříjemnosti, a to bych
nerad. Víím, proč mám umřít, že jsem křesťan.“
Aby syna ušetřil krutých muk ohně, poručil
konečně soudce jednomu z vojáků, aby mu holí
přerazil šíji. Mrtvo kleslo dítě k zemi a bylo
s ostatními zahrabáno do rákosí. Otepi po-
tom zapáleny a sice od nohou, aby ubozí se
v ohni tím déle trápili, a některý snad v po-
slední chvíli zřekl se víry. Ale děti počaly se
pospolu hlasitě modliti. Za půl hodiny zbyla
na pahorku hromada mrtvol polospálených a
přikrytých popelem.

Tak zpečetili tito mladí hrdinové svou
krví slib věrnosti, který dali Bohu při křtu
a sv. biřmování.

I. Co je biřmování ?

Byla to věru nevýslovná láska, s kterou
Kristus Pán ustanovil svátosti! Postaral se
tak o všechny potřeby lidského nadpřiroze-
ného života.

A biřmování, svátost posily, jak ji nazý-
vali sv. Otcové, má nás utvrditi ve víře, jejíž
símě bylo již zaseto při křtu sv., má nás po-

silnití k boji o věčnou spásu naší duše a nám vtisknouti nezrušitelné znamení bojovníka pro zájmy království Božího na zemi.

Je to svátost, již bývá katolík Duchem sv. posílen v křestní milosti, utvrzen ve víře a připraven k boji o svou šťastnou věčnost.

1. Písmo sv. o břimování.

V Písmě sv. nečteme sice výslovně, kdy a jak svátost břimování Kristus Pán ustanovil, ale víme odtud, že častěji přisliboval milost Ducha sv. apoštolům i věřícím.

Jednou přišel o svátcích stánků do Jerusalema a učil v chrámě: „Kdo věří ve mne,“ jakož dí Písmo, „proudové vody živé poplynou z útroby jeho.“ Sv. Jan evangelista hned vysvětluje slova Spasitelova a praví, že proudy vody živé znamenají dary Ducha sv., neboť dodává: „To pak řekl o Duchu svatém, kterého věřící v něho měli přijímati. Duch svatý totiž nebyl dosud dán, poněvadž Ježíš nebyl ještě oslaven.“ (Jan 7, 38.)

Především apoštolům slíbil Pán Ježíš Ducha sv. Než vstoupil na nebesa, zjevil se jim naposledy, přikázal, aby neodcházel z Jerusalema, ale očekávali zaslíbení jeho: „Jan zajiště křtil vodou, ale vy pokřtěni budete Duchem sv. po nemnohých těchto dnech.“ (Sk. 1, 5.) Co těmito slovy slíbil, splnilo se desátého dne.

První sv. biřmování.

V Písmě sv. o něm čteme: „A když přišel den letnic, byli všichni pohromadě na jednom místě. Tu povstal náhle s nebe hukot, jako když táhne vítr silný, a naplnil dům, kde seděli (apoštolové); a ukázaly se jim jazyky jako ohnivé, rozdělujíce se, a posadil se na každém z nich (jeden). A všichni byli naplněni Duchem svatým a počali mluvit jazyky, jakož ten Duch dával jim promlouvati.“ (Skut. ap. 2, 1-4.)

Za zvláštních znamení sestoupil tehdy, v den prvých křesťanských letnic, Duch sv. na apoštoly a sám je biřmoval ohnivými jazyky.

Kterak apoštolé biřmovali.

Apoštolé, posilněni Duchem svatým, přijavše svátost biřmování, rozešli se do světa, aby světlem evangelia rozháněli tmou pohanstva a hříchu, a tak rozmnožovali království Boží na zemi.

Než mladé křesťany bylo také třeba posilniti, když začalo pronásledování církve a utvrditi ve víře. Proto čteme v Písmě sv., že apoštolé pokřtěným udělovali svátost biřmování.

Skutky apoštolské (8, 14-17) nám o tom vykládají: „Uslyševše apoštolé, kteří byli v Jerusalemě, že Samaří přijalo slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. Ti pak přišedše,

modlili se za ně, aby přijali Ducha sv., neboť ještě na nikoho z nich nepřišel, nýbrž toliko pokřtěni byli ve jménu Pána Ježíše. I vzkládali na ně ruce a oni přijímali Ducha svatého.“

Co jiného to bylo tehdy v Samaří, než svaté biřmování?

Podobně činil i sv. Pavel v Efesu. I tam mnozí uvěřili a dali se pokřtíti. Duchovní utvrzení a posílení uděлил jim sv. Pavel biřmováním. Skutky apoštolské o tom vyprávějí: „A když Pavel vložil na ně (t. j. na pokřtěné) ruce, přišel na ně Duch sv., i mluvili jazyky a prorokovali.“ (19, 6.)

Hle, biřmování prvních křesťanů! Apoštolové nemohli však biřmování v církvi zavést, kdyby je tomu nebyl naučil Kristus Pán. Odkud by věděli, že Duch sv. sestupuje do duše, kdyby jim to Kristus Pán sám nepověděl? Od svého Mistra dostali plnou moc (Mat. 28, 18.), aby pracovali dále na spáse duší, jako on pracoval. A víme, že činili vše tak, jak on je učil a jim přikázal. Jistě by nebiřmovali, kdyby je tomu Kristus Pán nenaučil.

A Duch sv., aby bylo zjevno, že podle rozkazu Božího biřmují, zázraky potvrzoval jejich biřmování. Často mluvití počali biřmovanci cizími jazyky, prorokovali, uzdravovali se od nemocí.

•

**Biřmování je svátost, ustanovená Ježíšem
Kristem.**

2. Staré podání křesťanské.

Sv. Kliment, žák sv. apoštolů a třetí nástupce sv. Petra († asi r. 101), zapsal nám o prvních křesťanech: „Co se v Samaří stalo, stává se posud. Kdož od kněží a jáhnů byli pokřtěni, představují se k vrchním církve (čili k biskupům), aby tito na ně ruce vzkládali, čímž přijímají Ducha svatého.“

Sv. Jeroným († 420) hájí sv. biřmování takto: „Zdaž nevíš, že v církvi i ten panuje obyčej, dle něhož se na pokřtěné ruce vzkládají, a Duch sv. se takto vzývá. Ptáš se, kdež by to bylo psáno? V Skutcích apoštolských (8, 17, 19, 6). Avšak byť i písemné vážnosti nebylo (t. j. kdybychom i svědectví Písma sv. neměli, jednota všeho světa křesťanského, který to vše zachovává, platila by jako zákon.“

Božský původ sv. biřmování dokazují i ony sekty (Nestoriáni, Jakobité), které se již v prvních staletích od církve odštěpily, neboť si ponechaly biřmování jako svátost, ustanovenou od Ježíše Krista.

Vším právem stanovila církev na všeobecném sněmu tridentském (1545-1563): „Bude-li kdo tvrditi, že biřmování pokřtěných je zbytečný obřad a nikoli pravá a vlastní svátost, budiž z církve vyobcován.“

*

Svátost křížma (biřmování) je právě tak svatá jako křest. (Sv. Augustin.)

II. Ovoce sv. biřmování.

1. Rozmnořuje milost posvěcuřící.

Biřmování je svátost duchovně živých, tedy každý, kdo chce tuto svátost přijmouti, musí být v milosti posvěcuřící, čili bez těžkého hřichu. Tuto milost v nás biřmování jako každá jiná svátost rozmnořuje. Rozmnořením milosti posvěcuřící stáváme se Bohu milejšími a rozmnořujeme si i blaženost v nebi nám připravenou.

Milost posvěcuřící není však ovocem hlavním. Proto nedáváme se biřmovati, k tomu stačí na příklad časté přijímání. Co nás vede k biřmování, to jsou zvláštní milosti pomocné, které Duch sv. do duše přináší. Biřmování:

2. Posilňuje u víře.

Biřmováním získáváme zvláštní milost svátostnou, která nám dává sílu, abychom dle víry a přikázání Kristových věrně žili, abychom se za víru nestyděli a jí před celým světem vyznávali, a konečně abychom ve víře žili, trpěli a vytrvali třeba až do smrti mučednické.

Tato posila ve víře je vlastní pouze této svátosti a dle ní má i své jméno. Biřmování pochází z latinského slova firmare, což znamená posilňovati u víře.

Dle víry věrně žítí!

Dle víry žítí! To jsme sice slibovali hned na křtu sv., ale sotva bychom ten slib zachovali, kdyby nebylo této zvláštní pomoci Ducha svatého. Vizme apoštoly, dokud nebyli biřmováni Duchem sv. Pokřtil je sám Spasitel; ale nedokonalí zůstali i potom! Jak byli ctižádostiví: hádávali se mezi sebou, kdo z nich bude větším v království Božím.

Jak pomstychtiví: síru a oheň svolávali na Samarí, když je měšťané nepřijali pohostinnu. Jak chtiví majetku a peněz: sv. Petr bez ostychu táže se Spasitele: „Pane, vše jsme opustili a šli za tebou, co nám za to dáš?“ Jak leniví ve službě Boží: „Modlete se!“ vybízí je Pán a oni — spí. Avšak po sešlání Ducha sv. jaká to změna, to nejsou již ti sobečtí a nedokonalí učeníci, ale s v a t í apoštolové.

Nedokonalý, vlašný jako apoštolové před svým biřmováním, bývá mnohý křesťan. Neplní svůj křestní slib. Věří v peklo, ale dopouští se věcí, které do pekla vedou, zná Boží přikázání, ale nežije dle nich, je křesťanem, ale jen dle jména. Tu přichází k němu Duch sv. ve sv. biřmování a dává mu svou milost — již tak snadno neupadá do hříchu, více se bojí Boha a spíše odolává pokušení.

Břmování a křest.

Břmování doplňuje, dovršuje svatý křest. Křtem zrodil jsi se k životu nadpřirozenému, břmováním stává se z tebe, dítěte v království Božím, křestan dokonalý, dospělý občan, ba ještě více: vojín Kristův, bojovník pro ideály Boží, neohrožený šířitel evangelia Páně, ano i mučovník pro Boha, církev a víru.

Narodí-li se dítě, nedorůstá ihned, třeba léta čekati, než dospěje mužné síly. Co je nemožné v životě těla, děje se v životě duše. Milostí Ducha sv. dospívá duše v okamžiku sv. břmování.

*

Sv. František Saleský vyznává o sobě, že od mládí byl ve zbožnosti vychováván. Jakmile však přistoupil k sv. břmování, vedl si v křestanském životě jako člověk dospělý. Mnohem pevněji zachovával svá dobrá předsevzetí, mnohem rozhodněji bránil se hříchů. Jeho dobrá vůle byla tak posílena milostí Boží, že ho zlí lidé nikdy nedovedli svěsti k nijaké špatnosti. Svědkové jeho života vypravují, že se k břmování připravoval s velikou zbožností. V okamžení, kdy mu biskup svátost tuto uděloval, bylo viděti na jeho tváři zřetelně, jak celá duše plní se silou a radostí Ducha sv. Biskup po skončení sv. obřadů pohnut pravil přítomným: „Tento hoch bude divem svého století.“ Předpověď se splnila.

Za víru se nestyděti!

Jak vyznáváš ty svoji víru? Ukazuješ i na veřejnosti, že věříš a zachováváš příkázání své víry? Neskrýváš se se svou vírou? Bohužel, více je mezi námi těch katolíků, kteří se chovají mezi bezvěrci a lidmi vlažnými, jako by také víry neměli. Znáš je? V pátek jedí maso, aby jim nebyli nápadni; stydí se před jídlem pokřižovati, odvracejí se, vidí-li, že kněz jde k nemocnému. Častěji by se zpovídali, ale bojí se řeči lidských, pomlouvá-li se církve, oni mlčí, jen aby se neřeklo, že se ještě drží církve a náboženství. — Abychom v takových chvílích nezapírali své katolické přesvědčení a snáze víru vyznali, pomáhá milost, která při sv. biřmování se nám dává.

*

Vizme, jak proměnil Duch sv. bázlivé apoštoly! Za života Kristova tolik se strachovali židů. Petr lekl se prosté děvečky a Mistra svého zapřel. A přece viděl všechny jeho zázraky a byl tři roky jeho učeníkem. Ostatní apoštolové se strachy rozprchli. Ještě po vzkříšení Páně zamykají dveře večeřadla „ze strachu před židy“. Nebyli ještě biřmováni. Jaká však změna v den Letnic! Petr a za ním ostatní zmužile vystupují, aby fariseům i zákoníkům veřejně vmetli ve tvář výčitku: „Vy jste jej přibili na kříž, ale vstal z mrtvých a jen v něm je spása.“ Hle, síla Ducha svätého!

Ježíš věděl dobře, že by se apoštolové nebyli odvážili jíti mezi pohany do celého světa, kdyby nebyli před tím biřmováni. Proto poručil, aby čekali, až Duch přijde a na ně sestoupí. Dosud nebývá nikdo posvěcen na kněze, kdo nebyl biřmován. Také řeholní sestry, které odcházejí do pohanských zemí pomáhati misionářům, a nebyly ještě u biřmování, musí přijmouti tuto svátost před odjezdem.

*

Bylo kdesi biřmování. K p. biskupovi přišel i starý vysoký důstojník. Protože neměl odvahy, dát se biřmovat v kostele mezi mládeží, prosil, aby mu bylo uděleno v sákrstii. Biskup vyhověl. Sotva byl sv. obřad ukončen, přišel stařec k biskupovi a praví: „Biskupská Milosti, cítím v sobě jakési tajemné teplo... jsem jak na novém světě. Dovolte, abych vás v čele biřmované mládeže doprovodil domů.“ Na faru bylo dosti daleko, ale starý pán veřejně vyprovázel biskupa špalírem překvapeného lidu.

Ve víře až do smrti vytrvati!

Biřmování dovede utvrditi duši ve víře tak, že křesťan pevně se víry drží až do smrti a nedá se zvíklati, i kdyby měl život obětovati. Tuto stálost Ducha sv. pozorujeme zvláště na mučenicích.

Mučeníků má církev tisíce, ale neměla by jich tak velký počet, kdyby nebylo svátosti

biřmování. Proto misionáři v pohanských zemích ihned biřmují všechny novokřesřtany, jakmile vypuklo pronásledování. V Mexiku, když počínalo nedávné pronásledování církve, plnily se biskupské chrámy zástupy biřmovanců.

Sv. Perpetua a Felicitas.

Perpetua byla mladá africká vdova. Měla býti popravena, jeřto se přiznala k víře křesřtanské. Přišel k ní do žaláře otec a domlouval dceři, aby z lásky k němu zřekla se víry. Perpetua se bránila: „Nemohu přece říci, že nejsem křesřtankou, když jako křesřtanka věřím a se modlím.“ Tu jí přinesl otec její děťátko, které plakalo po matce. Prosila, aby je zanesli babiřce a poručila je Pánu Bohu. V předvečer své smrti měla vidění: černý jakýsi muž s několika jinými dorážel na ni, ale přišlo několik mládenců v bílém rouchu a pomazalo ji vonným olejem. „Proměnila jsem se na statečného bojovníka,“ vyznala. Potom musila s temnými postavami podstoupiti zápas a zvítězila. Tak byla mučenice upamatována na milost svého biřmování.

S ní trpěla v žaláři jiná vznešená paní, Felicitas. Též ona přičítala sílu a pevnost svoji ve víře milosti sv. biřmování: „Mám Ducha svatého, který nedopustí, abych d'áblem byla přemožena.“

Pohané, když viděli stálost křesřtanů i v nejhorších mukách, věřili, že tolik statečnosti

nemají sami od sebe, že mají tajemná kouzla, kterými se posilují. A pravdu měli. Trpěti hrozná muka i smrt nejkrutější, to není možno silami přirozenými, nýbrž mocí s hůry. Křesťané opravdu mají své tajemné posilnění: svátost biřmování (a sv. přijímání), žádné kouzlo, nýbrž milost Ducha svatého.

Mučeníci japoňští.

Misionář Jan Hay vypravuje, že v neobyčejné vážnosti bylo sv. biřmování v Japonsku. Vážiti si této svátosti naučili se Japonci roku 1590, kdy vypuklo kruté pronásledování křesťanů a přes 20.000 věřících bylo štato, ukřižováno neb za živa spáleno. Jen málo křesťanů víru tenkrát zapřelo.

5. února 1597 ukřižováno bylo v městě Nagasaki šestadvacet křesťanů, kněží i laiků, mezi nimi i tři chlapečci ministranti: Ludvík, Antonín a Tomáš ve věku 13—15 let. Plni radosti šli ministranti se svým knězem P. Petrem na smrt. Sotva spatřili připravené kříže, zrychlili kroky, nejmladší Ludvík vynašel si první svůj nejmenší kříž, zlíbal jej a ochotně se naň položil. Když byly kříže s mučeníky vztýčeny, zanotil kněz Petr chvalozpěv: „Bože, chválíme Tebe!“ Všichni ho jasným hlasem doprovázeli. Tu přestal kněz Petr ve zpěvu a s planoucí tváří zahleděl se k nebesům. Upadl do vytržení mysli, z něhož se již neprobral.

Nepohnutě visel na kříži, až jej kopím vojáci probodli.

Před tím však slíbil svým třem ministrantům, že jim zanotí žalm: „Chvalte dítky Hospodina“ a společně že dozpívají. Chlapci se dlouho již ve vězení žalmu učili a dětinně se na něj těšili. Když dozpívali Te Deum, marně se po knězi ohlíželi, kdy začne zpívati. Neprobudil se již ze svého vytržení. Tu si dodal malý Antonín srdce a sám počal zpívati, ostatní za ním. Jakoby andělé pěli na nebi, znělo s křížů dětskými hlasy: „Chvalte dítky Hospodina, chvalte jméno Páně!“

„Sláva Otci“ na konci žalmu Antonín nedozpíval. Smrtnou ránu kopím zasadil mu v té chvíli voják. Ludvík však žalm dokončil a protože chtěl zemřít zpívaje, nevěděl však co zpívati, obrátil se tázavě ke knězi, který vedle na kříži visel v ekstasi. V tom okamžiku, kdy otočil hlavu, projelo mu kopí srdcem a jeho čistá duše vzlétla k nebesům. Jen deset měsíců byl křesťanem.

Neohroženost těchto chlapců a radost, s jakou šli na smrt, připisovali křesťané moci a milosti sv. biřmování, které jim nedlouho před smrtí udělil biskup-jesuita Martinez. Pius IX. blahořečil mučeníky japonské r. 1862. (Katol. Misie 1897.)

3. Vtiskuje nezrušitelné znamení.

Za starých časů, kdo se stal vojákem, zůstal ve službě vojenské navždy. Proto, když do vojska vstupoval, vpalovali mu na rámě zvláštní nesmazatelné znamení. Biřmování posvěcuje křesťana na bojovníka a neohroženého zastánce víry Kristovy, proto právem vtiskuje se i při biřmování do duše nezrušitelné znamení bojovníka Kristova.

O tomto znamení mluví sv. apoštol Pavel věřícím v Korintě: „Ten pak, jenž nás utvrzuje a nás pomazal, jest Bůh, kterýž také si nás poznamenal a dal závdavek Ducha (svatého) v srdce naše.“ (2 Kor. 1, 21.) Biskup maže křížem čelo biřmovancovo, ale Duch svatý posvěcuje duši milostí a když biskup kříž vtiskne na jeho čelo, i Duch sv. své znamení tiskne mu do duše.

Kdo jednou toto znamení bojovníka Kristova přijal, zavazuje se, dobrovolně bojovati s Kristem proti světu a hříchu, zavazuje se, že pro víru chce všechno, i život a statky obětovati. Ký div, že takové k smrti oddané křesťany si Kristus Pán zvláště poznamenává. Vždyť i stát šatem a odznaky vojenskými rozlišuje své vojíny od obyčejných občanů.

Starý hrobník rád vypravoval, že, když na hřbitově vykopává lebky mrtvých, pozná prý na každém, zda-li byl nebo nebyl biřmován. To ovšem není pravda, znamení Ducha sv. vtis-

kuje se duši. Ale na věčnosti uźříme opravdu ono znamení na duších křestánů a na první pohled rozpoznáme, kdo přijal svátost biřmování. Znamení toto zůstane na duši na věky, neboť jest nezrušitelné. Je to znamení, jež nikdy nesmažeme, nevypálíme, nezničíme, před Bohem nezapřeme, znamení nezrušitelné, věčné. Zůstane, ať kdo hodně nebo svátokrádezně sv. biřmování přijal, ať Kristu věrnost zachoval a byl spasen, ať odpadl od víry a byl zavržen, zůstane mu k větší slávě v nebi, ale i k větší hanbě ve věčném zavržení.

Protože biřmování vtiskuje duši nezrušitelné znamení, smíme jen jednou v životě tuto svátost přijmouti.

4. Sedmero darů Ducha svatého.

Svátostná milost, udělená Duchem sv. při sv. biřmování, jeví se v naší duši různě a podle toho má i rozličná jména. Mluvíme o sedmeru darů Ducha sv.

Dary tyto jsou (srovnej Is. 11, 2): dar moudrosti, dar rozumu, dar rady, dar umění, dar síly, dar pobožnosti, dar bázně boží.

Dary osvěcují náš rozum (dar moudrosti, rozumu, rady a umění) a posilují k dobrému naši vůli (dar síly, pobožnosti a bázně boží).

Církev právem nařizuje, aby snoubenci přijali, pokud je to jim možno, před sňatkem sv. biřmování, nejsou-li dosud biřmováni. Zakazuje udělití postřižiny (tonsuru) a řeholní

obláčku těm, kteří dosud nepřijali sv. biřmování.

Mimo tyto dary zmiňuje se sv. Pavel ještě i o ovoci Ducha sv., jež plní srdce i duši toho, který přijal milosti Ducha sv. Je to: láska, radost, pokora, trpělivost, dobrotivost, dobročinnost, dlouhočekání, tichost, věrnost, mírnost, zdrželivost a čistota (Gal. 5, 22).

O tyto dary máme nejen prositi v den sv. biřmování, nýbrž často svou prosbu opětovat. Jsou přece tak potřebné a bez nich není vítězství v duchovním boji.

O darech Ducha sv. obšírně pojednávají brožurky „Životem“ č. 40. a 41.

III. Jak se uděluje sv. biřmování?

1. Kdo biřmuje?

Svátost biřmování uděluje řádně toliko biskup jako nástupce sv. apoštolů. Důvod pro to máme v Písmě sv., které nevypravuje pouze, že apoštolé biřmovali, nýbrž že tak činili pouze oni. Ve Skutcích apoštolských (8, 14-16) se vypravuje, že jáhen Filip křtíl v městě Samarií. Ale sv. biřmování přišli pokřtěným udílet sv. apoštolé Petr a Jan, kteří, přišedše „vzkládali na ně ruce a oni přijímali Ducha sv.“ (Skut. ap. 8, 17.)

Rovněž v Efesu udílel biřmování sv. Pavel (Sk. ap. 19, 1-7).

Totéž dosvědčují sv. Otcové. Sv. Jan Zlatoústý píše: „Ducha sv. udělovati jenom apo-

štolům příslušelo, protože i nyní toliko nejvyšší správce církve to konají.“

Víme, že biřmování je vlastně dovršení, doplnění svátosti křtu. Proto sv. Tomáš Akv. odůvodňuje ustanovení, že pouze biskupové řádně biřmují, takto: „Jako při stavění budovy podřízení dělníci kámen, maltu, dříví a ostatní hmoty stavební dodávají, ale dokonání díla přísluší staviteli, právě tak svátost, kterou se duchovní budova dokonává, svěřena býti jen biskupovi.“

Mimořádně může biřmovati také kněz, kterého sv. Otec k tomu zplnomocnil. Tak bývají zplnomocnění kněží-misionáři v zámořských krajinách.

2. Obřady při sv. biřmování.

Obřady při sv. biřmování jsou tyto: Biskup přichází k hlavnímu oltáři, kde obléká odznaky své biskupské hodnosti. Na hlavě má mitru, vysokou pokrývku, na dvě rozdělenou, na znamení, že má znáti Písmo sv. obojího zákona. V ruce drží berlu (pastýřskou hůl), poněvadž má býti dobrým pastýřem duší, mu v diecési svěřených. Prsten znamená, že jako biskup je spojen úzkým svazkem se svou diecézí, o kterou má se otcovsky starati.

Po mši sv. biskup odloží mitru, modlí se se sepjatýma rukama nad klečícími biřmovanci takto:

Duch sv. přijdiž na vás, a moc Nejvyššího zachovej vás od hříchů.

R. Amen.

V. Pomoc naše ve jménu Páně!

R. Který stvořil nebe i zemi.

V. Pane, vyslyš modlitbu mou!

R. A volání mé k Tobě přijď!

V. Pán s vámi!

R. I s duchem tvým.

Vztáhnuv pak nad bířmovance ruce, pokračuje:

Modleme se: Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi ráčil těmto služebníkům svým popřáti, aby při křtu sv. znovu zrozeni byli z vody a z Ducha sv., kterýmž jsi také všechny hříchy odpustil, pokorně Tě prosíme, sešli na ně s nebe Ducha sv., Utěšitele a sedmero jeho darů: Ducha moudrosti a rozumu.

R. Amen.

V. Ducha rady a síly.

R. Amen.

V. Ducha umění a pobožnosti.

R. Amen.

V. Naplň je Duchem bázně své a poznamenaj je milostivě znamením kříže Kristova, plného smíření k životu věčnému. Skrze téhož Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, jenž s Tebou živ jest atd.

R. Amen.

Potom, maje mitru na hlavě, jde biskup po řadě od jednoho biřmovance ke druhému, klade ruku na jeho hlavu a maže biřmovance na čele sv. křížmem, říkáje při tom:

N. znamenám tě znamením kříže a biřmuji tě křížmem spásy ve jménu Otce i Syna i Du-cha sv. Amen.

Při posledních slovech biřmovance žehná; biřmovanec se však nežehná, nýbrž rovně stojí se složenýma rukama. Mezi tímto obřadem drží kmotr svou pravici na pravém rameni biřmovance. Jméno N. je jméno biřmovací, které předčítá biskupovi kněz, který jde před biskupem a přijímá lístek biřmovací od biřmovance.

Požehnav biskup biřmovance, dává mu malý políček, řka:

Pokoj s tebou!

Za biskupem jde opět kněz, jenž otírá bavlnou čelo biřmovancovo. Za dřívějších dob ovazoval biskup čelo biřmovancovo stuhou, kterou biřmovanec po několik dní nosil a pak ve chrámě odkládal.

Když jsou již všichni hotovi, přistupuje biskup k oltáři a myje si ruce; pak zpívá a přítomní kněží odpovídají:

V. Utvrdiž, o Pane, to, co jsi v nás způsobil!

R. Z chrámu sv. svého, který je v Jeru-salemě (nebeském).

V. Sláva Otci i Synu i Duchu sv.

R. Jakož byla na počátku i nyní i vždycky až na věky věkův. Amen.

V. Prokaž nám, Pane, milosrdenství své!

R. A spasení své dej nám!

V. Pane, vyslyš modlitbu mou!

R. A volání mé k Tobě přijď!

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

Modleme se: Bože, jenž jsi apoštolům svým Ducha sv. udělil, chtěje, aby skrze ně a jejich nástupce ostatním věřícím byl udílen, shlédni milostivě na nehodnost mou a dopřej, aby tentýž Duch sv. sestoupil do srdce těch, jichž čela jsem sv. křížem pomazal a znamením sv. kříže poznamenal, v nich aby milostivě přebýval a je za chrám Tvé cti učinil, jenž s Otcem i Duchem sv.... Amen.

Pak se obrátí k bířmovancům a jako kdy si Kristus Pán, prve než vstoupil na nebesa apoštolům požehnal, tak i biskup, prve než propustí bířmovance, žehná jim:

Požehnej vás Pán ze Siona, abyste viděli statky jerusalemské po všecky dny svého života a měli život věčný. Amen.

Poté má obyčejně biskup promluvu k bířmovancům a kmotrům. Pomodlí se s bířmovanci Věřím v Boha, Otče náš a Zdravas Maria a pak je propouští.

Úvodní modlitba biskupova, bířmování samo a poslední biskupské požehnání tvoří ne-

dílný celek, na němž musejí býti všichni biřmovanci přítomni. Kmotři mohou sice v nutném případě odejít; biřmovanci zůstanou od počátku až do konce v kostele. Proto bývá kostel po čas svatých obřadů uzavřen.

3. Význam obřadů při biřmování.

Vzkládání rukou biskupových znamená, že na biřmovance sestupuje Duch sv. a biřmovanec stává se majetkem Božím a bojovníkem Kristovým.

Biskup maže čelo v podobě kříže sv. křížem. Křížmo je směsina oleje olivového a balsámu. Biskup je slavně světívá na Zelený čtvrtek.

Olejem mazávali se za starodávna zápasníci, aby tělo nabylo ohebnosti a síly. Tak připomíná olej, že i biřmovanec dostává sílu pro duchovní boj s nepřáteli věčného spasení. Olejem se také svítí, tak i biřmovanec osvětlen a posílen milostí Ducha sv. má svítiti svému okolí příkladem křesťanských ctností.

Balsám, jenž chrání před hnilobou a příjemně voní, připomíná, že i nás bude milost Boží chrániti před hnilobou hříchu a tak s milostí budeme konati dobré skutky, které jsou jako vůně, t. j. Bohu jsou příjemné a milé. Pročež i biřmovanec má se chrániti dobrovolné příležitosti ke hříchu.

Biskup maže křížem na čele, aby biřmovanec se nikdy nestyděl za svou víru a

neohroženě Krista Pána vyznával před světem.

Sv. Jan Zlatoústý (zemř. 407) píše: „Nestyd' se za tak vznešené znamení, aby se Kristus nestyděl za tebe, až přijde ve své velebnosti.“

V podobě kříže maže biskup, aby naznačil, že kříž je znamení křesťana a že se bířmovanec nemá nikdy za toto znamení stydět. Dotek dvěma prsty, tak zv. políček na tvář bířmovancovu, který dává biskup na konci posvátného obřadu, připomíná, že bířmovanec má být hotov pro víru v Ježíše Krista i potupu a pronásledování snášeti a trpěti, jak to ukazovali a ukazují věrní křesťané v dobách pronásledování.

4. Je bířmování ke spasení potřebné?

Bířmování není sice nevyhnutelně potřebné, ale z toho nevyplývá, že by nebylo vůbec ke spasení potřebné. Bylo by projevem neúcty k tak důležité svátosti, kdyby někdo tuto svátost, ač by snadno mohl, nepřijal.

Za pošetilce považujeme člověka, který jda nebezpečnou krajinou, odmítá nabízeného průvodce, jenž ho nejen dobře dovede na vytčené místo, nýbrž i ochrání proti nepříteli.

Podobným pošetilem je jistě i katolík, který z netečnosti odmítá svátost bířmování. O veliké milosti se připravuje pro duchovní boj proti nepřátelům spasení.

Sv. Augustin a jiní Otcové vypravují o Novatianovi, člověku, který žil v jejich době a upadl do velikých hříchů. Konečně od víry odpadl a tisíce strhl do bludu a záhuby. A cože bylo příčinou jeho neštěstí? Výslovně praví, že opomenul přijati svátost biřmování.

Biřmování je svátost velmi potřebná zvláště v naší době slabé víry a rodiče jsou povinni, starati se, aby děti odcházely z domu otcovského do světa a jeho nebezpečí se znamením Ducha sv. na čele. Není to malý hřích, zanedbají-li tuto povinnost. Třemi lety veřejného pokání trestáni byli ve staré církvi rodiče, kteří pronedbali biřmování svých dětí.

5. Kmotrové při biřmování.

Jako ke křtu sv., tak i k biřmování se berou kmotrové. Má to jistě svůj význam. Mají býti biřmovanci ochránci a pomocníky v duchovních bojích života, mají jej povzbuzovati a vésti spolu s jeho rodiči k ctnostnému životu.

Nejsou k tomu, aby svého biřmovance jen bohatě obdarovali nějakou tretkou nebo zlatým dárkem. Je to veliký omyl a neúcta k této svátosti, když biřmovanci jen z těchto ohledů si své kmotry vybírají.

Kmotrem při biřmování smí býti jen řádný katolík, nikoliv odpadlík (bezvěrec, čechoslovák a pod.), věkem dospělejší (nejméně čtrnáctiletý) a sám už biřmovaný.

Kmotry při biřmování nemají býti kmotři křestní a nesmějí jimi býti rodiče biřmovancovi; chlapci jde jen kmotr, děvčeti kmotra.

Na znamení, že kmotr tyto povinnosti na sebe před Bohem a Církví bere, klade při biřmování pravici svou na pravé rameno biřmovancovo.

Mezi kmotrem a biřmovancem povstává duchovní příbuzenství.

6. Jméno biřmovací.

Při sv. biřmování se dává biřmovanci nové jméno, jímž jej biskup biřmuje. Má to býti jen jméno světce nebo světice. Tím nabývá biřmovanec v nebesích nového orodovníka a nový vzor, za nímž má kráčet a jej následovati.

Je tedy třeba, aby biřmovanec dobře znal život svého nového patrona. Bylo by věru velmi pěkné, kdyby kmotr zakoupil pro svého svěřence takový životopis světce nebo vůbec životopisy světců.

Svého patrona biřmovacího má biřmovanec vzývati k němu se ve všech útrapách života s plnou důvěrou obracet.

IV. Příprava na sv. biřmování.

K hodnému přijetí této svátosti je potřeba přípravy. Vzorem jsou nám sv. apoštolé, kteří se po deset dní připravovali na přijetí Ducha sv.

1. Příprava podle duše.

Duši svou máme připravití platnou sv. zpovědí, sv. přijímáním a vroucí modlitbou k Duchu sv. Odporučuje se, aby biřmovanec před sv. biřmováním vykonal zpověď generální, t. j. životní od svého dětství. K tomu se doporučuje přečísti si ze sbírky „Životem“ sešit 32 „Jak se zpovídati.“

Vyžadujeť taková zpověď větší a důkladnější přípravy a zpytování svědomí, ale bohatá milost Ducha sv. bude nám jistě bohatou odměnou.

Příprava po této stránce má býti co nejdůkladnější. Právě proto u mnohých tato svátost tak málo působila, poněvadž ji přijali nedbale, bez řádné přípravy a snad i svatokrádežně. Přijmouti biřmování v těžkém hříchu byla by svatokrádež, za niž bychom jistě spravedlivému trestu Božímu neušli. Může sice i takový později státi se účastným milosti sv. biřmování, když se upřímně a zkroušeně vyzná z toho, že přijal tuto svátost svatokrádežně!

Čím více je duše připravena, čím větší milosti si získá sv. zpovědí a sv. přijímáním, tím větší je rozmnožení milosti, tím více posily a pomoci při sv. biřmování.

Biřmovanec musí býti před sv. biřmováním důkladně poučen o základních pravdách víry a o biřmování. Jak může býti vojínem a obrán-

cem sv. víry, když by neznal, co má chrániti, co je svatá Bohem zjevená pravda a co je blud. Apoštolé byli také dříve, než přijali milost Ducha sv., po tři léta vyučování a tak pomalu uschopňování hlásati učení Páně.

Proto bývají pro biřmovance před biřmováním v kostele promluvy, aby byli v základních sv. pravdách poučeni a věděli, jak důležitou svátost přijmou. Je to věc svědomí, aby každý biřmovanec navštěvoval tyto promluvy a sám z náboženských knih, z katechismu, hleděl doplniti, co snad ze školy již z náboženství zapoměl.

2. Příprava podle těla.

K sv. biřmování máme jíti v čistých a slušných šatech. Je hrubou neslušností, přicházejí-li dívky s hlubokými výstrihy, krátkými sukénkami nebo bez rukávů. Státi máme rovně, ruce složený na prsou pěkně držeti. Chlapci mají klobouk nebo čepici z rukou odložití, aby měli ruce volné. Krásný je zvyk míti na rukou růženec. Čelo, zvláště u děvčat, má býti prosto všeho zbytečného účesu vlasů a volné, aby biskup mohl je pomazati sv. křížem. S sebou si vezme každý biřmovanec biřmovací lístek, který mu vydá pan farář nebo školním dětem jejich katecheta. Na lístku je jméno biřmovance, jméno jeho kmotra, biřmovací jméno, datum narození, farní razítko s podpisem kněze, který biřmovance ke

sv. bířmování pripravoval. Zároveň je tento lístek i svědectvím, že bířmovanec vykonal sv. zpověď a sv. přijímání. Bez tohoto lístku není nikdo připuštěn ke sv. bířmování. Lístek dostane bířmovanec před bířmováním. Je nutno, aby se zavčas k sv. bířmování přihlásil u farního úřadu, oznámil jméno kmotra a své bířmovací jméno. Před biskupem při bířmování jde kněz, který vezme od bířmovance onen lístek, oznámí biskupovi jméno bířmovací a biskup jej pak tímto jménem bířmuje. Po sv. bířmování zůstane bířmovanec státi, až mu setře kněz z čela sv. křížmo, odejde pomalu se složenýma rukama k hlavnímu oltáři, kde poděkuje za milost přijatou, prosí Ducha sv. o jeho sedmero darů, slíbí Pánu Ježíši věrnost a svou lásku a pomodlí se i za biskupa, který mu svátost udělil. Kmotři si mohou sednouti zatím do lavice.

Bylo by nepěkné, kdyby po sv. bířmování bířmovanec s kmotrem v hostinci nemírným jídlem a pitím znesvěcoval tak významný den svého života. Zde platí napomenutí sv. Pavla (Ef. 4, 30.): „Nezarmucujte Ducha svatého Božího, kterým jste znamenáni ke dni vykopení.“

Slovo k bířmovacům.

Přijali jste svátost posily k duchovnímu boji. Jste bojovníky Páně. Čelo vaše pomazáno sv. křížmem ve znamení kříže Kristova. A

nyní musí vám býti kříž odznakem, v jehož stínu a ním budete bojovati proti nepřátelům spasení.

Jste bojovníky Páně: Nuže, kéž svým životem ukazujete, že jste věrnými a svědomitými! Žijte podle víry, kterou jste přijali na křtu sv. a kterou jste slíbili při sv. birmování veřejně chránit a pro ni umírat. S pomocí Boží budete vítězi!

Vůle Boží musí býti vůle vaše, a vůle vaše musí se ve všem a vždy podrobiti vůli Boží. Příkázání Boží a příkázání Církve musíte vždy věrně a ochotně plnit.

Kéž nezrušitelné znamení bojovníka Páně zůstane vám v nebesích znamením vašeho vítězství a vaší větší slávy a blaženosti!

Pán ke všem volá: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho já vyznám před svým Otcem, který je v nebesích. Kdo by mne však zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, který je v nebesích.“ (Mt. 10, 32—33.)

Slovo kmotrům.

Sv. Augustin napomíná kmotry birmovací: „Bdi nad svým duchovním synem, za něho jsi ručil!“ a na jiném místě vyznačuje vaši povinnost takto: „... kmotr má svého svěřence napomínati, aby čistotu zachoval, klení a přísahání se zdržoval, necudných písní nezpíval, závisti, hněvu a nenávisti v srdci svém ne-

trpěl, dále víry katolické pevně se držel, pilně chrám a služby Boží navštěvoval, duchovním a rodičům lásku a úctu prokazoval.“

To mějte, milí kmotrové, stále na paměti! Když jste kladli svou pravici na pravé rameno svého svěřence, tehdy jste přijímali jej pod svou ochranu a před Bohem a Církví jste tyto povinnosti na sebe vzali. Nebyli jste k tomu nuceni, vzali jste to dobrovolně, nuže, nyní poctivě a věrně své povinnosti plňte!

Při vybírání dáreků pro svého svěřence si hlavy nelamte! Dbejte více na jeho duši při tom, než na kratičký požitek a klamnou radost tohoto světa. Věnujte mu růženec, modlitební knihu neb i knihu potřebnou do náboženství. Kupte mu nějakou dobrou náboženskou knihu a jistě mu uděláte také radost.

Zůstaňte sami dobrými katolíky, plňte své náboženské povinnosti a k tomu ved'te i svého svěřence. To bude zajisté před Bohem ten nejkrásnější dar pro birmovance.

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14515. Olomucii 11.-8. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8,

Nejvhodnější
dárek

k sv. biřmování kniha

„Svatý Alfons“

Přes 500 stran poutavé
četby, v celoplátěnné
vazbě pouze 36.— Kč

Objednejte

v Exerc. domě

v Hlučíně — Slezsko

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 112. Ročník V. Čís. 16. Vyšlo 12. IX. 1931.

Odvedeným.

Odvedeným!

Budeš tedy vojákem. Minulý rok tě ještě pustili, ale zesílil jsi a letos tě odvedli. Na podzim budeš rukovat. Jak je ti u srdce? Zpíváš sice: „Vojna, vojna, vojna veselá“, ale když si vzpomeneš na brzké loučení se všemi milými, přece se hlas tvůj jaksi zahaluje do tóniny méně veselé a zdá se býti zahalen závojem smutku.

Ale nermuť se proto! Vždyť je to přece předností, býti vojínem. Už to vědomí, že nejsi neschopným, neduživým mužem, který by se měl churav vléci životem, ale že jsi celým mužem, který jest schopen plniti těžký, ale čestný úkol — hájiti vlasti, svých rodičů, sourozenců a milých přátel, aby mohli klidně ve svých domovech pracovati — to vědomí musí tě naplniti oprávněnou pýchou. Ale právě to pomýšlení, že se máš rozloučiti se svými drahými, to tě trápí; trochu sice také i obava, jak tě tam budou prohánět po cvičištích, jaký bude tam komisní chlebíček a strava, to jsou také důležití činitelé. A ty jsi slyšel tolik hrozného o tom vyprávěti. Ale věř, že tomu není tak, jak ti to vypravují. Ba naopak: Dobrý a pořádný mladík se má na vojně docela dobře. A ta doba vojenské služby? Ta také velmi rychle uteče. Pomysli jen na

to, že dříve sloužili celé tři roky, ba někteří s dobou světové války dohromady až sedm let!

Než něco jiného ti chci připomenouti. Až se budeš loučit s domovem, otec bude pln starosti: „Vrátí se mi ten synek tak jak odchází?“ A matka? Až ti naposled zavolá: „Synku zůstaň hodným!“ uvidíš v jejím oku třpytit se slzy. Nač ta úzkost? Tvoji rodiče vědí, že život vojenský má dvojí stránku: Dosud jsi byl jejich synem, těšil se z jejich láskyplné péče a ochrany, brzy však přijdeš do jiného světa, sejdeš se s lidmi, kterým do duše nebudeš vidět. Na tvůj náboženský i mravní život budou působiti vlivy úplně jiné.

Příteli, jdeš na zkušenou, která snad rozhodne o tvém celém příštím životě. Nuže, jménem svých rodičů přijmi na cestu několik přátelských, dobře míněných slov:

1. Nezapomínej na Boha. 2. Chraň se hříchu. 3. Konej svou povinnost.

I. Nezapomínej na Boha.

„Víru jsem zachoval.“

Statečný voják Kristův, sv. Pavel, ležel v žaláři. Bylo mu oznámeno, že jako křesťan je odsouzen k smrti, a že brzy bude popraven. Pavel se nebál smrti. Avšak rozloučiti se ještě chtěl se svým milým druhem a žákem Timotheem. Ten však byl daleko. Proto mu napsal.

Co tento muž nebojácný píše? „Já již jsem vydán v obět a čas mé smrti nastává. Dobrý boj jsem bojoval, víru jsem zachoval; pro budoucnost je mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce, a nejen mně, nýbrž i všem těm, kteří milovali příchod jeho.“ (Tim. 4, 6—8.)

A jaké napomenutí dává před smrtí svému „synu v Ježíši Kristu“? „Snášej utrpení jako dobrý bojovník Krista Ježíše. (Nikdo, jenž slouží ve vojšti, nezaplétá se do záležitosti života, aby se zalíbil vojevůdci. Vždyť ani ten, jenž zápasí o závod, nebývá ověnčen, nezápasil-li náležitě.)“ (2, 3—5.)

„Bůh nedal nám ducha bojácnosti.“ (1, 7.)

„Spolehlivé je to slovo: jestli jsme s Kristem zemřeli, budeme s Ním žítí; jestli s Ním trpíme, budeme s Ním kralovati; zapřeme-li Ho, také On nás zapře; jsme-li nevěrní, On zůstává věrným, neboť zapřítí sám sebe nemůže.“ (2, 11—13.)

„Jinošských žádostí se chraň, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, pokoj s těmi, kteří vzývají Pána z čistého srdce.“ (2, 22.)

„Ty pak buď střízliv ve všem, snášej zlé.“ (4, 5.)

„Víru jsem zachoval“, to i tobě v hodinu smrti bude největší útěchou. Jak zachováš víru? 1. Vzdělávej se ve víře. Většina těch, kteří od víry odpadli, učinili tak, protože víry neznali. Proto se vzdělávej ve víře. Cho-

dívěj, můžeš-li, rád na kázání. A nemůžeš-li, popros své příbuzné, aby ti posílali každý týden nějakou brožurku ze sbírky „Životem“. (Viz na konci tohoto spisku seznam čísel, které se hodí pro vojáky.) 2. Žij podle víry! Připomínám ti několik slov evangelia: „Milovat budeš Pána Boha svého, to je první a největší přikázání! Vojíne, nezapomeň na toto přikázání Páně, dokud budeš ve službě voj. Zachrání tě, abys na scestí nezbloudil, a z tvých let vojenských učiní též léta služby Boží a školu budoucího života.

Brzy poznáš, že dobrý příklad a křesťanské ovzduší, které tě obklopovalo v domě otcovském, budou ti v kasárnách scházeti snad úplně, za to uvidíš a poznáš dosti nevěry a lhostejnosti náboženské o které jsi doma snad ani neslyšel.

A přece i v tomto nepříznivém ovzduší i v kasárně musíš si zachovat svoji víru a mravní bezúhonnost, posílit a utvrdit svůj charakter a i na duši před Bohem vyspěti v celého muže. Dovedeš to, budeš-li se — držet Boha, budeš-li

denně se modlit!

Často mladí lidé, kteří se doma denně modlili, modlitby v kasárně zanechají. Ale bez pravidelné modlitby i náboženský život jejich upadá. Učiň si nezvratnou zásadou: Nenechat modlitby! Únava, práce tě neomlou-

vá abys aspoň Otčenáš ráno a večer se nepomdlil, v pokušení a v nesnázi několika slovy k Bohu se neobrátil. Nemusíš se modlití kleče a veřejně, stačí šeptat modlitbu ráno i večer při oblékání, při úpravě lůžka. Nezapomeň se pokřižovat při jídle. Posměšků si nevšímej nebo je klidně odmítni. Dobře se vojín kterýsi bránil: „Mně jídlo lépe chutná, když vzpomenu, že nejsem dobytek!“ Den bez modlitby je den ztracený.

Nezapomínej ani v neděli, že jsi křesťan!
Nedej se svou pohodlností nebo lidskou bázni zastrašit a jdi společně s vojíny-katolíky na vojenské bohoslužby. Není-li v posádce polního kuráta, buď přítomen mši sv. v chrámě jiném. Vojenské rozkazy přísně nařizují volno těm vojínům, kteří se chtějí v neděli a zasvěcený svátek zúčastniti bohoslužeb. Jde-li vás více, můžete jíti pod společným velením. Lid vás uvítá v kostele vděčně a s radostí. Nebyl-li jsi ráno, zajdi aspoň odpoledne na krátkou pobožnost do kostela.

Nezapomeň na svou křesťanskou povinnost o velikonočních! Též pro velikonoční povinnost obdržíš dovolenou. Splň ji svědomitě. Přistupuj k sv. svátostem i vícekrát v roce. Zpověď je pro tebe nutná, tíží-li tě hřích těžký. Jed se musí vyvrhnout z duše. Častá zpověď bude ti též užitečná. Vášně mají v lidském srdci příliš moci, vábí, zaslepují, strhují. Potřebuješ pomoci v boji

o svou duši a najdeš ji na místě Božím. Než nastoupíš službu vojenskou, doporučuji ti vřele t. zv. exercicie (duchovní cvičení), zvláště exercicie pro rekruty. Dva tři dny prožiješ v ústraní exercičního domu, vyslechněš řadu přednášek o náboženských pravdách a svých povinnostech a zamyslíš se nad svou minulostí. Doba, kdy jsi vyšel ze školy až k odvodu byla doba velmi nebezpečná, to víš sám. Snad jsi se po ten čas zpovídal lehkomyšlně, bez lítosti a polepšení. V exerciciích vše napraviš zkroušenou zpovědí, poznáš chyby své povahy, učiníš předsevzetí pro budoucí život a modlitbou i sv. přijímáním vyprosíš si požehnání Božího na cestu do kasáren. Exercicie pro rekruty konají se každý rok na podzim v Exerčičním domě v Hlučíně (Slezsko.).

Bud' pevný!

Když Karel nastoupil vojenskou službu, staral se, zda-li bude moči v neděli do kostela na mši svatou. Přišla neděle. Budíček byl o hodinu později než ve všední den, vstal, posnídal a ... čekal věci příštích. V tom zatroubil venku nějaký signál. Desátník, který měl službu, hlásí: „Mužstvo, které chce jít do kostela, má nastoupit.“ Nastala chvíle zvláštního napětí. Všichni jsou zvědaví, kdo z nováčků půjde do kostela.

V mnohém se ozval vnitřní hlas: „Jdi a hlas se! Vždyť jsi doma chodíval.“ Ale

čísí poznámka ho zarazila. A potom: „Co si pomyslí četař? Vždyť říkal nedávno, že se diví, jak může někdo ještě věřit. Však půjdu podruhé, až se obeznámím.“

Karel se přece přihlásil. — A hle, po něm se hlásilo ještě několik druhů.

„Tak je pěkně seřad'te a odved'te na nástupiště!“ poroučel četař svobodníkovi. Nebylo úsměšků, ba ani poznámky.

„Tak, ti odešli do kostela. Poněvadž však je vás tu velká většina, kteří do kostela nejdete, vyčistíte všechny pušky, které u roty jsou. Bude prohlídka!“ nařizoval četař.

To bylo zklamání!

Když přišla příští neděle a mužstvo mělo jíti na bohoslužby, hlásili se i mnozí z těch, kteří posledně zradili své přesvědčení. Ale už se jim nevěřilo. „Nechce se vám pracovat? Vždyť jste se posledně nehlásili. Ti, kteří se přihlásili posledně, půjdou, po případě ti, kteří mají řádnou omluvu, proč minule nešli. Ostatním se už nemůže věřit.“

A tak musil mnohý zůstatí, protože denní řád předpisuje pro neděli dopoledne návštěvu kostelů; ti pak, kteří se bohoslužeb nezúčastní, musí býti zaměstnání v kasárnách.

Pokud to služba dovoluje, buď důstojníkům, rotmistrům a mužstvu dána i dopoledne možnost, aby v neděli a církevních svát-

cích dostáli ve svých náboženských povinnostech. (Služební řád A-1-1, § 66, odst. 483.)

II. Chraň se hříchu.

Zachovej se čistým!

„Ničím nelze vyvážití duši čistou.“ (Sirach 26.) Bratře, zachovej se čistým, toť nejdůtklivější napomenutí na cestu do kasáren. Život v městě přináší mnoho nebezpečí mravních, o kterých nováček nemá tušení! Nejedem vraceje se z vojny, smutně již se loučil s městem: „O ty hrobe, v němž jsem svou mladost zakopal!“ Na vojnu přišel s věrou a nevinností a po osmnácti měsících vrací se domů chorý, na duši, nezřídka na těle, ba i bez víry.

Pamatuj. Každé vědomé a dobrovolné ukoujení pohlavních sklonů mimo meze Bohem stanovené je těžkým hříchem.

1. Nebezpečí přináší společný život s jinými, často zkaženými lidmi. Tu mnohý pozná hříchy, které bychom jen mezi pohany našli a které i nejsilnějšího muže dovedou zničit.

Nezapomínej příteli, že i tvé tělo je chrámem Ducha svatého! Mladý muž, který utrácí svoji životní sílu, dokud jí tělo i duše potřebuje k svému zrání, oslabuje své tělo, rozvrací své nervy, zmenšuje svoji výkonnost a vadne v květu mládí. Tajný hřích otupuje

paměť mladého člověka, dusí v něm všechno ušlechtilější smýšlení a ochromuje vůli tak, že stává se bezvládným otrokem své vášně.

2. Ještě horší následky mívá nemravný styk s osobami ženskými. V každém větším městě jsou svedené bytosti, které jako noční dravci plíží se ulicemi, aby za odměnu daly příležitost k hříchu. Ponejvíce bývají tyto nešťastnice nakaženy hroznými nemocemi, kterými nakazí i své oběti. Vzdaluj se jich jako moru. Lékaři tvrdí, že pouhý polibek takové osoby může tě nakaziti a na celý život učiniti nešťastným. A nejen sebe můžeš otrávit, jed zákazonosný zdědí po tobě jednou i tvé potomstvo a tak oloupiš sebe i je o veškeré životní štěstí. Právem dí Písmo sv.: „Nečistota je oheň, který zžírá až do zničení a na kořen hubí všecken život.“

3. A ještě jednu vážnou výstrahu! Nikdy se nedej svést k něčemu nečestnému osobami tvého pohlaví, ať už je postavení jejich sebe vyšší nebo sliby sebe lákavější. Měj odvahu, říci rozhodně: „Ve mně se mýlíte, na takové věci se nedám!“ Haj své mužné cti, i kdyby tě stála obět sebe větší.

Pan sekretář.

Starší kaplan mne uváděl. Byli jsme právě v nemocnici. „Zvláště ti doporučuji pana sekretáře, abys ho častěji navštívil a potěšil. On je tak nešťastný.“ Šli jsme k němu. Ne-

mocný seděl na židli bez vlády, podepřen ze všech stran. Vítal nás, ale nerozuměl jsem mu slova, mluvil jako dítě. Později jsem se dověděl, že nic sám neudělá; ani jísti, ani se umýti, ba ani obrátit se nemůže, ke všemu potřebuje pomoci milosrdné sestry. Několikrát se pokusil o sebevraždu, ale ani toho nedovědl.

Pan sekretář slavil abrahamoviny. Když jsem mu přišel gratulovat, měl stůl přikrytý bílým ubrusem, na něm květiny, dary, a uprostřed fotografii zdatného, veselého vojáka. „Pane sekretáři, koho tady máte na stole?“ tázal jsem se naivně. Místo odpovědi začal nemocný plakat. Netázal jsem se dál, ale když jsem vyšel, za dveřmi sestřička mi prozradila, že je to jeho fotografie.

„Jeho? ...“

Druhého dne jsem potkal pana M. Hned po úvodu se mne táže: „Není ve vaší nemocnici nějaký sekretář R.“ „Je, právě včera slavil abrahamoviny.“ „A jak se mu daří?“ „Raději se netažte.“ „Ubožák. A víte, jak si uhnal tu nemoc? Sloužili jsme spolu na vojně. On byl milý, veselý, jenom to bylo jeho neštěstí, že měl rád děvčata.“

Pozor na nebezpečí!

„Jako před tváří hada prchej před hříchem! Prchej před zlou příležitostí, varuj se špatných kamarádů, poznáš je dle jejich oplzlých řečí; chraň se pochybných zábav, hostin-

ců s dámskou obsluhou, kin a divadel, vyhni se všemu, co uráží tvůj stud, ať jsou to řeči, písně, obrazy, spisy. Zachovej slušnost při svlékání, koupání, plování, při lékařských prohlídkách. I na vojně bývá stud strážným anđelem počestnosti.

2. Chraň se všech lehkomyšlných známostí, ba učiň si zásadou chrániti se jakéhokoliv styku s ženským pohlavím po celý čas vojny. Mnozí myslí, že „bez děvčete to na vojně nejde.“ Aspoň trochu soli třeba na komisní chléb. Jenže to bývá nejen nečestná hra s city bližního — děvčeti stává se známost brzy nejen zábavou, ale vážnou záležitostí věci srdce — ale i hra nebezpečná, při níž mnohý nabyl nevěsty a s ní i více ještě, aniž věděl jak. Na známosti i po vojně času dost!

3. Máš-li však počestnou známost již doma, ptej se vážně, chceš-li ji později uvést k oltáři; jestli ano, zachovej jí nezlomnou věrnost i na vojně; ne-li, přeruš známost ihned. Jsi tím povinen své cti i ohledům na onu dívku a její budoucnost.

Nevěř alkoholu!

Nic nepodvrací více sebekázeň vojína než nemírné požívání lihových nápojů. Alkohol ochromuje mozek, sídlo rozvahy a obezřetnosti; není však povolání, které by tolik vyžadovalo strážlivé rozvahy, bytosti a ducha-přítomnosti jako stav vojenský.

Alkohol je lhář a svůdce. „Zahřeji tě!“ slibuje. Nansen však se svými průvodci v krajinách věčného ledu nepožil kapky alkoholu, všichni vrátili se zdraví domů. — „Zaženu žízeň!“ A přece je známo, že v parném létě právě piják ztrácí nejdříve svoji svěžest. — „Alkohol živí!“ Slavný Liebig napsal však: „Z mouky na špičce nože nabudeš více krve než ze čtyř litrů nejlepšího piva.“ — Největší lež však je: „Alkohol zahání únavu!“ Na dlouhém pochodu podali jednou dvěma setninám na zkoušku alkoholu, třetí nedostala ničeho. V oněch dvou našlo se pak cesty neschopných dvacet a dvaadvacet vojínů, ve třetí jen jeden.

Neméně ochromuje alkohol tvou duši. Oslabuje mysl a ochromuje sílu vůle, otupuje cit mravní a všem neřestem otevírá bránu kasárny. Pohled na opilého vojína je právě tak odporný jako na četníka nebo jiného strážce veřejného pořádku.

Východní pověst

vypravuje: Dábel zmocnil se jednoho muže a nutil jej, aby si vybral jeden ze tří hříchů: křivou přísahu, otcovraždu, nebo opilství. Muž zvolil opilství, ježto se mu zdálo hříchem nejmenším. A hle — opilý se, v opojení zabil otce a ze zoufalství křivě přísahal. Právem napsal sv. Augustin: „Opilství je matka všech hříchů a souhrn všech zločinů!“

Zapři se!

Příteli, starost o tebe psala tyto řádky. Věz však, že sebe lepší výstraha nic nezmůže, nenajdeš-li v sobě sílu k činu. „Uč se chtít!“ Jen túhou cvičbou vůle se ovládneš. „Kdo si nikdy neodepřel nic dovoleného, od toho nečekej najisto, že se zřekne všeho nedovoleného.“ Přemáhej svoji smyslnost. Profesor Förster praví: „Kdo ovládl již v mládí své sklony pohlavní, tomu jsou otevřena všechna království síly a moci. Vydržel nejtěžší zkoušku nezlomné vůle!“ Drž sebe přísně v kázni. Nuť se do pořádku i v maličkostech. Kroť svůj jazyk a uč se mlčeti. Vstávej brzy a ihned jak se probudíš. Přemáhej se v nepříjemnostech a konej věrně uloženou práci, byť byla sebe nudnější. Buď pravdomluvný. Tak si nasbíráš síly do boje se smyslností. Nejvydatnější pomoc však naideš v modlitbě. „Chod' přede mnou a buď dokonalý“ vybízí Bůh.

Nezapomínej na Boha! Vzpomínka na Něho odvrátí tě od všeho nízkého. I služba vojenská musí tě vésti k Bohu a posílití tvůj život křesťanský. „K Bohu však se dostaneš o tolik blíže, — napsal Tomáš Kempenský — oč se víc zapřeš.“

Vojna, vojna, vojna veselá!...

Ve světnici deváté roty je veselo. Tu Karel Přidalů s Tondou Chytilém protahují hlavěň pušky, tam Jindra ubírá švadlenám výdělků a lepí na rozbitou blůzu velkou náplast, píchá statečně do sukna a těší se, až doma všem vyloží, jak strašně se ty ženské mylí, tvrdí-li, že mužští s jehlou ničeho nesvedou. Tam v koutě horlivý válečník počítá, zda má v botě skutečně všech 32 cvočků, a tam v té hlučné skupině tahá Frantík harmoniku jejíž zvuky provází veselé: „Vrť sa dívča.“ Některého však pohne teprve tklivé „Zahučaly hory.“ Na všech stranách vidět snahu, aby vše bylo v nejlepším pořádku.

Vždyť zítra je 28. října! Oslava samostatnosti, přehlídka vojska a pak to hlavní! Když vše dobře dopadne, otevrou se vrata, která se celé čtyři neděle zavírala mladým obráncům vlasti, aby svým nevojenským chováním netropili venku ostudu. Ta myšlenka na zítřejší svobodu provází je večer na lůžko, ba vjela jim přímo do nohou, když příštího dne při defilé vykračují v trojstupech před zrakem velitelovým. Je vidět, že je úplně spokojen. Projevuje to i jeho rozkaz: „Odpoledne má všechno vojsko volnou vycházku. Nechtě se však všichni chovájí, jak se na řádné vojiny sluší.“

„Konečně! Už nebudou na nás hledět ti staří přes rameno. Jsme skutečnými vojáky!“ Hned mnohá hlava přemýšlí, jak ztrávit prvé odpoledne, čím potom vyplnit vojenský večer. Plány se různí. Karel s Toníkem se dávno umlouvali, že se podívají na hrad nad městem. Frantík se už těší, že navštíví přítele v městě. Jiné lákají rozlehlé lesy za městem, jakých doma nevidali. Už se vyrojili z kasáren a rozcházejí se všemi směry. Někteří stojí u brány v rozpacích. Kam jít, ke komu se přidat? V tom přichází „starý voják“ Ondra, čapku stranou, cigaretu v ústech, ruce v kapsách a přehlíží stojící.

„Co tu stojíte. Pojd'te za mnou! Já vám ukážu, jak si tu vojnu krátit. Půjdem ke „Zvonu“, tam je vše, co chcete, pivo, víno, kořalka, tanec... a holky tam za vámi samy přijdou. Kdo touží po mamince, ať jde za město, vzdychat do lesa!“ Vojáci stojí, poslouchají. I Karel s Toníkem se zastavili. Frantík slyše vysmívati se matce a domovu, odvrací se s nevolí a bere Karla za ruku: „Pojd', jdeme!“ — „Počkej! Co myslíš, nebude to veselejší u Zvonu? Celé čtyři neděle jsme nikde nebyli. Alespoň se zas trochu rozeberem“, odpovídá Karel. — „Snad bys nešel mezi takovou chasu! Co by doma řekli, kdyby to věděli?“ — „Tak se chytni maminky za sukni a nekaz radost druhým!“ rozkřikl se Ondra, „a ty pojd' s námi, Přídale,

nebudeš litovat!“ — „Abys toho skutečně nelitoval!“ volá za odcházejícím Karlem Toník, ale marně.

Zmlknuv, kráčí sám městem. Je mu líto, že ho Karel opustil. Však mu svoje mínění řekl. Vystoupil do vrchu, a z výšin jeho pohlízel na širý kraj, zrak jeho zalétal i tam, odkud před měsícem přijel, myšlenky jeho přenesly se přes hory a doly až k rodné vísce, ze které tak nerád odjížděl. Tam slíbil doma, že na ně nezapomene. Vidí v duchu maminku, své sourozence, své druhy, vidí i ta modrá očka, do kterých před nedávnem pohleděl a na něž nemůže zapomenouti. A dnes je svátek. Dnes jistě všichni doma vzpomínají! — Jakási neznámá radost ho rozehřála. Byla to myšlenka na shledání, které se mu jako v mlhách objevilo. Ano, shledáme se jistě zase tak, jak jsme se rozešli.

Když Toník večer uléhal, marně čekal na přítele Karla, který ho tak zrádně opustil. Ten zapadl s Ondrou a jeho druhy u Zvonu. Zprvu cítil se tu cizím, ale brzy zdomácněl. Dal si pivo. Potom chtěl odejít, ale boje se výsměchu, zůstal. Poručil si druhé. A když všichni popíjeli víno, dal si říci a pustil se do něho také. A nálada jakoby byla přišla sama. Už se stmívalo, ale nikomu ani nenapadlo, že je čas domů. Naopak, teď teprve začínalo to pravé! Objevila se hudba a s ní

začínalo to, nač již Ondra odpoledne upozorňoval; tanec a psina. Když se přihrnuly tanečnice, ukázal Karlovi ihned, že je skutečně „starým vojákem“, že „to zná“. Hned si jich přivedl ke stolu. A ku podivu! Byly hned jako doma. A Karla jakoby dávno znaly. Když se zarazil a rděl, vida jejich chování, počala ho jedna dobíratí: „Ale, jdi maličký, styd' se, dej si prstíček do pusy a říkej: „Já se stydím.“ To ho nabralo. Kdepak on se stydět! Zdvihl hlavu a byl jejich.

V kasárnách troubili večerku, Toník již pokojně spal, Karel však zapomněl na přítele, zapomněl na domov, zapomněl na kasárna, zapomněl i na sebe. Bavil se jako „starý, zkušený voják.“

V kasárnách pluku je rušno. Není divu! Uplynulo osmnáct měsíců od té doby co sem přišli naši chlapci a s nimi několik set jiných. Dnes jdou nazpět do civilu. Proto ten jásot, proto ten zpěv. Toník už je myslí více doma než tady. Neměl se na vojně zle. Vždyť byl četařem. Poněvadž své povinnosti vždy rádně plnil, získal si oblibu představených, byl povyšován a nemusil si nikdy na vojenský život stěžovatí. Ale doma je doma. Proto i jemu září oči dnes radostí.

Hudba zahrála, kufříky se objevily v rukou, poslední „S Bohem“ a všichni opouštějí kasárna, která jim byla půldruha roku domovem.

Kde však je Karel? — Ten se slzou v oku hledí za odcházejícím přítelem. Přijel s ním z jedné vísky, aby společně prožívali tu svoji zkušenou, svoji vojnu. Dnes chytá se ho zoufalství. Toník bude již zítra doma, šťasten a zdrav. A on? Ještě čtrnáct dní musí sloužiti, aby nahradil, co tresty zameškal. Co řeknou doma rodiče a známí? Než to by rád vytrpěl, avšak jiná bolest drásá mu nitro. Zdraví, ano své zdraví pohřbil na vojně, ubil je v hospodách, ubil s těmi, kterých se styděl ještě první volný večer. Jak rád by vše napravil. Ale je pozdě.

„Proč jsem neposlechl přítele, proč jsem neposlechl lékaře, když nás hned první dny varoval před těmi ženskými, které již mnohému život otrávily, připravily ho o zdraví, o spokojenost, zkazily radost z návratu domů, zničily naději, že si jednou založí šťastnou rodinu.“ I jej přivedly do zoufalství, z něhož není záchrany. Myšlenka na nemoc, o níž slýchal mluvit jen s hnusem a kterou si nyní sám ulovil, ta jím otrásla.

Ještě jedním pohledem obrátil se za svými šťastnějšími kamarády a slzy zalily mu oči. Ubožák!

III. Konej svou povinnost.

1. Rád poslouchej.

Nikde na světě není poslušnost tak přísná jako v kasárnách. Ani nejpřísnější kláštery v církvi neukládají svým členům tak přísné zachovávání klášterního řádu jako se vyžaduje od vojína řád vojenský. Proč ta přísnost?

Čím je kormidlo u lodi, tím je disciplína v armádě. Nazvali ji „páteří“ armády, matkou všeho vojenského úspěchu a opravdu jen vojsko ovládané jedinou vůlí je v ruce velitelově pohotovým nástrojem na obranu vlasti. I ty vzdáš se v kasárnách vlastní vůle, dáš se do služeb vlasti a podrobíš vojenskému řádu svoje záliby chutě i nálady.

Toto neúprosné vzdání se vlastní vůle je mnohemu nesnesitelné, zvláště nezvyklí doma poslouchati. Poslouchá s tajným vztekem, s tichou kletbou na rtech. Zcela jinak poslouchá vojín věřící. Vidí v představeném vrchnost od Boha zřízenou a podrobuje se z úcty k Bohu, který na svět přišel „ne, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil“ a sám „poslušen stal se až k smrti kříže.“

I tobě tvé náboženské přesvědčení usnadní dodržovati vojenskou kázeň. Čím věrněji budeš Bohu sloužiti, tím radostnější a přesnější

bude i tvá poslušnost. Plň dané rozkazy, poslouchej vždy a všude, ať jsi pod dohledem nebo ne. Měj důvěru ke svým představeným. Velitel je též tvým vychovatelem, učitelem, přítelem. Dělí se s tebou o všechny radosti i žalosti vojenského života. Pravý velitel nezná čistší radosti nad vědomí, že ho vojáci mají za jeho poctivou snahu rádi. Usnadňuj mu jeho těžký úkol: na tvém chování, ba ve tvém pohledu nechť poznává tvé vnitřní smýšlení.

Máš-li obtíže, oznam to veliteli dle platného řádu, jinak platí na vojně mlčet a poslouchat, nepřemýšlet o účelnosti rozkazu: „Když se poroučí, tak se poslouchá.“ Jen kdyby tě nutili k věcem proti tvému svědomí a zákonu Božímu, platí i u vojska: „Více sluší poslouchati Boha nežli lidí.“ Máš i na vojně právo a volnou cestu vše hlásiti a hledati podpory u vyššího velitele.

Tak přestane tvá podřízenost býti otroctvím a promění se ve ctnost křesťanskou. Její zásluhy budou tím větší čím větší oběti jí přineseš.

„Jest potřebí, abyste byli poddáni nejen pro hněv nýbrž i pro svědomí.“ (Sv. Pavel, Řím. 13, 5.)

2. Dbej vojenské cti.

Budeš vojínem! Obráncem vlasti proti nepříteli, strážcem zákona a pořádku ve vlasti samé. Úkol čestný, ale těžký. Býtí vojínem znamená též obětovat se, v oběť přinést svoje mládí, svoje zdraví, svoje pohodlí. Zavolá-li vlast, musíš opustit domov a rodinu a jít kam tě pošlou, i na smrt.

Bud' vojínem věrným. Slíbíš věrnost vlasti i praporu. Jaká hanba, kdybys stal se zrádcem své přísahy! Právem nazývá se věrnost první povinností vojínovou, korunou ctností vojenských, které v ní právě koření. Co by prospěla vlasti tvoje zdatnost, kdyby se nemohla spolehnouti na tvůj věrnost?

Dostoj vždy své přísaze poctivě a věrně. Spíše život dej, než bys přísahu Bohu a národu danou zrušil!

Bud' statečným! Snášej vesele a odhodlaně všechny námahy, dbej své povinnosti a cti! Jen silná vůle vědomí povinnosti a vojenské cti pomůže ti zdolat snadno bázeň a pohodlnost a přes všechny i největší překážky vytrvat na vykázaném místě v míru, ve válce. „Nebojácným patří svět.“

Bud' pravdomluvným! Každá přetvářka, každá lež — i lež z nouze — je žbabělost a vojína hyzdí dvojnásob.

Bud' poctivým, nepošpiň svých čistých rukou cizím majetkem. Svým čestným chováním bud' příkladem svým druhům ve službě - i mimo službu a vynutíš si jejich úctu i přátelství.

Oblékej se čistě a vždy dle předpisu úpravně. Celý zevnějšek tvůj nechť svědčí, že jsi vzorem pořádku a kázně.

Bud' snaživým! Pečuj o své vzdělání i ve službě vojenské. Patříš k armádě, jejíž pýchou je, že tě vycvičí nejen ve zbrani, ale doplní i tvé vzdělání a vychová tě pro život občanský t. zv. osvětovou a mravní výchovou.

Nebud' nikdy bez knihy. Všude v kasárnách zřízeny jsou pro vojsko bohaté knihovny a čítárny. Kniha, časopis, nechť je tvým věrným společníkem. Kdykoliv je vezmeš do ruky, vždy tě poučí a pobaví, nebo aspoň nudu zaženou. Varuj se knih a novin špatných, které tě mohou zničit jako zničily tisíce jiných a připravily je o víru, mrav a štěstí. Žádej knih od spisovatelů katolických nebo aspoň ne s obsahem protináboženským.

Ve volné chvíli nepromarni jediné minuty. Pěstuj sport, hudbu, zpěv, přihlaš se do odborných kursů, kde dosáhneš vzdělání pro své budoucí povolání.

Bud' věrným a vděčným i svým rodičům. Mezi cizími lidmi brzy poznáš, co jsi opustil,

odchází z domu svého pečlivého otce a milující matky. Cizí lidé nikdy ti nenahradí rodičů. Nezapomínej jich a jejich lásky a starostlivosti. Piš jim rád a často, těší se na každý řádek od tebe. I jako voják dbej jejich dobrých rad a napomenutí. Buď jim ke cti svým chováním na vojně a zvláště na dovolené.

Tak ti bude osmnáct měsíců vojny výtečnou školou, než vstoupíš do života samostatného. Vypěstuješ svůj charakter, získáš ctnosti, jež budou základem tvého šťastného života dalšího, vlastnosti, kterými se později nejlépe uplatníš ve svém povolání a které z tebe učiní zdatného občana a celého muže.

3. Buď dobrý kamarád!

Voják patří k veliké rodině, v níž žijí a pracují všichni za jednoho a jeden za všechny. V kasárně, v poli, v míru i ve válce žijete pospolu v nejtěsnější pospolitosti: stejné povinnosti, stejný životní pořádek! Těsnější pospolitosti jinde v životě sotva najdeš.

Takový život společný nutí tě k opravdové vzájemnosti a bratrství. Vzpomeň našich legií, jak se v nich toto vojenské bratrství v nouzi a v nebezpečí krásně projevilo, kde každý ochoten byl rozdělit se s druhým o poslední hlt, o poslední kus chleba, za něj

i život nasadit. Bud' upřímným kamarádem svým druhům radou i skutkem, ukaž se přítelem nejen ve chvíli veselí, při sklence, v povznesené náladě — takové bratrství je laiciné. Bud' jim především ve službě, ve chvílích těžké práce a trapných starostí a obětí. Rozděš se s kamarády rád, máš-li oči, vypomoz ochotně, jsi-li žádán. Jen v půjčování peněz bud' opatrný. Potěš své druhy a bratrsky rozvesel, vidíš-li je smutné.

Mnohý těžko vojně přivyká. Jiného skličuje touha po domově, smutné zprávy z rodiny. Najdeš v kasárně i druhy zanedbávané, rozpačité, neobratné. Nepohrdej jimi, nedobírej si jich. Bývají to dobří chlapi a mají více citu a věrnosti než jiní ve své povýšenosti a sobectví. Ujmi se jich křesťansky a právě jim pomáhej.

Bud' apoštolem mezi svými druhy vidíš-li, že hrozí nebezpečí jejich duši. I ty za ně odpovídáš. Jen Kain se vymlouval: „Což jsem já strážcem bratra svého?“ Varuj, zachraňuj, kde se ještě dá. Chraň se však vojínů, kteří se posmívají víře a mravnosti. V jejich společnosti byl bys ztracen. Jsou to často lidé bez charakteru, beze cti a schopni každé nízkosti. Najdeš-li však mezi svými druhy věrného a oddaného přítele, važ si jej a udržuj svojí nezištností a věrností. Pamatuj: přítelem, důvěrníkem tvého srdce může ti býti jen člověk stejných názorů mravních a náboženských.

Ještě slovo jak jednati s jinověrci. Bud' k nim přívětivý, měj v úctě jejich náboženské přesvědčení, nikdy však se s nimi nedávej do hádek náboženských. Jsi-li ty ve své víře napaden, braň se klidně a stručně: „Já tě neurážím ve tvém, ani ty se nedotýkej mého přesvědčení.“ Ostatně posměch a jízlivost bývají znamením duše nízké!

Avšak setkáš-li se s člověkem, který upřímně hledá pravdu, pouč jej o katolické víře, především bud' apoštolem dobrého příkladu. Je známo, že v prvních stoletích po Kristu křesťanství se rozšiřovalo nejvíce mezi vojíny. Proč asi? Protože křesťanští vojáci dávali dobrý příklad statečnosti, obětavosti, čistoty a lásky k bližnímu a poslušnosti.

Sv. Šebestián byl jako důstojník tak spravedlivý, poctivý a ke všem vlídný, že podřízení vojáci jej jako otce milovali a představení si ho tak vážili, že pohanský císař Dioklecián si ho zvolil za důvěrníka. Když však císař žádal, aby se vzdal víry křesťanské, odvětil vojín: „Věř, pane můj, že nemáš sluhy věrnějšího nade mne a poddaných lepších než křesťany! Modlím se za blaho tvoje ustavičně ku pravému Bohu, od něhož máš moc svou a prosím ho dnem i nocí za spásu celé říše avšak nemodlím se k němým modlám, jež moci žádné nemají.“

Sv. Martin, nemaje co by dal chudému starci třesoucímu se zimou, rozsékl mečem svůj vojenský plášť, a daroval polovici žebrákoví.

Katolický vojíne, buď i ty apoštolem dobrého příkladu, tak i ty přispěješ k tomu, aby vládl v naší vlasti

Kristus Král.

Z dopisu vojína.

„Děkuji, že jste mi z Exercičního domu (v Hlučíně) zase poslali balík brožurek zdarma. Mohu Vám prozraditi, že brožurky „Životem“ jsou mezi vojáky velice oblíbeny a působí blahodárně. Vidět jak se jimi šíří v kasárnách náboženské uvědomění. Bylo u nás i několik návratů do církve...“

Pro náboženské vzdělání vojáků.

Rodiče a příbuzné vojáků prosíme, aby posílali pravidelně svým milým na vojnu něco dobrého ke čtení. Ze sbírky „Životem“ se hodí v seznamu uvedená čísla. (Čísla, tučným písmem tištěná, se hodí zvláště pro vojáky.) Každý sešit stojí 50 hal. Objednáte-li více čísel najednou, dostanete slevu. Dělá-li vám posílání obtíže, obstará to za vás Exerciční dům v Hlučíně. Stačí, napíšete-li: „Posílejte

řádně každý týden jednu vhodnou brožurku na adresu vojína“ Obnos za brožurky a porto pro celou dobu vojenské služby dělá 47 Kč. Poukažte jej na číslo 39556 poštovní spořitelny (Exerciční dům Hlučín).

Často přichází na nás žádosti od vojáků, abychom jim posílali zdarma brožurky. Činíme tak, pokud nám to je možno, a doufáme, že zámožnější čtenáři nám umožní, abychom mohli ještě víc rozšířit tento důležitý apoštolát. Posíláte-li peníze na tento účel složenkou, stačí poznámka: Pro vojáky.

Seznam čísel sbírky „Životem“, které se hodí pro vojáky.

2. Velmoc tisk. 3. „ . . . lásky však kdybych neměl“ 4. Šťastná rodina. 5. Exercie. 6. „Anděle Boží, strážce můj!“ 7. Pomáhej duším v očistci! 8. Útěcha pro nemocné. 9. Nač se ještě modlití? 10. Žena a křesťanství. 11. Neděle. 14. V bouřích mládí (O ctnosti sv. čistoty).	17. O manželství. 18. Manželé mezi sebou. 20. Sv. růženec. 21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže). 25. Maria, útočistě. 26. Laický apoštolát I. 27. Laický apoštolát II. 29. Lék proti smrti. 30. Nač se zpovídati. 31. Věřiti či nevěřiti? 32. Jak se zpovídati? 33. Peklo. 34. Půst.

36. Zaopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.
45. Blahoslavení.
46. Cesty k Bohu I.
47. Apoštol lásky Bedř. Ozanam.
48. Cesty k Bohu II.
49. Z vězení.
50. Něco o spiritismu.
51. O křtu svatém.
53. Ano, Otče!
55. Smiřte se!
56. Sv. Jan Nepomucký I.
57. Sv. Jan Nepomucký II.
58. Sv. Jan Nepomucký III.
59. Kněžský celibát.
60. Sv. Václav a naše doba.
61. Na obranu.
62. Občan. sňatky. Rozluka.
65. Sjednocení církví.
66. Pius XI.
67. Na stolci Petrově.
68. Z továrního ovzduší.
69. Katolická škola v republice Československé.
70. Láska za lásku.
71. Spalování mrtvol.
72. Blah. Don Bosco.
73. Proč?
74. Pronásledování náboženství v Rusku.

75. Sv. Josef.
76. Vrátili se do církve?
77. Blah. Jan Sarkander.
78. Pomozte bratřím.
79. Více dobroty!
80. Od ďábla k Bohu.
81. Sv. Terezie Ježiškova.
82. Povídá se.
83. Hrdina v dělnické haleně.
84. Katolík v chrámě.
86. Znáš sebe sama?
87. Všecka krásna jsi, ó Maria!
88. Z nemocnice.
89. Čemu nás učí Konněř sreuth?
90. Zpět k Římu!
91. Od 17. do 24. (Výchova k mravní čistotě).
92. Moderní učenec světcem. (Contardo Ferrini).
93. Naše chybičky.
94. Naše chybičky II.
95. Všechno všechněm.
96. Pomozte nám! (O zámořských misiích.)
97. Běda vám bohatým.
98. Pohřeb katol. křesťana.
99. Hřích.
100. Sv. Alfons.
101. Co nám zachová mládí.
102. Při mši svaté.
103. Sv. Antonin Paduánský.
104. Krise světová.

105. Do kláštera.
106. Čeští mučedníci doby
husitské.
107. Budete jako Bůh.
108. Kristus — Bůh.

109. Sv. Dominik.
110. Tajemství svatých.
111. Sv. biřmování.
112. Odvedeným.

I další čísla, která se připravují, jsou zajímavá pro vojáky. Máme všechna čísla na skladě.

Pro knihovny

se hodí vázané ročníky sbírky „Životem“. Máme na skladě všechny první ročníky. Cena v plátěné vazbě jen 17 Kč za jeden ročník. Objednejte, pokud zásoba stačí.

Odebírejte sbírku „Životem“ jako časopis!

Vychází dvě čísla měsíčně. 24 čísel jeden ročník. Jelikož nám ředitelství pošt v Opavě odepřelo povolení novinových známek, pomáháme si tím, že posíláme 2—3 čísla najednou. Předplatné na celý ročník (pokud musíme platit vysoké porto) 14 Kč. Objednáte-li více čísel na jednu adresu, je předplatné levnější.

Mor.

(O zlobě špatného tisku. Pokračování z č. 99.)

1825 dávek jedu za jeden rok.

Některé listy tvrdí, že jsou neutrální, to jest, že nikoho neurážejí, že stojí nad stranami. Dař jsem si práci po deset dní sledovat takový „bezbarvý“ list. Byl to list menší, provinciální. Našel jsem tam: 27 insertů filmových „jen pro dospělé“. Obsah byl lákavě naznačen, jako „dobrodružství ženatého vdovce“ a pod. Jiné nadpisy byly tak nemravné, že je zde nemohu otisknouti. Kromě toho bylo tam 5 insertů nemravných, jedna anekdota, líčící nevěrnost jako něco nevinného; v románu hájena zásada „Každý má být sám sobě bohem“. Slovo Bůh asi pětkrát psáno malým „b“, pětkrát se doporučoval tanec v době zapovězené; jednou se vypravovalo posměšným způsobem o „finančních spekulacích Vatikánu“, zesměšňovala se ruská mše a „svatá inkvisice.“ Tučnými písmenami vynikal nadpis „Arcibiskup odsouzen pro nemravnost“ a teprve z drobného tisku se čtenář dověděl, že to nebyl arcibiskup katolický, nýbrž protikatolické sekty mariavitů. O sebevraždě důstojníka píše onen list: „U vojáka jest se stanoviska rozumu i citu lhostejno(!),

padne-li před nepřítelem či pod tíhou žalu svého soukromého života. A odpírati mu poslední vojenské pocty, jest buď byrokratickou nepředložeností anebo nešetrnou, bezcitnou nevděčností.“ (Vojenská správa mu tedy asi měla ještě poděkovat za to, že zbaběle zahodil svůj život, aby unikl nepříjemnostem!) Při líčení ze soudní síně list se posmívá manželův vinníku, že nebyl chytřejší a pod.

Celkem jsem našel 50 takových dávek jedu duševního. To dělá za rok 1825 zpráv, otravujících duši — a to že by nic neškodilo? Když se však tážete hodných katolíků, zdali tam je něco proti víře, odpovědí vám: „Celkem to je slušné, jen tu a tam je něco nesprávného, ale to já již sám poznám.“ To znamená, že se dává katolík otrávit, aniž by o tom věděl.

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14515. Olomucii 11.-8. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

CHARITA

Potřebujeme ještě charity?

Zdá se, že ne. Žijeme v době, kdy nejširší vrstvy lidu jsou pojištěny skoro proti každé možné nehodě a nouzi. Sebevědomí vzdělaného národa stoupá. „Nechceme almužny, chceme práva!“ Není pochyby, že tento vývoj je opravdovým pokrokem lidstva, že odstraňuje mnohé rány společnosti.

Avšak pozorovatel, který nezůstává na povrchu zjevů, pozná brzy rub celého vývoje: Mizí soucit a láska, roste bezohledný egoismus. Je to pozoruhodný zjev: Čím větší je rozmach státní sociální péče, tím více klesá u jednotlivců smysl pro blaho bližního. „Nač bychom se starali? Ať se stát o něho postará! Není v nemocenské pokladně? Nedo- stává podporu nezaměstnaných? Co nám do toho?“ Tak se mluví. A tak zakrňuje duše, neboť necvičí se nejkrásnější ctnost: láska k bližnímu.

Z toho plyne důležitý poznatek: Cokoliv dobrého činíme bližnímu, to se stokrát vrací k nám jako požehnání pro naši duši. To je hluboký smysl slov Kristových: „Stokrát více obdrží.“ Tedy potřebujeme lásky k bližnímu pro zdraví naší vlastní duše.

I. Pohnutky k charitě.

1. Vděčnost.

„Co máš, člověče, co bys nebyl obdržel,“ praví sv. apoštol. Všecko jsi obdržel od Boha. Snad se vymlouváš a praviš: „Svůj majetek jsem si vydobyl vlastní prací!“ Avšak pověz mi, kdo ti dal sílu, abys mohl pracovat? Kdo ti dal schopnosti? A kdo dal tvé práci úspěch? Nepracovali jiní tolik, jako ty, snad ještě více než ty a ničeho nezískali? Sv. Pavel praví: „Já jsem sázel, Apollo zaléval, ale Bůh dal vzrůst. Proto není něčím ani ten, kdo sází, ani kdo zalévá, nýbrž Bůh, jenž dává vzrůst.“ (1 Kor. 3, 7, 8.)

Nevděčnost je znamením nešlechtného srdce. Člověka šlechtného to pálí jako žhavé uhlí, když nemůže dobrodinci prokázat vděčnost. Bůh je naším největším dobrodincem. Jak ale můžeme jemu prokázat vděčnost, když on ničeho nepotřebuje a jeho je celá země a všecko bohatství? Kristus nám ukázal cestu: „Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili.“

2. Vydej počet z vladařství svého.“

Nejenom jsme všecko obdrželi, co máme, druhá pravda Boží jest: Všecko, co máme, musíme jednou v hodině smrti vrátiti; to, co máme, je majetek Boží, a když jej vrá-

tíme, musíme počet kláster, jak jsme tento majetek Boží spravovali.

Bůh dal lidstvu dosti statků, aby všichni mohli žít; proč však statky pozemské tak nerovně rozdělil, že jedni mají mnoho, jiní trpí nouzí? — Z lásky k oběma, k chudým i k bohatým. Chudobou chce lidi vychovati k modlitbě, k důvěře v Boha, k sebezapírání, k vděčnosti. Bohatým dal Bůh do rukou peníze pro chudé. Jestliže dají něco chudým, plní tím jenom svoji povinnost. Bůh však ve své lásce jim odmění, že plnili svoji povinnost.

3. Bůh je láska.

Účinnou láskou k bližnímu staneme se podobnými Bohu, neboť „Bůh je láska“. Jeho nejkrásnější vlastnost je milosrdenství. — „Plna je země milosrdenství tvého,“ praví žalmista. Každý okamžik našeho života jest drobtem Božího milosrdenství.

Touha lidstva jest: K Bohu blíž! Co nás přivede k Bohu blíž? — Láska. „Boha nikdy nikdo neviděl. Milujeme-li se vespolek, Bůh v nás zůstává.“ (1. Jan 4, 12.)

„Řekne-li někdo, „miluji Boha“ a nenávidí-li bratra svého, jest lhář; neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, kterého nevidí?“ (4, 20.)

Bůh nás chtěl přitáhnout k sobě, proto nám dal

první a největší přikázání

„Milovati budeš Boha svého, milovati budeš bližního svého jako sebe samého“. Podle tohoto přikázání nás bude jednou soudit.

4. Poslední soud.

„Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, tu posadí se na slavný trůn svůj a shromáždění budou před ním všichni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, a postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici. Tehdy král řekne těm, kteří budou na pravici jeho: Pojd'te, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím, připraveným vám od ustanovení světa; neboť lačněl jsem, a dali jste mi jísti, žíznil jsem a dali jste mi píti; hostem jsem byl a přijali jste mě; nahý jsem byl a přioděli jste mě; nemocen jsem byl a navštívili jste mě; v žaláři jsem byl a přišli jste ke mě! — Tu odpovědí jemu spravedliví: Pane, kdy jsme tě viděli lačného a nakrmili jsme tě, aneb žíznivého a napojili jsme tě? Kdy viděli jsme tě jako hosta a přijali jsme tě, aneb nahého a přioděli jsme tě? A kdy viděli jsme tě nemocného neb v žaláři a přišli jsme k tobě? — a Král odpovídaje řekne jim: Vpravdě pravím vám: Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili! — Potom řekne i těm, kteří budou na levici: Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven d'áblu i

andělům jeho. Neboť lačněl jsem a nedali jste mi jísti, žíznil jsem a nedali jste mi píti, hostem jsem byl a nepřijali jste mne, nahý jsem byl a nepřioděli jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl a nenavštívili jste mne! — Tu odpovědí také oni jemu: Pane, kdy jsme tě viděli lačného neb žíznivého neb jako hosta neb nahého neb nemocného neb v žaláři a neposloužili jsme tobě? — Tehdy odpoví jim: Vpravdě pravím vám: Pokud jste to neučinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste neučinili! — I půjdou tito do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného.“ (Mat. 25, 31--46.)

K tomuto evangeliu není třeba žádného výkladu. Jenom otázka se nám namane: Tedy netřeba víry, abychom došli života věčného? O ano, Kristus řekl: „Kdo věří ve mne, nebývá souzen; kdo však nevěří, již jest odsouzen.“ (Jan 3, 18.)

Víra je předpoklad spasení, avšak víra sama nestačí, nýbrž víra, která skrze lásku působí.“ (Gal. 5, 6.)

„Co prospěje, bratří moji, praví-li kdo, že má víru, nemá-li skutků (milosrdenství)? Může-li ho víra spasiti? A kdyby bratr neb sestra byli nazí a měli nedostatek denní výživy a někdo z vás by jim řekl: „Jděte v pokoji, ohřívajte se a nasycujte se,“ avšak nedali byste jim věci tělu potřebných, co to pro-

spěje? (Jak. 2, 14—16.) „Soud bez milosrdenství tomu, kdo neučinil milosrdenství.“ (2, 13.)

5. Bůh se nedá od nás zahanbiti.

Ne pro časnou odměnu máme činiti skutky milosrdenství. Kdo by při charitě hledal chválu lidskou, nebo hledal sebe, jeho skutky budou jako ovoce červivé. Nebeský zahradník je uřízne a odhodí.

Avšak je pravdou, že skutky lásky bývají odměněny již na tomto světě. Tak tomu chce spravedlnost Boží.

„Odměnou charity je vnitřní radost, která následuje každou křesťanskou dobročinnost. Žádný jiný skutek nepodává tolik vnitřního uspokojení, jako skutky lásky k bližnímu.

„Mistr je zde a volá tebe!“ šeptala Marta Marii, která bez radosti hleděla do prázdné budoucnosti. Jak mnohým lidem se zdá býti jejich vlastní život prázdný a bezúčelný! „Mistr je zde a volá tě!“ — volá tě od bezcenného zaměstnání k službě dobrého pastýře: jak mnohé duši dobrých vloh chtěl bych toto slovo vštípit do srdce a ji pozvati k povolání všech nejkrásnějšímu.

„Blahoslavení milosrdní, neboť milosrdenství dojdou.“ To je další odměna milosrdné lásky k bližnímu. Neboť milosti Boží jsou zvláště spojeny se skutky charity.

Jest pravda, že věčný Bůh může své milosti dáti, komu chce a jak chce. Avšak ja-

kési klíče ke svým pokladům milosti položil i v naše ruce. Jeden z těchto zlatých klíčů se jmenuje „charita“. Pravá charita činí srdce vlídným a pokorným. Tím se stává schopným přijati statky nebeské.“ (Kardinál Bertram, Kath. Aktion. 273—5.)

„Almužna osvobozuje od hříchu,“ praví Písmo sv., t. j. pravá láska láme řetězy viny; její oběti mají sílu dosti činící. Touto charitou se srdce uzdravuje nejsnáze ze svých chyb.

Pěstovati milosrdnou lásku k bližnímu je požehnáním zvláště pro toho, jehož srdce jest zmítáno těžkými boji. Sv. Vincenc byl silně pokoušen proti víře. Pokušení naň doléhalo jako obrovské břímě. Tu z vnuknutí Božího srdce jeho obrátilo se ke skutkům lásky. K svému vlastnímu břemenu vzal Vincenc ještě to, co tížilo jiné. Stal se velikánem v charitativní činnosti. A hle, jeho vnitřní život bral se nyní úplně jiným směrem. Prožíval zvláštní proměnu. Hrdinskými skutky charity jeho vlastní srdce tak se rozněcovalo, že bouře duchovní samy sebou přestávaly, a v oživujících paprscích života z víry všechny jeho šlechtné vlohy dozrály k nejkrásnější dokonalosti. Toť ony tajuplné proměny v životě duše; skryté cesty milosti onoho Ducha, který je láska sama.

Mnohému, který prodělává podobné boje duševní, nechť je to poučením. I jemu může

se státi nezištná, pokorná láska k bližnímu lékem duše choré. Bývám vždy potěšen, vidím-li, že již mladý student je členem spolku sv. Vincence.

Proto chválím ony rodiče, které dávají almužnu rukou svých dětí. V srdéčku dětském spí nejedno seménko šlechetného činu, na jehož probuzení Bůh postavil rodiče jako zahradníky. Skutky lásky, vzešlé rukou dítěte, jsou jako paprskem slunečním na tato semena.

Biskup, který již víc než dvacet roků odpočívá v hrobě, mně kdysi vypravoval, že jednou jako chlapec byl poučen, aby se vzdal daru vánočního a za to chudým dětem sousedovým dal pod vánoční stromeček obuv a oděv. Dodal k tomu: „To byly nejkrásnější vánoce celého mého dlouhého života; ty rozhodly o celém mém budoucím působení.“ Opravdu, kdo vlastními oběťmi se postaví do služby Boží, nalézá nejbohatší vnitřní odměnu. (l. c. str. 268.)

6. Dejte a bude vám dáno!

A Stolz vypravuje o svém bratranci, lékaři, jak byl až nemírný v dobročinnosti. Nejenom že léčil chudé zdarma, nýbrž jim často léky ještě zaplatil. Není divu, že této laskavosti lidé vychytrali zneužívali. Tak se chlubilá jistá osoba v hospodě, že když nemá peněz na alkohol, jde k panu lékaři, naříká mu

na různé bolesti a když jí předepsal léky, předstírá chudobu a obdrží pravidelně 2 marky. To se ví, že jich nepoužívá na hořké léky, nýbrž na něco lepšího. — Tyto krásné řeči byly doneseny panu lékaři. Ten však přijal žaloby zcela klidně a pomáhal chudým dál. Říkával: „Kolikrát i my zneužíváme dobročinnosti Boží a Bůh přece nepřestává nám denně udělovat dobrodiní.“ Když pan doktor zemřel, bylo zle. Tu teprve chudí poznali, co ztratili. Zůstal po něm sice domek, ale na něm dluhů, že se střecha prohýbala a ubohá vdova s dětmi nevěděla kudy kam. Avšak Bůh se nedal zahanbiti dobročinností lékařovou. Jistý bohatý pán koupil z vděčnosti vůči zemřelému dům za mnohem větší obnos než byla skutečná cena a k tomu ještě ponechal vdově volný pobyt až do smrti.

V době, kdy ve Francii nebylo ještě sociálního pojištění, a využitkování dělníci bídou mřeli, smiloval se v Paříži nad nimi kněz a vystavěl pro ně lidumilný ústav. Jednou obdržel od dobrodince 100 franků a těšil se, že má zase něco pro své nemocné dělníky. Téhož dne však přišla k němu osoba, která sbírala na podobný ústav v Belgii. Kněz dlouho nerozvažoval a daroval oněch 100 franků. Co se však stalo? Zanedlouho přišel k němu továrník a praví: „Důstojnosti! Svědomí mi nedá pokoje, že jsem byl nespravedlivý k mým dělníkům a nevyplácel jim mzdy, jaké zaslou-

žili. Uvažoval jsem, jak bych to nahradil a rozhodl jsem se, že dám nějakou částku na váš ústav pro nemocné dělníky.“ A odevzdal mu 100.000 franků.

7. Pomáhej duším v očistci.

Pouhé slzy nepomohou tvým milým zemřelým. — Jako děti čítávali jsme v naší čítance: „Matce zemřelo dítě. Ta ve dne v noci oplakávala smrt svého miláčka, ale ani jí nenapadlo, aby mu pomohla. Jednou v noci viděla průvod dětí, jak radostně kráčí do krásného města. Marně však hledala mezi nimi své dítě. Konečně je spatřila, jak kráčí daleko za ostatními, smutně a pomalu. S povzdechem ukázalo matce svůj šat a pravilo: Hled', maminko, jak těžký je můj šat, protože ty ho smáčíš svými slzami. A tak nemohu za druhými. Miluješ-li mne opravdu, neplač již a raději mi pomáhej modlitbou a almužnou. Neboť co dobrého chudým učiníš, to prospěje i mně.“

Svaté Brigitě ukázal se její zemřelý manžel Ulfo a prosil ji: „Měl jsem přílišnou radost ze stříbrného náčiní a z koní. Proto tě prosím, prodej tyto věci a rozdej chudým a stříbrné poháry dej kostelu, aby sloužily Bohu. Tím ukrátíš mé bolesti v očistci.“

II. Několik námitek.

(Tento a III. odstavec jsou napsány podle A. Stolze.)

Mnohý omlouvá svoji tvrdost: „Ti a oni sami zavinili, že mají takovou nouzi.“ Aneb: „Toho nevidím nikdy v kostele,“ aneb „Jeho děti jsou ti nejhorší ze všech.“ — Na to odpovídám: Snad to všechno je pravda; avšak i kdybys sebe více věděl proti této rodině, Bůh proti tobě ví ještě více. A jestli onen žebrák z nouze ukradl pár bot, ty, který jsi své boty správně zaplatil, můžeš před Pánem Bohem pro jiné věci býti větším hříšníkem. Konečně jsi ty, i já i my všichni jsme před nekonečně svatým Bohem, který stvořil světlo slunce, tvory nečistými, hodni nelitrestu pekelného, aspoň očiště. Proto nikdo z nás nemá práva říci chudému: „Pryč odtud, darebo!“, nýbrž raději ať mu něco dá a řekne: „Bože, buď milostiv mně, hříšnému!“

Snad říkáš: „Co tomu žebráku dám, to on propije; vůbec ti lidé neumějí zacházeti s penězi, neumějí šetřiti.“ — Na to ti odpovídám: „Je-li každý člověk marnotratníkem, který užívá svých peněz nejenom k tomu, co potřebuje nutně k životu, pak my patříme oba k těmto lidem. Řekni upřímně, kolik korun jsi již spotřeboval na věci zcela zbytečné? Proč tedy vytýkáš onomu chud'asovi, že je marnotratníkem? (Nechci tím říci, že máš kaž-

dému dávat, co kdo chce. Víš-li, že někdo žebrá ne pro hlad, nýbrž pro žízeň, a při tom nechce pracovat, můžeš mu místo peněz dáti křesťanské naučení, ale takovým způsobem, že se nerozhněvá, nýbrž pozná, jak dobře s ním smýšlíš.)

Anebo ještě namítneš: „Ti lidé jsou nevděční. Když jim člověk pomůže, neukáží se, až zase potřebují peněz.“ — Ano, milý křesťane, právě tak činiš ty sám Pánu Bohu — nejenom tu a tam, nýbrž děláš to pravidelně. Dvacet roků jsi byl zdravý a ani nevzpome- neš, abys Bohu za to poděkoval; onemocníš-li však, hle, jak hned začneš naříkat a žebrati o zdraví. Ale sotva jsi vyzdravěl, hned zase je všecko zapomenuto.“

III. Falešný peníz.

Tisíce korun rozdává se almužnou a přece jsou to před Pánem Bohem jen falešné peníze, které na posledním soudu nebudou plácit více než kousek plechu neb starý cvok.

Tak to bývá, když nějaký lichvář ze svého nespravedlivého mamonu daruje nějakou tu stovku na dobré účely. Sv. Jan Zlatoustý vhodně praví: „Pověz mi přece, kdybys na ulici našel pošlého osla, který už zapáchá, vzal jej a přinesl k oltáři jako oběť, nekamenovali by tě lidé jako rouhače? Avšak oběť z nespravedlivého majetku jest mnohem větší rouhání; zapáchá víc než pošlé dobytče.“

Především tedy musí člověk ze svého domu odstraniti vše, co je nespravedlivého. Pokud máš cizí majetek, tvá almužna nic nemůže před Bohem. Mnozí lidé, kteří podezřelými obchody zbohatli, chtějí almužnou svoje svědomí tišit, jako chůva utiňuje křičící děcko tím, že mu něco sladkého podstrčí do úst. Ale před Bohem to neplatí. Máš-li nespravedlivý majetek nebo dluhy, napřed přiveď své věci do pořádku, potom tvoje almužna bude míti cenu trvalou.

Avšak ani almužna spravedlivá nemá vždycky zásluhy. Na příklad: Milosrdný bratr přijde na sbírku, nebo někdo sbírá na sirotčinec. Co dělat? Odmítnout ho nelze, aby člověk neměl hanby; snad přijdou jména dárců i do novin. — Jdeš tedy a vytáhneš z pokladny desítku, v srdci rozmrzelý, zevně blahosklonný. Hle, ten peníz u Boha neplatí, protože pohnutka tvého daru byla špatná.

Aneb máš v úmyslu mnoho, skoro všecko, co máš, po smrti věnovati dobrým účelům. Avšak, zbožný křesťane, proč to všecko schováváš, pokud ještě krev teče v tvých žilách? Proč nic nedáš, pokud žiješ? — Sv. učitel církve Basil odpovídá za tebe: „Až nebudeš člověkem, chceš býti lidským?“ — Když někdo teprve po smrti majetek, který nesmí vzíti s sebou, rozdává chudým a kostelům, je to snad užitečné pro kostely a chudé — avšak je otázka, zdali jeho ubohá nahá duše na opom

světě z toho bude mítí útěchu. V této věci jsou někteří lidé protivní, při své zdánlivé zbožnosti jsou plní samolásky v životě a ve smrti; v životě jsou skoupí a nedají chudému nic, ve smrti jsou lakomí, neboť i když učiní nějakou zbožnou nadaci, je to přec jen ze špekulace, že jejich duše i na onom světě z toho sklídí zisk.

V jednom rakouském městě žil starý mládenec, který spekulací se státními papíry a velkou spořivostí svůj majetek zvýšil na milion. Avšak i na něho přišla nemoc. Stařec zavolal notáře, aby mu napsal závěť. Ustanovil mezi jinými, že zvláštní kněz musí denně sloužiti mši sv. za něho — milionáře. — Notář učinil poznámku, zda též jiným nezanechá něco z majetku. Na to odpověděl nemocný: „Nic, všecko pro mne!“ — Myslíte, že takovému lakomci mše sv. něco pomohou, kdyby se až do konce světa sloužily? — Chceš-li něco dobrého učiniti, učiň to za živa.

Nic neplatí u Boha almužna, daná z pýchy a z marnivosti.

„Mějte se na pozor, abyste nečinili dobrých skutků svých před lidmi, byste byli od nich viděni; sice nebudete mítí odplaty u Otce svého, jenž jest v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, netrüb před sebou, jako pokrytci činí v synagogách a na ulicích, aby byli ctěni od lidí; vpravdě pravím vám, vzali odplatu svou. Ale když ty dáváš almužnu, ať

nezví tvá levice, co činí pravice tvá, aby byla almužna tvá ve skrytě, a Otec tvůj, který vidí ve skrytě, odplatí tobě.“ (Mat. 6, 1—4.)

Brazilský císař Don Pedro měl veliký soucit s chudými a trpícími. Proto chtěl v hlavním městě své říše založiti ústav pro tyto nešťastné. Vydal provolání, aby občané k dílu přispěli. Avšak málo kdo si toho všímal. Tu prohlásil císař: Každý, kdo daruje sto tisíc milreis, obdrží titul barona, kdo dá dvě stě tisíc milreis, bude povýšen na hraběte. To pomohlo. Množství peněz se sešlo, takže dům byl brzy vystavěn. Den slavného posvěcení se přiblížil. Veliké množství lidu se shromáždilo a s napětím hleděli všichni na štít domu, který ještě byl zahalen. Konečně padla opona a noví „šlechtici“ četli tam nápis: „Lidská marnivost lidské bídě.“ — Nehodil by se tento nápis na mnohé, mnohé „dobré“ skutky všech dob?

IV. Duše almužny.

Má-li býti almužna správná před Bohem, musí býti jako správná modlitba: v duchu a v pravdě, t. j. dána z lásky k Bohu a k bližnímu, tedy nejenom zevně, nýbrž i uvnitř se srdečnou blahovůlí. Když sv. Paschal ničeho neměl, co by žebráku dal, daroval mu aspoň kvítko ze zahrady. Jiní mají mnoho peněz, ale málo dobroty.

Máš dávat i pokorně, jako se máš modlit pokorně. I když jsi dal mnoho, nemáš se domnívat, že jsi vykonal něco velikého; nýbrž naopak, máš mít pochybnosti, zdali bylo všechno v pořádku, jestli jsi nedal příliš málo, jestli jsi neoloupil Boha o čest, t. j. jestli jsi neočekával jen pro sebe věčnost. Ke cti Boží, ne ke cti své, máš dobré činiti. Chci ti povědět, jak to asi máš učiniti. Když někdo, komu jsi dal almužnu, ti mnoho chce děkovati, naprav jemu a sobě hlavu takto: „Já jsem byl jen nádeníkem Božím, Bohu poděkuj; Bůh Otec mi dal, co jsem ti daroval; Bůh Syn mi poručil, abych to daroval a zároveň mi dává záruku slovy: Co jste učinili jednomu z bratří mých nejmenšímu, mně jste to učinili; a Duch sv. mi dal myšlenku a vnuknutí, abych tobě něco dobrého učinil. Tedy nejsvětější Trojici musíš děkovati; mně však můžeš místo díky dáti almužnu: pomodli se za mne!

Avšak i když jsi dal mnoho, nedomnívej se, že jsi vykonal veliké dílo, dáváš-li jenom z přebytku. Pravou cenu obdrží almužna, která pochází ze sebezapírání.

Znám služku, která si po léta strádala tisíc korun, aby mohla na pouť do Lurd. Když však slyšela o nouzi bližních, vzdala se cesty a celý obnos věnovala chudým.

Dávej skrytě. Dobrý skutek je jako semeno pro věčnost. Přikryješ-li semeno ze-

mí, jest chráněno, klíčí a roste. Necháš-li je na povrchu, často zahyne. Proto doporučuje Pán, abychom dobré skutky své konali ve skrytu, aby rostly do věčnosti.

Dávej rád. Alban Stolz píše ve svém deníku: „Včera večer mi Pán Bůh milým způsobem pomohl z nouze. Byla již noc a já jsem ještě neměl příležitosti někomu něco dobrého učiniti. Sněhová vánice zahrnala lidi do domů; tu najednou potkávám v šest hodin na ulici člověka, který mne oslovil, že je vojákem, že přišel navštívit svého bratrance, a nemá peněz, aby zde nocoval. Prosil mne, abych mu pomohl. Tato událost mne naplnila velikou radostí a vzbudila ve mně důvěru v Boha, jako bych já byl oním chudým a mně by bylo pomozeno. Je to velice vzácný požitek duševní, můžeme-li dobře činiti; jako každá jiná radost může se stupňovati až k vášni, jako je na příklad vašeň lovce neb lakomce, takže s radostí snášíme námahy a přinášíme pro tuto vašeň oběti.“

Máme býti Bohu vděčni, že smíme dobré činiti. Nemáme čekati, až nás někdo poprosí, nýbrž sami hledati příležitost k dobročinnosti.

V. Příležitosti.

Byls nemocný, a nyní tě Pán Bůh uzdravil; ukaž mu svou vděčnost a dej chudým almužnu. — Podnik se ti zdařil, získal jsi při tom, dej ze zisku desátek miláčkům

Božím. — Prosils Boha o pomoc a Bůh tě vyslyšel, poděkuj mu nejen lacinými slovy, nýbrž i dobrým skutkem.

Prosíš Boha vroucně o nějakou milost. Přidej k modlitbě almužnu a Bůh tě raději vyslyší. — Zemřel-li ti někdo, pomoz jeho duši almužnou. — Máte v domě sva t b u, při svém veselí nezapomeňte na ty, kteří nemají radosti, ale mnoho starostí. — Byl's u sv. přijímání. Hle, Bůh sám sebe daroval tobě. A ty bys nechtěl se mu odvděčit? Hled' za tuto radost učiniti radost jinému.

K o m u dávatí almužny? Bližnímu. Kdo je můj bližní? Že rodiče jsou dítkám nejbližší, o tom nemusíme mluvit; také nebývá třeba napomínati rodiče, aby děti milovali. Pudí je k tomu láska přirozená. Hůř to bývá s láskou dospělých dětí k rodičům. V tom ohledu přirozená láska často nestačí, nepomáhá-li jí náboženství. Je to hrozný nevděk, zvláště na venkově, když na příklad starý sedlák předal svému synu statek a vymínil si, že mu syn ročně musí dáti tolik a tolik k živobytí. První rok výminek ještě dostává, potom už je synovi to na obtíž a nemůže se dočkat, až otec zemře. To rodiče bojí a mnozí již zemřeli zármutkem nad nevděčným synem neb nevděčnou dcerou.

Máme též dlouhou řadu dobročinných ústavů: nemocnice, sirotčince, chorobince, ústa-

vy pro mrzáčky, slepce, hluchoněmé, pro slabomyslné.

Skoro všechny tyto ústavy zápasí s nedostatkem prostředků.

„Těšitelky“ — „Charitky“.

Jsou to řeholní sdružení, která mají za úkol nejen v ústavách pečovat o ty, kteří trpí nouzi, nýbrž je vyhledávat i v domech a tam jim pomáhat. Pomáhají nejopuštěnějším, a to zásadně bezplatně. Právě proto zasluhují od nás tím větší podpory. Obojí sdružení vydalo o své činnosti zajímavé knížečky. Sestry Těšitelky B. S. P. v Rajhradě u Brna napsaly „Obrázky z misijní činnosti v naší republice“. A Jednota sociálně charitativních pracovníků (J. S. P.) v Přerově vydala brožurku: „Ve službách milosrdenství“.

Nezapomínejte na naše katolické školy!

Není pochyby, že soukromé katolické školy patří k ústavům charitativním. Biskup Faulhaber řekl: „Duše charity je charita duše.“ Právě tuto vyšší charitu, charitu duše, pěstují naše katolické školy. Pěstují v dětech zbožnost a lásku k Bohu i k bližnímu, učí dospívající dívky vařiti, šíti, učí je všemu, co potřebují k vedení domácnosti. Kardinál Bertram nazývá tuto činnost „vynikající dílo křesťanské charity“. A jak pečují katolíci o své katolické školy?

V rozhovoru se ctihodnou sestrou ředitelkou jsme přišli na poměry jejich soukromé školy.

„Kolik děvčat chodí do vaší školy?“

„Sto osmdesát do sedmi tříd.“

„Kolik vám platí školného?“

„Začínají s pěti korunami měsíčně. Potom to stoupá, ale ne stejně. Některé platí méně, některé jsou zdarma. Celkem dostáváme měsíčně 1430 korun.“

Počítám, ale nechce mi to vyjít. „Kolik učitelek vás je?“

„Šest sester, a protože nám chybí sil rádových, musíme mít jednu učitelku svět-skou.“

„Kolik jí platíte měsíčně?“

„Byt, stravu a obsluhu, 200 korun a pen-sijní příspěvky 66 korun. Je to mladá učitelka, která přišla právě z ústavu a nemá místa. Jiné sem nepřijdou, protože jim léta u nás nezapočítají do postupu. Tak se nám často stává, že když některá během roku najde místo, okamžitě nás opustí a nechá nás na holičkách.“

Počítám zase: Příjmy 1430 Kč, vydání, vezmu-li za byt a stravu 500 Kč, dělá 766 Kč. Odečítáme-li od příjmů, zbude 664 Kč. Z těchto peněz mají sestry žít, udržovat školu, opravovat školní budovu, nakupovat vyučovací pomůcky, platit daně, udržovat učitelkou a žákovskou knihovnu atd.

„Dostáváte od státu nějakou podporu?“
— „Ne.“ Jenom pro chudé žáky na zakoupení učebnic z různých míst 3.000 Kč ročně. Z toho však nesmíme ničeho použití pro školu.“

„Prosím vás, jak se tedy udržíte nad vodou?“ — „Sestry se musí velice uskrovniti.“

— „To věřím.“ — „Služebných nemůžeme udržovati, tak musí učitelky čistit třídy, pomáhat v kuchyni a při prádle. A kromě toho musíme ještě dávat soukromé hodiny.“

„A jaké to má následky pro sestry?“ — „Že skoro všechny trpí přepracovaností.“

Páté přikázání zní: „Nezabiješ!“ Neproviňujeme se proti němu, když lhostejně přihlížíme, jak v katolických školách se řeholnice ubíjejí? Není-li udržování katolických škol u nás pro čest a chválu Boží a pro spásu duší, dílo Bohu milé?

Jak čelit nezaměstnanosti?

Na světě prý je 20 milionů nezaměstnaných! Připočítejte k tomu rodiny těchto ubohých, které nemají co jísti, čím se odívati, čím si zatopiti. Jaká to armáda lidí rozhořčených, plných nenávisti proti lidské společnosti, která jim nedává možnosti, aby si poctivě vydělali svůj chléb a živili svoje rodiny. Když k takovým lidem přijdou pomocníci satanovi a jim řeknou: „Rozbijte lidskou společnost! Nemáte co ztratit!“ — jak lehce podléhá člověk zoufalý takovým svodům! A konec? Boj všech

proti všem. Tak daleko zašlo lidstvo, protože opustilo Boha, protože odstranilo zásady Kristovy: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Pravdu má biskup Kašpar: „Hoří na všech stranách! Chopte se díla, pokud je čas!“

Jak pomáhat nezaměstnaným? Pouhou almužnou by jim nebylo mnoho pomozeno. Naopak, někdy netaktnost dárcova ubíjí v nezaměstnaném jemnocit a oprávněnou hrdost. Nebývají to lidé nejhorší, kteří volají: „Nechceme almužny, chceme práci!“

Nejvíce se prohřešuje proti nezaměstnaným ten, kdo bez potřeby šetří! Kdo ze samolásky uschovává peníze, sedí nad mrtvými poklady. Peníze, které kolují, dávají lidem práci a chleba. Kdo ukládá své peníze v bance, podporuje kapitalismus. Proto nešetřte bez potřeby, nýbrž hleďte co nejvíce peněz přivést do živého oběhu.

Umožněte nezaměstnaným účast na exerciciích! Práce pro duši je také práce, a jak důležitá. Nejdůkladnější práce na duši jsou exercicie. Mnohý dříve by byl rád šel na exercicie, ale neměl času, musel do práce. Dnes mnohý by měl čas, ale nemá prostředků. Jemným způsobem můžeš takovému pomoci. Koupíš mu z Hlučina vylepenou střádku na exercicie. Tak mu umožníš tři dny důkladné práce duchovní, povzbudíš v něm důvěru v Boha a dodáš mu síly, aby nebez-

pečí nezaměstnanosti přemohl a své neštěstí proměnil v energii duševní. Nevíš-li, komu bys tak pomohl, poradí ti exerciční dům v Hlučíně.

„Nešetřte“ — to neznamená: Rozhazujte peníze, žijte přepychově! Právě naopak. Přepych a plýtvání penězi dráždí jen trpící chudinu. Bohatí nechtě se vrátí k jednoduchému způsobu života. Zábavy by se měly značně omezovati nebo pořádati způsobem prostým a nenákladným. Co tak ušetříme, věnujme těm, kteří si sami pomoci nemohou.

VI. Několik příkladů.

Ujímejme se sirotků!

Pro dítě je nejzdravější prostředí rodina. Žádný sirotčinec nemůže dítěti nahraditi to, co mu dá rodina. Proto je tak důležité, aby se hlásily rodiny, které by přijaly sirotky za své a o ně pečovaly. Se slzami v očích mi vypravovala sociální úřednice, jak málo katolických rodin se hlásí o sirotky a tak se stává, že katolické děti se dostanou do rodin nekatolických a tam ztratí, co mají nejdražšího, svoji katolickou víru.

Katolická ženo, nedal ti Bůh děti? Snad tím chtěl tě povzbuditi, aby ses ujala dětí opuštěných a jim se stala matkou. Zemřelo ti dítě? Vezmi si místo něho jiné. Cítí-li se někdo těmito řádky pohnut k tomuto důležité-

mu dílu křesťanské charity, ať dopíše na adresu: Charita „Ludmila“ v Mor. Ostravě, Střelníční ul. 21.

„Mně se daří dobře.“

Na našem dvoře viděl jsem stařenku, jak se na smetišti prohrabovala. Někdy tam našla několik kousků uhlí, jindy roztrhané boty, hadr neb něco podobného. Přemýšlel jsem: „Co je to za stařenku, kde bydlí, čím se živí?“

Jednoho dne však, když jsem ji zase viděl, vyčítalo mi svědomí: „Proč jí nepomůžeš? Jistě má bídu, neboť pro zábavu nikdo nhrabe ve smetišti!“

Prosil jsem tedy vrátného, aby ji poslal ke mně, až ji uvidí. Jednoho dne přišel s ní. „Musíte však hodně křičet,“ řekl, „jinak neslyší.“ Podíval jsem se na stařenku, jak přede mnou seděla na židli. Byla to stará, dobrá tvář. „Stařenko,“ začal jsem, „máte velikou bídu?“ „Ale kdepak, mně se daří dobře,“ odpověděla s radostí a jistotou. „Ano, ale,“ už jsem byl nejistý, „proč tedy hrabete na tom smetišti? Dal jsem vás zavolat, protože jsem si myslel, že jste chudobná.“

„O, to jsem již tak zvyklá, a potom bych přec nic neměla pro chudé!“

Tvářil jsem se dosti hloupě, tak jsem byl dojat prostými slovy ženy: „a potom bych přec nic neměla pro chudé!“ Ještě jsem se jí

zeptal, kde bydlí, když jsem ji s úctou doprovázel ke dveřím.

Po několika dnech jsem zatelefonoval na farní úřad. Odpověděl pan farář: „O, ano, tu známe dobře. Muž i děti jí zemřely. Šest nevlastních dětí vychovala. Ted', když je zas sama, stará se o chudé. Z pense 380 Kč dává jistě 250 Kč almužny.“

Nemohu zapomenout na dobrou stařenku.

A stále mi bylo, jako bych slyšel hlas: „A cos udělal ty pro své bratry trpící?“

Rakev sv. Idy.

Egbert z rodu Wittekindova přesadil ušlechtilou ratolest z pokolení Karlovcův, hraběcí dcerku Idu, ze slunného Porýní ve svoji vážnou domovinu. Získal ke svazku pro život jemnou ruku, která ho v těžkém poranění věrně a šťastně byla opatrovala. Ida odebrala se s ním na jeho otcovský hrad a byla vévodovi milou chotí a dobrotivou matkou nejen svým dětem, nýbrž i všem chudým a trpícím. Když Egbert zemřel, pochovala Ida tělo svého manžela vedle kostelíka herzfeldského, který sama byla vystavěla, v hrobce, a nad ní vystavěla malý pokojík, v němž by sama zůstávala. Děti byly odrostlé a zaopatřené, mohla tedy šlechtná paní zbaviti se všech povinností i práv vznešeného stavu a zcela se věnovati umrtvování a lásce k bližním, jak toho její vznešeně smýšlející duše žádala.

Ida měla ve své světničce kamennou rakev, v níž kdysi chtěla odpočívati. Rakev plnila dvakrát denně chlebem a jinými pokrmy, aby chudým, kteří sem proudili, rozdělovala plnýmá rukama. Každého rána a poledne stála saská vévodkyně vedle své rakve a dobrotivou rukou podávala žebrákům chléb, který brala z rakve.

Co činila svatá Ida, bylo živou prosbou za blaženou smrt, prosbou, opírající se o slovo: „Blahoslavení milosrdní, neboť milosrdenství dojdou.“ Svoji vlastní rakev učinila pramenem lásky a života, a tak připravovala si měkké a teplé lůžko ke spánku poslednímu. Pro ni ztratila smrt svoji temnotu i svůj chlad a stala se blaženou cestou domů k Otci slitování. Láskou přemáhati smrt, láskou získati věčný život: tuto blaženou jasnou moudrost zvěstuje svatá Ida, jež jako úchvatné kázání jasně a spanile září staletími. Nemusíme si opatřiti kamenné rakve a ji plniti, abychom následovali tohoto kázání svaté Idy a stali se účastni této útěchy v poslední hodině. Formy se mění, duch však má živě působiti dále. (Podle Wibbeltovy „Knížky útěchy a smrti“.)

Za obrácení otce.

Když kapucín P. Cyprián začal své charitativní dílo pro opuštěné sirotky, obrátil se

ně na bohaté, nýbrž na chudé a žádal od nich jenom po koruně. A hle, tisíce dětí tak zachránil na těle i na duši. Opravdu hrdinská obětavost se ukázala právě mezi nejchudšími. Služebná mi psala: „Peněz nemohu dáti. Všcko, co vydělám, musím odevzdati svému otci, který je nevěrec. Jelikož jsem se též chtěla účastniti serafínského díla lásky, umínila jsem si, že budu píti kávu bez cukru a cukr pošlu Vaším chudým sirotkům. Z počátku mi káva nechutnala, avšak sladké Srdce Ježíšovo mi ji tak osladilo, že už cukru ani nepostrádám. Kdyby se jenom můj otec obrátil!“ Tak posílala tato obětavá duše po deset let svoje krabice cukru, až konečně mohla do sirotčince napsati: „Díky Pánu Bohu, můj otec se obrátil!“

Otec dvanácti dětí.

Chudý švec poslal P. Cypriánovi svou korunku s těmito řádky: „Mám sám dvanáct malých nezaopatřených dětí a nemohu dáti mnoho. Když jsem však četl, že mojí korunou mohou býti chudé dítky zachráněny, myslil jsem si: Při tom musíš také pomoci. Požehnej to Bůh mým dětem!“ (Jak něžná to láska k vlastním dětem: almužnou získati pro ně milost Boží!)

Dědictví.

Služebná na venkově zdělila 2.400 Kč. Přinesla to P. kapucínovi a řekla: „Nepotřebuji toho; co potřebuji, to si vydělám!“ Obrátila se a šla.

Zpropitné.

Hodný železničář dostával občas zpropitné. To si nenechával pro sebe, nýbrž dával to své dceruše a ta to každoročně o vánocích posílala sirotkům.

Žid.

Židé mají pověst, že milují příliš mamon. Jsou však i mezi nimi dobrodinci lidstva (jako jsou mezi katolíky též lichváři). Tak jeden šlechtný Israelita daroval kapucínovi pozemek pro sirotčinec a velikou zahradu, aby si v ní děti mohly vesele hráti.

Jsem u konce. Avšak ty, milý čtenáři, nejsi u konce — rozvaž si, co učiníš. Rozhodni se pro to, co ti bude největší útěchou, až nastane poslední hodina tvá a tvoje duše půjde na soud Boží.

□□□

Ö charitě

jednají ještě jiná čísla sbírky „Životem“, na příklad:

1. Dr. Ant. Stojan.	46. Cesty k Bohu I.
3. Lásky však kdybych neměl.	47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.
4. Šťastná rodina.	48. Cesty k Bohu II.
7. Pomáhej duším v očistci.	63. Na pomoc velikému dflu.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy.)	64. Jde o svatováclavské dědictví.
13. Do života II. (pro děvčata vystupující ze školy.)	70. Láska za lásku.
19. Výchova dítěte.	72. Blah. Don Bosco.
26. Laický apoštolát I.	83. Hrdina v dělnické halně.
27. Laický apoštolát II.	95. Všechno všechněm.
28. Mladí apoštolé.	97. Běda Vám bohatým.
34. Půst.	103. Sv. Antonín Paduán.
44. Radost.	104. Krise světová.
45. Blahoslavení.	

Objednejte si tato čísla. (Adresa: Exerciční dům, Hlučín) a rozdejte je mezi známými. Tím vykonáte kus charitativní práce. (Každý sešit stojí 50 hal., objednáte-li více exemplářů najednou, dostanete přiměřenou slevu.)

Almužna pro duše.

Nespokojte se s almužnou hmotnou. Snad duše chudého potřebuje ještě více pomoci než tělo. Ve spolku sv. Vincence bývá zvykem, že s almužnou hmotnou se dá chudému též nějaký katolický spis jako almužna pro duše. Učinte také tak. Nejvíce se hodí k tomuto účelu brožurky sbírky „Životem“.

„Životem“ do nemocnic.

Posíláme občas, pokud nám stačí prostředky, balík dobré četby na různé nemocnice. Nemocní mají dlouhou chvíli a dychtí po útěše a posile. Bolestí je duše otevřena pro pravdu Boží. Tak už mnoho duší bylo získáno. Pomáhejte nám v tomto apoštolátě tím, že nám udáte adresy nemocnic, na které můžeme s úspěchem posílati dobrou četbu, a snad též tím, že pošlete nějaký obnos na číslo 39.556 poštovní spořitelny (Exerciční dům, Hlučín) s poznámkou „pro nemocnice“.

Adresy svazů Charity.

Říšský svaz Charity, sekretariát:

Praha II., Jungmannovo náměstí č. 20.

Diecesní svazy Charity:

Brno, Biskuvská ulice číslo 7.

České Budějovice, Třída 28. října číslo 13.

Hradec Králové, Komenského číslo 269.

Olomouc, Štefanikova ulice číslo 5.

Praha II., Jungmannovo náměstí číslo 20.

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14515. Olomucii 11.-8. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozscká 8,

Právě vyšlo !

BERTHE - JANŮ:

Životopis sv. Alfonsa

Kniha přes 500 stran textu, celá v plátně vázaná stojí jen Kč 36.—. Jest to jediný český životopis velikého biskupa a učitele církevního, misionáře a zakladatele kongregace Redemptoristů. Vychází právě

k 200 letému jubileu kongregace Redemptoristů,

která i v naší vlasti misiemi a exercicemi vykonala veliké dílo.

Jelikož posílání na ukázkou je spojeno s mnohými ztrátami, dovolujeme si vás pozvati k objednávce knihy, jejíž cenu jsme stanovili tak nízko, že si knihu může poříditi i méně majetný. **Zvláště duším trpícím poskytně kniha mnoho útěchy.**

Objednávky obratem pošty vyřizuje:

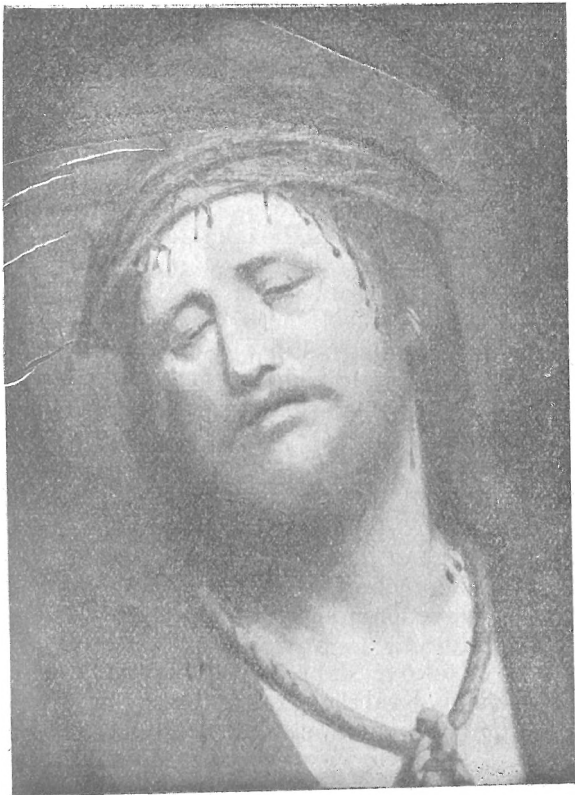
Exerciční dům v Hlučíně.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 114. Ročník V. Čís. 18. Vyšlo 4.-X. 1931.

Kristus Král

K obrazu.

Není to urážka, není to přímo rouhání, ke jménu Kristus Král dát obraz Krista tak poníženého, zmučeného, s provazem kolem krku?

· Přečti si, milý čtenáři, napřed celou brožurku a potom snad budeš jinak soudit.

Obraz na první stránce je podle jednoho z nejlepších děl zbožného hlučinského malíře Jana Bochenka. Poznáme na obrazu, že malíř se při práci modlil. Hle, jak zmučená je tvář Ježíšova! Skoro omdlévá bolestí a únavou; a přec, jaká božská láska dýše z této tváře bolestné. Jakoby nám milý Spasitel chtěl říci: „Hle, tolik jsem trpěl z lásky k tobě, a ty, jak mi odplácíš?“

Dobrý obraz někdy lépe mluví do duše než kázání. Naslouchejme jeho hlasu a ne nechme ho nadarmo mluvit.

I. Kristus Král.

Žijeme v době demokracie. Trůn za trůnem padl. Lid chce vládnout. „Chceme svobodu! Nepotřebujeme nikoho, aby nám poroučel! Dovedeme si poroučet sami!“ Toť heslo naší doby.

A v takové době zavedl svatý Otec svátek Krista Krále! Nebyla to chyba? Nebyla to aspoň neopatrnost? — Uvidíme.

Jest pochopitelno, že dnešní svět nechce ani slyšet o Kristu, že volá jako kdysi Židé: „Nechceme, aby tento vládl nad námi!“ Nedivme se tomu; neboť není větší protivy než mezi duchem světa a duchem Kristovým. Kdo z obou má pravdu? Kdyby odpověď na tuto otázku byla snadná, neřídila by se většina lidí, ano i křesťanů a katolíků, zásadami světa. Tyto zásady světa jsou tak lehce pochopitelné a tak lahodí přirozenosti naší — a naopak, zásady Kristovy vyžadují tolik sebezapírání a zdá se nám, jakoby odpíraly naší zkušenosti, že jen málo lidí pronikne až k jejich jádru. Proto je chceme důkladně prozkoumati, abychom se rozhodli celým srdcem.

1. Král chudý.

„Blahoslavení bohatí, jejich jest království nebeské. Oni nemusí čekati na budoucí nebe. Oni mají nebe již zde na zemi.“ Tak mluví svět. Když americký milionář Rockefeller uveřejnil v „The Worlds Work“ řadu článků: „Jak jsem se stal milionářem“, získal tento list sedmdesát pět tisíc nových odběratelů.

Co praví Kristus? „Běda vám, bohatým! Snáze jest velbloudu projíti uchem jehelním, než boháči vejíti do království nebeského.“ (Luk. 6, 24.) A k bohatému mládenci řekl: „Chceš-li býti dokonalý, jdi, prodej, co máš a dej chudým a budeš míti poklad v nebi, a pojď a následuj mne!“ (Mat. 19, 21.) „Bla-

hoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“ (Mat. 5, 3.)

Svatou chudobu Kristus nejen hlásal, nýbrž i osvědčil. On, jemuž náleží veškeré bohatství světa, nespokojil se tím, vyvoliti si za matku chudou pannu, on se chtěl naroditi v chlévě, a to ještě v cizím chlévě. Zákoníkovi, který jej chtěl následovati, mohl říci: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“

Kdo má tedy pravdu, svět anebo Kristus? Je-li bohatství největším štěstím, musili by nejbohatší lidé býti nejšťastnější. Zeptejme se jich! Viděli jste již Rotschilda v jeho parku v Šileřovicích? Jak tam stojí zemdlený, opřený o strom, oko hledí smutně do dálky! — Kdybych měl malovat zármutek, namaloval bych jej tak, jak jsem viděl onoho milionáře. Že je šťastný? Když jednou se dověděl o nepoctivosti některých úředníků, vykřikl bolestně: „Vidíte, nikomu nemohu věriti, všichni mne klamou, všichni mne okrádají!“

Již několik set let před Kristem se přesvědčil řecký mudrc Diogenes, že bohatství zotročuje. Jednou obdržel od krále pytel zlata. Z počátku měl radost z tohoto daru. Časem však pozoroval, že se stává otrokem zlata: Když začal studovat, pohlédl napřed na peníze. Vycházel-li z pokoje, ukryl pečlivě svůj poklad, a když se vrátil, šel se ihned přesvědčiti, zdali jej nikdo neukradl. Když šel

spát, schoval peníze pod postel, a ráno, když se probudil, byl první jeho pohled na pytel se zlatáky. Tak byl pln starosti a nepokoje. I řekl si rozhodně: „Snad se nestanu otrokem zlata?“ Vzal pytel s penězi a hodil jej do moře — a měl pokoj. Tak nabyl vzácného poznání: Čím méně člověk potřebuje, tím je šťastnější. vzdal se všeho. Jen dřevěnou číši na vodu ještě měl. Když však viděl chlapce, jak pije vodu přímo z ruky, odhodil i číši.

Jednou ho navštívil král Alexander, obdivoval se jeho moudrosti a na konec se ho tázal: „Čím bych ti mohl udělati radost?“ Diogenes na to: „Kdybys mi šel ze slunce.“ Jakoby chtěl říci: Ubožáku, domníváš se, že's bohatý, ale to není pravda, já jsem bohatší než ty!

Chudoba tohoto pohanského mudrce není ještě chudobou křesťanskou. Vysoko jako nebe nad nejvyšší horou stojí chudoba Kristova nad chudobou jeho. Diogenes se stal chudým, aby vysvobodil sebe, Kristus se stal chudým, aby vysvobodil nás. Chudoba z lásky, toť tajemství chudoby křesťanské. Tato láska Kristova naplňuje kláštery lidmi, kteří z lásky k nejchudším bratrům chtějí sami žít v chudobě a osvobození od otroctví mamonu, chtějí všemi silami sloužiti duším.

Zpytujeme svědomí. Neříkáme někdy: „To to dobré dílo zaniklo pro nedostatek peněz?“ To není pravda! — Aneb: „Ono by se mnoho

dobrého dalo udělat, kdyby byly peníze.“ To zase není pravda. „Kdo se spoléhá na bohatství, padne.“ (Přísl. 11, 28.)

Loterie.

Biskup Stadler zařídil v Sarajevě sirotčinec. Každého prvního v měsíci přicházel tam jistý úředník a přinášel ze svého platu sto korun jako almužnu pro sirotky. Říkával: „Chlapci, modlete se, abych vyhrál v loterii. To se budete mítí dobře!“ Chlapci se modlili — a on skutečně vyhrál. A od té doby — už vůbec do sirotčince nepřišel — —

Po exerciciích.

Velkostatkář: „Teď jsem tak rád! Dříve mě stále trápily starosti. A dnes? Kdybych celý svůj statek ztratil, myslím, že bych neztratil klidu duše.“

Modleme se: Pane Ježíši Králi, jenž jsi se stal chudým z lásky k nám, račiž nás osvoboditi od otroctví mamonu, abychom milovali svatou chudobu, která je bohatstvím věčným. Amen.

2. Král — poslušný.

Duch světa praví: Nedejme si omezovat svou osobnost! Nepotřebujeme opatrovníků! Ať žije svoboda a samostatnost! Poslušnost je pro děti a ne pro nás.

Kristus praví: „Pokrm můj jest činiti vůli toho, jenž mne poslal.“ (Jan 4, 34.) „Nepřišel jsem činiti vůli svou.“ „Otče, ne má vůle se staň, nýbrž tvá!“ (Luk. 22, 42.) A sv. apoštol Pavel o něm píše: „Ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho.“ (Fil. 2, 8, 9.)

Kdo má pravdu?

Není pochyby, že svoboda patří k nejvyšším statkům člověka. Avšak je otázka: Je to skutečně svoboda, čemu lidé tak říkají? Neklame nás naše samoláska a nepředstavuje nám něco jako svobodu, co ve skutečnosti je otroctvím všeho lepšího v nás?

Je-li svoboda velikým dobrem, nemůžeme ji obětovati, abychom dosáhli většího dobra? Víme přec: Čím vzácnější je věc, kterou obětujeme, tím cennější a působivější je oběť. Goetheova Ifigenie praví: „V poslušnosti těšila se duše má vždy z nejkrásnější svobody.“ To je právě ona nejkrásnější svoboda, když člověk se osvobodí od sebe sama, od své vlastní vůle. A toho dosáhneme jen poslušností. Poslušností roste člověk nad sebe sama. Ještě víc! Poslušností roste člověk k Bohu. To je hluboký význam onoho apoštola „proto“. „Stal se poslušným, proto ho Bůh povýšil.“ To je moc poslušnosti, že kdo k Bohu je povýšen, má podíl na jeho všemohoucnosti. „Poslušnost koná divy.“ (Benigna Consolata.)

Poslušného Bůh poslouchá.

K jisté svaté panně přicházeli, jak vypravuje Tauler, mnozí s prosbou, aby na svých modlitbách Pánu Bohu poroučela jejich záležitosti a potřeby, což jim také zpravidla slíbila. Někdy však na to zapoměla. Avšak nicméně se lidem všecko splnilo, v čem ji o přímluvu žádali. I přicházeli jí poděkovat, že se tak dobře za ně modlila. Ona se zastyděla a napomínala je, aby raději Bohu díky činili, že ona k tomu nijak nedopomohla, ba vůbec na to zapoměla. Ježto však přes to mnozí k ní dále přicházeli, stěžovala si jednou důvěrně Pánu Bohu: „Proč, milý Bože, vyslýcháš všecko, v čem mne lidé prosí za přímluvu? Potom se domnívají, že já jsem to vyprosila, ačkoliv na tom nemám žádné zásluhy.“ — „Dcero milá,“ odvětil jí Pán, „od toho dne, co jsi mi svou vůli úplně odevzdala, i já jsem vůli svou odevzdal tobě. A kdybys za nic jistého neprosila, já nicméně ti to učiním, zač bys chtěla prositi, kdyby ti to na mysl přišlo.“

3. Král — otrok.

Apoštolé byli jako dítky tohoto světa. Ještě den před smrtí Páně se hádali, kdo z nich bude nejvyšším, kdo bude panovati. Tolikrát je Spasitel již o tom poučoval a všecko nadarmo! Proto jim teď chtěl dáti poučení ne již slovem, nýbrž skutkem. V Palestině bylo

zvykem, že hostu, když vešel do domu, otrok umyl nohy. A Pán Ježíš, král nebes a země, kleká před apoštoly a myje jim nohy. Petr hrůzou trne a táže se: „Pane, ty mně chceš mýti nohy?“ Spasitel vysvětluje své jednání: „Vy mne nazýváte Mistrem a Pánem a dobře pravíte, jsemť zajisté. Jestliže tedy já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývati,“ t. j. máte jeden druhému sloužiti.

„Víte, že knížata národů panují nad nimi (t. j. nad svými poddanými) a velmoži provádějí svou moc nad nimi. Tak nebud' mezi vámi, nýbrž kdo chce státi se mezi vámi větším, bud' sluhou vašim, a kdo chce mezi vámi býti první, bud' otrokem vašim, jako Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil.“ (Mat. 20, 25—28.)

4. Král — pokorný.

Duch světa: „Pryč s pokorou! Ta ponizuje člověka, brzdi veškeren pokrok! Pěstujme hrdost a ctizádost! To jsou vzpruhy kultury. Pokorní lidé jsou odporní pokrytci. Moderní člověk má býti sebevědomý.“

Co je pokora? Svatá Terezie odpovídá: „Pokora je pravda.“ — Kristus řekl před Pilátem: „Já jsem král — a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18, 37.) On, který je cesta, pravda a život, on jediný mohl říci: „Učte se ode mne,

neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ a přidává příslibení veliké: „a naleznete pokoj duším svým.“ (Mat. 11, 29.)

Pokora je pravda, to znamená: pokorný člověk poznává, co je Bůh a co je on; poznává, že všechno dobré má od Boha a ze sebe jen hřích; poznává, jakého trestu zasluhuje hřích; poznává, že sám ze sebe nic nemůže, ale že může všechno v tom, který ho posiluje; poznává lásku a moc Boží. Proto se ničeho nebojí, je podnikavý, nezoufá si, nenaříká, nemoutí se příliš. Takový člověk našel opravdu pokoj pro svou duši.

Pokora je pravda a o pravdě řekl Ježíš: „Pravda vás osvobodí“. (Jan 8, 32.) Proto pokora osvobozuje. Osvobozuje od samolásky, od marnivosti. Pokora osvobozuje nás od nás.

5. Král — tichý.

„Blahoslavení tiší.“ Není to směšné, taková zásada? Pro naši dobu! Taková změkčilá, plačtivá zásada! Dnes, v boji všech proti všem, potřebujeme lidí silných pěstí. Dnes, v době strojů, železa a ocele, potřebujeme povah ocelových. Kam bychom přišli, kdybychom si všechno dali líbiti? Proto, ne „blahoslavení tiší“, nýbrž blahoslavení silní, tvrdí! — Tak mluví duch světa. Jak daleko tento duch vnikl i do řad katolíků, o tom ukázka.

Bylo to v onom roce, kdy se u nás poslanci poličkovali. Na slavném poutním místě sešlo se několik tisíc zbožných křesťanů. Po vykonání pobožností byla světská schůze, na níž jeden z řečníků, dobrý katolík, řekl: „Bylo vám řečeno: Udeří-li tě někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé, ale já pravím vám: kdo mi dá políček, tomu já vrátím dva!“ A tisícový zástup zbožných katolíků nadšeně tleskal.

Znal ještě řečník svoji bibli a věděl, že ono: „Bylo vám řečeno“, řekl — Kristus?! (Mat. 5, 39.)

Vidím v oku mnohého čtenáře jakousi nevoli a otázku: „Máme snad ke všemu mlčet, co si nepřátelé proti nám dovolují?“ Ne, Kristus nepraví: „Mlčte, když lidé urážejí Boha, když tupí jeho církev, když šlapou mravní zásady — nýbrž snásejte, když se křivdí vám. Věc Boží hájiti s nadšením a odvahou a osobní urážky ze srdce odpouštěti, to je duch Kristův.

Tichým slibuje Spasitel něco, co svět si slibuje právě od násilí: „Oni zemi vládnouti budou!“ — Kdo má pravdu?

Vianney.

Byl už dosti pokročilého věku, když začal studovati na kněze. Málo byl nadaný; předběžné jeho vzdělání bylo chatrné. Není tedy divu, že neprosplával a že studenti se mu často

posmívali. On však zůstával vždy klidný a veselý, ano, smál se ještě jejich vtipům. To dopálilo jednoho mladého studentíka a ve své zlosti dal Vianneyovi — políček.

Co teď? Vrábí mu Vianney dva? Aneb půjde aspoň k představeným se stížností, aby byl hoch potrestán a pro budoucnost poučen? — Ne! Vianney se obrátil k pachateli a řekl: „Jestli jsem vás něčím urazil, prosím vás, odpusťte mi!“

A hle, ve studovně bylo ticho jako v kostele. A vinník? — Se slzami v očích prosil za odpuštění a od té chvíle byl Vianney vládcem všech bohoslovců; a později jako farář ovládal tisíce duší a osvobodil je od hříchu. Základem jeho královské moci byla — ona tichost v mládí.

Otec Milleriot.

Čím tento apoštol Paříže přiváděl duše k Bohu? Slyšme: V ulici du Bac bydlél zatvrzelý hříšník, na smrt nemocný. O sv. svátostech se mu nesméli ani zmíniti; nenávidél kněží z té duše. Když nemocný byl už bez vědomí, zavolali P. Milleriota. Sluha Páně poklekl u lože a modlil se sv. růženec. Pojednou procítl umírající a spatřiv kněze, v návalu zuřivosti dal mu políček. Milleriot nastavil ochotně i druhé líce a přijal klidně i druhou ránu. Poté vstal, vzal nemocného laskavě za ruku a pravil: „Dobře, dobře! Nezasluhuji nic

jiného, ale nyní již dost; unavil byste se.“ Nešťastník se zarděl a koktal: „Co si vlastně přejete?“

„Vaši duši spasiti, příteli.“

Nemocný začal plakati jako dítě. Netrvalo dlouho a všecko bylo v pořádku.

Dělník apoštol.

Bylo po exerciciích. Jeden účastník praví k exercitátorovi: „Důstojný pane, co mám dělat? Jsem v továrně jediný věřící katolík.“ Kněz mu radí: „Pokuste se získat některého dělníka. Buďte vždy laskavý a ochotný. Někdy někomu dejte nějaký leták neb brožurku, a tak tiše apoštolujte!“

Dělník tak učinil, ale výsledek byl, že se mu vysmáli a brzy měl příjmení „apoštol“.

Jednoho dne v polední přestávce přistoupil k němu jeden z hlavních rouhačů, poklekl před ním, požehnal se a posměšně pozdravil: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“

Náš apoštol zrudl hněvem. Již chtěl vyskočit, aby si silnou pěstí vymohl úctu. Tu si vzpomněl na slova: „Blahoslavení tiší,“ a co udělal?

Klidně odpověděl: „Na věky, amen.“ Podal rouhačovi ruku a řekl: „Viš, přes to zůstaneme přátelé, pravda?“

Neprítel nevěděl, co odpovědět, koktal cosi, že to nemínil tak zle. Nejzajímavější však jest, že, když se onen apoštol vracel z práce,

přidružili se k němu dva komunisté a s velkým zájmem s ním mluvili o náboženství!

Má Kristus snad přece pravdu?

6. Král — trpící.

Proč trpíme? To jest ona veliká otázka celého lidstva. Pohané nevěděli lepší odpovědi, než že závistí bohů přišla na svět bolest. S odpovědí na tuto otázku zápasí kniha Jobova. Přátelé Jobovi nevědí jiné odpovědi než: „Bolest jest trest za hřích.“ — Proč však musí trpěti i spravedlivý? Duch svatý vede v knize Jobově mysl lidskou na stupeň vyšší: Job trpí, aby osvědčil svou věrnost a aby rozmnožil své zásluhy.

Není to však poslední a nejhlubší odpověď na onu otázku lidstva. — Poslední a úplnou odpověď dává nám kříž. Tam trpí Bůh-člověk — nevinně — z lásky.

Všimněme si jedné malé události z veřejného života Pána Ježíše. Jakub a Jan chtějí vládnout. Prostřednictvím matky prosí, aby mohli seděti jeden po pravici a druhý po levici jeho. Co odpovídá Spasitel? „Můžete píti kalich, který já piji, aneb pokřtěni býti křtem, kterým já jsem křtěn?“ (Mk. 10, 38.) „Píti kalich“ znamená trpěti. „Pokřtěnu býti“ znamená býti ponořen do moře bolesti. Spasitel chce říci: „Vládnouti může jen, kdo trpí.“

On toužil po utrpení. On spěchal do Jerusalema, takže apoštolové žasli a báli se.

(Mk. 10, 32.) A když Petr v dobře míněné lásce ho chce odvrátiti od utrpení, obdrží on, kterému před chvílí bylo slíbeno vůdcovství v církvi, odpověď: „Odejdi, satane!“

Památka umučení.

Je to nebezpečný omyl, když mnohé zbožné duše považují sv. přijímání jen za onen chléb s nebe, všechnu líbeznost v sobě obsahující, jen za požitek duchovní. Kristus rozkázal: „To číňte na mou památku“, t. j. na památku mého umučení. Sv. Pavel píše: „Kdykoli jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete!“ (1. Kor. 11, 26.) A při každém svátostném požehnání si připomínáme, že Ježíš „v přepodivné svátosti památku svého umučení pozůstavil“.

Přijímání Tělo Páně znamená tedy: podíl bráti na jeho lásce ke kříži. Každým sv. přijímáním musí v nás růsti ochota k utrpení.

Tak tomu rozuměli svatí. Chtěli trpěti a Bůh jim žehnal utrpením. Avšak to jim ještě nestačilo, proto přidávali dobrovolné oběti. Z utrpení rostla jejich moc, moc nad dušemi. Apoštolát bez utrpení je sotva myslitelný. Bůh řekl o sv. Pavlovi: „Tento muž jest nástrojem ode mne vyvoleným, aby nesl jméno mé před pohany a krále i syny israelské; a já ukáži mu, kolik musí trpěti pro jméno mé.“ (Sk. ap. 9, 15, 16.)

„Všechn pokoj náš v bídném tomto životě záleží spíše v tom, abychom dovedli pokorně snášeti protivenství, nežli bychom vůbec nic protivného nemuseli zakoušeti. Kdo umí nejlépe trpěti, bude také míti nejvíce pokoje. Takový člověk jest vítězem nad sebou a pánem světa, je přítelem Kristovým a dědicem mebes.“ (Násl. J. Kr. II., 3.)

II. Kristus Král mého srdce.

Sestra Benigna Consolata hledala ještě lásku u lidí. Tu ji poučil Ježíš: „Přestaň žebrotiti o lásku u tvorů. Neboť kdyby všichni jenom tobě darovali lásku svou, nebyla bys přece spokojena. Jenom Bůh může naplniti srdce tvé, a ty potřebuješ srdce, které ti rozumí a které tě miluje. Věř, že to může býti jen srdce Boha. Obracej se stále jenom k Němu jako k příteli, před kterým nemáš tajemství, protože víš, že ti rozumí a že má podíl na tvých bolestech.“

Ano, polovičatost, to je hlavní naše chyba. To je nemoc i dobrých katolíků naší doby. Plníme sice své povinnosti náboženské, ale srdce naše je rozdělené. A přece zůstanou na věky pravdivá ona slova Spasitelova: „Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti. Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo se mnou neshromáždí, rozptyluje.“ Voják nemůže zároveň sloužiti svému pánu a jeho nepříteli.

Zpytujeme své svědomí! Co musíme odstranit, aby Kristus vládl celým naším srdcem?

K sv. Petru z Alkantary přišel jednou šlechtic a stěžoval si mu, že svět je tak zkažený; a že se nic nedá dělat k jeho nápravě. Na to odpověděl sv. Petr: „Víte, co se přece dá dělat? Staňte se svatým — a já také!“

Jsi-li, milý čtenáři, nespokojen se světem a s naší dobou, a zdá se ti také, že zde již nic nepomůže, připomeň si ona slova sv. Petra; jedno se dá jistě udělat k nápravě světa; totiž, abys ty se stal svatým — a já také.

Nuže, začněme! A to ještě dnes...

III. Kristus Král rodiny.

Rodina je základ lidské společnosti. Je-li rodina zdráva, daří se dobře státu, národu, společnosti. Je-li však rodina rozvrácena, hyne národ, boří se stát, trpí společnost. Zkoumejte, jak zahynuly národy a vždy naleznete tentýž počátek: rozvrácení rodinného života. Je-li tomu skutečně tak, nemusíme býti ani proroky, abychom se obávali nejhoršího pro náš národ a stát. V naší republice bylo za deset let jejího trvání rozloučeno 49.252 manželství. Za posledních šest let bylo v našem státě rozlukou rodičů postiženo přes 25.000 dětí. (Podle „Životem“ č. 62.)

Není naděje na nápravu?

Dobry lékař, chce-li vyléčiti nemocného, zkoumá napřed příčiny nemoci.

Které jsou příčiny úpadku rodin?

První je duch mamonu. Tázal jsem se jednou zbožného židovského soudce, co míní o poměrech u nás. Odpověděl: „Ale dejte mi pokoj s vašimi křesťany. Mám u soudu samé procesy rodičů a dětí o majetek. To by židé nikdy neudělali.“

Druhý obrázek: S hrůzou vzpomínám na onoho starce, který mi jednou řekl: „Já proklínám každodenně své rodiče.“ Domlouval jsem mu: „Prosím vás, nedělejte to. Tím byste se sám uvrhl do věčného zatracení.“ „To mi je všecko stejné, když já trpím, tak ať oni trpí se mnou.“ „Ale co vám hrozného udělali, že je máte tak v nenávisti?“ „Nutili mě, že jsem si musel vzít nevěstu bohatou, a tu jsem neměl rád. A tak mi otrávil celý můj život.“ —

Ubozí rodiče! Milovali svého syna, přáli mu to nejlepší, ba nutili ho k domnělému štěstí, k bohaté nevěstě. Jak se zklamali! Co asi teď na věčnosti cítí, když místo vděčných modliteb je doprovází kletba nešťastného syna! Nešťastného pro mamon.

Kde nalezneme záchranu rodiny před zlým duchem mamonu? U Krista. O pravdivosti této odpovědi svědčí následující případ:

V jedné české vesničce žila zbožná rodina. Synové se oženili, dcery se vdaly, jenom jed-

na dcera zůstala svobodnou, aby mohla staré a nemocné rodiče opatrovati. Ve dne v noci jim přísluhovala. Rodiče ji měli rádi a říkali: „Děvče, až umřeme, musíš dostat více než ostatní za to, že se tak s námi trápíš.“ Ona se bránila: „Ale nechte, vždyť já to nedělám pro ten nešťastný mamon.“ — Léta uplynula. Když jednou s otcem bylo zle, zavolali advokáta (dcera byla právě pryč), udělali závěť a brzy potom umřeli rodiče jeden za druhým. — Po smrti otevřeli závěť; ale jaké to překvapení! Ona svobodná dcera tam měla méně zapsáno, než jí podle práva příslušelo. Rozhorlena chtěla k soudu. Na cestě se podle zvyku zastavila v kostele, a jelikož tam seděl kněz ve zpovědnici, tázala se ho o radu. Ten jí řekl: „K soudu rozhodně nechod'te! Přinesla jste z lásky k Bohu již tolik obětí, tak přineste ještě poslední oběť a pomstěte se křesťansky.“ „Co je to pomstít se křesťansky?“ „Nehněvejte se na bratry a sestry, a abyste spíše přemohla v sobě závist, přidejte jim ještě něco ze svého.“ — Dívka chvíli uvažovala a potom tak učinila. Sourozenci brali. — Avšak po nějakém čase, když si vše rozvážili, zastyděli se. Aby svou chybu napravili, pomáhali sestře, kde mohli. Za rok přišla ke knězi: „Důstojný pane, musím vám poděkovati za dobrou radu. Dnes to teprve vidím: kdybych tehdy byla šla k soudu, kdo ví, jestli bych byla některou tu stovku do-

stala, ale za to bych byla v nenávisti u bratří a sester. Teď je mezi námi jako v ráji. Chvála Pánu Bohu.“

V rychlíku do Prahy.

Nastoupili jsme v Ostravě. Na štěstí jsme našli oddělení dosti volné. U okna seděl v jednom koutě pán, v druhém paní moderně oblečená. Na lavici si hrála roztomilá holčička, asi čtyřletá. Vařila pro svoji panenku, a když pojedly, pilně umývala a utírala náčiní.

„Je to váš jedináček?“ táže se pán.

„To se ví! Přece nejsem ze starého věku. Bože, dříve ty matky — co měly ze života? Deset dětí, od rána do večera se dřítí! Hotové otrokyně byly! Já nejsem tak hloupá, já chci světa užítí. Tátinek mi slibil auto, udělám šoférskou zkoušku a potom budeme jezdit po celé republice. To bude život!“

Nastalo ticho. Pán asi přemýšlel, zdali by si přál takovou manželku, a já jsem vzpomínal na své dětství. Bylo nás devět. Byla skutečně naše matka otrokyně? A bez radostí?

O, jak krásné byly svátky v rodině! Kolik překvapení! A církevní rok se svými slavnostmi! Každá byla pramenem radosti pro děti a pro celou rodinu. Otrokyně? Běda nám, kdybychom nebyli poslechli na slovo v nejmenším! Děkuji Bohu za tuťou přísnou výchovu.

Tu nás přerušila malá Anička. Náčíní měla uklizeno, a teď přišlo na řadu vyučování. Pozornou žákyni, panenku, si vzala na klín a začala: „Tak, dej pozor, děvčátko, jedna a jedna jsou dvě.“ A jemným, vyšším hláskem, jak se sluší na panenku, opakovala: „Jedna a jedna jsou dvě.“ — „Dvě a dvě jsou tři.“ — „Ale kdepak, Aničko, dvě a dvě jsou čtyři!“ namítala maminka. Tu se děvče k ní obrací a praví: „Mami, nech mne! Když já pravím: dvě a dvě jsou tři, tak jsou tři!“

A mami? Mlčela a styděla se.

A zase jsem vzpomínal. To kdybych byl mojí matce řekl!

Kdo tedy je otrokyní? Francouzské přísloví praví: „Máš-li jedno dítě, jsi jeho otrokem, máš-li jich šest, jsi jejich pánem.“

Co ničí naše rodiny? Je to duch **požitkářství** a duch **neposlušnosti**.

Co zachrání rodiny?

Jen duch Kristův. Kde jej však nalezneme? Předně v **učení Kristově**. Proto věnujeme v rodině každý večer čtvrt hodiny duchovnímu čtení. Máte snad Nový Zákon, postillu nebo legendu svatých (na př. z Dědictví svatojanského: Ekert, Církev vítězná, 4 svazky asi 30 Kč). Nenechávejte tyto poklady ležeti ladem! A jestli nemáte nic k duchovnímu čtení,

objednejte si ještě dnes něco. Rodina bez duchovní četby jest ubožejší než rodina bez chleba.

Druhý pramen mravní síly k záchraně rodiny prýští ze srdce Krista svátostného. Celá rodina denně na mši svaté, nebo když to nejde, aspoň jeden zástupce rodiny. Celá rodina u stolu Páně, to je opravdu pohled pro anděly. A když otec nebo někdo jiný v rodině má svátek a děti přicházejí a praví mu: „Zítřa, tatínku, půjdeme všichni k svatému přijímání a obětujem je za tebe, a co ti přežeme, to zítřa vše řekneme Pánu Ježíši, až přijde k nám.“ — Můžete si představit ušlechtilější radosti?

Když v rodině někdo umře, co mírní bolest a ozáří ji? — Že ostatní přijímají Toho, který o sobě řekl: „Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude.“ (Jan 6, 51, 11, 25.)

Milý čtenáři! Máš-li teď chvílku kdy, učin malé zpytování svědomí: Jak to stojí ve vaší rodině? Jestli s bolestí poznáš, že tam nevládne duch Kristův, nehledej vinu u jiných, nýbrž u sebe, že jsi dosud tak málo se modlil za svou rodinu. Začni hned s nápravou!

IV. Kristus Král obce.

Kristus chce býti králem vaší obce, vaší farnosti. Přemýšlel jsi již o tom, zdali je tam Kristus skutečně králem? Víš, kolik lidí ve vaší farnosti vystoupilo z církve? Snad to nevíš. A tvé svědomí ti ještě nevyčítalo, že máš malý zájem o království Kristovo? Víš, jaká je návštěva mše svaté — v neděli, ale zvláště ve všední dny? Kolik svatých přijímání máte za rok? Kolik katolických listů se odbírá ve vaší obci? A kolik nepřátelských?

Jestli to všechno ještě nevíš, máš jistě tolik horlivosti, že budeš hledět se to všechno dozvědět. Neboť dobrý voják Kristův musí dobře znáti pole, na kterém má bojovat pro svého Pána.

Potom se vrhneš do práce. — Co napřed? Když se jednou tázali sv. Klementa Hofbauera, odkud to, že tak mnoho duší získává, ukázal mlčky na kolena. Na kolenou se dobývají největší vítězství pro Krista Krále. Proto poklekní a začni ihned asi takto: „Pane Bože, znáš tuto naši obec. Od Tebe má všechno dobré, za to Ti děkuji: Tobě náleží a Ty chceš v ní býti králem. Avšak chceš to prostřednictvím lidí. Proto Tě prosím na prvním místě za našeho duchovního správce a jeho pomocníky. Dej jim horlivost pro čest Tvou a pro spásu duší jim svěřených. Uděl jim svého světla, by s užitkem hlásali Tvé slovo v koste-

le a ve škole, slovem a tiskem. Naplň je svou silou, aby bez bázně bojovali proti zlému a vytrhli duše z moci jeho. Dej jim pokoru, aby ve všem hledali jen Tebe a neupadli v malomyslnost. Chraň je před útoky zlého ducha. Učiň je svatými, aby svým příkladem nás přivedli k Tobě. — Prosím Tě, o Bože, také za všechny horlivé a zbožné duše naší farnosti, nadchni je apoštolským duchem, aby pomáhali kněžím v práci pro království Tvé! Probud' vlažné křesťany ze spánku lhostejnosti a vrať ubohé odpadlíky do své svaté církve! — Smiluj se také, Spasiteli, nad našimi světskými vrchnostmi! Dej jim ducha spravedlnosti, moudrosti a lásky, aby řídily a spravovaly obec ku blahu všech. Osvěť učitele, aby vzdělávali děti ve všem, co jim prospívá pro život vezdejší i pro věčnost!“

Tak, teď jsi se pomodlil. Teď se tvé srdce naplnilo svatým ohněm, a oheň, který hoří v tobě, nemůže zůstat utajený. Proto se cítíš puzen vykonati více pro království Kristovo u vás a tážeš se: „Jak to mám začít?“

Nejlehčí apoštolská práce je práce pro tisk. Objednej si v Exercičním domě některé číslo sbírky „Životem“. Až je obdržíš, rozdej je mezi svými známými a příbuznými a řekni jim: „Tady máte něco pěkného ke čtení. Nechtěli byste to stále odbírat? Přichází to dvakrát měsíčně a stojí na celičkový rok jenom

13 korun. Pravda, že vás mohu zapsati mezi odběratele?“

Když nemáš hned úspěchy, nesmíš býti malomyslným. Zůstaň laskavý a vlídný, i když se ti někdy dostane odpovědi hrubé. Vytrvá-lá a pokorná láska na konec přece zvítězí. Nezapomeň se pomodliti za každého, kterého chceš získati a kterého jsi získal. A když jsi měl nezdar, řekni si: „Ještě jsem se málo mo-dlil, proto nemám úspěchu,“ a přidej ke svým modlitbám nějakou obět.

Podářilo-li se ti získati několik odběratelů, napiš o tom redakci, ne aby ses chlubil a tak ztratil zásluhu u Boha, nýbrž abys i jiné po-vzbudil k podobné práci.

Avšak začátek není ještě všecko. Teď za-číná důležitá drobná apoštolská práce: pravidelně a včas dodávati čtenářům každé číslo, zapsati si, kdo co již zaplatil, peníze hned odesílati administraci atd. Za tuto práci tě snad nikdo nepochválí, avšak u Boha bude za-psán každý tvůj krok.

V. Kristus Král naší vlasti.

Není to vlastizrada? — Když Kristus stál před římským vladařem, odpověděl na otázku, je-li králem: „Jsem králem, avšak moje krá-lovství není z tohoto světa.“ Kristus chce vládnout v srdcích láskou. Jest Kristus králem naší vlasti? — Nemůžeme viděti do

srdcí, avšak některé vnější zjevy nám ukazují, jak to vypadá v srdcích.

Kolik sv. přijímání rozdává se u nás do roka?

Nevěřím sice, co prý ministr N. při svatojanských oslavách v Nepomuku r. 1929 řekl, že na 60 českých katolíků připadá jedno sv. přijímání. Jsou však kraje, kde opravdu tomu tak je.

Na sto tisíc katolíků přijde v Holandsku 96 bohoslovců, v Německu 24, v ČSR. 5 bohoslovců!

Jaká je návštěva našich kostelů? Před nedávnem mi řekla učitelka, která cestovala po Belgii a Německu, že se až polekala, když viděla, jak málo mužů bývá u nás na bohoslužbách. Tam je v kostele tolik mužů jako žen. U nás? Na deset žen jeden muž a v některých kostelích na sto žen jeden muž. A přece, účast mužů na bohoslužbách je měřítkem náboženského života té které krajiny.

Školou opravdu náboženského života jsou exercicie. Malé Holandsko má 12 exercičních domů. Jelikož u nás je pětkrát více katolíků, měli bychom míti 60 exercičních domů. A máme jich? Můžeme je snadno na prstech jedné ruky sečísti. V Holandsku jsou v počtu exercitantů dvě třetiny mužů a třetina žen a dívek, u nás asi tři čtvrtiny žen a dívek a

čtvrtina mužů a jinochů. Jsme tedy ještě daleko od cíle, aby Kristus vládl u nás.

Naše pětiletka.

Bezbožci v Rusku si vypracovali plán, jak za pět let učiní Rusko bezbožným. Děti ďábla jsou moudřejší než děti světla. Proč bychom my nemohli udělat pětiletku na pokřesťanění Č. S. R.? Naučí-li se katolíci od bolševiků, půjde to. Heslem naším musí býti: Vnitřní vzrůst. Méně manifestací! Manifestace mají jen ten význam, ukázat nepřátelům, že jsme zde a posilniti slabé. Avšak manifestace mají také své nebezpečí: zastřou mnohým katolíkům oči, jakoby bylo všecko v nejlepším pořádku. Proto: méně manifestací a více vnitřní, drobné apoštolské práce.

Cíl náš je vnitřní. Avšak musí se také ukázati i zevně. Budeme pracovat k tomu, aby za těchto pět let:

1. Počet exercitantů vzrostl pětkrát více.
2. Podobně počet sv. přijímání.
3. Aby dobré katolické listy a časopisy měly třikrát víc odběratelů než mají dnes.
4. Aby počet vracejících se do církve převyšil počet odpadajících.

Tím by naše vlast nebyla ještě pokřesťaněna, ale byly by to známky, že kráčíme do předu k svému cíli.

Čeho je k tomu třeba?

Nejpotřebnější kapitál.

Jakýsi vojevůdce odpověděl na otázku, čeho je k válčení především třeba: „Na prvním místě peněz, na druhém peněz, a za třetí zase jen peněz.“

Otáze-li se kdo nás, čeho je třeba k naší výpravě, odpovím: na prvním místě milosti, na druhém milosti, na třetím milosti.

Potřebujeme ohromný kapitál milostí a proto prosíme srdečně každého čtenáře: Přidejte každý den nějakou částku k tomuto kapitálu duchovnímu. Nevíte ani, jak bohatí jste. Kristus praví: „Proste a bude vám dáno!“ Modlitba jest tedy naše první práce.

Zastav se, milý čtenáři, na okamžik, a rozvaž si: Co mohu já vykonati pro pokřesťanění naší vlasti? Snad každý z nás může učiniti toto: Každý den po ranní a večerní modlitbě se pomodliti ještě „Otčenáš“ a „Zdravas“, a k tomu přidati: „Sv. Václave, pros za nás a za zdar naší výpravy!“, aneb: „Nejsvětější Srdce Ježíšovo, vládni v Čechách!“ (300 dnů odpustků.)

Nejbohatší pramen milosti však jest mše svatá. Jako katolík chodíš každou neděli a každý zasvěcený svátek na mši sv. To je samozřejmé. Avšak neslouží se u nás mše sv.

také ve všední dny? A nemá mše sv. ve všední den tutéž cenu jako v neděli? Nauč se chodit i mezi týdnem na mši sv., přistupuj často ke stolu Páně. Posvěcuj sebe, modli se však po sv. přijímání i za svoji vlast, aby víra Kristova zase ji obrodila.

Máte doma děti? Modlitba maličkých proniká oblaky. Prosím tě, nadchni pro naši výpravu i děti, vzbud' v jejich srdéčku soustrast s ubohými hříšníky, kteří Pána Ježíše neznají a nemilují, povzbud' je k modlitbě, k sv. přijímání a k malým obětem na tento úmysl.

Znáš snad nějakého nemocného? Nemocní jsou milácci Páně. Modlitbou obdržíme mnoho milostí, avšak více obdržíme utrpením, a nejvíce, když modlí se s námi trpící. Nemocní jsou naši nejlepší spojenci. Kdybychom neměli duší trpících, musili bychom zoufat. Avšak, chvála Bohu, máme dosti duší trpících. Popros je, ať obětuji svoje utrpení Bohu; ať řeknou: „Můj Bože, ve spojení s utrpením Tvého jednorozeného Syna obětuji Tobě všechna svá utrpení za dílo pokřesťanění naší vlasti ke cti a chvále Tvé a k spáse nesmrtelných duší.“

Katolický optimismus.

Pravý katolický optimismus má dva nepřátele: falešnou spokojenost a malomyslnost.

Falešná spokojenost praví: u nás je všechno v pořádku. Bud'me rádi, že nebezpečí kulturního boje je zahnáno, my, katolíci, máme svobodu, větší než dříve, co chceme víc? Taková slepá spokojenost je lenoškou pro lidi malého ducha. V takovém spánku spali katolíci ve Španělsku a teprve se probudili, až hořely kostely a kláštery. Chceme také čekat tak dlouho?

Druhý nepřítel je malomyslnost. To je kostižer pro vojína Kristova.

Pravý katolický optimismus se nebojí protivenství. Vždyť protivenství jsou znamením, že jsme na pravé cestě. Teprve v nesnázích se ukazuje pravá ctnost důvěry. Nechceme utíkat před křížem, nýbrž jej obejmout a políbit; tím ztratí své hořkosti a stane se lehkým. Ani se nezarazíme, až lidé se nám budou posmívat: „Hlásáme Krista, a to ukřižovaného, židům pohoršení, pohanům bláznovství, vyvoleným však sílu a milost.“

Slaměný rytíř.

Jindřich Suso chtěl kdysi žít životem zbožným, avšak „bez bolestí a bez námahy“. Tu ho Bůh poučil o jiném. Jel jednou na lodi

a viděl statného rytíře a toho se tázal, čím se zaměstnává. „Sbírám rytíře k rytířským hrám.“ „A co je odměnou za boj rytířský?“ „Kdo statečně snese nejvíc ran, obdrží od nejkrásnější paní zlatý prsten.“ — Tu byl Suso dojat a s povzdechem řekl: „Ach Bože, rytíři tohoto světa tak mnoho musí trpět za malou odměnu, a my bychom nechtěli více trpět pro věčnou cenu?“ I rozhodl se, že bude rytířem Božím. Avšak brzy jej sklíčilo protiventství a byl malomyslný. Tu slyšel hlas ve svém srdci. „Kde je tvoje šlechtné rytířství? K čemu je mi takový slaměný rytíř? Odvahu míti v radosti a malomyslnět v bolesti, tak se nezískává věčná odměna!“ A zase začal Suso duchovní boj, až konečně dobyl skvělého vítězství a věčného pokoje.

Několik hesel pro náš boj.

1. Mějme důvěru. Kdo ztratil naději, je již poražen. Avšak mějme důvěru v Boha, ne v sebe.

2. Nebojme se. „Vítězství zlých je strach dobrých.“ Horší než neštěstí je strach před neštěstím. Radujme se, když se nám lidé smějí a nás tupí. Nebojme se neúspěchů. Bojovník Kristův nemá neúspěchů. Co svět nazývá neúspěchem, je pro nás pramenem většího konečného úspěchu.

3. Vytrvejme! Pracujme, modleme se, obětujme, nejen když k tomu máme chuť, nýbrž i když jsme sklíčení.

4. Mějme svatou nespokojenost! Nikdy neříkejme: Už je dost! Teprve po smrti ať nám přejí odpočinutí věčné!

5. Občas vyhledejme samotu, abychom načerpali sil.

6. Nechceme jenom kritisovat, nýbrž i napravit.

7. Jsme jen sluhové Boží.

8. Učme se z neúspěchů.

9. Čiňme víc než musíme.

10. Každý den aspoň jednu apoštolskou oběť.

11. Nečekejme, až nás budou prositi, abychom něco dobrého činili.

12. Začněme s každou reformou u sebe.

13. Neodkládejme na zítřek, co můžeme učiniti dnes.

Imprimi potest. Pragae 10.-6. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14515. Olomucii 11.-8. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ č. 115. Ročník V. Čís. 19. Vyšlo 20.-X. 1931.

SV. ALŽBĚTA

1231

durynská

1931

Hvězda křesťanského světa.

Počátkem třináctého století kolovala v Uhřích pověst, že z uherské země vyjde hvězda, jež svým světlem ozáří Německo i celý svět. Proroctví se splnilo na sv. Alžbětě, dceři uherského krále Ondřeje, provdané za durynského knížete Ludvíka. Zemřela r. 1231 jako mladá vdova ve věku 25 let, proslavená zázraky a zářící hrdinskými skutky křesťanského milosrdenství.

V Německu i Maďarsku chystají se právě k 700letému jubileu její sv. smrti. Svěťice byla i v Čechách od počátku velmi populární. Již r. 1235 ke slavnostem jejího svatořečení přišly do Marburku velké zástupy lidu z Čech. Čeští katolíci by měli tím spíše slaviti toto jubileum, protože svěťice se narodila v naší Bratislavě — tehdejším hlavním městě Uher. Načrtávám několik obrázků z jejího života, vhodných zvláště povšimnutí i následování.

I. Mládí.

Vzácné dědictví.

Každý člověk dědí po svých rodičích nejen majetek pozemský, nýbrž — a to je důležitější — i poklady duše, vlohy a záliby, avšak též vášně a zlé náklonnosti.

Otec sv. Alžběty, král Ondřej II., byl muž dobrého srdce, ale příliš povolný, až slabý. Česká královna Konstancie, matka blahoslavené Anežky české, byla jeho sestrou. Matka Gertruda, pocházející z rodu vévodů meránských, byla naopak žena energická, rozená panovnice. Její sestra byla zase svatá kněžna slezská Hedvika.

Po otci zdělila Alžběta dobrotu srdce, po matce pevnou vůli, která bez ohledu na sebe dovede jíti poznanou cestou, po svých svatých příbuzných zbožnost a lásku k Bohu.

Zasnoubení.

Císař Otto IV. zabral mnoho statků církevních a bojoval proti papeži. Na straně papeže Innocence III. stál král francouzský Filip II. August a s ním král český Přemysl I. a lantkrabě durynský. Král český, aby sblížil země durynské a uherské, navrhoval, aby čtyřletá Alžběta uherská byla zasnoubena jednáctiletému Ludvíku durynskému. Stalo se tak, a malá Alžběta byla ihned odstěhována do svého budoucího domova. Královskou výbavu dostala s sebou: stříbrné lůžko s hedvábnými příkrývkami, zlaté a stříbrné nádoby, klenotnice ze slonoviny a pod. Rytíři Vargila a Dörenberg královskou dceru doprovázeli. Také stará harfenistka byla v průvodu, aby dívka zpívala písně z domova, kdyby jí bylo teskno po vlasti.

Poupě.

Jako slunný jarní den bylo mládí útlé princezny na hradě Vartburku ve středním Německu. Kníže Heřman věděl, nač moderní manželé zapomínají, že děti se lépe vychovávají, když je jich více. Proto vyvolil šest dívek ze vznešených rodin, aby byly vychovávány spolu s Alžbětou. Alžběta hrála si s ostatními dětmi, jako děti si hrají: honí se, skotačí a smějí se a mají radost ze všeho. Ale již tehdy vzmáhaly se v ní budoucí ctnosti.

Hradní kaple byla jí milým útočištěm, kde duše její hledala u Boha útěchy. A když se s dětmi v blízkosti kaple honila, úmyslně utíkala směrem ke kapli a tam jakoby náhodou políbila aspoň zed' neb schody domu Božího.

Z domova dali jí do výbavy drahocenný žaltář s mnohými zbožnými obrázky. Ještě neumělo dítě čísti, ale již brávalo knihu do rukou, zbožně prohlíželo obrázky a spínalo ruce k modlitbě, jak to vidělo u dospělých.

Když Alžběta něco vyhrála, dávala z toho chudým dívkám, a prosila je, aby se za ni pomodlily. — Neslušné řeči v její přítomnosti se nesměly mluvit; zapomnělo-li se přece některé dítě, muselo za pokání něco darovati chudým.

Stará legenda vypravuje, že Alžběta se svými družkami chodívala často na hřbitov

a tu jim říkala: „Zde leží zemřelí; kdysi byli na živu jako my a dnes jsou již mrtví. Tak i nám se stane, proto máme Boha milovati. Pomodlete se se mnou: „Pane pro svou hořkou smrt a pro svou milou Matičku vysvobod' duše z bolestí jejich; a nám živým dej milost, abychom se dostali do radosti, která nikdy nepomine.“

Děti se radují, když jim někdo něco daruje; Alžbětě bylo největší radostí, když jí někdo naučil nové modlitbě. Sama si uložila mnohé modlitby a nešla dříve spáti, až se všecy pomodlila.

Smutné zprávy.

Z Uher přišla pojednou na hrad hrozná zpráva: Královna Gertruda byla zavražděna. Maďarští šlechtici nenáviděli krále Ondřeje, že rozdával statky korunní a královnu Gertrudu pro její lakotu, a tak došlo ke krvavému činu. Kronika vypravuje, že ve snu se ukázala nešťastná matka Alžbětě a řekla jí: „Milé dítě, zemřela jsem a trpím mnoho na věčnosti, že jsem promarnila neúčinně čas života. Modli se za mne, aby Bůh ukrátil mé bolesti a přijal mou násilnou smrt v obět za mé hříchy.“ Dívka plakala a modlila se vroucně, až jí matka opět zvěstovala, že je vysvobozena pro její modlitby.

Dva roky po smrti matčině našli v Uhrách bohatý poklad, který ona byla našetřila

pro své děti. Ubohá musila za tuto pečlivost obětovati svůj život. Tak již záhy poznávala Alžběta prokletí mamonu a v srdci dítěte budila se tím láska k chudobě a odříkání, až později ovládla celý její život.

Příklad zbožnosti.

Čistou duši Alžbětinu prozařoval Duch svatý, jako slunce září v kapce rosy; proto dítě nejen se rádo modlilo, nýbrž také konávalo skutky Boží. Často, když si Alžběta hrála s jinými a hra se jí líbila, najednou přestala a řekla: „Teď z lásky k Bohu chci se vzdáti této radosti.“ -- Jestliže se při zábavách tančilo, ona po prvním kole odešla se slovy: „Jeden tanec stačí pro svět, ostatních se zřikám pro Boha.“ -- Co dostávala darem, rozdávala chudým; a byla vynalézavou, jak vyžebroti něco trpícím. — V její době bývalo zvykem, losem si vyvoliti nějakého světce za ochránce. V ustanovený den bylo položeno na oltář dvánáct svící, na nichž byla napsána jména dvánácti apoštolů. Alžběta vroucně se modlila, aby losem obdržela sv. Jana, a opravdu, třikrát vytáhla svíci, a vždy se jménem sv. Jana. Miláček Páně a apoštol lásky stal se jí vzorem na celý život.

Mladá láska.

Alžběta pro svou skromnost a pokoru a pro lásku k chudým byla od mnohých po-

hrdána a nenáviděna. Avšak její snoubenec si jí vážil, nazýval ji svou milou sestrou a zastával se jí, když jiní ji tupili. Přišel-li z cest, vždy jí přinášel nějakou památku: růženec, obrázek, křížek neb řetízek. Jednou se však stalo, že zapomněl na dárek, a Alžběta se domnívala, že uvěřil pomluvám, proti ní rozšiřovaným, což jí velice bolelo. Prosila rytíře Vargilu o přímlovu. A ten se opravdu přičinil. Když jednou s knížetem na lovu odpočívali, začal rytíř Vargila: „Smím se vás, pane, na něco tázati?“ „Jenom mluv s důvěrou, na všecko ti odpovím.“ „Co je tedy s pannou Alžbětou, kterou jsem z Uher přivedl? Chcete si ji vzíti za manželku aneb ji vrátíte otci?“ — Tu vstal Ludvík, ukázal rukou na horu před nimi ležící a řekl: „Vidíš tuto horu? Kdyby od paty až na vrch byla ze zlata, a toto zlato bylo moje, vzdám-li se Alžběty, neučinil bych tak. Ať lidé o ní smýšlejí a mluví, jak chtějí, já ji miluji a nic na světě nemiluji víc než ji. Bude mou manželkou, neboť pro svou ctnost a zbožnost je mi dražší nad všechny poklady světa.“ — Pln radosti tázal se rytíř: „Dovolíte, abych vaše slova sdělil panně Alžbětě?“ — „Jenom tak učiň, a řekni jí, že já nikdy nebudu poslouchat pomluv proti ní, a toto dones jí na znamení mé věrnosti.“ Dal mu zrcadélko, na jehož zadní straně byl obraz Ukřižovaného. — Jak se tě-

šila Alžběta, že její obavy byly marné. Srdečně zlíbala obraz Ukřižovaného; tušila snad, že bude jednou potřebovati síly z kříže prýšticí.

II. Manželství.

Knížecí svatba.

V posledních dnech roku 1216 kladli na Vartburku do rakve Heřmana, bratra Ludvíkova. V dubnu 1217 zemřel jeho otec kníže Heřman sám. Tak se stalo, že Alžbětin snoubenec nastoupil vládu jako Ludvík IV. Mladý kníže byl 6. července 1218 pasován na rytíře. Z různých stran se činily nástrahy, aby odvrátily Ludvíka od manželství s Alžbětou. Ale právě to jej pohnulo, že již 1221 slavil svatbu s Alžbětou, která, ačkoliv čtrnáctiletá, již dospěla. Ludvíkovi bylo 22 let. Jeho heslem bylo: „Zbožně, čistě, poctivě.“ Ve staré kronice se o něm píše: „V jeho ústech nebylo nalezeno lži. Jeho řeč byla: Ano, ano, ne, ne. Jeho slova byla zcela věrná a pravdivá, takže mu každý věřil jakoby přísahal. Denně dával sloužiti mši sv., již obcoval, aby se Bohu v úctě klaněl. Přišel-li tento dobrý pán někam, vždy napřed navštívil chudobinec, potěšil svou přítomností churavé a nemocné a dal jim oděv a jiné dary.“ Byl dobrý k dobrým a přísný k zlým, takže země se těšila jistotou, jako nikdy dříve.“

Ľáska manŹelská.

Ľáska mladých manŹelů byla převeliká. Konal-li Ludvík menší cesty, AlŹběta ho doprovázela na koni a nedala se odstrašiti ani zimou, ani vedrem ani povodní. Musel-li hrabě na větší cesty, oblékla se AlŹběta do vdovských šatů. Po celý čas jeho nepřítomnosti Źila jako vdova jen Bohu a dobrým skutkům. Vrátil-li se manŹel, oblékla se zase do šatů svátečních a zdobila se jak se slušelo na kněžnu.

Jednou byla AlŹběta se svým manŹelem na mši sv. Klečela za svým manŹelem a zadávala se na něho s takovým zalíbením, Źe zapomněla na Boha. V tom zvonilo k pozdvihování. AlŹběta sebrala své myšlenky k modlitbě; když však kněz pozdvihl svatou Hostii, zdálo se jí, jakoby viděla Spasitele na kříŹi s krvacejícími ranami. Tu se v ní probudilo svědomí a jako Maří Magdalena vrhla se k nohám JeŹišovým a prosila za odpuštění. JiŹ bylo poledne a ona se ještě modlila. Když manŹel přišel pro ni, pŹiznala mu, zač činí pokání. I řekl jí Ludvík: „Chci tobě pomáhati v pokání. Avšak ted' pojď se mnou a bud' veselá v Bohu.“

Svého muže AlŹběta něŹně milovala, ale láska k Bohu podržela u ní vrch. Tvor musí ustoupiti Stvořiteli, pŹirozenost musí se pod-

řiditi vůli Boží, i když srdce při tom puká. Protože žila z víry a Boha milovala, cítila Alžběta takovou touhu po domě Božím, že když uslyšela zvony kostelní, spěchala do chrámu Páně, až jí ženy doprovázející nestačily. Ke mši sv. se připravovala modlitbou. Před pozdvihováním odkládala korunu, prsteny a ozdoby, aby v pokoře se klaněla Kristu pokornému.

Jednou po proměňování odhrnula závoj, aby viděla sv. Hostii: tu vycházela z její tváře taková záře, že kněz, který sloužil mši sv., viděl se jako sluncem oslněn.

Sestra třetího řádu.

V italském městě Assisi žil jinoch, syn obchodníka, ne sice hříšným, ale světským životem. Právě v roce, kdy se narodila sv. Alžběta, tento jinoch, osvícen Duchem sv., obrátil se k Bohu a stal se z něho slavný sv. František. V krátké době mnoho tisíc mužů a jinochů jej následovalo. Zasvětili se svaté chudobě a službě Boží. Brzy založila sv. Klára stejný řád pro panny. Když sv. František a jeho bratři hlásali po městech a osadách Krista ukřižovaného, hlásilo se k nim takové množství lidí, že nebylo možno je přijmouti do klášterů. U mnohých to také nedovolovaly poměry. Pro tyto nadšené duše založil sv. František tak zvaný třetí řád; pro ty,

kteří musí ve světě zůstatí a přec chtějí mítí podíl na kajínosti a zásluhách Františkánů. Když synové sv. Františka přišli do Eisenachu, přívítala je kněžna Alžběta s velikou radostí, darovala jim kapli a chudý domček a sama vstoupila do třetího řádu, aby se upevnila v dobrém a chránila před nebezpečím světa.

První dítě

V roce 1222 porodila Alžběta své první dítě, syna. Hrabě byl právě na zemském sněmu v Marburku. Ihned se odebral ke své manželce a jak cestou jel přes chatrný dřevěný most, napadla ho dobrá myšlenka: Z vděčnosti k Bohu dám vystavěti pevný kamenný most, aby též jiní měli radost z mojí radosti. Učinil tak a most ještě dnes stojí. Pěkná gotická kaplička na mostě připomíná cestujícimu, aby přemýšlel, zdali je též na pravé cestě — k Bohu. Princ dostal na křtu jméno Heřman. Když s ním Alžběta poprvé šla do kostela, oblékla jednoduché, vlněné roucho a obětovala s dítětem svíci a beránka.

Hlad.

V roce 1226 byl Ludvík císařem Bedřichem II. povolán do Italie. Právě v tomto roce byla neúroda a nastal veliký hlad. Chudí lidé živili se kořínky a bylinami. Ano, pojídali

maso pošlých zvířat. Mnoho lidí umíralo hladem. V knížecí pokladně bylo tehdy 64.000 dukátů. Alžběta použila těch pokladů a jiných svých důchodů, aby zmírnila nouzi. Devět set chudých denně živila. Pod svým hradem vystavěla nemocnici o 28 ložích. Nemocné navštěvovala a opatrovala osobně. Dětem koupila hračky a hrála si s nimi. Když ji děti viděly, zdaleka běhaly jí vstříc a volaly: „Mamičko, mamičko!“ Alžběta však věděla, že pro chudého je větším dobrodiním zjednat mu práci, než nerozumnou almužnou učiti ho lenosti. Proto, když se blížily žně, dala každému chudému, který byl schopen práce, srp a košili a posílala je na pole. Její jemné srdce však také vycítilo, jak to bolí, choditi bos po strništi; proto přidávala každému dělníku pár střevíců.

Když hrabě se vrátil z Itálie, dvořané si u něho stěžovali na Alžbětu, že promarnila jeho statky. Ludvík jim odpověděl: „Nechte jenom moji milou Alžbětu činiti chudým dobré; co pro Boha dobrého činí, proti tomu nic nemějte; jen když nerozdá Vartburk, Eisenach a Naumburk, jsem spokojen.“ — Mnozí lidé nemají žádného kříže, který by denně brali na sebe. Sv. Alžběta tehdy také kříže neměla, proto si sama ukládala křížek milosrdné lásky k bližnímu.

Loučení.

V době sv. Alžběty byla Svatá země v moci mohamedánů. To byla bolest pro celý křesťanský svět. Ze všech křesťanských zemí hlásili se stateční rytíři, aby vysvobodili Svatou Zemi z moci nevěřících. Když v r. 1227 císař Bedřich II. vydal svolání k nové křížové výpravě, hlásil se i Ludvík. Křížáci si přibíjeli na rameno rudý kříž z vlněné látky. Ludvík však se obával, že by Alžbětu příliš polekal, proto uschoval kříž v kapse. Jednou večer seděli manželé spolu v důvěrném rozhovoru. Tu sáhla Alžběta muži do kapsy, aby viděla, co v ní jest. Když uzřela kříž, zděsila se tak, že klesla ve mdlobách k zemi. Manžel polekán hleděl ji potěšit: „Hle, dávám se na křížovou výpravu z lásky k Ježíši Kristu. Kdyby mne císař volal do války, poslechl bych. Proč nemám totéž udělati pro Boha?“ — Dlouho Alžběta nic neodpovídala, jenom plakala, konečně řekla: „Milý bratře, není-li to proti Bohu, zůstaň u mne; ale proti vůli Boží nechtěla bych tě mít.“ — Ludvík odvětil: „Milá sestro, dopřej mi, abych tam jel, neboť učinil jsem slib.“ Dobrá žena oddala se do vůle Boží a řekla: „Proti vůli Boží nechci tebe zdržovati. On ti dej síly, abys vůli Jeho plnil. Obětovala jsem tebe a sebe Bohu.“ — Jak vidíme, svatí jsou lidé jako my, musí bojovati

proti přirozenosti jako my. Právě proto, že bojovali, obdrželi korunu vítěznou a jsou nám tak vzorem.

Nastal den bolestného loučení. Ludvík žehnal svým dvěma bratrům a prosil je, zvláště staršího Jindřicha, aby svědomitě o matku, děti a manželku pečovali. Potom se loučil s dětmi, které sotva tušily, oč se jedná. V dětinné prostnosti ho objímaly a volaly: „Dobrou noc, milý tatíčku, tisíckrát dobrou noc, zlatý tatíčku!“ — Ano, přicházela dlouhá, dlouhá noc. Když se Ludvík obrátil k Alžbětě, nemohl bolesti promluvit, jen hlasitě plakal. Alžběta volala: „Běda mně, preubohé ženě!“ Lid, bratři i rytíři plakali s nimi, vidouce jejich bolest. — Konečně se Ludvík odtrhl, avšak Alžběta prosila, aby jej mohla doprovodit až k hranicím. A když byli u hranic knížectví, ještě jela s nimi jeden den, až konečně rytíř Vargila prosil: „Pane, jest již na čase, abyste naši milostivou paní propustil, musí to býti.“ — Ludvík ukázal své manželce svůj prsten pečetní a řekl jí: „Viz tento prsten, na němž je vyryt Beránek Boží s praporem. Kdo ti přinese dopis, zapečetěný tímto prstem, tomu docela věř, ať ti nese zprávu jakoukoliv. Bůh ti žehnej a zachovej tě!“ Dlouho hleděla Alžběta za mužem, až se konečně vrátila, jakoby šla ze hřbitova.

„O smrti, kde jest vítězství tvé?“

Křižáci sjížděli se do Itálie, aby v městě Brindisi vstoupili na lodi. Bedřich II. dlouho otálel a přišel teprve v srpnu. Zatím vedrem letním vypukl mezi vojskem mor. Teprve 6. září křižáci odpluli, avšak již za několik dní musili přistáti u Otranta; císař prohlásil se nemocným. Ludvík však již umíral. V horečce viděl bílé holuby létati kolem lůžka: „Musím s nimi odtud,“ volal. Brzy jeho duše opravdu odletěla do země věčného klidu a radosti. Skonal 11. září 1227.

Poslední přání zemřelého bylo, aby pozdravili jeho manželku a přinesli jí prsten s Beránkem. Byl už říjen, když dorazili do Durynska; Alžběta právě porodila své třetí dítě. Z obavy pro její zdraví zatajila jí tchyně Žofie smutnou zprávu. Teprve po šesti nedělích jí opatrně sdělila: „Milá dcero, buď silná a nermuť se nad neštěstím, které Bůh dopustil na tvého pána a mého syna.“ — Alžběta odvětila: „Jestli můj bratr je v zajetí, bude brzy s pomocí Boží vysvobozen.“ Žofie jí ukázala prsten a řekla: „Vzmuž se, milá dcero a vezmi tento prsten, který ti poslal; neboť, bohužel, je mrtev.“ Tu vykřikla Alžběta: „Co pravíte?“ „Zemřel.“ — Ubohá Alžběta zbledla, křečovitě sepjala ruce a bědovala: „O Pane Bože, o Pane Bože, nyní je celý svět se vším, co jest v něm, pro mne mrtvý!“ Běhala po

sálech a chodbách hradních a volala: „Zemřel, zemřel!“ Když ji chtěli potěšiti, nařikala: „Ny- ní jsem ztratila všecko! O, můj nejmilejší bratře, můj zbožný muži, jak mohu žiti bez tebe? Potěš mne Ty, který neopouštíš vdovy a sirotky. O můj Bože, potěš mne! O Kriste, posiluj mne v mojí slabosti!“ Ostatní štkali soustrastí s ní a celý týden nebylo na hradě slyšet nic, než pláč a nárek nad smrtí dobrého pána.

III. Vdova.

Po smrti Ludvíka převzal vládu jeho mladší bratr Jindřich Raspe jako poručník pětiletého syna Heřmana. Alžběta odešla s dětmi na své vdovské statky. Začala takovou rozsáhlou činností charitativní, že Jindřich z obavy, aby nerozdala všecko, ji zbavil užívání majetku, a nařídil jí, aby se stravovala z hraběcí kuchyně. Avšak zpovědník sv. Alžběty, přísný Konrád z Marburku, zakázal jí jísti se stolu hraběcího. Tak chtěl protestovati proti vykořisťování a potlačování poddaných. Tak Alžběta si nevěděla jinak pomoci, než že jednou v noci opustila hrad. Byla ukrutná zima a noc. Nejmladší dítě, pūlleté, nesla v náručí; dvě starší vedly věrné její bývalé komorné. — Město Eisenach bylo pole, na němž Alžběta po celá léta rozsévala nejhojněji skutky milosrdenství; avšak když v tuhé zimě prosila

o přístřeší, dařilo se jí jako Panně Marii v Betlémě: všude ji odmítali. Bázeň před hněvem hradního pána utlumila v nich veškeren cit vděčnosti. Co asi cítilo srdce světice? Asi totéž, co cítil Syn Boží, o němž píše sv. Jan: „Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali.“ (J. 1, 11.) Kdyby aspoň byla sama. Avšak nevinné děti vidět třesoucí se zimou a slyšet jejich pláč — toť největší bolest pro srdce mateřské. Konečně prosila v bídě hospodě o nocleh. Hostinský dal vyprázdniti chlév, kde dosud choval prasata a tam umístil kněžnu s dětmi. — A hle, právě v tomto okamžiku největšího ponížení naplnila nebeská radost srdce sv. Alžběty: poznala, jaká to čest pro ni, podobnou býti Panně Marii v chlévě betlémském. V tom slyšela zvoniti z blízkého kostela františkánského k půlnočním hodinám. Šla s radostí do kostela a prosila bratry, aby zazpívali „Te Deum“ — „Bože, chválíme Tebe“ — na poděkování Pánu Bohu za všechny milosti kříže a utrpení. — Srovnejme s touto hrdinskou obětavostí naše chování se v křížích a utrpeních.

Tvrdší než kámen.

Druhého dne Alžběta znovu hledala přístřeší. Chudý kněz, který se nebál hněvu panovníka, jí pomohl podle možnosti. Když však

Jindřich se o tom dověděl, poručil Alžbětě, aby nocovala v domě jistého dvořana, který byl znám jako její nepřítel. Jak tam s ní zacházeli, poznáme z jejích slov při loučení: „Děkuji vám, vy zdi kamenné, že jste nás chránily před zimou a větrem; ze srdce ráda bych děkovala lidem, nevím však, zač.“ — Jindřich snad čekal, že Alžběta, sklíčená nouzí a hladem, vrátí se do hradu. Avšak zmýlil se. Alžběta raději šla žebrati pro sebe a pro děti, než aby byla neposlušnou.

„Bože můj, proč jsi mne opustil?“

Jak velice pohled na trpící děti trápil srdce matky, může pochopiti jen matka, když si představí, jak by jí bylo, kdyby pro nemřuvně neměla ani teplé světničky ani jiskérky ohně. V této duševní trýzni naléhala na Alžbětu pokušení, kde že je ta láska a prozřetelnost Boží. — Vidíme z toho, že i svatí měli pokušení. Alžběta nemohla jinak, musela s bolestí se odloučiti od milovaných dětí a dáti je k cizím lidem mimo město. — Ačkoliv Alžběta všecko prodala nebo dala do zástavy, i snubní prsten, přec již neměla ničeho. Živila se jen prací svých rukou: předla a prodávala niti. Ačkoliv, co vydělala, sotva stačilo k životu, přece, aby mohla dávatí almužny, uskrovňovala se ještě v jídle.

Jednou ulicí v Eisenachu teče strouha. Místo mostu byly tam ve středověku položeny veliké kameny, po nichž se přecházelo na druhou stranu. Když jednou Alžběta chtěla strouhu překročit, potkala ji stará žebračka, kterou kdysi v nemoci opatrovala. Místo, aby čekala na druhé straně strouhy, až Alžběta přejde, žebračka vstoupila také na kameny a strčila svou bývalou dobroditelku tak, že ona, slabá a vyhladovělá, padla do bahnitě vody. K tomu ještě stařena nadávala: „Dobře ti tak; nechovala jsi se jako kněžna, lež nyní v bahně, já ti pomáhat nebudu.“

Co Alžběta na to? Hněvá se? Snad zaplakala nad nevděkem lidským? Nebo mlčela v tiché bolesti? Ne. Usmála se a řekla: „Dobře mi tak za to, že jsem dříve nosívala zlato a drahokamy.“ Potom si vyhledala místo, kde byla čistá voda a očistila tam svůj oděv.

Shledání po smrti.

Když se křižáci vrátili ze Svaté Země, vzali tělo svého pána s sebou a smutným průvodem je vezli domů. Již byli blízko Bamberku, tu přišla jim Alžběta vstříc. Prosila, aby rakev byla otevřena, a když uzřela ostatky svého milovaného manžela, tak ji přemohla bolest, že se trásla na celém těle, vrhla se na rakev a s vroucností líbala jeho kosti. Potom povzdechla: „Bože, víš, že bych se vzdala

všech radostí světa, kdybych mohla ještě jen jednou vidět jeho milou tvář. Avšak, kdybych za oběť jednoho vlasu mohla jej k životu vzkřísiti, neučinila bych toho proti tvé svaté vůli.“

Sotva přinesli ostatky Ludvíkovy do kláštera, kde měl býti pochován, ukázalo se, jak byl v lásce u lidu. Nesmírné množství lidu všech stavů se scházelo, aby doprovodili smrtelnou schránku svého pána k poslednímu odpočinku. Taková bolest všecky přemáhala, že místo pohřebních zpěvů bylo slyšet pláč a naříkání. Ludvík byl pochován v hrobce a postaven mu krásný pomník. Avšak krásnější pomník si postavil sám svojí dobrotou v srdcích poddaných.

Smíření.

Alžběta sama pro sebe ráda by byla všechno trpěla. Avšak v zájmu svých dětí musila žádati spravedlnost. Proto po pohřbu prosila rytíře, aby jí pomohli k právu proti švakru Jindřichu. Rytíři přísahali vdově pomoci, předstoupili zmužile před císaře a žádali nápravu. Jindřich uznal svoji chybu, prosil za odpuštění a smířil se s Alžbětou. Vrátil jí i dětem statky a knížecí práva. Jakmile urovnala tyto rodinné záležitosti, Alžběta opustila podruhé hrad. Chtěla se vzdáliti světského ruchu hradního

života. Odešla do Marburku a tam vystavěla nemocnici ke cti sv. Františka, jenž tehdy právě byl svatořečen. Vedle nemocnice dala si zařídití byt pro sebe s chudobou opravdu františkánskou.

Přísný zpovědník.

Konrád z Marburku, zpovědník sv. Alžběty, jemuž slíbila poslušnost, byl „chladným rozumem“ světice. Chtěla všeho se vzdáti a živiti se žebrotou, zpovědník jí to však zakázal. — Největší přísností chtěl světici úplně odpoutati od světa a připoutati k Bohu.

Vzal jí proto věrné přítelkyně, Gudu a Isentrudu, a dal jí nevzdělanou služku a starou, hluchou vdovu. Služka jí měla cvičit v pokoře, vdova v trpčlivosti. Obě svůj úkol plnily vzorně.

Alžběta však ještě sama si přidávala pokorení. Pomáhala v kuchyni a čistila nádobí. Přijala do domu sirotka, který byl kulhavý a slepý a k tomu ještě trpěl krvácením. Opatrovala ho jako matka ve dne v noci, až zemřel v jejím náručí. Po jeho smrti přijala dívku, trpící malomocenstvím. Nemocí byla tak znetvořena, že všichni od ní utíkali. Světice však dala lůžko nemocné postavití vedle svého, opatrovala nemocnou, hrála si s ní — až jí to zpovědník zakázal. — Nejmilejší nemocní

byli jí malomocní. Umývala je a čistila a opatrovala, kde jen mohla. Viděla v nich samého Ježíše Krista.

Její pokrmem byly zeleniny bez soli a omastku, jen vařené ve vodě. Přinesl-li někdo lepší pokrm, nejedla z toho, nýbrž donesla to svým chudým v nemocnici. Avšak ve všem se řídila rozkazy lékaře.

Vždy něco pracovala, aby nepodlehla zahálce a aby měla víc pro chudé.

Lidský nevděk.

Jako na temném pozadí obraz je tím jasnější, tak ctnost sv. Alžběty září tím krásněji, čím více trpěla lidským nevděkem. Jednou našla světičku ženu v nejtěžší chvíli. Postarala se o ni i o dítě, ano, šla i za kmotru ke křtu. Každý den navštěvovala nemocnou, potěšila a povzbudila ji a vždycky jí přinesla něco dobrého k jídlu. Když za měsíc žena ozdravěla, darovala jí Alžběta ještě plášť a svou vlastní obuv, i potraviny na cestu a něco peněz. Ano, ve své pečlivosti odpárala kožesinu s pláště služebné, aby chránila děťátko před zimou. Žena se rozloučila, aby druhého dne ráno se svým mužem, který zatím přišel, odcestovala. Ráno žena vskutku odešla, ale dítě své zanechala v domě. — Když sv. Alžbětě donesli zprávu o činu nevděčné matky, nerozcílila se, nýbrž první její starost byla

o dítě. Poručila služebné: „Hned jdi a přines dítě, aby nebylo opuštěno.“ — Po matce pátrali, ale nenalezli jí. Co teď? Jedna ze služebných, která znala sílu modlitby své paní, prosila ji o modlitbu, aby Bůh vrátil dítěti nevěrnou matku. Sv. Alžběta byla k modlitbě ochotna, řekla však: „Nedovedu se modlití jinak, než aby se stala vůle Páně.“ - O hodinu později viděli muže, jak spěchá k nemocnici; tam padl na kolena před sv. Alžbětou a prosil za odpuštění. Vyprávěl, že, když utíkal se ženou, náhle jako tajnou mocí zadrženi, nemohli dál a on že byl nucen se vrátiti. Pověděl, kde je jeho žena; našli ji a též ona potvrdila, co muž řekl, a prosila za odpuštění. — Přítomní žádali světici, aby odňala nevděčné ženě darovaný plášť a obuv a dala tyto věci hodnějším chudým. Odpověděla: „Učiňte, co se vám zdá správné.“ Plášť dali zbožné panně a tento dar způsobil, že ona dívka se zasvětila Bohu a vstoupila do kláštera. Obuv obdržela chudá vdova. Avšak sv. Alžběta nezapřela svého dobrého srdce ani vůči nevděčné ženě: dala jí jiný oděv a jinou obuv.

Podobného nevděku zakusila sv. Alžběta od jiné ženy, kterou byla přijala k sobě, aby ji opatrovala. Sotva žena vyzdravěla, v noci utekla a ukradla své dobroditele šaty. Ráno Alžběta neměla co obléci. Ona však i to obrátila k dobrému a řekla: „Milý Pane, děkuji

Ti, že smím býti Tobě podobna, jak jsi v jesličkách ležel a na kříži visel.“

V podezření.

Není divu, že světští lidé měli sv. Alžbětu pro její dobročinnost za ženu nerozumnou neb marnotratnou. Bůh však chtěl světici ještě více osvoboditi od náklonnosti k světu, proto dopustil na ni nejhorší podezření. Lidé začali si vypravovati, že má nedovolený poměr ke svému zpovědníku Konrádovi. Proto prý ji, vdovu, vytáhl z hradu do Marburku, aby tam s ní promarnil její majetek. Nebylo nejmenší příčiny k takovému podezřívání. Avšak svět sám je špatný a věří rád o druhých všechnu špatnost a nic mu není tak nesnesitelné, jako když křesťan světem pohrdá. — O těchto pomluvách se dověděl i rytíř Vargila. Byl sice přesvědčen o nevinosti sv. Alžběty, domníval se však, že světice ve své nevinosti byla neopatrnou v chování a tak zadala příčinu k pomluvám. Proto přijel do Marburku a řekl jí uctivě: „Dovolte, paní, abych s vámi mluvil otevřeně.“ Alžběta ho žádala, aby pověděl všechno, co má na srdci. Rytíř řekl: „Prosím vás, ctěná paní, abyste dbala svého dobrého jména, neboť vaše důvěra k mistru Konrádovi dává nevzdělanému lidu příčinu k řečem pomluvačným.“

Alžběta slyšíc, co lidé o ní mluví, pozdvihla plna radosti oči k Bohu, v němž nalézala svůj pokoj a řekla: „Pochválen buď ve všem náš Pán a Bůh, Ježíš Kristus, který ráčil přijmouti tuto malou oběť ode mne! Z lásky k němu a abych jemu sloužila, vzdala jsem se svého urozeného stavu; bohatstvím světa jsem pohrdla a stala jsem se chudou; ani mládí ani krásy jsem nedbala a jenom o to jsem pečovala, abych si jako jedinou ozdobu ženy zachovala dobrou pověst. Avšak i toho žádá ode mne Bůh, jak od vás slyším; chce i mé dobré jméno jako oběť zvláště příjemnou. Svoluji k tomu, abych žila beze cti; jenom za to prosím, milý Spasiteli, chraň mé ubohé děti, by pro mne netrpěly hanbu.“

Pán stojí u dveří.

Bylo to v roce 1231. Alžběta ležela v polospánku a jak byla ve dne v noci zvyklá, myslila na Boha. V takové pobožnosti pojednou se jí zdálo, že vidí Ježíše Krista v nebeském světle a on k ní mluví: „Služebnice moje, nastala doba, kdy máš vzítí odměnu za svoji práci, svou chudobu a nouzi, kterou jsi vzala na sebe z lásky ke mně.“ — Při tomto oznámení blízké smrti světice necítila úzkosti ani strachu, nýbrž nesmírnou radost. Již léta se připravovala a s toužebností čekala, až Pán přijde a zaklepe. Hned příštího rána připravila

všecko k pohřbu. Ještě jednou navštívila nemocné, žehnala jim a rozdala mezi ně i to poslední, co měla.

Když těžce nemocný zpovědník Konrád se jí tázal, koho si po jeho smrti zvolí za zpovědníka, odpověděla: „Vaše otázka je zbytečná; já zemru před vámi. Vy se uzdravíte, já však brzy budu povolána.“ Tak se i stalo.

Čtvrtého dne potom Alžběta těžce onemocněla. Dva týdny měla horečku; její duše však byla veselá a modlila se bez ustání. Jednoho rána byla obrácena ke zdi a zdálo se, že spí, tu slyšela její služebná nebeský zpěv vycházející z jejich úst, ačkoliv nepohybovala rty. Po hodině obrátila se sv. Alžběta a řekla: „Kde jsi, milá?“ -- Služebná odpověděla: „Zde jsem; avšak, milá paní, jak krásně jste zpívala!“ — Světice řekla: „Přiletěl ke mně krásný pták, a tak líbezně zpíval, že jsem začala zpívat s ním. Tento ptáček mi také zjevil, že třetího dne zemru.“ — Poslední tři dni prosila Alžběta, aby nepřipouštěli k ní žádné návštěvy. Jen domácí a několik zbožných řeholnic zůstalo u ní. Řekla jim: „Chci býti sama s Bohem.“

Její zpovědník, mistr Konrád přišel, aby ji naposled vyzpovídal. Po zpovědi se jí tázal, co se má po její smrti udělat s náčiním a nábytkem. Nato mu světice odpověděla: „Víte, že jsem vám slíbila poslušnost; vzdala jsem se předně své vůle, potom svých dítek, potom

světských radostí. Jenom na váš rozkaz jsem si něco podržela, abych zaplatila dluhy a rozdávala almužny. Ráda bych se byla vzdala všeho, kdybyste dovolil. Co zdánlivě mám, patří chudým. Rozdělte mezi ně, co zůstane jen jednu sukni mi nechte, v té chci býti pochována. Závěti nedělám, mým jediným dědicem je Kristus.“

Blažená smrt.

Alžběta se naposled zpovídala 18. listopadu, v neděli. Potom se jí sloužila ve svět-nici mše sv. Před jejíma očima se obnovila tajemným způsobem oběť na kříži, kterou byla i pro ni dobytá milost blažené smrti. Potom přijala umírající poslední pomázání a sv. přijímání. V největší zbožnosti ležela mlčky až do večera. Večer začala vypravovati o vzkříšení Lazara a o slzách Pána Ježíše. Když viděla, že přítomné pláčí, vybízela je: „Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou plačte!“ -- Potom se znovu odmlčela. Po chvíli bylo opět slyšeti líbezný zpěv. Když přítomní se tomu divili, řekla Alžběta: „Neslyšeli jste se mnou zpívati anděly? Já jsem jenom s nimi zpívala, jak jsem mohla.“ Bylo na ni viděti, že její duše je přeplněna svatou zbožností a blaženou rozkoší; nebe přišlo k ní, ještě dříve než ona

přišla do nebe. Blížila se půlnoc; tvář u-
mírající zářila, jakoby se měla splnit slo-
va: „Svatí budou zářiti jako slunce v krá-
loství Otce mého!“ Mluvila o narození Páně.
Potom zvolala: „O Maria, přijď mi na po-
moc!“ Naklonila hlavu svou a umřela tak
tiše, jako usíná nevinné dítě.

Oslavena.

Sotva se rozšířila zvěst o smrti světice
hrnuly se zástupy lidí, aby ji viděli naposled
a zajistili si nějakou památku na ni. Svaté
tělo bylo jako živé, jen tvář byla bledá. Lí-
bezná vůně naplňovala místo. — V nemocniční
kapli před oltářem sv. Františka byla po-
chována.

Rok po svatořečení Alžbětině, 1. květ-
na 1236, bylo její tělo vyzvednuto z hrobu.
Nepřehledné zástupy z Německa, Francie,
Uher a Čech přispěchaly, aby se zúčastnily
oslavy sv. Alžběty. Císař Bedřich II., čtyři
arcibiskupové, osm biskupů, mnoho opatů,
kněží, řeholníků a panstva se shromáždilo.

V noci před přenesením svatého těla na
místo budoucí úcty vyzvedli rakev. Tělo svě-
tice bylo neporušeno, ruce byly skříženy na
prsou. Vůně zase naplnila celou kapli. Zahalili
tělo sv. Alžběty do purpuru a příštího rána
sám císař bos a v šedém oděvu nesl za zpěvu

kněží a lidu rakev na připravené místo, nad nímž je dnes vystaven dóm Marburský.

Při obětování přistoupil císař k rakvi, a korunoval světici drahocennou korunou se slovy: „Nebylo mi dopřáno za živa tě korunovati na císařovnu — tak chci nyní tebe uctítí touto korunou jako věčnou královnu v království Božím.“

Tajemství kříže.

Asi čtyři léta po válce seděl jsem na peroně nádraží P. v Čechách. Na lavičku přisedly dvě paní. Starší předčasně sestárlá vyprávěla mladší, co zkusila za vojny. Sledoval jsem s útrpností její vypravování, až ona, snad podrážděná přítomností kněze, štípla mne poznámkou: „A kněží to chtěli!“ Chtěl jsem ji potěšiti, ale byla nepřístupná. Utrpení podkopalo její víru i naději v Boha. Vzpomínám si na to nyní, když mám před očima příklad sv. Alžběty. Jednu utrpení zlomilo, druhou posvětilo. Sv. Alžběta vypila kalich hořkosti až na dno. Nevím, zda která žena z lidu vytrpěla více? Právě v nejtěžších protivenstvích její ctnosti zazářily nejkrásněji. Takové statečné duše, jimž utrpení a kříž byly důkazem lásky k Bohu, které považovaly život prostý utrpení za největší utrpení, jsou Bohu díky i nyní. Ty jsou

radostí Boha, sloupy církve, bleskosvody hněvu Božího. Než daleko více je těch, jimž Kristův kříž jest pohoršením a bláznovstvím. Odhazují jej, vzpírají se mu jako Šimon, nesou jej nerádi, s proklínáním jako zlo, jemuž se nelze vyhnout, až se s ním zřítí do propasti, odkudž není vysvobození. Tajemství kříže... Opakuje se denně kalvarské drama. Dva lotři viseli s Kristem na kříži: jeden vznáší se z něho do ráje, druhý padá do pekla. Pěkně to vyjadřuje řecká církev v hodinkách: „Tvůj kříž, Kriste, jest spravedlivé měřítko uprostřed dvou lotrů; jednoho sráží do záhuby, druhého uvolněného od provin povznáší k poznání Boha.“

Čím je kříž, utrpením pro Tebe? Svatá Alžběto, zasviť svým zářivým příkladem do temnot moderního světa, aby křesťané opět poznali cenu kříže.

Na rozloučenou.

Milý čtenáři, co zde je napsáno, není román, nýbrž pravda, život vynikající světice. Nechtěl jsem ti připraviti jen příjemnou zábavu; také by mne netěšilo, kdybys řekl: „Byl jsem velice dojat utrpením svaté kněžny.“ Kdo jen tolik řekne, u toho příklad sv. Alžběty tak působí, jako slunko na hromadě písku: písek se zahřeje, ale nepřináší ovoce.

Svatá duše, jako duše Alžbětina, ještě dnes v nebi lační a žízni; touží po tom, aby co nejmén lidí šlo cestou, kterou kráčela ona a která ji vedla k slávě nevýslovné.

Nežádám od čtenářů takové výše dokonalosti, jaké dosáhla sv. Alžběta, avšak nepropustím žádného čtenáře, který aspoň jiskru dobré vůle má, bez prosby. Chci totiž, aby ctil příklad sv. Alžběty a své ubohé duši prokázal milosrdenství tím nejlehčím, co křesťanského může křesťan učiniti. Co to je? Skutky milosrdenství. — Neodkládej spisku toho dřívě, než se rozhodneš, že vykonáš něco dobrého: pomáhej nějaké rodině, která trpí nouzi, nebo dej práci nezaměstnanému, přijmi dítě, které nemá rodičů, umožni, aby chudý chlapec se něčemu naučil anebo dej podporu našim mnohým charitativním ústavům a spolkům. Abys nezapomněl, hned si odlož část svých peněz; a nemáš-li dnes, učin aspoň předsevzetí, že dáš až budeš mítí.

Jestli však někdo čte tyto řádky a jest úplně chudý, i ty, dobrá duše, můžeš jiným milosrdenství prokázati, pomodli se za všechny: za chudé, zarmoucené, nemocné, umírající, zemřelé, za celé křesťanstvo, a zvláště za ony osoby, které znáš a které trpí na těle neb na duši. To je krásný dar, a mnohemu více užítku přinese než peníze.

Bez daru nepropustím žádného čtenáře. Kdo by nedovedl před očima této milosrdné světice Alžběty nic dobrého vykonati, ten je na duši mrtvý a již nosí v sobě rozsudek, který uslyší při posledním soudu nemilosrdní. Hled' abys byl na pravé straně.

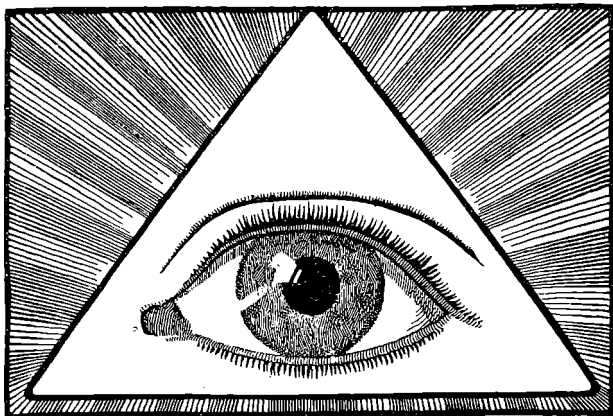
„Potom řekne král k těm na pravici: „Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od ustanovení světa, neboť lačnil jsem a dali jste mi jísti, žíznil jsem a dali jste mi píti, hostem jsem byl a přijali jste mne; nah jsem byl a přioděli jste mne, nemocen jsem byl a navštívili jste mne; v žaláři jsem byl a přišli jste ke mně.“ (Mat. 25, 34—36.)

Oroduj za nás sv. Alžběto, abychom hodni byli s tebou slyšeti tato slova věčného Soudce!

Imprimi protest. Pragae 5.-10. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 7.779. Olomucii 5.-10. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívoská 8.

„Kam uteku?“

„Kam mohu zajít před tvým duchem, nebo kam utéci před tvou tváří? Kdybych na nebe vstoupil, jsi tam ty, jestli si do pekel lehnu, hle, tys tu.

Vezmu-li si křídla zory, a pustím se v dálných končinách moře: i tam bude ruka tvá mně v patách, a tvá pravice uchopí mne.

Řeknu-li: „Tma mě přikryje jistě. budiž nocí vůkol mne světlo“; ani tma ti nebude tmavá a noc jak den ti bude světlá, co je mu temno, je mu světlo. (Ž. 1³⁸. 7 — 12.) „Oči Páně tisíckrát jasnější jsou nežli slunce, na všechny cesty lidské patří, i do hlubin propasti i do lidských srdcí vidí do nejtajnějších záhybů. (Sir. 23, 28, 29.)

Za pět roků svatým.

Dositheus byl vojín, nepravostem odaný. Avšak když se ho jednou dotkla milost Boží, poznal ošklivost hříchu a rozhodl se vésti život bohobojný. Odebral se na poušť k sv. Dorotheovi, muži zkušenému v životě duchovním, a tázal se ho: „Otče, co mám činiti, abych vedl život zbožný?“ Světec odpověděl: „Měj vždy na paměti přítomného Boha!“

Dositheus věrně se řídil podle této rady a vzdv měl Boha před očima, při každé práci, při modlitbě, při rozhovoru, ano i ve smrtelné nemoci. A hle, z Dosithea hříšníka stal se v pěti letech světec. — Sv. Terezie nás ujišťuje, že kdo jeden rok stále obcuje v přítomnosti Boží, je na vrcholu dokonalosti.

Myšlenka na všudypřítomného Boha nás učiní svatými. A kdo z nás by se nechtěl státí svatým? Nemáme na vybranou: buď se staneme svatými nebo budeme zavrženi? Vzpomínka na přítomnost Boží je jeden z nejdůležitějších prostředků svatosti.

I. Základ.

Učení víry o všudypřítomnosti Boží.

Už pohan Plotinus praví: „Je člověku přirozeno, když věří, že jest Bůh, aby též věřil, že Bůh je všudy.“ (Enneady 5, 4.)

V Písmě sv. Bůh nám zjevuje víc o této potěšující pravdě: „Zda jsem já Bůh jen zblízka, a ne Bůh i zdaleka? Zda může člověk skrýti se ve skrýších, a já ho neuvidím? Zdali nebe i země já nenaplňuji? — di Hospodin.“ (Jer. 23, 23, 24.) „Jeť Bůh svědek ledví rouhače, je pravdivý zpytatel srdce jeho a jest posluchač jazyka jeho. Neboť duch Páně naplňuje okruh zemský, a ten, jenž udržuje vesmír, ví o každém hlesu.“ (Moudr. 1, 6. 7.)

Sv. Pavel řekl Atheňanům: „Bůh není daleko od jednoho každého z nás, neboť v něm žijeme a se hýbáme i trváme.“ (Sk. ap. 17, 27. 28.)

A k Efeským píše: „Jeden Bůh a Otec všech, který jest nade všemi a skrze všecky a ve všech nás.“ (Ef. 4, 6.)

Jak je Bůh přítomen?

Pravdy víry jsou někdy tak hluboké, že náš omezený lidský rozum je nechápe. Oko našeho rozumu je oslněno jejich světlem. Nesmíme si Boha představovati jako člověka. Římský katechismus praví: Bůh je všudy, na všech místech, ale ne tak, že by část byla na jednom místě a část na jiném. Neboť Bůh je duch, bez rozdělení.“ (IV., 9. 19.) Sv. Augustin to vyjádřil dvěma slovy: Bůh je všudy celý. Jako naše duše se nedá rozdělit, je celá v každé části těla, tak Bůh proniká veškeren vesmír a v každé nejmenší částce je celý.

Můžeme si to pro svůj slabý rozum znázorniti podobenstvím: Slunce svítí na obloze, osvěcuje celou zemi. Avšak každá rostlinka je prozářena celou mocí slunce, jakoby slunce bylo jenom pro onu rostlinku. A i když jsou miliony rostlin, žádná neutrpí tím, že slunce svítí i na jiné. Podobným způsobem je Bůh přítomen každému tvoru, jakoby by byl jenom pro něho. Bůh nám je blíže než vzduch, který dýcháme, je nám blíže, než duše našemu tělu.

Boží oko.

Bůh je všudy přítomen svou vševědoucností. On proto ví, co si myslíme, čeho si přejeme, čeho potřebujeme, co je pro nás nejlepší. Slysme, co praví moudrý Sira-chovec. „Všecky skutky lidí jsou jako slunce před Boží tváří a oči jeho bez přestání patří na cesty jejich.“ (17, 16.) Oči Páně tisíckrát jasnější jsou nežli slunce.“ (23, 28.) „Neujde Mu žádná myšlenka, nemůže se ukrýt před Ním jediné slovo.“ (42, 20.)

Pán Ježíš praví: „Bůh zná vaše srdce.“ (Luk. 16, 15.)

Roentgenovy paprsky.

Víte jak byly objeveny tyto paprsky? Profesor Roentgen konal pokusy s určitými elektrickými paprsky. Chtěl lampu zastíniti lepenkou, avšak paprsky prorazily ji. Vzal

tlustou knihu a postavil před lampou, ale nic to nepomohlo. Konečně chtěl ji zastíniti rukou, avšak co viděl? Na stínítku objevil se obraz kostí ruky. — Od té doby Roentgenovými paprsky může lékař prozářiti tělo lidské a tam poznati různé nemoci. Ještě víc, tyto paprsky mají též sílu léčivou. Ale ku podivu tytéž paprsky při nesprávném užívání tělo ničí, působí nebezpečný zánět ano i smrt.

Hle, obraz působení přítomnosti Boží v nás: Bůh proniká duši, v něm poznáváme nitro svého srdce, své úmysly, které bývají často jiné než zevnější skutky. Přítomnost Boží léčí duši od hříchu. Avšak tatáž přítomnost Boží působí v člověku zlém výčitky svědomí, a v duši zavržené zoufalství.

Boží moc.

Bůh je vždy přítomen svou všemohoucností. On stvoril všecko, svou přítomností udržuje všecko, bez něho by všecko přestalo býti. Jako oheň by nehořel bez vzduchu, jako naše tělo by nežilo bez vzduchu, tak člověk, tělo i duše, nemůže býti a se pohybovati bez Bůha. Avšak Boží moc a přítomnost v různých tvorech různě působí. Slunce svítí na hromadu písku a zahřívá ji, svítí na úrodnou půdu, v níž jsou semena, a budí v nich život, působí že rostou, květou a přinášejí ovoce. Tak též Bůh dává

kamenu byti, v rostlině působí život a vzrůst, v člověku působí, že myslí, cítí, chce. „Odnímáš-li Ducha jim, umírají a v prachu svůj se navracejí.“ (Ž. 103, 29.)

Chrámem Božím jste.

V duši spravedlivého bydlí Bůh zvláštním, nadpřirozeným způsobem. Sv. Pavel píše těm, kteří slovu Božímu uvěřili a dali se pokřtiti: „Nevíte-li, že chrámem Božím jste, a že Duch Boží přebývá ve vás? Chrám Boží jest svatý, a tím jste vy!“ (1. Kor. 3, 16, 17.) V duši spravedlivého Bůh je přítomen posvěcující milostí, on je v ní jako živé světlo, které dává život božský. Hříchem smrtelným přestává byti člověk chrámem Božím. Bůh „opouští“ člověka, „odvrací tvář svou“ od něho. Člověk „opouští“ Boha. Proto nařikal sv. Augustin: „O Bože, tys byl mně tak blízek a já jsem byl tak vzdálen od Tebe.“

Spisovatel Plus píše:

„Přítomnost Ducha sv. v nás není méně skutečná než přítomnost druhé božské osoby ve svatostánku. — Proč necháváme svatostánek své duše tak snadno zpusťiti, nebo spíše, proč jej tak snadno pustošíme sami?“

Dům Boží.

Mohl by snad někdo říci: „Dobře, Bůh je všude, všude mohu se k němu modlit, nač tedy choditi do kostela? Já se k němu pomodlím v přírodě, na horách.“ Co na to odpovíme? Ano, Bůh je všude a všude můžeš s ním mluvit, ve světnici, na ulici, na horách. Ale dejme tomu, že by nějaký kníže byl ochoten mluvit se svými poddanými a vyslyšati jejich žádosti v určitém sále. Poddaný však z lenosti a svévolně tam nejde, zaslouží si vyslyšení? Tak též, kdo zanedbává nedělní bohoslužby a neposlušností uráží Boha, jaká bude jeho „modlitba“ tam na horách? (Nemluvě ani o tom, že máme povinnost účastniti se mše sv., která není jen modlitbou, nýbrž obětí nejsvětější, a tuto oběť nemůžeme nahraditi ani nejlepší modlitbou „v přírodě“.)

V katolickém kostele jest ještě víc; tam je Syn Boží, Ježíš Kristus přítomen svátostným způsobem. Co to znamená? Druhá božská osoba, Syn Boží, přijal lidskou přirozenost, to jest: lidské tělo a lidskou duši, „stal se člověkem a nepřestal býti Bohem“, je tedy zároveň Bůh a člověk. Se svým lidským tělem a svou lidskou duší „vstoupil na nebesa“. Avšak ve své lásce k lidem chtěl nám býti přítomen nejen jako Bůh všudypřítomný, nýbrž i jako člověk. Pro-

to ustanovil nejsvětější svátost oltářní, proměnil slovy „toto jest tělo mé“, „toto jest krev má“, chléb a víno ve své nejsvětější Tělo a Krev. Apoštolům a jejich nástupcům dal tutéž moc („to činite na mou památku“). Kdykoliv řádně posvěcený kněz při mši sv. při proměňování pronese nad chlebem a vínem slova Páně: Toto jest Tělo mé, toto jest Krev má — mění se chléb a víno v Tělo a Krev Ježíše Krista, a On, Bůh-člověk, je na oltáři přítomen i se svým člověčenstvím, a to tak dlouho, jak dlouho trvají způsoby chleba a vína.

II. Co znamená všudypřítomnost Boží pro život?

Dejme tomu, že někde v cizině ležíš nemocen, duše tvá je plna zármutku a starostí, protože jsi opuštěn a bez pomoci; tu najednou se otvírají dveře a vstupuje tvoje matka, jaká radost naplní tvoje srdce! — Hle, Otec tvůj nebeský je vždy u tebe, je přítomen svou láskou a svou pomocí. „Blízko jest Hospodin těm, jimž puká srdce, a lidem zdrceného ducha pomáhá.“ (Ž. 33, 19.)

Ve stínu smrti.

Ve stínu smrti jsi, když umíráš. Nikdo z lidí ti nemůže pomoci. Avšak Bůh jest u

tebe. Modli se s žalmistou: „I když musím projítí údolím stínu smrti, nebojím se zlého, neboť Ty se mnou jsi.“ (Ž. 22, 4.) Bůh ti praví skrze proroka: „Neboj se, neboť já jsem s tebou!“ (Is. 41, 10.)

Vzpomínka na přítomnost Boží odvrací nás od hříchu.

Svatého Efréma chtěla jakási osoba svěsti ke hříchu. On jí řekl: „Chceš-li hřešiti, pojd' do města na hlavní náměstí!“ „Ne,“ odvětila, „to není možno, tam by nás viděli lidé.“ „Před očima lidí se bojíš hřešiti, před očima Boha všemohoucího se nebojíš?“ Ohromena těmito slovy vrhla se hříšnice na kolena a prosila světce, aby zachránil její duši. Efrém ji zavedl jako kající do kláštera, kde smířila se s Bohem a po životě kajícím šťastně zemřela.

Svatý Jan Zlatoústý píše: „Udržíme-li v sobě myšlenku na přítomnost Boží stále živou, nebudeme nic zlého mysliti ani mluvit ani činiti.“

Kdo chodí po tmě, nevidí, jak je špinavý, přijde-li však na světlo, poznává ponenáhlu víc a více svou špínu, stydí se, a snaží se očistiti. Bůh je světlo; kdo nepamatuje na přítomnost Boží, zavírá oči před světlem a chodí ve tmách.

Oční víčka.

Protestantský vychovatel B. V. Foerster píše ve své knize „Sexuální etika a pedagogika“ o prostředcích proti nečistým pokusem slova, která jsou u moderního člověka pozoruhodná: „Duše, která jest zasvěcena přítomnosti Boží, nabývá nevědomého zvyku brániti se (proti nečistým myšlenkám), jako brání víčka oko proti prachu šilnice.“

Linné začíná závěť pro svého syna slovy: „Žij nevinně, neboť Bůh je všudy přítomen.“

„Chod' přede mnou a buď dokonalý!“ Tak mluvil Bůh k Abrahamovi. (Gen. 17, 1.) Bůh nežádá, aby Abraham opustil svou rodinu a své zaměstnání, nežádá, aby šel do samoty jako poustevník, jenom jeden prostředek k dokonalosti mu udává a ten stačí: „Chod' přede mnou!“

Již Seneca pravil, kdo chce ctnostným býti a dílo své jak náleží vykonati, že si má mysliti, jakoby stál ustavičně před ctihodným a vážným mužem a má všecko, co mluví neb činí, mluvit i činit tak, jakoby skutečně naň patřil.

Jestliže již to dostačuje, abychom povinnosti své dokonale plnili, oč účinnější bude tento prostředek, když si uvědomíme, že Bůh je nám skutečně přítomen!

Rozlitá voda.

Kniha o následování Krista praví: „Uč se pohrdati věcmi zevnějšími a věnovati se věcem vnitřním a uvidíš, že království Boží přijde k tobě. Dej místo Kristu a všemu ostatnímu, buď si co buď, přístupu zabraň.“ (II., 1.) Proti této zásadě se provinují mnohé zbožné duše. Všecky výkladní skříně musí prohlédnouti, všecky plakáty na zdi musí přečísti; o všech novinkách musí mluvit. S netrpělivostí čekají svoje denní noviny, které jim vypravují, co se nového děje v širém světě. Jsou jako rozlitá voda. Duše jejich je zatížena světskými myšlenkami a žádostmi, takže se nemůže pozdvihnouti k Bohu a spojití se s ním trvale.

Co tedy činiti? Často přes den ať pamatují na přítomnost Boží. Tím se znovu a znovu pozdvihne duše k Bohu a s vyššího stanoviska hleděti bude na věci kolem sebe. Tím nabude dvoji zkušenosti pro duchovní život důležité: Předně pozná, že se musí vzdáti mnohých „nepotřebných“ věcí, že nemusí všechno vidět a slyšet a vědět a o všem mluvit, a vynasnaží se, jak žádá sv. Tomáš Kempenský, „zabrániti přístupu věcem zevnějším.“

A druhé zkušenosti nabude: cvičila-li se duše nějaký čas v obcování v přítomnosti Boží, pocítí velikou blaženost a pozná pozem-

ské věci, jak jsou nicotné a prázdné a řekne sama sobě: Jak nerozumná bych byla, kdybych se vrhla do víru věcí pomíjejících a ztratila veliké štěstí přítomnosti Boží.

Tím překoná první velikou překážku duchovního života.

Živé světlo.

V mnohé zbožné duši to vypadá jako v úlu. Nejrůznější myšlenky se v ní střídají. Jsou mezi nimi mnohé dobré myšlenky. Avšak vedle nich kolik takových, které za nic nestojí: myšlenky nepotřebné, myšlenky nebezpečné, myšlenky hříšné, nelaskavé, hněvivé, závistivé, pyšné, smyslné.

Jak v takovém reji myšlenek může člověk pokračovati ve ctnostech? Občas takovým duším přijde též myšlenka na Boha. Avšak brzy ji zatlačují myšlenky jiné; nemá trvání, zhasne jako plamének, hodíme-li naň kus dřeva.

Jak pomoci? Jen tím, že úmyslně a pravidelně uvedeme myšlenku na přítomného Boha do duše a nenecháme ji hned vytlačit. Tato myšlenka musí se pak hájiti nejenom proti jiným myšlenkám, nýbrž musí přejíti v útok a sama ostatní nepotřebné myšlenky z duše vytlačit.

Tím zasvitne v duši světlo Boží a teď teprve uvidíme všecku tu špínu, která se tam hromadila. Napřed rozeznáme hrubší věci. Mnohé myšlenky jsme ani nepoznali, jak jsou

nebezpečné a hříšné. Teď vidíme špínu a hřích i tam, kde jsme se domnívali, že byla ctnost.

Po nějaké době oko duše se zjemní a spatříme jemnější chyby. Zvláště najednou žpozorujeme, že nám schází to, o čem praví Tomáš Kempenský: „Dvěma téměř perutěmi vznáší se člověk nad věci pozemské, prostotou a čistotou. Prostota má býti v úmyslu, čistota pak v náklonnosti; prostota táhne k Bohu, čistota pojímá Ho a zakouší.“ (Násl. P. J. II., 4.) — Poznáme-li, že nám schází tato prostota v úmyslu a čistota v náklonnostech, bude to pro naši duši bolestné probuzení. Často jsme říkali: Všecko pro Tebe, o Bože, všecko pro Tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo! A nyní musíme doznati, že jsme snad nikdy nehledali jen Boha, že vedle dobrého úmyslu, jsme mívali dosti jiných úmyslů, které plynuly ze samolásky a ničily naše dobré skutky. — Kolikrát jsme říkali: Miluji Boha nade všecko; miluji jen Boha, Bůh jest mé jediné dobro — a teď budeme se priznávat, že jsme vedle Boha milovali ještě mnoho jiných věcí, že máme až zahanbující náchylnost k věcem malicherným.

Toto probuzení duše bude bolestné, avšak nutné, aby se odstranila další překážka duchovního života. Bude tím zraněna samoláska a nezřízená láska ke tvorům brzy zemře.

Světlo víry.

Jdeš-li v noci lesem, nevidíš mnoho, jen obrysy stromů a širší cesty. Jakmile však vysvitlo slunce, vidíš každou stezku a každý list na stromě. Duše, které zasvitne slunce přítomnosti Boží, poznává jasněji a jasněji pravdy naší sv. víry, nabývá pro ně většího a většího porozumění. Z tohoto poznání roste síla vůle.

Sv. mučedník **Probus** v největších bolestech řekl svému mučiteli: „Nebojím se tvého ohně; můžeš si vymyslet muky ještě větší, aby ses přesvědčil, že Bůh je v mém srdci!“ Když císařovna **Eudoxia** hrozila sv. **Janu Zlatouústému**, že ho vypoví ze země, odpověděl: „Jenom tehdy bys mne poděsila, kdybys mne mohla poslati na místo, kde není Boha.“ Myšlenka na přítomnost Boží byla světců silou a útěchou.

Radost.

Bůh je věčná radost a pramen všech pravých radostí! „Kdo se stále cvičí v přítomnosti Boží, začíná již na tomto světě okoušet radosti nebeské.“ (Rodriguez S. J.) „Nevěděla jsem, co to je, s rozkoší se modliti ústně, až mne Pán naučil tomuto způsobu (totiž modliti se v přítomnosti Jeho).“ (Sv. Terezie.)

Láska k Bohu.

Čím více pamatujeme na Boha, tím více Ho budeme milovati. P. Scaramelli píše: „Jako nemůžeme státi v ohni, aniž bychom se zahráli, tak nemůžeme se udržovati v přítomnosti Boží, aniž bychom se více a více rozohňovali láskou k Bohu.“

Láska k sebezapírání.

Lidé, kteří začínají cvičiti se ve vzpomínce na přítomnost Boží, brzy cítí se puzeni k skutkům sebezapírání. Poslechnou-li tohoto vnuknutí, dává jim Bůh nové a nové milosti. Jsou to často jen maličké oběti, na které před tím ani nemyslili, jako je přemáhati zvědavost, odehnati nepotřebnou myšlenku, zanechati marné řeči, důstojně klečeti při modlitbě a j. Ponenáhlu cítí duše lásku k obětem větším. Člověk přijímá pokoření, před nimiž se dříve hrozil; odlučuje se od věcí, bez nichž dříve nemohl býti; povoluje, kde dříve vši silou prosazoval vůli svou. Tak se na něm plní slovo sv. apoštola: „Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi.“ (Gal. 5, 24.)

Kříž ztrácí svou hořkost. Člověk pozná, že kříž je dobrodiním Božím k očištění a posvěcení duše. Takového člověka kříž netlačí k zemi, nýbrž pozdvihuje k Bohu. Takový člověk nalézá v Bohu pokoj, jakého svět mu dáti nemůže.

Jindřich Suso, který stále myslel na přítomnost Boží, dosáhl takové lásky ke kříži, že jednou, jsa tázán, jak se mu daří, odpověděl: „Obávám se, že je se mnou zle. Již skoro čtyři týdny jsem ničeho netrpěl ani na těle ani na cti. Tomu nejsem zvyklý a tak se obávám, že Bůh na mne zapomněl.“ Sotva toto řekl, volali ho z hovorny a bratr mu sděluje, že mu ukládají o život. „Pán Bůh bud' pochválen!“ zvolal světec, ihned vrátil se a řekl: „Mějte se dobře, moje děti! Pán Bůh si na mne vzpomněl!“

Jak šťastný je člověk, pamatující na přítomnost Boží i v hodinách nejtěžších!

Tři námitky.

První: „Je-li vzpomínka na přítomnost Boží opravdu tak výtečným prostředkem, abychom dosáhli dokonalosti, nač potřebujeme sv. svátostí a jiných milostí?“ Odpověď: Kristus osvědčené prostředky dokonalosti neodstranil, nýbrž zdokonalil. Pro nekatolíky je myšlenka na přítomnost Boží skoro jediným prostředkem k dokonalosti. Avšak i pro nás, kteří máme ještě jiné milosti, zůstane vzpomínka na přítomnost Boží hlavním prostředkem k dokonalosti.

Nezakusil's to již také? Modlil jsi se, často jsi se zpovídal — avšak chyb jsi neodložil. Denně jsi na mši svaté, ano, denně přijímáš — avšak stejně naříkáš, že se ne-

lepšíš. Rozjímáš a čítáváš duchovní knihy — avšak necítíš výsledků. Chodíš pilně na kázání, nezanedbáš žádné pobožnosti, a přece vidíš, že doma jsi stále podobný dětem světa. Končně jsi se vypravil i na exercicie. Tam jsi byl tři dny s Bohem sám. Hořel jsi láskou k Bohu a vracel se s pevným předsevzetím. A hle, za nějaký čas jsi zase zvlažněl.

Co teď? Všeho necháš? Počni se cvičiti ve vzpomínce na přítomnost Boží a uvidíš, že tento prostředek neselže. Spirituál Hock píše v úvodu své knížky o přítomnosti Boží, že celá léta vedl zbožné duše a neviděl valných úspěchů. Když však duše začaly s tímto cvičením, brzy vše se změnilo.

Druhá: „To je dobré pro duše v ústraní klášterním, ale ne pro člověka, který musí žíti ve světě.“

Svatého Karla Boromejského prosil jinoch o některé pokyny pro duchovní život. Světec mu řekl: „Kdo chce činiti pokrok ve službě Boží, musí žíti, jakoby právě začínal, musí pracovati na spáse své duše vždycky s první horlivostí. Musí se co nejvíce držeti v přítomnosti Boží a při všech skutečích jen čest Boží míti před očima.“ Podle těchto slov se sv. Karel také řídil. Z jeho životopisu se dovídáme: „Na cestách, v paláci, v rozhovoru bylo na něm poznati, že

žije v ovzduší nadpřirozeném. Bůh mu byl mořem, v němž jeho duše láskou horčí nalézala občerstvení. Dával-li audienci, bylo ku podivu, jak laskavě poslouchal, jak živě všechno chápal, jak moudře roznodoval. Nejvíce však budil lásku svojí sebraností a nepopsatelnou září obličeje, na němž bylo zřejmo, že jeho srdce trvá v blízkosti Boží.“

A sv. Karel nežil v klášteře. Byl dvacet let arcibiskupem milánským. Jeho diecése měla 800 farností, 2200 koselů a přes půl milionu obyvatel. V této diecési cestoval světec od vesnice k vesnici. Kromě toho musil psát a odepisovat tolik, že jeho sebrané dopisy plní 208 svazků. — Musil bojovat s protivníky, kteří jeho reformy prohlašovali za přehnané a nerozumné. — Musil bojovat proti svým vlastním náklonnostem. Avšak přes to dosáhl veliké dokonalosti. Čím? Častou vzpomínkou na přítomnost Boží.

Třetí. „Kdo stále myslí na Boha, škodí svým nervům.“ Když spirituál Hock napsal knížku o níž byla již řeč, postavil se proti němu slavný profesor a řekl: „Když sestra ošetřovatelka pomáhá při operaci, má myslit na nemocného a ne na Boha, jinak by mohla zavinit, že se operace nezdarí.“ — O tom slyšel jistý lékař, zajímalo ho to, koupil si onu knížku a začal věc zkoušet sám na sobě. Při operaci a léčení stále myslel „Bůh

na tě hledí“ a hle, nic to neškodilo jeho zdraví, jeho práce však se staly svědomitějšími a myšlenka na Boha přítomného byla mu mocnou ochranou proti všemu zlému.

III. Cvičení.

Dost jsme již mluvili o tom, jak prospěšné a užitečné je žítí v přítomnosti Boží. Důležitější však jest, abychom i my konali, o čem jsme přesvědčeni. Mnozí svatí tak milovali Boha, že nemohli než stále mysliti na něho, jak praví sv. Terezie: „Kdo opravdu miluje, myslí na milého vždvecky.“ Čím svatí nabyli této dokonalosti? Pilným cvičením. Proto nám dávají tolik vzácných pokynů. Uvedeme některé z nich, aby čtenář podle své chuti a potřeby si vybral.

Sv. Alfons nám doporučuje čtverý způsob, jak pamatovati na přítomnost Boží.

1. Představ si přítomného Krista!

„Představujme si Boha jakožto vtěleného Pána a Vykupitele, který při nás je, nás vidí, ať jsme kdekoliv. Můžeme si ho představití v některém tajemství Jeho svatého života na př. jakožto dítě v jeslích v Betlémě, neb na útěku do Egypta, neb jakožto jinocha v dílně v Nazaretě, neb v Jeho utrpení, jakožto nevinně odsouzeného, bičovaného, trním korunovaného, ukřižovaného. Svatá

Terezie velmi chválí tento způsob představovati si Boha přítomného; připomenouti však sluší, že ač způsob ten je dobrý, přece není ani nejlepší ani nejvhodnější. Především není to pravda, že Ježíš Kristus jakožto člověk všude a ustavičně nám je přítomen; toliko při svatém přijímání a pokud prodléváme před nejsv. Svátosti oltární jest nám i jako člověk přítomen. — Také přílišné namáhání obraznosti může člověku škoditi. — Chceme-li toho způsobu použiti, činme tak s klidem a bez namáhání. Dostačí, jestli jen všeobecně na to pamatujeme, že Pán Ježíš vše vidí, co konáme.

2. Bůh tě pozoruje!

Druhý způsob, který se více odporoučí, protože na pravdě víry zcela spočívá, záleží v tom, že si očima víry představujeme Boha všudy přítomného, jak při nás jest a všechno naše vidí a pozoruje. Což na tom, že ho očima tělesnými nevidíme? Vzduchu také nevidíme; a přece víme, že nás všude obklopuje, že v něm žijeme, a že bez něho ani dýchatí ani žítí nemůžeme.

Boha nevidíme, avšak svatá víra nás ujišťuje, že on nám vždy a všude je přítomen. „Zdali může člověk skryti se v skrýších, a já ho nevidím? Zdali nebe i země já nenaplňuji? dí Hospodin.“ (Jerem. 23, 24.) Jako

houba mořská odevšad je vodou obklopena a proniknuta; tak my dle slov sv. Pavla v Bohu žijeme. „Neboť v něm žijeme a se hýbáme i trváme.“ (Skut. apošt. 17, 28.) A sv. Augustin tvrdí, že Bůh a Pán náš každý náš čin, každé slovo a každou myšlenku tak pozoruje, jakoby všech jiných tvorů si nevšímaje, jen na nás hleděl; a protože pozoruje vše, co činíme, mluvíme, a myslíme, uschovává to pro den soudu, na němž od nás požadovati bude účtů a dle zásluhy odplatí neb potrestá. Tento druhý způsob pamatovati na přítomnost Boží, nečiní duchu žádného namáhání; neboť k tomu postačí povzdech ze živé víry se slovy: „Můj Bože, pevně věřím, že jsi přítomen!“ Zároveň se s ním dají spojit i jiné povzdechy lásky, odevzdanosti do vůle Boží a dobrého úmyslu.

3. Hledej Boha ve tvorech!

Třetí způsob, chovati v sobě vzpomínku na přítomnost Boží, záleží v tom, že Boha pozorujeme v jeho tvorech, kteří od něho mají život i příkaz, aby nám sloužili. Bůh jest přítomen vodě, která nám slouží za nápoj; ohni, který nám dává teplo; slunci, které nám svítí, pokrmům, které nás živí; oděvu, který nás přikrývá; a vůbec všem věcem, které stvořil k našemu užitku. Pozorujem-li kvetoucí zahradu, krásnou květinu, pomysle-

me si, že jest to jen slabým odleskem nekončné krásy Stvořitelovy. Mluvíme-li s člověkem zbožným a osvíceným, považme, že Bůh to jest, který mu z plnosti své svatosti a moudrosti všecko udělil. Slyšíme-li krásný zpěv, cítíme-li příjemnou vůni aneb sladkost: považme, že tím Bůh v nás chce vzbuditi touhu po radostech věčných.

Zvykejme tedy poznávati ve všech věcech přítomnost Boží a vzbuzujme úkony lásky a díkůčinění, jsouce přesvědčení, že Bůh od věčnosti chtěl stvořiti tak mnoho krásných tvorů, aby si lásku naši získal. Svätý Augustin praví: „Uč se ve stvoření milovati Stvořitele, aby tě stvoření neupoutalo, a ty abys pro ně neztratil Stvořitele!“ Jak světec ten mluvil, tak i činil, tvorové povznášeli srdce jeho k Bohu a on zvolal: „Nebe i země i veškeré tvorstvo vybízí mne, bych Tebe, Bože, miloval!“

4. Hledej Boha v srdci!

Čtvrtý konečně a nejdokonalejší způsob pamatovati na Boha přítomného jest, když ho v sobě samých pozorujeme. Abychom Boha našli, netřeba nám do nebe vystupovati; vejděme jen sami do sebe a tam v nitru svém Boha nalezneme. Kdo při modlitbě s Bohem jako z dálky rozmlouvá, ten mnoho roztržitý bývá.

Bůh v nás jest přítomen způsobem jiným, než v ostatních tvorech. V nás přebývá dle slov sv. Pavla jako v chrámě a v domě svém. „Nevíte, že chrámem Božím jste, a že Duch Boží přebývá ve vás?“ (1. Kor. 3, 16.) Proto praví náš Spasitel, že do duše, která Jej miluje s Otcem i s Duchem svatým přijde, aby navždy v ní zůstal a přebýval. „Miluje-li kdo mne, Otec můj bude ho milovati a k němu přijdeme a příbytek si u něho učiníme.“ (Jan 14, 23.)

Bůh chce v duších našich býti od nás milován a vzýván; neboť přebývá v nás pln lásky a slitování, aby zde vyslychal naše prosby, přijímal naši lásku, nás ochraňoval, udílel nám svých darů, a vůbec všeho poskytoval, co nám k věčnému blahu pomáhá. Snažme se tedy často obnovovati víru v tuto pravdu a pokořovati se před nekonečnou velebností Boží, která v nás přebývá; přičiňujme se však také, abychom v sobě vzbuzovali úkony důvěry, obětování sebe a lásky k Jeho nekonečné dobrotě! Vzdávejme mu na příklad dík za Jeho milosti, tu se radujme z Jeho slávy, tu zas Boha prosme za osvětlení v pochybnostech, a to vše s radostí, že máme v sobě Dobro nejvyšší, a bez bázně, že by nám Boha nějaká moc stvořená vzíti mohla, aneb že by od nás sám odešel, dokud my, ho sami neopustíme.

Světnička srdce.

Svatá Katerina ze Sieny ráda přebývala ve své světničce o samotě, aby mohla volně rozmlouvati s Bohem. Rodiče však jí to zakázali a uložili jí takové práce, že byla nucena stále se stýkati s lidmi.

Co Katerina učinila? Vystavěla si v srdci světničku, kam se ustavičně utíkala, aby s Bohem v lásce rozmlouvala. A v této duchovní samotě získala více, než prve ve světničce pozemské, ze které se často za den vzdalovati musela; neboť světničky srdce nemusela opouštěti, ale mohla v ní ustavičně s Bohem přebývati. O této přítomnosti Boží v našem srdci praví sv. Terezie: „Jsem přesvědčena, že duše, které takto dovedou se shromáždit v nebi svého srdce, kde Stvořitel jejich přebývá, jsou na cestě nejlepší, poněvadž učiní v krátkém čase veliké pokroky.“

Cvičení vůle.

Dosud jsme mluvili hlavně o cvičení paměti a rozumu, důležitější však jsou výkony vůle. Sv. Alfons dává nám následující návod, jak vůle naše má se cvičiti v přítomnosti Boží. (Pravá nev. J. Kr. kap. 16.)

Zbožné povzdechy.

Nejlepší způsob záleží v tom, že srdce často povznášíme k Bohu přítomnému krát-

kými, ale ohnivými střelnými modlitbičkami nebo povzdechy lásky; to můžeme činiti v každý čas a na každém místě; při chůzi, při práci, u stolu, při zotavení. Modlitby a povzdechy tyto záleží ve vzbuzování touhy, odevzdanosti, obětování sebe, lásky, odříkání, díkůčinění, proseb, pokory, důvěry atd. Žádné zaměstnání nemůže ti překážeti, aby ses časem k Bohu nemohl obrátiti těmito slovy: „Můj Bože, jen po Tobě toužím. Jen Tobě chci náležeti! Učiň se mnou a se vším, co mého jest, jak se Tobě líbí! Věnuji se Ti docela! Miluji Tě více než sebe! Chci jen, co Ty chceš! Z lásky k Tobě odříkám se všeho! Děkuji Ti za všechny milosti, které jsi mi prokázal! Přispěj mi ku pomoci! Smiluj se nade mnou! Daruj mi svou svatou lásku! Pane, zasloužil jsem pekla! Raduji se z Tvé blaženosti! Ze srdce si přeji, aby Tě všichni milovali! Nedopouštěj, abych se kdy od Tebe odloučil! V Tebe skládám všecku svou důvěru. Kdy budu moci na Tebe tváří v tvář patřiti a Tebe milovati? Vše, co činím a trpím, nechť se děje pro Tebe! Tvá vůle děj se vždycky!“

K tomu můžeme přidati odpustkové modlitby: „Všecko pro Tebe, Nejsvětější Srdce Ježíšovo! Můj Ježíši, milosrdenství! Nejsladší Srdce Ježíšovo dej, ať Tebe miluji vždy víc a více!“

Staří otcové velmi doporučují tyto krátké modlitby, které nás lépe nežli modlitby dlouhé udržují v přítomnosti Boží. Sv. Jan Zlatoústý praví: „Kdo častými povzdechy horlivost svou rozněcuje, vzdaluje od sebe nepřítele a uzavírá mu dvěře srdce svého.“

Jsou jisté hodiny, kdy se zvláštní pozorností máme vzbuzovati víru v přítomnost Boží. —

Ráno při procitnutí rceme: O Bože, věřím, že jsi zde i na všech místech, kde za dne prodlévati budu. Bud' mi všude ochranou a nedopouštěj, abych před očima Tvýma hřešil.

Na počátku modlitby ptejme se: s kým chci mluvit?

V pokušení, když nás někdo uráží, nebo cítíme prudkou bolest, volejme k Ježíši trpícím: „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podle Srdce Tvého!“ — V pokušení proti sv. čistotě volejme jako Josef v Egyptě: „Jak bych mohl hřešiti před očima Boha svého!“

Před prací, zvláště když začínáme práci, která nás činí roztržitými, obnovujme dobrý úmysl: „Ne své zalíbení, Pane, hledám, ale vůli Tvou!“ „Můj Bože, vše ku Tvé cti a chvále!“

Jest také dobře vytknouti si některé hodiny a znamení, které by nám přítomnost Boží připomínaly, jako když bijí hodiny, když pohlédneme na kříž, když přicházíme neb odcházíme ze světnice.

Příklady ze života světců.

Sv. Ignác viděl na všech tvorech Boha. Z jeho exerciční knížky vidíme, že se zabýval hlavně třemi myšlenkami: Bůh jest ve všech tvorech; Bůh působí ve všech tvorech; Bůh působí ve všech tvorech pro mne.

Viděl-li vodu, řekl si: v této vodě, v každé kapce této vody je Bůh; v této vodě působí Bůh; dává stále vodě moc a sílu, aby čistila, ochlazovala a hasila žízeň, aby zúrodnovała půdu; a tuto moc dává Bůh vodě pro naše dobré; tato voda je dar Božské lásky.

Když se oblékal, vzpomínal: v tomto obleku působí Bůh; Bůh dává mu moc, aby nás chránil před zimou i tento oblek jest darem otcovské lásky Boží.

Pohlédl-li na slunce, řekl si: Bůh jest a působí ve slunci. Bez moci Boží nemohlo by nám slunce svítit, nás zahřívati a nás léčiti. Nebesa mi vypravují slávu a lásku Boží.

Sv. Augustin napsal: „Když uvažuji že na mne, Bože, ustavičně patříš, ve dne v noci nade mnou bdíš tak pečlivě, jako by

ses mimo mne o žádné jiné stvoření ani na nebi, ani na zemi nestaral; když také vzpomenu, že všechny skutky mé, myšlenky a žádosti zřejmé jsou před očima Tvýma, pojímá mne hrůza a zahanbení.“ Jinde píše o sobě: „Mimo nebe hledal jsem Boha, který byl ve mně.“

Když sv. Fulgencius viděl v Římě slavný vjezd krále Theodoricha, zvolal: „Jestliže pozemský Řím je tak slavný, jak krásný bude nebeský Jerusaleml!“

Sv. František z Assisi zahlédl jednou ovečku samu mezi kozly a berany. Privil ke svým druhům: „Hled'te, jak tato ovečka tak tichý byl náš pokorný Ježíš mezi farizey a zákoníky.“

Kdysi sv. František Saleský spatřil strom a řekl: „O, kéž bychom měli nejen květy, nýbrž přinášeli také ovoce.“

Jednou podalo děvčátko svatému faráři z Arsu kytici. Světec ji oslovil: Krásná je tato kytice, ale krásnější je tvoje duše v milosti Boží.“

Sv. Bonaventura (†1274) praví: „Všechen čas, kdy jsi nemyslíl na Boha, měj za ztracený.“

Sv. Kliment M. Hofbauer chodil stále s odkrytou hlavou. Proč? Světec, kde-

koliv byl, pamatoval na Boha přítomného a z úcty před ním hlavy nepokrýval.

Margareta Hallahanová († 1868) uzřela jako dítě v kostele „Oko Boží“. To na ni působilo tak mocným dojmem, že od té doby vždy pamatovala, že Bůh ji vidí. Později, když měla mnoho práce, zdálo se, jako by se v ní ztrácela. Avšak její duchovní vůdce napsal o ní: „Zatím, co pracovala, nebo psala nebo mluvila od rána do večera, odpočívala její duše v Božském středisku a kráčela svou vnitřní cestou sebranosti a modlitby.“ —

Gemma Galgani, když desítiletá přistoupila k prvnímu svatému přijímání, napsala si předsevzetí: „Chci vždy žít v přítomnosti Boží.“ Jak své předsevzetí splnila, poznáváme z jejich slov: „V posledních dnech jsem se dopustila veliké chyby; ještě štěstí, že mne Bůh na místě nepotrestal. Milosrdný Ježíši! Don Lorenzo mi nařídil sestavit účet; snad jsem se příliš zahloubala do čísel a tak jsem ztratila myšlenku na přítomnost Boží; avšak trvalo to nanejvýš minutu, potom jsem se hned vrátila do sebe a prosila Boha za odpuštění a také jsem je obdržela.“

Karmelitka Alžběta od nejsvětější Trojice (1880—1906) cvičila se jako mladá dívka ve světě v přítomnosti Boží. Piše: „O

božský Mistře, vím dobře, jediná moje útěcha jest v sebranosti a v požitku Tvé přítomnosti, když musím se účastniti světských zábav. Cítím Tvou přítomnost ve svém nitru. Při těchto zábavách nikdo nemyslí na Tebe, a věřím, že jsi šťasten, nalézáš-li aspoň jedno srdce, které nezapomíná na Tebe i když je tak ubohé jako srdce mé.“ Na počátku zimy psala: „Zase počínají světské zábavy, víš jak málo je miluji; avšak obětuji vše Pánu Bohu, od něhož mne nic nemůže odloučiti. Jen když z lásky k němu jedním a trvám v jeho přítomnosti před jeho božským okem, které proniká nitro srdce.“ Alžběta výtečně hrála na klavír. Při tom zapomínala na své posluchače a myslila na přítomnost Boží. Právě tím však její hra nabývala zvláštní vroucnosti. Vypravuje: „Když zapomenu na své posluchače a představuji si, jako bych byla s božským Mistrem sama, hraji celou duší pro něho, a potom dovedu vykouzlit z nástroje plné, sladké zvuky. Jak ráda mluvívám s ním tímto způsobem.“

Kardinál Newman, který ve čtyřiačtyřiceti letech stal se katolíkem, žil již od sedmnáctého roku stále v přítomnosti Boží. Jako anglikánský duchovní ve svých kázáních často k tomuto cvičení vyzýval. Právě

mezi jiným: „Jen ten stačí lidskému srdci, kdo je stvořil. Ať má duše cokoliv, vždy je nepokojná, až jí byla udělena Boží přítomnost a ona může žít v jejím světle.“

Když patriarcha Jakob viděl ve snu tajemný žebřík, sahající od země až k nebi, jak po něm andělé Boží vystupovali a sestupovali, procitl a pravil: „V pravdě Hospodin je na tomto místě, a já jsem nevěděl! Není tu nic jiného než dům Boží a brána nebeská.“ K tomu praví kardinál Manning: „Nám by bylo právě tak, kdybychom procitli a uvnitř hluboce pocítili, že Duch svatý je v nás, že nás obklopuje a že žije v nás, že co nejpozorněji naslouchá každému úderu našeho srdce, že bdí nad každou myšlenkou a nad každým hnutím naší obrazivosti, že celá naše bytost je mu zjevná.“

Závěr.

Na rozloučenou dvě myšlenky: **Začni a nepřestávej!**

Kněz, který teprve v pokročilém věku poznal a začal cvičení v přítomnosti Boží, napsal: „Škoda, že jsem život v přítomnosti Boží poznal tak pozdě! Ale chvála Pánu Bohu, ještě není příliš pozdě!“ — I pro te-

be, milý čtenáři, není ještě pozdě, i když vlasy tvé již zešedivěly.

Nepřestávej! Říká se, že počátek je těžký. Při tomto cvičení tomu tak není. Počátek je velmi zajímavý a je to až dojemné viděti duchovní radost duší, které začínají s tímto cvičením. — Teprve po 6 až 8 týdnech přichází reakce. Duše ztrácí útěchu, teď už to nejde do šířky, nýbrž do hloubky, bohužel, mnozí tu přestávají s cvičením, ačkoliv právě nyní by měli začít.

Proto, milý čtenáři: Začni ještě dnes a zůstaň věrný, i když se dostaví nechuť.

„Chod' přede mnou a buď dokonalý!“

Imprimi protest. Pragae 5.-10. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 7.779. Olomucii 5.-10. 1931. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předpláci se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

Cena 50 hal.

„Životem“ čís. 117. Ročník V. Čís. 21. Vyšlo 4.-XI. 1931.

Bl. Albert Veliký.

I. Život bl. Alberta.

V domě otcovském.

Světec, kterého současníci nazývali pro jeho vědění divem své doby, narodil se v jihoněmeckém městě Lauingen. Otec jeho byl ve městě císařským úředníkem a držel nedaleký statek a hrad Bollstätt. Hrad je dnes rozbořen, ale dosud je tam osada toho jména. Albert narodil se pravděpodobně r. 1193, ježto věrohodná zpráva vypravuje, že zemřel r. 1280 ve věku 87 let.

Jen velmi málo víme o jeho rodině. Měl bratra Jindřicha, později převora dominikánského ve Würzburku, sestra byla dominikánkou v klášteře Gotteszelle. Rod rytířů z Bollstättu vymřel po meči r. 1607.

Rodiče Albertovi byli zbožní a dosti bohatí, aby dali dětem náležitou výchovu a vzdělání. Pečlivá matka vštěpovala jim záhy zbožnost a především úctu k Rodičce Boží, která Alberta vyznačovala po celý další život. Sotva počal trochu mluvit, již ho matka učila denně stokrát vyslovovati sv. jméno Maria. Matce Boží Albert později byl vděčný,

že ho zachovala v bouřích mládí a že se stal velkým učencem a světcem.

Nevíme, kde oba bratři, Albert a Jindřich, nabyli prvního vzdělání, zda doma nebo v některé klášterní škole, jak tehdy bylo zvykem. Jistě naučili se mnoho, jak ukazuje pozdější činnost Albertova. Jejich zotavením byl lov. Albert sám vzpomíná ze svého mládí: „Jako chlapec vypravil jsem se občas se psy do polí na lov ptáků. Tu za námi táhli i divocí sokoli, poletovali nade mnou a vrhali se na ptáky, které psi vyplašili. Ptáci z bázně vraceli se k zemi a dali se rukama pochytyti. Na konec lovu dávali jsme každému sokolu po jednom ptáku a tak od nás spokojeni odlétali.“

Na zkušenu.

Ve dvaceti letech vydal se Albert dle zvyku tehdejší německé mládeže přes Alpy do Itálie na zkušenu. Pobyl v Benátkách a zvláště v Padově, kde se zabýval studiem svobodných umění, jak tehdy říkali gymnasiu. Pečlivý strýc, v městě usazený, bděl nad ním, avšak nebylo třeba jeho přísného dozoru. Mladého studenta více než víno a zpěv zajímala věda, zvláště přírodopis.

Deset let ztrávil Albert na studiích v Itálii. R. 1223 nastala v jeho životě veliká změna. Stará legenda vypravuje, že jednoho

dne modlil se Albert v kostele dominikánů v Padově před obrazem Matky Boží. Tu se mu zdálo, že slyší z obrazu hlas: „Alberte, prchni ze světa a vstup do řádu kazatelského, který jsem vyprosila na svém Synu ke spáse světa. Tam dle předpisů řádových pilně hled' si osvojit vědu a Bůh dá ti takovou náplň moudrosti, že svými knihami osvítiš celou církev.“

Albert dlel v Itálii v oné době, kdy Padovu oslavil svými kázáními sv. Antonín (zemřel 1231). Po smrti světce přišel do města generál dominikánů bl. Jordán Saský. Snažil se osobně kázáním a přednáškami na školách získat dorost svému řádu. Brzy mohl Jordán s velikou radostí psát bratřím, že získal 43 mladých mužů do řádu. Jeden z nich byl Albert. Též on chodil na kázání Jordánova a chtěl se mu již přihlásit. Strýc však mu bránil, ba zavázal ho přísahou, že na čas do kláštera dominikánského ani nevkročí. Kdysi měl Albert sen. Zdálo se mu, že do řádu opravdu vstoupil, ale brzy zase odešel. Náhodou kázal příštího jitra bl. Jordán o úkladech zlého ducha: „Jsou lidé, kteří mají touhu opustit svět a vstoupit do kláštera, ďábel však jim ve snách maluje, že z řádu zase brzy vystoupí. Tak je chce zmásti a zastrašit.“ S úžasem naslouchal mladý student jeho slovům a po kázání spěchal

vrhnout se k nohám kazatelovým: „Mistře, kdo vám otevřel mé srdce?“ volal a vyprávěl svůj sen. Jordán povzbudil mladého muže v důvěře. Zaručil mu, že s milostí Boží v řádu vytrvá a zakrátko jej oblékl rouchem řádovým.

Tak se dostal Albert do řádu sv. Dominika. Přestalo jeho kolísání a jasně poznal ideál svého života.

Učitelem bratří.

Dobře volil Albert, vstupuje do kláštera. V mladém řádě dominikánském počalo se právě slibně vyvíjeti studium a jinoši nadaní a zachovalí byli v něm vítáni: „Studium vědy a svobodných umění — rozhodlo toho času kapitulum řádové — má pro svět křesťanský nemalý užitek. Pomáhá obhajovati sv. víru, kterou napadají nejen bludaři a nevěřící, ale i filosofové.“ Albert vykonal zkušební běh noviciátu hned v Itálii a pak dokončoval studia na universitách v Bologni a v Paříži. Doňoslovná studia v Paříži byla tehdy nejslavnější ve světě křesťanském a proto řád dominikánský tam posílal své nejschopnější členy. O studiu v Paříži Albert nám vypravuje, že jej kterýsi bratr klášterní přemlouval, aby zanechal vědy a oddal se životu rozjímavému, ale marně. Bůh určil Albertovi jiný, slavnější úkol v církvi.

Sotva své vzdělání ukončil a byl vysvěcen na kněze, počal asi r. 1228 činnost jako učitel bohovědy, která pak vyplnila největší díl jeho života. Nejprve byl lektorem (učitelem klášterních bratří). V každém dominikánském klášteře té doby musil některý lektor konati přednášky domácím členům, obyčejně o sv. Písmě neb o otázkách mravoučných. Úřad trval jeden rok. Alberta vidíme při této práci roku 1233 v Hildesheimu, potom v jihoněmeckém Frýburku, v bavorském Řezně a ve Štrasburku. Konečně v letech 1244—45 v Kolíně nad Rýnem.

Světlo na svícnu.

Kolín nad Rýnem stal se Albertovi druhým domovem. V tamním klášteře nebyl jen domácím učitelem, ale opravdu profesorem bohosloví. Brzy proslul svojí učeností a představení poslali mu do Kolína nejednoho nadějného žáka, jako byli Oldřich ze Štrasburka, Tomáš z Chantimpré, bl. Ambrož Sansedon a zvláště světlo církve, sv. Tomáš Akvinský. Podle podání bydlili Albert a Tomáš ve dvou sousedících celách a často se navštěvovali, hovořice plni vědeckého zápalu.

Aby vědecká pověst Albertova byla dokonalejší, poslali jej představení r. 1245 na universitu pařížskou, kde si právě rád vymohl učitelskou stolicí. Paříž byla tehdy středem

světové učenosti. Vedle papežské a císařské moci byla její universita považována za třetí velmoc středověku. Prý až 40.000 studentů v Paříži bydlilo. Týdně se tam konaly vědecké hádky, jež počínaly o 6. hodině ráno a bez přestávky končily až o šesté večer.

Albert měl si na universitě první z dominikánů dobytí hodnosti doktorské. Dle tehdejšího zvyku musil v Paříži nejdříve tři roky vyučovati. Přednášel tedy o tom, co v Kolíně již dvakrát byl probíral, tak hluboce a důkladně, jako nikdo před ním. Brzy nazýván byl druhým Aristotelem (byl to největší učenec starověku), žáků se odevšad hrnulo, že posluchárny nestačily, a on mluvil nejednou pod širým nebem. Pařížské náměstí de Maubert má prý odtud své jméno. Čestný titul „mistra bohovědy“ náležel po třech letech Albertovi plným právem.

Řád dominikánský dovedl si vážiti nadání Albertova. Generální kapitola r. 1248 nařídila, aby se i v Německu zřídila řádová universita po vzoru pařížském a 55letý Albert odvolán z Francie, aby převzal její vedení. Albert naděje řádu nezklamal. Rozvinul úžasnou činnost učitelskou.

Celé Německo jej ctilo jako zázrak učenosti. Počátkem r. 1249 přišel i král Vilém Holandský do Kolína a o svátku Tří králů navštívil Alberta v klášteře. Albert jej po-

hostil a jak vypravuje středověká kronika, uvedl jej potom do klášterní zahrady, kde mohl se král posadit do zelené trávy, ač byl venku krutý mráz, mezi květy a pod stromy, na nichž zpívali ptáci. Byl to asi skleník, který Albert vynalezl. .

Ve službách řádu a církve.

Až do r. 1254 působil Albert na škole kolínské, zabrán přednáškami a spisováním svých knih. Tu prokázali mu řádoví spolubratři největší čest a zvolili jej provinciálním představeným. Německá provincie byla tehdy největší v řadě, prostírajíc se od hranic francouzských až na východ Evropy. I ve správě klášterů se učený Albert skvěle osvědčil. Horlivě jimi procházel, pobízel, chválil a trestal. Zvláště chyby proti chudobě řeholní pronásledoval neúprosně. Kteréhosi bratra, u něhož se našly po smrti peníze, kázal pohřbiti v neposvěcené zemi; tři převory, kteří, místo pěšky, přijeli za ním na mezcích — přes zákaz pravidel — sesadil a potrestal posty a bičováním. Sám byl všem na svých dlouhých a únavných cestách příkladem odříkání a pracovitosti. Pěšky, žebraje chleba, chodil Německem a v jednotlivých klášterech zanechával spisy, které tam složil pro vzdělání bratří, jako drahocennou památku. Při tom, kde mohl,

prohlížel staré knihovny a vlastní rukou si vzácné knihy opisoval.

Po třech letech byl Albert sprostěn úřadu provinciála, který jeho oblíbenou činnost vědeckou a učitelskou mu tolik ztěžoval. Těšil se, že vrátí se navždy do své tiché cely v Kolíně a mezi své žáky. Tu jej papež Alexandr IV. jmenoval v lednu 1260 biskupem v bavorském městě Řezně. Marnotratností svého pastýře, Alberta I., upadla tato diecése do velikých nepořádků. Papež nehodného biskupa sesadil a ježto Albert byl mu dosti znám, svěřil mu její obnovu.

Marně se Albert bránil proti hodnosti, která jej vzdalovala znova od jeho oblíbených studií. Tím více se radovalo Řezno, že dojde k biskupa, slavného v celém světě křesťanském a hlučně se chystalo na jeho přivítání.

Albert však tiše odešel z Kolína a jednoho dne navečer, nejsa nikým pozorován, vešel do Řezna a přenocoval v klášteře dominikánském. Teprve zrána, když šel do své katedrály sloužit mši svatou, byl měšťany poznán. Stará kronika líčí, jak bylo tenkrát v biskupském domě: „Albert nenašel v pokladně ani penízku, v sudech ani kapky vína, ve stodole ani zrnka obilí.“ Nemalá byla i du-

chovní bída v diecési. Při tom válečně nepokoje zničily říši německou, kde nebylo rázného panovníka. Albert chutě ujal se berly biskupské a brzy moudrou správou a spřímostí zaplatil dluhy; přísně zakročil proti uchvatitelům statků církevních a lid a kněžstvo rozohnil k vzornému křesťanskému životu. Za krátko se diecése opravdu povznesla. On sám však zůstal i pod mitrou prostým řeholníkem. Většinou pěšky, provázen jediným knězem, procházel diecési a odstraňoval nepořádky. Veliké, těžké střevíce, které míval na cestách po provincii, nosil dále. Zjednaly mu název „biskupa v botách“.

Hlasatel kříže.

Jen dva roky byl Albert biskupem. Rozrušující starosti biskupské tím více podněcovaly jeho touhu po knihách a tiché cele klášterní. Sotva zemřel Alexandr IV., odcestoval Albert do Říma, aby se směl vzdáti úřadu. Papež Urban IV. mu vyhověl a potvrdil jeho nástupcem děkana kapitolního, Lva.

Alberta na čas podržel na svém dvoře, načež poslal jej, aby s minoritou Bertoldem Řezenským kázal po Německu křížovou výpravu proti uchvatitelům Svaté Země. Několik let procházel podruhé Albert svou vlastí a uchracoval lid výmluvností. Rozuměl lidu a

dovedl mu promluvití do srdce. Dosud některé jeho výroky se mezi lidem udržely v paměti, jako je výrok: „Odpustíme-li těm, kdo nám na těle, na statku nebo na cti ublížili, prospěje nám to více, než bychom šli za moře a položili se do svatého hrobu.“

Na sklonku života.

Teprve r. 1266 vrátil se Albert ke svým knihám a učil v Kolíně až skoro do smrti. Jen někdy opustil město, když jej zvali, aby smířil rozvaděné strany nebo jim jako biskup posvětil chrám či oltář. R. 1274 jako biskup a theolog povolán byl na všeobecný sněm církevní v Lyoně. Tam prospěl nesmírně své vlasti, rozvrácené vnitřními boji, tím, že vymohl uznání Rudolfa Habsburského za císaře.

Po koncilu lyonském byla úloha Albertova dokonána. Cítil, že již chřadne, a proto chystal se ke smrti. Sám si dal upravití hrob a u něho se denně modlival hodinky za mrtvé. 15. listopadu 1280 uprostřed svých bratří usnul na věky, dožil se požehnaného stáří 87 let. Tělo jeho odpočívá dnes v Kolíně nad Rýnem v chrámu sv. Ondřeje.

Brzy byl Albert uctíván v řádě dominikánském, v Itálii i v Německu, kde nejvíce působil a proto prohlásil ho papež Řehoř XV. za blahoslaveného. Časem jeho úcta veřejná

byla dovolena v celé církvi. Zobrazuje se v biskupské mitře, s knihou a pérem v ruce, tak, jak jej zpodobil spolubratr jeho frater Angelico v klášteře florenckém a jak jsme jeho obrázek dali v čelo sešitku.

II. Velikost Albertova.

Milovník přírody.

Láska k přírodě byla Albertovi vrozena. Jako chlapec vyhýbal se dětským hrám, pro něho byly plny kouzla tůně, pokryté roztočnými travinami, skrýše žab a čolků a jiné vodní havěti. Jinou radostí v mládí byl mu lov. Mnoho podrobností o životě zvířat, které uložil později ve svých spisech, odposlouchal tehdy od lovců a dělníků svého otce.

Záliba Albertova rostla s léty. Jeho spolužáci v Itálii dobře ji znali a nejednou ho žádali, aby jim vyložil záhady přírodní, jako se stalo v Padově, kde náhlou smrtí skončili dva dělníci, sestoupivší do opuštěné studny. Ani v klášteře se Albert nezapřel. Myšlenka, že zpytuje v přírodě dílo rukou Božích, ještě více jej rozněcovala. Když byl zvolen provinciálem a navštěvoval pěšky kláštery na ohromném území od hranic uherských až za Rýn a na pomezí dánské, kolik měl příležitosti pozorovati slunce i hvězdy, lesy i vody,

květenu i zvířata, mluvíti s lovci a kupci o jejich zážitcích! Právem o něm píše životopisec: „Celý vesmír, od hvězd nebeských až k mrtvému kamení, Albert prozkoumal a popsal.“

Albert a zvířena.

Střední Evropa byla v době Albertově málo obydlena a plna hustých lesů. Jaká to byla rozkoš všimati si na cestách ptactva. Snad nikde ve spisech jeho nečteme tak často jako o ptácích slova: viděl jsem, pozoroval jsem, zjistil jsem. Albert zná čtyři druhy vlaštovek, patero pěnkav, šest druhů orlů, patero divokých husí, vypočítává deset druhů ušlechtilých sokolů a podrobně popisuje jejich znaky i život.

Měl dar pozorovati trpělivě a dopodrobna. Středověký přírodopis hemžil se fantastickými báchorkami. Co vše neúnavný Albert podnikl, aby rozlišil pravdu a báji. Opatřuje si na příklad kůži ledňáčka, o níž si vypravovali, že, upevněna na stěně, mění ročně peří, a sám ji celý rok pozoruje, aby smyšlenku vyvrátil. Trpělivě vylézá u vody a pozoruje hnízdění divokých husí, aby mohl současníkům popřítí, že by husy rostly jako jablka na stromech a odtud padaly do vody. Pozoruje pelikána, zda si opravdu zobákem otevírá hrud', aby krví živil mladé. — Na horách u Mohuče ročně hnízdilo tolik supů, že kraj zapáchal

množstvím mrch, sem zanášených. Albert přichází a pozoruje hltavost supů. Sám prý jednoho chytil, když se přesytil a nemohl vzlétnouti. Nejpěkněji ovšem popisuje jako šlechtic život sokolů.

Jedním z největších pokladů starého kláštera dominikánského v Kolině nad Rýnem je rukopis Albertova díla „O zvířatech“, v minulém století nalezený. Má 24 knih. Z nich mnoho dovidáme se o životě evropské zvěře. Zajímavé je sledovati, jaká zvířata žila tehdy ještě ve střední Evropě. Bobrů na příklad bylo leckde hojnost, na horách žili ještě svišti, tetřevů a losů ubývalo, zubr byl zatlačen v třináctém století již daleko na východ do pralesů, daněk nebyl ještě zaveden.

Alberta chválí jako výtečného znalce ryb. Byl mnichem, zavázán jsa k ustavičné zdrženlivosti, a proto často ryby požíval. Kdežto jiní bezmyšlenkovitě jedli svůj díl, on i při stole koná vědecká pozorování. Jednou prý jedl ústřice a deset perel z úst vytáhl. Albert první dokázal, že kapr má v hrdle zuby požerákové. Jako biskup řezenský pozoroval na svém statku u Dunaje parmy, jak se na podzim shromažďují v dutinách skalních. I ru-

kama mohl je chytati. Jednou mu jejich obyvatelé vybrali odtud několik vozů. Albert vtipně vysvětluje, proč studený Dunaj, napájející se z alpských ledovců, nemá úhorů. Starosti jeho úřadu zavedly ho až k moři. Účastní se tam lovu ryb a pozoruje kořist. O delfínech opravuje staré názory a zjišťuje, že dýchají plímcemi, jinde napínavě líčí lov velryb. V Utrechtě přihlíží, jak chytili vorvaně a z jeho hlavy dobyli 40 džbánů tuku, takže jeden muž sotva nádobu odnesl.

Albert miloval i hmyz. V koutě své cely pozoruje pavouky: zná jich mnoho druhů a vypravuje o nich tak podrobně, jako by se celý život jen pavouky zabýval. Jako klášterník obdivuje společný život v mravenčím hnízdě, kde není představených a přece vzorný pořádek. „Bydlí všichni pohromadě z lásky ke ctnosti a pracují pro společné dobro.“

Nejdůkladněji popisuje Albert včely. Zná jich devět druhů. Neúnavně stává před úlem, aby poznal život roje. Úl je mu ideálem spřádání státu. Sleduje včely, vyletující za různého počasí, na různé květiny, výrobu medu a vosku. S radostí vypravuje, jak našel hnízdo čmeláků a v něm tři dlaně medu. „Ovšem — přidává — byl to med nehotový, špatný.“ Albert první pokusil se o anatomii

včely. Při tom učinil důležitý objev: našel nervový systém členovců.

Albert a rostlinopis.

Rostlinami zabýval se Albert nejvíce na cestách r. 1254—57. Jeho spis o květinách je nejlepší rostlinopis celého středověku. Učencem Meyer ve slavných svých dějinách rostlinopisu praví, že v době 2000 let — od smrti Aristotelovy — až do novověku, jediný Albert pěstoval vědecky rostlinopis. Jiný ho chválí (Jessen), že první popsal vědecky květenu našich krajů. Co do bystrosti rozumu, pozorovacího nadání a zkušenosti náleží Albert opravdu k největším rostlinopiscům.

První se na příklad zmiňuje o špenátě, upozorňuje na zvláštní postavení hroznu k vinnému listu, ukazuje, jak světlo a teplo mění vzrůst stromů, ba i jejich kůru. Rozlišuje důmyslně mezi trny a ostny. Zná i praktické užití rostlin, ví, že šťáva posedu, smíchána s vínem, působí silnou narkosu, při níž možno operovati i nejtěžší případy, ale upozorňuje, že leckdy se dostaví těž mrtvice. Jak dovedl Albert všude, i v jídelně, všimati si přírody, ukazuje svým proslaveným popisem jablka. Ve starých klášteřích podávala se jablka po obědě. Žádnou věc v knize o rostlinách nepopsal tak přiléhavě, jako jablko, od slupky až po jádro. „Je to vzor popisu.“ (Wimmer.)

Albert a přírodopyt.

Nemenší znalosti měl Albert ve fyzice a chemii. Zemi považuje za kouli, ježto prý věci na světě tíhnou do středu země k jednomu bodu. Krásně píše o duze, přílivu, zemětřesení, sopkách. Učí o podnebných pásmech na světě a zajímavě ukazuje, jak se dle blízkosti moře, hor a lesů mění květena a zvířectvo, ba i člověk, jeho mravy a zvyky. Ví o mléčné dráze, že není to pás mlhovin, nýbrž že sestává z nescíslných hvězd.

Albert dovede výborně destilovat, umí čistit zlato lučavkou, vynalézá arsenik a zinek, první pronáší myšlenku o chemické příbuznosti různých hmot, ví zkrátka věci pro středověkého člověka neslýchané. Právem zvali jej současníci „doctor universalis“ (učitel ve všem znalý). Zásluhou našich škol jsou tyto poznatky dnes majetkem skoro každého člověka, avšak staletí pracovala, než se jich dopídila.

Největší přírodopisec středověku.

Pouhý pohled na pět foliových svazků, plných přírodopisných poznatků Albertových, vzbuzuje úctu. Kdyby byl do nich snesl jen vědomosti, kterých do té doby se lidé o přírodě dopídili, již to by stačilo. Albert však učinil více. Nepoštěstilo se mu, jako Galileimu

nebo Newtonovi, učiniti epochální vynález, který by převrat přinesl v přírodopise, avšak jeho zásluhou je, že s neúnavnou důsledností ukazoval na stěžejní zásadu, pro niž jeho doba neměla porozumění, že jen pokusy a osobní zkušeností možno přírodu bezpečně poznat. Jeho spisy hemží se slovy, jako: viděl jsem, pozoroval, učinil pokus. Tak Albert předstihl svoji dobu o několik století a dobře dí o něm spisovatel Stadler: „Kdyby byly přírodní vědy šly dále cestou, jakou jim ukazoval Albert, byly by si ušetrily okliku tří století.“

V přírodopise zůstane navždy Albertovi název „Veliký“.

Ovšem, i Albert se někdy zmýlil. Tak ho podvedli kolínští hoši, když mu vyprávěli o vrabci, který prý se usadil u nich v hnízdě vlaštovčím. Marně jej vlaštovka vyháněla. Spustila proto takový křik, že se odevšad slétla hejna vlaštovek, nasbíraly bláta do zobáček a zazdily vetřelce, až bídně hlady pošel.

Lid považoval Alberta za kouzelníka a opředl jeho život četnými pověstmi. Tak si vyprávěli, že si sestavil robota, který mu obstarával domácí práce a jako poslíček i do města docházel. Jednou navštívil jej Tomáš

Akvinský a zděsil se železného muže. Považuje jej za zjevení d'ábelské, rozbil prý jej hned u dveří. Albert želel velice té ztráty a bědoval: „Třicet let pracoval jsem nadarmo!“

Albert nemůže býti viněn ze žádné pověry, ač byly s jeho jménem podvrhovány i knihy pověrečné, jako pověstná „Kniha Alberta Velikého o tajných silách některých rostlin, kamenů i zvířat“. Teprve nová doba očistila jeho dobrou pověst a r. 1622 prohlásila jej církev blahosladeným.

Albert filosof.

Albert je veliký i jako filosof. Nevyslovil sice nové myšlenky, jimiž by vědě vymezil nové dráhy, ale po dlouhých staletích vyhrabal ze ssutin zapomenutí starou nauku Aristotelovu a opět ji světu připomněl.

Ve spisech Aristotelových vyvrcholila moudrost světa předkřesťanského. Nikdo z pohanů nemluvil jasněji a jednodušeji o Bohu, o světě a duši nad něho. Měl arci smutný osud, že nebyl ani svými žáky pochopen. Ti jeho učení znetvořili a když po třech staletích přišlo evangelium Kristovo, ryzí nauka Aristotelova dávno byla zapomenuta. Křesťanská Evropa počala ji poznávati teprve, když ji mohamedáni a židé smísili se svými bludy a obraceli jako zbraň proti křesťanství; ovšem poznávala ji jen s nechutí a zkomolenou. A

přece pod nátěrem židovsko-arabským skrývalo se vzácné zlato přirozené pravdy, vydatná zbraň proti nepřátelům křesťanství.

První, kdo cenu filosofie Aristotelovy vytužil a na ni světu křesťanskému ukázal, byl Albert Veliký.

Albert učinil si úkolem života, vyložiti celý obsah spisů Aristotelových v řadě knih, které by počtem i pořadím odpovídaly knihám Aristotelovým, aby pak bohověda křesťanská mohla jeho zdravého učení využití k svému rozvoji, k výkladu a snazšímu obhájení vyšší pravdy Kristovy.

Nebyla to snadná práce. Spisy Aristotelovy musil nejprve sbíratí po evropských knihovnách; neměl jich ani v původním řeckém znění, nýbrž se musil spokojiti špatnými a neúplnými překlady Arabů a Židů. Ale srovnával je pečlivě a jako v bujném houští vyslídí oko sokolí svou kořist, tak vydobyl Albert ze vši té změti čisté zrno pravdy. Je úžasné, jak se dovedl vpraviti do myšlenek Aristotelových, že mu ani nepřesné a chybné předlohy nevadily, jak uměl vystihnouti pravý smysl jeho učení a jak dovedl odkrýti i bludy toho pohanského filosofa a jeho nekřesťanských vykladačů. Jeho práce je tím velkolepější, že vlastně nikdy filosofii se za mlada

neučil. Současník Roger Bakon se mu posmívá: „Nikdy o filosofii nečetl ani se jí na školách neučil, ba ani ve svém řádě v ní se vyučiti nemohl, protože on první byl v řádě mistrem filosofie.“ Vysmívá se mu, že chce učit a sám se neučil. Albert se však nedal odstrašit posměchem, psal, učil neúnavně po celý svůj dlouhý život, až své dílo uskutečnil a Aristotela uvedl do křesťanské Evropy. Rok za rokem předkládal svým současníkům výklady jeho četných spisů. Aby jim usnadnil i další studium, postaral se též o nový dobrý překlad Aristotela z řečtiny. Úkol ten provedl jeho spolubratr Vilém Moerbeke, kterého řád dominikánský do Řecka zvláště vyslal.

Ovoce Albertovy práce brzy se ukazovalo nebývalým rozmachem křesťanské filosofie.

Bohem osvícen.

Směle vykládá Albert spisy Aristotelovy. Neleká se ani nebezpečí, které víře jeho hrozilo při tomto studiu a jemuž nejeden filosof té doby podlehl. Albertovi nikde není možno dokázati bludy proti učení církve. Zřejmě milost Boží byla s ním.

Krásně vykládá tuto pomoc shůry lidová legenda: Když Albert ještě v Padově studoval a byl prý smutný, že v učení málo pro-

spívá, ukázaly se mu jednou v nebeské záři tři krásné panny. Jedna z nich ptala se přívětivě, proč truchlí. Pověděl. Tu potěšila ho a napomenula, aby prosil jejich Paní o pomoc. Albert vrhl se na kolena před Královnou nebes a prosil za velikou znalost světské moudrosti. Vlídne slíbila mu sv. Panna: „Nuže, tvé přání se splní a brzy učiníš takové pokroky, že ti nebude ve filosofii rovného. Budu tě však vždycky chrániti a nedopustím, aby ses zapletl do léček zloby, zbloudil s cesty víry a zahynul. Abys však poznal, že své vědomosti nemáš ze sebe, ale z mé milosti, všechny své vědomosti před smrtí zase zapomeneš.“

Podivuhodná je spisovatelská plodnost Albertova. Skládal knihy náboženské pro lid i čistě vědecké, knihy obsahu přírodopisného, zeměpisného i filosofického. V nich uložil všechny evropské vědomosti třináctého století. Ve starších dobách plnily jeho spisy 21 foliových svazků (vyd. Jammy 1651), poslední vydání (v Paříži z r. 1890) má 38 svazků v kvartu. Mnoho důležitých spisů však je dosud netištěno.

Péro Albertovo nikdy nezahálelo. Sotva přišel do některého kláštera, sedl a psal. Znamenal své myšlenky a svá pozorování. Ruko-

pis zůstal obyčejně majetkem kláštera. Dodnes leží mnoho takových rukopisů roztroušeno po Evropě a zapomenuto v prachu knihoven.

Dominikán Weiss uvádí na 400 takových děl, Albertovi připisovaných.

Pracovitost Albertova připomíná spisovatelskou píli sv. Jana Zlatoústého nebo sv. Augustina. Mnohý člověk by potřeboval celý život jen na to, aby 21 svazků jeho děl opsal, nerci-li aby je složil.

Učitel církve.

Albert byl svojí povahou především přírodopisec; obrovskou práci vykonal však i ve filosofii a bohovědě.

Bylo již pověděno, jak sesbíral a vložil mistrně díla Aristotelova pro potřebu křesťanských učenců. S tím se však nespokojil. Chopil se i dalšího úkolu: zpracovati bohovědu křesťanskou pomocí zdravých filosofických nauk Aristotelových. Již před ním pokoušel se sv. Anselm podati ucelený obraz, soustavu pravd křesťanských, ale nedařilo se mu, ježto budoval na filosofii Platonově. Teprve Albert na nových základech dílo jeho provedl a uložil ve spise: „Summa theologická čili Souhrn bohovědy“ (skládal ji ve dnech stáří kolem r. 1274, proto zůstala nedokončena) a v „Summě o věcech stvořených“.

Albertovo dílo opravil a propracoval dopodrobna největší z jeho četných žáků Tomáš Akvinský, na nějž mistr přenesl všechny své plány a vědomosti bohoslovné. Albert sám nezištně uznal, že byl překonán svým žákem, a veledílo Tomášovo „Summu bohovědnou“ všude hájil a rozšiřoval. To se mu podařilo tak, že na jeho vlastní spisy bohovědné se brzy zapomnělo. Teprve v novější době docházejí spisy Albertovy zaslouženého ocenění.

Zajímá dnes, v době unionismu, jak důkladně a krásně píše Albert o vycházení Duha sv. z Otce i Syna. Své myšlenky psal v době, kdy na sněmu lyonském usilovalo se o smíření s církví řeckou. Jistě vynikající měrou účastnil se též Albert rozhovorů věroučných. Neméně významné je učení jeho o neomylnosti papežské, a o Panně Marii (spis *Mariale*). Jasně učí o prostřednictví Panny Marie, že všech milostí, které nám Kristus Pán zasloužil, dostává se nám skrze Ni. Proto zve P. Marii branou nebeskou, zdrojem milostí a zvláště královnou milosrdenství. Nejkrásněji psal však o Eucharistii. Spis „Summa o nejsv. Svátosti“ považuje se za jednu z nejlepších knih, které o tomto tajemství byly napsány.

Z děl o Písmě sv. nejkrásnější je výklad evangelia sv. Lukáše. Vrstevníci Albertovi tvrdili, že při psaní díla toho osvěcoval ho

Duch sv. zvláštním způsobem. Dle podání napsal knihu tu jako biskup řezenský, když trávil zotavenou na hradě Štaufu. Rukopis dlouho se choval u dominikánů v Řezně.

V mystice (nauce o vyšším duchovním životě) položil Albert takřka nové základy. Obral si za předmět studia slavné dílo Diviše Pseudo-Arcopagity, domnělého žáka sv. Pavla a vzorně je vyložil, objasnil mnoho záhad o životě nazíravé modlitby. Bohužel i tu zůstal Albert dlouho nepovšimnut. Jako v přírodopise i v mystice byla by si věda křesťanská ušetřila bloudění několika staletí, kdyby byla stavěla na základech Albertem položených.

Naši předkové přeložili si již za dob Karla IV. a r. 1587 tiskem vydali knížku Albertovi připisovanou: „Ráj duše, jinak knížka o ctnostech všem lidem, kteří jiné k ctnostnému životu vésti mají, zvláště kazatelům velmi užitečná.“

Učedník nad mistra.

Žádný z četných žáků Albertových nebyl tak nadaný, žádný se mu nevyrovnal a žádný jeho naděje tak nesplnil jako sv. Tomáš Akvinský. Sotva devatenáctiletý Tomáš složil v Neapoli sliby, představení poslali jej Albertovi do Kolína, aby jej tam dále vzdě-

lával. Za přednášek Albertových byl Tomáš tak skromný a mlčenlivý, že jej nevázaní spolužáci považovali za omezeného duchem a po svém drsném způsobu nazvali jej „sicilským volem“. Albert však se vyznal v lidech. Poznání záhy neobyčejné nadání Tomášovo a zahanbil jeho posměváčky. Při kterémisi rozhovoru o velmi těžkých věcech bohovědných odpovídal Tomáš tak jasně a důkladně, že škola žasla; Albert pak zvolal v prorockém nadšení: „My ho nazýváme němým volem, ale on brzy tak se ozve, že ho uslyší celý svět!“ Měl pravdu. Sláva Tomášova naplnila celý svět. Stal se nástupcem Albertovým na světovém učení pařížském a učil s takovým věhlasem a zanícením, že nazván byl „andělem škol“.

Podruhé svedl osud oba muže dohromady, když universita pařížská zdráhala se chudým mnichům dominikánským udíleti akademické hodnosti. Byl to boj o doktorát Tomášův. Veliký učenec spěchal tehdy do Italie, aby tam před papežem Alexandrem IV. hájil svého žáka i svůj řád. Vítězně obhájili se oba a ukázali při učených rozhovorech takové vědomosti, že papež rozkázal, aby Tomáš i jeho druh v úřadě profesorském sv. Bonaventura prohlášeni byli doktory pařížskými, kdežto Alberta na čas podržel si u sebe, a jmenoval jej učitelem **bohosloví** na papežském dvoře.

Tomáš byl radostí a pýchou svého učitele. Nejkrásnější přátelství pojilo oba velikány: láska k církvi a ku vědě. Podivná věc, jak věda tyto muže poutala celý život. Albert vzdal se i hodnosti biskupské, aby v tiché cele klášterní mohl opět skloniti svou šedivou hlavu nad zamilovanými knihami, i Tomáš vzdal se všech nabízených hodností, jen aby mohl žíti nerušeně svým studiím. Albert výkladem Aristotela kladl základy bohosloví scholastického, Tomáš budovu dostavěl a korunoval svými spisy. Když Albert četl nejslavnější dílo svého žáka „Summu — Souhrn bohovědy“, zvolal s radostným úžasem: „To je dílo dokonalé pro všechny časy!“ a přestal spisovati Summu svoji. Všeobecný sněm Tridentský jeho slova potvrdil; na stole ležela ve shromáždění biskupů celé církve vedle bible i Summa sv. Tomáše, vrchol středověké theologie. (Summu u nás překládají do češtiny dominikáni olomučtí.)

Ještě jednou se zdálo, že se oba mužové sejdou ve službách církve. Svolán byl do Lyonu r. 1274 všeobecný sněm. Oba byli pozváni, ale Tomáš nedošel. Mlád, teprve osmačtyřicetiletý skončil Tomáš 7. března v daleké Fossanuově. Albert v té chvíli zvolal v klášteře kolínském: „Bratr Tomáš, syn můj v Kristu, světlo církve, právě zemřel! Bůh mi to zjevil.“

Jak vypravují akta Tomášova svatořečení, podnikl osmdesátiletý stařec Albert ještě krátce před smrtí dalekou cestu do Paříže. Pro slabost vzdal se již úřadu učitelského, avšak pln mladistvého zápalu spěchal, když se dověděl, že tam, ve středisku vědy napadena byla pravověrnost jeho velikého žáka a biskup pařížský Tempiers že odsoudil několik vět z jeho spisů. Tehdy naposledy a s úspěchem zastal se staříčků Albert svého žáka. —

R. 1567 Tomáš byl prohlášen učitelem veškeré církve. Kéž brzy dostane se tohoto čestného titulu i jeho velikému učiteli.

Albertova osobnost.

Alberta nazývalo potomstvo Velikým, ne pro velikou postavu, nýbrž pro zásluhy o vědu a vzdělání lidstva. Lékařské ohledání jeho ostatků r. 1859 ukazuje, že byl mužem jen prostřední postavy, ale silného, zdravého těla, které zdálo se býti jako stvořeno pro neobyčejné námahy.

Mnoho nejasného bylo vždy v životě Albertově, zvláště v jeho mládí. Jen legen-

dy, často velmi krásné, se o něm udržovaly a ty jej učinily známým všemu lidu křesťanskému. Lid podívoval se především jeho úžasnému vědění. Albert byl opravdu vynikající bohovědec a filosof, výtečný badatel o tajemstvích přírody, bystrý chemik, smělý hvězdář, obratný vykladatel početních pravidel Euklidových a nedostižný učitel. Z učenců středověkých měl vzdělání nejobsáhlejší a jen žák jeho, sv. Tomáš, předčí jej hloubkou myšlenek. Při tom nikdy nezpyšněl pro své vědomosti. Jsa si vědom, že vše své poznání má od Boha, „Otce světel“, říkával pokorně: „Bůh nebude nás lidi souditi dle toho, co jsme věděli a uměli, nýbrž dle toho, jak jsme žili.“

Albert byl i velikým světcem. Ač tolik času věnoval svým knihám a pokusům, nezanedbával nikdy povinností kněžských a řeholních. Denně prý se kromě obvyklých hodin modlival i celý žaltář o 150 žalmech. Zbožnost vane i ze všech jeho spisů. Avšak zbožnost a přísný život jej nevyznačuje tolik jako jiné svaté. — Čím vyniká nad jiné světce, jest jeho nezištná láska k pravdě Boží. Velikomyslně pro ni vzdal se všeho hned v mládí. Sta jeho druhů na studiích vrátilo se z Italie, aby doma užili ovoce své

námahy, Albert zvolil další práci v řadě sv. Dominika, práci těžkou, plnou obětí, ovšem práci pro krásný ideál Boží pravdy. Dle rádo-
vého hesla „za pravdou!“ po celý život prav-
du tuto hledal a šířil. Jsa přesvědčen, že
nemůže býti rozporu mezi pravdou přiroze-
nou, jak ji nalézá filosofie a mezi pravdou
nadpřirozenou, jak ji zjevuje učení Kristovo,
mezi vědou a věrou, hledal pravdu i tam,
kde pro ni jeho doba neměla ani pochopení.
Tato houževnatá práce a boj o pravdu učinily
jej velikým i svatým.

Ještě více vynikne Albertova vzácná o-
sobnost, vzpomeneme-li jeho nezištnosti, s
jakou on, jenž založil nové a nejslavnější
období filosofie a bohovědy křesťanské, po-
stavil stranou sebe a svoji práci a uznal
zásluhy a dokonalejší dílo svého žáka sv.
Tomáše. Jeho, ne svoje učení a spisy všude
hájl a doporučoval, až i sám takřka v za-
pomenutí upadl. Jen světci dovedou tak jed-
nati. —

Dílo Albertovo však nezaniklo a nese o-
voce podnes. Soustava důkazů a pravd, kte-
rou on a jeho žáci společnou prací vytvořili,
je dosud základem obrany katolické proti mo-
derní nevěře. Církev katolická plní v naší
době jen povinnost vděčnosti, když se chystá
prohlásiti Alberta učitelem křesťanského svě-
ta, jako to učinila jeho žáku Tomáši již před
350 léty.

V říjnu 1930 byla v Praze na biskupské konferenci podepsána prosba i našich čs. biskupů, adresovaná sv. Otcí, Piu XI., aby ráčil svým nejvyšším a neomylným rozhodnutím vřaditi do seznamu svatých a prohlásiti učitelem církevním bl. Alberta Velikého, řádu dominikánského. Listina s podpisy biskupů čs. poslána Gener. Postulaci řádu dominikánského v Římě. Modleme se i my, aby se brzy velikému učenci dostalo cti, dávno zasloužené.

Modlitba za svatořečení.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi blahoslavenému Albertu udělil z pokladů své moudrosti a vědy, propůjč nám na jeho přímluvu, abychom život svůj dle Tvé pravdy uspořádali. O věčná Moudrosti, račiž jméno blahoslaveného Alberta přijati do počtu svých svatých, abychom my, kteří v něm vidíme světlo víry a vědy v podivuhodném souladu zářiti, pod jeho ochranou snáze dospěli k Tobě, který jsi cesta, pravda a život. Amen.

Imprimi protest. Pragae 5.-10. 1931, P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 14.515. Olomucii 11.-8 1931. Josenhus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

R. S.

Moudří manželé?

Výstraha.

Dlouho jsem uvažoval, mám-li tuto knížečku uveřejniti ve sbírce „Životem“, čili ne. Jsem si vědom, že může býti nedospělým zvědavcům pokušením ke hříchu. Avšak při misiích a exerciciích jsem poznal, že mnozí katolíci jsou ještě přístupní pravdě a chybují jenom tím, že nebyli poučeni. Slzy mnohých nešťastných mne pohnuly, abych přece napsal tyto řádky.

Abych neměl na svědomí zodpovědnost za možné pohoršení, prosím kněze, aby tento spisek do lišty dali jen tehdy, mají-li záruku že se nedostane do rukou nepovoláných. (Můžete jej vyložit na př. při pobožnostech spolku křest. matek, při stavovských cvičeních v čas misií, dáti jej snoubencům.) Ty, kteří mají knížečku doma, prosím, aby ji nenechali ležet, nýbrž tak ji uschovali, aby nedospěli k ní se nedostali. A při tom nesmíte býti příliš důvěřiví. Děti jsou zvědavé a vynalézavé.

Tento spis psán je na prvním místě pro manžely. Mohou jej však také čísti svobodní, kteří i brzy vstoupí do manželství a též takoví, kteří jsou nuceni hájiti katolické stanovisko o manželství.

Osatní počítám mezi zvědavce a těm pravím: „Viš, že tento spis není pro tebe, a přec jej chceš čísti, očekávaje, že tam nalezneš něco, co by vzbudilo a uspokojilo tvoji smysl-
nost a žádostivost. Mýlíš se. Proto ti radím, odlož tento spis, aneb dej ho někomu, kdo z něho může mít užitek.“

Modlitba před čtením.

O Bože, víš, že ne ze zvědavosti chci čísti tyto řádky, nýbrž, abych byl poučen o tvých svaých pravdách. Sešli Ducha svého, aby otevřel mé srdce, by přijalo tvou vůli s pokorou a poslušností. Nedej, abych se protivil tvým věčným zákonům, které jsou pramenem života a štěstí.

I. Smysl manželství.

Boží moudrost stvořila svět, a čím více člověk vniká do tajů přírody, tím pokorněji vyznává, že všechno „je velmi dobré“. (Gen. 1, 9). A kdykoliv člověk se pokusil napravití píi odu přestoupením věčných zákonů Božích, vždycky zničil — sebe sám.

Bůh stvořil člověka a chtěl, aby člověk rostl a zůstal na životu a aby lidstvo se rozšířilo a zachovalo. K tomuto dvojímu úkolu vložil Bůh v člověka dvojí pud: pud sebezachování a pud pohlavní. Tyto pudy jsou člověku společné se zvířaty. Avšak jest veliký rozdíl: U zvířat užívání těchto pudů je řízeno podivuhodným instinktem tak, že zvíře jich užívá jen tehdy a jen potud, pokud to odpovídá účelu. Proto nevidíme u zvířete ani nemírnosti ani pohlavní zvrhlosti. Zvíře nezná účelu a přec jedná účelně. Ne tak u člověka. Nám lidem dal Bůh rozum, abychom poznali účel pudů, a dal nám svobodnou vůli, jejíž silou můžeme pudy ovládati. Naučí-li se člověk ovládati své tělo, jest to pro něho pramenem pravého štěstí, jež ho pozdvihuje k Bohu a trvá do věčnosti. Oddá-li se člověk bezuzdně pudům, a dá-li duši svou ovládati tělem, klesá hluboko pod zvíře a hyne svými vlastními neřestmi.

Bez bojů a obětí a sebezapírání není pokoje a štěstí u člověka. Člověk má ovládati pudy podle rozumu. Nečiní-li tak, stane se otrokem těla. Nejvíce snižuje člověka zneužívání pudu pohlavního, protože se zde jedná o nejvyšší cíl tělesného žití, a čím větší je výška, ze které někdo padá, tím hroznější je pád. Zneužívání pudu pohlavního je ponížení ducha: duch, který je Bohu podobný a určen, aby vládl nad tělem a jeho silami, stane se otrokem slepé, tělesné žádostivosti.

To však není ještě všecko. Duše má vrozenou touhu po statečích nekonečných. Nikdy se duše nespokojí tím málem požitku, co mu tělo může dát. Duše žádá víc a víc, a tělo nemůže duši dát. Tato rozervanost trápi duši a tato nemírnost ničí tělo.

Smutnější osud není myslitelný: takový člověk zahodí radosti nejčistší a největší a právě tím otráví i prameny požitku tělesného. Místo pokoje nalézá člověk boj unavující mezi tělem slábnoucím a duši neuspokojenou. Splní se na něm slova sv. Pavla: „Smýšlením těla je smrt, smýšlením ducha však život a pokoj, to proto, poněvadž smýšlení těla jest nepřitelem Bohu, neboť není poddáno zákonu Božimu, ba ani poddáno býti nemůže, a ti kteří žijí podle těla, nemohou se líbiti Bohu.“ (Řím 8, 6—8.)

Zneužívání pudu pohlavního je největším neštěstím pro člověka. Bůh, aby uchoval člověka tohoto neštěstí, ustanovil manželství. To jest ona hráz, která chrání lidstvo před povodní smyslnosti. Musí to býti manželství doživotní, neboť kdyby manželé mohli pomýšleti na rozluky, bylo by to, jako kdyby někdo v hrázi provrtal díru. Je to počátek záhuby.

II. Co je dovoleno a co je hříchem v manželství?

Dovoleno je všechno, co odpovídá hlavnímu úkolu manželství, plození potomstva: totiž pohlavní obcování a co k tomu přivádí.

Ano, manželské obcování se stává povinností, žádá-li toho jeden z manželů. „Muž čiň manželce, čím jest jí povinen, a podobně i manželka muži svému.“ (1. Kor. 7, 3.) Kdo by bez příčiny odepřel manželské obcování a tak zavinil nevěrnost neb nezdrženlivost druhého, hřešil by. Může však jeden z manželů odepřítí je-li druhý opilý, neb šílený, nebo je-li obcování nebezpečím pro zdraví.

Smrtelným hříchem jest každé uspokojení pohlavního pudu proti účelu manželství. Bůh ve své moudrosti spojil obtíže výchovy dětí s rozkoší tělesnou. Kdo hledá jen rozkoše a obtížím se úmyslně vyhýbá, hřeší. Hřeší tudy těžce, když úmyslně znemožňuje početí, buďto užíváním ochranných prostředků, buďto předčasným přerušením obcování. (I když někteří říkají nevinně, že jenom „byli opatrní“, aby se „nic nestalo“, hřích zůstane hříchem.) Má-li jenom manžel tento úmysl, hřeší jenom on. Manželka v tomto případě ať laskavě upozorní, že to jest hřích. Jsou-li její slova bezvýsledná, nemá dalších povinností. Užívá-li manžel ochranných prostředků, —

nesmí manželka na žádný způsob spolupůsobiti. Ano, manželka by už tím hřešila těžce, kdyby stálým naříkáním přiměla manžela k tomu, aby zneužíval manželství.

Manželé, kteří zneužívají manželství, nemohou ve zpovědi dostati rozhřešení, nemají-li úmyslu upustiti od tohoto hříchu. Kterí znovu a znovu zamlčují tento hřích, zpovídají se po každé svatokrádežně. Také, kdyby jim kněz z nevědomosti neb slabosti dal rozhřešení.

Kdo by se dal operovati s úmyslem, aby početí bylo znemožněno, hřešil by těžce. Byla-li však žena operována z jiných důvodů a následek je neplodnost, manželé i když obcují, nehřeší, protože nemají úmyslu znemožniti početí.

Hříchem je samozřejmě i v manželství, když někdo sám sebe pohlavně uspokojuje, a ještě větším hříchem, kdyby obcoval s jinou osobou. Ano, Pán Ježíš praví: „Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu, aby jí požádal, již cizoložil s ní ve svém srdci.“ (Mat. 5, 28.)

Jediný prostředek k omezení počtu dětí jest úplná zdrženlivost.

Hříchy proti 5. přikázání.

K největším hříchům patří zničení klíčícího života. Život dítěte začíná okamžikem početí. Pán Bůh stvoří novou duši, která je určena

na k věčné blaženosti. Kdo zničí život nenarozeného, spáchá vraždu, tím větší vraždu, protože dítě se nemůže bránit, a protože dítě není ještě pokřtěno.

Kdo se dopustil tohoto hříchu, neb pomáhal k němu, nemůže býti beze všeho rozhřešen. Jest rozhřešení vyhraženo biskupům, a jen za určitých podmínek a při jistých příležitostech (misiích, exerciciích, generální zpovědi) smí též obyčejní kněží dáti rozhřešení z takového hříchu. Z toho můžeme poznati, jak vážně bere církev tuto věc.

Úcta před životem.

Kdo věčné zákony Boží přestupuje, sám si kope hrob. Je to zvláštní a pozoruhodné: Novopohanský duch naučil rodiče vraždit děti „z hospodářských důvodů“. A hle, sotva si uvědomili, co činí, již jejich setba přináší ovoce. Berlínský lékař vypravuje, jak často přichází k němu lidé s prosbou: „Pane doktore, nedal byste tatínkovi injekci (to znamená česky: nezavraždil byste jej), on ubožák se už dost natrápil ve svém životě (to znamená: on je nám na obtíž a my se nechceme trápit s ním).“

Dokonce jeden řekl: „Pane doktore, hledte, aby už s tatínkem byl konec, potřebujeme jeho postel pro dceru, ta má už čtrnáct roků.“ Poznámky k tomu netřeba. Napřed vraždí rodiče děti, potom vraždí děti rodiče.

III. Námitky.

Není církev v těchto věcech příliš přísná? Uznáváme, že obtíže jsou veliké, a že mnohý, který hřešil proti manželství neměl špatného úmyslu, nýbrž jen bludné svědomí. Avšak nezapomeňme: zákony, o které se zde jedná, nejsou zákony církevní, nýbrž, zákony Boží. Od zákonů církevních (na př. od postu) může církev dispensovati, od zákonů Božích však nikoliv.

Maličkost?

Slyšel jsem, jak muž vytýkal své manželce: „To jsi ještě tak hloupá, že posloucháš kněze? To je přec nepatrný rozdíl mezi tím, co my činíme a mezi tím, co činí ti „hodní“ manželé. A taková maličkost by měla být smrtelným hříchem? Ale jdi, tomu knězi sami nevěří.“ — Na to odpovídám: „Za války jsem sloužil v lazaretě. Byl tam voják raněn, koulí na krku. Koule mu zůstala v těle. Lékař se neodvážil k operaci; pravil: „To je nebezpečné řezati. Kdybych jen o milimetr řízl vedle, zavinil bych smrt člověka.“ Hle jaká to maličkost, jeden milimetr, a přec na této maličkosti závisí život a smrt. — Maličkost? Bůh hledí na úmysl. Oni hodní manželé mají úmysl plniti zákony Boží, a ty máš úmysl Bohu se vysmáti. Je to maličkost? — Maličkost? Když na této „maličkosti“ závisí, jestli bude

člověk živ, neb ne? Kdo ví, co by z toho dítěte bylo? — Bylo to v roce 1006, chudičká matku mnohých dětí opět porodila synáčka. Zoufala si nad tím a dítě odložila. Sousedka se ujala dítěte, zachránila je a hle — z toho dítěte se stal veliký učenec, biskup a učitel církve sv. Petr Damiani.“

Hospodářská krise.

„Naše příjmy nestačí. Při tě veliké nezaměstnanosti ještě ploiditi děti, není to hřích? Rozlišujeme.

Kdo tak mluví? Nejsou to často ti nejchudší, nýbrž lidé z tak zvané „lepší“ společnosti. — Vzpomínám: Onen vyšší úředník, který se posmíval ostatním a pravil: „Mně dva tisíce měsíčně nestačí. Až budu ve vyšší platební třídě, pak jedno neb nanejvýš dvě děti.“ Dnes? — Žena se mu zbláznila a děti? Je mi jich líto pokaždé, když je vidím: nevychované, nervosní, k životu neschopné. — Vidím onoho bohatého lékaře, jak smutně vyprávěl knězi: „Chtěl jsem své jmění ponechat jen jednomu synu. Studoval s výborným úspěchem, stal se lékařem jako já a zemřel na chřipku. Teď jsem osamocen a bez radosti. Pozdě poznávám, že štěstím v manželství nejsou peníze, nýbrž milost Boží.“ Slzy se mu trpytily v očích. — A onen továrník. Jediný syn mu padl ve válce a dcera je nešťastně

provdaná. Továrnu musel prodat. Smutně opustil místo svého působení. Nikdo ho nepotěší. — Vidím hřbitov. Stojí tam muž. Je majitelem domu. Denně chodí ke hrobu svého jediného dítěte. Chtěl jenom jednu velikou radost. A hle, radost se proměnila v jednu velikou bolest.

A onen učitel, onen dělník, onen úředník, onen sedlák, doplňují řadu osamocených. Oni chtěli zákonům přírody poroučet, podle svých plánů. Jeden chtěl dát syna svého na studie, na více než jednoho prý mu příjem nestačí. Sedlák nechtěl usedlost zmenšiti. A nyní? Jiný sedlák oře ono pole, jiný je majitelem domu. Rody vymřely. Bůh se nedá posmívat. — A ona stařenka, která vychovala dvanáct dětí — jeden z vnuků bude knězem — praví: „Velebný pane, všichni jsou zaopatřeni. Někdy to šlo těžko, ale chvála Pánu Bohu, šlo to. Raději dvanáct dětí na starosti, než jedno na svědomí.“ —

Co však, když je v rodině opravdová nouze? — Jak jsme již řekli, jediný prostředek v tomto případě je zdrženlivost. Vím jak mnozí odpovídají: „K čemu jsem se oženil? To jsem mohl jíti do kláštera.“

K čemu jste vstoupili do manželství? Snad jen, abyste mohli bez povinností hovět žádostem těla? Nebo myslíš, že vede dvojí cesta do nebe, jedná úzká, strmá pro řeholníky, a jedna široká a pohodlná pro ty, kteří jsou v manželství? O tom Kristus Pán nemluví,

nýbrž: „Široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo jest těch, kteří ji nalézají.“ (Mat. 7, 13, 14.)

Největší vítězství.

(Napsala E. Burgerová.)

„Jezulátko přijde ke mně, Běto! Zapiš si mne pro tu dobu!“ volala na mne jedné soboty paní nadučitelová. Jdu za ní k plotu.

„Ale, je to možné, paní nadučitelová?“ — „To je radost. Můj muž neví ještě nic. Jdete domů? Pojd'te dovnitř. Vypijeme spolu šálek kafička. K tomu jsme přece my ženy vždycky ochotné.“

Tak jsem se dostala již ráno o půl desáté do školy na besedu. Je teprve červenec, ale na šicím stolku leží již tolik věciček, jichž Jezulátko může potřebovat. „Nemohu se již dočkat, až to přijde. Hned ráno jsem začala vše shledávat.“

„Nemáte strachu, když již dvakrát jste tolik trpěla?“ — „Na to nemyslím! Nic se rychleji nezapomíná, než na bolesti matky při porodu. Ty rychle přejdou, jen dítě zůstává. A přece není nic krásnějšího na světě, než takové robátko!“

Napadla mi slova našeho Spasitele: „Smutná jest žena, když rodí; porodila-li však dítě,

tu nemyslí více na to pro radost, že přišel člověk na svět.“ Jak dobře Spasitel znal matky! Často jsem musila na to myslet.

Nadučitelovi mají již dvě děti. Jednomu je osm, druhému čtyři léta. Paní měla vždy velmi těžký porod, skoro neustávající krvácení. „V několika hodinách“ to skutečně odbyté nebylo. Šlo to vždy na život a na smrt a následovalo dlouhé churavění. A přece si zase troufala...

„Mám dobrého muže, Běto,“ vypravuje paní nadučitelová při kávě dále — „takových není mnoho. Při prvním dítěti řekl lékař: Teď nesmí tak brzo žádné přijít. Musíte šetřit svou paní, až se zase uzdraví.“

„Na jak dlouho?“ ptal se můj muž ihned. Byli ve vedlejší pokoji; mysli, že jsem usnula a mluvili spolu volně a otevřeně. — „Bude vám to snad dosti těžké ve vašem věku a v tom mladém manželství, ale musí to být. A také žádné jiné věci...“ — „O tom není třeba mluvit, pane doktore. Nebudu nikdy nic takového od své paní žádati. Můžete mi však jinak poradit?“

„Můžete si oddělit ložnice — zdržovati se nikotinu a alkoholu — jísti málo masa, vystříhati se ostrého koření. A především hleďte se na něco jiného připoutat. Jiné zájmy postavit do popředí. Připravovati se snad na nějakou zkoušku, věnovati se hudbě, nebo, co se vám právě zamlouvá. Práce v zahradě,

hlavně na tělesnou únavu nezapomínat. — Především, především, pane učiteli, ovládat svou fantasií a vystříhati se všech něžností, které směřují k poslednímu a nejhlubšímu zpečetění lásky. V těch případech, kde je třeba pevného rozhodnutí, nesmí se učinit ústupek ani nejmenší, tu se dojde jistěji a lehčeji cíle. Jen celý, přímý muž je s to, aby si zachoval svou sílu, a ji převedl v jiné energie, pokud je to nutné. A nad námi je také někdo, kdo dává sílu, když ostatní selhává.“

„Běto, tak těžké oběti opravdu člověk nepřináší, nemá-li síly od Boha. Také u nás se dostavily takové těžké chvíle. Tu jsme si vždycky vzpomněli na Boha a jeden druhému říkal: „Pojď, pomodlíme se spolu!“ A bouře se vždy přehnala.“ — „To by se mělo lidem připomínat: jen víra v pomoc Boží a modlitba pomůže. Jak často jsem již o tom uvažovala,“ odvětila jsem.

„Avšak člověk se musí také sám přičinovat. Byla jsem ráda, že jsem vyslechla rady lékařovy a mohla přispět. Bylo to tak hezké. Neřekla jsem, že o tom vím. Mužové jsou v těchto věcech velmi citliví a neradi si dají hledět do duše. Můj muž mi také nic neřekl. „Abych tebe a dítě v noci nerušil,“ řekl po třech týdnech po porodu, „budu spát v jiném pokoji.“ Já jsem zase změnila jídelní lístek, že je to tak dobré pro kojící matku, mnoho

zeleniny, málo masa a málo kořenit. Potom jsme zjistili, že můj muž začíná tloustnout a musí mít zaměstnání a najali jsme ještě koušek zahrady k naší. A oba jsme měli radost, že jeden druhému nepozorovaně pomáhá.

Dobře rok po porodu jsem šla k lékaři. Plna naděje. Ale on řekl: „Ne, musíte ještě počkat!“ Toho večera jsem trpce plaka'la. „Ty sis špatně vybral,“ řekla jsem muži. „Nemáš od své ženy — co druzí mužové.“ — „Proč mám tě zrovna tak rád jako dříve. Ty jsi přece ztratila své zdraví pro dítě k vůli mně. Jaký bych byl pošetilec, kdybych tě nechal za to trpět. Není náš život i tak bohatý a krásný s naším dítětem?“ Tři léta po porodu byl, konečně, lékař spokojen. O rok později přišel náš Václav na svět. Pak to bylo zase jako poprvé. A nyní očekáváme třetího chlapce...“

Jezulátko přišlo na š'ědrý večer. I tentokrát to šlo velmi těžce. Bvl to skutečně chlapec. Kdvž ho matka držela v náručí, řekla: „Františku, za čtyři roky musí přijít ještě děvčátko. Abychom měli oporu pro své staré dny.“ — „Ano, ubohá ženuško, až si zase odpočineme, až budeš zase zdravá a silná.“

Venku řekl učitelí lékař: „Nevím, co je větší: Vaše sebeovládání nebo srdnatost vaší paní“ — „Jistě, že je í,“ řekl nadučitel, aniž se rozmýšlel. „Se mnou to není tak zlé. To mně vštípila má matka. „Přemáhej se, přemáhej — vždy a opět!“ Již ve třech nebo ve

čtyřech letech to začalo: „Nechceš pít kávu bez cukru? Chleba bez másla? Je advent. Je půst. Zkus to jednou, jak často to dokážeš. Co ušetříš, zanešeš tomu nemocnému...“ Později, ve škole říkala: „Jdi se svými penězi v kapse kolem bud na výročním trhu, kolem tureckého medu atd. Nekup si nic. Pořádný chlapec musí si také někdy říci „ne“ a být při tom veselý a zapískat si.“ Matka sama to také tak dělala. A později tomu bylo zase tak: „Vláčet se s děvčaty sem a tam a dělat jako druží, to je lehké a snadné. To dovede i největší dareba. Ty musíš zůstat čistý. Buď ke každé zdvořilý, jakoby byla tvá sestra — ale se žádnou něžností, to až se jednou oženíš. Nepromarni své otcovské síly, abyš mohl jednou mít zdravé a nadané děti.“

Podívejte se, jedině této výchově matčině děkuji, že mé manželství je tak plné jasu vzdor všem nesnázím a že my oba jsme šťastní a veselí.

Lékař.

„Lékař řekl, že žena nesmí už mít děti.“ Je lékař vševědoucí? Znal jsem lékaře, který podobnými výroky strašil ženy. A jak to bývá, mnohé ženy věří lékařovi více než Pánu Bohu samému. A dalo se skoro statisticky dokázat působení onoho lékaře. Když odešel a mnohé ženy prošly exerciciemi a vrátily se zase k zá-

konům Božím, hle mnohá má dnes ještě o tři, čtyři děti více, a — je zdravější než dříve!

Dvě matky.

Před nedávnem jsem zaopatřoval stařenku. Když jsme byli hotoví a já jsem odcházel, ona mě ještě zavolala: „Důstojnosti, hled'te tady fotografii mého nejmladšího syna. Ten neměl přijíti na svět; byla jsem tehdy velice nemocná. Tři lékaři byli u mne a řekli: „Musíme vás operovat, abychom aspoň vás zachránili, jinak zemřete i vy i dítě.“ Myslila jsem si: operace je nebezpečná, tak raději před tím půjdu ke sv. zpovědi, abych s čistým srdcem zemřela, kdyby to dopadlo zle. Šla jsem a vykládala jsem knězi, proč jsem přišla. Jak jsem se polekala, když mi řekl: „Já vám rozhřešení dáti nemohu. Taková operace, při které se dítě úmyslně usmrtí, je těžkým hříchem, a když vy s tím také souhlasíte, máte také smrtelný hřích, a kdo má v úmyslu spáchat smrtelný hřích, tomu ani papež nemůže dáti rozhřešení.“ Byla jsem jako omráčena těmito slovy. Dlouho jsem přemýšlela, až jsem se nakonec rozhodla: Ne, smrtelného hříchu se nedopustím, raději umru! Přišla jsem domů, se strachem jsem matce sdělila své rozhodnutí: nedám se operovat. Ona odpověděla: „Větší radosti jsi mi nemohla udělat. Jsme v ruce Boží, a kdybys umřela, můžeš býti jista, že Bůh bude tvojí odměnou.“ A hled'te,

důstojnosti, neumřela jsem a dítě také neumřelo, a mohu vám říci, že mě toto dítě, jak je živé, ještě nezarmoutilo. Letos stojí před maturou a chce býti knězem, o jak se těším, že ho jednou uvidím u oltáře!“ — To jest jedna matka. —

Několik dní později přichází žena: „Důstojnosti, chtěla bych ke sv. zpovědi, stojím před operací.“ To další bylo tak jako u první. Řekl jsem jí: „Kdyby lékař řekl, že musí usmrtiti vaše tříleté dítě, aby vás zachránil, svolila byste?“ „To je ale rozdíl.“ „Rozdíl je ten, že dítě před narozením ještě není pokřtěno. Vždycky jsem slyšel, že matka je ochotna život svůj obětovati za dítě. Vy této lásky nemáte?“ Mlčela. Bylo mi jí líto: Řekl jsem: „Ke zpovědi nechod'te, neboť rozhřešení byste nedostala. Ale vím, že po operaci vám svědomí bude dělat hrozné výčitky, přijd'te aspoň potom ke mně.“ — Nepřišla. — Proč? — Protože při operaci zemřela.

Obě tyto matky jsou již na věčnosti. Která z nich bude míti radost ze svého života? — —

Andělé Boží.

(E. Burgerová.)

Hrozné neštěstí měla ubohá paní Kovářová. V předešlých letech měla již tři děti. Vždycky to byl těžký porod a pokaždé se dítě

zamotalo a uškrtilo. Všechny tři děti, jedno po druhém.

V těchto dnech příběhla však dobrá paní Kovářová ke mně. Nevěřila jsem svému sluchu. Avšak ona trvala na tom: „To bude velikonoční nadělení!“ Byla tak veselá, jak jsem ji neviděla již několik let. „Divíte se, že jsme se k tomu ještě jednou odhodlali? Povím vám, jak k tomu došlo. Můj muž byl letos v létě u svého příbuzného, duchovního. To se ví, že se mluvilo o všem možném, také o tom, proč nemáme děti. Tu řekl pan farář: „Vím dobrou radu, která již mnohým pomohla. Děti mají přece anděla strážce. Od hodiny početí jest každému dítěti dán anděl Boží, aby ho provázel po cestě životem. Nuže, prostě společně každého dne anděla strážce vašeho dítěte o dobrý porod. A máte-li důvěru, půjde to dobře.“

Tak to opravdu děláme až do dneška a budeme dělati dále. Ach, my se oba tolik těšíme na velikonoční nadělení, jež nám tentokrát anděl Páně přinese.“

Já, myslím, bych si netroufala míti tolik naděje.

Se strachem a úzkostí seděla jsem o velikonočních u matčina lože a čekala — čekala a modlila se. S velkou námahou nutila jsem se ke klidu. Kolem mne taková důvěra, a očekávání... Ruce se mi chvěly vnitřním rozči-

lením, až dítě konečně, konečně přišlo... Kluk zdravý jako buk. Dříve, nežli jsem to mohla matce říci, začal křičet, až radost. Blažena roztáhla matka ruce po něm. A otec řekl: „Anděl Páně pomohl. Ať se tedy jmenuje Michal, jako kníže vojů nebeských, abychom nikdy nezapomenuli, komu vděčíme za své dítě.“

Navštívila mne mladá kolegyně ze sousedství. Je provdána a má tlustého kluka. V poslední době vypadá nějak velmi unaveně. Myslím, že dostane zase dítě, jak už bývá u provdaných žen. Když jsme se na večer rozcházely, zatáhla mne za rukáv:

„Ty, Běto, řekni mi ještě jednou, jak se to dělá s tím andělem strážným. Jak se to musí modlit, jak a co?“ — „Není nic určitého předepsáno. Myslím, že to dělá každá matka tak, jak jí to srdce napoví. Já bych si myslila, že anděl strážný je tu a mluvila bych s ním, jako nyní s tebou.“

„Víš, u nás je to tak. Při prvním dítěti podstoupila jsem operaci a lékař řekl, že již nesmí nic přijít. Nvní je však zase jedno na cestě. Tak je to, když je žena mladá a provdána. Přivoditi však potrat, to bych neudělala. Je to přece mé dítě. Nemohu je dát zabít. Musím stále myslet: Kdyby můj hoch ležel v postýlce a byl těžce churav a někdo by přišel a řekl: Budeš-li ho opatrovat, sama ze-

mřeš. Tu by přece řekla každá matka: Nuže, zemru pro své dítě. Opatrovala bych je, ať se stane cokoliv. Jinak nemohu jednat ani s děckem, které nosím pod srdcem...“

„Ano, má duši, která je určena pro nebe. Má splnit poslání Boží na zemi. Neříká se, že každý člověk je tu jen jednou? Schází tedy jedna hvězda ve světovém plánu Božím, když odepřeme nějakému člověku přístup do života.“

„Nyní zpravím svého muže o receptu s anđelem strážným. Vyzkoušíme to také. Člověku je hned lehčeji u srdce, ví-li, že u jiných v takové nesnázi to mělo dobrý konec.“

Jak stále říkával starý ředitel porodní školy: „Nedejte nikdy ženám nahánět strachu a sami ho nikdy nenahánějte! Právě v tomto oboru my, medikové, dožili jsme se již největších překvapení a můžeme říci s absolutní jistotou jen jedno: „že nemůžeme nic předpovídat“.

Po několika týdnech jsem slyšela, že kolegyně odešla slehnout do okresního města do nemocnice, v níž prodělala již operaci při prvním dítěti.

„Proč přicházíte teprve nyní?“ ptal se vedoucí lékař. „Nevíte, že děti, které se nemají zrodit, co nejdříve mají být odstraněny?“ — „Chci své dítě donosit a porodit.“ — „Ano, ano, už jste ho donosila, ano — císařský řez nebo operace — rozmyslete si to do zítřka,“

řekl po běžné prohlídce. „To máte z vašeho náboženského fanatismu.“

Na to neřekla matka nic. Odešla do svého pokoje, pojedla a lehla do postele. Měla své vlastní myšlenky. Recept s andělem strážným, ten se jistě osvědčí. Byla také přesvědčena, že nebude musit čekat až k ránu. A nemýlila se.

Za hodinu dostavily se již silné bolesti. V noci to bylo velmi vážné. Zavolala babičku a službu konajícího asistenta. Dal jí umírňující injekci. Ráno kolem šesté hodiny docela normálním způsobem narodil se Toníček.

Šéf nemálo žasl, když spatřil matku a dítě při ranní visitě. „To není možné!“ Ale stalo se to! Ptal se na to a zas na ono a pořád nepřicházel k závěru. Byl příliš pyšný a domýšlivý na svou vědu, aby připustil, že ještě vyšší prozřetelnost a silnější ruka řídí osudy jeho i všech lidí.

V tentýž den obdržela jsem lístek: „Recept s andělem strážným se skvostně osvědčil. Můj Toníček a já posíláme nejlepší pozdravy. Řekněte to jen všem kolegyním!“

Výchova.

„Není to lepší mít méně dětí dobře vychovaných, než mnoho špatně vychovaných?“ Je to pravda, že jedináčci jsou dobře vychováni a děti z rodin početných špatně vychované? Každý, kdo jen trochu zná život, ví,

že je to právě naopak. (Viz „Životem“ č. 114 „Kristus Král“ str. 20.) Výchova jedináčka je tak těžká, že vychovatel Alban Stolz radí rodičům vzítí k jedináčkovi ještě několik dětí, aby tak výchova byla dokonalá.

Dítko jediné nemá příležitosti k mnohým etnostem tak důležitým pro život, jako jsou: snášenlivost, úslužnost. Je-li více dětí, vychovávají se navzájem: naučí se bráti ohled na jiné. Je-li kámen sám, zůstane hranatý, avšak kameny v řece trou se a tím si obrousí své hrany.

„Co by lidé řekli?“

Lidé rozumní vás pochválí, a lidé nerozumní a špatní se vám budou posmívati. Avšak chtěl bys býti otrokem bázně lidské?

Jednou řekla mi při zaopatřování jistá stařenka: „Důstojnosti, viděl jste moji dceru, která mne opatruje? Má dvacet let. Tehdy, když jsem s ní chodila, měla jsem již přes čtyřicet roků. Lidé se mi posmívali. Byla jsem zoufalá a již jsem chtěla plod zničiti. Na štěstí mne Duch sv. osvítil, že jsem toho nechala. Jak dnes Pánu Bohu děkuji. Neboť jen ona mne opatruje, a kdybych jí neměla, byla bych opuštěna ode všech!“ — —

Na obavu: „Co by lidé řekli?“ odpověděl sv. Klement Maria Hofbauer: „Co by lidé

řekli, toho se bojíš, a co Pán Bůh řekne při soudu, toho se nebojíš?“ Jednou musíme umřít, a potom přijde soud. Žádný z nás neujde hodině, kdy bude počet klásti ze svého života. Jako mlha před sluncem, tak se před vševědoucím okem věčného Soudce rozprchnou všechny ty malicherné důvody, kterými tě zde svět klamal. Ve světle věčném uvidíš hřích v celé své ubohosti a ošklivosti. Jaké nesmírné zklamání to bude pro „moudré“ dítky tohoto světa!

Chceš-li patřit k těmto oklamaným „moudrým“? a celou věčnost oplakávat „moudrost“ světa? — —

„Už zase.“

(E. Burgerová.)

„Už zase,“ říkaly ženské, „dostane dozorcova žena z dráhy dítě! To je strašné. Již čtvrté a první půjde teprve nyní do školy.“

„Už zase,“ vykládají si mužové mezi sebou u piva. „Dozorce se asi zbláznil. Tak chrlít děti na svět!“

Mnohý z těch, co tu seděli, neměl jich méně. Jiný věděl dobře, že to byla jen náhoda, že jich nemá více. Proto, když někteří volali „už zase“, mlčeli všichni, jen ten, kterého se to týkalo, se ozval: „Už zase, ano. U nás to, bohužel, bývá. Co máme dělat? Nežijeme rozpuštěleji než jiní.“

„Ano, člověče, ale tu si musíš umět pomoci!“ zvolal v tom tlustý obchodní cestující, jenž měl jen jedno dítě. „Nebudeš přece tak hloupý, abys nevěděl, jak si muž opatří rozkoš i požitek lásky bez obtížných následků!“ „Já to nechci vědět. Mám doma pořádnou ženu a ne děvku. Rozuměl jste!“ — „Člověče, na vojně se to všichni dověděli. A od té doby technika daleko pokročila...“ — „Na vojně se chodilo do veřejných domů s vašimi praktikami. Tam si to dělejte, chcete-li. Já si zachovám dům čistý. Já žiji se ženou, jak tomu příroda chce. Za vše ostatní děkuji.“ Dozorce se začínal durdit.

„Jsme také slušní lidé — ale při tom rozumní. Co máte z tolika dětí, nemůžete-li je uživit. Není to lépe mít jedno a o to řádně pečovat?“

„Nikdo mi nic pro mé děti nedá, a proto nikomu do toho nic není. K něčemu takovému je mi matka mých dětí příliš dobrá — a každá jiná příliš špatná. S Bohem!“

Vstal, zaplatil pivo a šel domů k věrné ženě a usměvavým dětem. Několik týdnů měl pod dozorem zastávku u nejbližšího městečka a doufal, že ji dostane trvale. Tam byl služební domek větší, i příjem byl větší. Vrchní inspektor mu dnes ráno slíbil, že ho navrhne na první místo, poněvadž „už zase“ dostane dítě. Tento paprsek naděje ho tak příjemně naladil,

že se proti svému zvyku na cestě domů stavil na džbánek piva. V hostinci však ho „už zase“ začalo mrzeti. Zkoumavě na něho pohlédla žena. Co mu jen je? Nemohla to vyzkoumat. Když uložila děti do postele, dala mu dopis od své matky, který dnes přišel.

„Že vy již zase dostanete dítě...“ — „Aby do toho! Už zase!“ Dozorce uhodil pěstí o stůl, že talíře, které chtěla žena právě odklidit, vyskočily. „I matka píše „už zase!“ A přece nás bylo jedenáct doma!“

„To přece není zle míněno, Petře!“ — „Všude jen slyšet „už zase“. Člověk se skoro nemůže nikde ukázat, aby se mu nesmáli a nedělali si z něho šašky. Ale řekl jsem jim, zač je toho loket.“

Aha, myslila si žena, tu to tedy vězí! Jak dobře, že zavčas polkla všechnu bolest a jemu nic neřekla. „Už zase“ — jak často i jí to říkali. Nemůže být váš muž opatrnější?

„Pojď, Petře, víš přece, jak jsou muži hloupí. Nech je jen mluvit. To tě nemusí trápit. Oba jsme si slíbili, že se povedeme navzájem po cestě k světlu, k nebi, že si budeme pomáhati ve všech nesnázích. Jsme muž a žena, a je to pro nás oba dobré. Nikomu do toho nic není. Přijdou-li děti, přijdou od Boha. A ten, jenž jim dává zoubky, ten se postará i o jídlo. Tak se nám podaří je vychovat.“

Byla to vskutku statečná žena. Nejstatečnější v městečku. Pomohla jsem jí už u třech dětí. Když však při čtvrtém přišla nedávno provdaná sestra z nenadáni do domu a zvolala rozhorleně: „Již zase!“, tu propukla v trpký pláč. Nashromážděný bol se provalil, když ji opouštěly síly pod tíží bolesti.

Podářilo se mi poněkud ji upokojiti a tu mi vyprávěla: „Za svobodných let byla jsem ve službě u jednoho lékaře. Bohatí lidé, jak se říká. Narodilo se dítě. Když přišla tchyně ke křtu, řekla mladé paní: „Nyní však hled', aby druhé brzy nepřišlo. V takových věcech musíme být my, ženy, hodně energické.“ Paní doktorová vzala si radu k srdci — a odpírala svému muži. Po dvou letech měl lékař nemanželské děcko v předměstí. Když jsem se provdala, sám mi řekl: „Nevyžadujte od svého muže přílišné zdrženlivosti a zacházejte s ním dobře. Mužové jsou většinou náročnější než normální ženv. To spočívá v přírodě a musí se to pochopit. Neříkám, že se má vyžít — to ne. Všechno má své meze.“ — Běto, my dnes nežijeme hůře než jiní. Odříkáme se vždy na čas, abychom cvičili v tom svou sílu a ji rozmnožili. Po prvním dítěti byly to tři měsíce, potom již šest, naposled skoro rok. Avšak, když pozoruji, že můj muž ani ve dne ani v noci nemá klidu, že to téměř přesahuje jeho sílu — že nastává nebezpečí, že by mohl pod-

lehinoutí pokušení a znesvětí manželství (u mužů je to přece tak snadné), tu musím být přece jeho ženou. I kdyby nebylo výslovného přikázání Božího, musím to udělat, poněvadž ho mám ráda a chci mu pomoci. Je to již zvláštní u nás, že hned vždycky přijde dítě. Avšak, co dělat? Každý život přichází z rukou Božích. Já nesu svůj křížek — a nesu ho ráda. Děti jsou přece tak milé. Právě ty nejmenší. A požehnání Boží přijde do domu s tak milým stvořeníčkem...“

Právě v den narození dítěte obdržel dozorce lepší místo. „To je dar pro vaše dítě,“ řekl vrchní inspektor, jenž ostatně sám měl pět dětí. I tato událost se projednávala u piva. Poněvadž však tu byl také starý dr. Sláma, vznikla ostrá debata. „Tak zpátečnický člověk“, bručel tlustý cestující. „Takovému by se nemělo ještě úředně pomáhat!“ — „Jestliže muž žije, jak to obyčejně bývá,“ pravil starý lékař, „ať má také odvahu nésti následky. Jinak je mravní ubožák.“ Lékař byl ještě starého ražení.

„Ale tomu je dnes docela jinak...“ — „Přírodní zákony se nikdy nemění, Člověk pochopí, že slaboši, kteří se nikdy nenaučili sebeovládání, nebo slaboši, kteří se nechtějí ovládat, sáhnou po takových prostředcích... Ale správné to není nikdy a ostatně je to přímo zločin, chtějí lidi k tomu nabádat. Tím se nej-

intimnější vztahy mezi ženou a mužem staví tak do světla, že pozbývají vší posvátnosti. Co mělo budit společnou radost, budí hnus. Co se děje proti přírodě, vymstí se vždycky. Je to ve svém jádře jakési ochuzení, jakési oloupení a škoda pro člověka...“

„Člověk se musí přece naučit přírodu ovládat.“ — „Zajisté, přírodu ovládat v sobě. Ale to, co vy myslíte, není ovládáním přírody. Ovládáním by bylo, uzdu přitáhnouti puđu a zřici se ukojení. Ale chtít užiti rozkoše proti jejímu účelu, je zneužití přírody, které nezůstává bez trestu. Mohl bych vám poukázat na mnohé manžele, kteří si tím jednoduše zničili nervy. Mohl bych vám jmenovat nejedno manželství, kde právě proto není lásky. Věřte mi, starému lékaři, lidé se tím mnohem více ničí než zdánlivě získají. Nechtějí živit děti, aby ušetřili peněz, musí nosit peníze potom k lékaři, do lékárny a do ozdravoven. Chtějí užít rozkoše — avšak v hloubi srdce hnusí se sobě navzájem; zůstávají neuspokojeni a neosvobozeni. Nedojdou nikdy skutečného klidu. Nemilují se už tolik — a nevědí, proč. Varuji vás velmi, abyste se nedali strhnout do proudu, který nyní chce zaplaviti naši vlast.“

Jakýsi muž, jenž přišel dozorcí gratulovat, to u něho vyprávěl. Tenkrát i já jsem ty věci poprvé pochopila.

Závěr.

Vím, že mnozí nechtějí věriti námi kněžím: „Vám se dobře mluví. Nemusíte se starati o nikoho. Kdybyste byli na našem místě, mluvili byste také jinak.“

Co na to můžeme odpovědět? — Že se zde jedná o věčné zákony Boží, kterým podléháme všichni, my kněží i vy manželé. Podle těchto zákonů rozhoduje se věčnost: nebe a pekla. Avšak nebe a peklo již zde na zemi mají svůj počátek. Již pro tento život platí slovo: „Kdo hřeší, trestá sebe sama.“

Často jsem si přál, aby někdo sestavil tyto životní zkušenosti a je ukázal těm, kteří nám již nechtějí věriti. Jaká to byla radost, když jsem konečně takovou knihu objevil. Je to kniha od E. Burgerové „Z deníku porodní babičky.“ V živých obrázcích ukazuje zde spisovatelka, jak věrnost k zákonům věčným je základem štěstí a jak zanedbání jich se mstí již v tomto životě. Tři obrázky vybrali jsme z knihy pro tento sešitek. Slyšme, co soudí o této knize horliví kněží:

„Kdybych za rok v osadě o 2000 duší ve 100 rodinách mohl rozšíriti knihu: „Z deníku porodní babičky“ (od Elišky Burgerové), pak bych si řekl, že jsem pro onu osadu vykonal něco opravdu velikého. Tak vzácná je ta kniha! Žádný otec ani matka nebudou litovati, že za ni dali Kč 27.—. Co Burgerová

zažila za 40 roků ve styku s rodiči a jejich dětmi, jak se dařilo jí v životě, dříve než se odhodlala nevdávat se a státi se porodní babičkou, to vypsala tak pravdivě a poutavě, že neznám podobné knihy v poslední době vydané. Všichni rodičové měli by tuto knihu svým synům a dcerám, které se chystají k sňatku, přímo vnucovati. Kolik utrpení a životního štěstí by jim ušetřili. Kniha je skvělým potvrzením, které život sám vydává katolickým zásadám o manželství a výchově dětí. Rozšiřujte ji, kde můžete a vykonáte dílo veliké!“ (Dr. Metzger, farář ve Vratislavi.)

„Na základě své čtyřicetileté činnosti podává nám v knize svoje téměř nevyčerpatelné životní zkušenosti bývalá porodní babička.“ (Konst. Noppel S. J. v č. „Stimmen der Zeit“.)

„Kde kniha Burgerové bude dobře přijata, tam účinně přispěje k obnově rodiny a tím i k ozdravení národa.“ (Kanovník Fischer z Rottenburku.)

„Děkoval jsem Bohu, když jsem dočetl a odložil tuto knihu. Dnes, kdy my, kněží, zoufale stojíme nad hrobem křesťanského manželství, sedmdesátiletá Burgerová počiná ohromnou misi. Pomozme této skvostné knize všude k vítězství!“ (P. Elpidius O. F. M.)

„Kniha je plna života a bezprostřednosti. Ne slovy, ale zkušeností vydává svědectví věčně platným zákonům, jimiž se řídí život lidský. Dejte ji do rukou všem theoretikům, tak málo znalým světa.“ (Časopis „Die Mutter“.)

„Kniha nemoralisuje a přece neznám knihy, která by tak otřásla svědomím a dovedla vzbuditi tolik zodpovědnosti v otázkách a úkolech pohlavního života, jako tato kniha.“ (Čas. „Stimmen der Jugend“.)

Exerciční dům v Hlučíně vydal s velikými obětmi tuto knihu.

Nevíte-li, co máte svým dospělým dětem, snoubencům darovati k svátkům, vezměte tuto knihu.

Jak výtečná to kniha, vidět z toho, že farář v X. dává ji každému páru, který se zdává.

Imprimi potest. Pragae 10.-VI. 1931, P. J. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur. Nr. 14.515. Olomucii 11. Aug. 1931. Jos. Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přivozská 8.

Neoponechávejte „poučování“ svých dospělých synů a dcer, jež pomýšlí na sňatek, ulici a špatné společnosti; ten choulostivý úkol za vás vykoná kniha:

„Z DENÍKU PORODNÍ BABIČKY.“

NAPSALA ELIŠKA BURGEROVÁ.

Skutečnými příklady a moudrými slovy objasňuje záhady života mládeži, která často bloudí, přidržujíc se moderních pohanských zásad, jejichž důsledky bolestně postihují především ženy a dívky.

Kniha obsahuje přes 220 stran poutavé četby a stojí nevázaná 27.— Kč, v celoplátěné vazbě 39.— Kč.

Objednávky adresujte na:

Exerciční dům v Hlučíně.

Poštovní spořitelna č. 39.556.

Kněz a lid.

Hřích kněze.

Proč píšeme o věci tak choulostivé? Protože kněz nehodný, dávající svým životem pohoršení, je nejednomu záhadou, která jej páli na duši a s níž si neví rady.

Omlouvati všechny kněze, i špatné, nestačí. Třeba je vysvětlení, které by uspokojovalo i v těch případech, kdy nemůžeme kněze nijak omluviti.

Nejprve otázka: Proč se pohoršuje svět nad knězem?

Protože i kněží mají své chyby.

Protože i věřící mají často špatný pojem o knězi a jeho úřadě.

Protože nenávisť bezbožných hledá rozdvojit kněze a lid.

1. Vždy bývaly srážky mezi lidem a kněžstvem, mezi věřícími a sluhy církve. Již proti Mojžíšovi a Aronovi se srotili Židé a vyčítali jim: „Příliš mnoho si osobíte. Nejsou všichni příslušníci obce svatí? Není uprostřed všech Hospodin? Proč se povyšujete nad lid Hospodinův?“ (4. Mojžíš 16, 3.)

Vždy byli kněží chybuující. Velicí kazatelé minulých století dosti často tepali zlořády v duchovenstvu. O tom svědčí spisy Otců církevních právě tak jako rukopisná kázání středověkých misionářů. Neostýchali se, co bylo černé pojmenovati černým a ne bílým; co bylo

špatné, pojmenovati špatným a ne dobrým. Je neodůvodněné, řekne-li kdo, že církev okrašluje chyby kněží. Nerozhlašuje jich do světa, protože pohoršení, které dává hřích kněze, má ničivý vliv na duše mnohých. Dějiny vnitřních oprav v církvi jsou však po všechna století zřejmým důkazem, jak si církev byla vědoma své odpovědnosti vůči Bohu a věřícím. Nikdy nepřestávala svým kněžím připomínati, že Boží přikázání a zákony, Boží hrozby a tresty platí právě tak pro kněze jako pro laiky.

Přísně dozírá církev na duchovní a mravní vzdělání kněží. Denně připomíná nastávajícím kněžím jejich vznešené a odpovědné poslání. I kněze již vysvěceného vybízí neustále a nutí, aby vedl život čestný a svého stavu důstojný.

A přece je mnoho kněží polovičatých... řekněme lépe: občas je některý knězem jen zpola... I v životě knězově se dostávají krise, boje a — pády. Nejednen však zase povstane a vrátí se do otcovského domu Božího a po celý život věrně slouží svému Mistru. Ale jeho pádem utrpěly i duše mu svěřené — pohoršily se pro jeho neštěstí.

2. To se děje dnes častěji než kdy jindy.

Více než kdy jindy je kněz osudem svých věřících. Tisícové pobloudili ve víře, protože zmýlili se v knězi. Opouštějí církev, protože pohoršení dal jim některý sluha Církve. Ježto

naše doba je slabá ve víře a přezírá božskou stránku náboženství, proto mnozí ztrácejí víru v Boha, jakmile zakolísala jejich víra v kněze. Přepínají svoji víru v kněze, na něm pouze činí závislý svůj život náboženský a tak ztrácejí všecku víru, jakmile je kněz zklamal.

Jak jinak tomu rozuměti, že celé osady vystoupily z církve a odůvodnily to tím, že se dostaly do sporu se svým farářem o hmotné statky? Jen slabost ve víře může být příčinou takové zvrácenosti.

3. Svět však pohoršuje se nad knězem nejen pro jeho chyby a slabosti, nejen proto, že jsou někteří kněžími jen napolo. Proti knězi žene jej i nenávist a zášť, která vědomě proti němu bojuje a usiluje nejen knězi uškoditi, ale také věci božské, které v rukou svých nese, zničiti.

Ani nejlepší kněz nenajde v bezbožném světě ochrany. Právě on nikoli! Proti němu zuří boj nejprudší. Jemu se nic neodpustí. Jeho horlivost nazývají ziskuchtivostí, jeho nezištnost touhou se zalíbiti, jeho píli ctižádostí, jeho chudobu přetvářkou, jeho zbožnost svatostí zdánlivou, jeho čistotu zvráceností.

„Poněvadž nejste ze světa, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí. Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne ne-

náviděl prve, nežli vás. Není služebník větší, nežli pán jeho. Jestli mne pronásledovali, i vás pronásledovati budou.“ (Slova Kristova v ev. Jan. 15.)

„Proklínají nás a my žehnáme, pronásledují nás a my to snášíme, pomlouvají nás a my se modlíme.“ (I. Kor. 4, 12.)

Lidské slabosti mnohých kněží a nevěrnost některých z nich v kněžských povinnostech, nevědomost náboženská mnohých laiků, zášť protináboženská bezbožců, spojují se dnes v temný mrak, který se klade hrozivě mezi kněze a lid. Lid odvrací se od kněze a — odvrací se i od víry!

Dá se tato pohroma nějak zažehnat? — Vždy budou kněží, kteří nebudou svému stavu ke cti, vždy budou i nepřátelé Boha, kteří loviti budou v kalných vodách kněžského pohoršení. Jen ve správném pochopení církevní nauky o katolickém kněžství najdeme vysvětlení a pomoc.

I. Co učí Církev o úřadu kněze?

Nébezpečí, jež vzhází věřícímu lidu se strany kněze, tkví tedy v tom, že mnozí, vidou-

će nedokonalý, ba někdy špatný život kněze, berou si záminku, aby sami žili vlažně nebo bezbožně.

Nebezpečí toto podaří se nám zažehnati, přesvědčíme-li věřící lid, že věci božské, které náboženství nám podává, zůstávají nedotčeny osobním životem knězovým, nebo ještě lépe, že spojení věřících s Bohem nehodnost knězova nijak nemůže poškoditi ani pokaziti.

Základ k tomu najdeme v prastaré katolické nauce o kněžství Kristově a o svátostech, které působí samy ze sebe v duši věřících. Učení to uloženo je v evangeliích, v listě sv. Pavla k Židům, ve spisech sv. Otců, zvláště jasně však je vyjádřeno v Summě bohovědné sv. Tomáše Akvinského.

Především objasníme pojem slova „kněz“, potom krátce nauku o kněžství Kristově atd. abychom pak z těchto pravd víry vyvodili důsledky pro sebe.

Pojem slova kněz.

Býti „knězem“ v plném smyslu slova znamená býti prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Úkolem prostředníka je, spojovati ty, mezi nimiž jako prostředník stojí. V přesném smyslu nesmí býti prostředník totožný se žádným z těch, které má spojovati, jinak není prostředníkem, není opravdovým středním členem mezi členy, které spojuje.

Jak se však uchová prostředník mezi Bohem a lidmi v náležitém odstupu od obou? Pouhý člověk, stane-li se knězem — prostředníkem, zůstává vždy totožný s jedním z členů, které mají býti spojeny, s lidstvem; proto nikdy není prostředníkem v plném smyslu.

Odstup vůči Bohu vzniká pro každého kněze odtud, že je člověkem. Jak však vyjmouti člověka-kněze z ostatního lidstva? Jak jej, jenž je sám hříšný, osamotiti, aby nesplýval s lidmi, jimž má býti u Boha prostředníkem?

Lidstvo před Kristem nemohlo nikdy uskutečniti ideál, jaký se mu v kněžství ukazoval. Tušilo jej, toužilo po něm, ale mohlo jej pouze naznačiti: po knězi žádala se osobní důstojnost, čistota a svatost, různými obřady vybírán byl z ostatního lidu a od něj oddělován. V náboženství starozákonním bylo zvláštní pokolení (Levi) určeno, aby dávalo kněze.

Kristus — jediný náš Velekněz.

Kněžství starozákonní bylo nedostatečné a pouze podobenství, které ukazovalo na ideál opravdového kněze. V Kristu se tento ideál naplnil. Skutečným knězem je pouze Kristus, protože je skutečným prostředníkem.

Jen Kristus-člověk je knězem, je prostředníkem v celém významu toho slova. Pro svoji

lidskou přirozenost jest vzdálen Boha; pro „důstojnost milosti a slávy“ zase jeho lidská přirozenost, hypostaticky s Božstvím spojená není totožná s hříšným lidstvem. Kristus tedy stojí svojí bytostí, a svojí přirozeností mezi Bohem a lidstvem, je prostředníkem zcela a úplně, on jediný je skutečným knězem. „Jeden zajisté jest Bůh, jeden též prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš.“ (I. Tim. 2, 5.)

Tyto myšlenky potvrzuje názor, jaký měli první křesťané o knězi. Doba starokřesťanská chránila se zváti své duchovní kněžím (hiereis). Odkud tato zdrženlivost? Starokřesťanská doba byla ještě příliš blízká Starému Zákonu. Starý Zákon mohl užívati slova „kněz“ o svých služebnících, protože kněze v plném smyslu ještě nebylo. Ještě se nezjevil „jediný prostředník“. Kdyby bylo i mladé křesťanství užilo slova kněz ve významu prostředník o služebnících své víry, bylo by to znamenalo stotožňovati nejasné předobrazy se skutečným ideálem kněžství, s Kristem. Aby se tedy zamezilo matení pojmů, vznikla řada nejrozmanitějších pojmenování v prvních dobách křesťanských jako představení, biskupové, jáhni, pastýři, učitelé, liturgové a j., ale nikdy se nevyslovalo o nich slovo kněz-prostředník — hiereus.

Teprve když oddělilo se křesťanství od židovství a pravdy křesťanské vžily se tak, že nebylo možno slova kněz užívatí ve smyslu dřívějším, ujalo se opět bývalé hieruus — kněz.

Kdykoliv tedy nazveme křesťanského kněze prostředníkem, nesmíme tomu nikdy rozuměti v plném významu.

Kristus je jediný kněz v plném smyslu slova, jediný prostředník, který nás spojuje s Bohem. Katolický kněz — jak dí sv. Tomáš Akvinský — je knězem ne přímo sám ze sebe, nýbrž svojí přísluhou a svými úkony.

Čím je tedy katolický kněz?

Nástrojem v ruce Ježíše Krista, pravého a jediného kněze. Živou pomůckou při bohoslužbě. Sprostředkovatelem slova Božího a nositelem božské moci. Jako je kalich určen, aby nesl Krev Kristovou, tak je kněz nástrojem, pro úkony posvátné.

Nač je však potřeba kněží, když máme již Krista? Protože Bůh, pln něžných ohledů na duchovně-tělesnou přirozenost člověka, upoutal každou milost na nějaké znamení, všecko neviditelné na něco viditelného, všecko nadpřirozené na něco přirozeného.

Bůh chce, aby jeho síla přicházela k lidem skrze mluvené slovo, skrze názorné

znamení, skrze vykonávaný obřad. Při tom kněz přisluhuje jako nástroj v ruce Boží.

Kněz jest zprostředkovatelem v ruce Krista — prostředníka. Zdroj síly, Bůh je pro tebe, spotřebitele boží síly, otevřen prostřednictvím, vykoupením Ježíše Krista. Tato síla boží, ovoce vykoupení Kristova, je upoutána na vodivý drát posv. úkonů, svátostí. Kněz představuje kontakt (dotek), v němž nacházíš připojení na sílu, Kristem ti přiváděnou.

Bůh ti dává bez ohledu na kněze.

Osoba knězova při božských tajemstvích, která koná, musí ustoupiti úplně do pozadí. Kněz má za úkol jen přisluhovati. Ani nejvyšší kněz nesmí při bohoslužebném úkonu něco připojiti, ač by to snad rád podle svého citu a zdání učinil. Věci nadpřirozené musí tak konati, jak je konati má dle ustanovení Kristova. Ne kněz obětuje na oltáři, nýbrž Ježíš Kristus.

Právě tak nemůže ani kněz špatný božským, posvátným úkonům, které slaví, učiniti újmu. Co je na nich božského a nadpřirozeného, zůstává božským, nadpřirozeným i tehdy, když to spočívá v rukou poskvrněných.

Jako drahokam zůstane drahokamem, ať jej položili na bělostné hedvábí, či na špinavý cár, tak zůstává mše sv. mší, svátost svátostí, ať je koná světec nebo hříšník. Kněz

nemůže dar boží, který jest určen tobě, ani uloupiti, ani z něho ubrati; ne on, nýbrž Kristus jej v tobě vzbuzuje. Nepřijímáš milost knězovu, nýbrž milost Kristovu.

Ovšem, svatý kněz může ti k svátostem, jež ti uděluje, něco přidati: povzbuzující příklad své osobní zbožnosti. Vlažný kněz může tě zase pohoršiti. Ale jak nepatrný je tento zisk dobrého nebo špatného příkladu oproti darům božím, kterých se ti stejně dostává z rukou kněze horlivého nebo vlažného!

Kristus nad kněze.

Vynasnažme se proto dary boží, nadpřirozené oceňovati zúplna, uvědomiti si opět ovoce vykoupení Kristova a jeho kněžství a pak nebude nám osoba knězova nikdy závadou.

Připojujeme tu vážnou výstrahu: Stojí-li nebo padá naše víra s tím nebo oním knězem, pak vezme, že máme víru velmi povážlivou! Nesmíme činiti svou víru, své náboženství závislé jedině na knězi. To bychom zneuznávali zásluhy Kristovy. Kristus je našim knězem, Jemu jsme se oddali.

Nikdo nemá práva zříkati se Boha, Krista nebo církve, protože se nepohodl s knězem nebo se nad ním pohoršil.

Stali jsme se křesťany k vůli kněžím? Věříme k vůli kněžím? Nezemřel pro nás

Kristus? Krví Kristovou byli jsme vykoupeni. A křivdu páše na Krví Kristově, kdo od něho odstupuje pro některého člověka, i kdyby tím člověkem byl kněz. Ba co více: právě nedokonalý kněz nestojí nám za to, abychom se méně povolovali ve své víře a v náboženském životě. Ne, od Krista, svého velekněze nesmíme se dáti odloučiti ničím, nejméně pak špatným příkladem nedbalého kněze. Ten má dosti odpovědnosti za sebe, nepřidávejme ještě odpovědnost za svoji duši!

Tyto důsledky jsou zřejmé a pro nás i přijatelné. Nikdo nežádá od věřících, aby byli otroky, sluhy svých kněží. Naopak, učení církve varuje, abychom nepreceňovali osobu knězovu na úkor věcí božských, nadpřirozených, posvátných, jimž kněz sám slouží. Kněz nesmí býti věřícímu lidu nikdy překážkou na cestě k Bohu!

Hlas Písma.

„Takový zajisté příslušel nám velekněz, svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a vyvýšenější nad nebesa, jenž nemá potřeby každého dne jako velekněží, konati oběti nejprve za hříchy svoje, potom za hříchy lidu. Neboť kdežto zákon (starý) ustanovil za

kněze lidi, mající nedostatky — slovo přísahy (Přisáhl Pán a nebude želiti: Ty jsi knězem na věky, žalm 109. 4) ustanovuje v čase po zákoně starém Syna na věky dokonalého.“ (Žid. 7. 26.)

„Máme velekněze, který se posadil na pravici trůnu (Boží) Velebnosti v nebesích. On koná službu ve svatyni, ve svatostánku pravém, který postavil sám Hospodin a nikoli člověk.“ (Žid. 8, 2.)

„Kdyby tedy byla dokonalost v kněžství levitickém, k čemu ještě bylo potřebí, aby povstal jiný kněz podle řádu Melchisedechova?“ (Žid. 7, 11.)

„Také z Levitů mnozí stali se kněžími, tento však má kněžství nepomíjející, poněvadž zůstává na věky.“ (Žid. 7, 23.)

„Vy jste sůl země. Znamená to, že skrze kněze ozdraví to, co bylo shnilé? Nikoliv! Sůl nemá moci, aby to, co zachvátila hniloba, učinila zase čerstvým. Ani kněží toho nemohou; jejich úkolem je pouze, aby, co již ozdravělo a hniloby se zbavilo, jako sůl

prolnuli a udrželi čerstvé a zachovali v té neporušenosti, v jaké to obdrželi od Pána. Od hniloby hříchu osvoboditi může pouze a jedině síla Ježíše Krista. Úlohou kněží jest pečovati, aby se hniloba nevrátila.“ (Sv. Jan Zlat., Vykl. ev. Mat.)

II. Celibát.

Lidé, kteří se špatným životem kněze dávají pohoršovati a od Boha se odvracejí, křivdí sami sobě i Bohu. Ježíš Kristus je do té míry naším jediným prostředníkem u Boha, že dary Boží jsou nezávislé na osobní svatosti nebo hříšnosti kněze. Nikdy kněz hříšný nemůže kaziti milost Boží v duši věřících. Jen je potřeba, aby věřící lid správně smýšlel o Bohu a jeho darech, a nepřeceňoval práci kněze při rozdávání darů Božích. Pak se nedá ani nejšpatnějším knězem svést na scesti ve víře a náboženství.

Církev a soukromý život kněze.

Z toho všeho však neplyne, že by kněží měli naprostou volnost ve svém soukromém životě. Církev nijak se nedrží hesla: ať kněz žije jak žije, jen když slouží mši sv. a uděluje sv. svátosti. Církev dobře ví, kolik je věřících, kteří vedou život nábožensky vlažný či horlivý, dle toho, jak horlivý či vlažný

jest jejich duchovní správce. Ví dobře, že svatý kněz nejvíce povznáší svou osadu a špatný že ji nejvíce kazí. Plna starosti o duše lidské, které tak snadno možno poranit, žádá od svých kněží, aby vedli život příkladný a bezúhonný. Avšak nejen k vůli lidem musí kněz žítí vzorně. Boží svatost a dokonalost jest nejvznešenějším vzorem a pohnutkou knězi, aby vedl i on život svatý a dokonalý. Bohu je kněz odpovědný za svůj život, Bohu, který zpytuje srdce i ledví, který zná i nejtajnější myšlenky a nemůže býti oklamán.

Obětován službě oltáře.

Protože kněz je nástrojem v rukou Ježíše Krista, protože sám má za úkol nositi věci božské ve svých rukou, proto nalézáme v církvi zařízení, které bývá tolik nechápáno a tolik napadáno: kněžský celibát (bezženství).

Zdůrazňuji: Celibát nesmí se považovati za jakýsi pokus, učiniti z kněze prostředníka dle vzoru podobných pokusů ve starověku. Bezženství kněží má svůj původ ve snaze následovati Krista, v příkladu apoštolů, kteří pro Krista všechno opustili; v touze, oddati se zcela a úplně službě Boží.

Ve Starém zákoně byla manželská zdrženlivost předepsána kněžím po čas, kdy sloužili ve chrámě a usnadněna tím, že kněz,

službu konající, nebydlil doma, nýbrž ve chrámě. V zákoně Novém slouží kněz Bohu u oltáře stále, nejen občas, jako kněží starozákonní. Tato stálá služba Boží vedla proto kněze novozákonní důsledně k zdrženlivosti stálé, k bezženství čili celibátu.

Jako užívá kněz kalich, který bere ke mši svaté, jen k úkonům posvátným a nebere jej k hostině světské, tak se má i živá nádoba Boží, kněz, propůjčovati výhradně ke službě Boží a jen při oltáři Bohu sloužiti.

Je zbytečné a neodůvodněné, hledati v celibátě nějaké pohrdání manželstvím, nebo snad pohrdání ženou. Či snad církve tím, že mešní kalich vyhrazuje jen službě oltáře a zakazuje používati jej při stole, pohrdá přirozeným úkonem a potřebou pítí? Nikoliv; k pití však a k osvěžení člověka ať slouží jiné nádoby.

Nechť tedy jiní lidé žijí v manželství, stav manželský je lidem přirozený, od Boha stanovený; kněz však je vyvolen, určen a obětován výhradně pro službu Boží.

Péče o duše.

Jest ještě řada jiných důvodů, které celibát ospravedlňují. Ježto se často uvádějí a jsou dosti známy, pouze je zaznamenáváme: kněz, nespoutaný povinnostmi k rodině, není

poután ani místem ani časem ani všedními starostmi jako manžel a otec rodiny. Duchovní správa v církvi katolické je rozmanitá a zájem kněze tak dokonale zabírá, že by byla velmi ztížena povinnostmi k rodině. Či odvážil by se do nebezpečí, že se nakazí u nemocného, kněz-otec rodiny, který nemá tolik ochranných prostředků jako lékař? A jak nesmírně těžkopádná je misijní práce protestantů v zemích pohanských, srovnáme-li ji s činností misionářů katolických! Za veliké čínské revoluce v posledních letech téměř všichni misionáři protestantští opustili své stanice, nutil je k tomu ohled na vlastní rodinu. Misionáři katoličtí však, kteří nežijí v manželství, zůstali skoro všichni na svých místech. — A jak by bylo dnes se zpovědí, kdyby kněží byli ženatí, kolik důvěry by měl lid k takovému zpovědníku?

Proti přírodě?

Někdo snad vše přečte, uzná, že jsou to vážné důvody, posléze si však pomyslí: co na tom, když celibát je proti přírodě. Není celibátem v knězi znásilněn člověk? K tomu podotýkám: I nejmodernější filosofie uznává, že je možno, aby někdo i bez manželství byl celým člověkem. Keyserling, myslitel v těchto věcech jistě nestranný, píše ve své knize o manželství: „Pospoli-

ťost manželská není jediná, ve které se podařilo sloučiti svět skutečnosti a svět ideálu. Kdo v sobě přemohl smyslnost, člověk, v jehož vědomí obráží se jednota metafysická, člověk, který povznesl se nad sobectví, i ten najde si své správné místo ve vesmíru, třebaš na venek zůstal osamocen.“

Při tom Keyserling nijak nemá zřetele na důležitého činitele, jehož my katolíci nesmíme přezírat, na pomoc milosti Boží. Milost, daná knězi při svěcení, neopouští jej nikdy, jen když jí nečiní překážek. Nezapomínejme, že samo povolání knězovo a tím povoláním mu vymezený způsob života usnadňuje knězi zachovati celibát a jej chrání. Ovšem i kněz je člověk a jen člověk. Střezme se však, abychom život nějakého požitkáře a světáka činili vzorem a pravidlem života lidského vůbec.

Velmi často se posuzuje celibát s hlediska čistě světského. Jakýsi světák řekl knězi bez obalu: V. P., vy jste přece člověk jako já. Nu a já se přece znám a vím, jací jsme my muži všichni. Já bych nedovedl celibát zachovat, jak tedy mám věřit, že jej zachovávají kněží? — Dlouhá rozprava o tom, že celibát je oprávněný a možný, nebyla by

ničeho spravila, jen z praktické úvahy mohla se najít odpověď. Odpověděl tedy: Milý pane, kdybych svoji fantasii neživil ničím jiným než oplzlými romány a pikantními obrázky, kdybych své tělo hýčkal a přesycoval ústřicemi a pamlsky, silným pivem a ohnivými víny, pak ovšem bych celibátu nezachoval. A naopak: Kdybyste vy se zabýval věcmi božskými, pěstoval vážné studium a viděl neustále žízeň duše lidské, toužící po pravdě, kdybyste vedl život pravidelný, přísně ukázněný, místo v perí spal na slámě, místo ústřic jedl brambory, a zapíjel vodou — milý pane, i vy byste s milostí Boží dovedl žítí v celibátě!

Je celibát pokrytectvím?

Rozvážili někdy lidé, kteří to obvinění vyslovili, co mluví? Celibát je stav bezženství kněží. O pokrytectví bylo by tedy možno mluvit jen tehdy, kdyby většina kněží žila v konkubinátě. Nesmíme přece vyčítati celému stavu kněžskému pokrytectví, když několik kněží zapomíná na své povinnosti stavovské.

Jsou snad všichni manželé pokrytci a je snad i samo zřízení manželství pokrytectvím, protože mnozí v manželství jsou nevěrní?

A je někdo, kdo po celý život žije v celibátě, ale měl kdysi neštěstí, již proto pokrytcem? Vmysleme se do postavení takové

duše, do jejich bojů, do bolestí jejich ran a do dlouhých let jejího pokání, kdo zdvihne první kámen, aby jej vrhl po takovém člověku? Když mu Pán Bůh odpustil, i my musíme odpouštět.

Každý mravní zákon se přestupuje. Že však se přestupuje, to není důvodem, abychom zákon zrušili nebo lidi z pokrytectví vinili.

III. Kněz je člověk.

Sv. Pavel apoštol kázal a divy činil s Barnabášem v městě Lystře a naplnil lid nadšením. „Tu zástupové, uzřevše, co Pavel učinil, pozdvihli hlasu svého a pravili: „Bohové připodobnili se k lidem a sestoupili k nám. I nazvali Barnabáše Jupiterem, Pavla pak Merkurkem, neboť on byl mluvčím. Ano, kněz Jupitera předměstského přivedl býky s věnci ku bráně a chtěl s lidem obětovati. Jak to uslyšeli apoštolé, Barnabáš a Pavel, roztrhli roucha svá a vyběhli mezi zástupy, křičíce a volajíce: „Muži, co to činíte? I my jsme lidé smrtelní podobně jako vy a přinášíme vám blahou zvěst, abyste se obrátili k Bohu živému, který učinil nebe i zemi.“ A to mluvíce, jen stěží zadrželi zástupy, aby jim neobětovali.

Ale přišli tam židé z Antiochie a z Ikonie a přemluvivše zástupy, kamenovali Pavla a

vyvlekli ho ven z města, myslíce, že zemřel.“
(Sk. ap. 14. 10.)

To je osud kněze dodnes. Jeho osoba bývá vláčena věčně z jedné protivy do druhé. Lidé rádi si udělají z kněze bůžka nebo d'ábla. Jsou to dvě protivy, které se stýkají v touze člověka po čemsi tajemném. Pravda však je uprostřed, kněz je člověk, nic více a nic méně.

Slovo Boží nesmí býti zkráceno.

Lidé mají své slabosti. I kněží. Nikde není psáno, že by kněz byl nezranitelný. Musí právě tak bojovati, jako každý člověk, může právě tak klesnouti, jako jiní lidé. Říká se ovšem často: „Vždyť kněz je také člověk.“ Obyčejně lidé takto mluví, aby kněze poctivého podezřívali z nějaké lidské slabosti, málokdy proto, že se nehorší pro jeho chování. Tam, kde by tato omluva byla na místě, — ne snad, aby chybu knězovu ospravedlnila, nýbrž spíše, aby se špatným příkladem knězovým nikdo nedal svěsti — tam jí lidé nechtějí rozuměti.

Odtud ony časté otázky: „Jak je to možné, že ten kněz vede život, který je opakem jeho kázání? Hlásá lásku k bližnímu, ale sám je často tvrdý, káže mír a sám se národnostně exponuje, mluví o čistotě, o boji se světem, o svobodě dítek Božích, sám se však dává

ovládati náklonnostmi pozemskými. Jak je to možné?“ — Inu, kněz je člověk jako ty a také on leckdy chybuje proti Božím zákonům a příkázáním jako ty. Zákon Boží musí však hlásati v celém jeho neztenčeném rozsahu, nesmí si jej upravovati dle svého soukromého života, aby tak zakryl své chyby.

Kněz nesmí kázati sám sebe. I na něho těžce dopadají výstrahy a hrozby Boží, které jiným připomínati musí, a které nesmí zamlčovati, ač by o nich nejraději nemluvil. Kněz musí bez milosti bičovati i sebe, káže-li pravdu, která jemu platí právě tak, jako jiným věřícím. A právě rozpor, jaký vidíme mezi soukromým životem a kázáním kněze nehodného, tento rozpor je nám důkazem, že s kazatelny nehlásá se slovo lidské, ale slovo Boží. Slovo Boží dochází tak smutného sice, ale úplného potvrzení.

Ani kněz nesmí si zahrávati s pravdou Boží. Neváží-li si jí, klesá hlouběji a hlouběji, zrovna tak, jako laik, který pohrdá věčnými zákony svědomí.

Křesťan, který myslí, nedá se nikdy svést, aby nevěřil slovu Božímu, jak je mluví ústa knězova. Slovo Boží nemůže býti zkracováno člověkem, jímž je také kněz.

„Nebudeš mít jiných Bohů!“

Lidem, kteří rádi se odvolávají na rozpor mezi kázáním a životem kněží, dejme vážnou otázku: „Jste opravdu tak nechápaví, že si nedovedete vysvětliti tuto zdánlivou obtíž? Anebo spíše vaše pohoršování je vám záminkou, abyste zakryli svůj vlastní vlašný život náboženský? Chcete se sami udělati pěknými, chcete své svědomí umlčeti a proto si nalháváte: já nežiji dle zákona Božího, protože ani ten neb onen kněz dle něho nežije. Dovedete bouřiti proti špatným kněžím a přece berete si je za vzor a jdete s nimi toutéž cestou, cestou, která vede do záhuby. Buďte jisti, že před Bohem vaše poukazování na špatné kněze nic nepomůže, neboť Jeho — Boží přikázání jsou pravidlem, dle kterého máte se řídit, ne špatný či dobrý život toho neb onoho kněze. Bohu odpovídáte za své duše. „Já jsem Pán Bůh tvůj, nebudeš mít jiných bohů kromě mne!“

Chorobná snaha naší doby, odkrývati a rozšiřovati pohoršlivé historiky o kněžích, vyvěrá konec konců z touhy vyprostiti se z povinností mravních a náboženských.

Sebe sama může člověk obelhávati, ale Boha neobelže nikdy!

Jsou to tvrdá slova, ale mají nás pobídnouti k sebekritice a rozumnému posuzování. Nedělejme z kněze více, než jest, abychom ne-

byli zklamáni, až se ukáže, že jest jen člověk. Jest člověk a jako člověka máme ho snášeti a hledět mu porozuměti. Chápati chyby kněžovy neznamená je okrašlovati!

Kněží — pokrytci?

Co dovede i nejprísnejšího kritika smířiti s katolickým kněžstvím, je skutečnost, že katolíctví kněží skoro bez výjimky vydávají se za takové, jakými opravdu jsou, za slabé lidi. Zjev kněze-pokrytce je v katolické církvi řídký. Projdeme dějinami a najdeme vedle nesčetných kněží dobrých, kteří Bohu sloužili tiše a poctivě, též kněze špatné, kteří se nijak netajili svými hříchy nebo je aspoň úzkostlivě zakrývali, aby nedávali veřejného pohoršení. Sotva však najdeme kněze, který by se dal uctívati jako světec a divotvůrce (jako pověstný Rasputin na dvoře cara Mikuláše II.), při tom by však vedl život hodný d'ábla, který by se zahaloval do zdánlivé svatosti, aby tím snáze mohl se přiblížiti k obětem svých vášní. Vědomého zneužívání náboženství kněz katolický nezná. Každý bere s čistým úmyslem na sebe břímě své kněžské důstojnosti. Klesne-li některý kněz, padl po dlouhých bojích. Do hříchu zapletl se ponenáhlu a pád jeho počal často nepatrnou maličkostí. Vždy však duše jeho bývá hluboce zraněna, hrozně trpí, znova se zdvihá, znova podléhá, sebe samu drásá a odsuzuje, stále znova na sebe žalující.

Člověkem je kněz, nic více a nic méně. I chybující kněz bývá obyčejně — přimhouříme-li k tomu oko — dobrým člověkem.

Bohudíky, i dnes ještě zachovali si mnozí křesťané zdravý smysl při posuzování lidských slabostí na knězi. Snesou i kněze polovičatého, odkážou jej do náležitých mezí, když si osvojuje práva, která mu nepatří, snaží se ho zadržeti, chvějí se o jeho spasení, modlí se za něho — přes všechny chyby je jim drahý jako jejich kněz, jako jejich duchovní správce, který jim rozděluje dary Boží.

Maják.

Důmyslné je přirovnání kněze k majáku. I když je takový maják pouhý stoják, z trámy sbitý, zastríkaný pěny mořských vln — co na tom? Jen když ukazuje cestu a chrání před ztroskotáním. Bůh, dobrý náš otec, postavil také uprostřed oceánu života maják, který nám ukazuje cestu do vlasti nebeské. Tímto ukazovatelem cesty k nebi je kněz. Světlo, kterým nám svítí, nemá sám od sebe. Bůh je na tomto majáku vytyčil. Mnohý z nich byl již strhán bouřemi života a vlny mořské potřísnily jej svou pěnou, co na tom? Nahoře nese ještě světlo!

„Co nepatrné jest ve světě a opovržené, a čeho není, to vyvolil Bůh...“ (I. Kor. 1. 28.)

IV. Smýšlej správně o úřadu kněze.

Jak má křesťan smýšlet o knězi a jeho úřadu, vlastně jsme již pověděli. Zde to jen opakujeme v podobě několika stručných pokynů.

Veleknězem a jediným naším prostředníkem u Boha jest Ježíš Kristus. Křesťana pak spojuje s Bohem a Pánem jeho milost, která se mu uděluje hlavně ve svatých svátostech. Kněz tomuto spojení duše s Bohem pouze napomáhá a je umožňuje. Kdekoliv tedy kněz přijde do styku s věřícími — ať je to při udělování sv. přijímání, při mši sv. nebo když je poučuje ve zpovědi nebo s kazatelny — všude tam nezáleží tolik na tom, jaký kněz — svatý či nehodný — uděluje svátosti, nezáleží ani, jaký kněz slouží mši sv., poučuje nebo káže. Osobnost knězova není věcí první a nejdůležitější.

Hlavní věcí jest tu vždy milost Boží, která rukama knězovými prochází, hlavní a nejdůležitější je oběť Kristova, jeho Tělo a Krev na oltáři, síla a milost, která ze svátostí prýští — nikoliv však zásluhy či hříchy kněze přísluhujícího. A káže-li kněz slovo Boží, hlavní věci jsou zase pravdy z nebe přinesené, katolická nauka, Boží přikázání a Boží napomínání, nikoli však slova, jimiž kazatel umí prav-

du Boží vykrášliti, ani jeho řečnický přednes, krásný hlas a živé pohyby.

Duchovních pokladů dostává se křesťanu s nebe jedině „skrže Pána našeho Ježíše Krista“, jediného a skutečného velekněze našeho u Boha. Tyto poklady nekazí ani nerozmnožuje osobní svatost či nehodnost kněze, z jehož rukou je bereme. Ani nejsvětější kněz nemůže ti dáti nejmenšího daru Božího sám ze sebe a naopak, nejmenší částku milosti Boží nepozbudeš proto, že ji dostáváš z rukou kněze hříšníka.

Jaká povinnost plyne z toho pro věřícího křesťana? Aby správně oceňoval dary Boží a ovoce vykoupení Kristova. Že dary Boží rozdává snad kněz nehodný a hříšný, proto je nesmí křesťan zamítati. Bud' me si toho vždy vědomi a nikdy nás kněz špatný nepohorší!

Desatero,

na které se často zapomíná: 1. Neceň kněze výše než Boha.

Život naší duše závisí jedině a výhradně na Kristu. Osobnost knězova mívá ovšem jakýsi vliv na věřící lid, ale běda osadě, farnosti, kde náboženský život lidu stojí a padá s osobou knězovou. Tam není zdravého života duchovního. Přestane-li křesťan choditi k svátostem, protože jeho oblíbený kněz odešel z osady, z kostela, ukazuje, že mu osoba kně-

zůva byla věcí hlavní, svátosti však a milost Boží ničím.

Těm, kteří příliš ulpěli na některém knězi, připojuji napomenutí apoštola Pavla (I. Kor. 1, 11): „Bylo mi oznámeno o vás, bratři moji, že jsou mezi vámi různice. Miním pak to, že každý z vás říká: „Já jsem Pavlův, já jsem Apollův, já jsem Petrův. Zdaliž rozdělen jest Kristus? Byl-liž Pavel ukřižován za vás? Aneb-li jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo? Hled'te jen na své povolání (za děti Boží), bratři!“

2. Nechod' do kostela, abys tam kněze posuzoval.

Kde není dobré vůle a ochoty vzájemně si porozuměti, tam nebude nikdy klidu. Přílišné kritisování roztrpčuje.

Jsou křesťané, kteří každému knězi mají co vytýkati. Jeden prý slouží mši sv. příliš pomalu, druhý příliš rychle, jeden káže příliš učeně, jiný příliš lidově. Tak se nad knězem vždycky pohoršují a nikdy neužijí radosti, že z rukou jeho přijali milost Boží.

3. Neposuzuj jednání kněze s lidem překotně.

Kdesi rychle za sebou zemřeli dva občané — jeden milionář, druhý úředník. Těla obou byla zpopelněna. Mrtvolu milionářovu, než byla převezena do krematoria, místní farář vykropil, mrtvolu úředníkovu vykropiti odepřel. „Peníze vládnou světem, ba i církví,“

mluvili mnozí kritikové. Jak se věc měla ve skutečnosti? Milionář zemřel jako křesťan a spálení nařídili jeho příbuzní; úředník nařídil si kremaci v závěti sám.

4. Nemysli, že kněz musí býti tak nízkým jako ty!

Papež protestoval proti pronásledování náboženství v Rusku a vyzval křesťany, aby se za utiskované bratry modlili. „Papež vzal v ochranu kapitalismus,“ křičeli ihned nesvědomití novináři.

5. Nedomnívej se, že kněz nemá jiných starostí než ty.

Mnohá chce se kdekomu líbiti a nemá často jiné starosti než o své tělo. Protože je o kráse své osoby, kdekoho podmaňující, přesvědčena, domýšlí se o knězi, že i on se do ní zahleděl, jestliže na její pozdrav jen zdvořile a slušně odpovídá...

6. Nesmíš kněze pokoušeti.

Ženu zjev muže, který jí dosud nepodlehl, snadno dráždí, aby s ním začala hru a pokusila se jej přemoci. Proto se blíží, zvláště ke knězi, s pokoušející otázkou: Jsi opravdu nepřemožitelný?

7. Nenaslouchej každému klepu.

Značná část toho, co se o kněžích mluví, bývá přehnána nebo prostě smyšlena, nebo pramení ze sprostoty, záští, z chorobné žárlivosti, hysterie či z úžasné hlouposti.

8. Nemysli si, že kněz je na světě jen pro tebe.

„Velebný pane, chci, abyste mi sloužil zítra o 7. hodině mši sv.“ — „Odpusťte, ale již před čtrnácti dny prosil mne jiný o mši sv. v tentýž den a hodinu. Je mi líto, ale nedá se to změnit.“ — „Od vás, kněží, není možno nic dostat!“

9. Měj soucit s knězem!

Je neděle. Od 5. ráno do 8. se zpovídá. Potom kázání, zpovídání a zas kázání. V 11. slavné bohoslužby. Odpoledne konec mše a třetí kázání. Pak drahou dvě hodiny a doma hned zas na kazatelnu. A přece je to „kněz málo horlivý“ — protože o 8. hodině večer nepřišel na divadlo katolického spolku.

10. Modli se za kněze!

Modlitba osvěcuje, modlitba sílí.

Modlete se za své kněze! Modlete se za bohoslovce, modlete se za dorost kněžský. Modlete se za misionáře, bojující za církev mezi pohany, modlete se za duchovní správce, jimž jsou svěřeny vaše duše. Modlete se za dobré kněze, aby vytrvali ve svém povolání, vyprošujte jim sílu z nebe. Modlete se za slabé, aby zase nabyli síly, modlete se za padlé, aby se opět pozvedli; modlete se za pastýře i jejich stádce, modlete se za sebe, abyste nás, kněze, snášeli, modlete se, abyste nikdy nezapomínali především na Krista, který jediný

je naším prostředníkem u Boha, veleknězem na věky!

„Jeden druhého břemena neste a tak naplníte zákon Kristův.“ (Gal. 6. 2.)

Modlitba za kněze.

O Ježíši, věčný Veleknězi, božský Obětníku, puzen jsa nevýslovnou láskou k lidem, svým bratřím, dal jsi vyprýštiti křesťanskému kněžství ze svatého zdroje svého Srdce; nuže, lej bez ustání oživující vody své nekonečné lásky do srdcí svých kněží.

Žij ty sám v nich, proměň je v sebe, tvá milost nechť je učiní svatými nástroji tvých smilování; neustávej v nich a skrze ně působiti, dej jim neustále napodobovati tvé ctnosti a tak se ustavičně v tebe oblékati, aby ve tvém jménu a v síle tvého ducha dokonali díla, která ty sám jsi k spáse světa dokonal.

Božský Vykupiteli duší, popať na veliký počet těch, kteří, omámeni temnotami bludu, drímají, vzpomeň, kolik ubohých oveček v nevěře spěje na pokraj věčné propasti; smiluj se nad zástupy ubohých hladovějících, maličkých a slabých, bídně opuštěných.

Vrať se k nám skrze svoje kněze! V nich jsa živ, působ ty sám skrze ně; procházej ty sám s nimi světem, znova uče a rozdávaje odpuštění a útěchu, přinášej se sám skrze ně znova v oběť, a spoj novými posvátnými svazky lásky Srdce boží a srdce lidská. Amen.

(300 dnů odpustků.)

Nesmí chybět v žádné knihovně! Dílo trvalé ceny!

BERTHE-JANŮ: **Životopis sv. Alfonsa.**

Kniha přes 500 stran textu, celá v plátně vázaná stojí jen Kč 36.—. Jest to jediný český životopis velikého biskupa a učitele církevního, misionáře a zakladatele kongregace Redemptoristů.

Objednávky obratem pošty vyřizuje:
Exerciční dům v Hlučíně.

Co píše časopis „Na Hlubinu“ o dílu Berthe-Janů: „Život sv. Alfonsa“: Česká provincie OO. Redemptoristů důstojně oslavuje 200leté jubileum vzniku kongregace vydáním obširného životopisu „Svatého Alfonsa z Liguori“ z pera P. BERTHE a P. JANŮ; stran 525, cena vázaného 36 Kč. — Životopis svatého Alfonsa, učitele církevního, jest bohatou studnicí příkladů a povzbuzení pro celou církev, a nebude jednoho, kdo by v něm nenašel své chvíle. Student, mladý advokát, kněz, biskup, řeholník, apoštol, učenec a spisovatel — toť jen část vnějších charakteristik různých období života; vnitřně žár lásky k Bohu a k nesmrtelným duším, v tichu samoty zaplňuje duši svatostí, aby ji rozdával v misiích, v knihách, celým životem. Věřte, že nepřestanete rádi ve čtení životopisu sv. Alfonsa, jenž jest zároveň dějinami prvních dob kongregace Redemptoristů. P. Berthe uměl vybrati i sestaviti děje svatého Alfonse v zajímavý, dokonalý obraz, a P. Janů překládal pečlivě a s láskou. Přeji vydavatelovi, aby životopis sv. Alfonsa pronikl hojně ke katolickým čtenářům, jest k tomu určen.

Imprimi potest. Pragae 5.-X. 1931, P. J. Haderka C. Ss. R. Sup. Imprimatur. Nr. 14.515. Olomucii 11. Aug. 1931. Jos. Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovním 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Klíč k srdci Božímu.

Kdosi kritisoval sbírku „Životem“, že je příliš masová. (To neznamená „z masa“, nýbrž pro masy, pro široké vrstvy obyčejného lidu.) Je to pro nás největší pochvala, neboť právě to jest náš úkol: pravdy Boží zanést do nejširších vrstev lidu. Aby brožurky naše vnikly do lidu, musíme jim dáti pěkný kabátek a zvláště nápis, který „táhne“.

Chtěl jsem napsati spis o vděčnosti a uvažoval jsem o nápisu. „Neznámá ctnost“ aneb „Klíč k srdci Božímu“?

Neznámá ctnost. Vděčnost je opravdu nejméně známá ze všech ctností. Avšak kdo by takovou brožurku vzal do ruky? Nadpíšu-li však: „Zlatý klíč k srdci Božímu“, ó to je něco jiného! Každý má svoje bolesti a starosti, s kterými přichází k Bohu, aby mu pomohl. Podá-li mu někdo zlatý klíč k Srdci Božímu, jistě dobře pochopí. Děkuji onomu světci (jehož jméno ani nevím), že dal vděčnosti toto krásné jméno: Vděčnost — zlatý klíč k Srdci Božímu.

Odpovězme si na tři otázky:

1. Proč děkovati?
2. Zač děkovati?
3. Jak děkovati?

I. Proč?

1. Nevděčný jest horší než zvíře.

Když jednou sv. Alfons se svým druhem jel na voze, náhle se k němu obrátil a řekl: „Vidiš toho koně? Slouží nám a namáhá se za trochu ovsa. Čím se my odvděčujeme Bohu za to, že nám dal tolik dobrodiní?“ — „Zná býk hospodáře a osel (jesle) svého pána, Israel však mne nezná, lid můj rozumu nemá.“ (Is. 1. 3.)

Sud' sám!

Král našel u silnice dítě žebráka, a umínil si, že se o dítě postará. Vychovává dítě, jakoby bylo jeho vlastní. Prokazuje mu všecku lásku; a když dítě je nevlídné a falešné jako lišák, myslí si král: „Budu trpělivý s ubožátkem, snad se změní.“ Mladý žebrák se však nemění, ačkoliv mu král nic zlého nečinil, naopak pečuje o něj více, než otec o vlastní dítě. Žádný vděčný pohled chlapec nemá pro svého královského pěstouna, žádné uznání, je samá nevlídnost, samá neposlušnost, samá neochota; na všechno pohlíží, jakoby to musilo býti, ba, ještě jest nespokojen, že nedostává víc. Dlouho jej král napomíná a varuje; ano, ještě více lásky mu prokazuje, aby získal jeho srdce, jakoby mladého žebráka potřeboval, ačkoliv všechno činí jen z čisté lásky. Všecko je nadarmo. — Co

bys udělal tomu chlapci, kdybys byl králem? Jenom to řekni. — Avšak ty králem nejsi, nýbrž Bůh jest onen král. A ty, tys onen chlapec, který se již dlouho tak chová ke svému největšímu dobrodinci. Dej si pozor, aby ti nakonec Král neřekl, co stojí u sv. Matouše v kapitole 25, verši 41: „Odejdi ode mne, zlořečený!“

Již pohané říkali: „Pojmenuj někoho nevděčником a všechno zlé jsi o něm řekl.“ (Polybios, † 117 před Kr.)

2. Vděčnost otvírá oči.

Když patriarcha Jakob utíkal před rozhněvaným bratrem Esauem, překvapila ho noc, aniž měl kde přístřeší. Položil hlavu na kámen a pokusil se usnouti. Bylo mu smutno v srdci, opuštěn, pronásledován a z daleka se ozývalo vytí divoké zvěře. — Avšak co to? Vidí nebe otevřené, andělé sestupují a vystupují. — Když se ráno probudil, cítí, že zmizel všechen zármutek. Volá: „Opravdu, Bůh je na tomto místě, a já — já jsem to nevěděl.“

Co však, kdyby mu Bůh nebyl ukázal nebe otevřené? — Prohlédneme-li svůj vlastní život, poznáme, že i my jsme byli často zarmoucení, protože jsme nevěděli, že Bůh to tak zařídil... Bůh byl u nás, a my jsme se domnívali, že Bůh nás opustil. Dnes se stydíme, že jsme nevěděli.

Jak teprve se budeme stydět v nebi, až nám Bůh ukáže celý život náš — a úplně šťastni budou jen ti, kteří děkovali za všechno. Už na tomto světě se nám často stává, že vidíme nebe otevřené, když děkujeme. Vděčnost otvírá oči.

3. Vděčnost, pramen svatosti.

V čem záleží svatost? Ne v tom, že někdo činí zázraky a má vidění, nýbrž v tom, že miluje Boha nade všechno, a že ve všem plní vůli Boží. „Bud' vůle tvá!“ „Aj, já dívka Páně!“ To jest jádro svatosti.

Naše vůle je nedokonalá, Boží vůle je dokonalá. Všecka naše nespokojenost záleží v tom, že stavíme svoji vůli nedokonalou proti vůli Boží. — Kdo děkuje, již tím souhlasí s vůlí Boží, pozdvihuje svou duši k Bohu, blíží se ke svému životnímu cíli, k svatosti.

Zbožný a horlivý jesuita Didakus Martinez, apoštol země Peru, modlival se denně povzdech Deo gratias — díky Bohu, více než stokrát. Ano, aby nepropadl nedbalosti, počítal tyto modlitbičky, a A. Faber nás ujišťuje, že děkoval Bohu až šest setkrát denně.

Pokora je základem všech ctností. Kdo nemá pokory, přičítá své dobré skutky sám sobě, neuznává slova apoštolova: „Co máš, člověče, co bys nebyl obdržel?“, olupuje Boha o čest, která patří jenom jemu. Kdo však

děkuje, děkuje i za to dobré, co sám vykonal; tak uznává Boha za původce všeho dobrého. Kdo děkuje, jest pokorný.

Láska jest korunou všech ctností a vrcholem dokonalosti, čistá totiž láska k Bohu bez sobectví. Výrazem takové čisté lásky a cestou k ní jest vděčnost. Kdo tone v samolásce, prosí a žebrouí. Kdo však děkuje, ten miluje. Čím více a čím vroucněji děkuje, tím čistší stává, se jeho láska.

Šťastná smrt.

Lidový spisovatel Alban Stolz často se modlil, aby měl pěknou a dobrou smrt. A jak zemřel? Bydlel u řeholních sester ve Frýburku. Často býval trápen úzkostmi, zda-li dojde spasení. Když ho sestra ošetřující chtěla potěšit, odpověděl: „Tomu vy nerozumíte, kněz má mnoho odpovědnosti.“ V úterý 16. října 1883, deset minut před pátou hodinou ráno, vrátil svoji duši Bohu. Jeho přítel Krauth stál u lože, sestry klečely kolem a modlily se; tu slyšely jeho poslední slova — poslední slova muže, který ve svém životě napsal tolik slov, jehož hlas probudil tolik duší ze spánku vlažnosti a hříchu — a jaká byla jeho poslední slova? — Byla to slova poděkování: „Zaplať Pán Bůh za všechno!“

4. Vděčnost je pramenem štěstí.

Kapucín P. Vavřinec vypravuje (Ew. Anbetung 31,7) vzpomínku z exercicií v semináři.

Exercitátor zkoumal otázku, proč mnohý seminarista (platí to však každému člověku) začíná býti nespokojeným a nešťastným. Jeho odpověď byla krátká a jasná: Začíná-li někdo býti nespokojeným, je to bez pochyby proto, že přestal děkovati.

Chápeme. Jak jsme na počátku ukázali, vděčnost otvírá oči. Člověk pozná dar Boží a — je spokojen. Vděčný snadno se srovná s vůlí Boží a — je spokojen.

Jak jednoduchý a krásný to prostředek učiniti se šťastným v životě. Místo malomyslnosti — „díky Bohu!“ Místo abychom nařikali a plakali: „Díky Bohu!“ Místo abychom bezradně a zoufale rukama lomili, ještě častěji: „Díky Bohu, díky Bohu!“ Místo abychom se vymlouvali: „Díky Bohu!“ Místo abychom se mstili: „Díky Bohu!“ — Zkus to a pocítíš, jaké štěstí vyvěrá z těchto dvou kratičkových slov.

Bratr „Deo gratias“.

Jmenoval se vlastně Felix z Kantalicia a byl v Římě kapucínem. Dva a čtyřicet let chodil dům od domu a sbíral almužny. Avšak při všem ruchu a hluku na ulicích velkoměsta zachoval si mysl sebranou, a za všecko, za dary i nadávky, za pochvalu a potupu, měl jen jednu odpověď: Deo gracias — díky Bohu. Kluci na ulici si z něho tropili posměch, on však se usmíval a odpovídal: Deo gracias!

Jeden z nezbedů volal za ním: „Bratře Deogracias — nebe!“ A hle, bratr Felix zastavil se jako bez sebe — u vytržení spatřil otevřené nebe. Divíte se tomu? Není se čemu diviti. Kdo je vděčný, má nebe otevřené již na tomto světě.

Největší hřích noviců.

Novicmistr tázával se svých žáků: „Co jest v klášteře největším hříchem?“ „Když novic je smutný,“ odpověděli všichni, neboť věděli již jakou odpověď si přeje. „A proč?“ „Pro nevděčnost.“

Znal jsem slečnu, která byla vždycky veselá a plná radosti, ať byla neděle neb všední den. A proč? Protože za všechno Pánu Bohu děkovala. Ano, děkovala i za to, že jest taková, jaká je.

Ale farizej také děkoval Bohu, že není jako jiní lidé! — Je v tom rozdíl. Farizej se porovnával s jinými. Snižoval jiné, aby sebe povýšil. Avšak ona duše je velice jemná a šlechetná, plná lásky ke každému. Raději by chtěla býti vždy poslední než první. — A teď si ji představte, jak září její tvář, když radostně Bohu děkuje... že je katoličkou, že má tak dobré rodiče, a k tomu ještě tak hodnou babičku a potom: že smí bydleti v tak krásném kraji, ó Bože, děkuji ti! A pa-

matuje na učitele a učitelky, na katechetu a zpovědníka — ty všechny jsi mi Bože dal, děkuji Ti, děkuji! Duše její zní jakoby hrály harfy andělů a přetéká svatým jásotem. Ano, je spokojena s Bohem, se vším, co daroval a odepřel, co dává a co bere: Děkuji, děkuji. Bůh sice občas vezme, co jí dal. V čas inflace vzal jí takřka všechno, měla sotva denní chléb pro sebe a příbuzné. Avšak Bůh sám jí zůstal, hluboko v srdci, a s ním nekonečný jásot, on stokrát vrátil co vzal — a zanechal v srdci blaženost svaté chudoby: Děkuji, děkuji...

Klíč k Srdci Božímu.

P. Mateo, apoštol zasvěcování rodin Božskému Srdci Páně, radí každému, kdo má nějakou prosbu k Srdci Spasitelovu: „Jen důvěru mějte a na znamení důvěry děkujte už předem za vyslyšení, které jistě přijde. Pomodlete se denně Magnificat, chvalozpěv Panny Marie na poděkování, že vás Bůh jistě vyslyší.“ A opravdu, ještě nikdy se nestalo, že by někdo nebyl vyslyšen, kdo děkoval již předem.

Božský Spasitel řekl jednou k sv. Gertrudě: „Duše, která chce býti ozdobena rouchem dobrodiní, jakých jsem udělal tobě, musí se snažiti o tři věci. Předně, ať se skloní v pokore a vděčnosti, aby obdržela roucho t. j. ať pokorně uznává, že potřebuje zásluh jiných a ať mi srdečně děkuje za to, že chce její chudobu doplniti přebytkem jiných.“

Žahanbující příklady.

Jinověrec.

„Když se ubíral Ježíš do Jerusalema šel po hranici mezi Samařskem a Galileí. A když vcházel do jedné vesnice, potkalo se s ním deset mužů malomocných, kteří stanuvše zdaleka, silným hlasem volali: „Ježíši, mistře, smiluj se nad námi.“ A on uzřev je, řekl jim: „Jděte, ukažte se kněžím.“ A stalo se, když šli, uzdravili se. Jeden pak z nich, vida, že jest uzdraven, navrátil se, hlasem velikým velebil Boha, a padl na tvář k nohám jeho, čině mu díky. A ten byl Samaritán. I promluvil Ježíš a řekl: „Zdali nebylo jich deset uzdraveno? A kde jest jich devět? Neshledal se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu, jediné cizozemec tento?“ A řekl jemu „Vstaň a jdi, víra tvá tě uzdravila.“ (Luk. 17,11.)

Dítě.

Malý Toniček je těžce nemocen a má mnoho bolestí. Často mu tekly slzy po lících, aniž by chtěl a věděl. Konečně bolesti povolují a ubožáček leží k smrti znavený v postýlce. Avšak nemůže usnout; ani nechce usnout. Zda-li pak maminka již spí? Zapomněla něco! „Maminko!“ — „Bolí tě něco, drahoušku?“ — „Ne, maminko, ale chci ti něco říci.“ Klone se k uchu matčinu a šeptá: „Maminko — když mě tak všechno bolelo, to jsme Pána Boha stále

obtěžovali; nebylo by pěkné, kdybychom mu teď řekli, že je mi už lépe a že mu ze srdce děkujeme?“ — „Z úst nemluvnat dokonal jsi chválu.“

Z Ostravy.

Bylo na podzim, na ulicích ostravských déšť a špína. Všecko šedé a černé. Avšak v jedné zastrčené uličce bělá se velký plakát. Pozvání na pobožnost k poděkování za žně! Ku podivu, kdo ve velkoměstě pamatuje, aby děkoval Pánu Bohu, že dal úrodu zemskou? Snad nějakí sedláci? Ne! Byl to plakát a r m á d y s p á s y ! lidí, kteří jistě nemají ani čtverečního metru půdy, kteří však vědí, že všecko co máme, pochází od milosrdenství Božího. Kolik asi katolíků děkovalo v tento den Pánu Bohu? Snad tolik jako u oněch malomocných. „Neshledal se nikdo, jenž by vzdal chválu Bohu jedině cizinec tento?“

Služebná.

K známému nám již Albanu Stolzovi přišla jednou služebná a dávala mu značný obnos, aby ho rozdal chudým. Když kněz nechtěl dar přijmouti, a naznačil, že ona sama je chudá a snad peněz potřebuje, odvětila služka: „Jenom vezměte, důstojný pane, hled'te, Pán Bůh mne tolik let zachovával ve zdraví. Kdybych byla onemocněla, jistě bych mnohem více po-

třebovala na léčení; tak myslím, že se sluší, abych poděkovala a dala aspoň část chudým a nemocným.“ — Kolik let už ty, milý čtenáři, jsi zdrav a jak jsi za to děkoval? —

Paria.

Víte co je Paria? Je to Hindu, s kterým jeho indiští krajané zacházejí hůře než se psem. Paria je „nečistý“, nesmí s jiným bydlet ve vesnici. Žádný „slušný“ člověk by se ani nedotkl takového „vyvrhele“. I kdyby se Paria vysílením shroutil na ulici, nikdo by mu nedal hlt vody, aby se „nepošpinil“.

Takový paria byl jednou misionáři nalezen na ulici a ošetřován v nemocnici milosrdných sester. Jaký to byl údiv, když viděl tolik lásky!

Rád by se chtěl odměnit, ale jak? Ničeho nemá, jen těch pár cárů na těle. Konečně našel prostředek. Zavolal sestru k lůžku a pravil: „Sestřičko, musím brzy zemřít. Rád bych něco pro vás učinil. Ale vidíte, že nemám ničeho. Proto, až umru, stáhněte mi kůži a udělejte z ní boty dobrým sestřičkám.“

Děti.

V nemocnici ve Villepinte založily si nemocné děti spolek, který zasvětily Panně Marii, a nazvaly jej spolkem vděčnosti. Jedno děvčátko složilo modlitbičku: Má Matko, Pan-

no Maria, vím, že jsi plna dobroty, že mě miluješ, a že jsi mocná. To mi dostačí. (Plus, Bůh v nás.)

„Není naše duše hrobem dobrodiní Božích?“ (Sv. Ignác.)

II. Zač máme děkovati?

1. Za chléb náš vezdejší.

Hle, Bůh ti každý den připomíná, že jest dobrý a na tebe pamatuje. A také každý den tě napomíná, abys na něho pamatoval, jemu děkoval, jej miloval a žil dle jeho vůle. Tato upomínka je tvůj denní chléb, který ti Bůh denně daruje. — Kolik máš let? Dejme tomu dvacet. To činí již více než sedm tisíc dnů. Zkoumej, zda-li mezi těmi sedmi tisíci jest jen jeden den, kdy jsi ničeho neměl k jídlu. Snad jsi denně jidával aspoň třikrát, jedl si více než dvacet tisíc krát. Bůh ti tedy dvacet tisíc krát dal příčinu, abys mu děkoval. — Nemysli si, že by s tebou nemohlo býti jinak. Nevím, co dnes máš k obědu. Avšak to vím, že byly již časy, kdy knížata a králové rádi by byli dali sto dukátů a zlatou korunu k tomu, kdyby dostali takové jídlo, jaké máš ty. Byly doby války a hladu, kdy lidé kupovali krysy a staré seno za drahé peníze, jen aby hladem nezemřeli. — A nyní mi řekni, milý křesťane, kolikrát jsi již Dobrotě Boží děkoval?

Dvakrát hnožil.

Šel jednou polem pán a viděl sedláka, jak mrzutě hledí před sebe. Pán pozdravil: „Dobrý den“, nedostal však odpovědi. Domníval se, že je sedlák buď hluchý neb zarmoucený neb nezdvořilý. Konečně sedlák se přece obrátil a zabručel: „Dobrý den.“ Pán chtěl ho potěšit a řekl: „Máme dnes pěkné počasí.“ „Ano,“ zněla odpověď. „Máte pěknou pšenici.“ „Ano.“ „To vám Pán Bůh požehnal.“ „Tomu se dobře žehná, když jsem dvakrát pohnožil!“ Sedlák vzal své vidle na ramena a odešel. —

To byla nezdvořilá řeč vůči onomu pánu, ale ještě nezdvořilejší vůči Pánu Bohu. V sedlákově odpovědi je hrubé nactiutrhaní a rouhání proti Bohu. — Kdo mu umožnil, že má pole, osivo a hnůj? A kdo mu dal tolik rozumu, že ví, jak má pole obdělávat, a kdo mu dává síly vésti pluh a konati práci? A kdo dal zrnku pšeničnému onu zázračnou moc, že roste, vydá stéblo a klas a nová zrnka? A kdo řídil moci nebeské, že sluníčko a déšť a rosa se střídají tak, aby zrněčko se napojilo a ohřálo v pravé míře? Snad jsi to ty, sedláčku, udělal se svým rozumem a dobrým hnojivem? —

„Vzdělanci“.

Aby si někdo nemyslel, že jsou všichni sedláci takoví, ještě jeden příklad. Jistý sedlák byl pozván k obědu od maloměstského pána. Sedlák před jídlem se pomodlil, ale „pán“ to nemile nesl, ušklíbl se a řekl: „Dnes vzdělaní lidé se při jídle již nemodlí.“ „Tak?“ odvětil sedlák, „to já doma mám také tak vzdělané obyvatele.“ „Ale to mne těší.“ „Ano, naše vepříky. U nás už malá prasátka jsou tak vzdělaná, že vám všechno sežerou a ani se nepodívají na toho, který jim to přinesl.“ — Tento sedlák rozhodně nemluvil správně, že postavil svoje prasátka na úroveň s oněmi „vzdělanými“ pány. Bezpochyby křivdil vepřům, neboť ti nemohou děkovat, protože nemají rozum; a oni páni neděkují, ačkoliv jim Pán Bůh rozum dal. —

Moře dobrodiní Božího.

Snad sis někdy přál mnoho peněz, jako by v tom bylo největší štěstí. Avšak řekni sám, kdyby někdo přistoupil k tobě a nabízel ti celou bednu dukátů, dáš-li mu za to svoje oči, učinil bys tak? Neučinil, ani v největší chudobě ne. Proč tedy neděkuješ za preveliký dar zraku, který ti Bůh dal a zachovává až do této chvíle?

Člověk bez přestání přijímá od Boha tolik a tak velikých dobrodiní, a přece nemyslí na to a neděkuje. Je to zvláštní; teprve když

něčeho pozbudeme, poznáváme, jak velikou to mělo cenu. Myslím, že snad proto jsou všude slepí, hluchí, kulhaví, nemocní a blbí, a snad proto někdy umírá hříšník náhle, aby ostatní lidé poznali, kolik lásky a trpělivosti Pán Bůh jim samým prokazuje, když jich podobně netrestá. Ti ubozí jsou takřka znamením pro ostatní lid.

Nekonečné je moře dobrodiní Božího; v něm žijeme, pohybujeme se a jsme. Jedna jediná minuta života lidského je složena z tisícerych dobrodiní Božích. Představ si, milý čtenáři, že jsi andělem strážným některého člověka (ten člověk jsi ty sám), jak bys hleděl na toho člověka, vida, že jenom jí a pije a spí, touží po statcích a radostech pomíjejících, má lásku jen k věcem pozemským, žádnou však lásku k Bohu, že páchá tolik hříchů myšlenkami, slovy, skutky, opomíjením dobrého. Kdyby tvůj anděl strážce nebyl tak nebeského smýšlení, dávno by již prosil Boha: „Pane, vysvobod' mne od toho člověka špinavého!“ Avšak jako tvůj anděl je trpělivý až do tvé smrti, tak Bůh je nekonečně trpělivější, jako slunce svítí jasněji než nějaká hvězdička. — Poslednímu člověku jsme vděčnější než Bohu. Dáš-li žebrákovi korunu, děkuje ti a prokáže ti úctu, jak jen dovede. Ale Bůh, ať ti dává cokoliv, vděčnosti nedostává.

Máš snad dostatek jídla a v noci klidný spánek, máš zdravé srdce, které udeří víc než stotísíckrát denně, dýcháš čerstvý vzduch, máš zdravé údy a jasné oko, máš vše, co ti ze statků tohoto světa a mezi lidmi je milé a tebe těší: hle, to všechno je znamením, jak Bůh tě miluje, a volá jako hlas zvonu, abys i ty Boha miloval. To všechno jest však pouhý stín těch statků, které Bůh dává duši tvé; je to jen jako kus papíru oproti zlatému, démantovému prstenu, který jest zabalen v onom papíře.

Ještě větší dobrodiní.

Představ si, že stojíš u rakve šlechtěného přítele, jenž svůj život obětoval, aby zachránil život tvůj, ačkoliv jsi ho krátce před smrtí hrubě urazil. — Pravda, takový pohled by takřka drásal tvou duši, a co bys nedal za to, abys mohl životem svým vykoupit život jeho. A kdyby ti někdo dal jen několik jeho vlasů neb kapku jeho krve, jaká byla by to pro tebe drahá památka! S jakým pohnutím stojí syn u hrobu matky, která život svůj obětovala, aby jemu dala život!

Takové tělo, za tebe obětované a takovou krev, vylitou za tebe, život, daný za tebe, nalézáš denně na oltáři při mši svaté. A nejen že si můžeš vzít několik vlasů z hlavy Spasitelovy, kapku jeho krve na památku —

celou jeho bytost můžeš přijmouti ve sv. přijímání. Proto, jsi-li přítomen při mši sv., klečíš-li před Synem Božím, obětovaným, neb přijal-lis jej ve svátosti nejsvětější — za nic neděkuj tak vroucně, jako za Ježíše Krista.

2. Děkujme za kříže a bolesti.

P. Faber píše: „Každá bolest má své místo v životě.“ Avšak za bolesti děkovati? To jsem ještě nikdy neslyšel. To je přece přespříliš! Stačí, že snáším své bolesti trpělivě, avšak děkovati za ně, to jest cosi nadlidského, to snad dovedli svatí, od nás, obyčejných smrtelníků, nemůže to nikdo žádati.

Nikoliv, nežádám to, ani neporoučím — ale radím. Radím, učiň tak, z moudrosti. Spišovatel Tissot praví vším právem: „Rozhodně jest mnohem lehčí v utrpení děkovati, než trpělivě vzdychati.“ Když už musím trpěti, záleží na tom, s jakou duší utrpení přijímám. Tím lépe budu je snášeti, čím více se s ním smírím. Radovati se nad utrpením, jako se radovala sv. Terezie, to je snad těžké, ale děkovati, to dovede i průměrný křesťan.

Mám se lépe než zasluhuji.

Při exerciciích radil kněz: „Táže-li se tě někdo, jak se ti daří, nenaříkej, nýbrž zásadně vždy odpověz: merito melius (mám se lépe

než zasluhuji).“ Tento projev vděčnosti v bolesti a neúspěchu činí duši velikou a spojuje ji nerozlučně s Bohem.

Abbé de Ségur.

Tento vysoký hodnostář papežský oslepl v Římě, když mu bylo 33 let. Jeho přítel o něm vypravuje: Vyšli jsme od lékaře. „Jest to ochrnutí očního nervu,“ pravil, „jedno oko jest již ztracené, a za nedlouho ztratím i druhé.“ Byl jsem velice sklíčen jeho nehodou. On sám však byl úplně klidný a pověděl mi též pohnutky svého odevzdání se do vůle Boží:

„Před třiatřiceti lety dal mi Pán Bůh dvě oči; dnes odňal mi jedno a brzo odejme i druhé. I třeba býti vděčným, že tak dlouhý čas ponechal mi obě oči. On jest přece sám pá-nem.“

Jak zůstal Bohu vděčným za svůj kříž po celý život, ukazuje jeho list, psaný r. 1880 sjezdu v Angers: „Jsem odevzdán do vůle Boží, hluboce jsa přesvědčen, že to více prospěje dobré věci, než činnost sebe horlivější. Tři hodiny, v nichž Pán Ježíš visel bez hnutí na kříži, jsou drahocennější, než 33 let jeho evangelického života. Zítřa, 2. září, bude tomu 25 let, kdy jsem oslepl. Prosím vroucně členy kongresu, by na poděkování za to obětovali sv. přijímání a tak se mnou důstojně oslavili to, co nazývám „stříbrnou svatbou slepcovou“.“

Umírající.

Nemocná byla bez vlády, hlas již ochaboval, duše byla skrušena bolestí a horečkou. Přiblížilo se poslední odpoledne jejího života. Jarní sluníčko mile zasvítilo do světničky a na její lůžko. Tu pocítila nemocná zvláštní sílu, vstala s lůžka, poklekla na podlahu a modlila se hlasitě: „Chval duše má Hospodina, a nezapomeň jeho přemnohých dobrodiní, který odpouští hříchy tvoje, a uzdravuje všechny tvoje slabosti!“ Děkovala, naplněna svatou radostí, Hospodinu za všechno, co zažila v životě, za radosti a všechno dobré, co zakusila; avšak nejvroucněji a nejsrdečněji děkovala za své útrapy a bolesti, protože jimi ji nebeský Otec přivedl k Ježíši Kristu. A když se pomodlila za přátele a nepřátele, odevzdala se úplně do vůle Boží. Modlila se: „Veliké jsou bolesti a vnitřní úzkost, kterou trpím. Avšak, je-li to vůle Tvá, Otče nebeský, chci je ráda dále trpěti po celá léta, ano, po celý život, pokud se Ti líbí; jen když Ty mi zůstaneš!“ — Potom vstala, ulehla do postele, a druhého dne Bůh její duši vzal k sobě. Tak smýšlí, modlí se a umírá duše, která věří v nebeského Otce.

3. Děkujme za to dobré, co jsme učinili.

Spisovatel Alban Stolz se vždycky styděl, když mu někdo děkoval za almužnu nebo dobrý skutek. Říkával: „O Bože, více bychom ti měli děkovati za to, že nám dáváš vnuknutí k něčemu dobrému, nežli za to, že nám posíláš dar viditelný.“ Ano, jest pravda, všechny naše dobré skutky pocházejí od Boha, a nemáme práva, aby nám někdo za ně děkoval. Přijímáme-li díky pro sebe, olupujeme Boha o to, co patří jen jemu. Proto, až nám někdo poděkuje, pomodleme se s žalmistou: „Ne nám, o Pane, ne nám, ale jménu Tvému budiž chvála!“ — Dobře Tomáš Kempenský praví ve zlaté knize „O následování Krista“: „Díky Tobě, Bože, za všechno to dobré, cokoli činím neboť od Tebe všechno pochází!“ (III., 40.)

4. Děkujme za milosti nepoužité.

Toto cvičení zvláště doporučuje sv. Ignác Měl v té věci zvláštní osvícení a říkával často: „Bůh chce veliké věci učiniti v duši naší — jen kdybychom my mu nepřekáželi.“

Petr Faber, přítel sv. Ignáce, byl tak proniknut touto pravdou, že takřka bez ustání Bohu děkoval. Mnoho mší sv. sloužil a dal sloužiti na poděkování za milosti nepoužité.

Poznenáhlu jeho duše stala se tak jemnocitnou, že se styděl i za domnělý nevděk lidí. Potkal-li boháče, děkoval Bohu potajmu za jeho pozemské statky z obavy, že člověk ten snad poděkovati zapomněl. Ano, děkoval Bohu i ve jménu zavrženců v pekle, neboť tyto duše zahynuly, protože neděkovaly a nepoužívaly milostí, Bohem jim nabízených.

5. Děkujme za dobrodiní, která Bůh udělil našim nepřátelům.

To je zas taková krásná jemná myšlenka P. Fabera. Pán Ježíš nám jasně dal přikázání lásky k nepřátelům: „Milujete-li ty, kteří vás milují, jakou odplatu míti budete? Zda-li nečiní toho i hříšníci? A budete-li pozdravovati toliko své bratry, co více činíte? Zda-li nečiní toho i pohané? Bud'te tedy dokonalí, jako i Otec váš nebeský dokonalý jest. — Milujte nepřátele své (dobře číňte těm, kteří vás nenávidí) a modlete se za ty, kteří vás pronásledují, abyste byli podobni svému Otci, jenž slunci velí vycházeti na dobré i na zlé. A déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé.“ (Mat. 6.) Ano — odpovídá průměrný křesťan, který nevníkl do hloubky ducha Kristova — ano, já se modlím za nepřátele, aby

konečně přišli k poznání, jak velice mi křivdili a aby se napravili. — Nevidíš, příteli, jaká samoláska se skrývá v takové modlitbě? Proč se modlíš za nepřátele? Abys ty měl pokoj. To je modlitba nedokonalá. Chceš-li opravdu v sobě přemoci nepřátelství, děkuj Bohu za všecko dobré, co udělal tvému nepříteli, a uvidíš, jak taková modlitba promění tvé srdce a jako oheň očistí je ode všeho sobectví.

Nejen Bohu máme děkovati.

B. V. Förster píše dětem v knize „Životopráva“ (211): Máte ponětí o tom, kolik lidí musí pracovati, jen aby ráno stálo na stole vaše snídaní? A do kolika dílů světa byste museli zajít, abyste jim stiskli ruku a poděkovali za to? Tak napřed káva. Odkud pochází? Většinou z Brazílie, snad také z Jávy nebo z Arabie. Jen si představte, kolika rukama projde, než ji s kávovníku otrhají, přes moře převezou, upraží a semelou, než se z ní konečně na vašem stole kouří. Žito na váš chléb rostlo snad na rovinách Ruska nebo v Americe a posekli a vymlátili je lidé, jichž řeči vůbec nerozumíte. Po vymláčení dostane je mlynář a potom pekař, který pracuje půl noci, aby k snídani upekl čerstvé pečivo. Ještě le-

žíte v teplé posteli a už venku zvoní pekařský učeník... Dále uvažte, kolik je potřeba lidí, aby připravili váš cukr, buď z cukrové řepy nebo třtiny. Mléko a máslo také již mnoho rukou zaměstnalo, než je konečně dostáváte vy, a což teprve kdybych se vás začal vyptávat, kdo udělal hrnky, talíře, lžice, kdo nakopal a přivezl uhlí, které vám zahřívá světlici, kdo pořídil stůl a židle... Kolik rukou tlouklo a klepalo, aby vám vystavěly dům, a kolik hlav se o tom napřemýšlelo, — opravdu, sešlo by se nepřehledné množství lidí, kteří by se na vás při snídani dívali... a to vše jen pro snídani, neboť o obědě, večeři atd. a o šatstvu neopovažují se ani mluvit.

Povězte zcela bez obalu — pomyslili jste na to už někdy ráno při kávě? Nebo jste jen srkali a mysli si: „Áj, jak to chutná!“ Člověk si vůbec navykne zapomínati, jak velice každý závisí na svých bližních a jak všechno naše zevnější štěstí a blaho a jistota našeho vezdejšího života je darem společné práce tisíců duší a rukou. Kdo však na to zapomíná nebo si to nikdy neujasní, ten si pak povede v životě tak, jako by tu byl sám a bude s lidmi všude tak zacházeti, že pozбудou chuti pro něho pracovati. Bude na všechny strany nevděčný, neboť kdo oslepne na jedno oko, ztratí snadno i druhé — také bude klidně přijímati lásku rodičů a přátel a nepomyšlí při

daru na dárce... Nevděčné lidi však dříve nebo později svět vylučuje jako cizí látky z těla, oni se nehodí do lidského života — neboť celá stavba společnosti spočívá na ve-spolnosti a vzájemnosti a tmelem jest vděčnost, bez níž by se všechno musilo sesouti.

III. Jak děkovati.

1. Učme se od církve!

Kolikrát se modlíme při mši svaté: Díky Bohu! Chvála Tobě, Kriste! Při gloria děkuje celé viditelné a neviditelné tvorstvo s námi: Díky vzdáváme Tobě pro tvou velikou slávu! A když se přibližuje okamžik nejsvětější, vyzývá nás kněz slavnostně: „Sursum corda — Vzhůru srdce!“ a potom zpívá veliké díkyvzdání: „Gratias agamus Domino Deo nostro — Díky vzdávejme Pánu Bohu našemu!“ A srdce věřícího lidu odpovídají: „Dignum et justum est — Hodno a spravedlivo jest!“

Celá preface jest jedním velikým díkyvzdáním: „Opravdu hodno a spravedlivo jest, slušné a spasitelné, abychom tobě vždy a všude díky vzdávali!“ Ano, děkujeme, děkujeme! tak zpívá kněz nejenom v neděli při

velké, nýbrž i při tiché mši svaté ve všední den, kde jen ministrant sám odpovídá. Kněz zpívá a modlí se jménem všech, a tím nám hlásá svatou povinnost, abychom děkovali „semper et ubique“ vždy a všude.

Tak naše bohoslužba jest obnovením toho, co započal Kristus při poslední večeři: „vzal chléb — vzal kalich — a děkoval.“ Ve svatém proměňování pozdvihl vděčnost na svátost, jejímž obsahem je On sám, a v ní On celé tvorstvo vyzývá k vděčnosti.

Když tedy chceme Bohu děkovati za všechno, zač bychom měli více děkovati než za nejsvětější Svátost oltární, která nám teprve umožňuje děkovati tak, jak je to Boha důstojno. — Kdo nejlépe za ni děkuje? — Ten, kdo nejlépe zná tento dar Boží. — A kdo jej nejlépe zná? — Ten, kdo ho nejpilněji užívá. — Nejkrásnější dík za mši svatou je rostoucí touha zúčastniti se mše svaté, nejen povinné v neděle a svátky, nýbrž i dobrovolně; nejenom slyšet mši svatou, nýbrž „spoluobětovati“ a přijímati Tělo Páně. Měsíční úmysl apoštolátu modlitby je letos pro měsíc listopad: rozšíření denního sv. přijímání. Sv. Otec sám určuje a žehná tento úmysl, za který miliony věřících se modlí. Jak krásné to poděkování! Avšak, kdo má příležitost, aby ve všední dny šel na mši svatou a k sv.

přijímání a nečiní toho — ten nepochopil ani daru sv. přijímání. Nechceme patřiti k těm nevděčným.

Děkujeme skutkem.

Když Zacheus oplýval radostí a vděčností, že ho Pán navštívil a s ním promluvil, řekl: „Hle, Pane, polovici svého majetku dám chudým a jestli jsem někomu ublížil, nahradím mu čtyřnásob.“

Tak naplň i ty své srdce vroucí vděčností a sám již najdeš cestu, jak bys Bohu skutkem odplácel. Byls na příklad nemocný a dnes ti Pán Bůh vrátil zdraví a v srdci tvém kypí radost a díky — a tu ti připomene Duch Boží, že soused tvůj strádá v chudobě, má mnoho nezaopatřených dětí, a je nemocný nebo na smrt. Co učiníš?

Aneb žil jsi dlouho v hříchu a jen zázrakem Boží milosti byl jsi zachráněn; vyzpovídal ses a z celého srdce děkuješ Bohu, že ti byl tak milosrdným a nenechal tě umříti ve hříchu. — Víc však neučiníš? Hle, kolem tebe žijí lidé ve hříchu, neznají Boha ani sebe ani svůj bídny stav. Pomáhej jim, mluv k nim o Bohu, dávej jim něco dobrého na čtení. Bud' apoštolem z vděčnosti!

Modlitby.

Boží milosrdenství.

(Žalm 102.)

Dobrořeč, má duše, Hospodinu, * a vše,
co ve mně jest jeho svatému jménu;

dobrořeč má duše Hospodinu, * pamatuj
na všecka dobrodini jeho!

On ti odpouští všecka tvá provinění, *
uzdravuje všechny neduhy tvé,
vysvobozuje život tvůj od záhuby, * věncí
tě milostí a slitováním.

Nasycuje dobrem tvoji žádost, * že se
tvé mládí jak orlice obnovuje.

Hospodin vykonává spravedlnost, * zjed-
nává právo všem utiskovaným.

Oznámil své cesty Mojžíšovi, * synům
Israelovým svou vůli.

Slitovný a milostivý jest Hospodin, * sho-
vívavý a nadmíru dobrotivý.

Nemá ve zvyku ustavičně kárat, * aniž
na věky hněv chovat;

ne dle hříchů našich činívá nám, * aniž
dle nepravostí našich nám odplácí.

Ale jak vysoko nad zemí jest nebe, *
milost jeho se klene nad jeho ctiteli;

jak je vzdálen východ od západu, * vzdaluje od nás nepravosti naše.

Jako se slitovává nad dětmi otec, * tak Pán nad těmi, kteří se ho bojí.

Neboť ví on, jaké stvoření jsme, * na paměti má, že prach jsme.

Člověk — jako tráva jsou dnové jeho; * jako polní květ — tak odkvétá.

Ovane jej vítr a již ho není, * není znáti po něm ani stopy.

Milost však Páně věk od věku s bohabojnými * a jeho spravedlnost je se syny synů;

s těmi, kteří šetří úmluvy jeho * snažíce se příkazy jeho činit.

Hospodin na nebi trůn svůj si postavil, * královská moc jeho nade vším vládne.

Chvalte Pána všichni andělé jeho, * silní rekové činící rozkazy jeho, poslušni jsouce hlasu jeho slova!

Chvalte Pána všechny zástupy jeho, * služové jeho, již konáte, co si přeje!

Chvalte Pána všechna jeho díla * na všech
místech veleříše jeho. * Dobrořeč má duše
Hospodinu!

Magnifikat.

(Luk. 1, 46—25.)

I řekla Maria: „Velebí duše má Hospodi-
na, a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli
mém, že vzhlédl na ponížení své služebnice,
neboť hle, od této chvíle blahoslaviti mě bu-
dou všechna pokolení, protože veliké věci uči-
nil mi ten, jenž jest mocný; jeho jméno jest
svaté, a jeho milosrdenství trvá od pokolení
do pokolení, těm, kteří se ho bojí. On učinil
mocné věci ramenem svým: Rozptýlil pyšné
smýšlení srdce jejich, sesadil mocné s trůnu
a povýšil nízké. Lačné naplnil dobrými věc-
mi a bohaté propustil prázdné. Ujal se Israele,
služebníka svého, aby byl pamětliv svého milo-
srdenství, jakož mluvil k otcům našim vzhle-
dem k Abrahamovi a potomstvu jeho na věky.“

Modlitba sv. Ignáce.

„Vezmi si, ó Pane, a přijmi celou mou
svobodu, mou paměť, můj rozum a celou mou
vůli, všechnen můj majetek a statek. Tys mi
to dal, tobě, ó Pane, to vracím; všechno je
tvé, nalož s tím zcela podle své vůle. Dej mi
[jen] lásku k tobě a milost svou, neboť ta mi
stačí.“

Ke konci V. ročníku sbírky „Životem“.

Úmyslně jsme vzali jako 120. číslo této sbírky thema „Vděčnost“, neboť vděčnost naplňuje naše srdce, když vidíme, co dobrého sešitky „Životem“ působí. Skoro tři miliony se jich vydalo a se všech stran přicházejí nám uznání, že brožurky jsou výbornou pomůckou pro duchovní správu a činnost apoštolskou. Chceme pracovati dále v tomto smyslu. V novém ročníku chceme pamatovati zvláště na děti. Hned první číslo bude mešní knížečka pro děti, která bude míti 31 barevných obrázků.

Abychom usnadnili použití bohatého materiálu, uloženého ve 120 číslech sbírky „Životem“, vydáváme k nim úplný rejstřík. Prosíme naše čtenáře, aby nás dále podporovali, zvláště aby odbírali „Životem“ jako časopis. Předplatné 13 Kč ročně. Vázané ročníky (po 17 Kč) jsou pěkným dárkem a tvoří dobrou domácí knihovničku.

Imprimi potest. Pragae 5.-X. 1931, P. J. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur. Nr. 14.515. Olomucii 11. Aug. 1931. Jos. Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozká 8.

Nejkrásnější knihou pro křesťana
nejjistějším vůdcem cestou životní -
spolehlivým rádcem

je misionární kniha

„Bůh a duše“.

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnost.

Celý katechismus stručně sestavený.

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství

Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)

Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů a dětí — služebných — jinochů — dívek atd.)

**Lze obdržeti v „Exercičním domě“
v Hlučíně a v sakristiích při kostelích
Redemptoristů.**

C E N A :

V plátěné vazbě s červenou ořízkou Kč 15.—,
vázané v kůži se zlatou ořízkou Kč 30.—.